

Сыйлы Инжил бла Забур

Karachay-Balkar 2000 Edition

Language:
Country:
Publisher:
Copyright: © IBT, 2000 2nd edition
Last Updated: 2023-10-20
ID: 02fda2e4-a1ce-4806-8fff-792eb4396fa8
ISO: krc
ISBN:

МАТТАЙ.....	4
МАРК.....	30
ЛУКА.....	47
АХИЯ.....	75
ИШЛЕРИ.....	96
РИМЛИЛЕГЕ.....	124
1 КОРИНФЛИЛЕГЕ.....	136
2 КОРИНФЛИЛЕГЕ.....	148
ГАЛАТИЯЛЫЛАГЪА.....	156
ЭФЕСЛИЛЕГЕ.....	161
ФИЛИПИЙЛИЛЕГЕ.....	165
КОЛОСЛУЛАГЪА.....	168
1 ФЕСАЛОНИКАЧЫЛАГЪА.....	171
2 ФЕСАЛОНИКАЧЫЛАГЪА.....	174
1 ТИМОТЕЙГЕ.....	176
2 ТИМОТЕЙГЕ.....	180
ТИТГЕ.....	183
ФИЛИМОННГА.....	185
ЧЮЙЮТЛЕЛЕГЕ.....	186
ЯКЪУП.....	195
1 ПЕТЕР.....	198
2 ПЕТЕР.....	202
1 АХИЯ.....	205
2 АХИЯ.....	208
3 АХИЯ.....	209
ЯХУДА.....	210
БИЛИМ АЧХАНЫ.....	211

МАТТАЙ

1 ДАУУТ Улу, Ибрахим Улу Масих Иссаны тукъумуну тарыхы: 2 Ибрахим Исхакъны туудургъанды, Исхакъ Якъупну туудургъанды, Якъуп Яхуданы бла аны къарындашларын туудургъанды, 3 Яхуда Тамардан Перес бла Зараны туудургъанды, Перес Хесронну туудургъанды, Хесрон Арамны туудургъанды, 4 Арам Аминадабны туудургъанды, Аминадаб Нахшонну туудургъанды, Нахшон Салмонну туудургъанды, 5 Салмон Рахапдан Боазны туудургъанды, Боаз Рутдан Обедни туудургъанды, Обед Ишайны туудургъанды, 6 Ишай Дауут патчахны туудургъанды, Дауут патчах алгъын Урияны къатыны болгъан къатынындан Сюлеменни туудургъанды, 7 Сюлемен Рехабабны туудургъанды, Рехабаб Абияны туудургъанды, Абия Асаны туудургъанды, 8 Аса Йошафатны туудургъанды, Йошафат Йорамны туудургъанды, Йорам Узияны туудургъанды, 9 Узия Йотамны туудургъанды, Йотам Ахазны туудургъанды, Ахаз Хизкияны туудургъанды, 10 Хизкия Манашени туудургъанды, Манаше Амонну туудургъанды, Амон Йошияны туудургъанды, 11 Йошия Йоакимни туудургъанды, Бабилге кёчюрюлююню аллында Йоаким Иеконияны бла аны къарындашларын туудургъанды, 12 Бабилге кёчюрюлгенден сора уа, Иеко ния Шалтиелни туудургъанды, Шалтиел Зерубабелни туудургъанды, 13 Зерубабел Абихудну туудургъанды, Абихуд Элиякимни туудургъанды, Элияким Азурну туудургъанды, 14 Азур Садокну туудургъанды, Садок Ахимни туудургъанды, Ахим Элихудну туудургъанды, 15 Элихуд Элазарны туудургъанды, Элазар Матанны туудургъанды, Матан Якъупну туудургъанды, 16 Якъуп Мариямны эри Юсюпню туудургъанды, Мариямдан а Масих деп айтылгъан Исса туугъанды. 17 Алай бла битеу атала Ибрахимден Дауутха дери онтёрт ата, Дауутдан Бабилге кёчюрюлгюнчюге дери да онтёрт ата, Бабилге кёчюрюлгенден Масиххе дери да онтёрт ата. 18 Масих Иссаны туугъаны былай болгъанды: Аны анасы Мариям Юсюп бла сёз тауусхан эди. Алай а, ала юйленип бирбирине къошулгъунчу, Мариямны Сыйлы Нюрден бууаз болгъаны белгили болгъанды. 19 Аны эри Юсюб'а, тюзлюкю болуп эм Мариямны ачыкъ этерге

суймей, аны жашыртын иерге мурат этген эди. 20 Алай а ол былай ойлагъан заманда, Раббийни бир мёлеги анга тюшюнде кёрюнюп: «Дауут улу Юсюп! Сен къатынынг Мариямны алыргъа къоркъма, нек десенг аны жаш орунунда жаратылгъан Сыйлы Нюрденди. 21 Ол Улан табарыкъды, сен Анга Исса атны атарыкъса, нек десенг Ол Кесини халкъын гюняхларындан къутхарлыкъды», – деди. 22 Бу бары да Раббийни, файгъамбарны юсю бла айтхан сёзю толур ючюн болгъанды. Файгъамбар: 23 «Ма, къыз бууаз болуп, Улан табарыкъды, Анга Имануел атны атарыкъдыла», – деп айтхан эди. Имануел а: «Аллах бизни блады» деген сёздю. 24 Жукъусундан уянып, Юсюп анга мёлек айтханча этип, къатынын алды, 25 Алай а, Мариям биринчи Уланын тапхынчы, Юсюп аны сынамады эмда Сабийге Исса атады.

2 Ирод патчахны кюнлеринде Иудеяны Бейтлехем шахарында Исса туугъан заманда Иерусалимге кюн чыкъгъан жанындан жулдуз билгичле келип: 2 «Жангы туугъан Иудей Патчах къайдады? Биз Аны жулдузун кюн чыкъгъан жанында кёргенбиз эмда Анга сежда этерге келгенбиз», – деди. 3 Муну эшитип, Ирод патчах да, аны бла битеу Иерусалим да, тынгысыз болдула. 4 Ирод, битеу баш дин къуллукъчулары бла халкъны дин алимлерин жыйып, алагъа: «Масих къайда тууаргъа керекди?» – деп сорду. 5 Ала уа анга: «Иудеяны Бейтлехем шахарында; нек десенг файгъамбарны юсю бла: 6 „Яхуданы жериндеги Бейтлехем, Яхуданы башчылары арасында сен бир да кем туююлсе; нек десенг Мени халкъым Израилни кютюп жюрютюрюк Башчы сенден чыгъарыкъды“ деп жазылгъанды», – деди. 7 Ол заманда Ирод, билгичлени жашыртын чакъырып, алагъа соруп, жулдузну кёрюнген заманын билгенди. 8 Сора аланы Бейтлехемге ийип, алагъа: «Барыгъыз, ол Сабийни юсюнден иги соруп билигиз, Аны тапханыгъызлай, манга билдиригиз, мен да, барып, Анга сежда этейим», – деди. 9 Ала, патчахны айтханына тынгылап, кетдиле. Сора ол, ала кюн чыкъгъанда кёрген жулдуз, аланы алларында барып, ахырында жетип, Сабий болгъан жерни башында тохтады. 10 Жулдузну кёрюп, болмагъанча бек къууандыла,

¹¹ Юйге кирип, Сабийни, Аны анасы Мариям бла кёрюп, аууп, Анга сежда этдиле; хазналарын ачып, Анга саугъагъа алтын, ладан, мюр бердиле. ¹² Сора, Иродха къайтмазгъа, тюшлеринде билим алып, башха жол бла кеслерини къыралларына кетдиле. ¹³ Ала кетгенден сора уа, Раббийни бир мёлеги Юсюпге тюшюнде кёрюнюп: «Тур, Сабийни да, Аны анасын да алып, Мисирге къач, мен санга айтхынчы, анда тур; нек десенг Сабийни ёлтюрюп ючюн, Ирод Аны излерге тебирегенди», – деди. ¹⁴ Ол туруп, Сабийни да, Аны анасын да алып, кече бла Мисирге кетди ¹⁵ Эмда Ирод ёлгюнчю анда турду. Бу уа файгъамбарны юсю бла Раббийни: «Мен Уланымы Мисирден чакъыргъанма» деп айтханы къабыл болур ючюн болду. ¹⁶ Ол заманда Ирод, жулдуз билгичле аны хыликка этип кетгенлерин кёрюп, бек ачыуланнганды эмда билгичледен тамам билген заманына кёре, Бейтлехемде бла битеу аны чегинде болгъан экижыллыкъ эм андан кичи улан сабийлени барын да ёлтюртгенди. ¹⁷ Ол заманда Иеремия файгъамбарны юсю бла: ¹⁸ «Рамада жиляу бла сарнау, уллу ачы къычырыкъ ауаз эшитиледи; Рахел сабийлерине жиляу этеди, жапсарылыргъа да унамайды, нек десегиз ала жокъдула» деп айтылгъан сёз къабыл болду. ¹⁹ Ирод ёлгенден сора уа, Раббийни бир мёлеги Мисирде Юсюпге тюшюнде кёрюнюп, ²⁰ «Тур, Сабийни да, Аны анасын да алып, Израильни жерине бар, Сабийни жанын алыргъа излегенле ёлгендиле», – деди. ²¹ Ол туруп, Сабийни да, Аны анасын да алып, Израильни жерине келди. ²² Алай а, Иудеяда атасы Иродну орунуна Архелай патчахлыкъ этгенин эшитип, ары барыргъа къоркъду; тюшюнде билим алып, Галилея тийресине кетди. ²³ Ары келип, Назарет атлы шахарда тохтады. Бу, файгъамбарны юсю бла, «Анга Назаретли аталлыкъды» деп айтылгъан сёз къабыл болур ючюн болду.

3 Ол кюнледе сууда Кёмюлдюрюучю Ахия, келип, Иудеяны къум тюзюнде ууаз бере эди: ² «Тобагъа къайтышыгъыз, энди Кёклени Патчахлыгъы жуукълашханды», – дей эди. ³ Аны юсюнден Иешая файгъамбар: «Къум тюзде къычыргъанна ауазы: „Раббийге жол хазырлагъыз, Анга тюз ызла этигиз“ дейди», – деп айтхан бу олду. ⁴ Ахияны кийими туюе жюнден, белинде белибауу да териден эдиле; ашы уа мачала бла чегет бал эди. ⁵ Ол заманда Иерусалим, битеу Иудея эмда битеу Иорданны тийресини халкъы, анга келип, ⁶ Кеслерини гюняхларын айтып ачыкъ эте, андан Иордан сууунда кёмюлдюрюле эдиле. ⁷ Ахия уа, кёп фарисейлени бла садукейлени анга сууда кёмюлдюрюлюрге келгенлерин кёрюп, алагъа: «Жилянны балалары!

Келлик чамланыудан къачаргъа сизни ким юйретгенди? ⁸ Тобагъа къайтышыугъа тийишли ишле этигиз, ⁹ Жюрегигизде: „Бизни атабыз Ибрахимди“ деп ойламагъыз; нек десегиз Аллах Ибрахимге сабийле бу ташладан да болдураллыкъды деп айтама сизге. ¹⁰ Энди балта да тереклени тамырларыны къатында турады: иги кёгет бермеген хар терек кесилир да, отха салыныр. ¹¹ Мен сизни тобагъа къайтышханыгъыз себепли сууда кёмюлдюрюме, алай а мени ызымдан Келген менден кючлюдю; мен Аны аякъ кийимин элтирге да тийишли туююлме; Ол сизни Сыйлы Нюр бла эмда от бла кёмюлдюрлюкдю. ¹² Аны кюреги Аны къолундады; Ол Кесини ындырын ариуларыкъды, Кесини будайын кюфге жыярыкъды, саламны уа ёчюлмез отда кюйдюрлюкдю», – деди. ¹³ Ол заманда Исса Галилеядан Иорданнга Ахиядан сууда кёмюлдюрюлюрге келди. ¹⁴ Ахия, Аны тыйып: «Мен Сенден кёмюлдюрюлюрге керекме, Сен а манга келесе», – дей эди. ¹⁵ Исса уа анга жууапха: «Къой энди; нек десенг хар тюзлюкню биз алай толтурургъа керекбиз», – деди. Сора Ахия Аны тыймады. ¹⁶ Исса кёмюлдюрюлюп суудан чыкъгъанлай, олсагъат Анга кёкле ачылдыла эм Аллахны Нюрю кёгюрчюн кибик энип, Аны юсюне тюшгенин Ахия кёрдю. ¹⁷ Ол заманда кёкледен: «Бу Мени суююлюннген Уланымды; Мен Анга ыразыма», – деген ауаз келди.

4 Андан сора Сыйлы Нюр, ибилисге сынатыр ючюн, Иссаны къум тюзге элти. ² Анда Исса, къыркъ кюн бла къыркъ кече ораза тутхандан сора, ахырында ач болду. ³ Сора терилтиучю, Анга жуукълашып: «Сен Аллахны Уланы эсенг, бу ташлагъа ётмекле болургъа буюр», – деди. ⁴ Исса уа анга жууапха: «Адам жаланда ётмек бла жашарыкъ туююлдю, алай а Аллахны ауузундан чыкъгъан хар сёз бла жашарыкъды» деп жазылгъанды», – деди. ⁵ Андан сора ибилис, Аны сыйлы шахаргъа алып, Аны табыныучю юйню башыны къыйырына сюеп, ⁶ Анга: «Сен Аллахны Уланы эсенг, энишге секир; нек десенг: „Аллах Сени Кесини мёлеклерине аманат этерикди“, „Ала Сени къолларында элтирикдиле, аягъынг ташха да абынмаз“ деп жазылгъанды», – деди. ⁷ Исса анга: «Аны кибик: „Раббий Аллахынгы сынама“ деп да жазылгъанды», – деди. ⁸ Дагъыда ибилис Аны бек бийик таугъа алды, Анга битеу дунияны патчахлыкъларын бла аланы аламатлыкъларын кёргюзтюп, ⁹ Анга: «Сен, аууп, манга сежда этсенг, быланы барын да Санга берирме», – деди. ¹⁰ Ол заманда Исса анга: «Мени къатымдан кет, шайтан! Китапда: „Раббий Аллахынга сеждагъа бар эмда жангыз Анга къуллукъ эт“ деп жазылгъанды», – деди. ¹¹ Андан

сора ибилис Иссаны кьойду; сора мёлекле келип, Иссагъа кьуллукъ эте эдиле. ¹² Ахияны тутулгъанын эшитгенинде уа, Исса Галилеягъа кетди. ¹³ Сора, Назаретни кьоюп, Забулонну бла Нафталини жерлеринде кёл боюнундагъы Кафарнахум шахаргъа келип жерлешди. ¹⁴ Бу, Иешая фйгъамбарны юсю бла айтылгъан бу сёз кьабыл болур ючюн болду: ¹⁵ «Забулону жери, Нафталини жери, тенгиз боюнуну жолунда, Иорданны ары жанындагъы мажюсю Галилея! ¹⁶ Къарангыда олтургъан халкъ уллу жарыкъ кёрдю, ёлюм ауана басып тургъан кьыралда олтургъанлагъа да жарыкъ жарыды». ¹⁷ Ол замандан башлап, Исса ууаз берип: «Тобагъа кьайтышыгъыз, Кёклени Патчахлыгъы жуукълашханды», – деп айтып башлады. ¹⁸ Галилея кёлню кьаты бла бара туруп, Исса эки кьарындашны, Петер аталгъан Шимонну эм аны кьарындашы Эндрейни, чабакъ ауну кёлге ата тургъанлай кёрдю; нек десегиз ала чабакъчыла эдиле. ¹⁹ Исса алагъа: «Мени ызымдан келигиз, Мен сизни адамланы тутуучула этерме», – деди. ²⁰ Ала олсагъат, чабакъ ауларын кьоюп, Аны ызындан тебиредиле. ²¹ Андан ары бара, Ол башха эки кьарындашны, Зебедейни жашы Якъупну эм аны кьарындашы Ахияны, аталары Зебедей бла кьайыкъда чабакъ ауларын жамай тургъанлай кёрюп, аланы да чакъырды. ²² Ала да олсагъат кьайыкъны да аталарын да кьоюп, Аны ызындан тебиредиле. ²³ Сора Исса, битеу Галилеяда, аланы синагогаларында юйрете, Кёклени Патчахлыгъыны юсюнден Хайыр Хапарны билдире эм халкъны арасында хар тюрлю аурууну эм хар тюрлю кьарыусузлукъну сау эте айланды. ²⁴ Аны юсюнден хапар битеу Сириягъа жайылды; Анга битеу кьарыусузланы, тюрлю ауруулары эм тутхан ауруулары болгъанланы, жинлилени, аймёлеклени эм санлары кьурушханланы келтире эдиле, Ол аланы сау эте эди. ²⁵ Галилеядан, Оншахардан, Иерусалимден, Иудеядан эм Иорданны ары жанындан бек кёп халкъ Аны ызындан жюрюй эдиле.

5 Исса, халкъны кёрюп, таугъа ёрледи; Ол олтургъан заманда, Аны сохталары Аны кьатына келдиле. ² Ол, сёзюн башлап, аланы былай айтып юйрете эди: ³ «Нурден жарлыла насыпладыла; нек десегиз Кёклени Патчахлыгъы аланыды. ⁴ Жилигъанла насыпладыла; нек десегиз ала жапсарыллыкъдыла. ⁵ Жуашла насыпладыла; нек десегиз ала жерни иелери боллукъдула. ⁶ Тюзлюкге жутлукъ этип термилгенле насыпладыла; нек десегиз ала тоярыкъдыла. ⁷ Мархаматлыла насыпладыла; нек десегиз алагъа мархамат этилирикди. ⁸ Таза жюреклиле насыпладыла; нек десегиз ала Аллахны

кёрлюкдюле. ⁹ Жарашыулукъ этиучюле насыпладыла, нек десегиз алагъа Аллахны уланлары деп аталлыкъды. ¹⁰ Тюзлюк ючюн зулмулукъ кёргенле насыпладыла; нек десегиз Кёклени Патчахлыгъы аланыды. ¹¹ Мени ючюн сизни сёкселе эм сизге зулму этселе эм хар тюрлю тюзлюксюз аман айтсала, сиз насыплысыз. ¹² Суюнюгюз эмда кьууанч этигиз; кёкледен сизни аллыкъ саугъагъыз уллуду. Сизден алгъын болгъан фйгъамбарлагъа да алай зулму этгендиле». ¹³ «Сиз – жерни тузусуз. Тузну кючу кетсе уа, сора аны не бла тузлу этериксе? Ол энди тышына атылып адамланы аякъ тюплеринде малтаннгандан башха бир затха да жарамайды. ¹⁴ Сиз – дуняны жарыгъысыз. Тау башындагъы сахар кёрюмлей туралмаз. ¹⁵ Чыракъны жандырып, аны юй сауутну тюбюне салмайдыла, алай а чырахтаннга саладыла, андан ол юйдегилени барына да жарытады. ¹⁶ Сизни жарыгъыгъыз да адамланы алларында, ала сизни ахшы ишлеригизни кёрюп, сизни Кёкдеги Атагъызгъа махтау салырча, алай жарытсын». ¹⁷ «Мен Тауратны неда фйгъамбарланы хукмуларын бузаргъа келген сунмагъыз; Мен бузаргъа келмегенме, алай а толтурургъа келгенме. ¹⁸ Нек десегиз кертисин айтама сизге: кёк бла жер жокъ болгъунчу, бары да толгъунчу, Тауратдан бир тамгъачыкъ неда бир сызыкъ жокъ болмаз. ¹⁹ Алай бла, бу эм гитче фарызладан бирин кеси бузуп, адамланы алай ким юйретсе, ол Кёклени Патчахлыгъында эм гитчеге саналыр; аланы кеси толтуруп ким юйретсе уа, ол Кёклени Патчахлыгъында уллугъа саналыр. ²⁰ Мен сизге айтама, сизни тюзлюклююгюз дин алимлени бла фарисейлени тюзлюклююклеринден озмаса, сиз Кёклени Патчахлыгъына кирлик туюлсюз». ²¹ «Бурунгулагъа: „Ёлтюрме; ёлтюрген адамгъа уа, сюз этилирге тийишлиди“ деп айтылгъанны сиз эшитгенсиз. ²² Мен а сизге: кесини кьарындашына керексиз ачыуланган хар адамгъа, сюз этилирге тийишлиди деп айтама; кесини кьарындашына: „Ракъа“, деген адам а синедрионнга тийишлиди; „Акъылсыз“ деген адам а жаханым отуна тийишлиди. ²³ Алай бла, сен кьурманынгы кьурман этилиучю жерге келтирип, сени кьарындашынгы бир зат ючюн санга ыразы болмагъанын анда эсинге тюшюрсенг, ²⁴ Кьурманынгы анда, кьурман этилиучю жерни аллында кьой да, барып, алгъа кьарындашынгы бла жараш, сора ол заманда кел да кьурманынгы келтир. ²⁵ Даучунг бла, сен алыкъа аны бла жолда болгъан заманда теркирек жараш; алайсыз даучунг сени сюдуге берир, сюдю уа сени кьалауургъа берир, сен тюрге атылырса. ²⁶ Кертисин айтама санга: ахыргъы кодрантынгы

бергинчи, сен андан чыгырыкъ туююлсе».

²⁷ «Бурунгулагъа: „Зийна этме“ деп айтылгъанны сиз эшитгенсиз. ²⁸ Мен а сизге: тиширыугъа сукъланып къарагъан хар адам, кесини жүрегинде аны бла зийна этгенди деп айтама. ²⁹ Сени онг кёзюнг сени гюняхха туююре эсе уа, аны тартып ал да кесингден кери ат; нек десенг сени битеу чархынг жаханымге атылгъандан эсе, сени санларынгдан бири жоулгъаны игиди санга.

³⁰ Сени онг къолунг сени гюняхха туююре эсе, аны, уруп туююр да, кесингден кери ат; нек десенг сени битеу чархынг жаханымге атылгъандан эсе, сени санларынгдан бири жоулгъаны игиди санга.

³¹ Дагъыда „Кесини къатынындан айырыллыкъ адам, анга айырылгъан къагъыт берсин“ деп айтылгъанды. ³² Мен а сизге айтама: зийна этген терсликден башха сылтау бла кесини къатынындан ким айырылса да, ол къатынына зийна этерге сылтау береди; айырылгъан къатынны алгъан адам да зийна этеди». ³³ «Дагъыда бурунгулагъа: „Антларынгы бузма, алай а Раббийге этген антларынгы толтур“ деп айтылгъанны сиз эшитгенсиз. ³⁴ Мен а сизге айтама: чыртда ант этме, не кёк бла, нек десенг ол Аллахны тахтасыды; ³⁵ Не жер бла, нек десенг ол Аны аякъ туююдо; не Иерусалим бла, нек десенг ол уллу Патчахны шахарыды; ³⁶ Не башынг бла ант этме, нек десенг бир чач туююню да акъ неда къара эталлыкъ туююлсе. ³⁷ Алай а сизни сёзюгюз: „Хау, хау“, „Угъай, угъай“ болсун; андан артыгъы уа хыйлачыданды ».

³⁸ «Сиз: „Кёз ючюн – кёз, тиш ючюн – тиш“ деп айтылгъанны эшитгенсиз. ³⁹ Мен а сизге айтама: огъурсузгъа къажу турма. Алай а сени онг жаягъынга ким урса да, анга экинчисин да бур. ⁴⁰ Биреу сени бла сюдге кирип, кёлегинги алыргъа излесе, анга тыш кийиминги да бер. ⁴¹ Санга биреу кеси бла бир чакъырым барыргъа зорлукъ этсе, аны бла экиге бар. ⁴² Сенден тилегенге бер, сенден ёнгкюч алыргъа излегенден артха турма». ⁴³ «Сиз: „Жууугъунгу суй, душманынги кёрюп болма“ деп айтылгъанны эшитгенсиз. ⁴⁴ Мен а сизге айтама:

душманларыгъызыны суйюгюз, сизге къаргъыш этгенлеге алгъыш этигиз, сизни кёрюп болмагъанлагъа ахшылыкъ этигиз, сизни жүреклеригизни къыйнагъанла ючюн, сизге зулму этгенле ючюн тилек этигиз. ⁴⁵ Алай этсегиз, сиз Кёкдеги Атагъызыны уланлары болурсуз; нек десегиз Ол Кесини кюнюне, огъурсузлагъа да, огъурлулагъа да жарытыргъа буюрады, тюзлюкюлеге да тюзлюксюзлеге да жауун береди.

⁴⁶ Ол себепден, сиз жаланда сизни суйгенлени сюерик эсегиз, сизге не саугъа? Жасакъ жыйыучула да алай этмеймидиле? ⁴⁷ Сиз жаланда

къарындашларыгъызы бла саламлаша эсегиз, махтарча не зат этсиз? Мажюсюле да алай этмеймидиле? ⁴⁸ Алай бла, сизни Кёкдеги Атагъызы тамамча, тамам болугъуз».

6 «Садакъагъызыны адамланы аллында ала кёрсюнле деп этмезге сакъ болугъуз, алайсыз сиз Кёкдеги Атагъыздан саугъа аллыкъ туююлсюз. ² Алай бла, садакъа этген заманында, эки бетлиле синагогалада бла орамлада, адамла аланы махтар ючюн этгенлери ки бик, айтып айланма. Кертисин айтама сизге: ала кеслерини саугъаларын энди аладыла. ³ Сени уа, садакъа этген заманында, онг къолунгу не этгенин сол къолунг билмесин, ⁴ Алай бла сени садакъанг ташада болсун; ташаны кёрючю Атанг да санга ачыкъ саугъа берир».

⁵ «Тилек этген заманында да, эки бетлиле синагогалада бла орамланы муююшлеринде тохтап, адамланы аллында кёрюнюр ючюн тилек этерге суюючюлерича болма. Кертисин айтама сизге, ала кеслерини саугъаларын энди аладыла.

⁶ Сен а, тилек этген заманында, отоунга кир да, эшигинги этип, Ол ташада болгъан Атангдан тилек эт; ташаны кёрючю Атанг да санга ачыкъ саугъа берир. ⁷ Тилек этгенде уа, мажюсюлеча артыкъ айтмагъыз; нек десегиз ала кеслерини кёп сёзлери бла эшитиллик сунадыла. ⁸ Алагъа ушаш болмагъыз; сизни Атагъызы, сизни не кереклигиз болгъанын, сиз Андан тилерден алгъа биледи.

⁹ Тилек а былай этигиз: „Эй, Кёкледеги Атабыз! Сени атынг сыйлы тутулсун. ¹⁰ Сени Патчахлыгъынг келсин. Кёкде кибик, жерде да Сени буйругъунг болсун. ¹¹ Бизни кюнлюк ётмегибизни бизге бюгюннге бер ¹² Эм бизни борчларыбызны кеч, биз да борчуларыбызгъа кечгенибиз кибик. ¹³ Эмда бизни терилиуге туююрме, алай а бизни хыйлачыдан къутхар; нек десенг Патчахлыкъ да, кюч да, махтау да ёмюрлеге да Сениди. Амин“.

¹⁴ Сиз адамланы терсликлерин кечсегиз, сизни Кёкдеги Атагъызы сизни да кечерикди; ¹⁵ Адамланы терсликлерин кечмесегиз а, сизни Атагъызы да сизни терсликлеригизни кечерик туююлдю».

¹⁶ «Аны кибик, ораза тутхан заманыгъызда да, эки бетлиле кибик, мудах болмагъыз; нек десегиз ала, адамлагъа ораза тутханларын кёргюзтюр ючюн, кеслерини бетлерин мудах кёргюзтедиле. Кертисин айтама сизге, ала кеслерини саугъаларын энди аладыла. ¹⁷ Сен а ораза тутхан заманында башынга жау сюрт эм бетинги жуу, ¹⁸ Ораза тутханын адамланы аллында болмай, алай а ташадагъы Атангы аллында болсун; ташаны кёрючю Атанг да санга ачыкъ саугъа берир».

¹⁹ «Жер башында кесигизге хазнала жыймагъыз; мында кюе бла тотлукъ къурутады эмда гудучула кирип урлайдыла. ²⁰ Алай а кесигизге хазналаны

кёкде жыйыгъыз. Анда не кюе, не тотлукъ кьурутмайды, анда гудучула тубюнден къазмайдыла эм урламайдыла. ²¹ Сизни хазнагъыз къайда болса, жюрегигиз да анда болур. ²² Чархха чыракъ – кёздю. Алай бла, сени кёзюнг таза болса, битеу чархынг да жарыкъ болур. ²³ Сени кёзюнг аман болса уа, сени битеу чархынг да къарангы болур. Алай бла, сенде болгъан „жарыкъ“ къарангы эсе, сора къарангы уа къаллайды! ²⁴ Бир киши да эки бийге къуллукъ эталлыкъ туююдю: нек десегиз неда бирин кёрюп боллукъ туююдю, экинчисин а сюерикди; неда бирине кёл саллыкъды, экинчисине уа эс бурлукъ туююдю. Аллахха да, байлыкъгъа да къуллукъ этерге болаллыкъ туююлсюз». ²⁵ «Ол себепден сизге айтама: жаныгъыз ючюн „Не ашарбыз эм не ичербиз?“ деп, не чархыгъыз ючюн да „Не киербиз?“ деп къайгъы этмегиз; жан ашдан, чарх да кийимден уллу магъаналы туююлмюдю? ²⁶ Кёкдеги къанатлылагъа къарагъыз: ала урлукъ сепмейдиле, не оракъ ормайдыла, не кюфлеге жыймайдыла; сизни Кёкдеги Атагъыз алагъа да ашатып турады. Сиз а аладан кёп багъалы туююлмюсюз? ²⁷ Къайгъы этип да сизден биригиз кесини ёсюмюне бир къары къошаллыкъмыды? ²⁸ Кийим ючюн да не къайгъы этесиз? Аулакъдагъы лилиялагъа къарагъыз, ала къалай ёседиле: урунмайдыла, урчукъ да ийирмейдиле. ²⁹ Алай а сизге айтама, Сюлемен битеу кесини аламатлыгъында да, аладан бири кийингенча, ариу кийинмегенди. ³⁰ Бюгюн бар болгъан, тамбла уа отха атыллыкъ, аулакъда ёсген хансны Аллах алай кийиндире эсе, сизни уа бегирек кийиндиремиз, эй, ийнаныулары азла? ³¹ Алай бла къайгъы этмегиз эм: „Биз не ашарбыз?“ неда „Не ичербиз?“ неда „Не киербиз?“ деп айтмагъыз. ³² Нек десегиз бу затланы барын да миллетле излейдиле; сизни Кёкдеги Атагъыз а бу затла бары да сизге керек болгъанын биледи. ³³ Бек алгъа уа Аллахны Патчахлыгъын эм Аны тюзлюгюн излегииз, бу затла уа бары да сизге къошулуп берилирле. ³⁴ Алай бла тамблагъы кюн ючюн къайгъы этмегиз, нек десегиз тамблагъы кюн кесини къайгъысын кеси этерикди. Хар кюннге кесини къайгъысы тамамды».

7 «Терслемигиз, терсленмезсиз; ² Нек десегиз не терслик бла терслей эсегиз, сиз да ол терслик бла терсленириксиз; не ёлчеу бла ёлчелей эсегиз да, сизге да тамам ол ёлчеу бла ёлчеленирикди. ³ Сен къарындашынгы кёзюндеги бутакъчыкъгъа нек къарайса, кеси кёзюндеги томуроуну уа сезмейсе? ⁴ Неда къарындашынга: „Эркинлик бер, мен сени кёзюндеги бутакъчыкъны чыгъарайым“ деп къалай айтырса; ма, кеси кёзюнде уа –

томуроу! ⁵ Эки бетли! Алгъа кесинги кёзюнгден томуроуну чыгъар, сора къарындашынгы кёзюнден бутакъчыкъны къалай чыгъарыргъа ол заманда кёрюрсе. ⁶ Сыйлы затны итлеге бермегиз эм инжилеригизни тонгузланы аллына атмагъыз, алайсыз ала аякълары бла быланы малтарла эм айланып, сизни таларла». ⁷ «Тилегиз – берилир сизге; излегииз – табарсыз; эшикни къагъыгъыз – ачарла сизге. ⁸ Нек десегиз хар тилеген алады, излеген да табады, эшикни къакъгъаннга да ачарла. ⁹ Жашы андан ётмек тилеген заманда, анга таш берлик ¹⁰ Неда чабакъ тилеген заманда, анга жилин берлик, сизни арагъызда аллай адам бармыды? ¹¹ Алай бла сиз, огъурсуз болгъаныгъызлай да, сабийлеригизге ахшы саугъала берирге биле эсегиз, бегирек да сизни Кёкдеги Атагъыз Андан тилегенлеге ахшылыкъ берир. ¹² Алай бла хар не жаны бла да, адамла сизге къалай этерлерин сюе эсегиз да, сиз да алагъа алай этигиз; нек десегиз Таурат да, файгъамбарла да айтхан олду». ¹³ «Тар къабакъдан киригиз; нек десегиз кенг къабакъ бла эркин жол жоюлуугъа элтгенледиле, кёпле да ол къабакъ бла киредиле. ¹⁴ Тар къабакъ бла такъыр жол – жашаугъа элтгенледиле, ол жолну уа азла табадыла». ¹⁵ «Жалгъан файгъамбарладан кесигизни сакълагъыз! Ала сизге къой сыфатда келедиле, ичлери уа жыртхыч бёрюледиле. ¹⁶ Сиз аланы битимлеринден танырсыз. Кёкен терекден жюзюм, неда мантдан инжир жыямыдыла? ¹⁷ Хар ахшы терек да алай ахшы кёгетле береди, аман терегъа аман кёгетле береди. ¹⁸ Ахшы терек аман кёгетле бераллыкъ туююдю, аман терек да ахшы кёгетле бераллыкъ туююдю. ¹⁹ Ахшы кёгет бермеген хар терекни, кесип, отха атадыла. ²⁰ Алай бла сиз аланы битимлеринден танырсыз. ²¹ Манга: „Раббий! Раббий!“ деп айтычуланы бары кирмезле Кёклени Патчахлыгъына, алай а Мени Кёкдеги Атамы буйругъун толтургъан кирликди. ²² Ол кюн Манга кёпле: „Раббий! Раббий! Бизни файгъамбарлыкъ этгенибиз Сени атынгдан туююлмю эди? Жинлени къыстагъаныбыз да Сени атынг бла туююлмю эди? Кёп къудуретли ишле этгенибиз да Сени атынг бла туююлмю эди?“ деп айтырла. ²³ Сора ол заманда алагъа: „Мен сизни бир заманда да танымагъанма; эй, законсузлукъ этиучюле, Мени къатымдан кетигиз!“ деп ачыкъ айтырма». ²⁴ «Алай бла, Мени бу сёзлериме тынгылап, аланы толтургъан хар адамны, ол кесини юйюн ташны юсюнде ишлеген акъыллы кишиге ушатырма. ²⁵ Жауун да жаууп, суула да къобуп, желле да уруп, ол юйге бошландыла; ол юй а, ташны юсюнде орналгъаны себепли, аумады. ²⁶ Мени бу сёзлериме тынгылап, аланы

толтурмагъан хар адам а, кесини юйюн юзmezни юсюнде ишлеген оюмсуз адамгъа ушарыкъды.

²⁷ Жауун да жаууп, ырхыла да къобуп, желле да уруп, ол юйню басдыла. Ол юй аууп, битеу окулуп къалды». ²⁸ Исса бу сёзлени айтып бошагъан заманда, халкъ Аны юйретиюне сейирсине эди.

²⁹ Нек десегиз Ол аланы дин алимле бла фарисейлеча туююл, къудурети болгъанча юйрете эди.

8 Исса таудан тюшген заманда уа, Аны ызындан кёп халкъ бара эди. ² Анда келепен ауруулу бир адам келип, Анга баш уруп: «Раббий! Сюйсенг, мени тазаларгъа болаллыкъса», – деди. ³ Исса, къолун узатып, анга тийип: «Сюеме, тазалан!» – деди. Сора олсагъат ол келепенинден тазаланды. ⁴ Исса анга: «Сакъ бол, бир кишиге да айтма; алай а барып, дин къуллукъчулагъа кёрюнюп, адамлагъа шагъатлыкъгъа, Муса буйрукъ этген къурманни элт», – деди. ⁵ Исса Кафарнахумгъа кирген заманда уа, бир жюзбашчы, Аны къатына келип, Андан: ⁶ «Раббий! Мени жумушчум, санлары къурушуп, юйде жатады эм бек термиледи», – деп тиледи. ⁷ Исса анга: «Мен келип, аны сау этерме», – деди. ⁸ Жюзбашчы уа жууап эте: «Раббий! Сен мени межямыма кирирге мен тийишли туююлме; алай а жаланда сёз айт, сора мени жумушчум сау болур. ⁹ Мен кесим да бой салып тургъан адамма, алай болгъанлыкъгъа манга бойсун нган аскерчилерим барды. Бирине: „Бар“ дейме, барады; башхасына да: „Кел“ дейме, келеди; къулума да: „Муну эт“ дейме, этеди», – деди. ¹⁰ Муну эшитгенде, Исса, сейирсинип, ызындан баргъанлагъа: «Кертисин айтама сизге, Израильде да тапмагъанма Мен быллай ийманни. ¹¹ Кёпле, кюн чыкъгъандан эм кюн батхандан келип, Ибрахим бла, Исхакъ бла эм Якъуп бла Кёклени Патчахлыгъында олтурушурукъдула. ¹² Патчахлыкъны уланлары уа тышхы къарангыгъа атыллыкъдыла. Анда жияуу бла тишлени къыжылдатыу боллукъду деп айтама сизге», – деди. ¹³ Сора Исса жюзбашчыгъа: «Бар, сени ийнаннганынча болсун санга», – деди. Сора аны жумушчусу олсагъат сау болду. ¹⁴ Петерни юйюне келип, Исса, Петерни къайын анасы къызыу ауруп жатханын кёрдю. ¹⁵ Исса ол тиширыуну къолуна тийгенлей, аны аурууу кетип къалды; сора тиширыу, туруп, алагъа шапалыкъ этди. ¹⁶ Ингир болгъанда уа, Иссагъа кёп жинлилени келтирдиле. Ол, жинлени сёзю бла къыстады, битеу ауругъанланы да сау этди. ¹⁷ Бу, Иешая файгъамбарны юсю бла: «Ол бизни къарыусузлукъларыбызны Кесини юсюне алды, аурууларыбызны да кётюрдю», – деп айтылгъан сёз къабыл болур ючюн болду. ¹⁸ Исса, Кесини тегерегинде кёп халкъны кёрюп, сохталарына ары

жанына жюзерге буйрукъ берди. ¹⁹ Ол заманда бир дин алим, келип, Анга: «Устаз! Сен къайры барсанг да, мен Сени ызынгдан барлыкъма», – деди. ²⁰ Анга Исса: «Тюлкюлени тешиклери, кёкдеги къанатлыланы да уялары барды; Адам Улуну уа, башын салыр жери да жокъду», – деди. ²¹ Аны сохталарындан бири уа Анга: «Раббий! Алгъа барып атамы асыраргъа манга эркинлик бер», – деди. ²² Исса уа анга: «Мени ызымдан кел, ёлгенлеге кеслерини ёлюерин асыраргъа къой», – деди. ²³ Исса къайыкъгъа мингенде, Аны сохталары да Аны ызындан тебиредиле. ²⁴ Сора ма, кёлде уллу жел болду, алай бла къайыкъны толкъунла баса эдиле; Исса уа жукълай эди. ²⁵ Ол заманда Аны сохталары къатына келип, Аны уятып: «Раббий! Къутхар бизни! Жоюлабыз!» – деди. ²⁶ Исса алагъа: «Сиз былай къоркъакъ нексиз, ийнаныулары асла?» – деди. Андан сора туруп желни да, кёлню да тыйды, сора терен шошлукъ болду. ²⁷ Адамла уа, сейирсинип: «Бу кимди да, Анга жел да, кёл да бойсунган?» – дей эдиле. ²⁸ Сора Исса кёлню ары жанына Гадара къыралгъа келгенде, къабыр дорбунладан чыкъгъан эки жинли адам Аны аллына тюбедиле. Ала бек къутургъанла эдиле, ол себепден ол жол бла ётерге бир киши да базынмай эди. ²⁹ Сора ала: «Аллахны Уланы Исса, Сени бизни бла не ишинг барды? Сен бизге замандан алгъа азап берирге келгенсе бери!» – деп къычырдыла. ³⁰ Аладан арлакъда уа уллу тонгуз сюрюу отлай эди. ³¹ Жинле Иссадан: «Бизни къыстарыкъ эсенг, бизге тонгуз сюрюуге кирирге эркинлик бер», – деп тилей эдиле. ³² Ол алагъа: «Барыгъыз!» – деди; ала, чыгып, тонгуз сюрюуге кирдиле. Сора битеу тонгуз сюрюу тикден кёлге атылып, суугъа батып жоюлду. ³³ Сюрюучюле уа, чабып кетип, шахаргъа келип, барын да, жинлилеге болгъанны да айтдыла. ³⁴ Сора битеу шахар Иссаны аллына тюберге чыкъды; Аны кёрюп, Ол аланы тийрелеринден кетерин тиледиле.

9 Ол заманда Исса, къайыкъгъа минип, арта жюзюп ётюп, Кесини шахарына келди. ² Мында Анга санлары къурушхан бир адамны жатхан жери бла кётюрюп келтирдиле. Исса аланы ийнаныуларын кёрюп, саусузгъа: «Таукел эт, жашым! Гюняхларынг кечиледиле», – деди. ³ Ол заманда дин алимледен бир къауумла кеслерини ичлеринден: «Бу Адам кяфыр селешеди», – дей эдиле. ⁴ Исса уа, аланы ойлашыуларын билип: «Сиз жюреклеригизде аманны нек ойлашасыз? ⁵ Не тынчды: „Гюняхларынг кечиледиле“ дегенми, огъесе: „Тур да жюрю!“ дегенми? ⁶ Алай а Адам Улуну жер башында гюняхланы кечерге эркинлиги болгъанын сиз билер ючюн айтама, – деди, сора

саусузгъа: – Тур, жатхан жеринги ал да, юйюнге бар!» – деди. ⁷ Ол адам, туруп, жатхан жерин алып, юйюне кетди. ⁸ Халкъ а, аны кёрюп, сейирсинип, адамлагъа аллай эркинликни берген Аллахха махтау салдыла. ⁹ Андан кетип бара, Исса, жасакъ жыйылгъан жерде олтургъан, Маттай атлы бир адамны кёрюп, анга: «Мени ызымдан кел», – деди. Ол да туруп, Аны ызындан тебиреди. ¹⁰ Сора Исса Маттайны юйюнде олтургъан заманда, жасакъ жыйыучула бла гюняхлыла кеп келип, Аны бла эм Аны сохталары бла олтурдула. ¹¹ Муну кёрюп, фарисейле Аны сохталарына: «Сизни Устазыгъыз жасакъ жыйыучула бла эм гюняхлыла бла нек ашайды, ичеди?» – дедиле. ¹² Исса уа, муну эшитип, алагъа: «Дохтур керекли саула туююдюле, алай а ауругъанладыла. ¹³ Барыгъыз: „Къурманланы туююл, мархамат этиуню сюеме“ деген сёзню магъанасын юйренигиз. Нек десегиз Мен тюзлюкюлени туююл, гюняхлыланы тобагъа къайтышыргъа чакъырып ючюн келгенме», – деди. ¹⁴ Ол заманда Ахияны сохталары, Иссагъа келип: «Биз да, фарисейле да ораза кеп тута быз, Сени сохталарынг а ораза нек тутмайдыла?» – дедиле. ¹⁵ Исса алагъа: «Киеуню нёгерлери, киеу ала бла болгъан заманда мудах болургъа болаллыкъмыдыла? Алай а киеу аладан сыйырылгъан кюнле келликдиле, сора ол заманда ораза тутарыкъдыла. ¹⁶ Бир киши да эски кийимге жангы къумачдан жамау салмайды; нек десегиз жангыдан тигилген жамау эскини жыртыр, жыртыгъа андан да уллу болур. ¹⁷ Аны кибик жангы чагъырны да эски гыбытлагъа къуймайдыла; алайсыз а гыбытла жыртыладыла, чагъыр да агъады, гыбытла да зыраф боладыла. Алай а жангы чагъырны жангы гыбытлагъа къуядыла; алай болса, экиси да сакъланырыкъдыла», – деди. ¹⁸ Ол алагъа муну айтхан заманда, бир тамата адам, Аны къатына келип, Анга сежда эте: «Мени къызым энди ёле турады; алай а, келип, аны юсюне къолунгу салсанг, ол сау къаллыкъды», – деди. ¹⁹ Исса туруп, сохталары бла аны ызындан тебиреди. ²⁰ Сора, онеки жылны къаны кетип ауругъан бир тиширыу, артындан келип, Иссаны кийимини къыйырына тийди. ²¹ Нек десегиз ол тиширыу кеси кесине: «Аны кийимине тийсем окъуна, сау боллукъма», – деген эди. ²² Исса уа, айланып, аны кёрюп: «Таукел эт, къызым! Сени ийманынг сени къутхарды», – деди. Тиширыу олсагъатдан сау болду. ²³ Сора Исса, таматаны юйюне келип, сыбызгъычыланы да, халкъны абызырагъанын да кёргенинде, ²⁴ Алагъа: «Чыгъыгъыз тышына; къыз ёлмегенди, жукълап турады», – деди. Ала Аны хыликъя этдиле. ²⁵ Халкъ чыгъарылгъанда уа, ол кирип къызыны къолундан

тутханынлай къыз турду. ²⁶ Муну хапары битеу ол жерде жайылды. ²⁷ Исса андан кетип бара туруп, Аны ызындан эки сокъур: «Дауут Улу Исса, бизге жазыкъсын!» – деп къычыра бара эдиле. ²⁸ Ол юйге келгенде уа, сокъурла Аны къатына келдиле. Исса алагъа: «Мен аны эталлыгъыма ийнанамысыз?» – деди. Ала Анга: «Ийнанабыз, Раббий!» – дедиле. ²⁹ Исса аланы кёзлерине тийип: «Сизни ийнаныуугъузгъа кёре сизге болсун», – деди. ³⁰ Сора аланы кёзлери ачылдыла. Исса алагъа: «Сакъ болугъуз, бир киши да билмесин», – деп къаты айтды. ³¹ Ала уа, чыгъып, Аны юсюнден битеу ол жерде хапар жайдыла. ³² Ала чыккъан заманда уа Анга бир тилсиз жинли адамны келтирдиле. ³³ Жин къысталгъанда уа, тилсиз сёлешип башлады. Халкъ да сейирсинип: «Быллай иш Израильде бир заманда да болмагъанды», – дей эди. ³⁴ Фарисейле уа: «Ол жинлени, жинлени бийини кючу бла къыстайды», – дей эдиле. ³⁵ Исса битеу шахарлада бла элдеде, андагъы синагогада юйрете, Кёклени Патчахлыгъыны юсюнден Хайыр Хапарны билдире, адамлада хар аурууну эм хар къарыусузлукъну сау эте жюрюдю. ³⁶ Жыйын халкъны кёргенинде, ала къыйналып, сюрючюлери болмагъан къойла кибик чачылып айланганларына Иссаны алагъа жаны ауруду. ³⁷ Сора Кесини сохталарына: «Тирликле кепдюле, ишлеучюле уа аздыла; ³⁸ Алай бла, тирликни Исинден тилегиз, Ол тирлигине ишлеучюле жиберсин», – деди.

10 Сора Исса, онеки сохтасын чакъырып, алагъа харам нюрлени къыстаргъа, хар тюрлю аурууну бла хар къарыусузлукъну сау этерге эркинлик бергенди. ² Онеки абустолну уа атлары быладыла: биринчиси Петер аталгъан Шимон, аны къарындашы Андрей, Зебедейни жашлары Якъуп бла Ахия, ³ Филип, Барталмай, Тома, жасакъ жыйыучу Маттай, Алфай улу Якъуп, Тадай аталгъан Лебей, ⁴ Къанай Шимон эм Иссаны сатхан Искарот Иуда. ⁵ Бу онекисин Исса ийип, алагъа фарыз этип: «Мажюсюлени жолуна бармагъыз, Самариялы шахаргъа да кирмегиз; ⁶ Алай а бегирек да Израильни юйюрюню жоулгъан къойларына барыгъыз. ⁷ Кёклени Патчахлыгъы жуукълашханды деп ууаз берип жюрюгюз. ⁸ Ауругъанланы сау этигиз, келепенлени тазалагъыз, ёлгенлени тиргизигиз, жинлени къыстагъыз; хакъсыз алгъансыз, хакъсыз беригиз. ⁹ Биргегизге не алтын, не кюмюш, не белибауугъузгъа багъыр, ¹⁰ Жолгъа не артмакъ, не эки къат кийим, не аякъ кийим, не таякъ алмагъыз. Нек десегиз урунган ашаргъа тийишлиди. ¹¹ Сиз къайсы шахаргъа неда къайсы элге кирсегиз да, анда ким тийишли болгъанын соруп билигиз да,

кетгинчи, анда къалыгъыз. ¹² Юйге кире туруб'а, анга: „Бу юйге ырахатлыкъ!“ деп салам беригиз. ¹³ Ол юй тийишли болса, сизни тилеген ырахатлыгъыгъыз анга келсин; тийишли болмаса уа, сизни тилеген ырахатлыгъыгъыз кесигизге къайтсын. ¹⁴ Сизни къабыл этмеген эм сизни сёзлеригизге тынгыламагъан адамгъа уа, сора, ол юйден не да ол шахардан чыгъа туруп, аякъларыгъыздагъы букъуну къагъып тюшюрюгюз. ¹⁵ Кертисин айтама сизге: хукму кюн ол шахардан эсе Содомну бла Гомораны жерлерине тынчыракъ боллукъду. ¹⁶ «Ма, Мен сизни, къойланы бёрюле ичине ийгенча, иеме: алай бла, жилинлача, акъыллы, кёгюрчюнлеча, хыйласыз болугъуз. ¹⁷ Адамладан а кесигизни сакълагъыз; нек десегиз ала сизни сюдлеге берликдиле, синагогаларында тюерикдиле. ¹⁸ Мени ючюн сизни оноучуланы бла патчахланы алларына элтирикдиле. Алай бла аланы эм миллетлени аллында шагъатлыкъ этериксиз. ¹⁹ Сизни тутуп берген заманларында уа, къалай не да не айтырбыз деп къайгъы этмегиз; нек десегиз не айтырыгъыгъыз сизге ол сагъатда берилликди. ²⁰ Ол себепден сиз айтырыкъ туююлсюз, алай а сизни Атагъызны Нюрю сизни ичигизде айтып турлукъду. ²¹ Къарындаш къарындашны, ата да сабийлерин ёлтюртюрге берликдиле; сабийле да, ата-аналарына къажау туруп, аланы ёлтюртюрюкдюле. ²² Мени атым ючюн сизни бары да кёрюп болмай къаллыкъдыла; ахырына дери тёзген а къутхарыллыкъды. ²³ Сизге бир шахарда зулму этген заманда, башхасына къачыгъыз. Нек десегиз кертисин айтама сизге: сиз Израильни битеу шахарларына айланып чыкъгъынчы, Адам Улу келликди. ²⁴ Сохта устаздан уллу туююлдю, къул да бийинден уллу туююлдю. ²⁵ Сохтагъа, устазыча болса, къулгъа да бийича болса, тамамды. Юйню иесине беелзебул атагъан эселе, аны юйюндегилега уа не айтмазла!» ²⁶ «Ол себепден аладан къоркъмагъыз; нек десегиз ачылмазлыкъ бир жашырын зат жокъду, билинмей къаллыкъ тасха да жокъду. ²⁷ Сизге къарангыда не айтханымы, жарыкъда айтыгъыз; къулагъыгъызгъа айтылып эшитгенигизни юй башладан билдиригиз. ²⁸ Чархны ёлтюрюучюледен, жанны уа ёлтюрюрге болалмагъанладан къоркъмагъыз; бегирег'а жанны да, чархны да жаханымде жояргъа болаллыкъ Аллахдан къоркъугъуз. ²⁹ Эки гитче къанатлы ассариягъа сатылмаймыдыла? Аладан бири да, сизни Атагъызны буйругъу болмай, жерге тюшерик туююлдю. ³⁰ Сизни уа башыгъызда битеу чач тюклеригиз да саналыпдыла. ³¹ Алай бла къоркъмагъыз: сиз кёп гитче къанатлыладан

багъалысыз. ³² Манга ийнанып, адамланы аллында Мени ачыкъ къабыл этген ким болсада, Мен да аны Мени Кёкдеги Атамы аллында ачыкъ къабыл этерикме; ³³ Адамланы аллында Мени ким инкяр этсе да, аны уа Мен да Мени Кёкдеги Атамы аллында инкяр этерикме». ³⁴ «Мен жерге жарашулу къелтирирге келген сунмагъыз; Мен жарашулу къелтирирге келгенме. ³⁵ Нек десегиз Мен адамны атасындан, къызны да анасындан, келинни да къайын анасындан айырыргъа келгенме. ³⁶ Адамны душманлары кесини юйюндегилеридиле. ³⁷ Менден эсе, атасын не да анасын бек суйген адам Манга тийишли туююлдю; Менден эсе, жашын не да къызын бек суйген адам Манга тийишли туююлдю; ³⁸ Кесини къачын алып, мени ызымдан келмеген адам да Манга тийишли туююлдю. ³⁹ Кесини жанын сакълагъан аны жоярыкъды; Мени ючюн кесини жанын жойгъан а аны сакъларыкъды. ⁴⁰ Сизни къабыл этген адам, Мени къабыл этеди; Мени къабыл этген адам а, Мени Ийгенни къабыл этеди. ⁴¹ Файгъамбарны файгъамбарлыгъы ючюн къабыл этген адам файгъамбарны саугъасын аллыкъды; тюзлюкюню тюзлюкюлюгю ючюн къабыл этген адам да тюзлюкюню саугъасын аллыкъды. ⁴² Сохталыгъы ючюн бу гитчеледен бирине жаланда бир аякъ суукъ суу ким ичирсе, кертисин айтама сизге, ол саугъасын алмай къалмаз», – деди.

11 Исса, Кесини онеки сохтасына насыихат берип бошагъанлай, алайдан аланы шахарларында юйретирге эм ууаз айтыргъа барды. ² Ахия уа, Масихни этген ишлерини юсюнден тюрмеде эшитип, кесини сохталарындан экисин ийип, ³ Анга: «Ол Келлик Сенмисе, огъесе башханымы сакълайыкъ?» – деп айтдырды. ⁴ Исса алагъа жууапха: «Барыгъыз, не эшитгенигизни эм не кёргенигизни Ахиягъа айтыгъыз: ⁵ Сокъурла кёрюп, акъсакъла да жюрюп башлайдыла, келепенле тазаланадыла, сангыраула эшитедиле, ёлгенле тиргизиледиле, жарлылагъа да Хайыр Хапар бериледи. ⁶ Мени юсюмден ишекленмеген адам насыплыды», – деди. ⁷ Ала кетгенлей а, Исса Ахияны юсюнден халкъгъа былай айтып башлады: «Сиз къум тюзге неге къараргъа баргъан эдигиз? Жел къымылдатхан къамишгеми? ⁸ Неге къараргъа баргъан эдигиз сиз? Жумушакъ кийимле кийген адамгъамы? Жумушакъ кийимле кийгенле патча тоханалада турадыла. ⁹ Неге къараргъа баргъан эдигиз сиз? Файгъамбаргъамы? Хау, дейме сизге, файгъамбардан да уллугъа. ¹⁰ Аны юсюнден: „Ма, Мен билдириучюмю Сени аллында иеме, ол а Сени аллында жолунгу хазырлар“ деп жазылгъан олда. ¹¹ Кертисин айтама сизге: къатынладан

туугъанладан сууда Кёмюлдюрюучю Ахиядан уллу чыкъмагъанды; алай а Кёклени Патчахлыгъында эм гитче андан уллуду. ¹² Сууда Кёмюлдюрюучю Ахияны заманындан эндиге дери Кёклени Патчахлыгъы кюч бла алынады, кюч салгъанла аны аладыла; ¹³ Нек десегиз Ахиягъа дери битеу файгъамбарла да, Таурат да боллукъну алгъындан айтхандыла. ¹⁴ Сора къабыл этерге сюе эсегиз, ол келлик Илияс олду. ¹⁵ Эшитирге къулагъы болгъан, эшитсин! ¹⁶ Бу тукъумну ким бла тенглешдирейим? Ол, орамда олтуруп, кеслерини нёгерлерине кычырып: ¹⁷ „Биз сизге сыбызгъы сокъдукъ да, сиз тепсемедигиз; биз сизге мудакъ жырла жырладыкъ да, сиз жилимадыгъыз“ деп айтхан сабийлеге ушайды. ¹⁸ Нек десегиз Ахия келди, не ашамайды, не ичмейди; анга: „Жинлиди“ дейдиле. ¹⁹ Адам Улу келди, ашайды эм ичеди; сора: „Ма, ашаргъа эм чагъыр ичерге суююучю адам, жасакъ жыйычула бла гюняхлыланы шуху!“ дейдиле. Акъылманлыкъны тюзлюгю уа аны ишлеринден кёрюнеди», – деди. ²⁰ Ол заманда Исса Кесини къудуретли ишлери кёп этилген шахарлагъа, ала тобагъа къайтышмагъанлары ючюн, айып этип башлады: ²¹ «Палах санга, Хоразин! Палах санга, Бейтсайда! Нек десегиз сизде этилген къудуретли ишле Тирде бла Сидонда этилген болсала эдиле, ала эртте окъуна, зыбыр кийим кийип, кюлде олтуруп, тобагъа къайтышыр эдиле; ²² Алай а сизге айтама: хукму кюнде сизден эсе Тирге бла Сидоннга тынчыракъ боллукъду. ²³ Кёкге дери кётюрюлген Кафарнахум, сен да ахыратха дери тюшюрюлорсе; нек десенг сенде этилген къудуретли ишле Содомда этилген болсала эдиле, ол бююннгю кюннге дери да турур эди; ²⁴ Алай а, хукму кюнде сизден эсе Содомну жерине тынчыракъ боллукъду деп айтама сизге», – деди. ²⁵ Ол заманда сёзюн бардыра, Исса: «Эй Атам, кёкню да, жерни да Раббийи! Сен бу затланы билимлиден эм акъыллыладан жашырып, гитче сабийлеге ачханынг ючюн, Санга шукур этеме. ²⁶ Алайды, Атам! Сен алай этиуню иги кёргенсе. ²⁷ Мени Атам хар нени да Манга бергенди. Уланын Атадан башха бир киши да билмейди; Атаны да Уланындан бла, Улан билдирирге суйген адамдан башха бир киши да билмейди. ²⁸ Битеу инжилгенле эмда унукъгъанла, Манга келигиз, Мен сизни тынчайтырыкъма. ²⁹ Мени жюгюмю кётюрюгюз эм Менден юренигиз; нек десегиз Мен сабыр эм жууаш жюреклиме, сора жанларыгъызгъа тынчлыкъ табарсыз. ³⁰ Нек десегиз Мени жюгюм женгилди эм Мени кётюртгеним ауур туююлдю», – деди.

12 Ол заманда Исса шабат кюн будай сабанланы ичи бла озуп келе эди; Аны

сохталары уа, ач болуп, будай башланы юзюп, ашап башлагъан эдиле. ² Фарисейле, муну кёрюп, Анга: «Къара, Сени сохталарынг шабат кюн этерге жарамагъанны этедиле!» – деди. ³ Ол а алагъа: «Дауут кеси да, аны биргесине болгъанла да ач болгъан заманда ол не этгенин сиз окъумагъанмысыз? ⁴ Ол, Аллахны юйюне кирип, жалаңда дин къуллукъчулагъа болмаса, аланы не анга, не аны биргесине болгъанлагъа ашаргъа тийишли болмагъан, анда салыннган ётмеклени ашагъанды. ⁵ Неда шабат кюнледе дин къуллукъчула табыныучю юйде шабатны жоругъун бузсала да, терс болмагъанларын сиз Тауратда окъумагъанмысыз? ⁶ Алай а, табыныучю юйден уллу Ким эсе, мындагъы Олду, деп айтама сизге; ⁷ Сиз: „Къурманны туююл, мархамат этиуню сюеме“ дегенни магъанасы не болгъанын билсегиз эди, сора айыпсызланы айыпламаз эдигиз; ⁸ Нек десегиз Адам Улу шабат кюнню да бийиди», – деди. ⁹ Исса, андан кетип, аланы синагогаларына кирди. ¹⁰ Анда къолу къурушхан бир адам бар эди. Иссаны терслер ючюн, Анга: «Шабат кюн сау этерге боллукъмуду?» – деп сордула. ¹¹ Ол а алагъа: «Сизден биригизни бир къою болуп, ол а шабат кюн уругъа тюшсе, андан аны чыгъармазмы? ¹² Адам а къойдан къаллай бир багъалыды! Алай бла шабат кюнледе ахшылыкъ этерге боллукъду», – деди. ¹³ Сора ол адамгъа: «Къолунгу узат!» – деди. Ол да узатды, узатханлай, аны къолу бирси къолуча сау болуп къалды. ¹⁴ Фарисейле уа чыгып, Иссаны къалай жояйыкъ деп Анга къажау кенгеш этдиле. Ол а муну билип андан кетди. ¹⁵ Аны ызындан кёп халкъ барды, Ол да аланы барысын да сау этди. ¹⁶ Эм Ким болгъанын белгили этмеге алагъа къаты буюрду. ¹⁷ Бу, Иешая файгъамбарны юсю бла: ¹⁸ «Ма, Мени сайлап алгъан Къулум, Мени жаным ыразы болгъан Суююлюннгеним; Мен Анга Кеси Нюрюмю саллыкъма, Ол миллетлеге тюз хукму билдирликди; ¹⁹ Даулашырыкъ туююлдю, кычырыкъ этерик туююлдю, бир киши да орамлада Аны ауазын эшитирик туююлдю; ²⁰ Сына башлагъан къамишни сындырлыкъ туююлдю, тютюн этген кендирни ёчюлтюрюк туююлдю эм ахырында тюз хукмугъа хорлау тапдырлыкъды. ²¹ Миллетле Аны атына ышанырыкъдыла», – деп айтылгъан сёз къабыл болур ючюн болду. ²² Ол заманда Анга бир сокъур, тилсиз жинли кишини келтирдиле; Исса аны сау этди, алай бла сокъур, тилсиз адам селешген да, кёрген да этип башлады. ²³ Битеу халкъ сейирсинип: «Дауутну Уланы Масих Бу болурму?», – дей эди. ²⁴ Фарисейле уа, муну эшитип: «Ол жинлени кыстагъаны жалаңда жинлени бийи беелзебулну кючю блады», – деди. ²⁵ Исса уа, аланы ойлашыуларын билип, алагъа:

«Кеси-кесинде юлешинген хар патчахлыкъ халек боллукъду, кеси-кесинде юлешинген хар сахар неда юй чыдарыкъ тьююдю. ²⁶ Шайтан шайтанны къыстай эсе уа, ол кеси-кесинде юлешингенди; сора аны патчахлыгы къалай чыдарыкъды? ²⁷ Мен жинлени беелзебулну кючю бла къыстай эсем, сизни адамларыгъыз кимни кючю бла къыстайдыла? Ол себепден ала сизге сюдюле боллукъдула. ²⁸ Мен жинлени Аллахны Нюрю бла къыстай эсем а, ишексиз сизге Аллахны Патчахлыгы жетгенди. ²⁹ Неда биреу кючлю адамны юйюне кирип, аны хапчукларын тонаргъа къалай болалыр, алгъа кючлюню байламаса? Сора ол заманда аны юйюн тонар. ³⁰ Мени бла болмагъан, Манга къажауду; Мени бла жыймагъан, чачады. ³¹ Ол себепден сизге айтама: адамла этген хар гюнях да, аман айтыу да кечирилирле; Сыйлы Нюрге аман айтыу а кечириллик тьююдю; ³² Адам Улуна къажау сёз ким айтса да, анга кечилликди; Сыйлы Нюрге къажау ким айтса уа, анга не бу ёмюрде, не боллукъ ёмюрде кечиллик тьююдю. ³³ Неда терекни ахшыгъа, аны кёгетин да ахшыгъа санагъыз; неда терекни аманнга, аны кёгетин да аманнга санагъыз; нек десегиз терек кёгетинден танылады. ³⁴ Жилинны балалары! Огъурсуз болгъаныгъызлай, сиз огъурлуну айтыргъа къалай болалырсыз? Нек десегиз аууз жюрекдегин айтады. ³⁵ Огъурлу адам ичиндеги огъурлу хазнасындан огъурлулукъ чыгъарады; огъурсуз адам а ичиндеги огъурсуз хазнасындан огъурсузлукъ чыгъарады. ³⁶ Адамла бошуна айтхан хар бир сёзлери ючюн да хукму кюн жууап берликдиле деп айтама сизге. ³⁷ Нек десенг кесинги сёзлеринг бла ариуланырыкъса эм кесинги сёзлеринг бла терсленириксе», – деди. ³⁸ Ол заманда дин алимледен бла фарисейледен бир къаууму: «Устаз! Биз Сенден илишан кёрюрге сюе эдик», – дедиле. ³⁹ Ол а алагъа жууапха: «Бузукъ эм зийначы тукъум илишан излейди, алай а Жюнюс файгъамбарны илишанындан башха анга илишан бериллик тьююдю. ⁴⁰ Нек десегиз Жюнюс уллу чабакъны къарынында юч кюн бла юч кече тургъаны кирик, Адам Улу да жерни жюрегинде юч кюн бла юч кече турлукъду. ⁴¹ Нинебалыла хукму кюнде бу тукъум бла сюдге туруп, аны терслерикдиле, нек десегиз ала Жюнюсю ууазындан тобагъа къайтышхандыла. Мындагы уа Жюнюсден уллуду. ⁴² Къыбыладагы тиширыу патчах хукму кюнде бу тукъум бла сюдге туруп, аны терслерикди, нек десегиз ол, Сюлеменни акъылманлыгына тынгыларгъа жерни этегинден келген эди. Мындагы уа Сюлеменден уллуду. ⁴³ Харам нюр, адамдан чыкъгъанда, тынчылыкъ излей, суусуз жерледе айланады, алай а тапмайды; ⁴⁴ Сора: „Мен

чыкъгъан юйюме къайтайым“ дейди. Къайтханлай аны сыйпалып, жасалып, бош тургъанлай табады. ⁴⁵ Сора барып, кесинден да огъурсуз башха жети харам нюрню биргесине алып келип, ары кирип анда жашайдыла; ол адамны ардагъы халы алгъыннгыдан да аман болады. Бу огъурсуз тукъумгъа да алай боллукъду», – деди. ⁴⁶ Ол халкъгъа селеше тургъан заманда уа, Аны анасы бла къарындашлары, Аны бла селеширге излеп, юйден тышында тура эдиле. ⁴⁷ Сора биреу Анга: «Ма, Сени ананг да, Сени къарындашларынг да, Сени бла селеширге излеп, тышында турадыла», – деди. ⁴⁸ Ол а муну айтханнга жууапха: «Кимди Мени анам, кимдиде Мени къарындашларым?» – деди. ⁴⁹ Сора къолу бла Кесини сохталарын кёрюзтюр: «Ма, Мени анам, ма, Мени къарындашларым! ⁵⁰ Нек десегиз Мени Кёкдеги Атамы буйругъун ким толтурса, олду Манга къарындаш, эгеч, ана», – деди.

13 Ол кюн Исса, юйден чыгып, кёл жагъасына барып олтурду. ² Анга кеп халкъ жыйылды, алай бла Ол къайыкъгъа минип олтурду, битеу халкъ а жагъада тохтады. ³ Ол алагъа оюм берген таурухла бла кеп затла айтды: «Ма, урлукъ себиучю себерге чыкъды. ⁴ Ол сепген заманда, бир бёлеги жол жанына тюшдю, къанатлыла, учуп келип, аны чёпледиле. ⁵ Бир бёлеги, анда топуракъ аз болгъан ташлы жерлеге тюшдю, жер терен болмагъаны себепли терк окъуна зыгыт этди. ⁶ Кюн чыкъгъан заманда уа, зыгытла мууал болдула да, терен тамырлары болмагъаны себепли, къурудула. ⁷ Бир бёлеги чыгъана ичине тюшдю, чыгъана ёсюп, зыгытланы басды. ⁸ Бир бёлеги ахшы топуракъгъа тюшюп, къайсысы жюз, къайсысы алтмыш, къайсысы отуз кере тирлик берди. ⁹ Эшитирге къулакълары болгъан адам эшитсин!» – деди. ¹⁰ Сохталары, келип, Анга: «Алагъа оюм берген таурухла бла нек айтаса?» – дедиле. ¹¹ Ол, алагъа жууапха: «Кёклени Патчахлыгыны сырлары сизге ачылгъандыла, алагъа уа ачылмагъаны ючюн. ¹² Нек десегиз кимде бар эсе, анга берилир эм кёбейир; кимде жокъ эсе уа, андан неси бар эсе да сыйырылыр; ¹³ Ол себепден алагъа оюм берген таурухла бла айтама; ала, къарасала да, кёрмейдиле, тынгыласала да, эшитмейдиле, ангылагъан да этмейдиле; ¹⁴ Иешая файгъамбарны: „Хапарын эшитирсиз, ангылагъан а этмесиз; кёзлеригиз бла къарарсыз, кёрлюгъа тьююлсюз. ¹⁵ Нек десегиз бу халкъны жюреклерин сезимсиз болгъанды, къулакълары бла да кючден эшитедиле, кёзлерин да къысхандыла; алайсыз кёзлери бла кёрюр эдиле, къулакълары бла да эшитир эдиле, жюреклерин бла да ангылар эдиле эмда къайтышыр эдиле, Мен а аланы сау этер

эдим“ деп алгъындан айтханы аланы юсюнде толады. ¹⁶ Сизни уа кезлери гиз кѳргенлери ючюн кѳулакъларыгъыз да эшитгенлери ючюн насыплысыз. ¹⁷ Нек десегиз кертисин айтама сизге, кѳп файгъамбарла бла тюзлюкюле сиз кѳргенлени кѳрюрге суйгендиле, кѳрмегендиле, сиз эшитгенлени эшитирге да суйгендиле, эшитмегендиле. ¹⁸ Сиз а урлукъ себиучюню юсюнден оюм берген таурухну магъанасына тынгылагъыз: ¹⁹ Кѳклени Патчахлыгъыны юсюнден сѳзге тынгылап, ангыламагъан хар адамгъа, хыйлачы келип, аны жюрегине себилгенни алып кетеди: жол жанына себилген ма аны кѳргюзтеди. ²⁰ Ташлы жерлеге себилген а, сѳзню эшитип, олсагъат аны кѳууанып кѳабыл этген, ²¹ Алай а кесинде тамыры болмагъан эм бир акъылда турмагъан, сѳз амалтын кѳыйынлыкъ неда зулмулукъ келген заманда, олсагъат тайгъан адамны кѳргюзтеди. ²² Чыгъана ичине себилген а, сѳзню эшитген, алай а бу ѳмюрню кѳайгъысы эм байлыкъгъа алданыулукъ сѳзню кючлеп, ол сѳз тирлик бермеген адамны кѳргюзтеди. ²³ Ахшы жерге себилген да, сѳзню эшитип, ангылагъанны, ол битимли болгъанны, алай бла бир бѳлеги жюз, бир бѳлеги алтмыш, бир бѳлеги уа отуз кере тирлик бергенни кѳргюзтеди», – деди. ²⁴ Ол алагъа дагъыда башха оюм берген таурухну айтды: «Кѳклени Патчахлыгъы, кесини сабанына ахшы урлукъ сепген адамгъа ушайды; ²⁵ Адамла жукълагъан заманда уа, аны душманы, келип, будай арасында аман хансла себип кетди. ²⁶ Будай ѳсюп баш кѳусхан заманда, аман хансла да кѳрюндюле. ²⁷ Юйню иесини кѳулла келип анга: „Жюйюсхан! Сен сабанынга ахшы урлукъ сепмегенми эдинг? Анда уа аман хансла кѳайдан чыкъгъандыла?“ деди. ²⁸ Ол а алагъа: „Душман адам этгенди аны“ деди. Кѳулла уа анга: „Сюе эсенг, биз барып, аланы тартып чыгъарайыкъ“ деди. ²⁹ Ол а: „Угъай, аман хансланы чыгъара туруп, сиз ала бла бирге будайны да жулкѳургъа боллукъсуз. ³⁰ Оракъла заманнга дери экисин да бирге ѳсмеге кѳююгъуз, сора оракъланы заманында мен оракъчылагъа: „Алгъа аман хансланы, отда кюйдюрю ючюн жыйып кюлте этип байлагъыз; будайны уа кюфюме жыйыгъыз“, дерме“ деп айтды». ³¹ Ол алагъа дагъыда башха оюм берген таурухну айтды: «Кѳклени Патчахлыгъы, аны адам алып сабанына сепген татыран бюртюкге ушайды. ³² Ол битеу урлукъладан ууакъ болсада, алай а ѳсген заманында, битеу бахча ѳсюмлюклени озуп, терек болады, алай бла кѳкдеги кѳанатлыла, учуп келип, аны бутакъларында бугъунадыла», – деди. ³³ Ол алагъа дагъыда оюм берген башха таурухну айтды: «Кѳклени Патчахлыгъы, бир тиширюу алып

битеу тылыны ачытыр ючюн, юч ѳлче ун бла кѳатышдыргъан ачытхычха ушайды», – деди. ³⁴ Быланы барын да Исса халкъгъа оюм берген таурухла бла айта эди, таурухсуз алагъа айтмай эди. ³⁵ Бу, файгъамбарны юсю бла: «Оюм берген таурухла бла сѳзюмю башларма; дуня жаратылгъандан жашырын тургъанны айтырма», – деп айтылгъан сѳз толур ючюн болду. ³⁶ Ол заманда Исса, халкъны ийип, юйге кирди. Сора Аны сохталары, Аны кѳатына келип: «Сабандагъы аман хансланы юсюн ден таурухну бизге айтып ангылат», – деди. ³⁷ Ол а алагъа жууапха: «Иги урлукъ себиучю – Адам Улуду. ³⁸ Сабан – дуняды. Иги урлукъ – Кѳклени Патчахлыгъыны уланларыдыла, аман хансла уа – хыйлачыны уланларыдыла. ³⁹ Аланы сепген душман – ибилисди. Оракъла заман – бу ѳмюрню ахырыды, оракъчыла уа – мѳлекледиле. ⁴⁰ Ол себепден, аман хансланы жыйып, отда кѳалай кюйдюре эселе да, бу ѳмюрню ахырында да алай боллукъду: ⁴¹ Адам Улу Кесини мѳлеклерин иерикди, ала Аны Патчахлыгъындан битеу терилтиучюлени бла законсузлукъ этиучюлени жыярыкъдыла да, ⁴² Аланы от жаннган печѳге атарыкъдыла. Анда жилау бла тишлени кѳыжылдатыу боллукъду. ⁴³ Ол заманда тюзлюкюле кеслерини Аталарыны Патчахлыгъында кюн киби жарып турурла. Эшитирге кѳулагъы болгъан эшитсин!» ⁴⁴ «Кѳклени Патчахлыгъы дагъыда, сабанда букъдурулгъан хазнагъа ушайды; аны уа бир адам табып жашырады, анга кѳууаннганындан барып, битеу болгъан затын сатып, ол сабанны сатып алады. ⁴⁵ Кѳклени Патчахлыгъы дагъыда, иги инжи бюртюкле излеген саудюгерге ушайды. ⁴⁶ Ол, бир багъалы инжи бюртюкню табып, битеу болгъан затын сатып, аны сатып алды». ⁴⁷ «Кѳклени Патчахлыгъы дагъыда, тенгизге атылгъан, кѳп тюрлю чабакъ тутхан чабакъ аугъа ушайды. ⁴⁸ Ол толгъан заманда, аны жагъагъа чыгъардыла, сора, олтуруп, игисин сауутлагъа жыйдыла, аманын а тышына атдыла. ⁴⁹ Бу ѳмюрню ахырында да алай боллукъду: мѳлекле, келип, тюзлюкюлени арасындан огъурсузланы айырлыкъдыла да, ⁵⁰ Аланы от жаннган печѳге атарыкъдыла. Анда жилау эм тишлени кѳыжылдатыу боллукъду», – деди. ⁵¹ Сора Исса алагъа: «Ангыладыгъызмы сиз быланы барын да?» – деп сорду. Ала Анга: «Ангыладыкъ, Раббий!» – деди. ⁵² Ол а алагъа: «Ол себепли, Кѳклени Патчахлыгъына юйренген хар алим, кесини хазнасындан жангыны бла эскини чыгъаргъан мюлк иесине ушайды», – деди. ⁵³ Сора Исса, бу оюм берген таурухланы бошагъанлай, андан кетди. ⁵⁴ Эмда Кесини ата журтуна келип, аланы синагогаларында халкъны

юйретди, алай бла ала сейирсине эдиле: «Муну быллай акъылманлыгы бла къудуретли ишлери къайданды? ⁵⁵ Ол агъач устаны жашы туююлмюдю? Аны анасыны аты Мариям туююлмюдю, Якъуп да, Юсюп да, Шимон да, Яхуда да Аны къарындашлары туююлмюдюре? ⁵⁶ Аны эгечлери бары да бизни арабызда туююлмюдюре? Бу затла бары да Анга къайдандыла?» – деп, ⁵⁷ Кёллери чыгып, Анга ийнанмай эдиле. Исса уа алагъа: «Файгъамбар, кесини ата журтундан бла кесини юйюнден башха жерде сансыз этилмейди», – деди. ⁵⁸ Эмда аланы ийнанмагъанлары себепли анда къудуретли ишле кёп этмеди.

14 Ол кезиуде тетрарх Ирод, Иссаны юсюнден хапарны эшитип, ² Кесини жумушчуларына: «Бу сууда Кёмюлдюрюучю Ахияды; ол ёлгенледен тиргизилгенди, ол себепден къудуретли ишлени эталады», – дей эди. ³ Нек десегиз Ирод, кесини къарындашы Филипни къатыны Иродиада ючюн Ахияны тутдуруп, байлатып, тюрмеге салдыргъан эди. ⁴ Нек десегиз Ахия анга: «Санга аны алыргъа жарарыкъ туююлмю», – деп айта эди. ⁵ Ол Ахияны ёлтюртурге сие эди, алай а халкъдан къоркъа эди, нек десегиз Ахияны файгъамбаргъа санай эдиле. ⁶ Иродну туугъан кюнюне байрам этген заманда уа, Иродиаданы къызы жыйылгъанланы аллында тепсеп, Иродну кёлюне жетди. ⁷ Ол себепден, Ирод анга не тилесе да берирге ант бла сёз берди. ⁸ Къыз а, анасыны юйретиую бла: «Сууда Кёмюлдюрюучю Ахияны башын манга мында табакъгъа салып бер», – деди. ⁹ Сора патчах мудах болду; алай а, анты ючюн эм аны бла олтургъанла ючюн, аны анга берирге буйрукъ этди. ¹⁰ Эм адам ийип, тюрмеде Ахияны башын кесдиртди. ¹¹ Аны башын табакъ бла келтирип, къызгъа бердиле, ол а аны анасына элтди. ¹² Ахияны сохталары уа, келип, аны ёлюгюн алып асырагъанлай, барып Иссагъа билдирдиле. ¹³ Муну эшитгенлей, Исса жангызлай къайыкъ бла адам болмагъан жерге кетди; халкъ а, аны эшитип, шахарладан Аны ызындан жаяу барды. ¹⁴ Сора Исса къайыкъдан чыгып, кёп адамланы кёрдю; Аны алагъа жаны ауруп, аланы ауругъанларын сау этди. ¹⁵ Ингир болгъанда уа, сохталары Аны къатына келип: «Былайы адам болмагъан жерди, заман да энди кечди; халкъны ий, ала элlege барып, кеслерине аш сатып алсынла», – деди. ¹⁶ Исса уа алагъа: «Кетмесинле; алагъа аш сиз беригиз», – деди. ¹⁷ Ала уа Анга: «Бизни мында жаланда беш ётмегибиз бла эки чабагъыбыз барды», – деди. ¹⁸ Ол да: «Аланы бери Манга келтиригиз», – деди. ¹⁹ Сора халкъгъа кырдыкга олтурургъа буюрду; беш ётмекни бла эки чабакъны алып, кёкге къарап, алгъыш этди, сора, сындырып, ётмеклени сохталарына берди, сохтала

уа халкъгъа бердиле. ²⁰ Бары да ашап тойдула; къалгъан кесекледен да онеки толу четен жыйдыла. ²¹ Ашагъанла уа, тиширыулары бла сабийлени санамай, беш минг адамгъа жууукъ бар эдиле. ²² Сора олсагъат Исса, Кеси халкъны ийгинчи сохталарына къайыкъгъа минип, Кесинден алгъа ары жанына кетерге буюрду. ²³ Эмда халкъны ийип, Ол жангызлай, тилек этерге таугъа чыкъды; ингирде Кеси жангыз анда къалды. ²⁴ Къайыкъ а энди кёлню ортасында эди, жел алларындан болгъаны себепли, къайыкъны толкъунла ура эдиле. ²⁵ Кечени тёртюнчю бёлмюнде уа, кёлню юсю бла жюрюп, Исса алагъа барды. ²⁶ Сохталары, Аны кёлню юсю бла жюрюп келгенин кёргенде, эслери кетип: «Бу ауангыды!» – деп, къоркъгъанларындан къычырыкъ этдиле. ²⁷ Исса уа олсагъат алагъа сёлешип: «Таукел этигиз; Менме, къоркъмагъыз», – деди. ²⁸ Петер Анга жууапха: «Раббий! Сен эсенг, манга сууну юсю бла жюрюп Санга келирге буюр», – деди. ²⁹ Исса: «Кел!» – деди. Къайыкъдан чыгып, Петер Иссаны къатына барыр ючюн сууну юсю бла жюрюп тебиреди; ³⁰ Алай а, кючлю желни кёрюп, къоркъду да, бата башлап: «Раббий! Къутхар мени!» – деп къычырды. ³¹ Исса олсагъат къолун узатып, аны тутуп, анга: «Ийнаныуу аз! Нек ишеклендинг?» – деди. ³² Сора ала къайыкъгъа мингенлей, жел тохтады. ³³ Къайыкъда болгъанла уа къатына келип, Анга сежда этип: «Сен керти да Аллахны Уланыса!» – деди. ³⁴ Сора, жюзюп ётюп, Гинесарны жерине келдиле. ³⁵ Ол жерни адамлары Иссаны танып, битеу ол тийреге хапар ийип, битеу ауругъанланы Анга келтирдиле. ³⁶ Ала жаланда Аны кийимини къыйырына тиерге Андан тилей эдиле; тийгенле бары да сау бола эдиле.

15 Ол заманда Иерусалимден дин алиме бла фарисейле, Иссагъа келип: ² «Сени сохталарынг бурунгулары адетлерин нек бузадыла? Ала аш ашардан алгъа къолларын жуумайдыла», – деди. ³ Ол а алагъа жууапха: «Адетигиз ючюн сиз да Аллахны фарызын нек бузасыз? ⁴ Нек десегиз Аллах: „Атанга бла ананга хурмет эт“ эм „Атасына неда анасына аман айтхан ёлтюрюлюрге керекди“ деп фарыз этгенди. ⁵ Сиз а: „Атасына неда анасына; сен менден хайырланырыкъ зат, Аллахха къурманды“ деп айтхан адам, ⁶ Атасына неда анасына къарамазгъа да боллукъду“ дейсиз; алай бла сиз Аллахны фарызын кесигизни адетигиз бла кетергенсиз. ⁷ Эки бетлиле! Сизни юсюгюзден Иешая файгъамбар тюз айтханды: ⁸ „Бу халкъ Манга ауузу бла жууукълашады, Манга тили бла хурмет этеди, аланы жюреклери уа Менден узакъды. ⁹ Манга бошуна табынадыла; ала юйретген затла жаланда

адамланы фарызларыдыла“ деп айтханды», – деди. ¹⁰ Сора, халкъны чакъырып, алагъа: «Тынгылагъыз эмда ангылагъыз: ¹¹ Адамны харам этген, ауузуна кирген зат туююлду; алай а, ауузундан чыкъган харам этеди адамны», – деди. ¹² Ол заманда Аны къатына сохталары келип, Анга: «Бу сёзю эшитип, фарисейлени кёллери чыкъганын билемисе?» – дедиле. ¹³ Ол а жууапха: «Мени Кёкдеги Атам орнатмагъан хар ёсюмлюк, тамыры бла къоратыллыкъды; ¹⁴ Къоюгъуз аланы, ала – сокъурланы жюрютюучю сокъурладыла; сокъур сокъурну элте эсе уа, сора экиси да уругъа жыгъыллыкъдыла», – деди. ¹⁵ Петер а, жууап эте, Анга: «Бу оюм берген таурухну бизге айтып ангылат», – деди. ¹⁶ Исса: «Сиз энтда ангыламаймысыз? ¹⁷ Энтдамы тюшюнмейсиз, битен ауузгъа кирген къарыннга баргъанын эм андан аякъ жолгъа чыкъганын? ¹⁸ Аууздан чыкъган а – жюрекден чыгъады; адамны харам ол этеди. ¹⁹ Нек десеги аман ниетле, адам ёлтюрюуле, зийна этиуле, тос туруула, урлаула, жалгъан шагъатлыкъла, аман айтыула жюрекден чыгъадыла. ²⁰ Адамны харам бу затла этедиле; къолларын жуумай ашагъан а – адамны харам этмейди», – деди. ²¹ Сора Исса андан чыгъып, Тир бла Сидон жанларына кетди. ²² Анда бир Кенанлы тишируу, ол жерледен чыгъып, Анга: «Дауут Улу, Раббий! Манга жазыкъсын! Мени къызымы жин къаты азапландырады», – деп къычыра эди. ²³ Исса уа анга бир сёз да айтмады. Сора сохталары Аны къатына келип: «Ий аны, бизни ызыбыздан къычырып келеди», – деп Андан тиледиле. ²⁴ Ол а жууапха: «Мен жалаңда Израильни юйюрюню жоюлгъан къойларына ийилгенме», – деди. ²⁵ Ол тишируу, келип, Анга сежда эте: «Раббий! Болуш манга!» – деди. ²⁶ Ол а жууапха: «Ётмекни сабийледен алып, итлеге атхан иги туююлду», – деди. ²⁷ Ол тишируу: «Алайды, Раббий! Алай а итле да иелерини столларындан тюшген бурхуланы ашайдыла», – деди. ²⁸ Андан сора Исса анга жууапха: «Эй тишируу! Сени ийманынг бек уллуду; сени тилегенингча санга болсун» – деди. Сора аны къызы олсагъат сау болуп къалды. ²⁹ Андан кетип, Исса Галилея кёлге келди эм, таугъа чыгъып, анда олтурду. ³⁰ Анда Аны къатына кёп халкъ келди; биргелерине акъсакъланы, сокъурланы, тилсизлени, къыялуланы эм кёп башхаланы келтирип, аланы Иссаны аякъ жанына салдыла. Ол аланы сау этди; ³¹ Алай бла халкъ тилсизлени сёлешгенлерин, къыялуланы сау болгъанларын, акъсакъланы жюрюгенлерин, сокъурланы да кёргенлерин кёрюп сейирсинди эм Израильни Аллахына махтау салды. ³² Исса уа, сохталарын чакъырып, алагъа: «Халкъгъа жаным ауруйду, ала

энди юч кюнню Мени къатымда турадыла, ашаргъа затлары уа жокъду. Ашатмагъанлай иерге уа суймейме; алайсыз ала жолда къарыусуз болуп къалырла», – деди. ³³ Аны сохталары Анга: «Бош жерде биз быллай бир халкъгъа тойдурурча аллай бир ётмек къайдан алайыкъ?» – дедиле. ³⁴ Исса алагъа: «Сизни ненча ётмегигиз барды?» – деди. Ала уа: «Жети эм бираз ууакъ чабакъ барды», – дедиле. ³⁵ Сора Исса халкъгъа жерге олтурургъа буюрду. ³⁶ Кеси жети ётмекни бла чабакъланы алып, шукур этип, сындырып, сохталарына берди, сохтала уа халкъгъа бердиле. ³⁷ Барысы да ашап тойдула, къалгъан кесекледен да жети толу четен жыйдыла. ³⁸ Ашагъанла уа, тиширууланы бла сабийлени санамай, тёрт минг адам бола эдиле. ³⁹ Сора, халкъны ийгенлей, Исса, къайыкъгъа минип, Магдал тийрелерине келди.

16 Сора фарисейле бла садукейле, Иссагъа келип, Аны сынай, алагъа кёкден илишан кёргюзтюрюн тиледиле. ² Ол а алагъа жууапха: «Сиз ингирде: „Кёк къызаргъаннга кёре, кюн чууакъ боллукъду“ дейсиз. ³ Эрттенликде да: „Кёк къаралдым-къызгъыл болгъаннга кёре, бюгюн жауунлу боллукъду“ дейсиз. Эки бетлиле! Кёкню бетин айырып таный билесиз, заманланы илишанларын а билалмаймысыз? ⁴ Бузукъ эм зийначы тукъум илишан излеиди, алай а Жюнюс файгъамбарны илишанындан башха, анга илишан бериллик туююлду», – деди. Сора аланы къоюп кетди. ⁵ Ары жанына ётгенде, Аны сохталары ётмекле алыргъа унутхан эдиле. ⁶ Исса алагъа: «Къарагъыз, фарисейлени бла садукейлени ачитхычларындан кесигизни сакълагъыз!» – деди. ⁷ Ала уа, ичлеринден ойлашып: «Муну ётмек алмагъаныбыз ючюн айтады», – дей эдиле. ⁸ Аны билип, Исса алагъа: «Ётмек алмагъанбыз деп, ичигизден нек ойлашасыз, ийнаныулары азла? ⁹ Энтда да ангыламаймысыз, беш минг адамгъа берилген беш ётмекни эм сиз ненча четен жыйгъаныгъызны да унутупму къойгъансыз? ¹⁰ Тёрт минг адамгъа берилген жети ёт мекни эм ненча четен жыйгъаныгъызны да унутханмысыз? ¹¹ Фарисейлени бла садукейлени ачитхычларындан кесигизни сакълагъыз деп, Мен сизге ётмеклени юсюнден айтмагъанымы къалай ангыламайсыз?» – деди. ¹² Ол заманда ала, Ол алагъа ётмек ачитхычдан туююл, фарисейлени бла садукейлени окъууларындан кеслерин сакъласынла деп айтханын ангыладыла. ¹³ Филиппни Кесариясы тийресине келгенде уа, Исса Кесини сохталарына: «Мени, Адам Улун, адамла кимге санайдыла?» – деп сорду. ¹⁴ Ала: «Бир къауумла сууда Кёмюлдюрюучю Ахиягъа, башхала Илиясха, дагъыда башхала уа Иеремиягъа, неда

файгъамбарладан бирине», – дедиле. ¹⁵ Ол алагъа: «Сиз а кимге санайсыз Мени?» – деди. ¹⁶ Шимон Петер, жууап эте: «Сен – жашау бериучю Аллахны Уланы Масихсе», – деди. ¹⁷ Сора Исса анга жууапха: «Жюнюс улу Шимон, сен насыплыса; нек десенг муну санга ачхан адамла туююл, Мени кёкледеги Атамды. ¹⁸ Мен да санга айтама: сен Петерсе эм бу ташны юсюнде Мен жамауатымы кърарыкъма; ахыратны къабакълары аны хорларыкъ туююдюле. ¹⁹ Эмда Кёклени Патчахлыгъыны ачхычларын санга берликме; сен жерде не байласанг, ол кёкледе да байланырыкъды; эм жерде нени эркин этсенг, ол кёкледе да эркин этилликди», – деди. ²⁰ Ол заманда Исса сохталарына Кесини Масих болгъанын бир кишиге да айтмазгъа буюрду. ²¹ Ол замандан башлап Исса сохталарына Кесини Иерусалимге барыргъа, анда таматаладан, баш дин къуллукъчуладан, дин алимлиден кёп азап кёрюрге, ёлтюрюлюрге эм ючюнчю кюн тиргизилерге керекли болгъанын ачып башлады. ²² Сора Аны бир жанына чакъырып, Петер Анга: «Аллах сакъласын, Раббий! Бу иш Санга болмасын!» – деп сёз салып башлады. ²³ Ол а айланып Петерге: «Мени къатымдан кет, шайтан! Сен Мени терилтирге кюрешесе; нек десенг сен Аллах жанындан туююл, адам жанындан ойлайса», – деди. ²⁴ Андан сора Исса сохталарына: «Мени ызымдан келирге суйген адам, кесин унутсун да, кесини къачын алып, Мени ызымдан келсин. ²⁵ Нек десегиз кесини жанын сакъларгъа суйген адам, аны жояр; Мени ючюн жанын жойгъан адам а, аны табар. ²⁶ Адам битеу дуняны алса да, кесини жанына уа заран салса, анга не айда? Неда адам кесини жанын не берип жулалыр? ²⁷ Нек десегиз Адам Улу Кесини Атасыны аламатлыгъы бла, Кесини мёлеклери бла келликди; ол заманда хар кимге, ишлерине кёре, тийишлисин берликди. ²⁸ Кертисин айтама сизге: былайда тургъанладан бир къауумла ёлюм сынагъынчы, Адам Улуну Кесини Патчахлыгъында келгенин кёрлюкдюле», – деди.

17 Сора, алты кюн ётгенлей, Исса Петерни, Якъупну эм аны къарындашы Ахияны алып кетип, жангыз аланы бийик таугъа чыгъарды. ² Ол анда аланы алларында тюрленди. Аны бети кюн кибик жарытды, Аны кийимлери уа чиммакъ акъ болдула. ³ Алайына алагъа Муса бла Илияс кёрюнюп, Исса бла сёлеше эдиле. ⁴ Ол заманда Петер Иссагъа: «Раббий! Бизге мында турургъа игиди; сие эсенг, мында юч чатыр этейик: Санга бирин, Мусагъа бирин, Илиясха да бирин», – деп айтды. ⁵ Ол муну айта тургъан заманда, ма аланы жарыкъ булут жапды, сора булутдан бир ауаз: «Бу – Мени ыразылыгъым Анда болгъан, Мени

Суюлюннген Уланымды; Анга тынгылагъыз», – деди. ⁶ Муну эшитгенде сохтала беттёбен аудула эм бек къркъдула. ⁷ Исса уа, къатларына келип, алагъа тийип: «Туругъуз, къркъмагъыз», – деди. ⁸ Кёзлерин кётюргенде уа, ала жангыз Иссадан башха бир кишини да кёрмедиле. ⁹ Сора ала таудан тюшгенде, Исса алагъа: «Адам Улу ёлюп тиргизилгинчиге дери, бу кёргенигизни бир кишиге да айтмагъыз», – деп буюрду. ¹⁰ Сора Аны сохталары Анга: «Алгъа Илияс келирге керекди деп, дин алимле нек айтадыла да?» – деп сордула. ¹¹ Исса алагъа жууапха: «Илияс алгъа келип, барын да жарашдырлыгъы кертиди; ¹² Мен а сизге айтама: Илияс да келгенди, алай а аны танымагъандыла, анга да суйгенлерича этгендиле; Адам Улу да аладан алай азап кёрлюкдю», – деди. ¹³ Ол заманда сохталары Ол алагъа сууда Кёмюлдюрюучю Ахияны юсюнден айтханын ангыладыла. ¹⁴ Ала халкъгъа келген заманда, бир адам Иссаны къатына келип, Аны аллында тобукълана, ¹⁵ Анга: «Раббий! Мени жашыма жазыкъсын! Аны жангы ай сайын жин тутуп, бек къыйнайды, кёп кере отха да, кёп кере суугъа да секиртеди. ¹⁶ Мен аны Сени сохталарынга келтирген эдим, ала уа аны сау эталмадыла», – деди. ¹⁷ Исса уа жууап эте: «Эй иймансыз, бузукъ тукъум! Сизни бла къачаннга дери турлукъма? Сизге къачаннга дери тёзерикме? Жашны Манга бери келтиригиз!» – деди. ¹⁸ Келтиргенлей, Исса жиннге чыгъаргъа буюрду. Сора жин жашдан чыкъды, жаш да олсагъат сау болуп къалды. ¹⁹ Ол заманда сохталары, Иссаны къатына жангыз кеслери келип: «Жинни къыстаргъа биз нек болалмагъан эдик?» – дедиле. ²⁰ Исса алагъа: «Ийнаныуугъуз аз болгъаны себепли; нек десегиз кертисин айтама сизге: сизни, татыран бюртюк тенгли бир ийнаныуугъуз болуп, сиз бу таугъа: „Былайдан ары кёч“ десегиз, ол кёчер; эм сиз этерге болалмазлыкъ зат болмаз; ²¹ Бу тукъум жин а жаланда ораза тутуп тилек этиу бла къысталады», – деди. ²² Ала Галилеяда болгъан заманда, Исса алагъа: «Адам Улу адамланы къолларына берилликди. ²³ Аны ёлтюрлюкдюле, Ол а ючюнчю кюн тиргизилликди», – деди. Сохтала бек мудах болдула. ²⁴ Ала Кафарнахумгъа келгенде уа, дидрахма жыйыучула Петерни къатына келип: «Сизни Устазыгъыз дидрахма бермезми?» – дедиле. ²⁵ Петер: «Берир», – деди. Ол юйге киргенде, Исса андан алгъа анга: «Сен къалай акъыл этесе, Шимон? Жерни патчахлары хакъны неда жасакъны кимден аладыла? Кеслерини уланларынданмы, огъесе башхаладанмы?» – деди. ²⁶ Петер Анга: «Башхаладан», – деди. Исса анга: «Алай бла кеси уланлары азатдыла; ²⁷ Алай а биз аланы чамландырмаш ючюн, кёлге барып, ыргъакъ ат

эмда алгъа тюшген чабакъны ал; сора, аны ауузун ачып, статир табарса; аны алып, Мени ючюн да, кесинг ючюн да алагъа бер», – деди.

18 Ол заманда сохталары Иссаны къатына келип: «Кёклени Патчахлыгында эм уллу кимди?» – дедиле. ² Исса бир сабийни чакъырып, аны аланы араларында сюеп: ³ «Кертисин айтама сизге, къайтышмасагъыз эмда сабийлеча болмасагъыз, Кёклени Патчахлыгына кирлик туюлюсюз. ⁴ Алай бла, бу сабий кибик, кесин ким кичилендирсе, Кёклени Патчахлыгында ол эм уллуду. ⁵ Эм быллай бир сабийни Мени атым ючюн ким къабыл этсе, ол Мени къабыл этеди. ⁶ Манга ийнанган бу гитчеледен бирин гюняхха тюшюрген адамгъа уа, боюнуна уллу тирмен ташны тагъып, тенгизни теренине батдырсала, анга ол иги болур эди. ⁷ Адамны гюняхха тюшюрюучю затладан дунягъа палах! Нек десегиз ол затла келирге керекдиле; алай а ол зат кимни юсю бла келе эсе да, ол адамгъа палах! ⁸ Сени къолунг неда аягъынг сени гюняхха тюшюре эсе, аланы уруп кес да, кесингден кери ат; эки къолунг бла эм эки аягъынг бла ёмюрлюк отха атылгъандан эсе, жашаугъа къолсуз неда аякъсыз кирсенг игиди санга. ⁹ Сени кёзюнг сени гюняхха тюшюре эсе, аны тартып чыгъар да, кесингден кери ат: эки кёзюнг бла жажаним отуна атылгъандан эсе, жашаугъа бир кёзюнг бла кирсенг игиди санга. ¹⁰ Къарагъыз, бу гитчеледен бирин да сан этмей къоймагъыз; нек десегиз кёкледе аланы мёлеклери хар заманда Мени Кёкледеги Атамы бетин кёредиле, деп айтама сизге. ¹¹ Нек десегиз Адам Улу жоюлгъанланы излеп табаргъа эм къутхарыргъа келгенди». ¹² «Сизге къалай кёрюнеди? Биреуню жюз къою болуп, аладан бирлери ажашса, сора ол, токъсан тогъузун таулада къоюп, ажашханны излерге бармазмы? ¹³ Аны табаргъа тюшсе уа, кертисин айтама сизге, ажашмагъан токъсан тогъузундан эсе, ол анга бек къууанады. ¹⁴ Ол себепден бу гитчеледен бири да жоюлургъа, сизни Кёкледеги Атагъызны буйругъу жокъду». ¹⁵ «Сени къарындашынг санга къажуа гюнях этсе уа, барып анга ачыкъ эт. Ол иш арагъызда къалсын. Санга тынгыласа, сора сен къарындашынгы табарса. ¹⁶ Тынгыламаса уа, эки неда юч шагъатны айтханы бла хар сёз тюз болур ючюн, дагъыда биргенге биреуню неда экеуню ал. ¹⁷ Алагъа да тынгыламаса уа, жамауатха айт; жамауатха да тынгыламаса уа, сора ол санга, мажюсоча эм жасакъ жыйуучуча болсун. ¹⁸ Кертисин айтама сизге: сиз жерде не байласагъыз, ол кёкде байланырыкъды эм жерде нени эркин этсегиз ол кёкде эркин этилликди. ¹⁹ Аны кибик кертисин айтама сизге, жер башында сизден экеулен хар бир ишни юсунден тилек

этерге бирге келишселе, сора, не тилеселе да, Мени Кёкдеги Атамдан алагъа берилир. ²⁰ Нек десегиз Мени атым ючюн экеулен неда ючеулен жыйылгъан жерде, Мен анда аланы араларындама», – деди. ²¹ Ол заманда Петер, Аны къатына келип: «Раббий! Манга къажуа гюнях этген къарындашыма ненча кере кечгинлик берирге керекме? Жети кереге дерими?» – деди. ²² Исса анга: «Санга жетиге дери демейме, алай а жети кере жетмишге дери, – дейме. – ²³ Ол себепден, Кёклени Патчахлыгы, кесини къулларындан тергеу алыргъа суйген патчахха ушайды. ²⁴ Ол тергеп башлагъан заманда, анга он минг талант борчу болгъан биреуленни анга келтирдиле; ²⁵ Аны төлерге заты болмагъаны себепли уа, бийи, аны кесин да, къатынын да, сабийлерин да, аны битеу болгъан затын да сатып, төлерге буйрукъ этди. ²⁶ Ол заманда ол къул аууп, анга сежда этип: „Бийим! Бираз тёз манга, санга барын да төлерме“ деди. ²⁷ Бий, ол къулгъа жазыкъсынып, анга борчун кечип, аны жиберди. ²⁸ Ол къул а, чыгъа барып, кесини нёгерлеринден анга жюз динар борчлу болгъан биреуню тапды эм аны сермеп тутуп: „Бер манга борчунгу!“ деп бууа башлады. ²⁹ Ол заманда аны нёгери аны аякъларына аууп: „Бираз тёз манга, санга барын да берирме“ деп тиледи. ³⁰ Алай а ол унамады эмда борчун бергинчиге дери, элтип аны тюрге салдырды. ³¹ Аны нёгерлери бу ишни кёргенде, жюреклери бек къыйналып, барып бийлерине битеу болуннанны айтдыла. ³² Андан сора аны бийи аны чакъырып: „Аман къул! Сен менден тилегенинг себепли, битеу ол борчунгу мен санга кечген эдим, ³³ Санга да нёгеринге жазыкъсыныргъа керек туюлюмю эди, мен санга жазыкъсыннганым кибик?“ деди. ³⁴ Эмда аны бийи анга ачуланып, битеу борчун төлеп бошагъынчы тутаргъа аны азап чекдириучюлеге берди. ³⁵ Сизден хар биригиз да кесини къарындашыны этген терсликлерин таза жюрегинден кечмесе, Мени Кёкдеги Атам да сизге алай этерикди», – деди.

19 Исса, бу сёзлени айтып бошагъандан сора, Галилеядан чыгъып, Иорданны ары жанына, Иудеяны тийресине келди. ² Аны ызындан кёп адам барды; Ол анда аланы ауруулуларын сау этди. ³ Аны къатына фарисейле келип, Аны сынап, Анга: «Адамгъа къатынындан айырылыргъа эркинлик хар бир сылтау бла дамы барды?» – дедиле. ⁴ Ол алагъа жууапха: «Жаратыучу ауалдан адамланы эр бла къатын этип болдургъанын ⁵ Эм: „Анга кёре адам атасын бла анасын къояр да къатынына къошулур, сора экиси да бир чарх болурла“ деп айтханын сиз окъумагъанмысыз? ⁶ Ол себепден ала энди экеулен туюлдуле, бир чархдыла. Алай бла,

Аллах бирлешдиргенни адам айырмасын», – деди. ⁷ Ала анга: «Сора Муса къатыннга айырылгъан къагъыт берип, аны айырып иерге къалай фарыз этгенди?» – дедиле. ⁸ Ол алагъа: «Муса сизни къаты жүреклигигиз ючюн къатынларыгъыздан айырылыргъа эркинлик бергенди; алгъын а алай болмагъанды. ⁹ Мен а сизге айтама: зийна этгени ючюн болмай кесини къатынындан айырылып, башха къатын алгъан адам, зийна этеди; айырылгъан къатынны алгъан да зийна этеди», – деди. ¹⁰ Сохталары Анга: «Адамны къатынына борчу алай эсе, сора къатын алмагъан игиди», – дедиле. ¹¹ Ол а алагъа: «Бу сёзю бары сыйындыралмайдыла, алай а кимге бу кюч берилген эсе, ол сыйындырады. ¹² Нек десегиз анасыны къарынындан алай туугъан юйленалмагъан адамла бардыла, башхала аланы алай этген юйленалмагъан адамла да бардыла эм кеслери-кеслерин Кёклени Патчахлыгъы ючюн алай этген адамла да бардыла. Сыйындыраллыкъ адам сыйындырсын», – деди. ¹³ Ол заманда аланы юслерине къолларын салып, тилек этсин деп Иссагъа гитче сабийлени келтирдиле. Сохтала уа аланы къоймай эдиле. ¹⁴ Исса уа: «Къоюгъуз сабийлени, алагъа Манга келирге чырмау этмегиз! Нек десегиз Кёклени Патчахлыгъы аллайланыды», – деди. ¹⁵ Эмда аланы юслерине къолларын салып, андан кетди. ¹⁶ Сора ма, биреу келип Анга: «Ахшы Устаз! Ёмюрлюк жашауум болур ючюн, мен не ахшылыкъ этейим?» – деди. ¹⁷ Ол а анга: «Сен Манга ахшы деп нек айтаса? Бир Аллахдан башха, бир киши да тюйюлдю ахшы. Ёмюрлюк жашаугъа кирирге сие эсенг а, фарызланы сакъла», – деди. ¹⁸ Ол Анга: «Къайсыланы?» – деди. Исса уа: «„Адам ёлтюрме, зийна этме, урлама, жалгъан шагъатлыкъ этме, ¹⁹ Атанга бла ананга хурмет эт“ эм „Жуугъунгу, кесинг-кесинги сюйгенча суй“, – деди. ²⁰ Жаш Анга: «Быланы барын да мен жашлыгъымдан бери тутханма; манга энтда не жетишмейди?» – деди. ²¹ Исса анга: «Тамам болургъа сие эсенг, бар, мюлкюнгю сат да, ахчасын факъырлагъа юлеш; алай бла сени хазнанг кёкледе болур. Сора кел, Мени ызымдан жүрю», – деди. ²² Бу сёзю эшитгенде, жаш мудах болуп кетди; нек десегиз аны уллу мюлкю бар эди. ²³ Исса уа сохталарына: «Кертисин айтама сизге, бай адамгъа Кёклени Патчахлыгъына кирирге къыйынды; ²⁴ Энтда айтама сизге: бай адамгъа Аллахны Патчахлыгъына киргенден эсе, тюеге ийнени кёзюнден ётген тынчды», – деди. ²⁵ Муну эшитгенде, сохталары бек сейирсинип: «Сора ким къутулаллыкъды?» – дедиле. ²⁶ Исса уа алагъа къарап: «Мынга адамланы амаллары жокъду, Аллахны уа хар неге да амалы барды», – деди. ²⁷ Ол

заманда Петер, жууап эте, Анга: «Ма, биз барын да къоюп, Сени ызынгдан тебирегенбиз; бизге уа не боллукъду?» – деди. ²⁸ Исса уа алагъа: «Кертисин айтама сизге: сиз, Мени ызымдан тебирегенле, дуняны жангыргъанында, Адам Улу Кесини махтаулу тахтасына олтургъан заманында, сиз да онеки тахтада, Израильни онеки тукъумуна сюд этерге олтурлукъсуз; ²⁹ Эмда Мени атым ючюн юйлерин, неда къарындашларын, неда эгечлерин, неда атасын, неда анасын, неда къатынын, неда сабийлерин, неда жерлерин ким къойса да, жүз кере артыкъ аллыкъды эм ёмюрлюк жашаудан юлюшлю боллукъду. ³⁰ Алай а алдагъыла кёбюсю артда, ардагъыла уа алда боллукъдула».

20 «Кёклени Патчахлыгъы, эрттенликде-эртте кесини жүзюм бахчасына жалгъа ишчиле алыргъа чыкъгъан жер иесине ушайды. ² Ол, ишчиле бла бир кюннге бирер динар төлерге келишип, аланы кесини жүзюм бахчасына ийди. ³ Ючюнчю сагъатха жууукъ заманда да чыгъып, ол, базарда бош тургъан башхаланы кёрдю. ⁴ Алагъа да: „Келигиз сиз да мени жүзюм бахчама, сизге тийишлисин берирме“ деди. Ала бардыла. ⁵ Дагъыда алтынчы эм тогъузунчу сагъатха жууукъ заманда да чыгъып, алай этди. ⁶ Ахырында, онбиринчи сагъатха жууукъ заманда чыгъып, бош тургъан башхаланы тапды, алагъа да: „Сау кюнню сиз мында бош нек турасыз?“ деди. ⁷ Ала анга: „Бизни биреу да жалгъа алмагъанды“ дедиле. Ол алагъа: „Келигиз сиз да мени жүзюм бахчама, тийишлисин алырсыз“ деди. ⁸ Ингир болгъанда уа, жүзюм бахчаны иеси кесини иш жүрютюучюсюне: „Ишчилени чакъыр да, ардагъыладан башлап биринчилеге дери аланы хакъларын бер“ деди. ⁹ Онбиринчи сагъатха жууукъ заманда келгенле бирер динар алдыла. ¹⁰ Биринчи болуп келгенле уа, ала кёбюрек аллыкъ сундула; алай а ала да бирер динар алдыла. ¹¹ Алгъанлай, юйню иесине гурушха этип башладыла: ¹² „Бу ардагъыла бир сагъат ишлегендиле, сен а аланы, биз кюнню узуну къызыугъа тёзюп ишлегенле бла тенг этдинг!“ дегендиле. ¹³ Ол а жууапха аладан бирине: „Шуёх! Мен санга зулму этмейме; сен мени бла бир динаргъа сёз бегитмегенми эдинг? ¹⁴ Кесингикин ал да кет; мен а бу ардагъына да, санга бергеними берирге сиеме. ¹⁵ Мен кеси мюлкюмю сюйгенимча этерге эркин тюйюлмеми? Огъесе мени чомартлыгъым ючюн сени кёзюнг зармы болады?“ деди. ¹⁶ Ардагъыла да ма алай алда болурла, алдагъыла да артда болурла; нек десегиз чакъырылгъанла кёпдюле, сайланганла уа аздыла», – деди. ¹⁷ Сора Иерусалимге ёрлей бара, Исса, жолда онеки сохтасын кеслерин бир жанына чакъырып, алагъа: ¹⁸ «Ма, биз Иерусалимге

барабыз. Анда Адам Улу баш дин къуллукъчулагъа бла дин алиллеге берилликди, Ала Аны ёлтюрюрге суд этерикдиле. ¹⁹ Аны хыликкя этерге, тюрерге эм къачха керирге мажюсюлеге берилдикдиле. Ол а ючюнчю кюн тиргизилликди», – деди. ²⁰ Ол заманда Зебедейни жашларыны аналары, кесини жашлары бла сежда эте эм Андан не эсе да тилей, Иссаны къатына келди. ²¹ Исса анга: «Сен не тилейсе?» – деди. Тиширыу Анга: «Мени бу эки жашым Сени Патчахлыгынгда бири Сени онг жанынгда, бири уа сол жанынгда олтурсунла деп айт», – деди. ²² Исса жууапха: «Не тилегенигизни билмейсиз; Мен ичерик аякъны ичерге, не да Мен сынай тургъан кёмюлюу бла кёмюлюрге болаллыкъмысыз?» – деди. Ала Анга: «Болаллыкъбыз», – дедиле. ²³ Сора Ол алагъа: «Мени аягымы ичериксиз, Мен сынай тургъан кёмюлюу бла да кёмюлдюрюллукъсюз. Мени онг эм сол жанымда олтурургъа эркинлик берирге уа Мени оноумда туююлду, алай а Атам кимлеге хазырлагъан эсе, ала олтурлукъдула», – деди. ²⁴ Муну эшитип, къалгъан он сохта эки къарындашха ачыуландыла. ²⁵ Исса уа, аланы чакъырып: «Миллетлени бийлери алагъа бийлик этгенлерин, уллу адамлары да алагъа оноучулукъ этгенлерин билесиз; ²⁶ Сизни арагъызда уа алай болмасын: сизни арагъызда уллу болургъа ким сюе эсе да, сизге жумушчу болсун; ²⁷ Эмда сизни арагъызда биринчи болургъа ким сюе эсе да, ол сизге къул болсун. ²⁸ Муну кибик Адам Улу да, Кесине къуллукъ этдирип ючюн туююл, Кеси къуллукъ этер ючюн эм кёплени жууар ючюн, Кесини жанын берирге келгенди», – деди. ²⁹ Ала Иерихондан чыкъгъан заманда, Аны ызындан кёп халкъ бара эди. ³⁰ Анда, жол жанында олтургъан эки сокъур, Иссаны алайтын баргъанын эшитип: «Дауут Улу, Раббий, бизге жазыкъсын!» – деп, къычырып башладыла. ³¹ Халкъ а, тыныгъыз деп, аланы тыяргъа кюрешди; ала уа: «Дауут Улу, Раббий, бизге жазыкъсын!» – деп андан да уллу къычырып тебиредиле. ³² Исса, тохтап, аланы чакъырып: «Сиз Менден не тилейсиз?» – деди. ³³ Ала Анга: «Раббий! Бизни кёзлерибиз ачылсынла деп тилейбиз», – дедиле. ³⁴ Исса, алагъа жазыкъсынып, аланы кёзлерине тийди. Олсагъат аланы кёзлери ачыл дыла, андан ары экиси да Аны ызындан кетдиле.

21 Сора ала, Иерусалимге жууукълашып, Бейтпагейге, Зейтун тауна жетгенлей, Исса сохталарындан экисин ийип, ² Алагъа: «Бу аллыгыздагъы элге барыгыз; сора олсагъат, тагылып тургъан эшекни гылыуу бла табарсыз; тешип Манга келтиригиз. ³ Сизге биреу бир зат айтса уа, „Ала Раббийге керекдиле“ деп жууап

этигиз; ол аланы олсагъат берип иер», – деди. ⁴ Бу бары да файгъамбарны юсю бла: ⁵ «Сионну къызына: „Ма, сени Патчахынг, эшекге, жегилген эшекни гылыууна минип, санга жууашлыкъ бла келеди“ дегиз», – деп айтылгъан сёз толур ючюн болду. ⁶ Сохтала барып, Исса алагъа айтханча этдиле. ⁷ Эшекни гылыуу бла келтирип, аланы юслерине кеслерини кийимлерин салдыла, Исса да гылыугъа минди. ⁸ Кёп халкъ кеслерини кийимлерин жолгъа жая эдиле, башхала уа терекледен бутакъла кесип алып, жолгъа жая эдиле; ⁹ Аллында бла ызындан баргъан халкъ а: «Хозана Дауут Улуна! Раббийни аты бла Келген алгышлыды! Эм Бийикдегине хозана!» – деп къычыра эдиле. ¹⁰ Исса Иерусалимге кирген заманда, битешу сахар къозгъалып: «Бу кимди?» – дей эдиле. ¹¹ Халкъ а: «Бу, Галилеяны Назарет сахарындан болгъан Исса файгъамбарды», – дей эди. ¹² Сора Исса, Аллахны сыйлы юйюне келгенлей, анда сатыу-алыу этгенлени барысын да къыстады, ахча алышындырыучулары столларын да, кёгюрчюн сатханланы шиндиклерин да аудурду. ¹³ Сора алагъа: «„Мени юйюме тилек юй деп аталлыкъды“ деп жазылгъанды; сиз а аны тонаучулары уясы этгенсиз», – деди. ¹⁴ Ол заманда табыныучу юйде Аны къа тына сокъурла, акъсакъла келдиле, Ол да аланы сау этди. ¹⁵ Дин къуллукъчула бла дин алилле уа, Ол этген къудуретли ишлени эмда табыныучу юйде сабийлени: «Дауут Улуна хозана!» – деп къычыргъанларын кёрюп, ачыуландыла ¹⁶ Эмда Анга: «Аланы не айтханларын эштитемисе?» – дедиле. Исса уа алагъа: «Хау! Сиз бир заманда да: „Къююндагъылары, эмчек ичген сабийлени ауузларындан Сен Кесинги махтатдын“ дегенни окъумагъанмысыз?» – деди. ¹⁷ Сора аланы къююп, сахардан чыгып, Бейтхиниге кетди эм кечени анда ашырды. ¹⁸ Эрттенликде уа, сахаргъа къайтып келе туруп, ач болду. ¹⁹ Жол жанында бир инжир терек кёрюп, аны къатына келди; жаланда чапыракъладан башха анда бир зат да тапмагъанында, анга: «Мындан ары ёмюрде да сенден кёгет болмасын!» – деди. Сора инжир терек олсагъат къуруп къалды. ²⁰ Муну кёргенде, сохтала сейирсинип: «Инжир терек олсагъатдан къалай къуруду?» – дей эдиле. ²¹ Исса уа алагъа жууапха: «Кертисин айтама сизге: ийнаныуугъуз бар эсе эмда ишекленмей эсегиз, инжир терекге этилгенни этген бла да къалмай, алай а бу таугъа да: „Кётюрюл да тенгизге атыл!“ десегиз, ол да болур. ²² Тилегигизде ийнанып, не тилесегиз да, аллыкъсыз», – деди. ²³ Сора Ол табыныучу юйге келип юйретген заманда, баш дин къуллукъчула бла халкъны таматарлары Аны къатына келип: «Сен

быланы кимни эркинлиги бла этесе? Быллай эркинликни Санга ким бергенди?» – дедиле. ²⁴ Исса алагъа жууапха: «Мен да сизге бир зат сорайым; аны Манга айтсагъыз, сора Мен да быланы кимни эркинлиги бла этгеними айтырма сизге. ²⁵ Ахияны сууда кѐмюлдюрююу къайдан эди: кѐкденми, огъесе адамладанмы?» – деди. Ала уа кеси араларында: «„Кѐкден“ десек, Ол бизге: „Сора анга нек ийнанмагъан эдигиз?“ дер. ²⁶ „Адамладан“ деп айтыргъа уа, – халкъдан къоркъабыз, Ахияны ала бары да файгъамбаргъа санайдыла», – деп ойлаша эдиле. ²⁷ Сора Иссагъа жууапха: «Билмейбиз», – дедиле. Ол да алагъа: «Мен да бу ишлени кимни эркинлиги бла этгеними айтырыкъ туююлме сизге». ²⁸ «Сизни кѐлюгюзге къалай келеди? Бир адамны эки жашы болгъанды; ол, биринчисини къатына барып: „Жашым! Бар, бюгюн мени жюзюм бахчамда ишле“ дегенди. ²⁹ Ол а жууапха: „Бармам“ дегенди; артда уа сокъуранып, баргъанды. ³⁰ Сора экинчисини къатына барып, ол анга да алай айтханды. Бу анга жууапха: „Барайым, бийим“ дегенди; баргъан а этмегенди. ³¹ Аланы экисинден аталарыны буйругъун къайсы толтургъанды?» – деди. Анга: «Биринчи», – дедиле. Исса алагъа: «Кертисин айтама сизге, Аллахны Патчахлыгъына жасакъ жыйыучула бла саякъ тиширыула сизден эсе алгъа барадыла. ³² Нек десегиз Ахия сизге тюзлюклюк жол бла келгенде, сиз анга ийнанмагъансыз, жасакъ жыйыучула бла саякъ тиширыула уа анга ийнангандыла; сиз а, муну кѐргенде да, артда сокъуранып анга ийнанмагъансыз!» ³³ «Оюм берген башха таурухха да тынгылагъыз. Жер иеси бир адам болгъанды; ол жюзюм бахча орнатып, тѐгерегине буруу этгенди, аны ичинде жюзюм эзиучю орун къазгъанды, къала ишлегенди, сора аны жюзюмчюлеге жалгъа берип, узакъгъа кетгенди. ³⁴ Кѐгетлени заманы жетгенде уа, ол, кѐгетлерин алыргъа жюзюмчюлеге кесини къулларын ийгенди. ³⁵ Жюзюмчюле, аны къулларын тутуп, кимин туюгендиле, кимин ълтюргендиле, кимин а ташла бла туююп ълтюргендиле. ³⁶ Ол дагъыда алгъыннгыладан да кѐп, башха къулларын ийгенди. Алагъа да алай этгендиле. ³⁷ Ахырында ол: „Уланымдан уялырла“ деп, алагъа кесини уланын ийгенди. ³⁸ Алай а жюзюмчюле уланын кѐрюп, бир-бирлерине: „Бу, мюлкге ие боллукъду; барып, аны ълтюрейик да аны мюлкюне ие болайыкъ“ дегендиле. ³⁹ Аны тутхандыла да, жюзюм бахчадан тышына чыгъарып, ълтюргендиле. ⁴⁰ Алай бла, жюзюм бахчаны иеси келгенде, бу жюзюмчюлеге не этер?» – деди. ⁴¹ Ала Анга: «Ол аманлыкъчыланы аман ълтюртюр, жюзюм бахчасын а, ала анга заманында кѐгетлерин берип турлукъ башха жюзюмчюлеге

берир», – дедиле. ⁴² Исса алагъа: «„Ою ишлеучюле къабыл этмей къойгъан таш, ма ол мюююшню баш ташы болгъанды. Ол – Раббийденди, бизни кѐзюбюзге сейир кѐрюнеди“ деп Китапда жазылгъанны сиз бир заманда да окъумагъанмысыз? ⁴³ Ол себепден сизге айтама, Аллахны Патчахлыгъы сизден сыйырыллыкъды да аны битимин берлик халкъгъа берилликди; ⁴⁴ Ол ташха ким жыгъылса да, ууалыр; ол таш кимни юсюне ауса да, аны эзер», – деди. ⁴⁵ Аны оюм берген таурухларын эшитип, баш дин къуллукъчула бла фарисейле, Ол аланы юслеринден айтханын ангыладыла. ⁴⁶ Сора Аны тутаргъа сылтау излей эдиле; алай а халкъдан къоркъуп къойдула; нек десегиз халкъ Аны файгъамбаргъа санай эди.

22 Исса дагъыда алагъа оюм берген таурухла бла былай айтды: ² «Кѐклени Патчахлыгъы, уланына неках той этген патчахха ушайды. ³ Ол кесини къулларын неках тойгъа чакъырылгъанланы чакъырыргъа ийгенди; чакъырылгъанла уа келирге суймегендиле. ⁴ Дагъыда башха къулларын: „Ма, сыйлаууму хазыр этгенме, бугъаларым, асырагъанларым кесилгендиле, бары да хазырды; келигиз неках тойгъа, деп айтыгъыз чакъырылгъанлагъа“ деп ийгенди. ⁵ Ала уа, аны сансыз этип, кими сабанына, кими уа сатыу-алыууна кетгендиле; ⁶ Башхалары уа, аны къулларын тутуп, бедешлик этип, ълтюргендиле. ⁷ Аны эшитгенде, патчах, чамланып, кесини аскерлерин ийип, ол мурдарланы ълтюртгенди, аланы шахарларын да кюйдюртгенди. ⁸ Сора кесини къулларына: „Той ашы хазырды, чакъырылгъанла уа тийишли болмадыла; ⁹ Сиз энди жолла айырылгъан жерлеге барыгъыз, анда кимни тапсагъыз да, барысын да неках тойгъа чакъырыгъыз“ дегенди. ¹⁰ Ол къулла, жоллагъа чыгъып, битеу тапхан адамларын жыйгъандыла, аманланы да, ахшыланы да; той ююу къонакъладан толгъанды. ¹¹ Патчах, къонакълагъа къараргъа кирип, анда той кийим киймеген бир адамны кѐрюп, ¹² Анга: „Шуѐх! Той кийимсиз сен бери къалай киргенсе?“ дегенди. Ол а зат айтмагъанды. ¹³ Ол заманда патчах, жумушчуларына: „Аны къолларын бла аякъларын байлап, тутуп тыш къарангыгъа атыгъыз. Анда жилиуу бла тишлени къыжылдатыу боллукъду“ дегенди. ¹⁴ Ол себепден чакъырылгъанла кѐпдюле, сайланганла уа аздыла», – деди. ¹⁵ Сора фарисейле кетип, Аны сѐзлери бла къалай тутайыкъ деп, кенгеш этдиле. ¹⁶ Ала Анга кеслерини сохталарын иродчула бла ийип: «Устаз! Сен тюз сѐзлю болуп, Аллахны жолуна тюз юйретгенинги, биреуню кѐлюне жетерге деп кюрешмегенинги биз билебиз;

нек десенг бир кишиге да бет этип къарамайса.
¹⁷ Айт бизге: Сен къалай ойлайса? Кесарьгъа жасакъ берирге тийишлимиди, огъесе туюлюмдю?» – деп айтдырдыла. ¹⁸ Исса уа, аланы аман ниетлерин билип: «Нек сынайсyz Мени, эки бетлиле? ¹⁹ Жасакъгъа берилиучю ахчаны Манга кёргюзтюгюз», – деди. Ала Анга бир динар келтирдила. ²⁰ Ол алагъа: «Бу сурат бла жазыу кимнидиле?» – деди. ²¹ Ала Анга: «Кесарьныдыла», – дедила. Со ра Исса алагъа: «Алай эсе, кесарьныкъын кесарьгъа, Аллахныкъын а Аллахха беригиз», – деди. ²² Муну эшитгенлей, ала, сейирсинип, Аны къоюп кетдила. ²³ Тиргизилиу жокъду деп айтыучю садукейле, ол кюн Иссагъа келип былай сордула: ²⁴ «Устаз! Муса: „Сабийлери болмай, ким ёлсе да, аны къарындашы аны къатынын кесине алып, ёлген къарындашына урлукъ болдурсун“ деп айтханды. ²⁵ Бизде жети къарындаш бар эди. Биринчиси къатын алып ёлгенди, сабийлери болмай, къатынын къарындашына къойгъанды; ²⁶ Аны кибик экинчиси да, ючюнчюсю да, жетинчисине дери окъуна. ²⁷ Барындан да артда къатын да ёлгенди. ²⁸ Алай бла, тиргизилиуде, ол жетисинден къайсыны къатыны боллукъду? Нек десенг ол барыны да къатыны болгъанды». ²⁹ Исса алагъа жууапха: «Не Сыйлы Китапланы, не Аллахны ючюн билмегенигиз ючюн жангыласыз. ³⁰ Нек десегиз тиргизилиуде не къатын алмайдыла, не эрге бармайдыла, алай а кёкледе Аллахны мёлеклерича турадыла. ³¹ Ёлгенлени тиргизилиуюню юсюнден а Аллахны сизге айтханын окъумагъанмысыз? Ол: ³² „Мен Ибрахимни Аллахыма, Исхакъны Аллахыма, Якъупну Аллахыма“ дегенди. Аллах ёлгенлени туюлю, сауланы Аллахыды», – деди. ³³ Халкъ муну эшитгенде, Аны юйретиуюне сейирсинди. ³⁴ Фарисейле уа, Исса садукейлени ауузларын тыйгъанын эшитгенлей бирге жыйылдыла. ³⁵ Сора аладан бирлери, Таурат алим, Аны сынап: ³⁶ «Устаз! Тауратда эм уллу фарыз къайсыды?» – деп сорду. ³⁷ Исса анга: «„Раббий Аллахынгы битеу жюрегинг бла, битеу жанынг бла, битеу акъылынг бла суй“ деген. ³⁸ Бу – баш фарызды эмда эм уллу фарызды. ³⁹ Экинчиси да аны кибик: „Жуугъунгу кесинг-кесинги суйгенча суй“ деген фарызды. ⁴⁰ Битеу Таурат да, файгъамбарла да бу эки фарызгъа таянадыла», – деди. ⁴¹ Фарисейле жыйылгъанда уа, Исса алагъа: ⁴² «Масихни юсюнден сиз къалай ойлайсыз? Ол кимни уланыды?» – деп сорду. Анга: «Дауутну», – дедила. ⁴³ Ол алагъа: «Да сора Дауут, Сыйлы Нюрню кёллендириую бла, Анга „Бий“ деп къалай айтады? Ол: ⁴⁴ „Раббий мени Бийиме: Мен душманларынгы Сени аякъ тюбюнге

салгъынчыгъа дери, мени онг жанымда олтур, – дегенди“ деп айтханды. ⁴⁵ Алай бла, Дауут Анга Бий дей эсе, Ол Дауутну уланы къалай болур?» – деди. ⁴⁶ Сора бир киши да Анга бир сёз да айталмады; ол кюнден сора энди бир киши да Анга сынап сорургъа базынмады.

23 Ол заманда Исса халкъгъа да, сохталарына да былай айтып башлады: ² «Мусаны жеринде дин алимле бла фарисейле олтургъандыла; ³ Ол себепден ала сизге тутаргъа айтханны барын да тутугъуз эм этигиз; аланы этген ишлерин а этмегиз; нек десегиз ала айтадыла, этген а этмейдила. ⁴ Ала кётюрюрге тапсыз ауур жюкле къысып, адамланы имбашларына саладыла, кеслери уа аланы бармакълары бла тепдирирге да суймейдила. ⁵ Ала битеу ишлерин адамла кёрю ючюн этедила; кеслерини асыраучю жерлерин кенгертедила, кийимлерини къыйырларына уллу чокайла тагъадыла; ⁶ Дагъыда тойлада тёрде олтурургъа, синагогалада алда олтурургъа сюедила. ⁷ Халкъ жыйылыулада салам алыргъа, адамла алагъа: „Устаз! Устаз!“ деп къубултууну сюедила. ⁸ Сиз а устазла деп айтылмагъыз; нек десегиз сизде Устаз жангыз Масихди, сиз а барыгъыз да къарындашласыз. ⁹ Жер башында бир кишиге да атабыз деп айтмагъыз; нек десегиз сизни Атагъыз жангыз бирди, Ол а кёкледеди. ¹⁰ Насийхатчыла деп да айтылмагъыз, нек десегиз сизни Насийхатчыгъыз жангыз Масихди. ¹¹ Сизден улугъуз сизге жумушчу болсун. ¹² Нек десегиз кесин кётюрген адам, кичиге къалыр; кесин кичилендирген адам а кётюрюлюр. ¹³ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Сиз Кёклени Патчахлыгъын адамлагъа жабып турасыз; кесигиз да кирмейсиз, кирирге суйгенлени да къоймайсыз. ¹⁴ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Башсыз къатынланы юйлерин ашайсыз эм кёзбаугъа узун тилек этесиз. Аны ючюн бегирек да уллу терслик аллыкъсыз. ¹⁵ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Бир да болмаса да биреую динигизге ауушдуруп ючюн, жерде бла тенгизде айланасыз; ол ауушса уа, аны кесигизден эки кере аман, жаханымлик этесиз. ¹⁶ Сизге палах, сокъур башчыла! Сиз: „Адам, табыныучю юй бла ант этсе, анты уллу магъаналы туюлюдю; ол юйню алтыны бла ант этсе уа, ол антын толтурургъа борчлуду“ дейсиз. ¹⁷ Акъылсызла эм сокъурла! Къайсы уллуду: алтынмы, огъесе алтынны сыйлы этген табыныучю юймя? ¹⁸ Дагъыда: „Адам къурман этилиучю жер бла ант этсе, анты уллу магъаналы туюлюдю; аны юсюнде болгъан къурман бла ант этсе уа, ол антын толтурургъа борчлуду“ дейсиз. ¹⁹ Акъылсызла эм сокъурла! Къайсы уллуду: къурманмы, огъесе

къурманны сыйлы этген къурман этилиучю жерми?²⁰ Къурман этилиучю жер бла ант этген, аны бла да, битеу анда болгъан бла да ант этеди.²¹ Табыныучю юй бла ант этген да, аны бла да, анда Жашагъан Аллах бла да ант этеди;²² Кёк бла ант этген да Аллахны тахтасы бла да, анда Олтургъан Аллах бла да ант этеди.²³ Сизге палах, дин алимле бла фарисей ле, эки бетлиле! Сиз дугъумадан, анисден, жыгырадан зекят бересиз, Тауратда эм уллусун: тюзлюкню, мархаматны, ийманны уа къойгъансыз; быланы да этерге, аланы да къоймазгъа керек эди.²⁴ Сокъур башчыла, ургъуйну сюзюучюле, тюени уа жутуп къоюучула!²⁵ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Аякъны бла табакъны тышын тазалайсыз, аланы ичлери уа урлаудан бла тыйгъысызлыкъдан толуп турады.²⁶ Сокъур фарисей! Алгъа табакъны бла аякъны ичин тазала, аланы тышлары да таза болсун.²⁷ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Сиз, тышындан ариу киби кёрюннген, ичлери уа хар тюрлю ёлю сюекледен бла хар тюрлю кирли затдан толу болгъан, агъартылгъан къабырлагъа ушайсыз.²⁸ Сиз да алай, тышыгъыздан адамлагъа тюзлюкюле киби кёрюнесиз, ичигиз а эки бетлиликден бла законсузлукъдан толуду.²⁹ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Сиз файгъамбарлагъа кешенеле ишлейсиз, тюзлюкюлени сын ташларын жасайсыз.³⁰ Эмда: „Биз аталарыбызны заманларында жашагъан болсакъ эди, файгъамбарланы къанларын тегюуде алагъа негер болмаз эдик“ дейсиз.³¹ Алай бла сиз, файгъамбарланы ёлтюрюучюлени жашлары болгъаныгъызгъа шагъатлыкъ этесиз;³² Толтуругъуз сора аталарыгъызны мардаларын!³³ Жилинла! Уу жилинланы туудукълары! Сизни жаханымге тюшюрлюк хукмудан сиз къачып къалай къутулурсуз?³⁴ Ол себепден, ма, Мен сизге файгъамбарланы, акъылманланы, алимлени иеме; сиз аланы бир къауумларын ёлтюрлюксюз, къачха керликсиз, бир къауумларын а синагогаларыгъызда тюериксиз эм шахардан шахаргъа къууарыкъсыз;³⁵ Алай бла жер башында тегюлген битеу тюзлюкюлени къанлары, тюзлюкю Абилни къанындан башлап, сиз аны табыныучю юйню бла къурман этилиучю жерни арасында ёлтюрген, Берекия улу Зекерияны къанына дери, сизни башыгъызгъа келсин.³⁶ Кертисин айтама сизге, бу бары да бу тукъумну башына келликди.³⁷ Иерусалим, файгъамбарланы къырыучу, санга жиберилгенлени ташла бла туюп ёлтюрюучю Иерусалим! Къанатлы кесини балаларын къанатларыны тюбюне жыйгъанча, Мен сени сабийлеринги жыяргъа ненча кере изледим, сиз а унамадыгъыз!³⁸ Ма энди бу юйюгюз

сизге бош къалдырылады.³⁹ Сизге айтама, сиз: „Алгъышлыды Раббийни аты бла Келген!“ деп айтхынчыгъа дери, энди Мени кёрлюк туюлюксюз». **24** Сора Исса табыныучю юйден чыгъып, кетип бара эди. Ол юйню межамларын Анга кёргюзтюр ючюн, сохталары Аны къатына келдиле.² Исса уа алагъа: «Кёремисиз быланы барын да? Кертисин айтама сизге: мында таш юсюнде таш да къаллыкъ туюлюдю; бары да чачыллыкъды», – деди.³ Ол, Зейтун тауда олтургъан заманда уа, сохтала кеслери жангыз, Аны къатына келип: «Бу ишле къачан боллукъдула? Эмда Сени келлигинги бла бу ёмюрню ахырыны не илишаны боллукъду? Аны бизге айт», – деп сордула.⁴ Исса алагъа жууапха: «Сакъ болугъуз, сизни бир киши да жангылтмасын.⁵ Нек десегиз кепле Мени атым бла: „Масих Менме“ деп келликдиле эмда кеплени жангылтырыкъдыла.⁶ Аны киби къазауат тауушланы эм уруш хапарланы эшитирсиз. Къарагъыз, къоркъмагъыз; нек десегиз была бары да болургъа керекди. Алай а ол алыкъа дуняны ахыры туюлюдю.⁷ Нек десегиз миллет миллетге, патчахлыкъ патчахлыкъгъа къажуу къазауат этерикди; ачлыкъла, ёлетле эм жер-жерледе жер тебиуле боллукъдула;⁸ Была уа бары да аурууланы башланнганыды.⁹ Ол заманда сизни азапха берликдиле, сизни ёлтюрлюкюле; эмда Мени атым ючюн сизни битеу миллетле кёрюп боллукъ туюлюдюле.¹⁰ Ол заманда кепле иймандан таярыкъ дыла, бир-бирлерин сатарыкъдыла эм бир-бирлерин кёрюп боллукъ туюлюдюле.¹¹ Кеп жалгъан файгъамбарла чыгъарыкъдыла, кеплени жангылтырыкъдыла.¹² Законсузлукъланы кёбейгенини себебинден, кепледе суймеклик суурукъду.¹³ Ахырына дери тёзген а къутхарыллыкъды.¹⁴ Эмда Аллахны Патчахлыгыны бу Хайыр Хапары битеу дуняда, битеу миллетлеге шагъатлыкъгъа билдирилликди; сора ол заманда ахыры келликди.¹⁵ Алай бла, Даниял файгъамбар айтханча, халеклик келтириучю жийиргенчли зат сыйлы жерде тургъанын кёрген заманыгъызда – окъугъан ангыласын –¹⁶ Ол заманда Иудеяда болгъанла таулагъа къачсынла.¹⁷ Юй башында болгъан адам да, юйюнден бир зат алыргъа энишге тюшмесин.¹⁸ Аулакъда болгъан адам да, кийимлерин алыргъа артха айланмасын.¹⁹ Ол кюнледе бууаз къатынлагъа бла эмчек ичиргенлеге уа къыйынлыкъ боллукъду.²⁰ Къачхынчылыгъызгъыз къышхыда, неда шабат кюн болмаз ючюн, тилек этигиз.²¹ Нек десегиз ол заманда, дуня жаратылгъандан эндиге дери да болмагъан эмда болмазлыкъ, аллай палах боллукъду.²² Ол кюнле аз этилмеселе эди, бир адам да къутулмаз эди; алай а

сайланганла ючюн ол кюнле аз этиллиқдиле. ²³ Ол заманда биреу сизге: „Ма, Масих мындады“ неда „Андады“ десе, ийнанмагъыз. ²⁴ Нек десегиз жалгъан масихле эм жалгъан файгъамбарла чыгъарыкъдыла; амал болса, сайланганланы окъуна жангылтыр ючюн уллу илишанла бла сейирликле кёргюзтюрюкдюле. ²⁵ Ма, Мен сизге алгъындан айтдым. ²⁶ Алай бла, сизге: „Ма, Ол къум тюздеди“ деселе, чыкъмагъыз; „Ма, Ол таша отоладады“ деселе, ийнанмагъыз. ²⁷ Нек десегиз шыбыла кюн чыкъгъан жанында чыгъып, кюн батхан жанына дери окъуна кёрюннгени киби, Адам Улуну келиую да алай боллукъду. ²⁸ Нек десегиз мыллык болгъан жерге къушла жыйылырла. ²⁹ Эмда билмей тургъанлай, ол палахлы кюнледен сора кюн мутхуз боллукъду, ай да кесини жарыгъын берлик туюлду, жулдузла да кёкден къуоллукъдула, кёкдеги къудуретле да къозгъалырыкъдыла. ³⁰ Ол заманда кёкде Адам Улуну илишаны кёрюнюрюкдю; ол заманда битеу жерни халкълары жилярыкъдыла, Адам Улуну, уллу къудурети бла эм алааматлыгъы бла кёк булутланы юсюнде келгенин кёрлюкдюле. ³¹ Ол Кесини мёлеклерин уллу ауазлы сур быргъы бла иерикди, ала Аны сайлагъанларын дуняны төрт жанындан, кёклени бир къыйырындан бирси къыйырына дери жырыкъдыла. ³² Инжир терекден юлгю алыгъыз: аны бутакълары жумушап, чапыракъ ийгенде, жай жууукъ болгъанын билесиз, ³³ Ол халда, сиз быланы барын да кёрген заманыгъызда, Адам Улу энди жууукълашханын, эшик къатында болгъанын билигиз. ³⁴ Кертисин айтама сизге, бу тукъум озгъунчу бу затла бары да боллукъдула. ³⁵ Кёк бла жер жокъ болсала да, Мени сёзлерим а къаллыкъдыла». ³⁶ «Ол кюнню бла сагъатны уа бир киши да билмейди, не кёкдеги мёлекле, не Улан, жаланда жангыз Мени Атам биледи. ³⁷ Алай а Нухну заманында къалай болгъан эсе да, Адам Улуну келгенинде да алай боллукъду. ³⁸ Суу къыяманы аллында кюнледе, Нух кемеге миннген кюннге дери, адамла ашап, ичип, къатын алып, эрге барып ³⁹ Эмда суу къыяма келип, барын да къыргъынчы, акъылларына келтирмегенлери киби, Адам Улуну келгени да алай боллукъду. ⁴⁰ Ол заманда экеулен аулакъда боллукъдула: бири алынырыкъды, экинчиси уа къалдырыллыкъды. ⁴¹ Эки тиширыу тирмен тарта боллукъдула: бири алынырыкъды, экинчиси уа къалдырыллыкъды. ⁴² Алай бла сагъайып туругъуз, нек десегиз Раббийигиз къайсы сагъатда келлигин билмейсиз. ⁴³ Алай а сиз муну билесиз: юнню иеси, гудучуну не заманда келлигин билсе эди, жукъламай сакъ болур эди эм юйюн тонаргъа къоймаз эди. ⁴⁴ Ол себепден сиз да хазыр болуп туругъуз, нек десегиз Адам Улу, сиз

ойламагъан сагъатда келир. ⁴⁵ Аны бийи, кесини жумушчуларына тамата этип алагъа заманында аш берирге салгъан ышангылы эм акъыллы къул ким эсе? ⁴⁶ Аны бийи, келип, аны алай эте тургъанлай тапса, ол къул насыпды. ⁴⁷ Кертисин айтама сизге, бийи аны битеу мюлкюне тамата этерикди. ⁴⁸ Ол къул а, огъурсуз болгъаны себепли, кесини жюрегинде: „Бийим терк келмез“ деп, ⁴⁹ Кесини нёгерлерин туююп, ичгичиле бла ашап, ичип башласа, ⁵⁰ Ол къулну бийи, ол сакъламагъан кюнде, ол ойламагъан сагъатда келир, ⁵¹ Аны туююп ырмах этер, сора аны эки бетлиле бла бир болумгъа салыр. Анда уа жиляу бла тишлени къыжылдатуу болур».

25 «Ол заманда Кёклени Патчахлыгъы, чыракъларын алып, киеуню аллына чыкъгъан он къызгъа ушашлы боллукъду. ² Аладан бешиси акъыллы, бешиси уа оюмсуз эдиле. ³ Оюмсузлары, чыракъларын алып, биргелерине чыракъ жау алмадыла. ⁴ Акъыллылары уа чыракълары бла бирге, жау орунларына чыракъ жау алдыла. ⁵ Киеу мычыгъаны себепли уа, бары да къалкъый келип, жукълап къалдыла. ⁶ Кече арасында уа: „Ма, киеу келеди, чыгъыгъыз аны аллына!“ деп къычыргъан ауаз эшитилди. ⁷ Сора ол къызла бары да туруп, чыракъларын тюзетдиле. ⁸ Оюмсузлары уа акъыллыларына: „Бизге жауугъуздан беригиз, бизни чыракъларыбыз ёчюледиле“ дедиле. ⁹ Акъыллылары уа: „Бизде да, сизде да кемлик болмаз ючюн, андан эсе сатыучулагъа барыгъыз да кесигизге жау сатып алыгъыз“ деп жууап бердиле. ¹⁰ Ала жау сатып алыргъа кетген заманда уа, киеу келди да хазырла аны бла бирге неках тойгъа кирдиле, эшикле да этилдиле. ¹¹ Андан сора къалгъан къызла да келип: „Бийибиз! Бийибиз! Ач бизге!“ дедиле. ¹² Ол а алагъа жууапха: „Кертисин айтама сизге: танымайма сизни“ деди. ¹³ Алай бла сагъайып туругъуз; нек десегиз Адам Улуну келлигини не кюнюн, не сагъатын билмейсиз». ¹⁴ «Кёклени Патчахлыгъы, бир адам башха кыралгъа тебиреген заманында, къулларын чакъырып, алагъа мюлкюн аманат этгенине ушашлы боллукъду. ¹⁵ Сора, хар бирини кючюне кёре, бирине ол беш талант, экинчисине эки, ючюнчюсюне бир талант берди, кеси уа олсагъатдан атланды. ¹⁶ Беш талант алгъан, барып, аланы ишге жаратып, башха беш талант алды. ¹⁷ Тюз аны киби эки талант алгъан да башха эки талант алды. ¹⁸ Бир талант алгъан а, барып, аны жерге басдырып, бийини кюмюшюн букъдурду. ¹⁹ Кёп заман озгъандан сора, ол къулланы бийлери келип, аладан хыйсап сорду. ²⁰ Сора беш талант алгъан, келип, башха беш талантны келтирип:

„Бийим! Сен манга беш талант берген эдинг; ма, мен башха беш талант алгъанма“ деди. ²¹ Аны бийи анга: „Игиди, ышаннгылы, ахшы къулум! Аз мюлкде тюз болгъанса, сени кѣп мюлкге баш этип салырма; бийинги къууанчына къошул“ дегенди. ²² Аны кибик, эки талант алгъан да, келип: „Бийим! Сен манга эки талант берген эдинг; ма, мен башха эки талант алгъанма“ дегенди. ²³ Аны бийи анга: „Игиди, ышаннгылы, ахшы къулум! Аз мюлкде тюз болгъанса, сени кѣп мюлкге баш этип салырма; бийинги къууанчына къошул“ дегенди. ²⁴ Бир талант алгъан да келип: „Бийим! Сен къаты адам болгъанынги, сепмеген жерингден оргъанынги, чачмагъан жерингден жыйгъанынги мен биле эдим; ²⁵ Ол себепден, къоркъуп, сени талантынги барып жерде букъдургъанма; ма ахчангы“ дегенди. ²⁶ Аны бийи уа анга жууапха: „Аман, эринчек къул! Мен сепмеген жеримден оргъанымы, чачмагъан жеримден жыйгъанымы сен биле эдинг. ²⁷ Ол себепден мени ахчамы сен къозлаугъа бериучюлеге берирге керек эдинг, мен а, келгенимде, аны файдасы бла алыр эдим. ²⁸ Энди талантны андан алыгъыз да, он таланты болгъаннга беригиз, ²⁹ Нек десегиз анда бар болгъан хар кимге кѣбюрек берилликди эм ол кѣп боллукъду, анда жокъ болгъандан а, бар болгъаны да сыйырыллыкъды. ³⁰ Жараусуз къулну уа тышхы къарангыгъа атыгъыз! Анда жиляу бла тишлени къыжылдатыу боллукъду“ деди. ³¹ «Адам Улу Кесини алааматлыгъында, битеу сыйлы мѣлеклери бла келген заманында, Ол Кесини алаамат тахтасына олтурлукъду. ³² Сора Аны аллына битеу миллетле жыйыллыкъдыла; Ол аланы, сюрюучю къойланы текеледен айыргъанча, бир-бирлеринден айырлыкъды. ³³ Къойланы Кесини онг жанына, текелени уа сол жанына салыр. ³⁴ Ол заманда Патчах Кесини онг жанындагъылагъа: „Келигиз, Атамы алгъышлылары, дуния жаратылгъандан бери сизге хазырланып тургъан Патчахлыкъгъа ие болугъуз. ³⁵ Нек десегиз Мен ач болгъанымда, сиз Манга аш берген эдигиз; суусап болгъанымда, сиз Манга ичирген эдигиз; жолоучу болгъанымда, сиз мени къонакъ этген эдигиз; ³⁶ Жаланнгач болгъанымда, сиз Мени кийиндирген эдигиз; ауругъанымда, сиз Манга къарагъан эдигиз; тюрмеде болгъанымда, сиз Манга келген эдигиз“ деп айтырыкъды. ³⁷ Ол заманда тюзлюкюле Анга жууапха: „Раббий! Биз Сени ач болуп къачан кѣрюп ашатханбыз? Неда суусап болуп кѣрюп ичиргенбыз? ³⁸ Биз Сени жолоучу болуп къачан кѣрюп къонакъ этгенбыз? Неда жаланнгач болуп кѣрюп кийиндиргенбыз? ³⁹ Биз Сени ауруп, неда тюрмеде болуп къачан кѣрюп Санга келгенбыз?“ деп айтырыкъдыла. ⁴⁰ Патчах да

алагъа жууапха: „Кертисин айтама сизге: сиз муну Мени бу эм гитче къарындашларымдан бирине этгенигиз себепли, аны Манга этгенсиз“ деп айтырыкъды. ⁴¹ Ол заманда сол жанындагъылагъа да: „Кетигиз Мени къатымдан налатла, ибилисге бла аны мѣлеклерине хазырланнган ъмюрлюк отха! ⁴² Нек десегиз Мен ач болгъанымда, сиз Манга аш бермеген эдигиз; суусап болгъанымда, сиз Манга ичирмеген эдигиз; ⁴³ Жолоучу болгъанымда, Мени къонакъгъа алмагъан эдигиз; жаланнгач болгъанымда, Мени кийиндирмеген эдигиз; ауругъанымда, тюрмеде болгъанымда, Манга келмеген эдигиз“ деп айтырыкъды. ⁴⁴ Ол заманда ала да Анга жууапха: „Раббий! Биз Сени ач болуп, неда суусап болуп, неда жолоучу болуп, неда жаланнгач болуп, неда ауруп, неда тюрмеде болуп къачан кѣрюп, Санга къарамай къойгъанбыз?“ деп айтырыкъдыла. ⁴⁵ Ол заманда Ол алагъа жууапха: „Кертисин айтама сизге: сиз муну бу эм гитчеледен бирине этмегенигиз себепли, аны Манга этмегенсиз“ деп айтыр. ⁴⁶ Сора была ъмюрлюк азапха, тюзлюкюле уа ъмюрлюк жашаугъа кетерле», – деди.

26 Исса бу сѣзлени барын да айтып бошагъан заманында, Кесини сохталарына: ² «Эки кюнден сора Къутхарылыу байрам боллугъун билесиз, ол заманда Адам Улу къачха керилирге берилликди», – деди. ³ Ол кюнледе баш дин къуллукъчула, дин алимле эмда халкъны таматалары Къаяфа атлы баш дин къуллукъчуну юйюне жыйылдыла ⁴ Эмда Иссаны, хыйлалыкъ бла тутуп, ълтюрюрге кенгешлеринде бегим этдиле; ⁵ Алай а: «Байрам заманда этмейик, халкъда къозгъалыу болмасын», – дей эдиле. ⁶ Исса Бейтхиниде, келепен Шимонну юйюнде болгъан заманда уа, ⁷ Акъ мермер сауут бла багъалы ариу ийисли жау келтирип, Аны къатына бир тиширыу келди эмда Ол олтуруп тургъан заманда, Аны башына къуйду. ⁸ Муну кѣрюп, Аны сохталары, ачыуларып: «Бу къоранчны этерге не кереги бар эди? ⁹ Бу жауну уллу багъагъа сатып, ахчасын жарлылагъа берирге боллукъ эди», – дей эдиле. ¹⁰ Исса уа, муну ангылап, алагъа: «Нек жунчутасыз тиширыуну? Ол Манга огъурлу иш этгенди. ¹¹ Жарлыла сизни арагъызда хар заманда да бардыла, Мен а сизни арагъызда хар заманда боллукъ туюлме. ¹² Бу ариу ийисли жауну Мени чархыма къуюп, ол Мени асыраргъа хазырлагъанды. ¹³ Кертисин айтама сизге: битеу дунияда бу Хайыр Хапар къайда билдирилсе да, бу тиширыуну не этгени да айтылыр, кеси да эсге тюшюрюлюр», – деди. ¹⁴ Ол заманда онекисинден бирлери Искариот Иуда деген, баш дин къуллукъчулагъа барып: ¹⁵ «Сиз манга не берирсиз,

мен Аны къолугъузгъа берирме», – деди. Ала анга отуз кюмюш санап бердиле. ¹⁶ Андан сора ол, Иссаны аланы къолларына берирге, тап тюшген кезиуню излеп башлады. ¹⁷ Ачымагъан ётмеклени байрамыны биринчи кюнюнде уа, сохтала Иссагъа келип: «Къутхарылыу байрамны ашын къайда ашаргъа сюесе? Биз хазырлайыкъ», – дедиле. ¹⁸ Ол алагъа: «Шахарда быллай адамгъа барып, былай айтыгъыз: „Устаз; Энди заманым жууукълашды, Къутхарылыу байрамны сохталарым бла бирге сени юйюнде этейим“, – дейди“ деп айтыгъыз», – деди. ¹⁹ Сохтала, Исса алагъа буюргъанча этип, Къутхарылыу байрамны ашын хазырладыла. ²⁰ Ингир болгъанда уа, Ол, келип, онеки сохтасы бла олтурду; ²¹ Ала ашай тургъан заманда, алагъа: «Кертисин айтама сизге, сизден биригиз Мени сатарыкъды», – деди. ²² Ала бек мудах болуп, аланы хар бири Анга: «Менми болурма, Раббий?» – деп соруп башладыла. ²³ Ол а жууапха: «Къолундагъын Мени бла табакъгъа булгъагъан, ол сатарыкъды Мени. ²⁴ Болсада Адам Улу, Аны юсюнден жазылгъаныча барады; алай а Адам Улун сатарыкъ адамгъа палах! Ол адамгъа туумай къалса иги болур эди», – деди. ²⁵ Ол заманда Аны сатарыкъ Иуда да: «Менми болурма, Устаз?» – деди. Исса анга: «Сен айтдынг», – деди. ²⁶ Ала ашай тургъан заманда, Исса, ётмекни алып, алгъыш этип сындырды да, сохталарына юлеше: «Алыгъыз, ашагъыз: бу – Мени чархымды», – деди. ²⁷ Сора аякъны алып, шукур этип, алагъа берип: «Мындан барыгъыз да ичигиз. ²⁸ Бу Мени, гюняхла кечилсинле деп, кёпле ючюн тёгюлген, жангы кесаматны бегим этген къанымды. ²⁹ Сизге айтама: Атамы Патчахлыгъында сизни бла жангысын ичер кюнюме дери, бюгюнден арысында бу жюзюмню кёгетинден этилгенни ичерик туююлме», – деди. ³⁰ Сора, зикир айтып, Зейтун таугъа кетдиле. ³¹ Ол заманда Исса алагъа: «Сиз барыгъыз да бюгече Мени амалтын тентирериксиз, нек десегиз: „Сюрюючюню урлукъма, сюрююню къойлары чачыллыкъдыла“ деп жазылгъанды. ³² Тиргизилгенимден сора уа Мен сизден алгъа Галилеягъа барлыкъма», – деди. ³³ Петер Анга жууапха: «Сени амалтын бары да тентиреселе да, мен бир заманда да тентиремем», – деди. ³⁴ Исса анга: «Кертисин айтама санга, бюгече, хораз къычыргъынчы, Мени юч кере инкяр этериксе», – деди. ³⁵ Петер Анга: «Манга Сени бла ёлюрге окъуна керек болсада, Сени инкяр этерик туююлме», – деди. Битеу сохтала да алай айтдыла. ³⁶ Андан сора Исса, ала бла Гетсемани атлы жерге келип, сохталарына: «Мен ба рып анда тилек этгинчи былайда олтуруп туругъуз», – деди. ³⁷ Сора Кесини биргесине Петерни бла Зебедейни эки

жашын алып кетди да, мудах болуп, термилип башлады. ³⁸ Андан сора Исса алагъа: «Мени жаным ёлюм къайгъы этеди; былайда туруп, Мени бла сагъайып туругъуз», – деди. ³⁹ Аладан бир кесек арлакъ барып, беттёбен аууп, тилек этип: «Атам! Амал бар эсе, бу аякъ Менден кери болсун; алай а Мен сюйгенча туююл, Сен сюйгенча болсун», – дей эди. ⁴⁰ Сора сохталарына къайтып, аланы жукълап тургъанларын кёрюп, Петерге: «Сиз Мени бла бир сагъат жукъламай туралмадыгъызмы? ⁴¹ Сыналыугъа тюшмез ючюн, сагъайып туругъуз, тилек этигиз. Нюр таукелди, чарх а къарыусузду», – деди. ⁴² Дагъыда, экинчи кере арлакъ барып: «Атам! Мен аны ичмей, бу аякъ Менден кери озаргъа амал жокъ эсе, Сени буйругъунг болсун», – деп тилек этди. ⁴³ Къайтып келип, аланы дагъыда жукълап тургъанларын кёрдю; нек десегиз аланы кёзлерин жукъу басхан эди. ⁴⁴ Дагъыда, аланы къоюп, арлакъ барып, ол сёзюню айтып, ючюнчю кере да тилек этди. ⁴⁵ Сора сохталарына келип, алагъа: «Энтда жатып жукълапмы турасыз? Ма, заман жууукълашханды, Адам Улу гюняхлыланы къолларына бериледи! ⁴⁶ Туругъуз, кетейик! Ма, Мени сатхан жууукълашханды!» – деди. ⁴⁷ Исса муну айта тургъан заманда, Онекисинден бирлери болгъан Иуда келди, аны биргесине да баш дин къуллукъчула бла халкъны таматарлары ийген кёп халкъ, къылычла эм къазыкъла алып келдиле. ⁴⁸ Иссаны сатхан а: «Мен Кимни уппа этсем Олду, Аны тутугъуз», – деп алагъа белги берген эди. ⁴⁹ Олсагъат, Иссаны къатына келип ол: «Салам, Устаз!» – деп, Аны уппа этди. ⁵⁰ Исса уа анга: «Шуёх, сен не ючюн келдинг?» – деди. Ол заманда ала, Иссагъа жууукъ келип, къолларын узатып, Аны тутдула. ⁵¹ Анда Исса бла болгъанладан бири, къолун узатып, къылычын чыгъарды да, баш дин къуллукъчуну къулун уруп, къулагъын тюшюрдю. ⁵² Ол заманда Исса анга: «Къылычынгы жерине къайтар! Нек десенг къылыч алгъанла барысы да къылычдан жоюлурла. ⁵³ Неда энди Мен Атамдан тилесем, Ол Манга онеки легиондан да артыкъ мёлек жибермез депми ойлайса? ⁵⁴ Алай болургъа керекди деп, Китаплада жазылгъаны сора къалай толлукъду?» – деди. ⁵⁵ Ол кезиуде Исса халкъгъа: «Сиз, Мени тутар ючюн, аманлыкъчыгъа чыкъгъанча, къылычла бла эм къазыкъла бла чыкъдыгъыз. Мен хар кюнден табыныучу юйде сизни бла олтуруп юйрете эдим, сиз Мени тутмай эдигиз», – деди. ⁵⁶ Бу бары да, файгъамбарланы жазгъанлары толур ючюн болгъан эди. Ол заманда сохталары барысы да Аны къоюп къачдыла. ⁵⁷ Иссаны тутханла уа Аны баш дин къуллукъчу Къаяфагъа элтдиле, дин алимле бла таматала да ары жыйылгъан эдиле. ⁵⁸ Петер а Аны ызындан

артхаракъ къалып баш дин къуллукъчуну арбазына дери барды; сора, ахырын кёрюр ючюн, ичине кирип, къалауурла бла олтурду. ⁵⁹ Баш дин къуллукъчула бла таматала эм битеу синедрин, Иссаны ёлтюртюр ючюн, Анга къажан жалган шагъатлыкъла излей эдиле. ⁶⁰ Алай а тапмай эдиле; кеп жалган шагъатла алгъа чыкъсала да, табалмадыла. Ахырында уа эки жалган шагъат алгъа чыгып: ⁶¹ «Ол: „Аллахны ююн бузуп, аны юч кюннге къураяллыкъма“ деп айтханды», – дедиле. ⁶² Сора, баш дин къуллукъчу туруп, Анга: «Бир жууап нек этмейсе? Неде быланы Санга къажан этген бу шагъатлыкълары?» – деди. ⁶³ Исса уа селешмеди. Сора баш дин къуллукъчу Анга: «Жашан бериучу Аллах бла Санга ант этдиреме, айт бизге, Аллахны Уланы Масих Сенмисе?» – деди. ⁶⁴ Исса анга: «Сен айтдын; мындан ары сиз Адам Улуну Къудуретлини онг жанында олтуруп, кекдеги булутланы юсюнде келгенин кёрюсюз, деп окъуна айтама сизге», – деди. ⁶⁵ Ол заманда баш дин къуллукъчу кесини кийимлерин жыртып: «Ол кяфырлыкъ этеди! Бизге энди шагъатла неге керекдиле? Ма, Аны кяфырлыкъ этгенин энди эшитдигиз! ⁶⁶ Сизге къалай кёрюнеди?» – деди. Ала уа жууапха: «Ол ёлтюрюлюрге тийишлиди», – дедиле. ⁶⁷ Ол заманда Аны бетине тюкюре эдиле эм Аны жумдурукълары бла тую эдиле; башхала уа Аны жаякъларына уруп: ⁶⁸ «Эй Масих, Сени ким урду, билип айт бизге!» – дей эдиле. ⁶⁹ Петер а тышында арбазда олтура эди. Сора бир къарауаш аны къатына келип: «Сен да Галилеялы Исса бла эдинг», – деди. ⁷⁰ Алай а ол барыны да аллында инкяр этип: «Сени не айтханынгы билмейме», – деди. ⁷¹ Петер къабакъ артына чыкъганда уа, аны башха къарауаш кёрюп, алайдагылагъа: «Бу да Назаретли Исса бла эди», – деди. ⁷² Петер дагыда: «Ол Адамны танымайма», – деп, ант этип инкяр этди. ⁷³ Бир ауукъдан сора, алайда турганла Петерге жууукъ келип: «Сен да аладанса, нек десенг селешуонг да кёрюзтюр турады», – дедиле. ⁷⁴ Андан сора ол: «Бу Адамны танымайма», – деп къаргъанып, ант этип башлады. Сора олсагъат хораз къычырды. ⁷⁵ Сора Петер Иссаны анга: «Хораз къычыргъынчы, Мени юч кере инкяр этериксе», – деп айтхан сёзюн эсине тюшюрдю эмда тышына чыгып, ачы жияды.

27 Танг атханда уа, битеу баш дин къуллукъчула бла халкъны таматарлары Иссаны ёлтюртюр ючюн кенгеш этдиле ² Эмда Аны байлап, элтип, оноучу Понтий Пилатха бердиле. ³ Ол заманда Иссаны сатхан Иуда, Анга сюд этилгенин кёрюп, сокъуранып, отуз кюмюшню баш дин къуллукъчула бла таматалагъа къайтарып: ⁴ «Терслиги Болмагъанны къанын сатып, гюняхлы болдум», –

деди. Ала уа анга: «Андан бизге не? Кесинг къара!» – дедиле. ⁵ Иуда кюмюшлени табыныучу юде атып, чыгып, барып кесин асды. ⁶ Баш дин къуллукъчула, кюмюшлени алып: «Къанны багъасы болган бу кюмюшлени табыныучу юню хазнасына салыргъа харамды», – дедиле. ⁷ Эмда кенгеш этип, ол ахчагъа, анда тыш адамланы асырар ючюн, къошунчуну сабанын сатып алдыла. ⁸ Ол себепден ол жерге бюгоннге дери да «Къан сабаны», – деп айтылады. ⁹ Ол заманда Иеремия файгамбарны юсю бла айтылган бу сёз толду: «Ала, Израиль улулары Анга бичген багъаны – отуз кюмюш ахчаны – алдыла ¹⁰ Эмда Рабийни манга айтханыча ол ахчаны къошунчуну жерине бердиле». ¹¹ Исса оноучуну аллында турганда, оноучу Анга: «Сен Иудей Патчахмыса?» – деп сорду. Исса анга: «Сен айтаса», – деди. ¹² Баш дин къуллукъчула бла таматала Аны терслегенде, Ол бир да жууап этмеди. ¹³ Ол заманда Пилат Анга: «Санга къажан ненча шагъатлыкъ этгенлерин эшитмеймисе?» – деди. ¹⁴ Исса аны бир сёзюне да жууап этмеди; оноучу мынга бек сейирсинди. ¹⁵ Хар Къутхарылыу байрамгъа уа оноучуну, халкъгъа, кимни суйселе да, бир тутмакъны эркин этген адети бар эди. ¹⁶ Ол заманда аланы, Барабба атлы, бир белгили тутмакълары бар эди. ¹⁷ Ала жыйылганда, Пилат алагъа: «Мен сизге кимни эркин этсем сюесиз: Бараббанымы, огъесе Масих атлы Иссанымы?» – деди. ¹⁸ Нек десегиз ала Иссаны зарлыкъдан сатханларын ол биле эди. ¹⁹ Пилат сюдю жеринде олтуруп турган заманда, аны къатыны анга: «Ол Тюзлюкюге бир зат этме; нек десенг мен бюгече тюшюмде Аны ючюн кеп къыйналганма», – деп айтдырыргъа адам ийди. ²⁰ Алай а баш дин къуллукъчула бла таматала, Бараббаны жиберт, Иссаны уа ёлтюрт деп тилерге, халкъны къозгъадыла. ²¹ Ол заманда оноучу алагъа: «Мен сизге экисинден къайсын эркин этсем сюесиз?» – деп сорду. Ала: «Бараббаны», – дедиле. ²² Пилат алагъа: «Масих атлы Иссагъа уа мен не этейим?» – деди. Ала анга барысы да: «Къачха керилсин!» – дедиле. ²³ Оноучу: «Не аманлыкъ этгенди да Ол?» – деди. Ала уа: «Къачха керилсин!» – деп, андан да бек къычырыша эдиле. ²⁴ Пилат, не этсе да болушмагъанын, къозгъалыу а уллу болуп баргъанын кёрюп, суу алып, халкъны аллында къолларын жуууп: «Бу Тюзлюкюню къанын тегюуде мени терслигим жокъду; кесигиз къарагъыз», – деди. ²⁵ Битеу халкъ а жууап эте: «Аны къаны бизге эм бизни сабийлерибизге тюшкюн!» – дедиле. ²⁶ Андан сора Пилат алагъа Бараббаны жибертди, Иссаны уа, тюрдюрюп, къачха керирге берди. ²⁷ Ол заманда оноучуну аскерчилери, Иссаны преториягъа элтип, Анга

битеу полкнун жыйдыла. ²⁸ Сора, Аны тешиндирип, Анга кызыл кийим кийдирдиле, ²⁹ Чыгыанадан таж эшип, Аны башына салдыла эмда Аны онг кьолуна таякь бердиле. Сора Аны аллында тобукуланып, Аны хыликкя этип: «Салам, Иудей Патчах!» – дей эдиле. ³⁰ Анга тьюкюре эдиле, таягыын алып, Аны башына ура эдиле. ³¹ Аны хыликкя этгенден сора, юсюнден кызыл кийимни тешип, Анга Кесини кийимлерин кийдирдиле, сора Аны кыачха керирге алып кетдиле. ³² Чыгып бара, ала, Шимон атлы бир Киринейлиге тубеп, Иссаны кыачын анга кетюртюр элтдирдиле. ³³ Голгота атлы «Баш сюек жер» деген жерге жетгенде, ³⁴ Иссагъа ичерге ёт кыатышдырылган мысты чагыр бердиле; Ол, аны уртлап кюрюп, ичерге унамады. ³⁵ Аны кыачха кергенле уа, чеп атып, Аны кийимлерин юлеше эдиле. ³⁶ Сора алайда олтуруп, Аны сакълай эдиле. ³⁷ Аны баш жанына уа Аны терслигин кюрюптюр: «Бу – Иудей Патчах Иссады», – деп жазып салдыла. ³⁸ Анда Исса бла бирге эки аманлыкчыны кыачха кердиле: бирин онг жанында, экинчисин а сол жанында. ³⁹ Озуп барганла уа, Иссагъа аман айта эдиле, башларын булгъап: ⁴⁰ «Эй табынуучу юйню бузуп, юч кюннге жангыдан ишлеучу! Кесинг-Кесинги кыутхар! Сен Аллахны Уланы эсенг, кыачдан тюш!» – дей эдиле. ⁴¹ Аны кибик баш дин кыуллукчыла да дин алиме бла, таматала бла, фарисейле бла бирге, Иссаны хыликкя этип: ⁴² «Башхаланы кыутхара эди, Кеси-Кесин а кыутхаралмайды! Ол Израильни Патчахы эсе, энди кыачдан тюшюн, сора биз Анга ийнанырбыз. ⁴³ Аллахха ышана эди; Аллах Анга ыразы эсе, энди Аны кыутхарсын! Ол: „Мен Аллахны Уланыма“ деп айтханды», – дей эдиле. ⁴⁴ Аны кибик, Исса бла кыачха керилген аманлыкчыла да Анга аман айта эдиле. ⁴⁵ Алтынчы сагыатдан тогызунчу сагыатха дери битеу жер башында кыарангы болуп турду. ⁴⁶ Тогызунчу сагыатха жуукъ заманда уа Исса уллу ауаз бла: «Элий, Элий! Лема шевакътаний?» – деп кыычырды. Аны магыанасы: «Аллахым, Аллахым! Сен Мени нек атып кыойдунг?» – деген сездю. ⁴⁷ Алайда турганладан бир кыауумла, муну эшитип: «Ол Илиясны чакырады», – дей эдиле. ⁴⁸ Аладан бирлери олсагыат, чабып барып, жуугъуч алып, мысты чагырдан толтуруп, таякыгъа тагып, Анга ичерге берди. ⁴⁹ Башхалары уа: «Тохта; Илияс Аны кыутхарыгъа келлик эсе, керейик», – дей эдиле. ⁵⁰ Исса уа, дагыда уллу ауаз бла кыычырып, жанын берди. ⁵¹ Ол кезиуде табынуучу юйде жабыу башындан тубюне дери жыртылып экиге айырылды; жер да титиреди, ташла да жарылдыла; ⁵² Кыабырла да ачылып, ёлген сыйлыладан кёбюсюню ёлюклери

тиргизилдиле ⁵³ Эмда Исса тиргизилгенден сора, кыабырларындан чыгып, сыйлы шахаргъа кирип, кёплеге кюрюнгендиле. ⁵⁴ Жюзбашчы эм аны бла бирге Иссаны сакылагъанла, жер титирегенни эм битеу болунганны кюргенде, бек кюркыуп: «Кертиси да Бу Аллахны Уланы эди!» – дей эдиле. ⁵⁵ Галилеядан чыгып Иссагъа кыуллукъ эте, Аны ызындан келген кеп тиширыула да, анда болуп, узакъдан кыарай эдиле. ⁵⁶ Аланы арасында Магдаллы Мариям, Кыаупну бла Юсюню аналары Мариям эм Зебедейни жашларыны аналары бар эдиле. ⁵⁷ Ингир болганда уа, Араматиялы Юсюп атлы бир бай адам келди; ол да Иссаны сохталарындан бири эди. ⁵⁸ Ол, Пилатха барып, Иссаны ёлююн тиледи. Сора Пилат ёлюкню берирге буюрду. ⁵⁹ Юсюп, ёлюкню алып, аны таза гетен кыумач бла кебинледи. ⁶⁰ Сора аны, кеси кыаяны тешдирип этдирген, кесини жангы кыабырына салды; эм кыабырны эшигине уллу таш сюеп, кетди. ⁶¹ Магдаллы Мариям бла башха Мариям анда эдиле, ала кыабырны туурасында олтура эдиле. ⁶² Байрым кюнню экинчи кюннде баш дин кыуллукчыла бла фарисейле, Пилатха жыйылып: ⁶³ «Жюйюсхан! Ол алдаукычу сау заманында: „Юч кюнден сора тиргизилликме“ деп айтханы эсибизге тюшдю. ⁶⁴ Анга кере, ючюнчу кюннге дери Аны кыабырын сакыларгъа буйрукъ бер, сохталары кече келип, Аны урлап, халкыгъа: „Ёлгенледен тиргизилгенди“ деп айтмасынла; ардагы алдау алгыынгындан да аман болур», – дедиле. ⁶⁵ Пилат алагъа: «Сакылауулугъуз барды; барыгыыз, билгенигизча сакылатыгыыз», – деди. ⁶⁶ Ала, барып, кыабырны кыатына сакылауул салдыла, кыабырны ташына да мухур басдыла.

28 Шабат кюн озганлай а, ыйыкыны биринчи кюнню танг аласында Магдаллы Мариям, башха Мариям бла кыабыргъа кыараргъа келдиле. ² Ол заманда уллу жер тебиу болган эди. Рабийни бир мелеги, кекледен туюп, келип кыабырны эшигинден ташны аудуруп, аны юсюне олтуруп тура эди. ³ Аны сыфаты шыбыла кибик эди, кийими да кыар кибик акъ эди. ⁴ Андан кюркыганларындан, кыабырны сакылагъанла, кыалтырашып, ёлгенча болдула. ⁵ Мелегъа, тиширыулагъа айланып: «Кюркымагыз! Сиз кыачха керилген Иссаны излегенигизни билеме. ⁶ Ол мында жокъду; Ол айтханыча тиргизилгенди; келигиз, Рабийни жатхан жерине кыарагыз, ⁷ Сора терк барып, Аны сохталарына, „Ол ёлгенледен тиргизилгенди. Ма, Ол сизден алгъа Галилеягъа барады, Аны анда кюрюрсюз“ деп айтыгыыз. Ма, мен сизге айтдым», – деди. ⁸ Ала терк окыуна кыабырдан чыгып, кюркыуу бла, уллу кыууанч бла Аны сохталарына билдирирге

чабып кетдиле. ⁹ Ала Аны сохталарына билдирирге бара турганлай а, ма, Исса Кеси алагъа тюбеп: «Къууаныгъыз!» – деди. Ала, къатына келип, аякъларына жабышып, Анга сежда этдиле. ¹⁰ Ол заманда Исса алагъа: «Къоркъмагъыз; барыгъыз, къарындашларыма билдиригиз, Галилеягъа барсынла, ала Мени анда кёрюрле», – деди. ¹¹ Тиширыула бара туруб'а, сакълауулладан бир къаууму, сахаргъа келип, битеу болуннганны баш дин къуллукъчулагъа билдирдиле. ¹² Ала уа, таматала бла жыйылышып, кенгеш этип, аскерчилеге иги кесек ахча берип: ¹³ «„Аны сохталары, кече келип, биз жукълагъан заманда, Аны урлап кетгендиле“ деп айтыгъыз. ¹⁴ Бу хапар оноучугъа жетсе уа, биз аны ийнандырырбыз,

сизни да къайгъыгъа къалдырмабыз», – дедиле. ¹⁵ Сакълауулла, ахчаны алып, алагъа айтылгъаныча этдиле. Ол сёз иудейлилени арасында бюгюннге дери окъуна жайылып турады. ¹⁶ Онбир сохта уа Галилеягъа, Исса алагъа айтхан таугъа бардыла ¹⁷ Эмда, Аны кёрюп, Анга сежда этдиле; бир къауумлары уа ишекленип турдула. ¹⁸ Исса, жуукълашып, алагъа: «Кёкде да, жерде да хар тюрлю оноу да Манга берилгенди: ¹⁹ Энди барыгъыз, битеу миллетлени юйретигиз, Атаны, Уланыны эмда Сыйлы Нюрню аты бла аланы сууда кёмюлдюрюгюз. ²⁰ Битеу Мен сизге буюргъанны тутаргъа аланы юйретигиз; ма, Мен, бу ёмюрню ахырына дери хар кюн да сизни блама», – деди. Амин.

МАРК

1 Аллахны Уланы Масих Иссаны юсюнден Хайыр Хапарны башланганы.
2 Файгъамбарланы китапларында: «Ма, Мен билдириучюмю Сени аллында иеме, ол а Сени аллында жолунгу хазырлар»; **3** «Къум тюзде къычыргъанны ауазы: „Раббийге жол хазырлагъыз, Анга тюз ызла этигиз!“ дейди», – деп жазылганыча, **4** Сууда Кёмюлдюрюучю Ахия къум тюзде кёрюндю. Ол, гюняхла кечилир ючюн тобагъа къайтышып, сууда кёмюлдюрюлюрге керекди деп ууаз бере эди. **5** Битеу Иудея къыралны халкъы да, Иерусалимдиле да анга келип, бары да кеслерини гюняхларын айтып ачыкъ эте, анга Иордан суунда кеслерин кёмюлдюрте эдиле. **6** Ахияны кийими туюе жюнюнден эди, белинде белибауу да териден эди, ашы да мачала бла чегет бал эди. **7** Ол: «Мени ызымдан менден Кючлю келеди; мен ийилип Аны аякъ кийимини бауун тешерге тийишли да туююлме. **8** Мен сизни суу бла кёмюлдюргенме, Ол а сизни Сыйлы Нюр бла кёмюлдюрлюкдю», – деп ууаз бере эди. **9** Сора ол кюнледе Исса, Галилеяны Назарет шахарындан келип, Ахиягъа Кесин Иордан суунда кёмюлдюртдю. **10** Исса суудан чыгъа туруб’а, олсагъат кёкле ачылып, Сыйлы Нюрню, кёгюрчюн кирик Кесине тюшгенин кёрдю. **11** Сора кёкледен: «Сен Мени суюююннген Уланымса, Мен Санга ыразыма», – деген ауаз келди. **12** Андан сора мычымай Нюр Аны къум тюзге элтди. **13** Исса анда къум тюзде, шайтандан сыналып, къыркъ кюн турду, жаныуарла бла болду. Анда Анга мёлекле къуллукъ эте эдиле. **14** Ахия тутулгъандан сора уа, Исса Аллахны Патчахлыгъыны юсюнден Хайыр Хапарны билдире, Галилеягъа келди **15** Эмда: «Заман жетгенди, Аллахны Патчахлыгъы жууукълашханды: тобагъа къайтышыгъыз эм Хайыр Хапаргъа ийнаныгъыз», – дей эди. **16** Галилея кёлню къаты бла озуп бара туруб’а, Шимонну бла аны къарындашы Эндрейни, кёлге чабакъ ау ата тургъанларынлай кёрдю. Бу адамла чабакъчыла эдиле. **17** Сора Исса алагъа: «Мени ызымдан келигиз, Мен сизни адамланы тутуучула болурча этерме», – деди. **18** Ала да олсагъат, чабакъ ауларын къююп, Аны ызындан тебиредиле. **19** Сора, алайдан бир кесек озгъанлай, Ол Зебедейни жашлары

Якъупну бла Ахияны кёрдю. Ала да къайыкъда чабакъ ауларын жамай тура эдиле. **20** Исса олсагъат аланы чакъырды. Ала да, аталары Зебедейни ишчилери бла къайыкъда къююп, Иссаны ызындан тебиредиле. **21** Сора Кафарнахумгъа келдиле. Шабат кюн Исса, мычымай синагогагъа кирип, юрретип башлады. **22** Аны юрретиуюне сейирсине эдиле, нек десегиз Ол аланы дин алимлеча туююл, къудурети болгъанча юррете эди. **23** Аланы синагогаларында харам нюрю болгъан бир адам бар эди, ол къычырып: **24** «Къой бизни, Назаретли Исса! Сени бизни бла не ишинг барды? Сен бизни жояргъа келгенсе! Сени ким болгъанынги билеме, Аллахны Сыйлысыса!» – деди. **25** Исса уа: «Тын, бу адамдан чыкъ!» – деп харам нюрню тыйды. **26** Харам нюр, аны къалтыратып, уллу ауаз бла къычырыкъ этип, аны ичинден чыкъды. **27** Сора бары да сейирсиндиле, алай бла бир-бирлерине: «Бу неди? Неди бу жангы, къудуретли юрретиу? Ол харам нюрлеге да буйрукъ этеди, ала да Анга бойсунадыла!» – деп сора эдиле. **28** Сора терк окъуна Аны юсюнден хапар Галилеяны битеу ол тийресинде жайылды. **29** Кёп турмай синагогадан чыгып, Якъуп бла эм Ахия бла, Шимонну бла Эндрейни юйюне келдиле. **30** Шимонну къайын анасы уа къызыу ауруп жата эди эмда олсагъат Иссагъа аны айтдыла. **31** Исса, аны къатына келип, къолундан тутуп къобарды. Тиширыу къызыу ауруундан олсагъат сау болду эмда алагъа шапалыкъ этип башлады. **32** Ингир болгъанда уа, кюн батхан заманда, Иссагъа битеу ауругъанланы бла жинлилени келтирдиле. **33** Битеу шахар эшиклени аллына жыйылды. **34** Анда Исса кёп тюрлю аурууладан къыйналгъан кёплени сау этди, кёп жинлени адамладан къыстады эмда, Ол Масих болгъанын билгенлери себепли, жинлеге сёз айтыргъа къоймады. **35** Эрттенликде уа бек эртте туруп чыкъды да адам болмагъан жерге кетип, анда тилек эте эди. **36** Шимон да, аны бла болгъанла да Иссаны ызындан бардыла. **37** Эмда Аны табып, Анга: «Бары да Сени излейдиле!» – деп айтдыла. **38** Ол алагъа: «Жууукъ элге бла шахарлагъа барайыкъ, Мен анда да ууаз берейим, нек десегиз Мен аны ючюн чыгып келгенме», – деди. **39** Сора Ол битеу Галилеяда аланы синагогаларында ууаз

берип жюриюу эди, жинлени да кыыстай эди. ⁴⁰ Анга келепен ауруулу келип, Анга жалбарып эмда Аны аллында тобукъланып: «Сюйсенг, мени тазаларгъа болаллыкъса», – деди. ⁴¹ Иссаны анга жаны ауруп, кьолун узатып, анга тийип: «Сюеме, тазалан!» – деди. ⁴² Ол сьэзден сора келепен ауруу олсагъат андан кетип, ол тазаланып кьалды. ⁴³ Исса анга кьаты айтып: ⁴⁴ «Сакъ бол, бир кишиге бир зат айтма, алай а барып, дин кьуллукъчугъа кьрюнюп, тазаланнганынг ючюн, адамлагъа шагъатлыкъгъа, Муса буйрукъ этген кьурманланы элт», – деп олсагъат аны ийди. ⁴⁵ Ол а, чыкьгъанлай, болуннганы хар жерде жайып билдирип башлады. Ол себепден Исса энди шахаргъа ачыкь киралмады, алай а тышында, адам болмагъан жерледе турду. Ары Анга хар жерден адамла келе эдиле.

2 Бир бьелек кьунден сора Исса дагъыда Кафарнахумгъа келди. Анда Аны бир юйде болгъаны эшитилди. ² Олсагъат кьепле жыйылдыла, алай бла энди эшиклени кьатында да жер кьалмады. Ол алагъа Аллахны Сьэюн айта эди. ³ Ары Анга бир кьауумла, тьрт кишиге кьтюртюп, санлары кьурушхан бир адамны келтирдиле ⁴ Эмда адамланы кьплюгюнден Иссагъа жууукълашыр амал тапмагъанлай, Ол болгъан юйню башын ачып, кьурушханны жатхан жери бла тьшюрдюле. ⁵ Исса, аланы ийнаныуларын кьрюп, кьурушханнга: «Жашым, гюняхларынг кечиледиле», – деди. ⁶ Мында дин алимледен бир кьауумла олтура эдиле. Ала кеслерини жюреклеринден: ⁷ «Бу былай кьафырлыкъ нек этеди? Гюняхланы кечерге, бир Аллахдан башха ким болаллыкъды?» – деп ойлаша эдиле. ⁸ Исса, ала кеслерини ичлеринден алай ойлашханларын олсагъат Кесини нюриюу бла сезип, алагъа: «Жюреклеригизде алай нек ойлашасыз? ⁹ Не тынчды? Саусузгъа: „Гюняхларынг кечиледиле“ дегенми? Огъесе: „Тур, жатхан жеринги ал да жюриюу“ дегенми? ¹⁰ Алай а Адам Улуну жер башында гюняхланы кечерге эркинлиги болгъанын сиз билир ючюн айтама», – деди. Сора саусузгъа: ¹¹ «Санга айтама: тур, жатхан жеринги ал да юйюнге бар!» – деди. ¹² Ол адам олсагъат турду да, жатхан жерин алып, барыны да алларында чыкьды, алай бла бары да сейирсинип: «Бир заманда да биз быллай иш кьрмегенбиз!» – деп, Аллахха махтау салдыла. ¹³ Сора Исса дагъыда кьел кьатына чыкьды. Битеу халкь Анга барды, Ол да аланы юйрете эди. ¹⁴ Кетип бара туруп, Ол, Алфай улу Левийни жасакъ жыйгъан жерде олтуруп тургъанлай кьрюп, анга: «Мени ызымдан кел», – деди. Ол да туруп, Иссаны ызындан кетди. ¹⁵ Сора, Исса Левийни юйюнде олтургъан заманда, Аны бла Аны сохталары да, кьеп жасакъ жыйыучула бла

гюняхлыла да олтургъан эдиле, нек десегиз Аны ызындан жюриюген адамла кьеп эдиле. ¹⁶ Дин алимле бла фарисейле, Аны жасакъ жыйыучула бла эм гюняхлыла бла бирге ашагъанын кьрюп, Аны сохталарына: «Ол жасакъ жыйыучула бла эм гюняхлыла бла нек ашайды, ичеди?» – дей эдиле. ¹⁷ Муну эшитип, Исса алагъа: «Дохтур керекли ауругъанла тьююдюле, алай а ауругъанладыла. Мен тьюзлюкълени тьююл, гюняхлыланы тобагъа кьайтышыргъа чакъырыр ючюн келгенме», – деди. ¹⁸ Ахияны бла фарисейлени сохталары ораза тута эдиле. Иссагъа келип: «Ахияны бла фарисейлени сохталары ораза тутадыла, Сени сохталарынг а ораза нек тутмадыла?» – дедиле. ¹⁹ Исса алагъа: «Киеуню ньегерлери, киеу ала бла болгъан заманда ораза туталлыкъмыдыла? Киеу ала бла болгъан заманда ораза туталлыкъ тьююдюле. ²⁰ Алай а киеу аладан сыйырылгъан кюнле келликдиле, сора ол кюнледе ораза тутарыкьдыла. ²¹ Бир киши да эски кийимге жангы кьумачдан жамау салмайды. Алайсыз жангы жамау эскиден жыртылып кетер, жыртыкь андан да уллу болур. ²² Бир киши да жангы чагъырны эски гыбытлагъа кьуймайды. Алайсыз жангы чагъыр гыбытланы жыртыр, чагъыр да агъар, гыбытла да зыраф болурла. Алай а жангы чагъырны жангы гыбытлагъа кьуяргъа керекди», – деди. ²³ Бир шабат кюн а Анга будай сабанланы ичи бла барыргъа тьшген эди, сора Аны сохталары, жолда бара, будай башланы юзюп башладыла. ²⁴ Сора фарисейле Анга: «Къара, ала шабат кюн этерге жарамгъанны нек этедиле?» – дедиле. ²⁵ Исса алагъа: «Даут кеси да, аны биргесине болгъанла да ач болуп кьыйналгъанда ол не этгенин сиз бир заманда да окъумагъанмысыз? ²⁶ Баш дин кьуллукъчу Абиятарны заманында ол, Аллахны юйюне кирип, аланы дин кьуллукъчуладан башха бир кишиге да ашаргъа тийишли болмагъан, анда салыннган этмеклени ашагъанды, биргесине болгъанлагъа да бергенди», – деди. ²⁷ Дагъыда алагъа: «Адам шабат кюн ючюн тьююл, шабат кюн адам ючюндю. ²⁸ Ол себепден Адам Улу шабат кюнню да Бийиди», – деди.

3 Исса дагъыда синагогагъа келди. Анда кьолу кьурушхан бир адам бар эди. ² Бир кьауумла Иссаны терслер ючюн, Ол аны шабат кюн сау этерми деп, Анга сынап кьарай эдиле. ³ Ол а кьолу кьурушхан адамгъа: «Ортагъа чыкь!» – деди. ⁴ Алагъа уа: «Шабат кюн ахшылыкъ этергеми керекди, огъесе аманлыкъ этергеми керекди? Жангы кьутхарыргъамы, огъесе жояргъамы?» – деди. Ала уа зат айтмадыла. ⁵ Ол а, аланы жюреклерини кьатылыгына жаны кьыйналып, алагъа ачуланып кьарап, ол адамгъа: «Кьолунгу

узат!» – деди. Ол да узатды, узатханлай аны кьоулу, бирси кьоулуча сау болуп кьалды. ⁶ Фарисейле, чыгып, Иссаны кьалай жояйкь деп, мычымай иродчула бла бирге Анга кьажан кенгеш этдиле. ⁷ Алай а Исса Кесини сохталары бла кёл таба узайды эмда Аны ызындан Галилеядан кёп халкь барды. Дагыда Иудеядан, ⁸ Иерусалимден, Идумеядан эм Иорданны ары жанындан Тирни бла Сидонну тегереклеринден кёп халкь, Аны битеу этгенлерин эшитип, Анга келе эдиле. ⁹ Исса, бу кёп адамла Анга басынмаз ючюн, сохталарына Кесине кьайкь хазырларгьа буюрду. ¹⁰ Нек десегиз Ол кёплени сау этген эди, алай бла ауруулары болганла, Анга тиер ючюн, кеслерин Аны юсюне ата эдиле. ¹¹ Харам нюрле да, Аны кёрген заманда, Аны аллында аууп: «Сен Аллахны Уланыса!» – деп кьычыра эдиле. ¹² Алай а Исса, ким болганын белгили этмезге, алагьа кьаты буюрду. ¹³ Андан сора Исса, таугьа чыгып, Кеси кимни суйсе да, Кесине чакьырды, ала да Анга келдиле. ¹⁴ Сора ала Аны биргесине болур ючюн эм аланы ууз берирге иер ючюн, ¹⁵ Эмда аланы, аурууладан сау этерге эм жинлени кьыстаргьа эркинликлери болур ючюн аладан онекисин сайлады. ¹⁶ Аны сайлагьанлары: Кеси Петер атны берген Шимон, ¹⁷ Бени-Регеш – аны магьанасы «кёк кюкюреуню уланлары» – атны берген Зебедейни жашлары Якъуп бла Ахия, ¹⁸ Эндрей, Филип, Барталмай, Маттай, Тома, Алфай улу Якъуп, Тадай, Патриот Шимон, ¹⁹ Эмда артда Иссаны сатхан Искариот Иуда. ²⁰ Сора бир юйге келдиле. Дагыда халкь жыйылды, алай бла алагьа ётмек ашаргьа да онг болмады. ²¹ Иссаны жууукьлары, муну эшитгенде: «Ол акьылындан шашханды», – деп Аны алып кетерге келдиле. ²² Иерусалимден келген дин алимле уа, «Аны ичинде беелзебул барды; Ол, жинлени, жинлени бийини кючю бла кьыстайды», – дей эдиле. ²³ Исса, аланы чакьырып, алагьа оюм берген таурухла бла былай айтды: «Шайтан шайтанны кьалай кьыстар? ²⁴ Патчахлыкь кеси-кесинде юлешинген эсе, ол патчахлыкь чыдааллыкь туююдю. ²⁵ Юй да кеси-кесинде айырылса, ол юй чыдааллыкь туююдю. ²⁶ Сора шайтан кеси-кесине кьажан туруп айырылган эсе, чыдааллыкь туююдю, алай а аны ахыры келгенди. ²⁷ Бир киши да, кючлю адамны юйюне кирип, аны хапчукларын тонааллыкь туююдю, алгьа кючлюню байламаса; сора ол заманда аны юйю тонар. ²⁸ Кертисин айтама сизге: адам улуланы битеу гюняхлары да, не аман айтхан эселе да, аман айтханлары да кечилликдиле; ²⁹ Алай а Сыйлы Нюрге аман ким айтса, анга ёмюрде да кечгинлик болмаз, алай а ол ёмюрлюк айыпха тюшер». ³⁰ Ол муну айтханы: «Анда харам нюр барды», – дегенлери себепли эди.

³¹ Сора Аны анасы бла кьарындашлары келдиле, ала, юйден тышында тохтап, Аны чакьыртдыла.

³² Аны тегерегинде халкь олтура эди. Сора Анга: «Ма, Сени ананг да, кьарындаш ларынг да, эгечлеринг да тышында Сени сурайдыла», – деп айтдыла. ³³ Исса алагьа: «Мени анам, Мени кьарындашларым кимдиле?» – деп жууап этди. ³⁴ Сора тегерегинде олтурганлагьа кьарап: «Ма, Мени анам, ма, Мени кьарындашларым! ³⁵ Нек десегиз Аллахны буйругьун ким толтурса, ол Манга кьарындашды, эгечди, анады», – деди.

4 Исса дагыда кёл кьатында юйретип башлады. Анга кёп халкь жыйылды, алай бла Ол кёлде жюзген бир кьайыкьгьа минип олтурду, битеу халкь а кёл кьатында эди. ² Ол аланы оюм берген таурухла бла кёп юйретди эмда Кесини юйретиюнде алагьа былай айтды:

³ «Тынгылагьыз: ма, урлукь себиучю себерге чыкьды. ⁴ Ол сепген заманда, бир бёлеги жол жанына тюшдю, кьанатлыла, учуп келип, аны чёпледиле; ⁵ Бир бёлеги анда топуракь аз болган ташлы жерге тюшдю, жер терен болмагьаны себепли терк окьуна зыгыт этди. ⁶ Кюн чыкьган заманда уа, зыгытла мууал болдула эм терен тамырлары болмагьаны себепли кьурудула. ⁷ Бир бёлеги чыгьана ичине тюшдю, чыгьана, ёсюп, зыгытланы басды, бу зыгытла да тирлик бермедиле. ⁸ Бир бёлеги да ахшы топуракьгьа тюшдю, ала, зыгыт этип, ёсюп, бир бёлеги отуз, бир бёлеги алтмыш, бир бёлеги да жюз кере тирлик бергенди». ⁹ Сора алагьа: «Эшитирге кьулакьлары болган эшитсин!» – деди. ¹⁰ Халкь кетгенде уа, Аны тегерегиндегиле онеки сохтасы бла бирге, Анга оюм берген таурухну магьанасын сордула. ¹¹ Исса алагьа: «Аллахны Патчахлыгьыны сыры сизге ачылгьанды, ол тышхылагьа уа бары да оюм берген таурухла бла айтылады. ¹² Алай бла ала кьарап кьарасала да кёрмейдиле; эшитип эшитселе да ангыламайдыла эмда гюняхларын кечиртир ючюн кьайтышырыкь туююдюле», – деди. ¹³ Дагыда алагьа: «Бу оюм берген таурухну ангыламаймысыз? Битеу оюм берген таурухланы сора сиз кьалай ангыларыкьсыз? ¹⁴ Себиучю Аллахны сёзюн себеди. ¹⁵ Жол жанына себилген, алагьа сёз себиллип, алай а алагьа, эшитген заманларында, олсагьат шайтан келип, аланы жюреклерине себилген сёзю урлап кетгенни кёргюзтеди. ¹⁶ Аны кибик ташлы жерде себилген да, ала, сёзю эшитген заманларында, олсагьат аны кьууанып кьабыл этгенлени, ¹⁷ Алай а кеслеринде тамырлары болмаган эм бир акьылда турмаган, артда, сёз амалтын кьыйынлыкь неда зулмулукь келген заманда, олсагьат тайгьан адамланы кёргюзтеди. ¹⁸ Чыгьана ичине

себилгени, сёзню эшитген, ¹⁹ Алай а алада бу ёмюрню къайгылары, байлыкъгъа алданыулукъ эм башха кюсеуле алагъа кирип, сёзню кючлеп, ол сёз тирлик бермеген адамланы кёргюзтеди. ²⁰ Ахшы жерге себилген а, сёзню эшитип къабыл этгенлени эм бири отуз, экинчиси алтмыш, ючюнчюсю жюз кере тирлик бергенни кёргюзтеди», – деди. ²¹ Дагъыда алагъа: «Чыракъны юй сауутну тюбюне неда ундурукъ тюбюне салыр ючюнмю келтиредиле? Аны чырахтаннга салыр ючюн туюлюмюдю? ²² Ачыкъ болмазлыкъ таша зат жокъду; белгили болмазлыкъ жашырылган зат да жокъду. ²³ Эшитирге къулакълары болган эшитсин!» – деди. ²⁴ Алагъа дагъыда: «Не эшитгенигизни эсегиз: не ёлчеу бла ёлчелей эсегиз, сизге да тамам ол ёлчеу бла ёлчеленирикди эмда сизге, тынгылагъанлагъа, андан да кёп берилликди. ²⁵ Нек десегиз кимде бар эсе, анга берилер; кимде жокъ эсе уа, андан неси бар эсе да сыйырылыр», – деди. ²⁶ Дагъыда: «Аллахны Патчахлыгы адамны жерге урлукъ атханына ушайды. ²⁷ Кече да жукълайды, кюн да къобады, урлукъну къалай чыкъгъанын, къалай ёсгенин а ол билмейди; ²⁸ Нек десегиз жер кеси аллына алгъа зыгыт, андан сора баш къусуу, артда уа башда толу бюртюк чыгъарады; ²⁹ Тирлик жетген заманда уа, оракъланы заманы жетгени себепли мычымай ордурады», – деди. ³⁰ Дагъыда: «Аллахны Патчахлыгын неге ушатайыкъ? Неда аны къаллай оюм берген таурух бла суратлайыкъ? ³¹ Ол татыран бюртюк кибикди. Ол, жерге себилген заманда, жердеги битеу урлукъладан ууакъды; ³² Себилгенден сора уа, чыгъады эмда битеу бахча ёсюмлюклени озуп, уллу бутакъла иеди, алай бла аны ауанасында кёкдеги къанатлыла бугъунургъа болаллыкъдыла», – деди. ³³ Дагъыда аллай оюм берген кёп таурухла бла, ала эшитирге болаллыкъ чакълы бир, алагъа Аллахны сёзюн ангылата эди. ³⁴ Таурухсуз а алагъа айтмай эди, сохталарына уа барын да энчи ангылата эди. ³⁵ Ол кюнню ингиринде Ол алагъа: «Къайыкъ бла ары жанына ётейик», – деди. ³⁶ Сора ала, халкъны ийип, Исса къайыкъда болгъанынлай, Аны кеслерини биргелерине алып кетдиле; Аны бла бирге башха къайыкъла да бар эдиле. ³⁷ Сора уллу жел кётюрюлдю. Толкъунла къайыкъгъа уруп кире эдиле, алай бла къайыкъ суудан тола башлагъан эди. ³⁸ Исса уа къайыкъны арт жанында жастыкъгъа таянып жукълай эди. Аны уятып, Анга: «Устаз! Биз жоулгъанлыкъгъа, Сен къайгырмаймаймыса?» – дедиле. ³⁹ Сора Ол, туруп желни тыйды, кёлге да: «Тын, тохта!» – деди. Жел тохтап, терен шошлукъ болуп къалды. ⁴⁰ Сора алагъа: «Сиз былай къоркъакъ нексиз? Сизни

ийнаныуугъуз къалай жокъду?» – деди. ⁴¹ Ала, бек къоркъуп, бир-бирлерине: «Бу кимди да, Анга жел да, кёл да бойсуннган?» – дей эдиле.

5 Сора кёлню ары жанына, Гадара къыралгъа келдиле. ² Исса къайыкъдан тюшген заманда, харам нюрю болган бир адам, къабыр дорбунладан чыгып, Анга тюбеди. ³ Ол адамны жашагъан жери къабырлада эди, бир киши да аны сынжырла бла окъуна байлаялмай эди. ⁴ Ол кёп кере бугъоула бла, сынжырла бла байланган эди, алай а сынжырланы юзе эди эм бугъоуланы ууата эди; аны тыяргъа бир кишини да кълундан келмей эди. ⁵ Ол хар заманда, кече да, кюн да, таулада, къабырлада кычырып, кесин ташлагъа ура эди. ⁶ Иссаны узакъдан кёргенинде уа, чабып келип, Анга сежда этди, ⁷ Сора уллу ауаз бла кычырыкъ этип: «Аллаху-Тааланы Уланы Исса, Сени мени бла не ишинг барды? Аллах бла тилейме Сенден, азап чекдирме манга!» – деди. ⁸ Нек десегиз Исса анга: «Харам нюр, чыкъ бу адамдан!» – деп айтхан эди. ⁹ Сора анга: «Сени атынг неди?» – деп сорду. Ол да жууапха: «Мени атым Легионду, нек десенг биз кёпбюз», – деди. ¹⁰ Исса аланы ол къыралдан тышына кыстамазын, Андан бек тиледиле. ¹¹ Алайда уа тауну къатында уллу тонгуз сюрюу отлай эди. ¹² Сора битеу жинле: «Бизни тонгузлагъа жибер, биз алагъа кирейик», – деп Иссадан тиледиле. ¹³ Исса олсагъат алагъа эркинлик берди. Сора харам нюрле адамдан чыгып, тонгузлагъа кирдиле. Олсагъат сюрюу тикден кёлге атылды, ала уа эки минг чакълы бар эдиле; сора кёлге батдыла. ¹⁴ Тонгузланы кютгенле уа чабып кетип, болуннганны шахарда бла элдеде айтдыла. Сора анда жашагъанла не болгъанына къараргъа чыкъдыла. ¹⁵ Иссагъа келгенлеринде, ичинде легион болган жинли кишини олтуруп, кийинип, тюз акъылы бла кёргенде бек къоркъдула. ¹⁶ Болуннганны кёргенле жинлиге болгъанны да, тонгузланы юсюнден да халкъгъа айтдыла. ¹⁷ Эмда Исса аланы жерлеринден кетерин халкъ Андан тилеп башлады. ¹⁸ Сора, Исса къайыкъгъа мингенде, алгъын жин тутхан киши Аны бла кълалыргъа Андан тиледи. ¹⁹ Исса уа анга эркинлик бермеди, анга: «Юйюнге, кесингикилеге бар да, Раббийни санга не этгенин эм санга кълалы жазыкъсыннганын алагъа айт», – деди. ²⁰ Ол адам, кетип, Иссаны анга не этгенин Оншахарда билдирип башлады. Эм бары да сейирсине эдиле. ²¹ Исса дагъыда къайыкъ бла ары жанына ётген заманда, Анга кёп халкъ жыйылды. Ол кёл къатында тохтады. ²² Сора ма, синагоганы таматарындан бирлери Яир атлы киши келди. Ол Иссаны кёрюп, Аны аякъларына аууп: ²³ «Мени кызым ёле турады; келип, аны юсюне

къолларыңгы салсанга, ол сау болуп, ёлмей къалсын», – деп Андан бек тиледи. ²⁴ Исса аны бла кетди. Аны ызындан кёп халкъ бара эди; ала Аны тегерегинден къыса эдиле. ²⁵ Анда онеки жылны къаны кетип аругъан бир тиширыу бар эди. ²⁶ Ол, кёп дохтурладан кёп заран кёрюп, кесини битеу болгъан затын тауусхан эди эм бир тюрлю файда да тапмай, андан да аман халгъа тюшген эди. ²⁷ Иссаны юсюнден эшитип, ол, халкъны ичинде арт жанындан келип, Аны кийимине тийди. ²⁸ Нек десегиз ол: «Аны кийимине окъуна тийсем да сау боллукъма», – деген эди. ²⁹ Тийгенинлей, олсагъат аны къаны кетгени тохтады, андан сора ол ауруундан сау болгъанын чархында сезди. ³⁰ Ол сагъатда Исса, Кесинден кюч чыкъгъанын сезип, халкъгъа айланып: «Мени кийимиме ким тийди?» – деди. ³¹ Сохталары Анга: «Халкъ Сени тегерегинден къысханын Сен кёресе, дагъыда: „Манга ким тийди?“ дейсе!» – деди. ³² Алай а Ол, муну этген ол тиширыуну кёрюп ючюн, тегерегине къарады. ³³ Тиширыу, къоркъуу бла эм титиреу бла, кесине не болгъанын билип, келип, Аны аллында аууп, Анга битеу кертисин айтды. ³⁴ Исса анга: «Къызым! Сени ийманыңг сени къутхарды; ырахатлыкъ бла бар, энди ауруундан сау болгъанлай тур», – деди. ³⁵ Ол муну айта тургъан заманда, синагоганы таматасыны юйюнден адамла келип, таматагъа: «Къызыңг ёлгенди; Устазны энди неге къыйнайса?» – деди. ³⁶ Исса уа, бу сёзлени эшитгенлей синагоганы таматасына: «Къоркъма, ийнанып тур», – деди. ³⁷ Сора Петерден, Якъупдан эм Якъупну къарындашы Ахиядан башха бир кишини да Кесини ызындан барыргъа къоймады. ³⁸ Синагоганы таматасыны юйюне келгенде, анда абызырауну, жиягъанланы эм уллу къычырыкъ этгенлени кёрдю. ³⁹ Эмда, юйге кирип, алагъа: «Нек жунчуйсуз, нек жияясыз? Къыз ёлмегенди, жукълап турады», – деди. ⁴⁰ Ала Аны хыликка этдиле. Ол а, барын да тышына ийип, Кесини биргесине къызын атасын бла анасын эм Кеси бла болгъанланы алып, къыз жатхан жерге кирди. ⁴¹ Эмда къызын къолундан тутуп, анга: «Талита куми!» – деди, аны магъанасы уа: «Къызым, санга айтама, тур!» – деген сёздю. ⁴² Сора къыз олсагъат турду да, жорюп башлады; ол онеки жыллыкъ эди. Кёргенле уллу сейирге къалдыла. ⁴³ Исса алагъа: «Муну бир киши да билмесин, – деп къаты буюрду эмда – Къызгъа аш беригиз», – деди.

6 Исса, андан чыкъгъанлай, Кесини ата журтуна келди; Аны сохталары да Аны ызындан бардыла. ² Шабат кюн жетгенде, Ол синагогада юйретип башлады; эшитгенледен кёбюсю сейирсинип: «Бу Анга къайданды? Анга не акъылманлыкъ берилгенди эм быллай къудуретли

ишле Аны къоллары бла къалай этиледиле?» ³ Ол агъач уста туююмюдю, Мариямны жашы, Якъупну, Юсюпню, Яхуданы эм Шимонну къарындашы туююмюдю? Аны эгечлери да мында бизни арабызда туююмюдюле?» – деп, кёллери чыгып Анга ийнанмай эдиле. ⁴ Исса уа алагъа: «Файгъамбар кесини ата журтундан бла жуукъларындан эм кесини юйюнден башха жерде сансыз этилмейди», – деди. ⁵ Эмда анда бир къудуретли иш этерге да болалмады; жаланда аругъанланы биразыны юслерине къолларын салып, аланы сау этди ансы. ⁶ Эмда аланы ийнаныусузлукъларына сейирсинди. Андан сора тегерекдеги элдеде юйретип жорюдю. ⁷ Сора онеки сохтасын чакъырып, аланы экишер-экишер ийип башлады эмда алагъа харам нюрлени хорларгъа эркинлик берди. ⁸ Алагъа, жангыз таякъдан башха, жолгъа бир зат да алмазгъа буюрду. Не артмакъ, не ётмек, не белибауларында ахча алмазгъа, ⁹ Алай а бош аякъ кийим киерге эм эки къат кийим жорютмезге буюрду. ¹⁰ Дагъыда алагъа: «Бир жерде не юйге кирсегиз, ол жерден кетгинчи анда къалыгъыз. ¹¹ Эмда сизни ким къабыл этмесе эм сизге тынгыламаса, андан чыгъа туруп, алагъа шагъатлыкъгъа, аякъларыгъыздагъы букъуну къагъып тюшюрюгюз. Кертисин айтама сизге: къыямат кюн ол шахардан эсе Содомгъа бла Гоморагъа тынчыракъ болур», – деди. ¹² Ала барып, адамланы тобагъа къайтышыргъа чакъырып жорюдюле; ¹³ Кёп жинлени къыстай эдиле эм кёп аругъанлагъа жау сюртюп, сау эте эдиле. ¹⁴ Иссаны аты белгили болгъаны себепли, Ирод патчах да быланы хапарын эшитди. Бир къауумла: «Бу сууда Кёмюлдюрюучю Ахия ёлгенледен тиргизилгенди, ол себепден къудуретли ишлени Ол этеди», – дей эдиле. ¹⁵ Башхала: «Ол Илиясды», – дей эдиле. Бир къауумла уа: «Ол файгъамбарды, неда файгъамбарладан бири кибикди», – дей эдиле. ¹⁶ Ирод а быланы эшитип: «Ол, мен аны башын кесдирген Ахияды; ол ёлгенледен тиргизилгенди», – дей эди. ¹⁷ Нек десегиз Ирод кеси адам ийип, Ахияны тутдуруп, тюрге салгъан эди. Кесини къарындашы Филипни къатыны Иродиаданы Ирод кесине къатыннга алгъан эди, ¹⁸ Ахия уа Иродха: «Санга къарындашыңгы къатынын алыргъа жарарыкъ туююлдю», – деп айтхан эди. ¹⁹ Иродиада уа, Ахиягъа дерт этип, аны ёлтюртюрге излей эди, алай а болалмай эди. ²⁰ Нек десегиз Ирод Ахиядан къоркъа эди. Ол тюзлюкю, сыйлы адам болгъанын билип, аны къоруулай эди. Аны сёзлеринден бек жунчуй эди, алай а анга бек суйюп тынгылай эди. ²¹ Ирод, кесини туугъан кюнюн эсге алып, кесини ёзюрлерине, аскер башчыларына эм Галилеяны таматаларына, той-

оюн этгенде тап кюн болду. ²² Иродиаданы кызы кирип, тепсеп, Иродну да, аны биргесине олтурганланы да кёллерине жетди. Патчах кызыгъа: «Не сие эсенг, менден тиле, мен берирме санга», – деди. ²³ Эмда: «Менден не тилесенг да, патчахлыгъымы жартысын тилесенг да, берирме санга», – деп анга ант этди. ²⁴ Ол кызы чыгып, анасына: «Не тилейим?» – деп сорду. Ол а: «Сууда Кёмюлдюрюучю Ахияны башын тиле», – деп жууап берди. ²⁵ Сора ол кызы олсагъатдан ашыгышлыкъ бла патчахха барып: «Сен манга шендю окъуна, сууда Кёмюлдюрюучю Ахияны башын табакъ бла бериринги сюеме», – деп тиледи. ²⁶ Патчах бек мурах болду; алай а анты ючюн эм аны бла олтурганла ючюн, анга угъай дерге болалмады. ²⁷ Эмда олсагъатдан патчах жалдат ийип, Ахияны башын келтирирге буйрукъ этди. ²⁸ Жалдат барып, тюремде аны башын кесип, табакъ бла келтирип, кызыгъа берди, кызы а анасына берди. ²⁹ Ахияны сохталары муну эшитип келдиле да, аны ёлюгюн алып, къабыргъа салдыла. ³⁰ Сора абустолла, Иссагъа жыйылып, не этгенлерин бла неге юйретгенлерин барын да Анга айтдыла. ³¹ Ол алагъа: «Сиз кесигиз жангызлай адам болмагъан жерге барыгъыз да, бир кесек солугъуз», – деди. Нек десегиз келгенле бла кетгенле асыры кепден, аланы ашаргъа заманлары да жокъ эди. ³² Ала кеслери жангыз къайыкъ бла адам болмагъан жерге кетдиле. ³³ Аланы кетгенлерин халкъ кёрдю эмда кепле аланы таныдыла; битеу сахарладан ары жаяу чапдыла эмда аладан алгъа келип, Иссаны къатына жыйылдыла. ³⁴ Исса, чыгып, кеп халкъны кёргенде, алагъа жаны ауруду; нек десегиз ала сюрюучюлери болмагъан къойла кибик эдиле; сора алагъа кеп зат юйретип башлады. ³⁵ Заман кеп озгъаны себепли уа, Аны сохталары Аны къатына келип: «Былайы адам болмагъан жерди, энди заман а кеч болгъанды. ³⁶ Ий быланы, была тегерекде элlege бла ауулагъа барсынла да, кеслерине ётмек сатып алсынла. Алагъа ашаргъа зат жокъду», – деди. ³⁷ Ол алагъа жууапха: «Алагъа аш сиз беригиз», – деди. Ала анга: «Биз барып эки жюз динаргъа ётмек сатып алыпмы берейик алагъа ашаргъа?» – деди. ³⁸ Ол а алагъа: «Сизни ненча ётмегиз барды? Барып, къарагъыз», – деп сорду. Ала билип: «Беш ётмек бла эки чабакъ барды», – деди. ³⁹ Ол заманда Исса, алагъа барысын да бёлюмле этип, жашил кырдыкда олтуртургъа буюрду. ⁴⁰ Сора тизгин сайын жюзюшер бла эллишер киши олтурдула. ⁴¹ Исса, беш ётмекни бла эки чабакъны алып, кёкге къарап, алгъыш этди, сора ётмеклени сындырып, халкъгъа юлеширге сохталарына берди, эки чабакъны да барына да юлешди. ⁴² Бары да ашап

тойдула. ⁴³ Сора ётмек кесекледен бла чабакъладан къалгъандан онеки толу четен жыйдыла. ⁴⁴ Ётмеклени ашагъанла уа беш миннге жууукъ адам бола эдиле. ⁴⁵ Сора олсагъат Исса, сохталарына къайыкъгъа минип, Кеси халкъны ашыргъынчы, Андан алгъа ары жанына Бейтсайдагъа барыргъа буюрду. ⁴⁶ Эмда аланы ашырып, Кеси тилек этерге таугъа чыкъды. ⁴⁷ Ингирде къайыкъ кёлню ортасында эди, Исса уа жангызлай жагъада къалгъан эди. ⁴⁸ Сора аланы къалакъ тартыуда палахха тюшгенлерин кёрдю, нек десегиз жел аланы алларындан эди; кечени тёртючю бёлюмюне жууукъ заманда уа, Ол кёлню юсю бла жүрюп, алагъа жууукълашып, аланы къатлары бла озуп кетерге мурат этди. ⁴⁹ Ала уа, Аны кёлню юсю бла жүрюп келгенин кёрюп, ол ауангы сунуп, кычырыкъ этдиле. ⁵⁰ Ала бары да Аны кёрюп, къоркъгъан эдиле. Исса олсагъатдан алагъа селешип: «Таукел этигиз; Менме, къоркъмагъыз», – деди. ⁵¹ Сора алагъа барып къайыкъгъа минди; жел да тохтады. Ала кеси ичлеринде бек сейирсинип, тамаша этдиле. ⁵² Ала ётмекле бла этилген сейирлик ишни кёргенлей да тюшюмеген эдиле, нек десегиз аланы жүректери сезимсиз болгъан эдиле. ⁵³ Сора, кёлден ётюп Гинесарны жерине келдиле да, жагъада тохтадыла. ⁵⁴ Ала къайыкъдан тюшгенлей, олсагъат анда жашагъанла, Иссаны танып, ⁵⁵ Битеу ол тийреге чапдыла; Иссаны къайда болгъанын эшитгенлей андагъы ауругъанланы жатхан жерлери бла ары келтирип башладыла. ⁵⁶ Ол къайры келсе да, элlege болсада, сахарлагъа болсада, ауулагъа болсада, ауругъанланы чыгарып ачыкъ жерлеге сала эдиле эмда ала Аны жаланда кийимини къыйырына тиерлерин Андан тилей эдиле; эмда Анга тийгенле бары да сау бола эдиле.

7 Иерусалимден келген фарисейле эм дин алимледен бир къаууму Иссаны къатына жыйылдыла. ² Ала Аны сохталарындан бир къауумун, харам, тюзюн айтсанг, жууулмагъан къоллары бла ётмек ашагъанларын кёрюп, гурушха этдиле. ³ Нек десегиз фарисейле эм битеу иудейлиле, бурунгуланы адетлерин тутуп, къолларын иги жуумай ашамайдыла; ⁴ Базардан къайтханда да, жууунмай ашамайдыла. Ала тутаргъа къабыл этген башха кеп затла да бардыла: аякъланы, къошунланы, къазанланы, тапчанланы жууугъа къарайдыла. ⁵ Андан сора фарисейле бла дин алимле Анга: «Сени сохталарынг бурунгуланы адетлерин нек тутмайдыла, алай а жууулмагъан къоллары бла ётмек ашайдыла?» – деп сордула. ⁶ Ол алагъа жууапха: «Сиз эки бетлилени юсюгюзден Иешая файгъамбар тюз айтханды: „Бу халкъ Манга ауузу бла хурмет этеди, аланы

жюреклері уа Менден узакъды. ⁷ Манга бошуна табынадыла; ала юйретген затла, жалаңда адамланы фарызларыдыла” деп жазылгъаны киби. ⁸ Нек десегиз сиз, Аллахны фарызын къоюп, адамланы адетлерин тутасыз, къошунланы, аякъланы жууу адетни эм аны киби башха кѣп затланы да этесиз», – деди. ⁹ Дагъыда алагъа: «Сиз, кесигизни адетигизни тутар ючюн, Аллахны фарызын бузууда бек жетишимли болгъансыз! ¹⁰ Нек десегиз Муса: „Атанга бла ананга хурмет эт“ эмда „Атасына неда анасына аман айтхан ёлтюрюлюрге керекди“ деп фарыз этгенди. ¹¹ Сиз а: „Атасына неда анасына: „Сен менден хайырланырыкъ зат къурманды – алай демеклик Аллахха берилгенди“, – деп ким айтса, ¹² Анга энди атасына неда анасына бир зат да этмесе да жарайды“ дейсиз. ¹³ Кесигиз этген адетигиз бла Аллахны сѣзюн кетересиз эм аны киби башха кѣп затланы да этесиз», – деди. ¹⁴ Сора битеу халкъны чакъырып, алагъа: «Тынгылагъыз барыгъыз да Манга эмда ангылагъыз; ¹⁵ Тышындан адамны ичине баргъан бир зат да аны харам эталлыкъ туюлдо, алай а аны ичинден чыкъгъан затды адамны харам этиучю. ¹⁶ Эшитирге къулакълары болгъан эшитсин!» – деди. ¹⁷ Сора Исса халкъдан кетип юйге кирген заманда, Аны сохталары Анга бу таурухну магъанасын сордула. ¹⁸ Ол алагъа: «Сиз да алай ангылаусузму? Адамгъа тышындан кирген бир зат да аны харам эталмазлыгъын къалай ангыламайсыз? ¹⁹ Тышындан кирген зат, аны жюрегине туюл, къарынына барады, андан да аякъ жолгъа атылады», – деди. Алай бла битеу ашланы халал болгъанын билдире эди. ²⁰ Дагъыда: «Адамны ичинден чыкъгъан, адамны харам этеди; ²¹ Нек десегиз ичинден, адамны жюрегинден чыгъадыла аман ниетле, зийна этиуле, тос туруула, адам ёлтюрюле, ²² Урлаула, жутлукъ, огъурсузлукъ, хыйлачылыкъ, адепсизлик, зар кѣз, аман айтыу, ёхтемлик, акъылсызлыкъ. ²³ Битеу бу аманлыкъла ичинден чыгъадыла, адамны харам ала этедиле», – деди. ²⁴ Сора, андан кетип, Тирни бла Сидонну тийресине келди; анда бир юйге кирип, киши билирин суймеди; алай а жашырылыргъа болалмады. ²⁵ Нек десегиз къызын харам нюр бийлеген бир къатын, Иссаны юсюнден эшитген эди эмда келип, Аны аякъларына ауду. ²⁶ Ол тиширыу а мажюсю, Сирофиникиялы эди; ол къызындан жинни къыстарын Иссдан тилей эди. ²⁷ Исса уа анга: «Алгъа сабийлени тойма къой, нек десенг ётмекни сабийледен алып, итлеге атхан иги туюлдо», – деди. ²⁸ Ол тиширыу а Анга жууапха: «Алайды, Раббий! Алай а итле да стол туюнде сабийледен тюшген бурхуланы ашайдыла», – деди. ²⁹ Исса анга: «Бу сѣзюнг ючюн, бар; энди жин

къызынгдан чыкъгъанды», – деди. ³⁰ Ол къатын юйюне келгенинде, къызындан жин чыгъып, къызы тѣшегинде жатып тургъанын кѣрдо. ³¹ Тирни бла Сидонну тийресинден чыгъып, Исса Оншахарны жерини юсю бла дагъыда Галилея кѣлню къатына келди. ³² Анда Иссагъа бир сангырау тилкъауну келтирип, аны юйюне къолун салырын Андан тиледиле. ³³ Исса, аны халкъдан бир жанына элттип, Кесини бармакъларын аны къулакъларына сугъуп, тюкюрюп, аны тилине тийди ³⁴ Эмда, кѣкге къарап, ахтынып, анга: «Эффата!» – деди, аны магъанасы «ачыл!» – деген сѣзю. ³⁵ Сора олсагъат аны къулакълары ачылдыла, аны тилини байланнганы да эркин болуп, ол таза сѣлешип башлады. ³⁶ Исса алагъа муну бир кишиге да айтмазгъа буйрукъ этди. Алай а Ол аланы ненча тыйса да, ала андан да бек хапар жая эдиле. ³⁷ Эмда бек сейирсине эдиле: «Барын да иги этеди: сангырауланы эшитиучюле этеди, тилсизлени сѣлешиучюле этеди!» – дей эдиле.

8 Ол кюнледе, бек кѣп халкъ жыйылып, аланы ашаргъа затлары болмагъанда, Исса Кесини сохталарын чакъырып, алагъа: ² «Халкъгъа жаным ауруйду, ала энди юч кюнню Мени къатымда турадыла, ашаргъа затлары уа жокъду.

³ Ашатмагъанлай аланы юйлерине ийсем, жолда къарыусуз болуп къалырла; аладан бир къаууму узакъдан келгендиле», – деди. ⁴ Аны сохталары Анга: «Аланы тойдурурча, мында адам болмагъан жерде ётмек къайдан табылыр?» – деп жууап этдиле. ⁵ Исса алагъа: «Сизни ненча ётмегиз барды?» – деп сорду. Ала: «Жети», – дедиле. ⁶ Сора Ол халкъгъа жерге олтурургъа буюрду; эмда жети ётмекни алып, шукур этип, сындырып, халкъгъа юлеширге сохталарына берди; ала да халкъгъа юлешдиле. ⁷ Аланы бираз чабакъчыкълары да бар эди; алгъыш этип, Ол, аланы да юлеширге буюрду. ⁸ Барысы да ашап тойдула; къалгъан кесекледен да жети четен жыйып толтурдула. ⁹ Ашагъанла уа тѣрт минг чакълы бар эдиле. Исса аланы ийди ¹⁰ Эмда олсагъатдан сохталары бла къайыкъгъа минип, Далманута тийресине келди. ¹¹ Фарисейле келип, Аны бла даулашып башладыла. Аны сынар ючюн, кѣкден илишан кѣргюзт деп даулай эдиле. ¹² Исса, терен ахтынып: «Бу тукъум илишан не ючюн даулайды? Кертисин айтама сизге, бу тукъумгъа илишан бериллик туюлдо», – деди. ¹³ Сора аланы къоюп, дагъыда къайыкъгъа минип, ары жанына кетди. ¹⁴ Ол заманда Аны сохталары ётмек алыргъа унутхан эдиле, аланы къайыкъда бир ётмекден башха биргелерине ётмеклери жокъ эди. ¹⁵ Ол а алагъа: «Къарагъыз, фарисейлени ачитхычларындан бла Иродну ачитхычыннан кесигизни сакълагъыз», – деп къаты айтды. ¹⁶ Сора

ала, кеси араларында ойлашып: «Муну, бизни ётмегибиз болмагъаны ючюн айтады», – дей эдиле. ¹⁷ Исса муну билип, алагъа: «„Ётмегибиз жокъду“ деп нек ойлашасыз? Энтдамы ангыламайсыз эм тюшюнмейсиз? Сизни жюрегигиз энтдамы таш кибики? ¹⁸ Кёзлеригиз болгъанлай, кёрмеймисиз? Къулакъларыгъыз болгъанлай, эшитмеймисиз? Эм эсигизде туююмюдю? ¹⁹ Мен беш ётмекни беш минг адамгъа сындырып юлешген заманда, сиз ётмек кесекледен ненча толу четен жыйгъан эдигиз?» – деди. Ала Анга: «Онеки», – деди. ²⁰ «Жети ётмекни төрт минг адамгъа сындырып юлешген заманда уа, сиз къалгъан кесекледен ненча четен жыйып толтургъан эдигиз?» – деди. Ала: «Жети», – деди. ²¹ Исса алагъа: «Къалай ангыламайсыз?» – деди. ²² Сора Исса Бейтсайдагъа келди. Анда Анга сокъурну келтирип: «Анга бир тий», – деп тиледиле. ²³ Ол, сокъурну къолундан тутуп, аны эл ден тышына чыгъарды эм аны кёзлерине тюкюрюп, аны юсюне къолларын салып, анга: «Зат кёремисе?» – деп сорду. ²⁴ Ол, ёрге къарап: «Озуп баргъан адамланы, тереклеча кёреме», – деди. ²⁵ Андан сора Исса дагъыда аны кёзлерине къолларын салып, анга: «Къара», – деди. Ол сау болуп, барын да ачыкъ кёрюп башлады. ²⁶ Сора Исса: «Элге да кирме, элде бир кишиге да айтма», – деп аны юйюне ийди. ²⁷ Сора Исса Кесини сохталары бла Филипни Кесариясыны эллерине кетди. Жолда бара туруп, Ол сохталарына: «Мени адамла кимге санайдыла?» – деп сорду. ²⁸ Ала: «Сууда Кёмюлдюрюючю Ахиягъа, башхала уа Илиясха, дагъыда башхала уа фыйгъамбарладан бирине», – деп жууап этдиле. ²⁹ Ол алагъа: «Сиз а Мени кимге санайсыз?» – деди. Петер Анга жууапха: «Сен Масихсе», – деди. ³⁰ Исса алагъа Кесини юсюнден муну биреуге да айтмазгъа буйрукъ этди. ³¹ Сора Ол: «Адам Улу кёп азап чегерге керекди. Таматала, баш дин къуллукъчула эм дин алимле, Аны къабыл этмей къоярыкъдыла. Ол ёлтюрюллюкдю эм ючюнчю кюн тиргизилликди», – деп аланы юйретип башлады. ³² Ол муну юсюнден ачыкъ айтды. Петер а, Аны бир жанына чакъырып, Анга сёз салып башлады. ³³ Исса уа айланып, сохталарына къарап, Петерге: «Мени къатымдан кет, шайтан! Нек десенг сен Аллах жанындан туююл, адам жанындан ойлайса», – деп къаты айтды. ³⁴ Сора сохталарын бла халкъны Кесини къатына чакъырып, алагъа: «Мени ызымдан келирге суйген адам, кесин унутсун да, кесини къачын алып, Мени ызымдан келсин. ³⁵ Нек десегиз кесини жанын сакъларгъа суйген адам, аны жояр; Мени ючюн эмда Хайыр Хапар ючюн кесини жанын жойгъан адам а, аны сакълар. ³⁶ Адам битеу дуняны алса да, кесини жанына уа

заран салса анга не фыйда? ³⁷ Неда адам кесини жанын не берип жулалыр? ³⁸ Нек десегиз бу зийначы эм гюняхлы тукъумну арасында Менден эм Мени сёзлеримден ким ыйлыкъсынса, Адам Улу да Кесини Атасыны алааматлыгъы бла, сыйлы мёлекле бла келгенинде, ол адамдан ыйлыкъсынырыкъды», – деди.

9 Сора Исса алагъа: «Кертисин айтама сизге: былайда тургъанладан бир къауумла ёлюм сынагъынчы, Аллахны Патчахлыгъы кючю бла келгенин кёрлюкдюле», – деди. ² Сора алты кюн озгъанлай, Исса Петерни, Якъупну, Ахияны алып кетип, жангыз аланы бийик таугъа чыгъарды, Ол анда аланы алларында тюрленди. ³ Аны кийимлери къар кибики, бек акъ, жер башында агъартыучу агъарталмагъан аллай жылтырагъан жарыкъ болдула. ⁴ Анда алагъа Илияс бла Муса кёрюнюп, Исса бла сёлеше эдиле. ⁵ Ол заманда Петер Иссагъа: «Устаз! Бизге мында турургъа игиди; юч чатыр этейик: Санга бирин, Мусагъа бирин, Илиясха да бирин», – деди. ⁶ Ол не айтыргъа да билмей эди, нек десегиз ала бек къоркъгъан эдиле. ⁷ Сора аланы булут келип жапды, булутну ичинден да: «Бу Мени суйюлюннген Уланымды; Анга тынгылагъыз», – деп сёлешген ауаз чыкъды. ⁸ Ала билмей тургъанлай төгереклерине къарагъанда, жангыз Иссадан башха, биргелерине бир киши да кёрмедиле. ⁹ Ала таудан энишге тюшгенде уа, Ол алагъа, кёргенлерин Адам Улу ёлгенледен тиргизилгинчи бир кишиге да айтмазгъа буйрукъ этди. ¹⁰ Ала бу сёзню эслеринде тутуп: «Ёлгенледен тиргизилирге деген неди», – деп, бир-бирлерине сора эдиле. ¹¹ Сора Анга: «Алгъа Илияс келирге керекди деп, дин алимле нек айтадыла да?» – деп сордула. ¹² Ол алагъа жууапха: «Илияс, алгъа келип, барын да жарашдырлыгъы кертиди; алай а Адам Улу кёп азап чегерикди эм сансыз этилликди деп нек жазылгъанды? ¹³ Алай а сизге айтама: Илияс да аны юсюнден жазылгъаныча келгенди, анга да суйгенлерича этгендиле», – деди. ¹⁴ Къалгъан сохталарына къайтып, аланы къатларында кёп халкъны эм ала бла даулаша тургъан дин алимлени кёрдю. ¹⁵ Олсагъатдан, Иссаны кёрюп, битеу халкъ сейирсинди эм чабып аллына барып, Аны бла саламлашдыла. ¹⁶ Ол дин алимлеге: «Была бла нени юсюнден даулашасыз?» – деп сорду. ¹⁷ Халкъны ичинден биреулен жууапха: «Устаз! Мен Санга тилсиз нюр тутхан жашымы келтирген эдим. ¹⁸ Къайда тутса да, ол аны жерге аудурады, жашым аууз кёмюклерин иеди эм тишлерин кыжылдатып, къурушуп къалады; ол нюрню кыстагъыз деп, Сени сохталарынга айтхан эдим, ала уа болалмадыла», – деди. ¹⁹ Исса, анга жууап эте: «Эй иймансыз тукъум! Сизни бла къачаннга

дери турлукъма? Сизге къачаннга дери тезерикме? Жашны Манга келтиригиз», – деди. ²⁰ Сора жашны Анга келтирдиле. Олсагъатдан, Иссаны кѳргенлей, жин жашны къалтыратды; жаш жерге аууп, аууз кѳмюклерин ийип, аунап жатды. ²¹ Сора Исса жашны атасына: «Мынга не замандан бери былай болады?» – деп сорду. Ол а: «Сабийликден; ²² Кѳп кере нюр, аны жояр ючюн, аны отха да, суугъа да атханды, алай а бир зат эталлыкъ эсенг, бизге жазыкъсынып, бизге болуш!» – деди. ²³ Исса анга: «Эталлыкъ эсенг дейсе; ийнанганнга хар нени да этерге боллукъду», – деди. ²⁴ Сора олсагъат жашны атасы жияп: «Ийнанама, Раббий! Ийнаныусузлугъуму хорларгъа манга болуш!» – деп къычырды. ²⁵ Исса, халкъны чабып басынганын кѳрюп, харам нюрню тыйып, анга: «Тилсиз эм сангырау нюр! Мен санга буйрукъ этеме, чыкъ бу жашдан эм мындан арысында анга кирме!» – деди. ²⁶ Нюр къычырыкъ этип эм жашны бек къалтыратып чыкъды; жаш да ѳлгенча болду, алай бла кѳпле: «глгенди ол», – дей эдиле. ²⁷ Исса уа, къолундан тутуп, аны къобарды; жаш турду. ²⁸ Сора Исса юйге киргенде, Аны сохталары Анга кеслери жангыз: «Нюрню къыстаргъа биз нек болалмагъан эдик?» – деп сордула. ²⁹ Исса алагъа: «Бу тукъум нюр жаланда ораза тутуп тилек этиу бла къысталады», – деди. ³⁰ Андан чыгъып, Галилеяны юсю бла ѳтдюле; Исса биреу да муну билирин суймедиди. ³¹ Нек десегиз Ол Кесини сохталарын юйретип, алагъа: «Адам Улу адамланы къолларына берилликди. Аны ѳлтюрлюкдюле, Ол а ѳлтюрюлгенден сора ючюнчю кюн тиргизилликди», – дей эди. ³² Алай а ала бу сѳзлени ангыламадыла, Анга сорургъа уа къоркъдула. ³³ Исса Кафарнахумгъа келди эм бир юйде болгъан заманында, алагъа: «Жолда келе туруп сиз кеси арагъызда нени юсюнден сѳлеше эдигиз?» – деп сорду. ³⁴ Ала зат айтмадыла; нек десегиз жолда келе туруп кеси араларында, «Ким уллуду?» – деп сѳлешген эдиле. ³⁵ Исса, олтуруп, онекисин чакъырып, алагъа: «Биринчи болургъа ким сие эсе да, эм артдагъы болсун эм барына да жумушчу болсун», – деди. ³⁶ Сора бир сабийни алып, аны аланы араларында сиеп, аны къучакълап, алагъа: ³⁷ «Былай сабийледен бирин Мени атым ючюн ким къабыл этсе, ол Мени къабыл этеди. Мени къабыл этген адам а, Мени туюл, алай а Мени Ийгенни къабыл этеди», – деди. ³⁸ Ол заманда Ахия Анга: «Устаз! Сени атынг бла жинлени къыстагъан, бизни ызы быздан а жюрюмеген бир адамны кѳрдюк да, ол бизни ызыбыздан жюрюмегени себепли аны тыйдыкъ», – деди. ³⁹ Исса алагъа: «Тыймагъыз аны; нек десегиз бир киши да, Мени атым бла къудуретли иш этип, бираздан Манга

аман айталлыкъ туюлду. ⁴⁰ Нек десегиз сизге къажу болмагъан адам сизни жанлыды. ⁴¹ Эмда Мени атым ючюн, сиз Масихникелесиз деп, сизге бир аякъ суу ким ичирсе, кертисин айтама сизге, ол саугъасын алмай къалмаз». ⁴² «Манга ийнанган бу гитчеледен бирин гюняхха туюшюрген адамгъа уа, аны боюнуна тирмен ташны тагъып, аны тенгизге атсала, анга ол иги болур эди. ⁴³ Сора сени къолунг сени гюняхха туюшюре эсе, аны кесип ат: эки къолунг бла жаханымге, ѳчюлмезлик отха баргъандан эсе, къолсуз болуп жашаугъа кирсенг игиди санга. ⁴⁴ Жаханымде уа аланы къуртлары да ѳлмейди, отлары да ѳчюлмейди. ⁴⁵ Эмда сени аягъынг сени гюняхха туюшюре эсе, аны кесип ат: эки аягъынг бла жаханымге, ѳчюлмезлик отха атылгъандан эсе, аякъсыз болуп жашаугъа кирсенг игиди санга. ⁴⁶ Жаханымде уа аланы къуртлары да ѳлмейди, отлары да ѳчюлмейди. ⁴⁷ Эм сени кѳзюнг сени гюняхха туюшюре эсе, аны чыгъарып ат: эки кѳзюнг бла жаханымге атылгъандан эсе, бир кѳзюнг бла Аллахны Патчахлыгъына кирсенг игиди санга. ⁴⁸ Жаханымде уа аланы къуртлары да ѳлмейди, отлары да ѳчюлмейди. ⁴⁹ Нек десегиз хар ким да от бла тузланырыкъды, хар бир къурман да туз бла тузланырыкъды. ⁵⁰ Туз иги затды; алай а, туз тузлу болмаса, сиз аны не бла тюзетириксиз? Кесигизде тузугъуз болсун эмда бир-биригиз бла жарашуулу жашагъыз», – деди.

10 Андан кетгенлей, Исса, Иорданны ары жанындан ѳтуп, Иудеяны жерине келди. Дагъыда Анга халкъ жыйылды; Ол Кесини адети бла дагъыда аланы юйрете эди. ² Фарисейле къатына келип, Аны сынап: «Эрге къатынындан айырылыргъа эркинлик бармыды?» – деп сордула. ³ Ол алагъа жууапха: «Муса сизге не фарыз этгенди?» – деди. ⁴ Ала: «Муса айырылыу къагъыт жазып айырылыргъа эркинлик бергенди», – деди. ⁵ Исса алагъа жууапха: «Сизни къаты жюреклигигиз ючюн жазгъанды ол бу жорукъну сизге. ⁶ Жаратылыуу башланганында уа, Аллах адамланы эр бла къатын этип болдургъанды. ⁷ Анга кѳре, адам атасын бла анасын къояр да, ⁸ Къатынына къошулур, сора экиси бир чарх болурла. Ол себепден ала энди экеулен туюлдуле, бир чархдыла. ⁹ Алай бла, Аллах бирлешдиргенни адам айырмасын», – деди. ¹⁰ Юйде Аны сохталары дагъыда муну юсюнден Анга сордула. ¹¹ Ол алагъа: «Кесини къатынындан айырылып, башха къатын алгъан адам, къатынына къажу зийна этеди. ¹² Къатын да кесини эринден айырылып башхагъа барса, зийна этеди», – деди. ¹³ Иссагъа сабийлени келтирип, алагъа тиерин тилей эдиле; сохтала уа аланы къоймай эдиле. ¹⁴ Муну кѳргенде, Исса ачыуланып: «Сабийлени

Манга келирге кьоюгъуз, алагъа чырмау этмегиз! Нек десегиз Аллахны Патчахлыгъы аллайланыды. ¹⁵ Кертисин айтама сизге: Аллахны Патчахлыгъын сабийча къабыл этмеген адам анга кирлик туююдю», – деди. ¹⁶ Сора сабийлени къучакълап, аланы юслерине кълларын салып, алагъа алгъыш этди. ¹⁷ Ол жолгъа чыкълган заманда, биреу чабып келип, Аны аллында тобукъланып, Анга: «Ахшы Устаз! Ёмюрлюк жашаудан юлюшлю болур ючюн, мен не этейим?» – деп сорду. ¹⁸ Исса анга: «Сен Манга ахшы деп нек айтаса? Бир Аллахдан башха бир киши да туююдю ахшы. ¹⁹ Фарызланы билесе: зийна этме; адам ёлтюрме; урлама; жалгъан шагъатлыкъ этме; зулму этме; атанга бла ананга хурмет эт», – деди. ²⁰ Ол а Анга жууапха: «Устаз! Быланы барын да мен жашлыгъымдан бери тутханма», – деди. ²¹ Исса, анга суйюп къарап: «Санга бир зат жетишмейди: бар, битеу болгъан затынгы сат да, ахчасын жарлылагъа юлеш; алай бла сени хазнанг кекледе болур. Сора кел, къачынгы алып, Мени ызымдан жюрю», – деди. ²² Ол а, бу сёзден жунчуп, мудах болуп кетди, нек десегиз аны уллу мюлкю бар эди. ²³ Сора тегерегине къарап, Исса Кесини сохталарына: «Байлыкълары болгъанлагъа Аллахны Патчахлыгъына кирирге къалай къыйынды!» – деди. ²⁴ Сохталары Аны сёзлеринден абызырап къалдыла. Исса уа дагъыда алагъа: «Сабийле! Байлыкъларына ышанганлагъа Аллахны Патчахлыгъына кирирге къалай къыйынды! ²⁵ Бай адамгъа Аллахны Патчахлыгъына киргенден эсе, туюе ийнени кёзонден ётген тынчды», – деди. ²⁶ Ала уа, бек сейирсинип, кеси араларында: «Сора ким къутулаллыкъды?» – дей эдиле. ²⁷ Исса, алагъа къарап: «Мынга адамланы амаллары жокъду, Аллахны уа хар неге да амалы барды», – деди. ²⁸ Сора Петер Анга: «Ма, биз барын да кьоюп, сени ызынгдан тебирегенбиз», – деп айтып башлады. ²⁹ Исса жууапха: «Кертисин айтама сизге: Мени ючюн эм Хайыр Хапар ючюн юйюн, неда къларындашларын, неда эгечлерин, неда атасын, неда анасын, неда къатынын, неда сабийлерин, неда жерлерин кългъан адам болуп, ³⁰ Энди, зулмулкълада тургъан кезиуде да, жюз кере кёп юйле да, къларындашла да, эгечле да, атала да, анала да, сабийле да, жерле да, келлик ёмюрде уа ёмюрлюк жашау алмазлыкъ бир адам да жокъду. ³¹ Алай а алдагъыла кёбюсю артда, ардагъыла да алда боллукъдула», – деди. ³² Иерусалимге бара, ала жолда болгъан заманда, Исса аланы алларында жюрюй эди, ала уа Аны ызындан абызырап, кълоркълуп бара эдиле. Онекисин дагъыда къатына чакълырып, Ол алагъа, Анга боллукълну юсюнден айтып башлады: ³³ «Ма, биз Иерусалимге барабыз.

Анда Адам Улу баш дин кълуллукълчулагъа бла дин алимлеге берилликди. Аны ёлтюрюрге сюд этерикдиле, Аны мажюсюлеге берилдиле. ³⁴ Аны хыликкя этерикдиле, туюерикдиле, юсюне туююрлюкдюле эмда Аны ёлтюрлюкдюле; Ол а ючюнчю кюн тиргизилликди», – деди. ³⁵ Ол заманда Зебедейни жашлары Якълуп бла Ахия Иссаны кълатына келип: «Устаз! Сен бизге бир тилегенибизни этеринги тилейбиз», – деди. ³⁶ Ол алагъа: «Мен сизге не этерими тилейсиз?» – деди. ³⁷ Ала Анга: «Сен махтаулу болгъланында бизни бирибизге Сени онг жанында, бирибизге уа сол жанында олтурургъа эркинлик бер», – деди. ³⁸ Исса уа алагъа: «Не тилегенибизни билмейсиз; Мен иче тургълан аякълны ичерге, неда Мен сынай тургълан кёмюлюу бла кёмюлюрге болаллыкълмысыз?» – деди. ³⁹ Ала: «Болаллыкълбыз», – деди. Исса алагъа: «Мен иче тургълан аякълны ичериксиз, Мен сынай тургълан кёмюлюу бла да кёмюлдюрюлюксюз. ⁴⁰ Мени онг неда сол жанында олтурургъа эркинлик берирге уа, Мени оноумда туююдю, алай а кимлеге хазырланган эсе, ала олтурлукълдула», – деди. ⁴¹ Сора, муну эшитип, кългълан онусу Якълупха бла Ахиягъа ачууланып башладыла. ⁴² Исса уа, аланы кълатына чакълырып, алагъа: «Миллетлени бийлерине саналгълан ла алагъа бийлик этгенлерин, уллу адамлары да алагъа оноучулукъл этгенлерин билесиз. ⁴³ Сизни арагълызда уа алай болмасын: сизни арагълызда уллу болургъа ким сюе эсе, ол сизге жумушчу болсун. ⁴⁴ Эмда сизни арагълызда биринчи болургъа ким сюе эсе, ол барыгълызгъа да къл болсун; ⁴⁵ Нек десегиз Адам Улу да Кесине кълуллукъл этдирир ючюн туююл, Кеси кълуллукъл этер ючюн эм кёплени жууар ючюн, Кесини жанын берирге келгенди», – деди. ⁴⁶ Сора Иерихоннга келдиле. Исса Кесини сохталары бла эм кёп халкъл бла Иерихондан чыкълган заманда уа, Тимай улу сокълур Бартимай, садакъл тилей, жол жанында олтура эди. ⁴⁷ «Бу Назаретли Иссады» дегенни эшитгенлей, ол: «Дауут Улу Исса! Манга жазыкълсын!» – деп кълчыра башлады. ⁴⁸ Кёпле тын деп аны тыяргъла кълреше эдиле; алай а ол: «Дауут Улу! Манга жазыкълсын!» – деп андан да бек кълчырып башлады. ⁴⁹ Исса, тохтап, аны чакълырыргъла буюрду. Сокълурну чакълырып, анга: «Кълоркълма, тур, чакълырады сени», – деди. ⁵⁰ Ол, юсюнден тыш кийимин атып, ёрге туруп, Иссагъла келди. ⁵¹ Исса анга: «Сен Менден не тилейсе?» – деп сорду. Сокълур Анга: «Устаз! Мени кёзлерим кёрсюнле», – деди. ⁵² Исса анга: «Бар, сени ийманынг сени кълтхарды», – деди. Сора сокълур олсагълат кёрюп башлады эмда жол бла Иссаны ызындан кетди.

11 Иерусалимге жууукълашып, Зейтун тауну къатындагы Бейтпагейге эм Бейтхиниге жетген заманларында, Исса Кесини сохталарындан экисин ийип, ² Алагъа: «Бу аллыгъыздагы элге барыгъыз; ары киргенлей олсагъат, анга алыкъа бир киши да минмеген, тагъылып тургъан гылыуну табарсыз; аны тешип келтиригиз. ³ Сора сизге биреу: „Сиз муну не этесиз?“ деп айтса, сиз: „Ол Раббийге керекди“ деп жууап этигиз; ол аны олсагъат берип иер » деди. ⁴ Ала барып, орамда къабакъ аллында тагъылып тургъан гылыуну табып, аны тешдиле. ⁵ Сора алайда тургъанладан бир къауумла алагъа: «Не этесиз? Гылыуну нек тешесиз?» – деди. ⁶ Была алагъа, Исса айтханча жууап этдиле; айтханлай аланы тыймадыла. ⁷ Сохтала гылыуну Иссагъа келтирдиле эмда аны юсюне кеслерини кийимлерин салдыла; Исса анга минди. ⁸ Кёпле кеслерини кийимлерин жол юсюне жая эдиле, башхалары уа терекледен бутакъла кесип алып, жол юсюне жая эдиле. ⁹ Аллында баргъанла да, ызындан баргъанла да: «Хозана! Раббийни аты бла Келген алгъышлыды! ¹⁰ Атабыз Дауутну, Раббийни аты бла келе тургъан патчахлыгы алгъышлыды! Эм Бийикдегине хозана!» – деп кычыра эдиле. ¹¹ Сора Исса, Иерусалимге жетип, табыныучу юйге келди; анда барына да къарап, заман кеч болгъаны себепли, Онекиси бла Бейтхиниге кетди. ¹² Экинчи кюн, ала Бейтхиниден чыкъгъан заманда, Исса ач эди; ¹³ Эмда чапыракълы бир инжир терекни узакъдан кёрюп, анда бир зат табар эсем деп, барды; алай а, анга жетип, чапыракъладан башха бир зат да тапмады; нек десегиз ол заманда инжирни кезиую туююл эди. ¹⁴ Сора Исса терекге: «Мындан арысында ёмюрге сенден бир киши да кёгет ашамасын!» – деди. Муну сохталары эшитдиле. ¹⁵ Сора Иерусалимге жетдиле. Исса, табыныучу юйге келип, ол юйде сатыу-алыу этгенлени кыстап башлады; ахча алышындырычуланы столларын да, кёгюрчюн сатханланы шиндиклерин да аудурду. ¹⁶ Табыныучу юйню жери бла бир тюрюл затны алып, ётерге бир кишини къоймады. ¹⁷ Эмда алагъа: «Мени юйюме битеу миллетлеге да тилек юй деп аталыкъды деп жазылмагъанмыды? Сиз а аны тонаучуланы уясы этгенсиз», – деп юйретди. ¹⁸ Дин алилле бла баш дин къуллукъчула, муну эшитип, Иссаны къалай жояйыкъ деп, амал излей эдиле. Андан къоркъа эдиле; нек десегиз битеу халкъ Аны юйретиуюне сейирсине эди. ¹⁹ Кеч болгъанда уа, Исса шахардан чыгып кетди. ²⁰ Эрттенликде, озуп бара туруп, инжир терекни тамырына дери къуругъанын кёрдюле. ²¹ Сора, Петер эсине тюшюрюп, Анга: «Устаз! Къара, ол сен къаргъагъан инжир терек къуругъанды!» – деди.

²² Исса, жууап эте, алагъа: ²³ «Аллахха ышаныуну къаты тутугъуз. Кертисин айтама сизге: ким кеси жюрегинде ишекленмей, айтханымча болур деп ышанып, бу таугъа: „Кётюрюл да тенгизге атыл!“ десе, ол дегенча болур. ²⁴ Ол себепден сизге айтама: тилегигизде не тилесегиз да, алгъаныгъызгъа ийнаныгъыз – болур сизге. ²⁵ Сизни кёкледеги Атагъыз да сизни терсликлеригизни кечер ючюн, тилекде тургъан заманыгъызда, кимге не гурушхагъыз бар эсе да, кечигиз. ²⁶ Кечмей эсегиз а, сизни кёкледеги Атагъыз да сизни терсликлеригизни кечерик туююлдю», – деди. ²⁷ Дагъыда Иерусалимге келдиле. Исса табыныучу юйде жюрюген заманда, Аны къатына баш дин къуллукъчула, дин алилле эм таматала келип, ²⁸ Анга: «Сен быланы кимни эркинлиги бла этесе? Муну этерге быллай эркинликни Санга ким бергенди?» – деди. ²⁹ Исса алагъа жууапха: «Мен да сизге бир зат сорайым, Манга жууап этигиз; сора Мен да, быланы кимни эркинлиги бла этгеними айтырма сизге. ³⁰ Ахияны сууда кёмюлдуюю кёкденми эди, огъесе адамладанмы? Манга жууап этигиз», – деди. ³¹ Ала уа кеси араларында: «„Кёкден“ десек, Ол бизге: „Сора анга нек ийнанмагъан эдигиз?“ дер», – деп ойлаша эдиле. ³² «Адамладан» дерге уа халкъдан къоркъа эдиле; нек десегиз Ахияны бары да керти файгъамбаргъа санай эдиле. ³³ Сора Иссагъа жууапха: «Билмейбиз», – деди. Исса да алагъа жууапха: «Мен да бу ишлени кимни эркинлиги бла этгеними айтырыкъ туююлме сизге», – деди.

12 Сора Исса алагъа оюм берген таурухла бла былай айтып башлады: «Бир адам, жюзюм бахча орнатып, тегерегине буруу этгенди, жюзюм эзиучю орун къазгъанды, къала ишлегенди, сора аны жюзюмчюлеге жалгъа берип, узакъгъа кетгенди. ² Заман жетгенде, жюзюмчюледен жюзюм бахчаны кёгетлерин алыр ючюн, жюзюмчюлеге бир къулун ийгенди. ³ Ала уа, аны тутуп, туююп, бир зат да бермей ийгендиле. ⁴ Дагъыда алагъа башха къулун ийгенди; аны да ташла бла башын тешип, сансыз этип ийгендиле. ⁵ Ол дагъыда башхасын ийгенди; аны да ёлтюргендиле. Башха кёбюсюн да ийгенди; кимин туюгендиле, кимин ёлтюргендиле. ⁶ Бахчаны иесини бек суйген жангыз бир уланы бар эди. Ахырында, „Уланымдан уялырла“ деп аны да алагъа ийгенди. ⁷ Жюзюмчюле уа бир-бирлерине: „Бу, мюлкге ие боллукъду; барып, аны ёлтюрейик, къалгъан мюлк бизни болур“ дегендиле. ⁸ Алай бла аны тутуп ёлтюргендиле да, жюзюм бахчадан тышына атхандыла. ⁹ Жюзюм бахчаны иеси энди не этер? Келир да, жюзюмчюлени жояр, жюзюм бахчаны да башхалагъа берип. ¹⁰ Китапда: „Юй

ишлеучюле къабыл этмей къойгъан таш, ма ол мюйюшню баш ташы болгъанды. ¹¹ Ол Раббийденди эм бизни кезюбюзге сейир керюнеди“ деп жазылгъанны сиз окъумагъанмысыз?». ¹² Иссаны бу оюм берген таурухда аланы юслеринден айтханын ангылагъанлары себепли, Аны тутаргъа сылтау излей эдиле; алай болсада халкъдан къоркъуп къойдула. Сора Аны къоюп, кетдиле. ¹³ Аны сёз бла тутар ючюн Анга фарисейледен бла иродчуладан бир къауумун ийдиле. ¹⁴ Ала уа келип, Анга: «Устаз! Сен тюз сёзлю болгъанынги эм биреуню келюне жетерге кюрешмегенинги биз билебиз; нек десенг бир кишиге да бет этип къарамайса, алай а Аллахны жолуна тюз юйретесе. Кесарьгъа жасакъ берирге тийишлимиди, огъесе туююмдюю? Биз берейикми, огъесе бермейикми?» – дедиле. ¹⁵ Ол а, аланы эки бетлиликлерин билип, алагъа: «Нек сынаисыз Мени? Келтиригиз Манга бир динар, Мен аны керейим», – деди. ¹⁶ Ала келтирдиле. Ол алагъа: «Бу сурат бла жазыу кимнидиле?» – деди. Ала Анга: «Кесарьныдыла», – дедиле. ¹⁷ Исса алагъа жууапха: «Кесарьныкъын кесарьгъа, Аллахныкъын а Аллахха беригиз», – деди. Сора Анга сейирсиндиле. ¹⁸ Андан сора, тиргизилиу жокъду деп айтыучу садукейле, Анга келип: ¹⁹ «Устаз! Муса Тауратда бизге: „Биреуню къарындашы ёлюп, аны къатыны къалса, сабийлери уа къалмаса, сора аны къарындашы аны къатынын алсын да, къарындашына урлукъ болдурсун“ деп жазгъанды. ²⁰ Жети къарындаш бар эдиле. Биринчиси къатын алып, сабийлери болмай ёлгенди. ²¹ Ол къатынны экинчиси алгъанды, ол да сабийлери болмай ёлгенди. Ючюнчюсуне да алай болгъанды. ²² Ол къатынны жетиси да алгъандыла, артларында сабийле къалдырмагъандыла. Барындан да артда къатын да ёлгенди. ²³ Алай бла тиргизилиуде, тиргизилип тургъанларында, ол аладан къайсыны къатыны боллукъду? Нек десенг ол жетисини да къатыны болгъанды», – деп сордула. ²⁴ Исса алагъа жууапха: «Не Сыйлы Китапланы, не Аллахны кючюн билмейсиз; жангылгъаныгъыз бу себепден туююмдюю? ²⁵ Нек десегиз ёлгенледен тиргизилген заманларында, не къатын алмайдыла, не эрге бармайдыла, алай а кёкледен мелекчелча турадыла. ²⁶ Ёлгенлени юсюнден а, аланы тиргизилликлерин сиз Мусаны китабында, жана тургъан кекенни юсюнден жазылгъан бёлюмюнде Аллах анга: „Мен Ибрахимни Аллахыма, Исхакъны Аллахыма, Якъупну Аллахыма“ деп айтханын окъумагъанмысыз? ²⁷ Аллах ёлгенлени Аллахы туююл, сауланы Аллахыды. Алай бла, сиз бек жангыласыз», – деди. ²⁸ Дин алимледен бирлери, аланы даулашыуларын эшитип эмда Исса алагъа

иги жууап этгенин керюп, къатына келип, Анга: «Битеу фарызладан эм уллусу къайсыды?» – деп сорду. ²⁹ Исса анга: «Битеу фарызладан эм уллусу буду: „Тынгыла, Израиль! Бизни Раббий Аллахыбыз бир Раббийди; ³⁰ Раббий Аллахынги битеу жюрегинг бла, битеу жанынг бла, битеу акъылынг бла, битеу кючюнг бла суй“ деген, ма, биринчи фарыз! ³¹ Экинчиси да анга ушаш: „Жууугъунгу, кесинг-кесинги суйгенча суй“ деген; бу фарызладан уллу башха фарыз жокъду», – деп жууап этди. ³² Дин алим Анга: «Ахшы айтдынг, Устаз! Аллах бирди эм Андан башха жокъду деп, тюз айтдынг. ³³ Аны битеу жюреги бла, битеу акъылы бла, битеу жаны бла, битеу кючю бла суйюу, жууугъун да кеси-кесин суйгенча суйюу, саулай кюйдюрюлген къурманладан да, башха къурманладан да уллуду», – деди. ³⁴ Исса, аны акъыллы жууап этгенин керюп, анга: «Сен Аллахны Патчахлыгъындан узакъ туююлсе», – деди. Андан сора бир киши да энди Анга сорургъа базынмады. ³⁵ Табыныучу юйде юйретиуюн бардыра, Исса: «Масих Дауутну уланыды деп, дин алимле къалай айтадыла? ³⁶ Нек десегиз Дауут кеси Сыйлы Нюрюню келлендириую бла: „Раббий мени Бийиме; Мен душманларынгы Сени аякъ туююнге салгъынчыгъа дери, Мени онг жанымда олтур‘, – дегенди“ деп айтханды. ³⁷ Алай бла Дауут кеси Анга Бий дейди: сора Ол Дауутну уланы къалай болур?» – деди. Кёп халкъ да Анга зауукъ этип тынгылай эди. ³⁸ Исса юйретиуюнде алагъа былай айтды: «Дин алимледен кесигизни сакълагъыз! Ала узун кийимле кийип жюрюрге, халкъ жыйылгъан жерледе салам алыргъа, ³⁹ Синагогалада алда олтурургъа, тойлада тёрде олтурургъа сюедиле. ⁴⁰ Ала башсыз къатынланы юйлерин ашайдыла, кёзбаугъа узун тилек этедиле. Бегирек да уллу терслик аллыкъдыла», – деди. ⁴¹ Сора Исса, хазна жыйылыучу жерни туурасында олтуруп, халкъны хазна жыйылыучу жерге ахча салгъанына къарап турду. Кёп байла кёп сала эдиле. ⁴² Бир жарлы, башсыз къатын а келип, эки лептон салды, ол а бир кодрантны тутарды. ⁴³ Кесини сохталарын къатына чакъырып, Исса алагъа: «Кертисин айтама сизге, бу жарлы, башсыз къатын, хазна жыйылыучу жерге ахча салгъанланы барындан да кёп салгъанды. ⁴⁴ Нек десегиз бары да кеслерини артыкъларындан салгъандыла, бу къатын а къолайсызлыгындан, битеу болгъанын, битеу кечинир затын бергенди», – деди.

13 Исса табыныучу юйден чыкыгъан заманда, Аны сохталарындан бири Анга: «Устаз! Къара къаллай ташладыла, къаллай межамладыла!» – деди. ² Исса анга жууапха: «Керемисе бу уллу межамланы? Мында таш юсюнде таш да къаллыкъ

туйюлдю; бары да чачыллыкъды», – деди. ³ Сора, Ол Зейтун тауда табыныучу юйню туурасында олтурган заманда, кеслери жангыз Петер, Якъуп, Ахия эм Эндрей Анга: ⁴ «Айт бизге, бу ишле къачан боллукъдула эм была барысы да боллугъуну не илишаны барды?» – деп сордула. ⁵ Алагъа жууап эте, Исса былай айтып башлады: «Сакъ болугъуз, сизни бир киши да жангылтмасын. ⁶ Нек десегиз Мени атым бла кёпле келликдиле, „Масих менме“ деп айтырыкъдыла эм кёплени жангылтырыкъдыла. ⁷ Къазауат тауушланы эм уруш хапарланы эшитген заманыгъызда уа, къоркъмагъыз; нек десегиз была болургъа керекдиле. Алай а ол алыкъа дуняны ахыры туйюлдю. ⁸ Нек десегиз миллет миллетге, патчахлыкъ патчахлыкъгъа къажау къазауат этерикди, жер-жерледе жер тебиуле боллукъдула, ачлыкъла, къозгъалыула боллукъдула. Бу аурууланы башланнганыды. ⁹ Сиз а кесигизге сакъ болугъуз; нек десегиз сизни сюдлеге берликдиле, синагогалада тюерикдиле, Мени ючюн оночуланы бла патчхланы алларына этилликсиз. Алай бла аланы алларында шагъатлыкъ этериксиз. ¹⁰ Алгъа битеу миллетлеге Хайыр Хапар билдирилрге керекди. ¹¹ Сизни сюдге берирге элтген заманларында уа, сиз не айтырбыз деп къайгъы этмегиз эм алгъадан ойламагъыз; алай а сизге ол сагъатда не берилсе, аны айтыгъыз; нек десегиз сиз айтырыкъ туйюлсюз, алай а Сыйлы Нюр айтырыкъды. ¹² Къарындаш къарындашны, ата да сабийлерин ёлтюртюрге берликди; сабийле да ата-аналарына къажау туруп, аланы ёлтюртюрюкдюле. ¹³ Мени атым ючюн сизни бары да кёрюп боллукъ туйюлдюле; ахырына дери тёзген а къутхарылыкъды. ¹⁴ Даниял файгъамбар айтханча, халеклик келтириучю жийиргенчли затны, болмазгъа керек болган жеринде тургъанын кёрген заманыгъызда уа – окъугъан ангыласын, – ол заманда Иудеяда болганла таулагъа къачсынла; ¹⁵ Юй башында болган адам да, юйюнден бир зат алыргъа энишге тюшмесин, ичине кирмесин. ¹⁶ Аулакъда болган адам да, кийимин алыргъа артха айланмасын. ¹⁷ Ол кюнледе бууаз къатынлагъа бла эмчек ичиргенлеге уа къыйынлыкъ боллукъду. ¹⁸ Къачхынчылыгъыгъыз къышхыда болмаз ючюн, тилек этигиз. ¹⁹ Нек десегиз ол кюнледе, Аллах жаратхан дуня башланнганындан эндиге дери да болмагъан эмда болмазлыкъ, аллай палах боллукъду. ²⁰ Раббий ол кюнлени аз этмесе эди, бир адам да къутулмаз эди; алай а Ол Кеси сайлагъан сайланнганлары ючюн, ол кюнлени аз этгенди. ²¹ Ол заманда биреу сизге: „Ма, Масих мындады“, неда: „Ма, андады“ десе, ийнанмагъыз. ²² Нек

десегиз жалган масихле эм жалган файгъамбарла чыгъарыкъдыла; амал болса, сайланнганланы окъуна жангылтыр ючюн илишанла эм сейирликле кёргюзтюрюкдюле. ²³ Сиз а сакъ туругъуз; ма, Мен сизге барын да алгъындан айтдым». ²⁴ «Ол кюнледе уа, ол палахдан сора, кюн мутхуз боллукъду, ай да кесини жарыгъын берлик туйюлдю, ²⁵ Жулдузла да кёкден къуюллыкъдула, кёкледеге къудуретле да къозгъалырыкъдыла. ²⁶ Ол заманда Адам Улуну уллу къудурети эм аламатлыгъы бла булутланы ичинде келгенин кёрлюкдюле. ²⁷ Сора ол заманда Ол, Кесини мёлеклерин ийип, Кесини сайлагъанларын дуняны тёрт жанындан, жерни къыйырындан кёкню къыйырына дери жыйдырылыкъды. ²⁸ Инжир терекден юлгю алыгъыз: аны бутакълары жумушап чапыракъ ийгенде, жай жууукъ болгъанын билесиз. ²⁹ Ол халда сиз быланы болгъанын кёрген заманыгъызда Адам Улу энди жууукълашханын, эшик къатында болгъанын билигиз. ³⁰ Кертисин айтама сизге, бу тукъум озгъунчу бу затла бары да боллукъдула. ³¹ Кёк бла жер жокъ болсала да, Мени сёзлерим а къаллыкъдыла». ³² «Ол кюнню неда ол сагъатны уа бир киши да билмейди, не кёкдеги мёлекле, не Улан, жаланда жангыз Ата биледи. ³³ Къарагъыз, сагъайып туругъуз, тилек этигиз; нек десегиз ол заман къачан келлигин билмейсиз. ³⁴ Ол заман жолгъа атлана туруп, кесини юйюкъоюп, кесини къуллаарына эркинлик, хар бирине кесини ишин берип, эшик сакълаучугъа да жукъламай сакъ турургъа буйрукъ этип кетген кишиге ушашды. ³⁵ Алай бла сагъайып туругъуз; нек десегиз юйню иеси не заманда келлигин билмейсиз, ингирдеми, огъесе кечени арасындамы, огъесе хораз къычыргъан замандамы, огъесе эрттенликдеми. ³⁶ Билмей тургъанлай келип, сизни жукълап тургъаныгъызлай тапмасын! ³⁷ Сизге айтханымы уа, барысына да айтама: сагъайып туругъуз!».

14 Эки кюнден сора Къутхарылыу байрам эм ачымагъан ётмеклени байрамы болургъа керек эди. Баш дин къуллукъчула бла дин алимле Иссаны хыйлалыкъ бла тутуп алып, ёлтюртюрге амал излей эдиле. ² Алай а: «Байрам заманда этмейик, халкъда къозгъалыу чыкъмасын», – дей эдиле. ³ Исса Бейтхиниде, келепен ауруудан ауругъан Шимонну юйюнде болуп, ашаргъа олтурган заманда, бир тиширыу акъ мермер сауут бла таза, багъалы нарддан этилген ариу ийисли жау келтирип келди эм сауутун сындырып, жауну Иссаны башына къуйду. ⁴ Бир къауумла уа, мынга ачыуланып, кеси араларында: «Бу жауну былай жояргъа не кереги бар эди? ⁵ Аны юч жюз динардан багъа сатып, ахчасын жарлылагъа

юлеширге боллукъ эди», – деп, ол тиширугъа тырман этдиле. ⁶ Исса уа алагъа: «Къююгъуз аны; аны нек жунчутасыз? Ол Манга огъурлу иш этгенди. ⁷ Жарлыла сизни арагъызда хар заманда да бардыла, не заманда суйсегиз да, алагъа ахшылыкъ эталлыкъсыз; Мен а сизни арагъызда хар заманда боллукъ туююлме. ⁸ Ол къолундан келгенни этгенди: Мени чархымы алгъындан майлап, асыраргъа хазырлагъанды. ⁹ Кертисин айтама сизге: битеу дуняда бу Хайыр Хапар къайда билдирилсе да, бу тиширууну не этгени айтылыр, кеси да эсге тюшюрюлюр», – деди. ¹⁰ Сора, онеки сохтадан бири, Искариот Иуда, Иссаны сатар ючюн, баш дин къуллукъчулагъа барды. ¹¹ Ала уа, муну эшитгенде къууандыла эм анга кюмюшле берирге айтдыла. Ол да Иссаны сатаргъа тап тюшген заманны излеп башлады. ¹² Ачымагъан ётмеклени байрамыны биринчи кюнюнде, Къутхарылыу байрамны къурманын кесген заманда, Иссаны сохталары Анга: «Къутхарылыу байрамны ашын къайда ашаргъа суюесе? Биз барып, хазырлайыкъ», – дедиле. ¹³ Исса, сохталарындан экисин ийип, алагъа: «Шахаргъа барыгъыз; анда сизге, къошун бла суу алып баргъан адам жолугъур; аны ызындан барып, ¹⁴ Ол кирген юйню иесине: „Устаз; Мен сохталарым бла бирге Къутхарылыу байрамны ашын ашарыкъ отоу къайдады? – дейди“ деп айтыгъыз. ¹⁵ Ол сизге, жасалып, хазырланган огъаргъы уллу отоуну кёргюзтюр; анда хазырлагъыз бизге», – деди. ¹⁶ Сора сохталары кетдиле эмда шахаргъа келип, барын да Исса айтханыча табып, анда Къутхарылыу байрамны ашын хазырладыла. ¹⁷ Ингир болгъанда, Ол онекиси бла келди. ¹⁸ Сора ала олтуруп ашагъан заманда, Исса: «Кертисин айтама сизге, Мени бла ашагъанладан биригиз Мени сатарыкъды», – деди. ¹⁹ Ала мудах болуп, Анга бир-бири ызындан: «Менми болурма, менми болурма?» – деп соруп башладыла. ²⁰ Ол а алагъа жууапха: «Къолундагъын Мени бла табакъгъа булгъай тургъан онекигизден биригиз. ²¹ Болсада Адам Улу Аны юсюнден жазылгъаныча барады; алай а Адам Улуну сатарыкъ адамгъа палах! Ол адамгъа туумай къалса иги болур эди», – деди. ²² Ашагъан кезиулеринде, Исса ётмекни алып, алгъыш этип, сындырды да, алагъа берип: «Алыгъыз, ашагъыз; бу Мени чархымды», – деди. ²³ Сора аякъны алып, шукур этип, алагъа берди; андан барысы да ичдиле. ²⁴ Дагъыда алагъа: «Бу Мени кёпле ючюн тёгюлген, жангы кесаматны бегим этген къанымды. ²⁵ Кертисин айтама сизге: Мен Аллахны Патчахлыгъында жангысын ичер кюнюме дери, энди жюзюмню кёгетинден этилгенни ичерик туююлме», – деди. ²⁶ Сора, зикир

айтып, Зейтун таугъа кетдиле. ²⁷ Сора Исса алагъа: «Сиз барыгъыз да бюгече Мени амалтын тентирериксиз; нек десегиз: „Сюрюочюню урлукъма, къойлары чачыллыкъдыла“ деп жазылгъанды; ²⁸ Тиргизилгенимден сора уа, Мен сизден алгъа Галилеягъа барлыкъма», – деди. ²⁹ Петер Анга: «Бары да тентиреселе да, мен тентиремем», – деди. ³⁰ Исса анга: «Кертисин айтама санга, сен бюгече окъуна хораз эки кере къычыргъынчы, Мени юч кере инкяр этериксе», – деди. ³¹ Петер дагъыда бек кюч салып: «Манга Сени бла ёлюрге окъуна керек болсада, Сени инкяр этерик туююлме», – деди. Бары да алай айта эдиле. ³² Сора ала Гетсемани атлы жерге келдиле. Исса, сохталарына: «Мен тилек этгинчи, былайда олтуруп туругъуз», – деди. ³³ Сора, Кесини биргесине Петерни, Якъупну, Ахияны алып кетип, термилип, уллу къайгъы этип башлады. ³⁴ Алагъа да: «Мени жаным ёлюм къайгъы этеди; былайда туруп, сагъайып туругъуз», – деди. ³⁵ Сора, бир кесек арлакъ барып, жерге аууп, амал бар эсе, бу сагъат Андан кери болурун тилек этип: ³⁶ «Эй Абба, Атам! Сени къолундан неда келлиқди; бу аякъны Менден кери оздур; алай а Мен суйген туююл, Сен суйген болсун», – деди. ³⁷ Сора, къайтып, аланы жукълап тургъанлай табып, Петерге: «Шимон, сен жукълапмы тураса? Бир сагъатны жукъламай туралмадынгмы? ³⁸ Сыналыугъа тюшмез ючюн, сагъайып туругъуз, тилек этигиз. Нюр таукелди, чарх а къарыусузду», – деди. ³⁹ Дагъыда, арлакъ барып, бу сёзю айтып тилек этди. ⁴⁰ Эмда, къайтып келип, аланы дагъыда жукълап тургъанлай кёрдю; нек десегиз аланы кёзлерин жукъу басхан эди. Ала Анга не жууап этерге да билмей эдиле. ⁴¹ Сора ючюнчю кере келип, алагъа: «Энтда жатып жукълапмы турасыз? Болду! Заман жетди. Ма, Адам Улу гюняхлыланы къолларына бериледи! ⁴² Туругъуз, кетейик! Ма, Мени сатхан жууукълашханды!» – деди. ⁴³ Олсагъат, Ол муну айта тургъанлай, онекисинден бири болгъан Иуда келип жетди; аны биргесине да баш дин къуллукъчуладан, дин алимлден, таматаладан жиберилген кёп халкъ къылычла бла, къазыкъла бла келдиле. ⁴⁴ Иссаны сатхан а: «Мен Кимни уппа этсем, Олду; Аны тутугъуз да сакъ болуп элтигиз», – деп, алагъа белги берген эди. ⁴⁵ Келгенлей, олсагъат Иссаны къатына барып: «Устаз! Устаз!» – деп, Аны уппа этди. ⁴⁶ Ала уа къолларын узатып Аны тутдула. ⁴⁷ Былайда тургъанладан бири уа, къылычын чыгъарып, баш дин къуллукъчуну къулун уруп, къулагъын тюшюрдю. ⁴⁸ Ол заманда Исса алагъа: «Сиз, Мени тутар ючюн аманлыкъчыгъа чыкъгъанча, къылычла бла эм къазыкъла бла чыкъгъансыз. ⁴⁹ Мен хар кюнден

табыныучу юйде сизни бла болуп юйрете эдим, сиз Мени тутмай эдигиз; алай а Китапда жазылган толсун», – деди. ⁵⁰ Ол заманда сохталары бары да Аны кьоюп кьачдыла. ⁵¹ Бир жаш, кьымыжалай жабыугъа чулгъанып, Аны ызындан бара эди; аскерчиле аны сермеп тутдула. ⁵² Алай а ол, жабыуун кьоюп, аладан кьымыжалай кьачып кьутулду. ⁵³ Сора Иссаны баш дин кьуллукъчугъа келтирдиле; битеу баш дин кьуллукъчула, таматала, дин алимле ары жыйылдыла. ⁵⁴ Петер Иссаны ызындан архаракъ кьалып, баш дин кьуллукъчуну арбазыны ичине дери барды; анда кьалауурла бла олтуруп, от жанында жылына эди. ⁵⁵ Баш дин кьуллукъчула бла битеу синедрион а, Иссаны ёлтюрюрге берир ючюн, Анга кьажау шагъатлыкъ излей эдиле, алай а тапмай эдиле. ⁵⁶ Анга кёпле жалгъан шагъатлыкъ этселе да, ол шагъатлыкъла толу жетмей эдиле. ⁵⁷ Сора бир кьауумла, туруп, Анга кьажау жалгъан шагъатлыкъ этип: ⁵⁸ «Биз Аны: „Кьол бла ишленген бу табыныучу юйню бузарыкьма да, юч кюнден сора кьол бла ишленмеген башха юй кьураарыкьма“ деп айтханын эшитгенбиз», – дедиле. ⁵⁹ Алай а аланы аллай шагъатлыкълары да толу жетмеди. ⁶⁰ Ол заманда баш дин кьуллукъчу ортагъа туруп, Иссагъа: «Бир жууап нек бермейсе? Неги быланы Санга кьажау этген бу шагъатлыкълары?» – деп сорду. ⁶¹ Ол а, тынгылап, бир жууап да бермеди. Дагъыда баш дин кьуллукъчу Анга соруп: «Алгъышлыны Уланы Масих Сенмисе?» – деди. ⁶² Исса: «Менме; эмда сиз Адам Улуну Кьудуретлини онг жанында олтуруп эм кёкдеги булутла бла келгенин кёрюсюз», – деди. ⁶³ Ол заманда баш дин кьуллукъчу кесини кийимлерин жыртып: «Энди бизге шагъатла неге керекдиле? ⁶⁴ Кяфырлыкъ этгенин эшитдигиз, сизге кьалай кёрюнеди?» – деди. Ала уа бары да: «Ол ёлтюрюлорге тийишлиди», – дедиле. ⁶⁵ Сора бир кьауумла Аны юсюне тюкюрюп башладыла; Аны бетин жабып, Аны уруп: «Файгъамбарлыгъынгы кёргюзт!» – дей эдиле. Кьалауурла да Аны жаякъларына ура эдиле. ⁶⁶ Петер тюбюнде арбазда болгъан заманда, баш дин кьуллукъчуну кьарауашларындан бири келип, ⁶⁷ Жылына тургъан Петерни кёрюп, анга ышанлап кьарап: «Сен да Назаретли Исса бла эдинг!» – деди. ⁶⁸ Алай а ол инкяр этди: «Сени не айтханынгы билмейме, ангыламайма», – деп, ары тыш арбазгъа чыкьды; сора хораз кьычырды. ⁶⁹ Кьарауаш, Петерни кёрюп, былайда тургъанлагъа дагъыда: «Бу адам аладанды», – деп айтып башлады. ⁷⁰ Ол а дагъыда инкяр этди. Бир ауукъдан сора, былайда тургъанла Петерге дагъыда: «Кертиси да сен аладанса; нек десенг сен Галилеялыса, сёлешиуюнг да ушайды», – дедиле. ⁷¹ Ол а, кьаргъанып: «Ол сиз

айтхан Адамны танымайма», – деп Аллах бла ант этип башлады. ⁷² Ол заманда хораз экинчи кере кьычырды. Сора Петер Иссаны анга: «Хораз эки кере кьычыргъынчы, Мени юч кере инкяр этериксе», – деп айтхан сёзюн эсине тюшюрюп, жүрексинип жиляды.

15 Мычымай эрттенликде баш дин кьуллукъчула таматала бла, дин алимле бла эм битеу синедрион бла бирге кенгеш этип, Иссаны байлап, элтип, Пилатха бердиле. ² Пилат Анга: «Сен Иудей Патчахмыса?» – деп сорду. Ол а анга жууапха: «Сен айтханчады», – деди. ³ Баш дин кьуллукъчула Аны кёп затла бла терслей эдиле. ⁴ Пилат а дагъыда Анга: «Сен бир жууап да бермеймисе? Кёремисе, Санга кьажау ненча шагъатлыкъ этедиле», – деп сорду. ⁵ Исса уа мындан ары бир жууап да бермеди, Пилат анга бек сейирсинди. ⁶ Хар Кьутхарылыу байрамгъа Пилат алагъа, ала тилеген бир тутмакьны эркин этиучо эди. ⁷ Ол заманда тюрмеде кесини кьозгъаучу нёгерлери бла Барабба атлы биреу бар эди, ала уа халкъ кьозгъалгъан заманда адам ёлтюрген эдиле. ⁸ Сора халкъ, кьычырышып, Пилатдан, ол алагъа хар заманда этгенича этерин тилеп башлады. ⁹ Ол алагъа жууапха: «Мен сизге Иудей Патчахны эркин этсем сюемисиз?» – деди. ¹⁰ Нек десегиз ол баш дин кьуллукъчула Иссаны зарлыкъдан тутдургъанларын биле эди. ¹¹ Алай а баш дин кьуллукъчула Иссадан эсе алагъа Бараббаны эркин этерин тилерге халкьны кьозутдула. ¹² Пилат дагъыда алагъа: «Ол сиз Иудей Патчах атагъаннга уа мен не этсем сюесиз?» – деди. ¹³ Ала дагъыда: «Аны кьачха кер!» – деп кьычырып башладыла. ¹⁴ Пилат алагъа: «Не аманлыкъ этгенди да Ол?» – деди. Ала уа: «Аны кьачха кер!» – деп, андан да бек кьычырышдыла. ¹⁵ Сора Пилат, халкьны ыразы этерге сыйюп, алагъа Бараббаны эркин этди. Иссаны уа, туюдюрюп кьачха керирге берди. ¹⁶ Аскерчиле уа Аны претория атлы арбазны ичине элтип, анда битеу полкнуну жыйдыла. ¹⁷ Иссагъа кьызгъылдым кийим кийдирдиле, чыгъанадан таж эшип, Аны башына кийдирдиле. ¹⁸ Сора: «Жашасын, Иудей Патчах!» – деп, Анга салам берип башладыла. ¹⁹ Аны башына таякъ бла ура эдиле, Анга тюкюре эдиле эм тобукъланып, Анга сежда эте эдиле. ²⁰ Аны хыликкя этгенден сора уа, юсюнден кьызгъылдым кийимни тешип, Анга Кеси кийимлерин кийдирдиле, сора Аны кьачха керирге алып кетдиле. ²¹ Сабандан келе тургъан Шимон атлы Киринейли бир адам алайтын озуп бара эди. Ол Аскендирни бла Руфну аталары эди. Иссаны кьачын анга кётюртюрюп элтдирдиле. ²² Иссаны Голгота атлы жерге келтирдиле, аны магъанасы уа: «баш сюек жер». ²³ Анда Анга ичерге мюр

къатышдырылган чагыр бердиде. Ол а ичмеди. ²⁴ Аны къачха кергенден сора, кимге не тюшерине чеп атып Аны кийимлерин юлеше эдиле. ²⁵ Аны къачха керген заманларында ючюнчю сагъат эди. ²⁶ Аны юсюнде терслигин кергюзтген ярлыкъда: «Иудей Патчах», – деп жазылган эди. ²⁷ Аны бла эки аманлыкъчыны да къачха керген эдиле, бирин Аны онг жанында, экинчисин а сол жанында. ²⁸ Алай бла Сыйлы Китапта: «Аманлыкъчыла бла тенгнге саналганды», – деп жазылган сёз толду. ²⁹ Озуп барганла Анга аман айта эдиле, башларын булгъап: «Эй! Табыныучу юйню бузуп, юч кюннге жангыдан ишлеучу!» ³⁰ Кесинг-Кесинги къутхар да, къачдан тюш!» – дей эдиле. ³¹ Аны кирик баш дин къуллукъчула да дин алимле бла бирге хыликъа этип, бирбирлерине: «Башхаланы къутхара эди, Кеси-Кесин а къутхаралмайды!» ³² Израильни Патчахы Масих, энди къачдан тюшсун, сора биз керюп Анга ийнанырбыз», – дей эдиле. Аны бла бирге къачха керилгенле да Анга аман айта эдиле. ³³ Алтынчы сагъатдан а тогузунчу сагъатха дери битеу жер башында къарангы болуп турду. ³⁴ Тогузунчу сагъатда Исса уллу ауаз бла: «Элохий, Элохий! Лема шевактаний?» – деп къычырды, аны магъанасы уа «Эй Аллахым, Эй Аллахым! Сен Мени нек атып къойдунг?» деген сёздю. ³⁵ Былайда турганладан бир къауумла муну эшитип: «Ма, Илиясны чакъырады!» – дей эдиле. ³⁶ Биреу а, чабып барып, жуугъучну мысты чагырдан толтуруп, таякъга тагып, Анга ичерге берип: «Тохтагъыз, Илияс Аны тюшюрюрге келлик эсе керейик», – деди. ³⁷ Исса уа, уллу къычырып, жанын берди. ³⁸ Ол заманда табыныучу юйде жабыу башындан тюбюне дери жыртылып экиге айырылды. ³⁹ Иссаны туурасында турган жюзбашчы Аны, алай къычырып, жан бергенин керюп: «Кертиси да бу Адам Аллахны Уланы эди!» – деди. ⁴⁰ Мында, узакъдан къарап турган тиширыула да бар эдиле; аланы арасында Магдаллы Мариям да, кичи Якъупну бла Юсюню аналары Мариям да, Шеломит да бар эдиле. ⁴¹ Исса Галилеяда болган заманда да ала, Аны ызындан барып, Анга къуллукъ этип турган эдиле. Аны бла бирге Иерусалимге келген башха кепле да узакъдан къарай эдиле. ⁴² Ол хазырлау кюн – алай демеклик шабат кюнню аллында кюн – болганы себепли, ингир болганлай, ⁴³ Кенгешни белгили члени, Араматиялы Юсюп келди. Ол а кеси да Аллахны Патчахлыгъын сакълагъанладан эди. Ол, таукелленип Пилатха барып, Иссаны ёлюгюн тиледи. ⁴⁴ Аны алай терк ёлгенине Пилат сейирсинди эмда жюзбашчыны чакъырып, анга: «Эрттеми ёлгенди?» – деп сорду. ⁴⁵ Эмда жюзбашчыдан тюзюн билип, ёлюкню Юсюпге

берди. ⁴⁶ Юсюп, гетен къумач сатып алып, Иссаны къачдан тюшюрюп, Аны гетен къумач бла кебинлеп, къаяны къазып этилген къабыргъа салды; къабырны эшигине да таш аудуруп сюеди. ⁴⁷ Магдаллы Мариям бла Юсюню анасы Мариям а, Иссаны къайда асырагъанларына къарап тура эдиле.

16 Шабат кюн озганлай, Магдаллы Мариям, Якъупну анасы Мариям эм Шеломит барып Иссагъа сюртюр ючюн, ариу ийисли жау сатып алдыла. ² Сора бек эртте, ыйыкъны биринчи кюнюнде, кюн чыкъган заманда къабыргъа келдиле. ³ Келгенде бир-бирлерине: «Къабырны эшигинден ташны бизге ким аудурур?» – дедиле. ⁴ Сора къарап, ташны аудурулуп турганын кердюле; ол а бек уллу таш эди. ⁵ Эмда къабыргъа киргенде, акъ кийим кийген жашны, онг жанында олтуруп турганын кердюле; эм бек къоркъдула. ⁶ Ол а алагъа: «Къоркъмагъыз! Къачха керилген Назаретли Иссаны излейсиз; Ол тиргизилгенди, Ол мында жокъду. Ма Ол асыралган жер. ⁷ Алай а барыгъыз, Аны сохталарына, Петерге да: „Исса сизден алгъа Галилеягъа барады. Ол сизге айтханы кирик, Аны анда керюрсюз“ деп айтыгъыз», – деди. ⁸ Ала, чыгып, къабыр къатындан чабып кетдиле; аланы къоркъуу бла титиреу алган эди, къоркъгъандан бир кишиге да зат айтмадыла. ⁹ [Ыйыкъны биринчи кюнюнде эрттенликде эртте тиргизилип, Исса бек алгъа, Ол андан жети жинни къыстаган Магдаллы Мариямгъа керюннгенди. ¹⁰ Мариям барып, муну Иссаны сохталарына билдиргенди; ала уа сарнап жилай тура эдиле. ¹¹ Алай болганлыкъгъа ала, аны: «Исса сауду, мен Аны кердюм» дегенин эшитгенде, ийнанмадыла. ¹² Андан сора Исса аладан экисине ала бир элге бара турган заманда, жолда башха сыфатда керюннгенди. ¹³ Ала да, къайтып, муну къалганлагъа билдирдиле, алай болганлыкъгъа алагъа да ийнанмадыла. ¹⁴ Ахырында Исса, онбир сохтасына ашаргъа олтурган заманларында керюнюп, Аны тиргизилип турганын кергенлеге ийнанмагъанлары ючюн, аланы ийнаныусузлукъларына эм жүреклерини сезимсизлигине айып этди. ¹⁵ Сора алагъа былай айтды: «Битеу дунягъа жүрюп, жаратылганланы барысына да Хайыр Хапарны билдиригиз. ¹⁶ Ийнанган эмда сууда кёмюлдюрюлген адам къутхарыллыкъды; ийнанмаган адамгъа уа сюд этилликди. ¹⁷ Ийнанганлада уа быллай илишанла боллукъдула: Мени атым бла жинлени къыстарыкъдыла, жангы тилле бла селеширикдиле. ¹⁸ Жиланланы къолгъа аллыкъдыла; ёлтюрюр зат ичселе да, алагъа заран этерик туюлду; ауругъанланы юслерине

къолларын саллыкдыла, ала да сау боллукъдула». ¹⁹ Алай этип, Раббий, ала бла сёлешгенинден сора, кёкге кётюрюлюп, Аллахны онг жанында олтургъанды. ²⁰ Ала уа, кетип, хар жерде ууаз

бергендиле. Раббий алагъа болушханды эмда сёзюн артда болгъан илишанла бла бегитгенди. Амин.]

ЛУКА

1 Бизни арабызда болган ишлени юсюнден кепле, ² (Болунганланы) башындан башлап кезлери бла кергенле эм (Аллахны) Сёзюн билдирип күүлукъ этгенле бизге айтханлары кирик, хапар жыйышдырып башлагъандыла. ³ Алай бла мен да, юретиленген окъууну къаты мурдорун сен билер ючюн, ⁴ Къаты тинтиу бла барын да башындан башлап, кезиу бла, хурметли Теофил, санга суратлап жазаргъа тийишли кердюм. ⁵ Иудеяны патчахы Иродну заманында Абияны къауумундан Зекерия атлы дин күүлукъчу бар эди. Аны къатыны да Харунну тукъумундан эди, аны аты Элизабет эди. ⁶ Ала экиси да, Аллахны аллында тюзлюкю болуп, Раббийни битеу фарызларын эм жорукъларын айыпсыз тутуучу эдиле. ⁷ Аланы сабийлери жокъ эди, нек десегиз Элизабет къаратон эди, ала экиси да энди жыллары келгенле эдиле. ⁸ Бир жолда Зекерия, кесини къауумуну кезиуюнде, Аллахны аллында күүлукъ этген заманда, ⁹ Дин күүлукъчулада болуучу адет бла, чеп атып, ладан ийис чыгарып ючюн, анга Раббийни табыныучу юйюне кирирге тюшген эди. ¹⁰ Ладан ийис чыгарган заманда битеу жамауат тышында тилек эте эди. ¹¹ Ол заманда Раббийни бир мелеги, ладан кюйдюрюлюучю жерни онг жанында сюелип, Зекериягъа керюндю. ¹² Зекерия аны кергенде жунчуду эмда анга къоркъуу тюшдю. ¹³ Мелегъа анга: «Къоркъма, Зекерия! Нек десенг сени тилегинг къабыл болгъанды, сени къатынынг Элизабет санга улан табарыкъды, анга Ахия атарыкъса. ¹⁴ Санга къууанч эм жарыкълыкъ боллукъду, аны туугъанына кепле къууанырыкъдыла. ¹⁵ Нек десенг ол Раббийни аллында уллу боллукъду, чагъыр эм эсиртиучю ичги ичерик туюлду, анасыны къарынында заманындан окъуна Сыйлы Нюрден толлукъду. ¹⁶ Ол Израильни уланларындан кёбюсюн аланы Раббий Аллахларына къайтарлыкъды. ¹⁷ Аталаны жореклерин сабийлерине бурур ючюн, бойсунмагъанланы да тюзлюкюле бла бир акъыллы этер ючюн, Раббийге халкъны хазырлап тапдырып ючюн, Раббийни аллында Илиясны нюрю бла эм кючю бла келликди», – деди. ¹⁸ Сора Зекерия мелекге: «Мен муну неден билейим? Нек десенг мен къартма, къатынымы да жылы

келгенди», – деди. ¹⁹ Мелек анга жууапха: «Мен Аллахны аллында турган Жабраилме эм сени бла селеширге, бу хайыр хапарны санга билдирирге жиберилгенме. ²⁰ Ма, белгили заманларында къабыл боллукъ сёзлериме ийнанмагъанынг ючюн, быланы толлукъ кюнлерине дери сен тынгылап турлукъса эмда селеширге амалынг боллукъ туюлду», – деди. ²¹ Ол заманда халкъ Зекерияны сакълай эди эм аны табыныучу юйде мычыгъанына сейирсине эди. ²² Ол а чыкыгъанында алагъа селешалмады, сора ала, ол табыныучу юйде керюнюу кергенин ангыладыла. Ол, болунганны алагъа белгиле бла ангылатды эмда тилсиз болуп турду. ²³ Аны күүлукъ этген кюнлери бошалгъандан сора уа, кесини юйюне къайтды. ²⁴ Ол кюнледен сора аны къатыны Элизабет бууаз болду эмда беш айны жашырып туруп: ²⁵ «Муну манга этген Раббийди. Бу кюнледе Ол манга жазыкъсынып, адамланы арасында бедешни мени юсюмден алгъанды», – деди. ²⁶ (Элизабетни) алтынчы айында уа Жабраил мелек Аллахдан, Назарет атлы галилеялы шахаргъа, ²⁷ Дауутну юйюрюнден, Юсюп атлы кишиге сёз тауусхан къызгъа жиберилгенди. Къызны аты уа Мариям эди. ²⁸ Мелек, анга келип: «Къууан, санга шафауат берилгенди! Раббий сени блады, тишируулары арасында сен алгъышлыса», – деди. ²⁹ Мариям а аны кергенде, аны сёзлеринден жунчуп къалды, бу не салам бериу болур деп сагъыш этди. ³⁰ Мелек анга: «Къоркъма, Мариям, сен Аллахда шафауат тапханса. ³¹ Ма, бууаз болуп, Улан табарыкъса, Анга Исса атарыкъса. ³² Ол уллу боллукъду, Анга Аллаху-Тааланы Уланы аталлыкъды. Раббий Аллах, Аны атасы Дауутну тахтасын Анга берликди. ³³ Ол Якъупну юйюрюне ёмюрге да патчахлыкъ этерикди, Аны Патчахлыгъыны ахыры боллукъ туюлду», – деди. ³⁴ Мариям а мелекге: «Бу къалай боллукъду, мен эр сынамагъанма», – деди. ³⁵ Мелек анга жууапха: «Санга Сыйлы Нюр тюшерикди эмда Аллаху-Тааланы кючю сени жабарыкъды. Ол себепден, туугъан Сыйлыгъа да Аллахны Уланы аталлыкъды. ³⁶ Ма, къаратон аталган Сени жууугъунг Элизабетни да къартлыгъында къарынына улан тюшгенди, ол энди алтынчы айындады. ³⁷ Нек

десенг Аллахны бир сёзю да кючсюз къаллыкъ туююдю», – деди. ³⁸ Ол заманда Мариям: «Мен Раббийни къулума; сени айтханынг манга болсун», – деди. Сора мёлек аны къатындан кетди. ³⁹ Мариям а, туруп, бу кюнледе ашыгышлыкъ бла тау къыралгъа Яхуданы бир шахарына барды. ⁴⁰ Эм, Зекерияны юйюне кирип, Элизабетге салам берди. ⁴¹ Элизабет Мариямны салам бергенин эшитген заманда, аны къарынындагы сабий ойнакълады. Элизабет да Сыйлы Нюрден толуп ⁴² Эмда уллу ауаз бла къычырып: «Алгышлыса сен тиширыулары арасында, сени къарын баланг да алгышлыды! ⁴³ Раббийими анасы манга келди! Бу (насып) манга къайдан болду?! ⁴⁴ Ма, сени салам бергенинги ауазы мени къулагъыма жетген заманда, къарынымда сабий къууанып ойнакълады. ⁴⁵ Ийнанган тиширыу насыпды, Раббийни анга айтханлары толлукъдула», – деди. ⁴⁶ Сора Мариям: «Мени жаным Раббийге махтау салады, ⁴⁷ Мени Къутхарыучу Аллахыма мени нюрюм къууанады. ⁴⁸ Ол Кесини къулуну бойсунмакълыгына къарагъанды, нек десегиз бюгюнден арысында битеу тукъумла мени насыплыгъа санарыкъдыла. ⁴⁹ Къудуретли (Аллах) манга уллу иш этгенди, Аны аты сыйлыды. ⁵⁰ Андан къоркъгъанлагъа Аны мархаматы тукъумдан тукъумгъады. ⁵¹ Кесини билек кючюн кёргюзтгенди: ёхтемлени аланы жүреклерини ойлашулары бла чачханды. ⁵² Оночулары тахталарындан тюшюргенди, бойсунганлары уа ёрге кётюргенди. ⁵³ Ач болгъанлары насыпдан толтургъанды, байыкъгъанлары уа къурулай ийгенди. ⁵⁴ Кесини къулу Израильге болушханды. ⁵⁵ Аталарыбызгъа айтханыча, Ибрахимге бла аны урлугъуна ёмюрге дери этерик мархаматын эсине тюшюргенди», – деди. ⁵⁶ Мариям, Элизабет бла юч ай чакълы туруп, сора юйюне къайтды. ⁵⁷ Элизабетге уа сабий табар заманы жетди да, ол улан тапды. ⁵⁸ Раббий анга уллу мархамат этгенин, аны къоншулары бла жууукълары да эшитип, аны бла бирге къууандыла. ⁵⁹ Сегизинчи кюн сабийге сюннет этерге келди. Аны атасыны аты бла, анга Зекерия атаргъа мурат этди. ⁶⁰ Мынга аны анасы: «Угъай, аны аты Ахия боллукъду», – деди. ⁶¹ Ала анга: «Сени жууукъларында бу аты болгъан бир киши да жокъду», – деди. ⁶² Сора ол анга не ат атаргъа сюеди деп, сабийни атасына белгиле бла сордула. ⁶³ Зекерия къангачыкъ тилеп алып: «Аны аты Ахияды», – деп жазды. Бары да сейирсиндиле. ⁶⁴ Сора олсагъат Зекерияны ауузу да, тили да бошланды эмда ол Аллахха шукур этип, сёлешип башлады. ⁶⁵ Эмда Аланы тегереклеринде жашагъанлары барына да къоркъуу тюшдю эм битеу бу болуннганны юсюнден Иудеяны тау

къыралыны хар жеринде айта эдиле. ⁶⁶ Битеу эшитгенле муну кеси жүреклерине салып: «Бу сабий не боллукъ болур?» – дей эдиле. Раббийни къолу да аны бла эди. ⁶⁷ Аны атасы Зекерия Сыйлы Нюрден толуп, файгъамбарлыкъ этип: ⁶⁸ «Израильни Раббий Аллахы алгышлыды! Ол Кесини халкъына болушургъа келип, аны къутхаргъанды. ⁶⁹ Ёмюрден бери Кесини сыйлы файгъамбарларыны ауузлары бла билдиргени кирик, ⁷⁰ Ол Кесини къулу Даутну юйюрюнден бизге кючлю Къутхарыучу чыгъаргъанды. ⁷¹ Бизни душманларыбыздан эм битеу бизни кёрюп болмагъанлары къолларындан къутхарыуу мажаргъанды. ⁷² Бизни аталарыбызгъа мархамат этип, Кесини сыйлы кесаматын эсине тюшюргенди. ⁷³ (Бу кесамат) Ол бизни атабыз Ибрахимге этген антды. ⁷⁴ Ол, бизни душманларыбызны къолларындан къутхаргъандан сора, ⁷⁵ Бизни битеу жашау кюнлерибизде Кесини аллында сыйлылыкъ бла эм тюзлюк бла Кесине къоркъуусуз къуллукъ этдирирге айтханды. ⁷⁶ Сабий, санга да Аллаху-Тааланы файгъамбары аталлыкъды. Сен, Раббийге жоллары хазырлар ючюн, Аны аллында барлыкъса, ⁷⁷ Аны халкъына гюняхларыны кечилиую бла къутхарыллыкъларын билдирликсе. ⁷⁸ Бизни Аллахыбыз уллу жумушакъ жүреклилиги бла (бизни кечерикди). Алай бла, бийикледен туугъан Кюн, ⁷⁹ Къарангыда, ёлюмню ауанасында олтургъанлары жарытыр ючюн, бизни аякъларыбызны ырахатлыкъны жолуна бурур ючюн, бизге болушургъа келгенди», – деп айтды. ⁸⁰ Сабий а ёсюп, нюр бла кючлю бола эди, сора кесини Израильге кёрюнген кюнюне дери адам жашамагъан жерледе турду.

2 Ол кюнледе битеу Рим империяда халкъны жазаргъа Августус кесарьдан буйрукъ чыкъды. **2** Бу биринчи жазыу Кирийни Сириягъа башчылыкъ этген кезиуде этилген эди. **3** Сора бары да, хар ким кесини шахарында жазылыргъа бардыла. **4** Аны кирик Юсюп да Даутну юйюрюнден, аны тукъумундан болгъаны себепли, Галилеяны Назарет шахарындан Иудеягъа, Бейтлехем атлы, Даутну шахарына барды. **5** Анда аны бла сёз тауусхан Мариям бла жазыллыкъ эди. Мариям а буаз эди. **6** Ала анда болгъан заманда уа, Мариямны къозлар заманы жетди **7** Эм кесини биринчи Уланын тапды. Аны бёлеп, куудушха салды, нек десегиз алагъа къонакъ юйде жер жокъ эди. **8** Ол къыралда аулакъда сюрюучюле бар эдиле, ала уа кеслерини сюрюулерины къатында кече къыйыр сакълай эдиле. **9** Билмей тургъанлай, алагъа Раббийни бир мёлеги кёрюндю эмда Раббийни аламатлыгы аланы жарытды. Ала бек къоркъдула. **10** Мёлек алагъа: «Къоркъмагъыз! Мен

сизге уллу къууанчны билдиреме, ол къууанч а битеу халкъгъа боллукъду: ¹¹ Бюгюн сизге Даутну шахарында Къутхарыучу туугъанды, Ол а Раббий Масихди. ¹² Ма сизге белги: сиз Сабийни бѐленип, куудушда жатып тургъанлай табарсыз», – деди. ¹³ Сора, билмей тургъанлай мѐлек бла кѐкдеги кѐп аскер кѐрюнюп, Аллахха ыспас этип: ¹⁴ «Эм бийикледе Аллахха махтау, жер юсюнде Ол ыразы болгъан адамлада ырахатлыкъ!» – деп айта эдиле. ¹⁵ Мѐлекле аладан кѐкге кетген заманда, сюрюучюле бир бирлерине: «Бейтлехемге барайыкъ, анда не болгъан эсе да, Раббий бизге билдиргенни кѐрейик», – деди. ¹⁶ Ала ашыгъып бардыла, анда Мариямны бла Юсюпню эм куудушда жатып тургъан Сабийни тапдыла. ¹⁷ Кѐргенлеринде уа, Сабийни юсюнден алагъа не билдирилгенин айтдыла. ¹⁸ Битеу эшитгенле да сюрюучюлени алагъа айтхан сѐзлерине сейирсиндиле. ¹⁹ Мариям а бу сѐзлени барын да кесини жюрегине салып сакълай эди. ²⁰ Сора сюрюучюле, алагъа айтылгъаныча барын да эшитгенлери эм кѐргенлери ючюн Аллахха ыспас махтау сала, ызларына къайтдыла. ²¹ Сегиз кюн озгъандан сора, Сабийге сюннет этерге керек болгъан заманда, Анга Исса атны, Ол къарыннга тюшгюнчю мѐлек Анга атагъан атны бердиле. ²² Мусаны Таурат китабына кѐре, аланы тазаланган кюнлери толгъан заманда уа, ²³ «Жаш орун ачхан хар эркегырыу сабий Раббийге аталсын», – деп, Раббийни Таурат китабында жазылгъаны кирик, Раббийни аллына салыр ючюн, Сабийни Иерусалимге келтирдиле. ²⁴ Раббийни Таурат китабында айтылгъанына кѐре, эки къумруну неда эки кѐгюрчюн баланы къурманнга келтирирге керек эдиле. ²⁵ Ол заманда Иерусалимде Шимон атлы бир адам бар эди. Ол Израильни жапсарыллыкъ заманын сакълагъан, тюзлюкю эм дин ахлу киши эди эм аны юсюнде Сыйлы Нюр бар эди. ²⁶ Ол, Раббийни Масихин кѐргюнчю, ёлюм сынарыкъ туююдю – деп, Сыйлы Нюрден билим алгъан эди. ²⁷ Алай бла ол, Нюрню (кѐллендириую) бла табыныучу юйге келди. Сабий Иссаны ата-анасы Анга Тауратда болгъан адетни этер ючюн келтирген заманда уа, ²⁸ Шимон Аны къоюнуна алып, Аллахха шукур этип: ²⁹ «Бийим, Сен берген сѐзюнгю толтурдунг, энди (мен) къулунг ырахатлыкъ бла ёлюрме. ³⁰ Энди Сени битеу халкъланы кѐзлерини аллында хазырлагъан къутхарыуунгу, ³¹ Миллетлеге билим ачарыкъ эм Сени халкъынг Израильге махтау келтирлик жарыкъны ³² Мен кѐзлерим бла кѐрдюм», – деди. ³³ Иссаны атасы бла анасы уа Аны юсюнден айтылгъаннга сейирсине эдиле. ³⁴ Шимон, алагъа алгъыш этип, Иссаны анасы Мариямгъа: «Ма, бу

(Сабий) Израилде кѐплени энишге тюшюрюлюулерине эмда (кѐплени) ёрге кѐтюрюлюулерине себеп боллукъду. Ол (Раббийни) илишаны боллукъду, (алай болгъанлыкъгъа кѐбюсю) Аны къабыл этерик туююдюле. ³⁵ Сени кесинги да къылыч жанынга ёте рикди. Алай бла кѐплени жюреклерини ойлашыулары ачыкъ этилирле», – деди. ³⁶ Мында Ашерни тукъумундан, Пануелни къызы, фыйгъамбар тиширыу Ханна да бар эди. Ол бек къартлыкъгъа жетген, эри бла жети жыл жашагъан, ³⁷ Сексен тѐрт жыллыкъ башсыз къатын эди. Ол, табыныучу юйден кетмей, ораза тутуп, тилек этип, кече да, кюн да Аллахха къуллукъ эте эди. ³⁸ Ол да, ол заманда жууукълашып, Раббийге махтау салып, Иерусалимде къутхарылыуну сакълагъанланы барысына да Сабийни юсюнден айтды. ³⁹ Ала, Раббийни Таурат китабына кѐре, барын да этгенден сора, Галилеягъа, кеси шахарлары Назаретге къайтдыла. ⁴⁰ Сабий а ёсе эди эм, терен акъыллылыкъдан толуп, нюр бла кючлене эди, Аллахны шафауаты да Аны юсюнде эди. ⁴¹ Хар жылдан Иссаны ата-анасы Къутхарылыу байрамгъа Иерусалимге барыучу эдиле. ⁴² Ол онеки жыллыкъ болгъан заманда да, ала адетлери бла байрамгъа бардыла. ⁴³ Байрам кюнле бошалып, къайтхан заманларында уа, жаш Исса Иерусалимде къалды. Иссаны атасы-анасы муну эслемеген эдиле, ⁴⁴ Алай а, Ол башха жолоучула бла келе болур деп, кѐллерине келе эди. Бир кюнлюк жолну баргъандан сора уа, жууукъларыны бла танышларыны арасында Аны излеп башладыла. ⁴⁵ Сора, Аны тапмай, Аны излей, Иерусалимге къайтдыла. ⁴⁶ Юч кюнден сора Аны табыныучу юйде устазланы арасында олтуруп, алагъа тынгылай эм алагъа сора тургъанлай тапдыла. ⁴⁷ Битеу Анга тынгылагъанла Аны акъылына бла жууапларына сейирсине эдиле. ⁴⁸ Ата-анасы Аны кѐрюп сейирсиндиле. Аны анасы уа Анга: «Жашым! Сен бизге былай нек этдинг? Ма, Сени атанг да, мен да Сени уллу къайгъы бла излеп айландыкъ», – деди. ⁴⁹ Ол а алагъа: «Сизге Мени излерге не кереги бар эди? Мен Атамы юйюнде болургъа керек болгъанымы билмейми эдигиз?» – деди. ⁵⁰ Алай а ала Аны айтхан сѐзлерин ангыламадыла. ⁵¹ Сора Ол, ала бла кетип, Назаретге келди, анда алагъа бойсунуп турду. Аны анасы да битеу бу сѐзлени кесини жюрегинде сакълап турду. ⁵² Исса уа терен акъыллылыкъда да, ёсюде да айный, Аллахны эм адамланы ыразылыгъын таба эди.

3 Тиберий кесарьны патчахлыкъ этиуюню онбешинчи жылы эди. Понтий Пилат Иудеяда оноучулукъ эте эди. Ирод Галилеяны тетрархы, аны къарындашы Филип Итурея бла Трахонит

областьны тетрархы, Лисаний а Абилинини тетрархы эди. ² Ханан бла Къаяфа баш дин къуллукъчула эдиле. Ол заманда Аллах къум тюзде Зекерияны уланы Ахиягъа сёзюн билдиргенди. ³ Ахия, битеу тегерекдеги Иордан къыралда айлана адамланы, гюняхлары кечилир ючюн тобагъа къайтышып, сууда кёмюлдюрюлюрге чакъыра эди. ⁴ (Бу), Иешая файгъамбарны сёз китабында: «Къум тюзде къычыргъанны ауазы: „Раббийге жол хазырлагъыз, Анга тюз ызла этигиз; ⁵ Хар алаша жер толсун эм хар тау бла дуппур алаша болсунла, къынгырлыкъла тюзелсинле, чунгурлу жолла сыйдам болсунла. ⁶ Сора хар адам Аллахны къутхарыуун кёрлюкдю!“ (дейди)», – деп жазылгъаны кирик (болгъанды). ⁷ Ахия кесине сууда кёмюлдюрюлюрге келген халкъгъа: «Жиляны балалары! Келлик чамлануудан къачаргъа сизни ким юйретгенди? ⁸ Тобагъа къайтышыугъа тийишли ишле этигиз. Жюрегигизде: „Бизни атабыз Ибрахимди“ деп ойламагъыз, нек десегиз Аллах Ибрахимге сабийле бу ташладан да болдураллыкъды деп айтама сизге. ⁹ Энди балта да тереклени тамырларыны къатында турады. Иги кегет бермеген хар терек кесилир эм отха салыныр», – дей эди. ¹⁰ Халкъ анга: «Сора биз не этейик?» – деп сорду. ¹¹ Ол алагъа жууапха: «Эки келеги болгъан адам бирин бир келеги да болмагъаннга берсин, ашы болгъан адам да ашы болмагъаннга берсин», – деди. ¹² Жасакъ жыйычула да сууда кёмюлдюрюлюрге келип, анга: «Устаз! Биз не этейик?» – дедиле. ¹³ Ол алагъа: «Сизге белгиленгенден артыкъ дауламагъыз», – деп жууап этди. ¹⁴ Аны кирик аскерчиле да анга: «Биз а не этейик?» – деп сордула. Алагъа да: «Бир кишиге да зулму этмегиз, жалгъан айтыу бла къоркъутуп ултха алмагъыз, кесигизни хакъыгъызгъа ыразы болуп туругъуз», – деди. ¹⁵ Халкъ умут этиуде болуп, Ахияны юсюнден бары да кеси жүреклеринде, ол Масихми болур деп сагъыш этген заманда, ¹⁶ Ахия барына да: «Мен сизни сууда кёмюлдюрюреме, алай а менден Кючлю келеди, Аны уа мен чарыгъыны бауун тешерге тийишли да туююлме. Ол сизни Сыйлы Нюр бла эмда от бла кёмюлдюрлюкдю. ¹⁷ Аны юреги Аны къолундады, Ол Кесини ындырын ариуларыкъды, будайны Кесини кюфюне жыярыкъды, саламны уа ёчюлмез от бла кюйдюрлюкдю», – деп жууап этди. ¹⁸ Алай бла ол, халкъгъа башха кеп акъыл да юйретип, Хайыр Хапарны билдире эди. ¹⁹ Тетрарх Ирод а, кесини къарындашыны къатыны Иродиада ючюн эм Иродну битеу этген аманлыкълары ючюн, Ахия аны уялтханы себепли, ²⁰ Битеу аманлыкъларыны юсюне Ахияны тюрге салгъанын да къошхан эди. ²¹ Битеу халкъ сууда

кёмюлдюрюлгенден сора уа, Исса да сууда кёмюлдюрюлюп тилек этген заманда, кек ачылды. ²² Анга Сыйлы Нюр, кегюрчюн кирик, сан сыфатда тюздю эмда Анга кекледен: «Сен Мени суюлюннген Уланымса; Мен Санга ыразыма», – деген ауаз келди. ²³ Исса, Кесини къуллукъ этиуюн башлай, отуз жыллыкъ эди. Адамланы ойлашыуларына кере, Юсюню, Элийни, ²⁴ Мататны, Левийни, Малкийни, Янайны, Юсюню, ²⁵ Матитияны, Амосну, Нахумну, Хеслийни, Нагайны, ²⁶ Махатны, Матитияны, Шимийни, Юсюню, Яхуданы, ²⁷ Иохананны, Решаны, Зерубабелни, Шалтиелни, Нерийни, ²⁸ Малкийни, Аддийни, Косамны, Элмадамны, Эрни, ²⁹ Иешуну, Элиезерни, Йоримни, Мататны, Левийни, ³⁰ Шимонну, Яхуданы, Юсюню, Йонамны, Элиякъымны, ³¹ Маланы, Меннаны, Мататаны, Натанны, Даутну, ³² Ишайны, Обедни, Боазны, Салмонну, Нахшонну, ³³ Аминадабны, Арамны, Хесронну, Пересни, Яхуданы, ³⁴ Якъупну, Исхакъны, Ибрахимни, Терахны, Нахорну, ³⁵ Серукъну, Регуну, Пелекни, Эберни, Шалахны, ³⁶ Кенанны, Арпакшадны, Самны, Нухну, Ламехни, ³⁷ Метушелахны, Ханохну, Иереди, Махалалелни, Кенанны, ³⁸ Эношну, Шетни, Адамны, Аллахны Уланы эди.

4 Исса, Сыйлы Нюрден толуп, Иордандан къайтды, андан сора Нюр Аны къум тюзге элтди. ² Ол анда къыркъ кюнню ибилисден сыналды. Ол кунледе бир зат да ашамады эм бу заманны ахырында ач болду. ³ Сора ибилис Анга: «Сен Аллахны Уланы эсенг, бу ташха ётмек болургъа буюр», – деди. ⁴ Исса анга жууапха: «„Адам жалаңда ётмек бла туююл, алай Аллахны хар сёзю бла жашарыкъды“ деп жазылгъанды», – деди. ⁵ Сора Аны бийик таугъа чыгъарып, ибилис Анга бек къысха заманнга битеу дуняны патчахлыкъларын кегюрюздю. ⁶ Сора ибилис Анга: «Бу патчахлыкъланы битеу эркинликлерин эмда аламатлыкъларын Санга берликме, нек десенг была манга берилгендиле, мен аланы кимге суйсем да береме. ⁷ Алай бла, Сен манга сежда этсенг, бары да Сени боллукъду», – деди. ⁸ Исса анга жууапха: «Мени къатымдан кет, шайтан! (Китапда): „Раббий Аллахынга сеждагъа бар эмда жангыз Анга къуллукъ эт“ деп жазылгъанды», – деди. ⁹ Сора ибилис Аны Иерусалимге элтди эмда Аны табыныучу юйню башыны къыйырына сюеп, Анга: «Сен Аллахны Уланы эсенг, былайдан энишге секир. ¹⁰ Нек десенг „(Аллах) Сени сакъларгъа Кесини мелеклерине аманат этерикди“, ¹¹ Эмда: „Ала Сени къолларында элтирикдиле, аягъынг ташха да абынмаз“ деп жазылгъанды», – деди. ¹² Исса анга жууапха: «„Раббий Аллахынгы сынама“

деп айтылгъанды», – деди. ¹³ Ибилис, битеу сынауларын бошагъандан сора, бир кезиуге дери Аны къатындан кетди. ¹⁴ Сора Исса, Сыйлы Нюрню кючюнден толуп, Галилеягъа къайтды. Аны юсюнден хапар битеу тегерекдеги къыралгъа жайылды. ¹⁵ Ол аланы синагогаларында юрете эди, Аны бары да махтай эдиле. ¹⁶ Сора ёсген жерине Назаретге келди, анда Кесини адети бла, шабат кюн синагогагъа кирип, Сыйлы Китапладан окъургъа ёрге турду. ¹⁷ Анга Иешая файгъамбарны китабын бердиле. Ол да, китапны ачып, анда: ¹⁸ «Раббийни Нюрю Мени юсюмдеди; нек десегиз Ол Мени жарлылагъа хайыр хапар берирге майлагъанды эмда Мени жүреклерни сынганланы сау этерге, жесирлеге азатлыкъны, сокъурлагъа кезлерини ачыллы гъын билдирирге, унукъдурулгъанланы эркинликге бошларгъа, ¹⁹ Раббийни (адамлагъа) ыразылыкъ берлик жылы (келгенин) айтыргъа ийгенди», – деп жазылгъан жерни табып окъуду. ²⁰ Сора китапны жабып, аны синагоганы жумушчусуна берип олтурду. Синагогада барыны да кезлери Анга аралып къалдыла. ²¹ Исса алагъа: «Китапдан бу сиз эшитген жазыу бюгюн толгъанды», – деп айтып башлады. ²² Бары да Аны юсюнден (ахшы) шагъатлыкъ эте эдиле эм Аны ауузундан чыккъан шафауат сёзлеге сейирсинип: «Бу Юсюню жашы туююмю?» – дей эдиле. ²³ Ол алагъа: «Ишексиз сиз Манга бу нарт сёзю эспертисиз: „Дохтур! Кесинг-Кесинги сау эт, мында Сени ата журтунда да, Кафарнахумда этгенинги, биз эшитгенни эт“ деп айтырсыз», – деди. ²⁴ Дагъыда: «Кертисин айтама сизге: бир файгъамбар да кесини ата журтунда къабыл этилмейди. ²⁵ Тюсюн айтама сизге: Илиясны заманында, юч жыл бла алты айны кёк жабылып, алай бла битеу жерде уллу ачлыкъ болгъан заманда, Израильде башсыз къатынла кёп эдиле. ²⁶ Илияс а аладан бирине да жиберилмегенди, жаланда Сидонну Сарафат шахарында болгъан бир башсыз къатыннга жиберилгенди. ²⁷ Элиша файгъамбарны заманында да Израильде келепен ауруулула кёп эдиле, жаланда Сириялы Намандан башха аладан бири да тазаланмагъанды», – деди. ²⁸ Муну эшитип, синагогадагъыла бары да ачыудан толдула. ²⁹ Ёрге туруп, Иссаны шахардан тышына къыстадыла эм Аны жардан энишге атар ючюн аланы шахарлары орналгъан тауну башына элтдиле. ³⁰ Алай а Исса, аланы аралары бла ётюр, узайып кетди. ³¹ Сора, Галилеяны Кафарнахум шахарына келип, шабат кюнледе халкъны юйретип турду. ³² Аны юйретиюне сейирсине эдиле, нек десегиз Аны сёзюню къудурети бар эди. ³³ Синагогада, харам нюрю болгъан бир жинли адам бар эди. Сора ол уллу ауаз бла: ³⁴ «Къой

бизни, Назаретли Исса! Сени бизни бла не ишинг барды? Сен бизни жояргъа келгенсе! Сени ким болгъанынгы билеме, Аллахны Сыйлысыса!» – деп къычырды. ³⁵ Исса: «Тын, бу адамдан чыкъ!» – деп жинни тыйды. Сора жин, ол адамны синагоганы ортасында жыгъып, анга не аз да заран этмей, аны ичинден чыкъды. ³⁶ Барына да къоркъуу туюшуп, кеси араларында: «Бу не сёз болур? Ол аллай бийлиги бла эм кючю бла харам нюрлеге буйрукъ этеди, ала да чыгъадыла», – деп ойлаша эдиле. ³⁷ Сора Иссаны юсюнден хапар битеу тегерекдеги жерлеге жайылды. ³⁸ Синагогадан чыгъып, Исса Шимонну юйюне келди. Шимонну къайын анасын а бек къызыу ауруу тутуп тура эди. Анга (болушурун) Иссадан тиледиле. ³⁹ Исса, тиширюну къатына келип, къызыу ауруун тыйгъанда, ауруу аны къойду. Тиширюу, олсагъат туруп, алагъа шапалыкъ этип башлады. ⁴⁰ Кюн батхан заманда уа, хар тюрлю ауругъан адамлары болгъанла бары да аланы Иссагъа келтире эдиле. Ол да, аланы хар бирини юсюне къолларын салып, аланы сау эте эди. ⁴¹ Аны кибик кёпледен жинле да къычырыкъ этип чыгъа эдиле эм: «Сен Аллахны Уланы Масихсе!» – дей эдиле. Ала Аны Масих болгъанын билгенлери себепли уа, Ол алагъа айтыргъа эркинлик бермей эди. ⁴² Танг атхан заманда уа Ол, юйден чыгъып, адам жашамагъан жерге кетди. Халкъ Аны излей барды, Анга келип: «Бизден кетме», – деп, Аны тыя эдиле. ⁴³ Алай а Ол алагъа: «Аллахны Патчахлыгъындан Хайыр Хапарны Мен башха шахарлагъа да айтыргъа керекме, нек десегиз Мен аны ючюн ийилгенме», – деди. ⁴⁴ Сора Галилеяны синагогаларында ууаз берип жүрюдю.

5 Бир жолда Аллахны сёзюн эшитир ючюн, халкъ Иссагъа басынып, Ол а Гинесар кёлню къатында тургъан заманда, ² Кёлде тургъан эки къайыкъны кёрдю. Чабакъчыла уа, къайыкъладан туюшуп, чабакъ ауларын жууа эдиле. ³ Шимоннукъу болгъан бир къайыкъгъа минип, жагъадан бир аз арлакъ жүзерге Исса андан тиледи, сора къайыкъда олтуруп халкъны юрете эди. ⁴ Юйретиюню тохтатханында уа, Шимоннга: «Теренине жүз да, чабакъ тутаргъа ауларыгъызыны атыгъыз», – деди. ⁵ Шимон Анга жууапха: «Устаз! Биз сау кечени кюрешгенбиз эм бир зат да туталмагъанбыз. Алай болсада, Сен айтхан ючюн ауну атайым», – деди. ⁶ Былай этип, ала бек кёп чабакъ тутдула, алай бла аланы чабакъ аулары окъуна жыртыла эди. ⁷ Сора башха къайыкъда болгъан нёгерлерине, алагъа болушургъа келсинле деп къол булгъап билдирдиле. Ала келдиле эм эки къайыкъны да толтурдула, алай бла ала батып башладыла. ⁸ Муну кёрюп, Шимон Петер Иссаны тобукъларына аууп: «Раббий, менден кет!

Нек десенг мен гюняхлы адамма», – деди. ⁹ Нек десегиз аллай бир чабакъ тутханларындан, анга да, аны бла болгъанланы барысына да уллу къоркъуу тюшген эди. ¹⁰ Аны кибики Шимонну нёгерлери болгъан Зебедейни жашлары Якъупха да, Ахиягъа да (къоркъуу тюшген эди). Исса Шимоннга: «Къоркъма, бюгюнден арысында адамланы тутарыкъса», – деди. ¹¹ Сора, эки къайыкъны да жагъагъа чыгъарып, барын да къоюп, Аны ызындан тебиредиле. ¹² Исса бир шахарда болгъан заманда, битеу санларын келепен ауруу алгъан бир адам келип, Иссаны кёрюп, Анга жалбара: «Раббий! Сюйсенг, мени тазаларгъа болаллыкъса», – дей, беттёбен ауду. ¹³ Исса къолун узатып, анга тийип: «Сюеме, тазалан», – деди. Эм олсагъатдан келепен ауруу аны юсюнден кетди. ¹⁴ Исса анга, муну бир кишиге да айтмазгъа, алай а барып дин къуллукъчугъа кёрюнюрге эм кесини тазаланнганы ючюн адамлагъа шагъатлыкъгъа, Муса буйрукъ этгенча, къурман этерге буюрду. ¹⁵ Алай а Иссаны юсюнден хапар кёпден кёп жайыла эди, бек кёп халкъ да, Анга тынгылар ючюн эм аурууларындан сау этилир ючюн жыйыла эди. ¹⁶ Ол а адам жашамагъан жерлеге кетип, тилек эте эди. ¹⁷ Бир кюн, Исса юйрете тургъан заманда, Галилеяны бла Иудеяны эм Иерусалимни хар жерлеринден келген фарисейле бла Таурат устазла да мында олтура эдиле. Исса Раббийни кючю бла ауругъанланы сау эте эди. ¹⁸ Ол заманда бир къауумла, санлары къурушхан бир адамны, жатхан жери бла келтирдиле, аны (юйге) кийирип, Иссаны аллына салыргъа кюрешдиле. ¹⁹ Халкъны кёплюгюнден, аны кийирирге жер тапмай, юйню башына миндиле да, къошунланы ачып, саусузну жатхан жери бла ортагъа Иссаны аллына тюшюрдюле. ²⁰ Исса, аланы ийнаныуларын кёрюп, ол адамгъа: «Гюняхларынг кечиледиле», – деди. ²¹ Дин алимле бла фарисейле: «Кяфыр сёлешген Бу кимди? Гюняхланы кечерге, бир Аллахдан башха ким болаллыкъды?» – деп ойланып башладыла. ²² Исса, аланы ойланыуларын ангылап, алагъа жууапха: «Сиз жүреклеригизде не ойланышасыз? ²³ Не тынчды: „Гюняхларынг кечиледиле“ дегенми, огъесе: „Тур да жүрю“ дегенми? ²⁴ Алай а Адам Улуну жер юсюнде гюняхланы кечерге эркинлиги болгъанын сиз билир ючюн (айтама)», – деди. Сора Ол, саусузгъа: «Санга айтама: тур, жатхан жеринги ал да, юйюнге бар!» – деди. ²⁵ Ол да олсагъат аланы алларында къобуп, жатхан жерин алды да, Аллахха махтау сала, юйюне кетди. ²⁶ Сора барын да къоркъуу алып, Аллахха махтау салдыла эмда къоркъуудан толуп: «Сейирилик ишле кёрдюк биз бюгюн!» – деди. ²⁷ Андан сора Исса чыкъды эмда жасакъ жыйылгъан жерде олтургъан, Левий атлы

жасакъ жыйыучуну кёрюп, анга: «Мени ызымдан кел!» – деди. ²⁸ Ол хар затын да къоюп, туруп, Иссаны ызындан кетип къалды. ²⁹ Сора Левий кесини юйюнде Анга уллу сыйлау этди. Анда бек кёп жасакъ жыйыучула эм ала бла олтургъан башхала бар эдиле. ³⁰ Дин алимле бла фарисейле уа ыразы болмай, Иссаны сохталарына: «Сиз жасакъ жыйыучула бла, гюняхлыла бла нек ашайсыз-ичесиз?» – дей эдиле. ³¹ Исса уа алагъа жууапха: «Дохтур керекли саула туююдюле, алай а ауругъанладыла. ³² Мен тюзлюклюлени туююл, гюняхлыланы тобагъа къайтышыргъа чакъырыр ючюн келгенме», – деди. ³³ Ала уа Анга: «Ахияны сохталары кёп ораза тутадыла, тилек да этедиле, фарисейлени сохталары да алай. Сеникиле уа нек ашайдыла-ичедиле?» – деди. ³⁴ Ол алагъа: «Киеуню нёгерлерине, киеу ала бла болгъан заманда ораза тутдурургъа болаллыкъмысыз? ³⁵ Алай а киеу аладан сыйырылгъан кюнле келликдиле. Ол заманда, ол кюнледе ораза тутарыкъдыла», – деди. ³⁶ Сора алагъа: «Бир киши да жангы кийимден жыртып алып, эски кийимге жамау салмайды. Алай этсе, жангыны да жыртыр, жангы кийимден жамау эскиге да жарамаз. ³⁷ Бир киши да жангы чагъырны эски гыбытлагъа къуймайды. Алай этсе, жангы чагъыр гыбытланы жыртыр, чагъыр да агъар, гыбытла да зыраф болурла. ³⁸ Алай а жангы чагъырны жангы гыбытлагъа къуяргъа керекди. Алай болса, экиси да сакъланырыкъдыла. ³⁹ Эм бир киши да, эски чагъыр ичип, олсагъат жангы чагъыр ичерге сюерик туююдю, нек десегиз: „Эски чагъыр игиди“ дерикди», – деп оюм берген таурух айтды.

6 Бир шабат кюн, Исса урлукъ себилген сабанланы ичи бла баргъан заманда, Аны сохталары будай башланы юзюп, къоллары бла уууп ашай эдиле. ² Фарисейледен бир къауумлары уа алагъа: «Шабат кюн этерге жарамагъанны нек этесиз?» – деди. ³ Исса алагъа жууапха: «Дауут кеси да, аны биргесине болгъанла да ач болгъан заманда ол не этгенин окъумагъанмысыз? ⁴ Ол, Аллахны юйюне кирип, жалаанда дин къуллукъчулагъа болмаса бир кишиге да ашаргъа тийишли болмагъан, анда салыннган ётмеклени алып ашагъанды, биргесине болгъанлагъа да бергенди», – деди. ⁵ Сора алагъа: «Адам Улу шабат кюнню да Бийиди», – деди. ⁶ Башха шабат кюнде да Анга синагогагъа кирип, юйретирге тюшдю. Анда онг къолу къуругъан бир адам бар эди. ⁷ Дин алимле бла фарисейле уа, Иссаны терслерге сылтау табар ючюн, шабат кюн сау этерми деп, Аны сынап къарай эдиле. ⁸ Ол а, аланы ойланышханларын билип, къолу къуругъан адамгъа: «Тур да ортагъа чыкъ», – деди. Ол турду да, алгъа чыкъды. ⁹ Сора

Исса алагъа: «Мен сизге сорайым: шабат кюн не этерге керекди? Ахшылыкъмы, огъесе аманлыкъмы? Жанни къутхарыргъамы, огъесе жояргъамы?» – деди. Ала зат айтмадыла. ¹⁰ Сора, аланы барысына да къарап, ол адамгъа: «Къолунгу узат», – деди. Ол да узатды, узатханлай, аны къолу бирси къолуча сау болуп къалды. ¹¹ Ала уа, къутуруп, кеси араларында Иссагъа не этейик дей эдиле. ¹² Ол кюнледе Исса, тилек этерге таугъа чыгып, сау кечени Аллахдан тилек этип турду. ¹³ Танг атхан заманда уа, Кесини сохталарын чакъырып, аладан онекисин сайлап, алагъа абустолла атады. Аны сайлагъанлары: ¹⁴ Кеси Петер атагъан Шимон, аны къарындашы Эндрей, Якъуп, Ахия, Филип, Барталмай, ¹⁵ Маттай, Тома, Алфай улу Якъуп, Патриот аталгъан Шимон, ¹⁶ Якъуп улу Иуда эм ол артда сатлыкъ болгъан Искариот Иуда эдиле. ¹⁷ Исса, ала бла таудан тюшюп, тюз жерде тохтады, Аны кёп сохталары да, битеу Иудеядан бла Иерусалимден эм Тирни бла Сидонну тенгиз боюнунда жерлеринден келген бек кёп халкъ да (тохтады). ¹⁸ Ала уа Анга тынгыларгъа эм аурууларындан сау этилирге келген эдиле, аны кибики харам нюрледен термилгенле да сау этиле эдиле. ¹⁹ Битеу халкъ Иссагъа тиерге излей эди, нек десегиз Андан кюч чыгып, барын да сау эте эди. ²⁰ Исса Кесини сохталарына къарап: «Жарлыла насыплысыз, нек десегиз Аллахны Патчахлыгъы сизниди. ²¹ Бусагъат заманда ач болгъанла насыплысыз, нек десегиз тоярыкъсыз. Бусагъат заманда жиягъанла насыплысыз, нек десегиз къууанырыкъсыз. ²² Адам Улу ючюн сизни адамла кёрюп болмагъан заманда, сизни (жамауатдан) къыстагъан, сёкген эм сизни атыгъызны аманнга чыгъаргъан заманда сиз насыплысыз. ²³ Ол кюн суюнюгюз эмда уллу къууанч этигиз, нек десегиз кёкледен сизни (аллыкъ) саугъагъыз уллуду. Аланы аталары да файгъамбарлагъа алай этгендиле. ²⁴ Байла, сизге уа палах! Нек десегиз сиз кесигизни жапсарылуугъузну энди аласыз. ²⁵ Бусагъат заманда тойгъанла, сизге палах! Нек десегиз ач боллукъсуз. Бусагъат заманда кюлгенле, сизге палах! Нек десегиз жиярыкъсыз эм сарнарыкъсыз. ²⁶ Битеу адамла сизни юсюгюзден ахшы айтхан заманда, сизге палах! Нек десегиз аланы аталары да жалгъан файгъамбарлагъа алай этгендиле». ²⁷ «Алай а тынгылагъанла, сизге айтама: душманларыгъызны суюнюгюз, сизни кёрюп болмагъанлагъа ахшылыкъ этигиз. ²⁸ Сизге къаргъыш этгенлеге алгъыш этигиз эм сизни жюрегигизни къыйнагъанла ючюн тилек этигиз. ²⁹ Сени бир жаягъынга ургъаннга экинчисин да буруп тут, сени тыш кийиминги сыйыргъаннга келегинги алыргъа да чырмау этме. ³⁰ Сенден

тилеген хар адамгъа бер эм сеникин алгъандан артха алыргъа излеме. ³¹ Адамла сизге къалай этерлерин сие эсегиз да, сиз да алагъа алай этигиз. ³² (Жаланда) сизни суюгенлени сие эсегиз, аны ючюн сизге не ыспас? Нек десегиз гюняхлыла да аланы суюгенлени сиедиле. ³³ Эмда сизге ахшылыкъ этгенлеге ахшылыкъ эте эсегиз, аны ючюн сизге не ыспас? Нек десегиз гюняхлыла да алай этедиле. ³⁴ Эм аладан артха алыргъа умут этгенлеригизге ёнгкюч бере эсегиз, аны ючюн сизге не ыспас? Нек десегиз гюняхлыла да бергенлерин артха алып ючюн гюняхлылагъа ёнгкюч бередила. ³⁵ Сиз а душманларыгъызны суюнюгюз, аладан бир зат да умут этмегенлей, ахшылыкъ да этигиз, ёнгкюч да беригиз. Сора сизге уллу саугъа болур, сиз Аллаху-Тааланы уланлары болурсуз, нек десегиз Ол, игиликни билмегенлеге да, огъурсузлагъа да игиликлиди. ³⁶ Алай бла сизни кёкдеги Атагъыз жумушакъ жюрекли болгъаны кибики, сиз да жумушакъ жюрекли болугъуз». ³⁷ «Терслемегиз, сиз да терсленмезсиз; айыпламагъыз, сиз да айыпланмазсыз; кечигиз, сиз да кечилирсиз. ³⁸ Беригиз, сизге да берилир: къагъылгъан, басылгъан эм топ-толу болгъан ахшы ёлчеу бла сизни къучагъыгъызгъа къуярла. Нек десегиз не ёлчеу бла ёлчелей эсегиз да, сизге да тамам ол ёлчеу бла ёлчеленирикди», – деди. ³⁹ Аны кибики алагъа бу оюм берген таурухну да айтды: «Сокъур сокъурну жюрютюрге болаллыкъмыды? Экиси да уругъа жыгъылмазламы? ⁴⁰ Сохта кесини устазындан уллу туююлду, алай а билими тамам болгъан хар ким да устазыча боллукъду. ⁴¹ Сен къарындашынгы кёзюндеги бутакъчыкъгъа нек къарайса, кесинги кёзюнде томуроуну уа сезмеймисе? ⁴² Неда, сен кесинги кёзюнде томуроуну кёрмеген заманда къарындашынга: „Къарындашым! Эркинлик бер, мен сени кёзюнгден бутакъчыкъны чыгъарайым“ деп айтыргъа къалай болаллыкъса? Эки бетли! Алгъа кесинги кёзюнгден томуроуну чыгъар, сора къарындашынгы кёзюнден бутакъчыкъны къалай чыгъарыргъа ол заманда кёрюрсе». ⁴³ «Аман кёгет берген ахшы терек жокъду, ахшы кёгет берген аман терек да жокъду. ⁴⁴ Хар терек кесини кёгетинден танылады. Кёкен терекден инжир жыймайдыла, чырпыдан да жюзюм алмайдыла. ⁴⁵ Огъурлу адам кесини жюрегини огъурлу хазнасындан огъурлулукъ чыгъарады, огъурсуз адам а кесини жюрегини огъурсуз хазнасындан огъурсузлукъ чыгъарады; нек десегиз аны ауузу жюрегинде болгъанны айтады». ⁴⁶ «Сиз Манга: „Раббий! Раббий!“ деп, нек айтасыз, Мен сизге айтханны уа этмейсиз? ⁴⁷ Манга келип, Мени

сёзлериме тынгылагъан эм аланы толтургъан хар адам кимге ушагъанын сизге айтайым: ⁴⁸ Ол, къазып, терен этип, мурдорун ташны юсюне салып юй ишлеген адамгъа ушайды. Суу къутургъан заманда, ырхы ол юйге бошланганда, юй ташны юсюнде орналгъаны себепли, (суу) аны жеринден тепдиралмады. ⁴⁹ Тынгылагъан эм толтурмагъан адам а, юйюн мурдорсуз, жер юсюнде ишлеген адамгъа ушайды. Анга ырхы бошланган заманда, олсагъат ол юй аууп саулай оюлуп кетди».

7 Исса битеу бу сёзлерин тынгылагъан халкъгъа айтып бошагъандан сора, Кафарнахумгъа кирди. ² Бир жюзбашчыны бек жаратхан къулу ёлюрге жетип ауруй эди. ³ Иссаны юсюнден эшитгенинде жюз башчы, аны къулун сау этерге келирин Иссадан тилер ючюн Анга иудейли таматаланы ийди. ⁴ Ала да, Иссагъа келип: «Сен муну анга этерге, ол тийишлиди. ⁵ Нек десенг ол бизни миллетибизни сюеди, бизге синагога да ишлетгенди», – деп, Андан бек тиледиле. ⁶ Исса ала бла тебиреди. Сора, Ол юйге къаршы болгъан заманда, жюзбашчы Анга: «Къыйналма, Раббий! Нек десенг Сен мени межамыма кирирге мен тийишли туюлме. ⁷ Ол себепден мен кесим кесими да Санга келирге тийишлиге санамагъанма. Алай болсада, бир сёз айт, сора мени къулум сау болур. ⁸ Мен кесим да бой салып тургъан адамма, алай болгъанлыкъгъа манга бойсунган аскерчилерим бардыла. Бирине: „Бар!“ дейме, барады; башхасына да: „Кел!“ дейме, келеди; къулума да: „Муну эт!“ дейме, этеди», – деп айтдырыгъа Анга шуёхларын ийди. ⁹ Муну эшитгенде, Исса анга сейирсинди эм Кесини ызындан баргъан халкъгъа айланып: «Израильде да тапмагъанма Мен быллай ийманни деп айтама сизге», – деди. ¹⁰ Жиберилгенле юйге къайтып, ауругъан къулну сау болуп тургъанын кёрдюле. ¹¹ Андан сора Исса, Наин атлы шахаргъа кетди, Аны биргесине Аны сохталарындан кёбюсю да, кёп халкъ да бара эдиле. ¹² Ол, шахарны къабакъларына жуукъ келген заманда уа, бир ёлюкню чыгъарып келе эдиле. Ол ананы жангыз жашы эди, ана кеси да башсыз къатын эди. Аны биргесине шахардан кёп халкъ келе эди. ¹³ Ол къатынны кёрюп, Раббий анга жазыкъсынып: «Жиляма», – деди. ¹⁴ Ёлюкню къатына барып, басхычына тийди, кётюрюп баргъанла тохтадыла. Исса: «Эй жаш! Тур, дейме санга», – деди. ¹⁵ Ёлген туруп олтурду эм сёлешип башлады. Исса аны анасына къайтарды. ¹⁶ Сора барын да къоркъуу алды эмда Аллахха шукур этип: «Бизни арабызда уллу файгъамбар чыкъды!» эмда «Аллах Кесини халкъына болушургъа келди!» – дей эдиле. ¹⁷ Иссаны юсюнден алай айтыу битеу Иудеяда эм

битеу тегерекде жайылды. ¹⁸ Сора Ахияны сохталары быланы барын да анга билдирдиле. ¹⁹ Ахия, кесини сохталарындан экисин чакъырып, Иссагъа: «Ол, Келлик Сенмисе, огъесе биз башханымы сакълайыкъ?» – деп сорургъа ийди. ²⁰ Ала Иссагъа келип: «Сууда Кёмюлдюрюучю Ахия бизни Санга: „Ол, Келлик Сенмисе, огъесе башханымы сакълайыкъ?“ деп сорургъа ийгенди», – деди. ²¹ Ол заманда уа Исса кёплени аурууларындан, ырахынлыкъларындан, огъурсуз нюрледен сау этген эди, кёп сокъурлагъа да кёз жарыкъ берген эди. ²² Сора Исса Ахияны сохталарына жууапха: «Барыгъыз, не кёргенигизни эм не эшитгенигизни Ахиягъа айтыгъыз. Сокъурла кёрюп, ахсакъла да жюрюп башлайдыла, келепенле тазаланадыла, сангыраула эшитедиле, ёлгенле тиргизиледиле, жарлылагъа Хайыр Хапар бериледи. ²³ Мени юсюмден ишекленмеген адам насыпды!» – деди. ²⁴ Ахия ийгенле кетгенден сора уа, Исса халкъгъа Ахияны юсюнден айтып башлады: «Сиз къум тюзге неге къараргъа баргъан эдигиз? Жел къымылдатхан къамишгеми? ²⁵ Неге къараргъа баргъан эдигиз сиз? Жумушакъ кийимле кийген адамгъамы? Омакъ кийингенле бла къайнап жашагъанла уа патчах тоханалада турадыла. ²⁶ Неге къараргъа баргъан эдигиз сиз? Файгъамбаргъамы? Хау, дейме сизге, файгъамбардан да уллугъа. ²⁷ Аны юсюнден: „Ма, Мен билдириучюмю Сени аллынга иеме, ол а Сени аллында жолунгу хазырлар“ деп жазылгъан олду. ²⁸ Ол себепден сизге айтама: къатынладан туугъанладан, сууда Кёмюлдюрюучю Ахиядан уллу бир файгъамбар да жокъду, алай а Аллахны Патчахлыгъында эм гитче андан уллуду», – деди. ²⁹ Ахияны сууда кёмюлдюрюую бла кёмюлдюрюулген битеу халкъ да, жасакъ жый ыучула да (Иссагъа) тынгылагъанларында Аллахны тюзлюгюне махтау салдыла. ³⁰ Фарисейле бла Таурат алимле уа Ахиядан сууда кёмюлдюрюулмей, кеслерини юслеринден Аллахны буйругъун къабыл этмей къойгъан эдиле. ³¹ Ол заманда Раббий: «Бу тукъумну адамларын ким бла тенгleshдирейим? Эм была кимге ушайдыла? ³² Ала, орамда олтуруп, бир бирлерине: „Биз сизге сыбызгъы сокъдукъ да сиз тепсемедигиз, биз сизге мудах жырла жырладыкъ да сиз жилямадыгъыз“ деп къычыргъан сабийлеге ушайдыла. ³³ Нек десегиз сууда Кёмюлдюрюучю Ахия келди, не ётмек ашамайды, не чагъыр ичмейди, анга: „Жинлиди“ дейсиз. ³⁴ Адам Улу келди, ашайды эм ичеди, сора: „Ма, ашаргъа эм чагъыр ичерге суююучю адам, жасакъ жыйыучулары бла гюняхлылары шуёху!“ дейсиз. ³⁵ Акъылманлыкъны тюзлюгю уа битеу аны ишлеринден кёрюнеди», – деди. ³⁶ Фарисейледен

биреу Иссаны кеси бла аш ашаргъа чакъырып элти. Ол фарисейни юйюне кирип олтурду. ³⁷ Ол заманда шахарны бир гюняхлы тиширыуу, Исса фарисейни юйюнде олтургъанын билип, акъ мермер сауут бла ариу ийисли жау келтирип келди. ³⁸ Иссаны арт жанында аякъларыны къатында тохтап, жилий-жилий, Аны аякъларын жилимукълары бла жибитип, кесини башыны чачы бла сюртюп башлады. Аны аякъларын уппа эте эди эм ариу ийисли жау бла майлай эди. ³⁹ Иссаны чакъыргъан фарисей, муну кёрюп, кеси-кесине: «Бу файгъамбар болса эди, сора Анга ким эм къаллай тиширыуу тийгенин, ол гюняхлы тиширыуу болгъанын билир эди», – дей эди. ⁴⁰ Анга бурулуп, Исса: «Шимон! Мени санга бир айтыр затым барды», – деди. Ол да: «Айт, Устаз», – деди. ⁴¹ Исса анга: «Ёнгкюч берген биреуню эки борчлусу болгъанды: аладан бири беш жюз динар борчлу, экинчиси уа элли динар борчлу болгъанды. ⁴² Аланы уа төлерге затлары болмагъаны себепли, ол экисине да кечип къойгъанды. Айт, ол экисинден аны къайсы бек сюер?» – деди. ⁴³ Шимон: «Кимге кёп кечилген эсе да ол деп ойлайма», – деп жууап этди. Исса анга: «Сен тюз ойлашдынг», – деди. ⁴⁴ Сора тиширыугъа бурулуп, Шимоннга: «Кёремисе сен бу тиширыуну? Мен сени юйюнге келдим, сен Мени аякъларыма суу да бермединг. Ол а Мени аякъларымы жилимукълары бла жибитип, кесини башыны чачы бла сюртдю. ⁴⁵ Сен Мени уппа этмединг, ол а, Мен келгенден бери, Мени аякъларымы уппа этгенин къоймайды. ⁴⁶ Сен Мени башыма зейтун жау жакъмадынг, ол а Мени аякъларыма ариу ийисли жау жакъды. ⁴⁷ Ол себепден а санга айтама: аны кёп гюняхлары кечилгени ючюн ол кёп сюеди. Анга аз кечилген адам а аз сюеди», – деди. ⁴⁸ Тиширыугъа уа: «Гюняхларынг кечиледиле», – деди. ⁴⁹ Исса бла олтургъанла да ичлеринден: «Гюняхланы да кечген, Бу кимди?» – дей эдиле. ⁵⁰ Ол а тиширыугъа: «Сени ийнаныуунг сени къутхарды, ырахатлыкъ бла бар», – деди.

8 Андан сора Исса, Аллахны Патчахлыгъын билдире эм аны юсюнден хайыр хапарны айта, шахарлада бла элдеде жюрюп айланды, онеки сохтасы да Аны биргесине эдиле. ² Эмда Ол аланы огъурсуз нюрледен эм арууладан сау этген бир къауум тиширыуу: ичинден жети жин чыкъгъан, Магдаллы аталгъан Мариям, ³ Иродну юйюн тутхан Кузаны къатыны Иоханна, Сусанна эм кёп башха тиширыула да Иссаны биргесине эдиле. Была кеслерини мюлкleri бла Анга къуллукъ эте эдиле. ⁴ Кёп халкъ жыйылып, Анга битеу шахарладан адамла келген заманда уа, Ол оюм берген таурух бла айтып башлады: ⁵ «Урлукъ себиучю кесини

урлугъун себерге чыкъды. Ол сепген заманда, бир бёлеги жол жанына тюшюп малтанды, кёкдеги къанатлыла да аны чёпледиле. ⁶ Бир бёлеги уа таш юсюне тюшюп чыкъды, алай а мылысы болмагъаны себепли къуруп къалды. ⁷ Бир бёлеги уа чыгъана арасына тюшдю, сора чыгъана аны биргесине ёсюп, (зыгытланы) басды. ⁸ Бир бёлеги уа ахшы топуракъгъа тюшдю, анда ёсюп, жюз кере тирлик берди», – деди. Муну айтханлай: «Эшитирге къулакълары болгъан эшитсин!» – деп уллу айтды. ⁹ Аны сохталары уа Анга: «Бу оюм берген таурух не магъананы тутады?» – деп сордула. ¹⁰ Ол алагъа: «Аллахны Патчахлыгъыны сырлары сизге ачылгъандыла, къалгъанлагъа уа (бары да) оюм берген таурухла бла айтылады, алай бла ала къарасала да кёрмейдиле, эшитселе да ангыламайдыла. ¹¹ Бу таурух а ма бу магъананы тутады: урлукъ Аллахны сёзюдю. ¹² Жол жанына тюшген а, ол сёзге тынгылагъанланы артда уа алагъа ибилис келип, ала ийнанмаз ючюн эм къутхарылмаз ючюн, аланы жүреклеринден сёзню алып кетгенни кёргюзтеди. ¹³ Таш юсюне тюшген а, ала сёзню эшитген заманларында, къууанып къабыл этгенле, алай болсада аланы тамырлары болмай, бир кезиуге ийнанганла, сыналыу заманда уа иймандан тайгъанладыла.

¹⁴ Чыгъанагъа тюшген а, ала сёзге тынгылагъанла, алай болгъанлыкъгъа кетгенлей къайгылагъа, байлыкъгъа, жашаудан зауукъланыулагъа хорлатханла эм хайыр бермегенледиле. ¹⁵ Ахшы жерге тюшген а, ала сёзню эшитип, аны халал, таза жүрекде сакълагъанла эм тёзюмлюк бла тирлик бергенледиле», – деди. Муну айтып бошагъанлай: «Эшитирге къулакълары болгъан эшитсин!» – деп уллу айтды. ¹⁶ «Бир киши да, чыракъны жандырып, аны сауут бла жапмайды, неда ундурукъ тюбюне салмайды, алай а (юйге) киргенле жарыкъ кёрюп ючюн, чырахтаннга салады. ¹⁷ Нек десегиз ачыкъ болмазлыкъ таша зат жокъду, не белгили болмазлыкъ эм билинмезлик жашырылгъан зат да жокъду. ¹⁸ Алай бла, сиз къалай тынгылагъаныгъызгъа къарагъыз, нек десегиз кимде бар эсе, анга берилир, кимде жокъ эсе уа, аны барды деп тургъан заты да андан сыйырылып», – деди. ¹⁹ Сора Иссагъа анасы бла къарындашлары келдиле, алай а халкъны кёплюгюнден Аны къатына келалмадыла. ²⁰ Эмда Анга: «Сени ананг бла къарындашларынг Сени кёрюрге суйюп, тышында турадыла», – деп билдирдиле. ²¹ Ол алагъа жууапха: «Мени анам эм Мени къарындашларым Аллахны сёзюне тынгылагъанла эм аны толтургъанладыла», – деди. ²² Бир кюн Исса Кесини сохталары бла къайыкъгъа минип, алагъа: «Кёлню ары жанына ётейик», –

деди. Сора ётерге тебиредиле. ²³ Ала кьайыкъ бла ётюп баргъан заманда Ол жукълап кьалды. Кёлде ключю жел башланды, аланы толкъунла баса эдиле эм ала кьоркъуу халда эдиле. ²⁴ Сора, кьатына келип, Аны уятып: «Устаз! Устаз! Жоюлабыз!» – дедиле. Ол а, туруп, желни да, сууну толкъунланыуун да тыйды. Ала тохтадыла эмда шошлукъ болуп кьалды. ²⁵ Ол заманда Ол алагъа: «Сизни ийнаныуугъуз кьайдады?» – деди. Ала уа кьоркъуп эм сейирсинип, бир бирлерине: «Бу кимди, желге да, суугъа да буйрукъ этген, ала да Анга бойсуннган?» – дей эдиле. ²⁶ Сора Галилеяны туурасында болгъан Гадара кьыралгъа келдиле. ²⁷ Исса жагъагъа чыкьгъан заманда уа, кёпден бери жинли болуп тургъан, кийим да киймеген, юйде да жашамай, кьабыр дорбунлада жашагъан, сахардан бир адам Иссагъа тюбеди. ²⁸ Ол Иссаны кёргенлей кьычырыкъ этди, Аны аллында аууп, уллу ауаз бла: «АллахуТааланы Уланы Исса, Сени мени бла не ишинг барды? Жалбарып тилейме Сенден, манга азап чекдирме!» – деди. ²⁹ Нек десегиз Исса харам нюрге ол адамдан чыгъаргъа буйрукъ этген эди. Харам нюр аны кёп кере тута эди, алай бла ол адамны тыяр ючюн, аны сынжырла бла эм бугъоула бла байлай эдиле. Алай болгъанлыкъгъа ол, бугъоуланы юзюп ала эди эмда жин аны адам жашамагъан жерлеге сюре эди. ³⁰ Исса анга: «Сени атынг неди?» – деп сорду. Ол: «Легион», – деди, нек десегиз анга кёп жинле кирген эдиле. ³¹ Жинле Иссадан алагъа тюрсюз теренликлеге барыргъа буйрукъ этмезин жалбарып тиледиле. ³² Былайда уа сыртда уллу тонгуз сюрюу отлай эди, жинле тонгузлагъа кирирге эркинлик беририн Иссадан тиледиле. Ол алагъа эркинлик берди. ³³ Жинле, ол адамдан чыгып, тонгузлагъа кирдиле. Тонгуз сюрюу тикден кёлге атылды эм суугъа батып кетди. ³⁴ Сюрюучюле, болуннанны кёрюп, чабып кетип, сахарда бла элдеде айтдыла. ³⁵ Адамла болуннанны кёрюрге чыкьдыла. Иссагъа келип, андан жинле чыкьгъан адамны, Иссаны аякларыны кьатында олтуруп, кийинип, тюз акъылы бла тургъанынлай кёрюп, бек кьоркъдула. ³⁶ Жинли адам кьалай сау болгъанын кёргенле уа алагъа айтдыла. ³⁷ Сора Гадараны тийресинде жашагъан битеу халкъ аладан кетерин Иссадан тиледи, нек десегиз аланы уллу кьоркъуу алгъан эди. Исса артха кьайтыргъа кьайыкъгъа минди. ³⁸ Ичинден жинле чыкьгъан адам а, Иссадан: «Мени биргенге ал», – деп тиледи. Алай болгъанлыкъгъа Исса аны ийип: ³⁹ «Юйюнге кьайт да, Аллахны санга не этгенин айт», – деди. Ол, барып, Иссаны анга не этгенин битеу сахарда айтып жюрюдю. ⁴⁰ Исса кьайтхан заманда уа, халкъ

Аны кьабыл этди, нек десегиз бары да Аны сакълай эдиле. ⁴¹ Ол заманда синагоганы таматасы болгъан, Яир атлы бир адам келди эмда Иссаны аякларына аууп, Андан аны юйюне келирин тиледи. ⁴² Нек десегиз аны онеки жыллыкъ жангыз кьызы бар эди, ол да ёле тура эди. Исса бара тургъан заманда уа, халкъ Аны тегерегинден кьыса эди. ⁴³ Сора онеки жылны кьаны кетип ауругъан, битеу мюлкюн дохтурлагъа жоюп, аладан бири да багып сау эталмагъан бир тишируу, ⁴⁴ артындан келип, Иссаны кийимини кьыйырына тийди эм олсагъат аны кьаны кетгени тохтап кьалды. ⁴⁵ Сора Исса: «Ким тийди Манга?» – деди. Бары да: «Тиймегенбиз», – деген заманда уа, Петер эм Аны биргесине болгъанла: «Устаз! Халкъ Сени тегерегинден алып, кьысып турады, Сен а: „Ким тийди Манга?“ дейсе!» – дедиле. ⁴⁶ Алай а Исса: «Манга биреу тийгенди, нек десегиз Менден чыкьгъан ключню Мен сезгенме», – деди. ⁴⁷ Тишируу да, ол билинмей кьалмагъанын кёрюп, титиреу бла кьатына келип, Аны аллына аууп, Анга не себепден тийгенин эм олсагъатдан кьалай сау болгъанын, битеу халкъны аллында Анга айтды. ⁴⁸ Исса анга: «Таукел эт, кьызым! Сени ийманынг сени кьутхарды, ырахатлыкъ бла бар», – деди. ⁴⁹ Исса муну айта тургъан заманда, синагоганы таматасыны юйюнден биреу келип, (таматагъа): «Кьызынг ёлгенди, кьыйнама Устазны», – деди. ⁵⁰ Исса уа, муну эшитип, таматагъа: «Кьоркъма, ийнанып тур, кьыз сау кьаллыкъды», – деди. ⁵¹ Юйге келгенлей а, Исса Петерден, Ахиядан, Якъупдан эмда кьызын атасындан бла анасындан башха бир кишини да кирирге кьоймады. ⁵² Бары да кьызгъа жилий эм сарнай эдиле. Исса уа: «Жилимагъыз, ол ёлмегенди, жукълап турады», – деди. ⁵³ Ала, кьызын ёлгенин билип, Аны хыликка этдиле. ⁵⁴ Ол а, барын да тышына ийип, кьызын кьолундан тутуп: «Кьызым! Тур», – деп уллу айтды. ⁵⁵ Сора кьызын жаны кьайтды, ол олсагъат турду. Исса алагъа кьызгъа аш берирге буюрду. ⁵⁶ Кьызын атасы-анасы сейирсиндиле. Исса уа болуннаны юсюнден бир кишиге да айтмазгъа алагъа буйрукъ этди.

9 Исса, онекисин жыйып, битеу жинлени кьыстаргъа, аурууладан сау этерге алагъа ключ эм эркинлик берип, ² Аланы Аллахны Патчахлыгъын билдирирге эм ауругъанланы сау этерге ийди. ³ Эмда алагъа: «Жолгъа бир зат да алмагъыз: не таякъ, не артмакъ, не ётмек, не кюмюш, эки кьат кийимигиз да болмасын. ⁴ Эм кьайсы юйге кирсегиз да, анда кьалыгъыз, жолгъа да андан тебирегиз. ⁵ Сизни не жерде кьабыл этмеселе уа, ол сахардан чыгъа туруп, алагъа шагъатлыкъгъа аякларыгъыздан букъуну да

къагып тюшюрюгюз», – деди. ⁶ Ала, кетип, хар жерде Хайыр Хапарны бере эм ауругъанланы сау эте, элдеде айландыла. ⁷ Тетрарх Ирод, Иссаны битеу этген ишлерин эшитип, абызырагъан эди. Нек десегиз бир къауумла: «Ахия ёлгенледен тиргизилгенди», – дей эдиле. ⁸ Башхалары: «Илияс келгенди», бир къауумла уа: «Бурунгу файгъамбарладан бирлери тиргизилгенди», – дей эдиле. ⁹ Сора Ирод: «Ахияны мен башын кесдиргенме. Аны юсюнден мен былай эшитген, Ол а ким болур?» – дей эди. Эмда Аны кёрюрге излей эди. ¹⁰ Абустолла, къайтып, кеслерини не этгенлерин Иссагъа айтдыла. Сора Ол, аланы Кесини биргесине алып, Бейтсайда атлы шахаргъа жууукъ бир бош жерге кетди. ¹¹ Халкъ, муну билип, Аны ызындан барды. Ол, аланы къабыл этип, ала бла Аллахны Патчахлыгъындан ушакъ эте эди, сау этилирге керекли болгъанланы да сау эте эди. ¹² Ингир болуп башлагъан эди. Сора Иссаны къатына келип, онекиси Анга: «Халкъны ий, ала, кече къалыргъа тегерекдеги элгеге бла ауулагъа барып, анда аш тапсынла. Биз мында бош жердебиз», – дедиле. ¹³ Ол а алагъа: «Алагъа аш сиз беригиз», – деди. Ала: «Бизни беш ётмек бла эки чабакъдан башха затыбыз жокъду, не уа битеу бу халкъгъа биз барып, ашарыкъ сатыпмы алайыкъ?» – дедиле. ¹⁴ Нек десегиз ала беш мингге жууукъ адам бола эдиле. Ол а Кесини сохталарына: «Аланы эллишерден тизгин-тизгин этип олтуртугъуз», – деди. ¹⁵ Сора алай этип, барын да олтуртдула. ¹⁶ Исса беш ётмекни бла эки чабакъны алып, кекге къарап, (Аллахха) шукур этип, сындырып, халкъгъа юлеширге сохталарына берди. ¹⁷ Бары да ашап тойдула, аладан къалгъан кесекледен да онеки четен жыйылды. ¹⁸ Бир жолда Исса таша жерде тилек этген заманда, сохталары да Аны биргесине эдиле. Ол алагъа: «Халкъ Мени кимге санайды?» – деп сорду. ¹⁹ Ала жууапха: «Сууда Кёмюлдюрюучю Ахиягъа, башхала уа Илиясха, дагъыда башхала уа бурунгу файгъамбарладан бирлери тиргизилгенди деп айтадыла», – дедиле. ²⁰ Исса алагъа: «Сиз а Мени кимге санайсыз?» – деп сорду. Петер: «Аллахны Масихине», – деп жууап этди. ²¹ Исса уа муну бир кишиге айтмазгъа алагъа къаты буюрду: ²² «Адам Улу кеп азап чегерге керекди; таматала, баш дин къуллукъчула, дин алиме Аны къабыл этмей къоярыкъдыла. Ол ёлтюрюллукъдю эм ючюнчю кюн тиргизилирикди», – деди. ²³ Сора барына да: «Мени ызымдан келирге суйген адам кесин унутсун да хар кюн сайын кесини къачын алып, Мени ызымдан келсин. ²⁴ Нек десегиз кесини жанын сакъларгъа суйген адам аны жояр, Мени ючюн кесини жанын жойгъан адам а, аны сакълар. ²⁵ Адам битеу дуняны алса да, кеси-кесин а жойса,

неда кесине заран этсе, анга не айда? ²⁶ Нек десенг Менден эм Мени сёзлеримден ким ыйлыкъсынса да, Адам Улу да, Кесини, Атасыны эмда сыйлы мёлеклени алааматлыгъы бла келгенинде, ол адамдан ыйлыкъсынырыкъды. ²⁷ Сизге кертисин айтама: былайда тургъанладан бир къауумла, ёлюм сынагъынчы, Аллахны Патчахлыгъын кёрлюкдюле», – деди. ²⁸ Исса, бу сёзлени айтхандан сора, сегиз кюн чакълы озгъанлай Петерни, Ахияны, Якъупну алып, тилек этерге таугъа чыкъды. ²⁹ Тилек этген заманында, Аны бетини сыфаты тюрленди, Аны кийими да акъ, жылтырауукъ болуп къалды. ³⁰ Алайына эки киши Аны бла селеше эдиле, ала уа Муса бла Илияс эдиле. ³¹ Ала, алаамат халда кёрюнюп, Иссаны ахырыны, Иерусалимде сынарыкъ ёлюмюню юсюнден айта эдиле. ³² Петерни бла аны биргесине болгъанланы уа жукъу къысхан эди; болсада, уянып, Иссаны алааматлыгъын, эки кишини да Аны бла сюелип тургъанын кёрдюле. ³³ Сора ала, Иссаны къатындан кете туруп, Петер не айтханын да билмегенлей, Иссагъа: «Устаз! Бизге мында турургъа игиди. Юч чырпы къошчукъ этейик, Санга бирин, Мусагъа бирин, Илиясха да бирин», – деди. ³⁴ Ол муну айтхан заманда уа, бир булут, келип, аланы жапды. Булутха киргенлеринде бек къоркъдула. ³⁵ Эмда булутну ичинден: «Бу Мени сайланган Уланымды; Анга тынгылагъыз», – деп селешген ауаз келди. ³⁶ Бу ауаз тохтагъандан сора, Исса кеси жангыз къалды. Ала тынгылап, не кёргенлерин ол кюнледе бир кишиге да айтмай къойдула. ³⁷ Экинчи кюн а, ала таудан тюшген заманда, Аны аллына кеп халкъ чыкъды. ³⁸ Алайына халкъны ичинден биреулен: «Устаз! Мени жашыма къарарынгы Сенден тилейме, ол менде жангызды. ³⁹ Аны бир нюр тутады, ол билмей тургъанлай къычырады. Нюр аны къалтыратып, аны аууз кёмюклери келеди. Нюр, инжитип, аны кючден къояды. ⁴⁰ Нюрню къыстаргъа мен Сени сохталарындан тилеген эдим, ала уа болалмадыла», – деп, къычырып айтды. ⁴¹ Исса уа жууап эте: «Эй иймансыз, бузукъ тукъум! Сизни бла къачаннга дери болуп, сизге тёзюп турлукъма? Жашынгы бери келтир!» – деди. ⁴² Жаш келе тургъан заманда уа, жин аны жыгъып, къалтыратып башлады. Алай болгъанлыкъгъа Исса харам нюрню тыйды эмда жашны, сау этип, атасына берди. ⁴³ Барысы да Аллахны уллулугъуна тамаша болдула. Иссаны битеу этгенлерине бары да сейирсинген заманда уа, Ол Кесини сохталарына: ⁴⁴ «Бу сёзлени сиз къулакъларыгъызгъа салыгъыз: Адам Улу адамланы къолларына берилликди», – деди. ⁴⁵ Алай а бу сёзю ала ангыламадыла, бу сёз алагъа ачыкъ

туйюл эди. Ол себепден анга туюшюмедице, ол сёзню юсюнден Анга сорургъа уа къоркъуп къойдула. ⁴⁶ Сохталаны арасында уа, бизден кимибиз уллу болур деген даулаш башланды. ⁴⁷ Исса уа, аланы жүрек ойлашыуларын билип, сабийни алып, аны Кесини аллында сюеп, ⁴⁸ Алагъа: «Бу сабийни Мени атым ючюн ким къабыл этсе, ол Мени къабыл этеди. Мени къабыл этген адам а, Мени Ийгенни къабыл этеди. Ол себепден, сизден барыгъыздан да эм гитче ким эсе да, ол эм уллу боллукъду», – деди. ⁴⁹ Ол заманда Ахия: «Устаз! Сени атынг бла жинлени къыстагъан бир адамны кёрдюк да, ол бизни бла жүрюмегени себепли аны тыйдыкъ», – деди. ⁵⁰ Исса анга: «Тыймагъыз, нек десегиз сизге къажау болмагъан адам сизни жанлыды», – деди. ⁵¹ Аны бу дуниядан кёкге кётюрюлюр кюнлери жете башлагъанда уа, Ол, Иерусалимге барыргъа таукел этип, жолгъа чыкъды. ⁵² Эмда Кесини аллында хапар бериучюле ийди, ала да барып, Анга (кече къалыр жер) хазырлар ючюн, самариялы элге кирдиле. ⁵³ Алай а Иссаны Иерусалимге баргъан жолоучу халы болгъаны себепли, самариялыла Аны къабыл этмедиле. ⁵⁴ Муну кёрюп, Аны сохталары Якъуп бла Ахия: «Раббий! Илияс этгенча, кёкден от туюшюп, аланы къырсын деп айтсакъ сюемисе?» – деди. ⁵⁵ Ол а, алагъа бурулуп, аланы тыйып: «Сиз къайсы нюрде болгъаныгъызны билмейсиз. ⁵⁶ Нек десегиз Адам Улу адамланы жанларын жоаргъа туйюл, алай а къутхарыргъа келгенди», – деди. Сора башха элге кетдиле. ⁵⁷ Ала жолда бара тургъан заманда, биреу Иссагъа: «Раббий! Сен къайры барсанг да, мен Сени ызынгдан барлыкъма», – деди. ⁵⁸ Исса анга: «Тюлкюлени тешиклери, кёкдеги къанатлыланы да уялары барды, Адам Улуну уа башын салыр жери жокъду», – деди. ⁵⁹ Башхасына уа: «Мени ызымдан кел», – деди. Ол а: «Раббий! Алгъа барып, атам асыраргъа манга эркинлик бер», – деди. ⁶⁰ Исса уа анга: «Ёлюклеге кеслерини ёлюлерин асыраргъа къой, сен а, барып, Аллахны Патчахлыгъыны хайыр хапарын билдир», – деди. ⁶¹ Дагъыда биреу: «Мен Сени ызынгдан барлыкъма, Раббий! Алай а, алгъа манга юйдегилерим бла саламлашып айырылыргъа эркинлик бер», – деди. ⁶² Исса уа анга: «Кесини къолун сабан агъачха салгъандан сора бурулуп артха къарагъан адам, Аллахны Патчахлыгъына жараулу туйюлдю», – деди.

10 Андан сора Раббий башха жетмиш сохта сайлады эм Кеси барыргъа суйген хар сахаргъа бла жерге, Кесини аллында аланы экеу-экеу ийип, ² Алагъа былай айтды: «Тирликле кёпдюле, ишлеучюле уа аздыла, алай бла тирликни Иесинден тилегиз, Ол Кесини тирлигине

ишлеучюле жиберсин. ³ Барыгъыз! Мен сизни, къозуланы бёрюле ичине ийгенча, иеме. ⁴ Биргегизге не бохча, не артмакъ, не чарыкъ алмагъыз, жолда бир киши бла да саламлашмагъыз. ⁵ Не юйге кирсегиз да, алгъа: „Бу юйге ырахатлыкъ!“ деп айтыгъыз. ⁶ Анда ырахатлыкъны суйюучю адам бар эсе, сиз тилеген ырахатлыкъ аны юсюнде къалыр, жокъ эсе уа, кесигизге къайтыр. ⁷ Ол юйде уа къалыгъыз, алада болгъан затдан ашагъыз эм ичигиз, нек десегиз урунган кесини хакъын алыргъа тийишлиди. Бир юйден бир юйге ётмегиз. ⁸ Не сахаргъа келсегиз да, сизни къабыл этселе, не берселе да ашагъыз. ⁹ Анда болгъан ауругъанланы сау этигиз эмда алагъа: „Аллахны Патчахлыгъы сизге жуукълашханды“, деп айтыгъыз. ¹⁰ Не сахаргъа келсегиз да, сизни къабыл этмеселе уа, орамгъа чыгып, алагъа: ¹¹ „Сизни сахарыгъыздан бизге жабышхан букъуну да сизге (шагъатлыкъгъа) къагып туюшюребиз. Алай болгъанлыкъгъа, Аллахны Патчахлыгъы сизге жуукълашханын билигиз“, деп айтыгъыз. ¹² Ол сахардан эсе, (къыямат) кюнде Содомгъа тынчыракъ болур деп айтама сизге. ¹³ Палах санга, Хоразин! Палах санга, Бейтсайда! Нек десегиз сизде этилген къудуретли ишле Тирде бла Сидонда этилген болсала эдиле, ала эртте окъуна, зыбыр кийим кийип, кюлде олтуруп, тобагъа къайтышыр эдиле. ¹⁴ Алай а хукму кюнде Тирге бла Сидонга тынчыракъ боллукъду. ¹⁵ Кёкге дери кётюрюлген Кафарнахум, сен да ахыратха дери туюшюрюлорсе. ¹⁶ Сизге тынгылагъан Манга тынгылайды, сизни къабыл этмей къойгъан да Мени къабыл этмей къояды. Мени къабыл этмей къойгъан а Мени Ийгенни къабыл этмей къояды. ¹⁷ Жетмиш сохта къууанч бла къайтып келип: «Раббий! Сени атынгы айтханыбызда бизге жинле да бойсунадыла!» – деди. ¹⁸ Ол а алагъа: «Шайтанны шыбылача кёкден туюшгенин Мен кёргенме. ¹⁹ Ма, жилинланы да, акъырапланы да, душманны битеу кючлерин да аякъларыгъыз бла басаргъа сизге эркинлик береме, сизге бир зат да заран этерик туйюлдю. ²⁰ Алай болгъанлыкъгъа жинлени сизге бойсунганларына къууанмагъыз, алай а сизни атларыгъыз кёкдеде жазылгъанына къууаныгъыз», – деди. ²¹ Олсагъатда Исса, кёлю бла къууанып: «Эй Атам, кёкню да, жерни да Раббийи! Сен бу затланы билимлиден эм акъыллыладан жашырып гитче сабийлеге ачханынг ючюн Санга шукур этеме. Алайды, Атам! Сен алай этиуню иги кёргенсе, – деди. ²² Сора сохталарына айланып: – Мени Атам хар нени да Манга бергенди. Уланы ким болгъанын Атадан башха бир киши да билмейди, Ата ким болгъанын да Уланындан бла, Уланы

билдирирге суйген адамдан башха бир киши да билмейди», – деди. ²³ Дагыда, сохталарына бурулуп алагъа энчи: «Бу сиз кѳргенлени кѳрген кѳзле насыплдыла! ²⁴ Нек десегиз кѳп файгъамбарла бла патчахла сиз кѳргенлени кѳрюрге суйгендиле, кѳрмегендиле, сиз эшитгенлени эшитирге да суйгендиле, эшитмегендиле деп айтама сизге», – деди. ²⁵ Сора ма, бир Таурат алим, туруп, Иссаны сынар ючюн: «Устаз! Ёмюрлюк жашаудан юлюшлю болур ючюн, мен не этейим?» – деди. ²⁶ Исса уа анга: «Тауратда не жазылгъанды? Къалай окъуйса?» – деди. ²⁷ Ол жууапха: «Раббий Аллахынгы битеу юрегинг бла, битеу жанынг бла, битеу кючюнг бла, битеу акъылынг бла суй, жууугъунгу да кеси-кесинги суйгенча суй», – деди. ²⁸ Исса анга: «Сен тюз жууап этдинг, алай эт, жашарса», – деди. ²⁹ Ол а, кесин ариуларгъа суйюп, Иссагъа: «Мени жууугъум а кимди?» – деди. ³⁰ Мынга Исса былай айтды: «Бир адам, Иерусалимден Иерихоннга бара туруп, аманлыкъчылагъа тюбеп къалды, ала уа, аны юсюнден кийимин тешип алып, кесин жаралы этип, ёлтюрюрге аздан къоюп кетдиле. ³¹ Билмей тургъанлай, бир дин къуллукъчу ол жол бла бара эди. Ол, адамны кѳрюп, жолну ары жаны бла озуп кетди. ³² Аны кибик ол жерде болгъан бир левийли да, (къатына) барып къарады, сора жолну ары жаны бла озуп кетди. ³³ Бир самариялы киши уа, атланып бара, аны юсюне тюбеп, аны кѳрюп жазыкъсында ³⁴ Эмда, къатына келип, жау бла чагъыр къуюп, аны жараларын байлады; сора аны, кесини эшегине миндирип, къонакъ юйге келтирип, аны къайгъысын этди. ³⁵ Экинчи кюн а, кете туруп, эки динар чыгъарып, къонакъ юйню тутхан адамгъа берип, анга: „Муну къайгъысын эт; мындан кѳп жойсанг да, мен къайтхан заманымда санга берирме“, дегенди. ³⁶ Аманлыкъчыланы къолларына тюшгеннге ол ючюсюнден къайсы жууукъ болгъанды деп акъыл этесе сен?». ³⁷ Ол да: «Анга жазыкъсынып болушхан», – деди. Ол заманда Исса анга: «Бар, сен да алай эт», – деди. ³⁸ Ала жолда бара, Исса бир элге келди. Мында Марта атлы бир тиширыу Аны кесини юйюне къонакъгъа алды. ³⁹ Аны Мариям атлы эгечи бар эди, ол а, Иссаны аякъларыны къатына олтуруп, Аны сѳзюне тынгылай эди. ⁴⁰ Марта уа уллу сыйлау къайгъы эте эди, Иссаны къатына барып: «Раббий! Эгечим мени шапалыкъ этерге жангызлай къойгъанына Сен къайгъырмаймыса? Айт анга, манга болушсун!» – деди. ⁴¹ Исса уа анга жууапха: «Марта! Марта! Сен кѳп затха къайгъы этип жунчуйса. ⁴² Кереклиси уа бир затды, Мариям а, кесинден сыйырылмазлыкъ ахшы юлюшню сайлагъанды», – деди.

11 Бир жолда, Исса бир жерде тилек этип тохтагъан заманда, Аны сохталарындан бири Анга: «Раббий! Ахия кесини сохталарын юйретгенча, бизни тилек этерге юйрет», – деди. ² Ол алагъа: «Тилек этген заманыгъызда былай айтыгъыз: „Эй кѳкледеги Атабыз! Сени атынг сыйлы тутулсун, Сени Патчахлыгъынг келсин, кѳкде кибик, жерде да Сени буйругъунг болсун. ³ Бизни кюнлюк ётмегибизни бизге хар кюннге берип тур. ⁴ Бизни гюняхларыбызны кеч, нек десенг биз да бизни хар борчлубузгъа кечебиз эмда бизни терилиуге тюшюрме, алай а бизни хыйлачыдан къутхар“ деп айтыгъыз», – деди. ⁵ Дагыда алагъа: «(Сѳз ючюн), сизден биригизни шуѳху болуп, анга кече арасында келип: „Шуѳхум! Манга юч ётмек ёнгкюч бер, ⁶ Нек десенг мени бир шуѳхум жолдан манга къайтханды, мени уа аны аллына салыргъа затым жокъду“ деп айтса, ⁷ Ол а юйюню ичинден анга жууапха: „Къыйнама мени, энди эшикле этилгендиле, мени сабийлерим да мени биргеме тѳшекдедиле. Туруп санга зат бераллыкъ туююлме“ деп айтса, ⁸ Аны бла шуѳхлугъу ючюн ол туруп анга бермесе да, аны тохтаусуз тилегени ючюн, туруп, ненча тилесе да анга берип, деп айтама сизге. ⁹ Мен да сизге айтайым: тилегиз – берилир сизге, излегиз – табарсыз, (эшикни) къагъыгъыз – ачылып сизге. ¹⁰ Нек десегиз хар тилеген алады, излеген да табады, (эшикни) къакъгъаннга да ачылып. ¹¹ Сизни арагъызда, жашы андан ётмек тилеген заманда, анга таш берлик, неда чабакъ тилеген заманда, чабакъны орунуна анга жилиан берлик, ¹² Неда, жумуртха тилесе, анга акъырап берлик ата бармыды? ¹³ Алай бла, сиз огъурсуз болгъаныгъызлай да, сабийлеригизге ахшы саугъала берирге биле эсегиз, бегирек да кѳкдеги Ата Андан тилегенлеге Сыйлы Нюрню берир», – деди. ¹⁴ Бир жолда Исса бир адамдан жинни къыстады, ол а тилсиз эди. Жин чыкъгъан заманда, тилсиз адам сѳлешип башлады, халкъ да сейирсинди. ¹⁵ Аладан бир къауумла уа: «Ол жинлени, жинлени бийи беелзебулну кючу бла къыстайды», – дей эдиле. ¹⁶ Башхала уа, Аны сынар ючюн, кѳкден илишан кѳргюзтюрюн Андан даулай эдиле. ¹⁷ Исса уа, аланы ойлашыуларын биллип, алагъа: «Кеси-кесинде юлешинген хар патчахлыкъ халек боллукъду, кеси-кесинде юлешинген юй да оюлур. ¹⁸ Шайтан кеси-кесинде юлешинген эсе уа, аны патчахлыгъы къалай чыдарыкъды? Сиз а Манга, жинлени беелзебулну кючу бла къыстайса, – дейсиз. ¹⁹ Мен жинлени беелзебулну кючу бла къыстай эсем, сизни адамларыгъыз кимни кючу бла къыстайдыла? Ол себепден ала сизге сюдоле боллукъдула. ²⁰ Мен жинлени Аллахны къууаты бла къыстай эсем а,

ишексиз сизге Аллахны Патчахлыгы жетгенди. ²¹ Кючлю адам кесини юйюн сауутлары бла сакълагъан заманда, аны мюлкю кьоркьуусузлукъдады. ²² Андан да кючлю, анга чабыуул этип, аны хорласа уа, ол ышанган битеу сауутланы алып, аны сыйырып алгъан мюлкю да юлешир. ²³ Мени бла болмагъан, Манга къажанду, Мени бла жыймагъан, чачады. ²⁴ Харам нюр адамдан чыкьгъанда, тынчлыкъ излей, суусуз жерледе айланады. Излеп тапмай: „Мен чыкьгъан юйюме къайтайым“ дейди. ²⁵ Къайтханлай, аны сыйпалып, жасалып тургъанлай табады. ²⁶ Сора, барып, кесинден да огъурсуз башха жети харам нюрню биргесине алып келип, ары кирип анда жашайдыла. Ол адамны артдагы халы алгъыннгыдан да аман болады», – деди. ²⁷ Ол муну айтхан заманда уа, бир тиширыу халкьны ичинден ауазын кетюрюп, Анга: «Сени жюрютген къарын, Сени асырагъан эмчекле насыпдыдыла!» – деди. ²⁸ Исса уа: «Андан да тюзю, Аллахны сёзюне тынгылап, аны сакълагъанла насыпдыдыла», – деди. ²⁹ Халкь кеп жыйылып тебиреген заманда уа, Ол былай айтып башлады: «Бу тукъум бузукъ тукъумду. Ол илишан излейди, алай а Жюнюс файгъамбарны илишанындан башха, анга илишан бериллик туюлду. ³⁰ Нек десегиз Жюнюс нинебалылагъа илишан болгъаныча, Адам Улу да бу тукъумгъа алай боллукъду. ³¹ Къыбыладагы тиширыу патчах хукму кюнде бу тукъумну адамлары бла сюдге туруп, аланы терслерикди. Нек десегиз ол Сюлеменни акъыллылыгына тынгыларгъа жерни этегинден келген эди. Мындагы уа Сюлеменден уллуду. ³² Нинебалыла хукму кюнде бу тукъум бла сюдге туруп, аны терслерикдиле, нек десегиз ала Жюнюсю ууазындан тобагъа къайтышхандыла. Мындагы уа Жюнюсден уллуду». ³³ «Бир киши да, чыракъны жандырып, аны таша жерге, не юй сауутну туюне салмайды, алай а юйге киргенле жарыкь кёрюп ючюн, чыраханнга салады. ³⁴ Чархха чыракъ кездю. Алай бла, сени кезюнг таза болса, битеу чархынг жарыкь боллукъду, ол аман болса уа, сени чархынг да къарангы боллукъду. ³⁵ Алай бла, сакъ бол, сенде болгъан жарыкь къарангы болуп чыкьмасын! ³⁶ Сени битеу чархынг жарыкь эсе эм бир къарангы жери да жокъ эсе уа, сени, чыракъ жарыгы бла жарытханча, болгъан затынг алай жарыкь боллукъду». ³⁷ Исса муну айтхан заманда, бир фарисей Аны тюшлюк ашаргъа юйюне тилеп чакъырды. Ол келип олтурду. ³⁸ Ашарны аллында Исса къолларын жуумагъанын кёрюп, фарисей сейирсинди. ³⁹ Раббий а анга: «Энди сиз, фарисейле, аякьны бла табакьны тышын тазалайсыз, сизни ичигиз а урлаудан бла

хыйлачылыкьдан толуду. ⁴⁰ Оюмсузла! Тышын Ким жаратхан эсе, ичиндегин да Ол жаратмагъанмыды? ⁴¹ Андан эсе, сизде болгъан затдан садакьа беригиз: ол заманда сизни хар затыгьыз да таза болур. ⁴² Алай а сизге, эй фарисейле, палах! Сиз дугъумадан, рутадан эм хар тюрлю тахта кегетледен зекят бересиз, тюзлюкге бла Аллахны суймекликге уа эс бурмайсыз. Быланы этерге, аланы да кьоймазгъа керек эди. ⁴³ Фарисейле, сизге палах! Синагогалада алда олтурургъа, халкь жыйылыулада салам алыргъа сюесиз. ⁴⁴ Сизге палах, дин алимле бла фарисейле, эки бетлиле! Сиз адамла билмей юслери бла жюрюп айланган жашырылгъан къабырла кибиксиз», – деди. ⁴⁵ Бу сёзге жууапха Таурат алимледен биреу Анга: «Устаз! Муну айтып, Сен бизни да келюбюзге тиесе», – деди. ⁴⁶ Исса уа: «Таурат алимле, сизге да палах! Сиз адамлагъа кетюрюрге тапсыз жюкле саласыз, кесигиз а алагъа бир бармагыгьыз бла да тиймейсиз. ⁴⁷ Сизге палах! Сизни аталарыгьыз ёлтюрген файгъамбарлагъа кешенеле ишлейсиз. ⁴⁸ Муну бла сиз аталарыгьызны ишлерине шагъатлыкь этесиз эм ала бла келишесиз. Нек десегиз ала файгъамбарланы ёлтюргендиле, сиз а алагъа кешенеле ишлейсиз. ⁴⁹ Ол себепден Аллахны терен акъыллылыгы да: „Алагъа файгъамбарла эм абустолла иерикме, аладан да бир къауумларын ёлтюрлюкдюле, башхаларын а къыстап иерикдиле“ деп айтханды; ⁵⁰ Алай бла дуня жаратылгъандан бери тегюлген битеу файгъамбарланы къанлары, ⁵¹ Абилни къанындан башлап, къурман этилиучю жерни бла табыныучю юйню арасында ёлтюрюлген Зекерияны къанына дери бу тукъумдан теленирикди. Алайды деп, сизге айтама: бу тукъумдан теленирикди. ⁵² Таурат алимле, сизге палах! Сиз билимни (эшигини) ачхычын алгъансыз, кесигиз да кирмегенсиз, киргенлеге да чырмау болгъансыз», – деди. ⁵³ Ол андан кете туруп, дин алимле бла фарисейле Анга бек къажанду болуп, кеп затлагъа жууапла айтдырыргъа Аны къысып башладыла. ⁵⁴ Аны терслерча, Аны ауузундан бир зат эшитир ючюн, сылтау излей эдиле.

12 Ол заманда халкь, мингле бла жыйылып, алай бла бир бирлерин тар этгенде, Исса алгъа Кесини сохталарына былай айтып башлады: «Фарисейлени ачитхычларындан кесигизни сакълагьыз, ол да эки бетлиликди. ² Ачылмазлыкь бир жашырын зат жокъду, билинмей къаллыкь тасха да жокъду. ³ Ол себепден сиз къарангыда айтхан зат жарыкьда эшитилликди, таша отоулада къулакьгъа шыбырдагъан затыгьыз да юй башладан айтылып билдирилликди. ⁴ Мен сизге – шуехларыма айтама, чархны ёлтюрюучюледен,

андан сора уа бир зат да эталмаучуладан къроркъмагъыз. ⁵ Алай а кимден къроркъуругъузну сизге айтайым: ѳлтюргенден сора жажанимге салалыкъ (Аллахдан) къроркъугъуз, кертиси да, сизге айтама, Андан къроркъугъуз! ⁶ Беш гитче къанатлы эки ассариягъа сатылмаймыдыла? Аллах а аланы бирин да унутуп къоймайды. ⁷ Сизни уа башыгъызда битеу чач тюрклеригиз да саналыпдыла. Ол себепден къроркъмагъыз, сиз кѳп гитче къанатлыладан багъалысыз. ⁸ Сизге айтама: Манга ийнанып адамланы аллында Мени ачыкъ къабыл этген хар адамны, Адам Улу да Аллахны мѳлеклерини аллында ачыкъ къабыл этерикди. ⁹ Адамланы аллында Мени инкяр этген адам а Аллахны мѳлеклерини аллында инкяр этилликди. ¹⁰ Адам Улуна къажау сѳз ким айтса да, анга кечилликди, Сыйлы Нюрге аман айтхан адамгъа уа кечиллик тюрюлдю. ¹¹ Сизни синагога жамауатланы, таматаланы, оноучуланы алларына келтирген заманларында уа, къалай, неда не жууап этербиз, неда не айтырбыз деп къайгъы этмегиз. ¹² Нек десегиз не айтыргъа керек болгъанын Сыйлы Нюр сизге ол сагъатда юретирикди». ¹³ Халкъны ичинден биреу Иссагъа: «Устаз! Мени къарындашыма айт, ол бизге къалгъан мюлкден юлешип, мени юлюшюмю берсин», – деди. ¹⁴ Исса уа анга: «Эй адам, сизге сюд этерге неда сизни арагъызны айырыргъа Мени ким салгъанды?» – деди. ¹⁵ Ол заманда алагъа: «Къарагъыз, хар тюрлю жутлукъдан кесигизни сакълагъыз, нек десегиз адамны ѳмюрю аны мюлкюню кѳплюгюне къарамайды», – деди. ¹⁶ Сора алагъа бу оюм берген таурухну айтды: «Бир бай адамны сабанында иги тирлик болгъанды. ¹⁷ Ол кеси-кесине: „Мен не этейим? Мирзеуюмю жыяргъа жерим жокъду“, деп сагъыш этгенди. ¹⁸ Сора: „Ма былай этерме: мирзеу жыйгъан кюфлерими бузарма да, уллула ишлерме, битеу мирзеуюмю да, битеу ырысхымы да ары жыярма. ¹⁹ Сора жаныма: „Жаным! Сени кѳп жыллагъа кѳп ырысхынг барды. Тынчай, аша, ич, къууанч эт“, деп айтырма“, дегенди. ²⁰ Аллах а анга: „Акъылсыз! Бюгече окъуна жанынгы сенден аллыкъдыла, сени хазырлагъанларынг а кимге къаллыкъдыла?“ дегенди. ²¹ Аллахны аллында байыкъмай, кесине хазна жыйгъан адамгъа уа алай болады». ²² Сора сохталарына: «Ол себепден сизге айтама: жаныгъыз ючюн не ашарбыз деп, не чархыгъыз ючюн не киербиз деп, къайгъы этмегиз. ²³ Жан ашдан, чарх да кийимден уллу магъаналыды. ²⁴ Къаргъалагъа къарагъыз: ала не урлукъ сепмейдиле, не оракъ ормайдыла, аланы не сакълагъан жерлери, не кюфлери жокъду. Аллах алагъа да ашатып турады. Сиз а къанатлыладан къаллай бир багъалысыз! ²⁵ Къайгъы этип да

сизден биригиз кесини ѳсюмюне бир къары къошаллыкъмыды? ²⁶ Алай бла, не азны да эталмай эсегиз, къалгъан затла ючюн не къайгъы этесиз? ²⁷ Лилияла къалай ѳсгенлерине къарагъыз: урунмайдыла, урчукъ да ийирмейдиле. Алай а сизге айтама, Сюлемен битеу кесини аламатлыгъында да аладан бири кийингенча ариу кийинмегенди. ²⁸ Бюгюн бар болгъан, тамбла уа отха атыллыкъ, аулакъда ѳсген хансны Аллах алай кийиндире эсе, сизни уа бегирек да кийиндирир, эй ийнаныулары азла! ²⁹ Алай бла, сиз не ашарбыз неда не ичербиз деп излемегиз эм къайгъы этмегиз. ³⁰ Нек десегиз бу затланы барын да бу дуняны миллетлери излейдиле. Сизни Атагъыз а, бу затла сизге керек болгъанын биледи. ³¹ Хар неден да бегъа Аллахны Патчахлыгъын излегиз, бу затла уа бары да сизге къошулуп берилирле. ³² Къроркъма, гитче сюрюу! Нек десегиз сизни Атагъыз сизге Патчахлыкъны берирге иги кѳргенди. ³³ Мюлклеригизни сатыгъыз да садакъа беригиз. Эски болмазлыкъ бохчаланы, тауусулмазлыкъ хазнаны кесигизге кѳкледе хазырлагъыз, ары уа гудучу жууукълашмайды, анда кюе да ашамайды. ³⁴ Хазнагъыз къайда болса, жюрегигиз да анда болур». ³⁵ «Беллеригизге белибаула къысылып, чыракъларыгъыз да жанып турсунла ³⁶ Эмда сиз, кеслерини бийлерини некая тойдан къайтырын сакълагъан, келип, эшикни къакъгъан заманында, олсагъат анга ачаргъа хазыр болуп тургъан адамлагъа ушагъыз. ³⁷ Аланы бийлери келип, жукъламай сакъ болуп тургъанларындай тапса, ол къулла насыпдыла. Кертисин айтама сизге, ол белин къысып, аланы олтуртуп, къатларына келип, алагъа шапалыкъ этип башлар. ³⁸ Экинчи сакълауулну заманында келсе да, ючюнчю сакълауулну заманында келсе да, аланы алай тапса, сора ол къулла насыпдыла. ³⁹ Алай а сиз муну билигиз: юйню иеси, гудучуну не заманда келлигин билсе эди, жукъламай сакъ турур эди эм юйюн тонаргъа къоймаз эди. ⁴⁰ Сиз да хазыр болуп туругъуз, нек десегиз Адам Улу сизни акъылыгъызгъа келмеген сагъатда келликди», – деди. ⁴¹ Ол заманда Петер Анга: «Раббий! Бу оюм берген таурухну бизгеми айтаса, огъесе барынадамы айтаса?» – деди. ⁴² Раббий да: «Аны бийи кесини жумушчуларына тамата этип, алагъа заманында ѳтмек марданы юлешип берирге салгъан ышангылы эм акъыллы юй жюрютюучю ким эсе да, ⁴³ Аны бийи келип, аны алай эте тургъанлай тапса, ол къул насыпдыды. ⁴⁴ Кертисин айтама сизге, (бийи) аны битеу мюлкюне тамата этерикди. ⁴⁵ Ол къул а кесини жюрегинден: „Бийим терк келмез“ деп, къулланы бла къарауашланы тюрюп, ашап-ичип, эсирип

башласа уа, ⁴⁶ Ол кълуну бийи, ол сакъламагъан кюнде, ол ойламагъан сагъатда келир, аны тьююп ырмах этер, сора аны иймансызла бла бир болумгъа салыр. ⁴⁷ Кесини бийини буйругъун биле тургъанлай хазыр болуп турмагъан, аны буйругъун толтурмагъан кълун а кеп тьююллюкдю.

⁴⁸ Билмегенлей, азап берирге тийишли ишле этген а аз тьююллюкдю. Кеп берилген хар адамдан кеп дауланыр, кимге кеп аманат этилген эсе, андан кеп суралыр. ⁴⁹ Мен дунягъа от тьююрюрге келгенме. Ол энди жанса, къалай сюерик эдим! ⁵⁰ Мен (башха) кёмюлдюрюлюу бла кёмюлдюрюлюрге керекме эмда ол иш болгъунчу, Мен къалай термилеме!

⁵¹ Мен дунягъа жарашуулукъ келтирирге келгенми сунасыз сиз? Угъай, дейме сизге, алай а айырылыу келтирирге келгенме. ⁵² Нек десегиз мындан арысында беш адамы болгъан ююрню ючеую экеуюне къажар, экеую да ючеуюне къажар болуп айырыллыкдыла. ⁵³ Ата уланына къажар, уланы да атасына къажар, ана къызына къажар, къызы да анасына къажар, къайын ана келинине къажар, келини да къайын анасына къажар боллукъдула», – деди. ⁵⁴ Халкъгъа уа былай айтды: «Сиз, кюн батхандан кетюрюлюп келген булутну керсегиз, олсагъатдан: „Жауун боллукъду“, – дейсиз, сора алай болады. ⁵⁵ Къыбыла жел урса: „Исси боллукъду“, – дейсиз, ол да болады. ⁵⁶ Эки бетлиле! Жерни бла кекню бетин таныргъа билесиз, бу заманны уа къалай ангыламайсыз? ⁵⁷ Не болургъа кереклисиз сиз кеси-кесигизге къарап нек ойлашмайсыз? ⁵⁸ Сен даучунг бла оноучугъа баргъан заманында, жолда аны бла жарашыргъа кюреш; алайсыз ол сени сюдге келтирер, сюд а сени къалауургъа берир, къалауур а сени тюрге салыр. ⁵⁹ Санга айтама: ахыр капегинги окъуна бергинчи, сен андан чыгъарыкъ тьююлсе».

13 Ол заманда бир къауумла, келип, Пилат аланы ёлтюртюр, къанларын аланы къурманларыны къаны бла къатышдыртхан галилеялыланы юсюнден Иссагъа айтдыла. ² Бу затха Исса алагъа: «Ол галилеялыла алай азап кергенлери ючюн, галилеялыланы барындан да гюняхлы болгъанмы сунасыз? ³ Угъай, дейме сизге, алай а тобагъа къайтышмасагъыз, барыгъыз да алай жоулукъсуз. ⁴ Неда юслерине Шилоха къала аууп ёлген ол онсегиз адам Иерусалимде жашагъанланы барындан да терс болгъанмы сунасыз? ⁵ Угъай, дейме сизге, алай а тобагъа къайтышмасагъыз, барыгъыз да алай жоулукъсуз», – деди. ⁶ Сора бу оюм берген таурухну айтды: «Биреуню жюзюм бахчасында орнатылгъан бир инжир тереги болгъанды. Ол, келип, терекни юсюнде кёгет излегенди, алай а

тапмагъанды. ⁷ Сора жюзюмчюге: „Ма, мен бу инжир терекден кёгет излерге ючюнчю жыл келеме да, тапмайма. Кес муну, жерни керексизге нек тутады?“ дегенди. ⁸ Жюзюмчю уа анга жууапха: „Бийим! Муну быйылгъы жылгъа да бир къой, мен энгда аны тегерегин къазып, тегерегине мешхут къуяйым. ⁹ Экинчи жыл кёгет берир эсе, бермесе уа, аны кесерсе“ дегенди». ¹⁰ Синагогаланы биринде Исса шабат кюн юрете эди. ¹¹ Онсегиз жылны ичинде къарыусулукъ нюрю болгъан анда бир тиширыу бар эди. Аны бели гуппур болуп къалгъан эди эм не аз да тюзелирге болалмай эди. ¹² Исса аны керюп, къатына чакъырып: «Тиширыу! Сен ауруунгдан эркин боласа», – деди. ¹³ Сора тиширыуну юсюне къолларын салды, ол да олсагъат тюзелип къалды эм Аллахха махтау салып башлады. ¹⁴ Ол заманда синагоганы таматасы, Исса шабат кюн сау этгени ючюн ачууланып, халкъгъа: «Иш этерге жарагъан алты кюн барды, шабат кюн тьююл, ол кюнледе келигиз сау этилирге!» – деди. ¹⁵ Раббий анга жууапха: «Эки бетли! Сизден хар биригиз да кесини ёгюзюн неда эшегин шабат кюн куудушдан тешип, суу ичирирге элтмеймиди? ¹⁶ Ибрахимни бу къызын а, шайтан байлагъанлы ма энди онсегиз жыл болады, бу бугъоуладан аны шабат кюн эркин этерге керек тьююлмю эди?» – деди. ¹⁷ Исса муну айтхан заманда, Анга къажар тургъанла бары да уялдыла, битеу халкъ да Аны махтаулу ишлерини барына да къууанды. ¹⁸ Сора Исса: «Аллахны Патчахлыгъы неге ушайды эмда аны неге ушатайым? ¹⁹ Ол, бир адам алып кесини бахчасында салгъан татыран бюртюкге ушайды: ол ёсдю, уллу терек болду, кекдеги къанатлыла да аны бутакъларында бугъуна эдиле», – деди. ²⁰ Дагъыда: «Аллахны Патчахлыгъын неге ушатайым? ²¹ Ол, бир тиширыу алып, битеу тылыны ачытыр ючюн, юч ёлче ун бла къатышдыргъан ачытхычха ушайды», – деди. ²² Сора Исса, шахарлада, элдеде жюрюп юрете, Иерусалим таба бара эди. ²³ Биреу Анга: «Раббий! Къутхарылгъанла азмыдыла?» – деди. Исса уа алагъа: ²⁴ «Тар къабакъдан кирирге кюрешигиз, нек десегиз сизге айтама, кепле кирирге излерикидиле, кираллыкъ да тьююлдюле. ²⁵ Юйню Иеси туруп, эшикни этген заманда сиз тышында сюелип, эшикни къагъып: „Бийибиз! Бизге ач!“ деп башларсыз. Ол а сизге жууапха: „Сизни танымайма, къайдансыз сиз?“ деп айтыр. ²⁶ Ол заманда: „Биз Сени аллында ашапичип тургъан эдик, Сен бизни орамларыбызда да юйретген эдинг“ деп айтып башларсыз. ²⁷ Ол а: „Сизге айтама: сизни танымайма, къайдансыз сиз? Битеу дуруссулукъ этиучюле, Мени къатымдан кетигиз!“ деп айтыр. ²⁸ Ибрахимни, Исхакъны, Якъупну эм битеу файгъамбарланы Аллахны

Патчахлыгында, кесигизни уа тышына кысталып кѳрген заманыгызда, анда жияу эм тишлени кыжылдатыу боллукъду. ²⁹ Кюн чыкыгъандан да, кюн батхандан да, шималдан да, кыбыладан да келип, Аллахны Патчахлыгында олтурушура. ³⁰ Ма, ала алда боллукъ артдагыла бардыла, ала артда боллукъ алдагыла да бардыла», – деди. ³¹ Ол кюн фарисейледен бир кыауумла, келип, Иссагъа: «Чыкы да, былайдан кет, нек десенг Ирод Сени ѳлтюртурге излейди», – дедиле. ³² Исса алагъа: «Барып, ол тюлкеге: „Ма, бюгюн бла тамбла жинлени кыыстайма эм аругъанланы сау этеме, ючюнчю кюн а ишими бошарыкыма (дейди)“ деп айтыгыыз. ³³ Болсада Мен бюгюн, тамбла эм бирси кюн жолума барыргъа керекме, нек десегиз файгъамбар Иерусалимден башха жерде жоюлургъа амал жокъду. ³⁴ Эй Иерусалим, файгъамбарланы кыырычу, санга жиберилгенлени ташла бла туююп ѳлтюрюучю Иерусалим! Къанатлы кесини балаларын къанатларыны тюбюне жыйгъанча, Мен сени сабийлеринги жыяргъа ненча кере изледим, сиз а унамадыгыыз! ³⁵ Ма, энди бу ююгюз сизге бош къалдырылады. Сизге айтама, сиз: „Алгышылды Раббийни аты бла Келген!“ деп айтхан заман келгинчиге дери, Мени кѳрлюк туююлсюз», – деди.

14 Бир шабат кюн Иссагъа фарисейлени таматаларындан бирини ююне келип, ѳтмек ашаргъа тюшген эди, ала да Аны сынап къарай эдиле. ² Анда сары суу ауруудан аругъан бир адам Аны аллына келди. ³ (Бу ишни юсю бла) Исса Таурат алимлеге бла фарисейлеге: «Шабат кюн сау этерге жараймыды?» – деп сорду. ⁴ Ала зат айтмадыла. Сора Исса (ол адамгъа) тийип, аны сау этип, ийди. ⁵ Ол заманда алагъа: «Сизден биригизни эшеги неда ѳгюзю кыюгъа жыгылыса, аны шабат кюн да олсагъат окына чыгъармазмы?» – деди. ⁶ Аны бу сѳзюне жууап эталмадыла. ⁷ Чакырылгъанла биринчи жерлени сайлагъанларын эслеп, Исса алагъа бу оюм берген таурухну айтды: ⁸ «Сени биреу неках тойгъа чакыргъан заманда, тѳрге олтурма, алайсыз чакырылгъанладан сенден да хурметли биреу болуп, ⁹ Эм сени да, аны да чакыргъан, къатынга келип, санга: „Анга жер кыой“ деп айтыргъа болур. Ол заманда уятлы болуп кыыйырдагы жерни алыргъа керекли болурса. ¹⁰ Алай а, чакырылгъан заманында, келип кыыйырдагы жерге олтур, алай бла сени чакыргъан къатынга келип: „Шуѳхум! Ёрге олтур“ деп айтыр. Ол заманда сени бла олтургъанланы аллында санга хурмет болур. ¹¹ Нек десенг кесикесин кѳтурген хар адам чѳкдюрюлюр, кесин чѳкдюрген а кѳтюрюлюр». ¹² Исса Аны чакыргъаннга да: «Тюшлюк неда ушхууур этген

заманында шуѳхларынги, къарындашларынги, жууукъларынги, бай къоншуларынги чакырма. Алай этсенг, ала да, сени бир заманда чакырып, санга кыайтарырла. ¹³ Алай а, къурманлыкъ этген заманында факырыланы, ырахынланы, акъсакъланы, сокъурланы чакыр. ¹⁴ Сора ала санга кыайтаралмагъанлары ючюн, насыплы боллукъса, нек десенг санга тюзлюкюлени тиргизилиуонде кыайтарылыр», – деди. ¹⁵ Муну эшитип, Аны бла олтургъанладан биреу Анга: «Аллахны Патчахлыгында ѳтмек ашарыкы адам насыплыды!» – деди. ¹⁶ Исса уа анга: «Бир адам, уллу ушхууур этип, кѳплени чакыргъанды. ¹⁷ Сора ушхууур заман жетгенде, чакырыл гъанлагъа: „Келигиз, энди бары да хазырды“, деп айтыргъа кесини кыулун ийгенди. ¹⁸ Сора бары да бир тилли болгъанча, кечгинлик тилеп башлагъандыла. Биринчиси анга: „Мен жер сатып алгъанма, барып анга къараргъа керекме, манга кечеринги сенден тилейме“, дегенди. ¹⁹ Экинчиси: „Мен беш кыош ѳгюз сатып алгъанма, аланы сынаргъа барама, манга кечеринги сенден тилейме“, дегенди. ²⁰ Ючюнчюсю: „Мен къатын алгъанма, ол себепден келаллыкъ туююлме“, дегенди. ²¹ Сора ол кыул кыайтып, муну кесини бийине билдиргенди. Ол заманда юню иеси, ачыуланып, кесини кыулуна: „Чыгып шахарны жолларына бла орамларына теркирек бар да факырыланы, ырахынланы, акъсакъланы, сокъурланы бери келтир“, дегенди. ²² Сора кыул: „Бийим! Сени буйругъунг толтурулгъанды, алай а энтда жер барды“, дегенди. ²³ Бий кыулуна: „Чыгып жоллагъа бла буруу жанларына бар, (тапханларынги) келирге алландыр, мени ююм толсун. ²⁴ Ол себепден сизге айтама: ол алгъа чакырылгъанладан бири да мени ушхуууруму татарыкы туююлдю, нек десегиз чакырылгъанла кѳпдюле, сайланганла уа аздыла“, дегенди», – деди. ²⁵ Иссаны биргесине кѳп халкъ бара эди. Ол, бурулуп, алагъа: ²⁶ «Манга келип, кесини атасын, анасын, къатынын, сабийлерин, къарындашларын, эгечлерин эм аны юсюне да кеси жанын Менден эсе бек суйген адам Мени сохтам болаллыкъ туююлдю. ²⁷ Эмда, кесини къачын кѳтюрюп, Мени ызымдан келмеген адам Мени сохтам болаллыкъ туююлдю. ²⁸ Нек десегиз сизден биреу, къала ишлерге суйюп, аны ишлеп бошаргъа керекли заты бар болгъанын билир ючюн, алгъа олтуруп, къоранчын тергемезми? ²⁹ Алайсыз, мурдорун салып, ишлеп бошайлмай къалса уа, битеу кѳргенле: ³⁰ „Бу адам, къала ишлеп башлап, бошайлмай къалды“, деп, аны хыликкя этерле. ³¹ Неда бир патчах, башха патчахха уруш бла бара туруп, „Манга жыйырма минг аскерчи бла келгеннге мен он минг аскерчи бла къажау

турургъа болаллыкъмамы?” деп, алгъа олтуруп кенгешмезми? ³² Алайсыз, (душман) алыкъа узакъда болгъан заманда, ол анга келечиле ийип жарашылулукъ тилер. ³³ Сизни хар биригиз да алай, битеу болгъан затын къоймаса, Мени сохтам болаллыкъ туююлду. ³⁴ Туз иги затды, алай а тузну кючу кетсе, аны не бла тюзетирге боллукъду? ³⁵ Не жерге, не мешхутха жарамайды, аны тышына атып къоядыла. Эшитирге къулакълары болгъан адам эшитсин!» – деди.

15 Иссагъа тынгылар ючюн битеу жасакъ жыйыучула бла гюняхлыла Анга жууукълаша эдиле. ² Фарисейле бла дин алимле уа, жаратмай: «Ол гюняхлыланы къабыл этеди эм ала бла ашайды», – дей эдиле. ³ Ол а алагъа бу оюм берген таурухну айтды: ⁴ «Кимди сизден жюз къою болуп, аладан бирин тас этсе, токъсан тогъузун аулакъда къоймазлыкъ эм тас болгъанны тапхынчы излей бармазлыкъ? ⁵ Тапса уа, къууанып, аны имбашларына алыр да, ⁶ Юйюне келип, шуёхларын бла къоншуларын чакъырып, алагъа: „Мени бла къууаныгъыз, мен тас болгъан къоюму тапханма!“ деп айтыр. ⁷ Тобагъа къайтышыргъа кереклиери болмагъан токъсан тогъуз тюзлюклюден эсе, тобагъа къайтышхан бир гюняхлыгъа кёкледе бегирек къууанырыкъдыла деп айтама сизге». ⁸ «Неда он драхмасы болгъан бир тиширыу бир драхмасын тас этсе, чыракъ жандырып, юйю сыйпап, аны тапхынчы, къадалып излемезми? ⁹ Тапса уа, шуёхларын бла къоншуларын чакъырып, алагъа: „Мени бла къууаныгъыз, мен тас болгъан драхаммы тапханма!“ деп айтыр. ¹⁰ Сизге айтама: тобагъа къайтышхан бир гюняхлы ючюн да Аллахны мёлеклеринде аллай къууанч болады». ¹¹ Дагъыда былай айтды: «Бир адамны эки жашы болгъанды. ¹² Сора аладан кичиси атасына: „Атам! Мюлкден манга жетерик юлюшню манга бер“ дегенди. Сора аталары алагъа мюлкюн юлешгенди. ¹³ Бир бёлек кюн озгъандан сора, кичи жаш, битеу болгъанын жыйып, узакъ жерге кетгенди, анда хауле жашап, мюлкюн зыраф жойгъанды. ¹⁴ Ол болгъан затын жоуп бошагъан заманда уа, ол къыралгъа уллу ачлыкъ келип, ол да керекли болуп башлагъанды. ¹⁵ Сора, барып, ол къыралда жашагъанланы бирине жалчы болгъанды, ол а аны сабанларына тонгузла кютерге ийгенди. ¹⁶ Тонгузла ашагъан къабукъладан ол къарынын толтурургъа да ыразы эди, алай а анга бир киши да бермей эди. ¹⁷ Сора, эсин жыйып: „Мени атамы нелляй бир жалчысыны ётмеклери эркинди, мен а ачдан ёлеме! ¹⁸ Туруп, атама барайым да, анга: „Атам! Мен кёкге да, санга да къажау гюнях этгенме, ¹⁹ Энди уа сени жашынгма дерге тийишли да туююлме, мени

жалчыларынгы санына ал’, деп айтайым“ дегенди. ²⁰ Сора туруп атасына кетгенди. Ол алыкъа узакъда болгъан заманда, атасы, аны кёрюп, жазыкъсынып, чабып барып, аны къучакълап, уппа эте эди. ²¹ Жаш а анга: „Атам! Мен кёкге да, санга да къажау гюнях этгенме, энди уа сени жашынгма дерге тийишли да туююлме“ дегенди. ²² Атасы уа кесини къууларына: „Эм иги кийимни келтирип, аны кийиндиргиз, къолуна жюзюк, аякъларына да чарыкъ беригиз ²³ Эмда асыралгъан тананы келтирип кесигиз. Ашайыкъ, къууанч этип башлайыкъ! ²⁴ Нек десегиз мени бу жашым, ёлюп, жангыдан сау болгъанды, тас болуп табылгъанды“ дегенди. Сора къууанч этип башлагъандыла. ²⁵ Аны тамата жашы уа сабанда эди. Ол къайтып келе, юйге къаршы болгъан заманында, жырлау, тепсеу таууш эшитгенди. ²⁶ Эмда жумушчуладан бирин чакъырып: „Бу не затды?“ деп соргъанды. ²⁷ Ол анга: „Къарындашынг келгенди, аны сау келгени ючюн, атанг да асыралгъан тананы кесгенди“ дегенди. ²⁸ Жаш, ачыуланып, кирирге унамагъанды. Атасы уа, чыгып, аны чакъыра эди. ²⁹ Ол а атасына жууапха: „Ма, мен мынча жылны санга къуллукъ этеме эм бир заманда да сени айтханынгдан чыкъмагъанма. Сен а, мен шуёхларым бла къууаныр ючюн, бир заманда да манга улакъ окъуна бермегенсе. ³⁰ Сени мюлкюнгю саякъ тиширыула бла жойгъан, сени бу жашынг келген заманда уа, сен анга асыралгъан тананы кесгенсе!“ дегенди. ³¹ Ол а анга: „Жашым! Сен хар заманда да мени бласа, мени хар затым да сеникиди. ³² Сени бу къарындашынг, ёлюп, жангыдан сау болгъанына, тас болуп, табылгъанына уа къууаныргъа, къууанч этерге керек эди“ дегенди».

16 Исса Кесини сохталарына да былай айтды: «Бир бай адамны иш жүрютюучюсю болгъанды. Ол байны мюлкюн зыраф жояды деп, (байгъа) андан тил этилгенди. ² Бай, аны чакъырып, анга: „Мен сени юсюнгден эшитген неди? Иш жүрютюуонгден эсеп бер, нек десенг сен энди иш жүрюталлыкъ туююлсе“ дегенди. ³ Ол заманда иш жүрютюучю кеси-кесине: „Мен не этейим? Мени бийим юйню жүрютюуно менден сыйырады. Къазаргъа болаллыкъ туююлме, садакъачы болургъа уялама. ⁴ Юйню жүрютюуден чыгъарылгъан заманымда, башхала мени юйлерине алыр ючюн, не этеригими билеме“ дегенди. ⁵ Сора бийини борчуларын бирем-бирем чакъырып, биринчисине: „Мени бийиме сен къаллай бир борчлуса?“ дегенди. ⁶ Ол: „Жюз ёлче жау“ дегенди. Ол анга: „Къагъытынгы ал да, олтуруп, терк окъуна элли деп жаз“ дегенди. ⁷ Андан сора экинчисине: „Сен а къаллай бир

борчлуса?“ дегенди. Ол: „Жюз ёлче будай“ деп жууап бергенди. Анга да: „Къагъытынгы ал да сексен деп жаз“ дегенди. ⁸ Сора бий, ышангысыз юй жүрютюучюсюн эслеп, этгени ючюн махтагъанды, нек десегиз бу ёмюрню адамлары кеслерини тукъумларында жарыкъны уланларындан эсе эслидиле. ⁹ Мен да сизге айтама: (байлыгыгызыз) жокъ болгъанда, сиз ёмюрлюк мекамлагъа къабыл этилир ючюн тюзлюксюз байлыкъ бла кесигизге шуёхла табыгызыз». ¹⁰ «Аз затда ышангылы болгъан кёп затда да ышангылыды, аз затда ышангылы болмагъан а кёп затда да ышангылы туююдю. ¹¹ Алай бла, сиз тюзлюксюз байлыкъда ышангылы болмагъан эсегиз, керти байлыкъны уа сизге ышанып ким берир? ¹² Башханы мюлкюнде ышангылы болмагъан эсегиз, кеси мюлкюгюз болурча сизге ким затын берир? ¹³ Бир жумушчу да эки бийге къуллукъ эталлыкъ туююдю. Нек десегиз неда бирин кёрюп боллукъ туююдю, экинчисин а сюерикди; неда бирине кёл саллыкъды, экинчисине уа эс бурлукъ туююдю. Аллахха да, байлыкъгъа да къуллукъ этерге болаллыкъ туююлсюз». ¹⁴ Муну барын ахча суююучю фарисейле да, эшитип, Иссаны хыликкя эте эдиле. ¹⁵ Ол алагъа: «Сиз адамланы алларында кесигизни тюзлюкюлечя кёргюзтесиз, Аллах а сизни жүреклеригизни биледи. Адамлагъа уллу кёрюнген зат Аллахны аллында жийиргенчли затды. ¹⁶ Тауратны эмда файгъамбарланы (заманы) Ахиягъа дериди. Бу замандан башлап, Аллахны Патчахлыгыны юсюнден хайыр хапар бериледи, анга ким да кюч салыу бла киреди. ¹⁷ Алай а, Тауратдан бир сыз тас болгъандан эсе, кёкню бла жерни жокъ болгъаны тынч болур. ¹⁸ Кесини къатынындан айырылып, башха къатын алгъан хар адам зийна этеди, эринден айырылгъан къатынны алгъан хар адам да зийна этеди». ¹⁹ «Багъалы эмда омакъ кийимле кийген, хар кюн сайын бек зауукъ этип жашагъан бир бай адам болгъанды. ²⁰ Сора къотур жарала басхан Лазарь атлы бир факъыр да болгъанды. Ол байны къабакъ аллында жата эди. ²¹ Ол, байны столундан тюшген бурхуладан ашап тояргъа кюсегенди. Итле, келип, аны къотурларын жалай эдиле. ²² Факъыр ёлгенди, сора мёлекле аны Ибрахимни жанына элтгендиле, бай да ёлгенди, аны асырагъандыла. ²³ Сора ахыратда, азапха туююп, ол кёзлерин кётюрюп, узакъда Ибрахимни эм аны жанында Лазарьны кёргенди. ²⁴ Эмда къычырыкъ этип: „Ибрахим ата! Манга жазыкъсынып Лазарьны жибер да, ол, бармагыны къыйырын суугъа жетдирип, мени тилими сериуюн этсин; мен бу жаннган отда азап чегеме“ дегенди. ²⁵ Ибрахим а: „Жашым! Сен

жашагъан кезиуюнгде ахшылыгынгы алып бошагъанынгы, Лазарь а аманлыкъны сынагъанын эсинге туюшюр. Энди уа ол мында жапсарылады, сен а азап чегесе. ²⁶ Андан сора да, бизни бла сизни арабызда туюпсюз къая бегитилгенди, алай бла, мындан сизге ётерге суюгенле да ёталмайдыла, аны кибик андан бизге да ёталмайдыла“ дегенди. ²⁷ Ол заманда бай: „Сора сенден тилейме, ата, Лазарьны мени атамы юйюне ий. ²⁸ Мени беш къарындашым барды. Лазарь алагъа шагъатлыкъ этсин, ала да бу азап чегиу жерге келмесинле“ дегенди. ²⁹ Ибрахим анга: „Алада Мусаны да, файгъамбарланы да (китаплары) бардыла, алагъа тынгыласынла“ дегенди. ³⁰ Ол а: „Угъай, Ибрахим ата! Алагъа ёлгенледен биреу келсе уа, тобагъа къайтышырла“ дегенди. ³¹ Ол заманда Ибрахим анга: „Мусагъа да, файгъамбарлагъа да тынгыламай эселе, сора ёлгенледен тиргизилген адам болсада, ийнанырыкъ туююдюле“ дегенди», – деди.

17 Дагъыда Исса Кесини сохталарына былай айтды: «Адамны гюняхха туюшюрюучю затла келмей амал жокъду, алай а ол затла кимни юсю бла келе эселе да, анга палах! ² Ол, бу гитчеледен бирлерин гюняхха туюшюргенден эсе, аны боюнуна тирмен ташны тагъып, аны тенгизге атсала, анга ол иги болур эди. ³ Кесигизге сынап къарагъыз. Сени къарындашынг санга къажуу гюнях этсе уа, анга айыбын айт, сора тобагъа къайтышса, анга кеч. ⁴ Эм бир кюннге жети кере санга къажуу гюнях этсе да, бир кюннге жети кере къайтышып, тобагъа къайтама десе, анга кеч», – деди. ⁵ Сора абустолла Раббийге: «Бизде ийнаныуну кёп эт», – деди. ⁶ Раббий былай айтды: «Сизни татыран бюртюк тенгли бир ийнаныуугъуз болуп, бу инжир терекге: „Тамырынг бла чыгып, тенгизге орнал!“ деп айтсагъыз эди, ол сизни айтханыгызыны этер эди. ⁷ Сизден биригиз, сабан сюрген неда суюрю кютген къулу болуп, ол сабандан къайтхан заманда, анга: „Терк окъуна, барып, столгъа олтур“ деп айтырыкъмыды? ⁸ Ол угъай эсенг, анга: „Манга ушхуур хазырла да, белинги къысып, мен ашапичип бошагъынчы, манга шапалыкъ эт, андан сора уа кесинг аша-ич“, деп айтмазмы? ⁹ Къулу аны буйругъун толтургъаны ючюн, анга сау бол деп айтырыкъмыды? Айтыр демейме. ¹⁰ Сиз да алай, сизге битеу буюрулгъанны толтургъан заманыгызда: „Биз магъанасыз къуллабыз, этерге борчлу болгъан затыбызны этгенбиз“ деп айтыгызыз». ¹¹ Иерусалимге бара, Исса Самарияны бла Галилеяны арасы бла ёте эди. ¹² Сора Ол бир элге кирген заманда, келепен ауруулу он адам Анга тубедиле. Ала уа, арлакъда тохтап, ¹³ Уллу ауаз бла: «Устаз Исса, бизге жазыкъсын!» – дей эдиле.

¹⁴ Аланы кёрюп, Ол алагъа: «Барыгъыз, дин къуллукъчулагъа кёрюнюгюз», – деди. Сора ала бара тургъан заманларында тазаланып къалдыла.

¹⁵ Аладан бирлери уа, сау болуп къалгъанын кёрюп, уллу ауаз бла Аллахха махтау сала, къайтып келди

¹⁶ Эмда, Иссагъа ыспас эте, беттёбен Аны аякъларыны аллына ауду. Ол а самариялы эди.

¹⁷ Ол заманда Исса: «Тазаланганла он туююлмю эдиле? Тогузу уа къайдадыла?» ¹⁸ Жаланда бу тыш къыраллыдан башха, Аллахха махтау салыргъа къайтхан болмадымы?» – деди.

¹⁹ Сора анга: «Тур, бар, сени ийнаныуунг сени къутхарды», – деди.

²⁰ Фарисейле Иссагъа: «Аллахны Патчахлыгъы не заманда келликди?» – деп соргъанда, Ол алагъа: «Аллахны Патчахлыгъы белгили хал бла келлик туююлдю.

²¹ Эмда: „Ма, ол мындады“ неда „Ма, андады“ деп айтырыкъ туююлдюле. Нек десегиз Аллахны Патчахлыгъы сизни ичигиздеди», – деп жууап этди.

²² Сохталарына да былай айтды: «Сиз Адам Улуну кюнлеринден бирин окъуна кёрюрге кюсеген кюнле келликдиле, кёрлюк да туююлсюз.

²³ Адамла сизге: „Ма, мындады“ неда „Ма, андады“ деп айтырла. Бармагъыз эм ызындан айланмагъыз.

²⁴ Нек десегиз, шыбыла, кёкню бир жанындан жашнап, кёкню бирси жанына дери жылтырагъаны киби, Адам Улу да Кесини кюнюнде алай боллукъду.

²⁵ Алай а, алгъа Ол кёп къыйналыргъа эм бу тукъум Аны къабыл этмей къояргъа керекди.

²⁶ Нухну заманында къалай болгъан эсе, Адам Улуну заманында да алай боллукъду.

²⁷ Нух кемеге минген кюннге дери (адамла), ашай – иче, къатын ала, эрге бара тургъандыла. Сора суу къыяма келип барын да къыргъанды.

²⁸ Аны киби Лутну заманында да, ашай – иче, ала, сата, урлукъ сала, мекям ишлей тургъандыла.

²⁹ Алай а, Лут Содомдан чыкъгъан кюн, кёкден от бла кукурт жауун жаууп, барын да къыргъаны киби,

³⁰ Адам Улу кёрюннген кюнде да алай боллукъду.

³¹ Ол кюн, кеси юй башында болуп, хапчуклары уа юйде болгъан адам, аланы алыргъа тюшмесин, аулакда болгъан адам да аны киби артха айланмасын.

³² Лутну къатынын эсигизге тюшюрюгюз!

³³ Кеси жанын сакъларгъа кюрешген адам аны жоярыкъды, жанын жойгъан адам а, аны жашатырыкъды.

³⁴ Сизге айтама, ол кече экеулен бир төшекде боллукъдула: бири алынырыкъды, бири уа къалдырыллыкъды.

³⁵ Эки тиширыу бирге тирмен тартырыкъдыла: бири алынырыкъды, бири уа къалдырыллыкъды.

³⁶ Экеулен аулакда боллукъдула: бири алынырыкъды, бири уа къалдырыллыкъды».

³⁷ Бу затха Анга: «Къайда (боллукъду бу), Раббий?» – деди. Ол а алагъа: «Мыллык болгъан жерге къушла да жыйылырла», – деди.

18 Аны киби, умут юзмей хар заманда тилек этип турургъа керекди деп, алагъа бу оюм берген таурухну айтды: ² «Бир шахарда, Аллахдан да къоркъмагъан, адамладан да уялмагъан бир сюдю болгъанды. ³ Ол шахарда уа бир башсыз къатын болгъанды, сора ол, сюдуге келип: „Манга зулму этген адамдан мени къоруула“ деп тилеп тургъанды. ⁴ Алай болгъанлыкъгъа сюдю кёп заманны унамай тургъанды. Ахырында уа кеси-кесине: „Мен Аллахдан да къоркъмай, адамладан да уялмай эсем да, ⁵ Бу башсыз къатын манга тынчыкъ бермегени ючюн, аны къоруулайым. Алайсыз, ол, келе-келе, мени жанымдан бездирир“ дегенди». ⁶ Сора Раббий: «Тюзлюксюз сюдюню не айтханын эшитемисиз? ⁷ Аллах а, кече да, кюн да, Андан тилек этип тургъан, Кесини сайлагъанларын къорууларыкъ туююлмюдю? Аланы кёп заман сакълатырыкъмыды? ⁸ Кёп турмай, аланы къоруулар деп айта ма сизге. Алай а Адам Улу келгенинде жер юсюнде ийман табармы экен?» – деди. ⁹ Башхаланы сансыз этип, кеслерине уа тюзлюкюлебиз деп базынган бир къауумлагъа да бу оюм берген таурухну айтды: ¹⁰ «Эки адам, тилек этерге, табыныучу юйге баргъандыла: бири – фарисей, экинчиси уа – жасакъ жыйыучу. ¹¹ Фарисей, туруп, кеси-кесинден: „Аллах! Мен, башха адамлача тонаучу, ётюрюкю, зийна этиучу неда бу жасакъ жыйыучуча болмагъаным ючюн, Санга шукур этеме. ¹² Ыйыкъдан эки кере ораза тутам, битеу алгъан хайырымдан он юлюшден бирин береме“ деп тилек этгенди. ¹³ Жасакъ жыйыучу уа, узакда тохтап, кёзюн кёкге кётюрюрге окъуна базынмагъанды, алай а, кесини кёкюрегин туетюе: „Аллах! Мен гюняхлыгъа жазыкъсын!“ деп тургъанды. ¹⁴ Сизге айтама: фарисейден эсе, бу бегирек ариуланып, юйюне къайтханды. Нек десегиз кеси-кесин кётюрген хар адам чёкдюрюлюр, кесин чёкдюрген а кётюрюлюр». ¹⁵ Иссагъа гитче сабийлени келтирип, алагъа тиерин тилей эдиле; сохтала уа, муну кёрюп, аланы къоймай эдиле. ¹⁶ Исса уа, сабийлени къатына чакъырып: «Сабийлени манга келирге къоюгюз, алагъа чырмау этмегиз! Нек десегиз Аллахны Патчахлыгъы аллайланыкъды. ¹⁷ Кертисин айтама сизге, Аллахны Патчахлыгъын сабийча къабыл этмеген адам анга кирлик туююлдю», – деди. ¹⁸ Сора таматалыкъ этгенледен биреу Анга: «Ахшы Устаз! Ёмюрлюк жашаудан юлюшлю болур ючюн, мен не этейим?» – деп сорду. ¹⁹ Исса анга: «Сен Манга ахшы деп нек айтаса? Бир Аллахдан башха биреу да туююлдю ахшы. ²⁰ Фарызланы билесе: зийна этме; адам ёлтюрме; урлама; жалгъан шагъатлыкъ этме; атанга бла ананга хурмет эт», – деди. ²¹ Ол а: «Быланы барын

да мен жашлыгымдан бери тутханма», – деди. ²² Муну эшитип, Исса анга: «Энтда бир зат жетишмейди санга: битеу болгъан затынгы сат да, (ахчасын) факъырлагъа юлеш, алай бла сени хазнанг кёкледе болур. Сора кел да, Мени ызымдан жүрю», – деди. ²³ Ол а, муну эшитип, бек мудах болду, нек десегиз бек бай эди. ²⁴ Исса, аны мудах болгъанын кёрюп: «Байлыкълары болгъанлагъа Аллахны Патчахлыгъына кирирге къалай къыйынды! ²⁵ Бай адамгъа Аллахны Патчахлыгъына киргенден эсе, тюеге ийнени кёзюнден ётген тынчды», – деди. ²⁶ Муну эшитгенле: «Сора ким къутулаллыкъды?» – дедиле. ²⁷ Исса уа: «Адамлагъа амал болмагъаннга Аллахны амалы барды», – деди. ²⁸ Петер а: «Ма, биз, барын да къоюп, Сени ызынгдан тебирегенбиз», – деди. ²⁹ Исса алагъа: «Кертисин айтама сизге, Аллахны Патчахлыгъы ючюн юйюн, неда ата-анасын, неда къарындашларын, неда эгечлерин, неда къатынын, неда сабийлерин къойгъан хар адам ³⁰ Бу заманда андан да кёп, келлик ёмюрде да ёмюрлюк жашау аллыкъды», – деди. ³¹ Исса, кесини онеки сохтасын бир жанына чакъырып, алагъа: «Ма, биз Иерусалимге барабыз, Адам Улуну юсюнден файгъамбарланы битеу жазгъанлары толлукъдула. ³² Нек десегиз Аны мажюсюлеге берликдиле, Аны хыликкя этерикдиле, сансыз этерикдиле, юсюне тюкюрлюкдюле, ³³ Аны тюерикдиле эм ёлтюрлюкдюле. Ол а ючюнчю кюн тиргизилликди», – деди. ³⁴ Сохтала уа андан бир зат да ангыламадыла. Бу сёзле алагъа жашырын эдиле, ала айтылгъанлагъа тюшюнмедиле. ³⁵ Исса Иерихоннга жууукълашхан заманда уа, бир сокъур, садакъа тилей, жол жанында олтура эди. ³⁶ Сора аны къаты бла халкъ озуп баргъанын эшитип: «Бу неди?» – деп сорду. ³⁷ Анга «Назаретли Исса келеди», – деп айтдыла. ³⁸ Сора ол: «Дауут Улу Исса! Манга жазыкъсын!» – деп къычырды. ³⁹ Алда баргъанла аны, тын деп, тохтатыргъа кюрешдиле, ол а: «Дауут Улу, манга жазыкъсын!» – деп андан да бек къычыра эди. ⁴⁰ Исса тохтап, аны Кесини къатына келтирирге буюрду. Сора ол Иссаны къатына келгенде, Исса анга: ⁴¹ «Сен Менден не тилейсе?» – деп сорду. Ол: «Раббий! Мени кёзлерим кёрсюнле», – деди. ⁴² Исса анга: «Кёрсюнле! Сени ийманынг сени къутхарды», – деди. ⁴³ Сора ол олсагъатдан кёрюп башлады эм Аллахха махтау сала, Иссаны ызындан тебиреди. Битеу халкъ да, муну кёрюп, Аллахха махтау берди.

19 Андан сора Исса, Иерихоннга кирип, сахарны ичи бла ётюр бара эди. ² Анда жасакъ жыйычуланы таматарлары, Закай атлы бир бай адам бар эди. ³ Ол Иссаны ким болгъанын кёрюрге излей эди, алай а бою гитче болгъаны

себебли, халкъ амалтын кёралмады. ⁴ Сора Иссаны кёрюп ючюн, алгъа чабып барып, кийик инжир терекге минди, нек десегиз Исса бу терекни къаты бла озаргъа керек эди. ⁵ Исса, ол жерге келгенде, ёрге къарап, аны кёрюп: «Закай! Терк тюш, Мен бюгюн сени юйюнгде къалыргъа керекме», – деди. ⁶ Ол да, терк окъуна тюшюп, Аны, къууанып, къонакъгъа алды. ⁷ Сора бары да, муну кёрюп: «Ол гюняхлы адамны юйюне къонакъгъа баргъанды», – деп тарыгъа эдиле. ⁸ Закай а, туруп, Раббийге: «Раббий! Мюлкюмю жартысын мен жарлылагъа берирме эм кимден хыйлалыкъ бла зат алгъан эсем да, тёрт кере къайтарып берирме», – деди. ⁹ Исса анга: «Энди бу юйге къутхарылыу келди, нек десегиз бу адам да Ибрахимни уланыды. ¹⁰ Нек десегиз Адам Улу, жоулгъанланы излеп табып, къутхарыргъа келгенди», – деди. ¹¹ Ала мынга тынгылагъан заманда, Исса бу оюм берген таурухну къошуп айтды, нек десегиз Ол Иерусалимге жууукъ болгъаны себебли, ала къысха заманда Аллахны Патчахлыгъы ачылыкъ суна эдиле: ¹² «Асыл тукъумдан бир адам, кесине патчахлыкъ алып къайтыр ючюн, узакъ къыралгъа тебирегенди. ¹³ Кесини он къулун чакъырып, алагъа он мина берип: „Мен къайтхынчы, быланы сатыу-алыугъа жүрютюгюз“ дегенди. ¹⁴ Къыралны адамлары уа, аны кёрюп болмай, аны ызындан келечи ийип: „Сен бизге патчахлыкъ этеринги суймейбиз“ деп айтдыргъандыла. ¹⁵ Ол адам, патчах болуп къайтхан заманында, ким не хайыр алгъанын билир ючюн, ол кюмюшюн берген къулларын кесине чакъырыргъа буюргъанды. ¹⁶ Биринчиси келип: „Бийим! Сени минанг он мина хайыр келтиргенди“ дегенди. ¹⁷ Бийи анга: „Аперим, ахшы къул! Сен аз затда тюз болгъанынг ючюн, он сахарны оноун ал“ дегенди. ¹⁸ Экинчиси келип: „Бийим! Сени минанг беш мина хайыр келтиргенди“ дегенди. ¹⁹ Анга да: „Сен да беш сахаргъа оноучу бол“, дегенди. ²⁰ Ючюнчюсю келип: „Бийим! Ма сени минанг, муну мен жаулукъгъа чулгъап сакълагъанма. ²¹ Нек десенг сенден къоркъгъанма. Сен къаты адамса: салмагъанынгы аласа эм сепмегенинг ораса“ дегенди. ²² Бий анга: „Хайырсыз къул! Санга, сени ауузунгдан чыкъгъан сёзлеринг бла сюд этерикме. Мен салмагъанымы алычу эм сепмегеними оруучу, къаты адам болгъанымы сен биле эдинг. ²³ Алай эсе сен мени кюмюшюмю къозлагъа нек бермегенсе? Мен келгенимде аны файдасы бла алыр эдим“ дегенди. ²⁴ Сора аллында тургъанлагъа: „Андан минаны алып, он миначы болгъаннга беригиз!“ дегенди. ²⁵ Ала анга: „Бийибиз! Аны он миначы барды!“ дегендиле. ²⁶ Ол а: „Сизге айтама: анда бар болгъан хар кимге берилликди, анда

жокъ болгъандан а бар болгъан заты да сыйырыллыкъды. ²⁷ Мен алагъа патчах болурумуну суймеген душманларымы уа, бери келтиригиз да, мени аллымда ёлтюрюгюз!" дегенди». ²⁸ Муну айтып, Исса алларында Иерусалимге бара, жолгъа тебиреди. ²⁹ Сора Бейтпагейге бла Бейтхиниге, Зейтун тау атлы таугъа жуукълашхан заманында, сохталарындан экисин ийип: ³⁰ «Туурадагъы элге барыгъыз, ары киргенлей, сыртына бир киши да, бир заманда да минмеген, тагъылып тургъан гылыуну табарсыз. Аны тешип келтиригиз. ³¹ Сизге биреу: „Нек тешесиз?“ деп сорса уа, анга: „Ол Раббийге керекди“ деп айтыгъыз», – деди. ³² Ийилгенле, барып, Ол алагъа айтханча болуп тапдыла. ³³ Ала гылыуну тешген заманда уа, аны иелери алагъа: «Гылыуну нек тешесиз?» – деди. ³⁴ Ала: «Ол Раббийге керекди», – деп жууап этдиле. ³⁵ Сора аны Иссагъа келтирдиле эмда кеслерини кийимлерин гылыуну сыртына салып, Иссаны анга миндирдиле. ³⁶ Ол минип баргъан заманда, адамла кийимлерин жолгъа жая эдиле. ³⁷ Ол Зейтун таудан энишге тюшген жерге жуукълашханда уа, кёп сохтала бары да, ала кёрген битеу къудуретли ишле ючюн къууанып, уллу ауаз бла Аллахха махтау салып башладыла: ³⁸ «Раббийни аты бла келген Патчах алгъышлыды! Кёкледе жарашыулукъ, Эм Бийикдегине махтау!» – дей эдиле. ³⁹ Сора бир къауум фарисей халкъны ичинден Анга: «Устаз! Сохталарынгы тый!» – деди. ⁴⁰ Ол а алагъа жууапха: «Ала тынсала, ташла окъуна кычырлыкъдыла деп айтама сизге», – деди. ⁴¹ Исса шахаргъа жуукълашханында уа, анга къарап жиляды ⁴² Эмда: «Ой, сени ырахатлыгъынг не жарагъанын, сени бу кюнюнде окъуна сен билге эдинг! Алай а бу энди сени кёзлерингден ташады. ⁴³ Санга аллай кюнле келликдиле, ол заманда сени душманларынг окопла бла сени тегерегингден аллыкъдыла эмда, сени къуршалап, тёрт жанынгдан кысарыкъдыла, ⁴⁴ Сени чачарыкъдыла, сени сабийлеринги да сени ичинде ёлтюрлюкдюле, сенде таш юсюнде таш да къоярыкъ туюлдюле. Нек десенг Аллахны санга болушургъа келген заманын билмединг!» – деди. ⁴⁵ Сора табыныучу юйге келип, анда сатыу-алыу этгенлени кыстап башлады, ⁴⁶ Алагъа: «„Мени юйюм тилек юйдю“ деп жазылгъанды, сиз а аны тонаучулары уясы этгенсиз», – деди. ⁴⁷ Сора хар кюнден табыныучу юйде юйретип турду. Баш дин къуллукъчула, дин алимле эмда халкъны таматары Аны жояргъа (амал) излей эдиле. ⁴⁸ Алай а Анга не этерге билмей эдиле, нек десегиз битеу халкъ Анга къулакъ салып тынгылай эди.

20 Исса табыныучу юйде халкъны юйретген эм Хайыр Хапарны билдирген кюнлени биринде

баш дин къуллукъчула бла дин алимле, таматала бла бирге Аны къатына келип, ² Анга: «Сен бу ишлени не эркинлик бла этесе, бу эркинликни Санга ким бергенди? Айт бизге», – деди. ³ Ол алагъа жууапха: «Мен да сизге бир зат сорайым, Манга айтыгъыз: ⁴ Ахияны сууда кёмюлдюрюю кёкденми эди, огъесе адамладанмы?» – деди. ⁵ Ала уа, кеси араларында ойлашып: «„Кёкден“ десек, Ол: „Сора анга нек ийнанмагъан эдигиз?“ дер. ⁶ „Адамладан“ десегъа, битеу халкъ бизни ташла бла туюп ёлтюрю, нек десегиз Ахия фыйгамбарды деп халкъ толу ийнанады», – дей эдиле. ⁷ Сора: «Билмейбиз къайдан болгъанын», – деп жууап этдиле. ⁸ Исса алагъа: «Мен да бу ишлени не эркинлик бла этгеними айтырыкъ туюлме сизге», – деди. ⁹ Сора Исса халкъгъа бу оюм берген таурухну айтып башлады: «Бир адам, жюзюм бахча орнатып, аны жюзюмчюлеге жалгъа берип, кеси башха къыралгъа кетип анда кёп заманы тургъанды. ¹⁰ Заманы жетгенде, жюзюм бахчаны кёгетлеринден юлюшюн берсинле деп, жюзюмчюлеге бир къулун жибергенди. Жюзюмчюле уа, аны туюп, бир зат да бермей жибергендиле. ¹¹ Дагъыда башха къулун ийгенди, ала уа аны да туюп, сансыз этип, бир зат да бермей жибергендиле. ¹² Сора дагъыда ючюнчюсюн ийгенди, ала уа аны да жаралы этип кыстагъандыла. ¹³ Ол заманда жюзюм бахчаны иеси: „Мен не этейим? Суюлюннген уланымы иейим, аны кёрюп, уялыр эселе уа“ дегенди. ¹⁴ Жюзюмчюле уа, аны кёрюп, кеси араларында: „Бу мюлкге ие боллукъду. Аны ёлтюрейик, сора мюлк бизге къалыр“ деп ойлашхандыла. ¹⁵ Сора аны жюзюм бахчадан тышына чыгъарып ёлтюргендиле. Энди жюзюм бахчаны иеси алагъа не этер? ¹⁶ Келир да, ол жюзюмчюлени жояр, жюзюм бахчаны да башхалагъа берир», – деди. Муну эшитгенле уа, «Алай болмасын!» – деди. ¹⁷ Исса уа, алагъа къарап: «„Юй ишлеучюле къабыл этмей къойгъан таш, ма ол мюйюшню баш ташы болгъанды“ деп жазылгъан сёз не магъананы тутады? ¹⁸ Ол ташха ким жыгъылса да, ууалыр, ол кимни юсюне ауса да, аны эзер», – деди. ¹⁹ Сора ол заманда баш дин къуллукъчула бла дин алимле, бу оюм берген таурухну Ол аланы юслеринден айтханын ангылагъанлары себепли, Аны тутаргъа (сылтау) излей эдиле, алай а халкъдан къоркъуп къойдула. ²⁰ Сора, Иссаны сынап къарап, Анга кеслерин тюзлюкюлечя кёрюзтген тасхачылары ийдиле. Аны айтхан сёзю бла тузакъгъа туюшюрюрге эмда Аны оноучуну хукмусуна эм эркинлигине берирге кюреше эдиле. ²¹ Была уа Анга: «Устаз! Сен тюз айтханынгы, тюз юйретгенинги эм биреуню кёлюне жетерге

кюрешмегенинги, алай а Аллахны жолуна тюз юйретгенинги биз билебиз. ²² Кесарьгъа жасакъ берирге бизге тийишлимиди огъесе туююмюдю?» – деп сордула. ²³ Ол да, аланы хыйлачылыкъларын эслеп, алагъа: «Мени нек сынайсyz? ²⁴ Манга бир динар кёргозтюгоз: аны юсюндеги сурат бла жазыу кимникиледиле?» – деди. Ала: «Кесарныкыладыла», – деп жууап бердиле. ²⁵ Ол алагъа: «Алай эсе кесарныкын кесарьгъа, Аллахныкын а Аллахха беригиз», – деди. ²⁶ Ала Аны халкыны аллында айтхан сёзю бла тузакъгъа тюшюрюрге болалмадыла эм Аны жууабына сейирсинип тындыла. ²⁷ Ол заманда тиргизилиу жокъду деучю садукейледен бир къауумлары, келип, Иссагъа: ²⁸ «Устаз! Муса (Тауратда) бизге: „Биреуню къатыны болгъан къарындашы сабийсиз ёлсе, ол адам аны къатынын алып, (ёлген) къарындашына урлукъ болдурсун“ деп жазгъанды. ²⁹ Жети къарындаш бар эдиле. Биринчиси, къатын алып, сабийсиз ёлгенди. ³⁰ Ол къатынны экинчиси алгъанды, ол да сабийсиз ёлгенди. ³¹ Аны ючюнчюсю алгъанды, аны кибик битеу жетиси да алып, артларында сабий къалдырмай ёлгендиле. ³² Барындан да артда къатын да ёлгенди. ³³ Алай бла тиргизилиуде, ол аладан къайсысыны къатыны боллукъду? Нек десенг ол жетисини да къатынлары болгъанды», – деп сордула. ³⁴ Исса алагъа жууапха: «Бу ёмюрню адамлары къатын аладыла, эрге барадыла. ³⁵ Ол ёмюрге эм ёлгенледен тиргизилиуге жетерге тийишли болгъанла уа не къатын алмайдыла, не эрге бармайдыла. ³⁶ Энди ёлюрге да болаллыкъ туююлдюле, нек десегиз ала мёлеклеге тенгдиле эмда, тиргизилиуню уланлары болуп, Аллахны уланларыдыла. ³⁷ Ёлгенлени тиргизилликлерин а, Муса да (жана тургъан) кёкенни юсюнден (жазгъан) бёлюмюнде, Раббийге „Ибрахимни Аллахы, Исхакъны Аллахы, Якъупну Аллахы“ деп айтхан заманында кёргозтгенди. ³⁸ Аллах а ёлгенлени туююл, сауланы Аллахыды, нек десегиз Аллахха бары да саудула», – деди. ³⁹ Бу затха дин алимлден бир къауумла: «Устаз! Сен иги айтдын», – дедиле. ⁴⁰ Сора энди Анга бир затны юсюнден сорургъа да базынмадыла. ⁴¹ Исса уа алагъа: «Масих Дауутну уланыды деп къалай айтадыла? ⁴² Дауут кеси Забур китабында: „Раббий мени Бийиме: ⁴³ ,Мен душманларынгы Сени аякъ тюбюнге салгынчыгъа дери, Мени онг жанымда олтур', дегенди“ деп айтады. ⁴⁴ Алай бла Дауут Анга Бий дейди, сора Ол Дауутну уланы къалай болур?» – деди. ⁴⁵ Сора битеу халкъ тынгылагъан заманда, Исса Кесини сохталарына: ⁴⁶ «Дин алимлден кесигизни сакълагъыз! Ала узун кийимле кийип жюрюрге, халкъ жыйылгъан жерледе салам алыргъа, синагогалада алда, тойлада тёрде

олтурургъа сюедиле. ⁴⁷ Ала башсыз къатынланы юйлерин ашайдыла, кёзбаугъа узун тилек этедиле. Бегирик да уллу терслик аллыкъдыла», – деди.

21 Андан сора Исса, къарап, хазна жыйылыучу жерге саугъаларын салгъан байланы кёрдю ² Эмда ары эки лептон салгъан, бир харип башсыз къатынны да кёрюп: ³ «Кертисин айтама сизге, бу жарлы башсыз къатын барындан да кёп салгъанды. ⁴ Нек десегиз ала бары да Аллахха берген саугъаларын кеслерини артыкъларындан салгъандыла, бу къатын а къолайсызлыгъындан, кечинир ючюн, къолунда неси бар эсе да, барын да бергенди», – деди. ⁵ Сора бир къауумла табыныучу юйню юсюнден, ол ариу ташла бла эм (Аллахха) берилген саугъала бла жасаннганды, – деп айтхан заманда, Исса: ⁶ «Аллай кюнле келликдиле, ол кюнледе уа сиз мында кёрген затладан таш юсюнде таш да къаллыкъ туююлдю: бары да чачыллыкъды», – деди. ⁷ Сора Анга: «Устаз! Бу ишле къачан боллукъдула? Эм быланы боллугъуну не илишаны барды?» – деп сордула. ⁸ Ол алагъа: «Сакъ болугъуз, сизни бир киши да жангылтмасын. Нек десегиз „(Масих) менме“ эмда „Заман келгенди“ деп, кёпле Мени атым бла келликдиле. Аланы ызларындан бармагъыз. ⁹ Къазауатланы эм къозгъалыуланы хапарын эшитген заманыгъызда уа къоркъмагъыз, нек десегиз алгъа была болургъа керекдиле. Алай а (дунияны) ахыры олсагъатда келмез», – деди. ¹⁰ Дагъыда алагъа: «Миллет миллетге, патчахлыкъ патчахлыкъгъа къажау къазауат этерикдиле. ¹¹ Жер-жерледе уллу жер тебиуле, ачлыкъла, ёлетле боллукъдула, къоркъунчлу халла эмда кёкден уллу илишанла кёрюнюрюкдюле. ¹² Быланы барындан да алгъа уа сизни тутарыкъдыла, сизге зулму этерикдиле, синагогалагъа берликдиле, тюремелеге атарыкъдыла эм Мени атым ючюн патчхланы бла оноучуланы алларына элтирикдиле. ¹³ Бу уа сиз шагъатлыкъ этер ючюн боллукъду. ¹⁴ Алай бла не жууап этеригизни алгъындан ойлашмазгъа жюрегигизге салыгъыз. ¹⁵ Нек десегиз Мен сизге сёзге усталыкъ да, акъылманлыкъ да берликме. Сизге къажау тургъанланы бири да жууап этерге, не къажаулыкъ этерге болаллыкъ туююлдю. ¹⁶ Аны кибик, сизни ата-аналарыгъыз да, къарындашларыгъыз да, жууукъларыгъыз да, шуёхларыгъыз да сатарыкъдыла, сизден бир къауумугъузну да ёлтюрлюкдюле. ¹⁷ Мени атым ючюн сизни бары да кёрюп болмай къаллыкъдыла. ¹⁸ Алай а сизни башыгъыздан бир чач тюгюгоз да тас боллукъ туююлдю. ¹⁹ Тёзюмюгоз бла жаныгъызны къутхарыгъыз. ²⁰ Иерусалимни аскерле къуршалагъанла рын кёрген заманыгъызда уа, аны чачылыр заманы жетгенин

билигиз. ²¹ Ол заманда Иудеяда болганла таулагъа къачсынла, шахарда болганла да андан чыкъсынла, ол тийреде болганла да ары кирмесинле. ²² Нек десегиз была (Китапада) жазылганланы бары да толлукъ дерт жетдириу кюнледиле. ²³ Ол кюнледе бууаз къатынлагъа бла эмчек ичиргенлеге уа къыйынлыкъ боллукъду! Нек десегиз жер юсюнде уллу палах эм бу халкъгъа чамланыу боллукъду. ²⁴ Ала къылыч бла ёлтюрюллукдюле эм битеу миллетлеге жесирге эллиликдиле. Миллетлени заманлары бошалгъынчыгъа дери, Иерусалимни миллетле малтарыкъдыла. ²⁵ Кюнде, айда, жулдузлада илишанла боллукъдула, жер юсюнде уа миллетле, тенгизни бла толкъунланы гюрюлдеулеринден абызырап хайран боллукъдула. ²⁶ Дуниягъа келлик палахланы сакълагъандан бла къоркъгъандан адамланы жанлары чыгъарыкъды, нек десегиз кёлкени къудуретлери къозгъалырыкъдыла. ²⁷ Ол заманда Адам Улу, уллу къудурети эм аламатлыгъы бла, булутда келгенин керлюкдюле. ²⁸ Бу болуп башлагъан заманда уа, ёрге къарагъыз, башларыгъызны кётюрюгюз, нек десегиз сизни къутхарылыуугъуз жууукълашады», – деди. ²⁹ Сора алагъа бу оюм берген таурухну айтды: «Инжир терекге эм битеу тереклеге къарагъыз. ³⁰ Аланы чагъып башлагъанларын кергенигизде, энди жай жууукъ болганын кесигиз да билесиз. ³¹ Ол халда сиз бу затланы болганын керген заманыгъызда, Аллахны Патчахлыгъы жууукъ болганын билигиз. ³² Кертисин айтама сизге, бу тукъум озгъунчу бу затла бары да боллукъдула. ³³ Кёк бла жер жокъ болсала да, Мени сёзлерим а къаллыкъдыла. ³⁴ Кесигизге сакъ болугъуз, сизни жюреклеригиз артыкъ ашаудан, ичгичиликден, жашау къайгъыладан ауурланмасынла эмда ол кюн сизге билмей тургъаныгъызлай келмесин. ³⁵ Нек десегиз ол кюн битеу жер юсюнде жашагъанланы тузакъ кирик келип тутарыкъды. ³⁶ Алай бла, битеу бу келлик палахладан къутулуп, Адам Улуну аллына барыргъа тийишли болур ючюн хар заманда да сагъайып туруп, тилек этигиз». ³⁷ Кюндюз Исса табыныучу юйде юйрете эди, кечелени уа, шахардан чыгъып, Зейтун тау атлы тауда ашыра эди. ³⁸ Битеу халкъ да эрттенликден башлап, Анга тынгылар ючюн табыныучу юйде Аны къатына келе эди.

22 Къутхарылыу байрам атлы ачымагъан ётмеклени байрамы жууукълаша эди. ² Баш дин къуллукъчула бла дин алимле, халкъдан къоркъгъанлары ючюн, Иссаны жояргъа амал излей эдиле. ³ Онекисинден бири болган, Искарот аталган Иудагъа уа шайтан кирген эди. ⁴ Иуда, баш дин къуллукъчулагъа бла табыныучу

юйню къалауур башчыларына барып, Иссаны алагъа къалай сатарындан ала бла сёлешди. ⁵ Ала къууандыла, анга ахча да берирге келишдиле. ⁶ Ол алагъа сёз берди, сора Иссаны алагъа халкъ болмагъан жерде тутуп берирге тап заман излеп башлады. ⁷ Къурман къозуну кесерге керек болган, ачымагъан ётмеклени кюню да жетди. ⁸ Сора Исса: «Барыгъыз, бизге Къутхарылыу байрамны ашын хазырлагъыз, ашайыкъ», – деп Петерни бла Ахияны ийди. ⁹ Ала уа Анга: «Бизге къайда хазырларгъа буюраса?» – деди. ¹⁰ Ол алагъа: «Ма, сиз шахаргъа кирген заманда, къошун бла суу алып барган адам сизге жолугъур. Аны ызындан, ол кирген юйге барып, ¹¹ Ол юйню иесине: „Устаз санга; Мен сохталарым бла бирге Къутхарылыу байрамны ашын ашарыкъ къонакъ отоу къайдады?“ дейди“ деп айтыгъыз. ¹² Ол а сизге жасалган огъаргъы уллу отоуну кергюзтюр, анда хазырлагъыз», – деди. ¹³ Ала, барып, (барын да Исса) айтханыча табып, (анда) Къутхарылыу байрамны ашын хазырладыла. ¹⁴ Сора кезиую жетген заманда, Исса онеки абустол бла бирге ашаргъа олтурду. ¹⁵ Исса алагъа: «Мени азап чегеримден алгъа бу Къутхарылыу байрамны ашын сизни бла ашаргъа Мен бек сие эдим. ¹⁶ Нек десегиз сизге айтама, ол Аллахны Патчахлыгъында тамам болгунчугъа дери, энди аны ашарыкъ туююлме», – деди. ¹⁷ Сора аякъны алып, шукур этип: «Муну алыгъыз да кеси арагъызда юлешигиз. ¹⁸ Нек десегиз, Аллахны Патчахлыгъы келгинчи, жюзюмню кёгетинден этилгенни энди ичерик туююлме деп айтама сизге», – деди. ¹⁹ Сора ётмекни алып, шукур этип сындырды да: «Бу, сизни ючюн берилген Мени чархымды, Мени эсигизге тюшюрюрге муну этигиз», – деп, алагъа берди. ²⁰ Ашагъандан сора аякъны да алай алып: «Бу аякъ, сизни ючюн төгюлген Мени къаным бла (бегитилген) жангы кесаматды. ²¹ Ма энди, Мени сатарыкъны къолу Мени бла бир столдады. ²² Болсада Адам Улу Анга алгъындан буюрулганыча барады, алай а Аны сатарыкъ адамгъа палах!» – деди. ²³ Сора ала бир бирлерине: «Муну этерик бизден ким болур?» – деп, соруп башладыла. ²⁴ Аладан къайсы уллугъа саналыргъа керекди деп, аланы араларында даулаш да болду. ²⁵ Исса уа алагъа: «Патчахла миллетлеге бийлик этедиле, оноучулукъ этгенле да игилик этиучюле атны жюрютедиле. ²⁶ Сиз а алай болмагъыз. Алай а, сизде уллу ким эсе да, гитчеча болсун, башчылыкъ этген да жумушчуча болсун. ²⁷ Нек десегиз ким уллуду: олтургъанмы, огъесе шапалыкъ этгенми? Олтургъан туююлмюдю? Мен а сизни арагъызда шапалыкъ этиучю кирикме. ²⁸ Алай болсада, сиз Мени сынагъан къыйынлыкъларымда Мени бла

болганласыз. ²⁹ Мен да сизге, Мени Атам Манга бергенча патчахлыкъ береме. ³⁰ Мени Патчахлыкъымда Мени столумда ашарыкъсыз эм ичериксиз эмда Израильни онеки тукъумуна сюд этерге тахталада олтурлукъсуз», – деди. ³¹ Сора Раббий: «Шимон! Шимон! Сакъ бол! Шайтан сизни будайны элегенча элерге тилегенди. ³² Алай болганлыкъгъа, Мен сени ийманынг таркъаймасын деп, сени ючюн тилек этгенме, сен да къайтышхан заманында къарындашларынгы бегимли эт», – деди. ³³ Петер Анга: «Раббий! Мен Сени бла тюрге тюшерге да, ёлюрге да хазырма», – деп жууап берди. ³⁴ Исса уа: «Петер, санга айтама, бюгюн хораз къычыргъынчы, сен „Аны танымайма“ деп, Мени юч кере инкяр этериксе», – деди. ³⁵ Дагъыда алагъа: «Мен сизни бохчасыз, артмакъсыз, чарыкъсыз ийген заманымда, сизни бир затдан кереклигиз болганмыды?» – деди. Ала: «Бир затдан да угъай», – деп жууап этдиле. ³⁶ Сора Ол алагъа: «Энди уа, бохчасы болган аны алсын, артмагъы болган да алай, кимни (къылычы) жокъ эсе уа, жамычысын сатып, къылыч алсын. ³⁷ Нек десегиз сизге айтама: „Ол аманлыкъчыла бла бирге саналганды“ деп жазылган сёз да, Мени юсюмде толургъа керекди. Нек десегиз Мени юсюмден айтылган энди ахырына келеди», – деди. ³⁸ Ала: «Раббий! Ма, мында эки къылыч барды», – дедиле. Ол да алагъа: «Жетер!» – деди. ³⁹ Сора Исса, чыгып, адетича, Зейтун таугъа кетди. Аны сохталары да Аны ызындан кетдиле. ⁴⁰ Ол жерге келгенлей а, алагъа: «Сыналыугъа тюшмез ючюн, тилек этигиз», – деди. ⁴¹ Кеси да аладан таш сызыу узакълыгына кетип, тобукъланып: ⁴² «Эй Ата! Сен бу (азап) аякъны Менден кери оздурургъа иги кёрсенг эди уа! Алай а Мен излегенча туююл, Сени буйругъунг болсун», – деп тилек этди. ⁴³ Кёкден мёлек, Иссагъа кёрюнюп, Аны кючлендирди. ⁴⁴ Сора Исса, термилиуге тюшюп, бегирек да кёл салып тилек этди. Аны терлегени да жерге тамган къан тамычылача эди. ⁴⁵ Тилек этиуюнден туруп, Исса, сохталарына келип, аланы къайгъыдан жукълап тургъанларынлай табып, ⁴⁶ Алагъа: «Сиз нек жукълайсыз? Сыналыугъа тюшмез ючюн, туругъуз, тилек этигиз!» – деди. ⁴⁷ Ол муну айта тургъан заманда, жыйын халкъ кёрюндю, халкъны аллында уа, онекисинден бири болган, Иуда деген келе эди. Ол, Иссаны уппа этер ючюн, Аны къатына келди. Ол алагъа: «Мен кимни уппа этсем, (Исса) Олду», – деп белги берген эди. ⁴⁸ Исса уа анга: «Иуда! Адам Улуну уппа этиуюнг бламы сатаса?» – деди. ⁴⁹ Иссаны биргесине болганла уа, ишни неге жетгенин кёрюп, Анга: «Раббий! Къылыч бла урайыкъмы?» – дедиле. ⁵⁰ Сора аладан бирлер

баш дин къуллукъчуну къулун уруп, онг къулагъын кесип тюшюрдю. ⁵¹ Ол заманда Исса: «Къоюгъуз, жетер!» – деди. Сора, къулну къулагъына тийип, аны сау этди. ⁵² Исса Кесине къажау жыйылган баш дин къуллукъчулагъа, табыныучу юйню къалауур башчыларына эм таматалагъа: «Сиз аманлыкъчыгъача, (Мени тутаргъа) къылычла бла эм къазыкъла бла чыкъдыгъыз!» ⁵³ Мен хар кюнден табыныучу юйде сизни бла болуп тургъан эдим, сиз Манга къолугъузну тийдирмеген эдигиз. Бу уа сизни сагъатыгъызды, къарангылыкъ бийлеген кезиудю», – деди. ⁵⁴ Сора, аны тутуп, элтип, баш дин къуллукъчуну юйюне келтирдиле. Петер а артхаракъ къалып, аланы ызларындан бара эди. ⁵⁵ Ала арбазны ортасында от этип бирге олтургъан заманда, Петер да аланы араларында олтурду. ⁵⁶ Бир къарауаш тиширыу, Петерни от жанында олтургъанын кёргенде, анга ышанлап къарап: «Бу да Аны бла эди», – деди. ⁵⁷ Петер а Иссаны инкяр этип: «Тиширыу, мен Аны танымайма», – деди. ⁵⁸ Бираздан дагъыда биреу, аны кёрюп: «Сен да аладанса», – деди. Петер а: «Туююлме, эй адам!» – деди. ⁵⁹ Бир сагъат чакълы заман озганлай, дагъыда биреу: «Кертиси да бу Аны бла эди, нек десегиз бу да галилеялыды», – деп къаты айтды. ⁶⁰ Петер а: «Эй адам, сени не айтханынгы билмейме», – деди. Сора олсагъат, ол муну айта туруп, хораз къычырды. ⁶¹ Ол заманда Раббий, бурулуп, Петерге къарады, Петер да Раббийни анга: «Бюгече хораз къычыргъынчы, Мени юч кере инкяр этериксе», – деп айтхан сёзюн эсине тюшюрдю. ⁶² Сора, тышына чыгып, ачы жилиды. ⁶³ Иссаны тутуп тургъан адамла, Аны хыликка этип тую эдиле. ⁶⁴ Аны кёзлерин байлап, Аны бетине ура эдиле эмда Анга: «Файгъамбар эсенг айт, Сени ким урду?» – деп сора эдиле. ⁶⁵ Дагъыда Анга къажау кёп аман затла айта эдиле. ⁶⁶ Танг атханда уа, халкъны таматалары, баш дин къуллукъчула эм дин алимле, жыйылып, Иссаны кеслерини синедрионларына кийирдиле. ⁶⁷ Анга: «Масих Сенмисе? Айт бизге», – дедиле. Ол алагъа: «Сизге айтсам да, сиз ийнанырыкъ туююлсюз, ⁶⁸ Сизге сорсам да, сиз Манга жууап берлик туююлсюз. Мени эркин этерик да туююлсюз. ⁶⁹ Эндиден башлап, Адам Улу къудуретли Аллахны онг жанында олтурлукъду», – деди. ⁷⁰ Бары да Анга: «Сора Сен Аллахны Уланымыса?» – дедиле. Ол алагъа: «Мен болганымы, сиз айтасыз», – деп жууап этди. ⁷¹ Ала уа: «Бизге энди не шагъатлыкъ керекди? Биз кесибиз Аны ауузундан эшитдик энди», – дедиле.

23 Сора битеу ол кёп халкъ, къозгъалып, Иссаны Пилатха элтип барып: ² «Ол бизни миллетибизни бузганын кёрдюк. Ол кесарьгъа

жасакъ берирге къой майды. Кесине да Масих Патчах атайды», – деп, Аны терслеп башладыла.

³ Пилат Анга: «Сен Иудей Патчахмыса?» – деп сорду. Исса анга жууапха: «Сен айтаса», – деди.

⁴ Пилат баш дин къуллукъчулагъа бла халкъгъа: «Бу Адамда мен бир тюрлю бир терслик тапмайма», – деди.

⁵ Ала уа: «Ол халкъны къозгъайды, Галилеядан башлап былайгъа дери, битеу Иудеяда юретиуюн жаяды», – деп къадалдыла.

⁶ Пилат Галилея дегенни эшитгенлей: «Ол галилеялымыды да?» – деп сорду.

⁷ Сора, (Исса) Иродну областындан болгъанын билип, Пилат Аны Иродха ийди. Ирод да ол кюнледе Иерусалимде эди.

⁸ Ирод, Иссаны кѳргенинде, бек къууанды. Аны юсюнден кѳп зат эшитгени себепли, Аны кѳрюрге эрттеден бери сюе эди. Андан неда болсун бир (сейирлик) илишан кѳрюрге умут эте эди.

⁹ Ол Иссагъа кѳп соруула сорду, Исса уа анга бир да жууап бермедиди.

¹⁰ Баш дин къуллукъчула бла дин алимли уа, сюелип, Аны къаты терслей эдиле.

¹¹ Алай болсада, Ирод кесини аскерчилери бла Аны сансыз этип, хыликкя этип, Анга жарыкъ бетли кийим кийдирип, артха Пилатха къайтарды.

¹² Сора ол кюн Пилат бла Ирод шуѳх болдула, нек десегиз алгъын бир бирлери бла жау эдиле.

¹³ Пилат а, баш дин къуллукъчуланы, таматаланы эм халкъны жыйып,

¹⁴ Алагъа: «Сиз бу Адамны манга халкъны бузады деп келтирдигиз. Ма, мен сизни аллыгъызда тинтип къарагъанма эм бу Адамда сиз Анга салгъан терсликледен бирин да тапмагъанма.

¹⁵ Ирод да тапмагъанды, нек десегиз Ирод Аны артха бизге къайтаргъанды. Ма, Ол ѳлтюрюлюрге тийишли бир зат да этмегенди.

¹⁶ Ол себепден Аны туйдюрюп, эркин этейим», – деди.

¹⁷ Пилатха уа (хар) Къутхарылыу байрамда алагъа бир тутмакъны эркин этерге керек эди.

¹⁸ Алай болгъанлыкъгъа, битеу халкъ: «Анга ѳлюм! Бизге уа Бараббаны эркин эт!» – деп къычырып башлады.

¹⁹ Барабба уа, сахарда халкъны къозгъагъаны эм адам ѳлтюргени ючюн, тюрмеге салынып эди.

²⁰ Иссаны эркин этерге суйюп, Пилат дагъыда ауазын кѳтюрдю.

²¹ Алай болгъанлыкъгъа ала: «Аны къачха кер, къачха кер!» – деп къычыра эдиле.

²² Пилат ючюнчю кере алагъа: «Не аманлыкъ этгенди да Ол? ѳлтюрюлюрге тийишли мен Анда бир терслик тапмагъанма, ол себепден Аны туйдюрюп эркин этейим», – деди.

²³ Ала уа уллу къычырыкъ бла: «Аны къачха кер!» – деп къысып турдула. Сора халкъны эмда баш дин къуллукъчуланы къычырыкълары хорлады.

²⁴ Пилат, аланы тилегенлерича болсун деп, хукму этди.

²⁵ Халкъны къозгъагъаны эм адам ѳлтюргени ючюн тюрмеге салынган, ол ала тилегенни эркин этди, Иссаны уа аланы эркинликлерине берди.

²⁶ (Аскерчиле) Иссаны алып баргъан заманларында,

сабандан келе тургъан, Шимон атлы бир киринейлини тутуп, анга къачны кѳтюртюрп, Иссаны ызындан элтдирдиле.

²⁷ Иссаны ызындан бек кѳп халкъ да, Анга сарнап жилигъан тиширыула да бара эдиле.

²⁸ Исса уа, алагъа бурулуп: «Иерусалимни къызлары! Манга жилимагъыз, алай а кесигизге эм сабийлеригизге жилигъыз.

²⁹ Нек десегиз: „Насыплыдыла къаратонла, къозламагъан къарынла, асырамагъан эмчекле!“ деп айтыр кюнле келедиле.

³⁰ Ол заманда адамла таулагъа: „Бизни юсюбюзге ауугъуз!“, дуппурлагъа да: „Бизни басыгъыз!“ деп айтып башларыкъдыла.

³¹ Кѳгерген терекге алай эте эселе, сора къуругъаннга уа не боллукъду?» – деди.

³² Исса бла ѳлтюрюрге эки аманлыкъчыны да элте эдиле.

³³ Сора Баш Сюек атлы жерге келгенлеринде, анда Иссаны да, аманлыкъчыланы да, бирин онг жанында, экинчисин а сол жанында къачха кердиле.

³⁴ Исса уа: «Ата! Кеч былагъа; была не этгенлерин билмейдиле», – деди. Сора (аскер чиле) Аны кийимлерин чѳп атып юлеше эдиле.

³⁵ Халкъ анда тохтап къарай эди. Ала бла бирге таматала да: «Башхаланы къутхара эди. Аллах сайлагъан Масих Ол эсе, Кеси-Кесин къутхарсын», – деп хыликкя эте эдиле.

³⁶ Аны киби аскерчиле да Аны масхара эте эдиле, къатына келип, Анга мысты чагъыр берип: ³⁷ «Сен Иудей Патчах эсенг, Кесинг-Кесинги къутхар», – дей эдиле.

³⁸ Сора Аны баш жанында, грек, рим эмда чюйют сѳзле бла: «Бу Иудей Патчахды», – деп жазылгъан жазыу да бар эди.

³⁹ Асылгъан аманлыкъчыладан бирлери Анга аман айтып: «Сен Масих эсенг, Кесинги да, бизни да къутхар», – дей эди.

⁴⁰ Экинчиси уа: «Огъесе, кесинге да бу затха сюд этилип тургъанлай, сен Аллахдан къоркъмаймыса?»

⁴¹ Бизге тюз сюд этилгенди, биз этген ишлерибизге тийишлисин алгъанбыз. Ол а бир аман иш этмегенди», – деп, аны тыя эди.

⁴² Сора Иссагъа: «Патчахлыгъынга келген заманында, Раббий, мени эсинге тюшюр!» – деди.

⁴³ Исса да анга: «Кертисин айтама санга, бюгюн окъуна Мени бла жаннетде боллукъса», – деди.

⁴⁴ Кюнню алтынчы сагъатына жуукъ болгъан эди, сора тогъузунчу сагъатха дери битеу жерде къарангы болуп къалды.

⁴⁵ Кюн да мутхуз болду, табыныучу юйде жабыу да ортасындан жыртылып айырылды.

⁴⁶ Исса, уллу ауаз бла къычырып: «Ата! Жанымы Сени къолунга береме!» – деди. Сора муну айтып, жанын берди.

⁴⁷ Жюзбашчы уа, болунган ишни кѳргенинде, Аллахха махтау салып: «Кертиси да бу Адам тюзлюкю Киши эди», – деди.

⁴⁸ Бу тамашагъа жыйылгъан битеу адамла да болунганны кѳргенде, кѳкюреклерин туюе-туюе къайта эдиле.

⁴⁹ Иссаны таныгъанла бары да, Аны ызындан Галилеядан келген тиширыула да бу

болунганга узакъдан къарап тура эдиле. ⁵⁰ Ол заманда Юсюп атлы биреу, кенгешни члени, огъурлу эм тюзлюкю адам, ⁵¹ Кенгешни бегимине эм ишлерине ыразы болмагъан, Иудеяда Араматия шахардан, кеси да Аллахны Патчахлыгъын сакълагъан адам, ⁵² Пилатха келип, Иссаны ёлюгюн тиледи. ⁵³ Сора, ёлюкню къачдан тюшюрюп, гетен къумач бла кебинлеп, къаяда къазылгъан, алыкъа анда бир киши да салынмагъан къабыргъа салды. ⁵⁴ Ол кюн байрым кюн эди, шабат кюн жетип келе эди. ⁵⁵ Исса бла Галилеядан келген тиширыула да, ызындан барып, аны ёлюгю ары къалай салыннганына, къабыргъа къарап тура эдиле. ⁵⁶ Къайтхандан сора уа ариу ийисли затла бла мюр хазырладыла, шабат кюн а фарызгъа кёре тынч къалдыла.

24 Ыйыкъны биринчи кюнюнде уа, бек эртте, хазырлагъан ариу ийисли затларын да алып, тиширыула къабыргъа келдиле. Ала бла бирге (башха) бир къауумла да бар эдиле. ² Келгенлеринде, ташны къабырдан аудурулуп тургъанын кёрдюле. ³ Ичине киргенлеринде, Раббий Иссаны ёлюгюн тапмадыла. ⁴ Ала, муну ангыламай сейирсинип тургъан заманда уа, алайына аланы алларында жылтырагъан кийимлери бла эки киши кёрюндюле. ⁵ Ол тиширыула, къоркъууда болуп, бетлерин жерге ийилтген заманда, алагъа: «Сиз сауну ёлгенлени арасында нек излейсиз?» ⁶ Ол мында жокъду, Ол тиргизилгенди! Галилеяда болгъан заманында окъуна Аны сизге: ⁷ „Адам Улу гюняхлы адамланы къолларына берилирге, къачха керилирге эмда ючюнчю кюн тиргизилирге керекди“ деп айтханын эсигизге тюшюрюгюз», – деди. ⁸ Сора ала Иссаны сёзлерин эслерине тюшюрдюле. ⁹ Эмда, къабырдан къайтып, муну барын онбир сохтагъа да, битеу къалгъанлагъа да билдирдиле. ¹⁰ Муну абустоллагъа айтханла, Магдаллы Мариям, Иоханна, Якъупну анасы Мариям эм ала бла болгъан башха тиширыула эдиле. ¹¹ Абустоллагъа быланы сёзлери бош кёрюндюле эмда тиширыулагъа ийнанмадыла. ¹² Алай болсада Петер, туруп, чабып къабыргъа барды эмда энишге ийилип, жаланда кебинлени алайда тургъанларын кёрюп, болунган ишге кеси-кесинден сейирсинип, артха къайтды. ¹³ Ол кюн окъуна аладан экеулен Иерусалимден алтмыш стадия узакълыкъда болгъан Амаюс атлы бир элге бара тура эдиле. ¹⁴ Ала битеу бу болунганланы юсюнден кеси араларында сёлеше бара эдиле. ¹⁵ Ала, кеси араларында сёлешип, ойлашып баргъан заманда, Исса Кеси да жууукълашып, ала бла барып тебиреди. ¹⁶ Алай болгъанлыкъгъа аланы кёзлери тыйылгъан эдиле, ол себепден ала Аны

танымадыла. ¹⁷ Ол а алагъа: «Сиз кеси арагъызда нени юсюнден ойлаша барасыз?» – деди. Ала мудахланып тохтадыла. ¹⁸ Клейопа атлы, аладан бирлери, Анга жууапха: «Сен Иерусалимге келгенледен бирлери болуп, бу кюнледе анда болунганны къалай билмейсе?» – деди. ¹⁹ Ол алагъа: «Не болунганны?» – деди. Ала Анга: «Назаретли Иссагъа не болгъанын. Ол Аллахны эм битеу халкъны аллында иши бла да, сёзю бла да кючлю файгъамбар эди. ²⁰ Бизни баш дин къуллукъчуларыбыз бла башчыларыбыз Аны ёлтюрюрге сюдге бергендиле эмда Аны къачха кердиргендиле. ²¹ Биз а Израильни къутхарлыкъ Олду деп умут этген эдик. Андан сора да, бу иш болгъанлы уа энди ючюнчю кюн окъуна болады. ²² Алай а бизникиледен бир къауум тиширыу бизни сейирсиндиргендиле: ала эрттенликде эртте къабыргъа баргъанларында, ²³ (Анда) Аны ёлюгюн тапмагъандыла. Ала келип, Ол сауду деп айтхан мёлеклени кёргенбиз, – деп айтхандыла. ²⁴ Сора бизникиледен бир къауумла къабыргъа барып, (барын да) тиширыула айтханча болуп тапхандыла. Кесин а кёрмегендиле», – деди. ²⁵ Ол заманда Исса алагъа: «Эй ангылаусузла эм файгъамбарланы битеу айтханларына кеч ийнаныучула! ²⁶ Масих алай азап чегип, Кесини махтаууна алай жетерге керек туююлмю эди?» – деди. ²⁷ Эм Мусадан башлап, битеу (Сыйлы) Китаплада Кесини юсюнден битеу файгъамбарланы айтханларын алагъа ангылатды. ²⁸ Сора ала ол баргъан эллерине жууукълашдыла. Исса алагъа андан ары кетерге мурат этгенча кёргюзтдю. ²⁹ Ала уа: «Бизни бла къал, ингир жууукълашады, кюн да энди батаргъа тебирегенди», – деп, Аны тыя эдиле. Сора Ол (юйге) кирип, ала бла къалды. ³⁰ Ала бла олтургъан заманында уа, Ол, ётмек алып, алгъыш этип, сындырып, алагъа берди. ³¹ Ол заманда аланы кёзлери ачылып, ала Аны таныдыла, алай а Ол алагъа кёрюнмей къалды. ³² Сора ала бир бирлерине: «Ол жолда бизни бла сёлешип, бизге (Сыйлы) Китапланы ангылатхан заманда, бизни жюрегибиз бизни ичибизде эримейми эди?» – деди. ³³ Сора олсагъат окъуна туруп, Иерусалимге къайтып, онбир абустолну да, ала бла болгъанланы да бирге жыйылып тургъанлай тапдыла. ³⁴ Ала уа, «Раббий кертиси да тиргизилгенди, Шимоннга да кёрюнгенди», – дей эдиле. ³⁵ Была да жолда алагъа не болгъанны да, Исса ётмекни сындыргъан заманында ала Аны къалай таныгъанларын да айтдыла. ³⁶ Ала муну айтханда, Исса Кеси аланы араларында тохтап, алагъа: «Сизге ырахатлыкъ!» – деди. ³⁷ Ала, жунчуп, къоркъуп, ауангы кёрген сундула. ³⁸ Ол а алагъа: «Нек жунчуйсуз, сизни жюреклеригизге аллай

акъылла нек киредиле? ³⁹ Мени къолларыма эмда аякъларыма къарагъыз, бу Мен Кесимме. Манга тийип кёрюгюз эм эслеп къарагъыз, нек десегиз ауангыны, сиз Менде кёргенча эти бла сюеклери болмайды», – деди. ⁴⁰ Муну айтып, алагъа къолларын бла аякъларын кёргюзтдю. ⁴¹ Ала асыры къууаннгандан энтда ийнанмай сейирсинип тургъан заманда уа, Ол алагъа: «Сизни мында бир ашар затыгъыз бармыды?» – деди. ⁴² Ала Анга бишген чабакъ кесек бла таракъ бал бердиле. ⁴³ Ол да алып, аланы алларында ашады. ⁴⁴ Сора алагъа: «Мени юсюмден Мусаны Таурат китабында, файгъамбарланы китапларында эмда Забурда битеу жазылгъанла толургъа керекдиле деп, сизни бла болгъан заманында, ма муну юсюнден айтхан эдим Мен сизге», – деди. ⁴⁵ Ол заманда алагъа (Сыйлы) Китапланы ангыларгъа акъылларын ачды,

⁴⁶ Сора алагъа: «Алай жазылгъанды, Масих алай азап чегип, ёлгенледен ючюнчю кюн тиргизилирге керек эди ⁴⁷ Эмда, Иерусалимден башлап, битеу миллетлеге тобагъа къайтышыудан бла гюняхланы кечирилиуянден хапар Аны аты бла билдирилирге керекди. ⁴⁸ Сиз а бу затлагъа шагъатласыз. ⁴⁹ Мен сизге Атамы берирге айтханын иерикме, сиз а, огъартындан кюч алгъынчы, Иерусалим шахарда къалыгъыз», – деди. ⁵⁰ Сора аланы шахардан Бейтхиниге дери чыгъарды эмда, къолларын кётюрюп, алагъа алгъыш этди. ⁵¹ Алагъа алгъыш этген заманында, аладан кете-кете, кёкге кётюрюле башлады. ⁵² Ала Анга сежда этдиле, сора уллу къууанч бла Иерусалимге къайтдыла ⁵³ Эмда хар заманда табыныучу юйде болуп, Аллахха шукур этип, махтау салып турдула. Амин.

АХИЯ

¹ Эм алгъа Сёз бар эди, Сёз Аллахда эди эм Сёз Аллах эди. ² Ол эм алгъа Аллахда эди. ³ Хар зат да Аны юсю бла жаратылгъанды, бар болгъан затладан Олсуз бир зат да болмагъанды. ⁴ Жашау Анда эди, жашау да адамланы жарыгъы эди; ⁵ Жарыкъ къарангыда жарытады, къарангы аны хорламагъанды. ⁶ Аллахдан ийилген бир адам болгъанды; аны аты Ахия эди. ⁷ Ол шагъатлыкъ этерге келгенди; Жарыкъны юсюнден шагъатлыкъ этер ючюн, аны юсю бла бары да ийман салыр ючюн келгенди. ⁸ Ол кеси Жарыкъ туююл эди, алай а Жарыкъны юсюнден шагъатлыкъ этер ючюн келгенди. ⁹ Дуниягъа келген хар адамны жарыкъландыргъан керти Жарыкъ бар эди. ¹⁰ Ол дуняда болгъанды, дуня Аны юсю бла болуп башлагъанды, алай а дуня Аны танымагъанды. ¹¹ Кесиникилеге келгенди, кесиникиле да Аны къабыл этмегендиле. ¹² Аны къабыл этгенлеге, Аны атына ийман салгъанлагъа уа Аллахны сабийлери болургъа эркинлик бергенди. ¹³ Ала уа не къандан, не чархны суюгенинден, не эрни суюгенинден туююл, алай а Аллахдан туугъандыла. ¹⁴ Сёз адам болуп толу шафауаты эм хакъ кертилиги бла, бизни бла жашагъанды; биз да Аны аламатлыкъын кёргенбиз, Атадан жангыз туугъанны аламатлыкъын. ¹⁵ Ахия, Аны юсюнден шагъатлыкъ эте, уллу ауаз бла: «Мен Аны юсюнден, мени ызымдан Келген мени аллыма ётдю деп айтханым, ма Бу эди; нек десегиз Ол менден алгъа бар эди», – деди. ¹⁶ Аны толугъундан биз барыбыз да шафауат юсюне шафауат алгъанбыз; ¹⁷ Нек десегиз Таурат Мусаны юсю бла берилгенди, шафауат бла хакъ керти уа Масих Иссаны юсю бла чыкъгъандыла. ¹⁸ Аллахны бир киши бир заманда да кёрмегенди; Атаны къучагъында болгъан жангыз Уланыды Аны танытхан. ¹⁹ Иудейлиле Ахиягъа: «Сен кимсе?» – деп сорургъа Иерусалимден дин къуллукъчуланы бла левилилени ийген заманда, ма Ахияны шагъатлыкъы – ²⁰ Ол ачыкъ айтханды, инкяр этмегенди: «Мен Масих туююлме», – деп ачыкъ айтханды. ²¹ Ала анга: «Сора не? Сен Илиясмыса?» – деп соргъандыла. Ол: «Туююлме», – дегенди. «Ол файгъамбармыса?» – дегендиле. Ол: «Угъай», – деп жууап бергенди. ²² Анга: «Сора сен кимсе? Бизни

ийгенлеге биз жууап берир ючюн сен кесинг-кесинги юсюнден не айтырыкъса?» – дегендиле. ²³ Ол а: «Иешая файгъамбарны айтханы кирик, „Раббийге жолну тюзетигиз“ деп къум тюзде кычыргъанны ауазыма мен», – деди. ²⁴ Ийилгенле уа фарисейледен эдиле. ²⁵ Ала да анга: «Сен не Масих, не Илияс, не ол файгъамбар туююл эсенг, сора адамланы сууда нек кёмюлдюресе?» – деп сордула. ²⁶ Ахия алагъа жууапха: «Мен сууда кёмюлдюреме: алай а сизни арагъызда Биреу турады, Аны уа сиз танымайсыз. ²⁷ Мени ызымдан Келген, Кеси уа мени аллыма ётген Олду; Аны аякъ кийимини бауун тешер кирик тийишлилигим да жокъду мени», – деди. ²⁸ Бу ишле, Иордан сууну ары жанындагъы Бейтабарада, Ахия адамланы сууда кёмюлдюрген жерде болгъан эдиле. ²⁹ Экинчи кюн Ахия Иссаны анга келе тургъанын кёрюп: «Ма Аллахны Къозусу, Ол, дуняны гюняхын Кесини боюнуна алады. ³⁰ Мен Аны юсюнден: „Мени ызымдан бир Киши келеди, Ол а мени аллыма ётгенди, нек десегиз Ол менден алгъа бар эди“ деп айтханым Олду. ³¹ Мен Аны танымай эдим; алай а, Аны Израильге кёргюзтюр ючюн, адамланы сууда кёмюлдюрюрге келгенме», – деди. ³² Дагъыда Ахия, шагъатлыкъ этип: «Мен Сыйлы Нюрню, кёгюрчюн кирик, кёкден тюшгенин эм Аны юсюнде тургъанын кёргенме. ³³ Мен Аны танымай эдим; алай а мени адамланы сууда кёмюлдюртюрге Ийген, манга: „Нюр Кимни юсюне тюшгенин эм Аны юсюнде тургъанын кёрсенг, Олду – Сыйлы Нюр бла кёмюлдюрючю“ деп айтханды; ³⁴ Мен да кёргенме эм Ол Аллахны Уланы болгъанына шагъатлыкъ этгенме», – деди. ³⁵ Экинчи кюн дагъыда Ахия бла аны сохталарындан экиси сюелип тура эдиле. ³⁶ Ол, Иссаны келе тургъанын кёрюп: «Ма Аллахны Къозусу!» – деди. ³⁷ Андан ол сёзлени эшитгенлей, эки сохта да Иссаны ызындан тебиредиле. ³⁸ Исса уа, артха айланып, аланы келгенлерин кёрюп, алагъа: «Не излейсиз?» – деди. Ала да Анга: «Равви, къайда жашайса?» – дедиле. Равви дегенни магъанасы «устаз» деген сёздю. ³⁹ Ол да алагъа: «Келигиз, кёрюрсюз», – деди. Ала барып, Аны къайда жашагъанын кёрдюле эм ол кюн Аны бла турдула. Сагъат оннга жууукъ болгъан эди. ⁴⁰ Иссаны юсюнден Ахияны айтханларын

эшитген эм Иссаны ызындан баргъан экеуленден бирлери Шимон Петерни къарындашы Эндрей эди. ⁴¹ Ол, биринчи болуп, кесини къарындашы Шимонну табып, анга: «Биз Масихни тапханбыз», – деди, аны магъанасы уа «Майланган» деген сёздю. ⁴² Сора аны Иссагъа келтирди. Исса уа, анга къарап: «Сен Жюнюс улу Шимонса; санга Кефа аталлыкъды», – деди, аны магъанасы уа: «Таш». ⁴³ Экинчи кюн Исса Галилеягъа барыргъа сөйдю эм, Филипни табып, анга: «Мени ызымдан кел», – деди. ⁴⁴ Филип а Бейтсайдадан, Эндрей бла эм Петер бла бир шахардан эди. ⁴⁵ Филип, Натанелни табып, анга: «Биз, Аны юсюнден Муса Тауратда жазгъан, файгъамбарла да айтхан, Юсюпню уланы Назаретли Иссаны тапханбыз», – деди. ⁴⁶ Алай а Натанел анга: «Назаретден иги зат болурму?» – деди. Филип да анга: «Бар да къара», – деди. ⁴⁷ Исса, Натанелни Анга келе тургъанын кёрюп, аны юсюнден: «Ма, аны хыйлалыгъы болмагъан, керти израильчи!» – деди. ⁴⁸ Натанел Анга: «Сен мени къайдан танийса?» – деди. Исса Анга жууапха: «Филип сени чакъырырдан алгъа, сен инжир терекни тубюнде болгъан заманда, Мен сени кёргенме», – деди. ⁴⁹ Натанел Анга: «Устаз! Сен Аллахны Уланыса, Сен Израильни Патчахыса!» – деп жууап этди. ⁵⁰ Исса анга жууапха: «Мен санга: „Мен сени инжир терекни тубюнде кёргенме“ деп айтханым себепли ийнанаса сен; андан да уллусун кёрюрсе», – деди. ⁵¹ Дагъыда анга: «Кертисин, кертисин айтама сизге: мындан арысында, кёк ачылып, Аллахны мёлеклери, Адам Улуна ёрге чыгып, энишге тюшгенлерин кёрлюксюз», – деди.

2 Ючюнчю кюн Галилеяны Къана элинде неках той бар эди, Иссаны анасы да анда эди. ² Ол тойгъа Исса да, Аны сохталары да чакъырылгъан эдиле. ³ Анда чагъыр жетмегенде, Иссаны анасы уа: «Аланы чагъырлары жокъду», – деди. ⁴ Исса Анга: «Тиширыу, Манга бла санга не? Алыкъа Мени заманым келмегенди», – деди. ⁵ Аны анасы шапалагъа: «Ол сизге не айтса, аны этигиз», – деди. ⁶ Алайда уа, иудейлилени тазаланыу адетлерине кёре тургъан, экишер неда ючюшер ёлчеу сыйынган, ташдан ишленген алты суу сауут бар эди. ⁷ Исса алагъа: «Сауутланы суудан толтуругъуз», – деди. Ала сауутланы башына дери толтурдула. ⁸ Исса алагъа: «Энди къуюгъуз да, тойну таматасына элтигиз», – деди. Ала элтгендиле. ⁹ Тамата чагъыр болуп къалгъан сууну уртлап кёргенди. Ол а бу чагъыр къайдан болгъанын билмей эди, жаланда сууну къуйгъан шапала биле эдиле. Тойну таматасы, киеуню чакъырып, ¹⁰ Анга: «Хар адам алгъа иги чагъырны, кёп ичгенлеринден сора уа осалын береди; сен а иги чагъырны эндиге дери сакълагъанса!» – деди. ¹¹ Исса, бу биринчи

илишанын Галилеяны Къана элинде этип, Кесини аламатлыгъын кёргюзтдю, сора Аны сохталары Анга ийнандыла. ¹² Андан сора Ол Кеси, анасы бла, къарындашлары эм сохталары бла бирге Кафарнахумгъа келди; сора анда бир бёлек кюн турдула. ¹³ Иудейлилени Къутхарылыу байрамлары жууукълаша эди, Исса да Иерусалимге келди. ¹⁴ Анда, табыныучу юню арбазларында, ёгюзле, къойла эм кёгюрчюнле сатханланы бла алайда олтургъан ахча алышыучуланы кёрдю. ¹⁵ Сора, жыжымладан къамичи этип, барын да къойла эм ёгюзле бла бирге, табыныучу юню арбазларындан къыстады, алышыучуланы ахчаларын да чачды, аланы столларын да аудурду. ¹⁶ Кёгюрчюнлени сатханлагъа да: «Быланы мындан кетеригиз, Мени Атамы юйю сатыу-алыу юй этмегиз», – деди. ¹⁷ Ол заманда Аны сохталары: «Сени юйюнг ючюн эришлигим Мени ашап къояды», – деп жазылгъанны эслерине тюшюрдюле. ¹⁸ Ол заманда иудейлиле Иссагъа: «Былай этерге эркинлигинг болгъанын Сен бизге къаллай илишан бла кёргюзтюрксе?» – деп сордула. ¹⁹ Исса алагъа жууапха: «Бу табыныучу юню бузугъуз, Мен аны юч кюннге къурарма», – деди. ²⁰ Ол затха иудейлиле: «Бу табыныучу юй къыркъ алты жыл ишленгенди, Сен а аны юч кюндеми ишлериксе?» – дедиле. ²¹ Исса айтхан «табыныучу юй» а Кесини чархы эди. ²² Исса ёлгенледен тиргизилген заманда уа, Ол алай айтханын, Аны сохталары эслерине тюшюрген эдиле эм Китаплагъа да, Иссаны ол айтхан сёзюне да ийнанган эдиле. ²³ Исса Иерусалимде Къутхарылыу байрамда болгъан заманда, кёпле, Ол этген илишанланы кёрюп, Аны атына ийман салдыла. ²⁴ Алай болгъанлыкъгъа Исса Кеси алагъа ышанып Кесин бермеди, нек десегиз барысын да биле эди. ²⁵ Эм биреу адамны юсюнден Анга шагъатлыкъ этерге кереклиси жокъ эди, нек десегиз адамны ичиндегин Кеси биле эди.

3 Фарисейлени арасында иудейли таматаладан бирлери, Никодим атлы биреу бар эди. ² Ол, Иссагъа кече келип, Анга: «Устаз! Сен Аллахдан келген Устаз болгъанынги биз билебиз; нек десенг бир киши да, Аллах аны бла бирге болмаса, Сен этген илишанланы эталлыкъ туююдю», – дегенди. ³ Исса анга жууапха: «Кертисин, кертисин айтама санга: огъартындан туумагъан адам, Аллахны Патчахлыгъын кёраллыкъ туююдю», – деди. ⁴ Никодим Анга: «Адам къарт болгъанлай, тууаргъа къалай болаллыкъды? Сора ол анасыны къарынына экинчи кере кирип, тууаргъамы болалыр?» – деди. ⁵ Исса анга: «Кертисин, кертисин айтама санга: суудан бла Сыйлы Нюрден туумагъан адам Аллахны Патчахлыгъына кираллыкъ

түйюлдю. ⁶ Чархдан туугъан чархды, Нюрден туугъан а нюрдю. ⁷ Мен санга: „Сиз огъартындан тууаргъа керексиз“ деп айтханыма сейирсинме. ⁸ Жел къайда суйсе, анда урады, аны ауазын да эшитесе, къайдан келгенин бла къайры кетгенин а билмейсе. Нюрден туугъан хар адамгъа да алай болады», – деп жууап этди. ⁹ Никодим Анга жууапха: «Ол къалай болургъа боллукъду?» – деди. ¹⁰ Исса анга жууап берип: «Сен, Израильни устазы, быланыдамы билмейсе? ¹¹ Кертисин, кертисин айтама санга: Биз билгенибизни юсюнден айтабыз эм кёргенибизни юсюнден шагъатлыкъ этебиз, сиз а Бизни шагъатлыкъыбызны къабыл этмейсиз. ¹² Мен сизге жердегилени юсюнден айтханымда, сиз ийнанмай эсегиз, сора сизге кёкдегилени юсюнден айтсам а, къалай ийнанырыкъсыз? ¹³ Кёкде болуп тургъан, кёкден тюшген Адам Улудан башха бир киши да кёкге чыкъмагъанды. ¹⁴ Муса къум тюзде жилинны ёрге къалай кётюрген эсе, Адам Улу да, ¹⁵ Анга ийнанган хар адам, жоюлмай, ёмюрлюк жашаулу болур ючюн, алай ёрге кётюрюрге керекди. ¹⁶ Нек десенг Аллах дуняны алай бек суйгенинден, Кесини жангыз Уланын, Анга ийнанган хар адам, жоюлмай, ёмюрлюк жашаулу болур ючюн бергенди. ¹⁷ Нек десенг дунягъа Аллах Кесини Уланын дунягъа сюд этер ючюн иймегенди, алай а дуня Аны юсю бла къутхарылыр ючюн ийгенди. ¹⁸ Анга ийнанганнга сюд этилмейди, ийнанмагъаннга уа сюд этилип бошалгъанды, нек десенг Аллахны жангыз Уланыны атына ийнанмагъанды. ¹⁹ Сюд а муну ючюн болады: дунягъа жарыкъ келгенди, алай а адамла, этген ишлери аман болгъанлары себепли, жарыкъдан эсе къарангыны бек суйгендиле. ²⁰ Нек десенг аманлыкъ этген хар адам жарыкъны кёрюп болмайды эм, кесини ишлери ачыкъ болмаз ючюн, жарыкъгъа бармайды. ²¹ Кертиликни жашауда бардырыучу уа, ишлерин Аллахны болушлугъу бла этгени белгили болур ючюн, жарыкъгъа барады», – деди. ²² Андан сора Исса, сохталары бла Иудеяны жерине келип, анда ала бла туруп, адамланы сууда кёмюлдюре эди. ²³ Аны кибик Ахия да Салимге жууукъ Эйнонда сууда кёмюлдюре эди; нек десенг анда суу кёп эди; адамла ары келип сууда кёмюлдюрюле эдиле. ²⁴ Ахия алыкъа тюрге салынмагъан эди. ²⁵ Ол заманда Ахияны сохталарыны бла иудейлилени араларында тазаланыуну юсюнден даулаш чыкъды. ²⁶ Ала, Ахиягъа келип, анга: «Устаз! Ол, Кеси сени бла Иорданны ары жанында болгъан эм Аны юсюнден сен шагъатлыкъ этген, ма, Ол адамланы сууда кёмюлдюреди эм бары да Анга барадыла», – деди. ²⁷ Ахия алагъа жууапха: «Адам, анга кёкден берилмесе, бир зат да алаллыкъ түйюлдю. ²⁸ Мен

Масих түйюлме, алай а Аны аллына ийилгенме деп айтханыма сиз кесигиз манга шагъатсыз. ²⁹ Келин кимни эсе, киеу олду. Киеуню къатында туруп, анга тынгылагъан нёгери уа, киеуню ауазын эшитип, бек къууанады. Ма, мени къууанчым алай толду. ³⁰ Ол ёсерге керекди, мен а гитче болургъа керекме. ³¹ Огъартындан Келген, барындан да бийикди; жерден болгъан а – жерденди эм жердегини юсюнден айтады. Кёкден Келген барындан да бийикди. ³² Ол кёргенинден, эшитгенинден шагъатлыкъ этеди; Аны шагъатлыкъын а бир киши да къабыл этмейди. ³³ Аны шагъатлыкъын къабыл этген киши, Аллахны кертичи болгъанына мухур басханды. ³⁴ Аллах ийген Киши Аллахны сёзлерин айтады; нек десегиз Аллах Нюрюн ёлчелеп бермейди. ³⁵ Ата Уланын сюеди эм барын да Аны къолуна бергенди. ³⁶ Уланнга ийнанганны ёмюрлюк жашауу барды; Уланнга бойсунмагъан а жашау кёрлюк түйюлдю, Аллах ол адамгъа чамланганлай турады», – деди.

4 Ахиядан эсе, Исса кёп сохтала табады эм сууда кёмюлдюреди деген хапарны фарисейлеге жетгенин Исса биле эди. ² Болсада сууда кёмюлдюрген Исса Кеси түйюл, Аны сохталары эдиле. ³ Исса ол заманда, Иудеяны къоюп, Галилеягъа кетди. ⁴ Ары уа Самарияны юсю бла барыргъа керек болгъан эди. ⁵ Алай бла Исса, Якъуп кесини жашы Юсюпге берген жер юлюшню къаршысында болгъан, Самарияны Сихар атлы шахарына келди. ⁶ Анда Якъупну къуюсу бар эди. Исса, жолдан арып келип, къуюну къатында олтурду; кюнортадан сора сагъат алтыгъа жууукъ бола эди. ⁷ Самариядан бир тиширыу суу алыргъа келеди. Исса анга: «Манга бир суу ичирчи», – деди. ⁸ Нек десегиз Аны сохталары ашарыкъ сатып алыргъа шахаргъа кетген эдиле. ⁹ Самариялы тиширыу Анга: «Сен иудейли болгъанлай, менден, самариялы тиширыудан, суу ичерге къалай тилейсе? Нек десенг иудейлилени самариялыла бла келишиулери жокъду», – деди. ¹⁰ Исса анга жууапха: «Сен Аллахны саугъасын билсенг эди эмда санга: „Манга бир суу ичирчи“ деген ким болгъанын билсенг эди, сен кесинг Андан тилер эдинг, Ол да санга жашау бериучю суу берир эди», – деди. ¹¹ Тиширыу Анга: «Жүйюсхан! Сени суу алыр затынг да жокъду, къую уа теренди. Сен жашау бериучю сууну къайдан аллыкъса? ¹² Сен бизни атабыз Якъупдан уллумуса да? Бу къуюну уа бизге ол бергенди, кеси да, аны сабийлери да, аны маллары да мындан ичгендиле», – деди. ¹³ Исса анга жууапха: «Бу суудан ичген хар адам дагъыда суусап боллукъду. ¹⁴ Мен берлик суудан ичген адам а ёмюрге да суусап боллукъ түйюлдю; алай а, Мен анга берлик суу, аны ичинде, ёмюрлюк жашаугъа

акъгъан шаудан суу боллукъду», – деди. ¹⁵ Тиширыу Анга: «Жюйюсхан! Манга ол сууну бер, мен суусап болмайым эм суу алыргъа бери келмейим», – деди. ¹⁶ Исса анга: «Бар, эринги чакъыр да, бери кел», – деди. ¹⁷ Тиширыу Анга жууапха: «Мени эрим жокъду», – деди. Исса анга: «„Мени эрим жокъду“ деп сен керти айтдың; ¹⁸ Сени беш эринг болгъанды, сен энди биргесине жашагъан адам да сени эринг туююлдо; аны тюз айтханса», – деди. ¹⁹ Тиширыу Анга: «Жюйюсхан! Сен файгъамбар кёреме. ²⁰ Бизни аталарыбыз Аллахха бу тауда табыннгандыла; сиз а табыныргъа тийишли жер Иерусалимдеди дейсиз», – деди. ²¹ Исса анга: «Манга ийнан, тиширыу, аллай заман келеди, Атагъа, ол заманда не бу тауда эм не Иерусалимде табынып къаллыкъ туююлсюз. ²² Сиз билмегенигизге табынасыз, биз а билгенибизге табынабыз; нек десенг къутхарыу иудейлиледенди. ²³ Алай а заман келликди, энди келген да этгенди, ол заманда уа керти табыныучула Атагъа нюрде бла кертиликде табынырыкъдыла; нек десенг Ата Кесине аллай табыныучула излейди. ²⁴ Аллах нюрдю, Анга табыннганла да нюрде бла кертиликде табыныргъа керекдиле», – деди. ²⁵ Тиширыу Анга: «Христос атлы Масих келлигин билеме. Ол келсе, бизге барын да билдирир», – деди. ²⁶ Исса анга: «Сени бла селеше тургъан, Ол Менме», – деди. ²⁷ Ол заманда Аны сохталары келдиле, Аны тиширыу бла селешгенине сейирсиндиле; алай болгъанлыкъгъа: «Сен не сурайса?» неда «Нени юсюнден селешесе ол тиширыу бла?» – деп, бири да айтмады. ²⁸ Сора тиширыу, суу ташыучу сауутун къоюп, шахаргъа къайтып, адамлагъа: ²⁹ «Барыгъыз, мени битеу этгенлерими айтхан Адамгъа къарагъыз: Ол Масих болурму экен?» – деди. ³⁰ Ала, шахардан чыгып, Исса таба тебиредиле. ³¹ Ол заманда сохтала Андан: «Устаз! Бир зат аша», – деп тиледиле. ³² Ол а алагъа: «Мени ашым барды, аны уа сиз билмейсиз», – деди. ³³ Сохтала бир-бирлерине: «Анга биреу ашарыкъмы келтирген болур?» – дей эдиле. ³⁴ Исса алагъа: «Мени ашым Мени Ийгенни буйругъун толтурмакълыкъды эм Аны ишин битдирмекликди. ³⁵ „Энтда төрт айдан сора оракъла заман жетер“ демеймисиз сиз? Мен а сизге айтама: кезлеригизни кетюрюгюз да, сабанлагъа къарагъыз, ала къалай агъаргъандыла эм оругъа жетгендиле. ³⁶ Оруучу хакъын алады эм ёмюрлюк жашаугъа тирлик жыяды; алай бла себиучю да, оруучу да бирге къууанч этерикдиле. ³⁷ Нек десегиз бу ишни юсюнде: „Биреу себеди, башхасы уа орады“ деген сёз тюздю. ³⁸ Мен сизни сиз урунмагъанны оругъа ийгенме. Башхала уруннгандыла, сиз а аланы урунууларындан хайырланнгансыз», – деди. ³⁹ Сора

ол шахардан кёп самариялыла: «Ол мени битеу этгенлерими айтханды», – деп шагъатлыкъ этген тиширыуну сёзю бла Иссагъа ийнандыла. ⁴⁰ Ол себепден, самариялыла Иссагъа келген заманда, Андан алада бир аз турурун тиледиле; Ол да анда эки кюн турду. ⁴¹ Иссаны Кеси сёзюн эшитгенде, Анга андан да кёп адамла ийнандыла. ⁴² Ол тиширыугъа уа: «Бизни ийнаныуубуз энди сени сёзлеринге кёре туююлдо; нек десенг Аны айтханын кесибиз эшитдик эм Ол хакъ керти, дунияны Къутхарыучусу Масих болгъанын билдик», – дей эдиле. ⁴³ Эки кюн озгъандан сора уа Ол, андан чыгып, Галилеягъа кетди; ⁴⁴ Нек десегиз файгъамбаргъа кеси ата журтунда хурмет этилмейди деп, Исса Кеси шагъатлыкъ этген эди. ⁴⁵ Ол Галилеягъа келген заманда, Галилея лыла Аны къабыл этдиле; нек десегиз ала да байрамгъа баргъан эдиле эмда байрам заманда Аны Иерусалимде битеу этген ишлерин кёрген эдиле. ⁴⁶ Алай бла Исса дагъыда, анда Кеси сууну чагыргъа бургъан, Галилеяны Къана элине келди. Кафарнахумда патчахны бир ёзюрю бар эди, аны уа жашы ауруп эди. ⁴⁷ Ол, Иссаны Иудеядан Галилеягъа келгенин эшитип, Анга барды эм келип аны жашын сау этерин Андан тиледи. Ол жаш а ёлюрге жетип тура эди. ⁴⁸ Исса анга: «Сиз, илишанла бла сейирликле кёрмесегиз, ийнанырыкъ туююлсюз», – деди. ⁴⁹ Патчахны ёзюрю Анга: «Раббий! Сабийим ёлюп къалгъынчы кел», – деди. ⁵⁰ Исса анга: «Бар, жашынг жашарыкъды», – деди. Ол, Исса анга айтхан сёзге ийнанып, къайтып кетди. ⁵¹ Жолда анга аны къуулары жолугъуп: «Жашынг сау болгъанды», – дедиле. ⁵² Ол алагъа: «Ол къайсы сагъатда иги болгъанды?» – деп сорду. Анга: «Тюнене сагъат жетиде аны къызыуу кетген эди», – дедиле. ⁵³ Исса анга: «Сени жашынг сау болгъанды», – деп айтхан, ол сагъат болгъанын, жашны атасы андан билди. Сора кеси да, битеу юйюрю да Иссагъа ийнандыла. ⁵⁴ Бу экинчи илишанны Исса Иудеядан Галилеягъа къайтханында этген эди.

5 Андан сора бир иудей байрам болду, Исса да Иерусалимге келди. ² Иерусалимде уа Къой Къабакъны къатында жуунуучу жер барды; аны аты чюйютча Бейтхасдады, анда башы жабылгъан беш бёлюм барды. ³ Ол бёлюмледе бек кёп ауругъанла, сокъурла, акъсакъла, санлары къурушханла сууну къымылдарын сакълап жата эдиле. ⁴ Нек десегиз бир-бир заманлада Раббийни бир мёлеги жуунуучу жерге тюшюп, сууну булгъай эди; суу булгъанганлай, ары бек алгъа ким кирсе, ол, не ауруу бар эсе да, сау бола эди. ⁵ Мында отуз сегиз жыл ауруп тургъан бир адам бар эди. ⁶ Исса, аны жатып тургъанын кёрюп эм аны кёпден бери

жатханын да билип, анга: «Сау болургъа суюмисе?» – деди. ⁷ Аругъан Анга: «Жюйюсхан, суу болгъаннан заманда, мени жууунуучу жерге тюшюрюрге адамым жокъду; мен кирлик заманда уа, менден алгъа башха адам тюшеди», – деп жууап этди. ⁸ Исса анга: «Тур, тешегинги ал да, жюрю!» – деди. ⁹ Ол киши олсагъатдан сау болду эм тешегин алып жюрюп башлады. Ол а шабат кюн эди. ¹⁰ Ол себепден иудейлиле сау болгъаннга: «Бюгюн шабат кюндю; санга тешегинги алыргъа тийишли туююдю», – дедиле. ¹¹ Ол алагъа: «Мени сау этген Адам, манга: „Тешегинги ал да, жюрю“ деп айтханды», – деп жууап этди. ¹² Анга уа: «Санга: „Тешегинги ал да жюрю“ деп айтхан адам кимди?» – деп сордула. ¹³ Сау болгъан а, Ол ким болгъанын билмей эди; нек десегиз Исса ол жерде болгъан халкъны арасында керюнмей къалгъан эди. ¹⁴ Андан сора Исса, анга табыныучу юйде тюбеп, анга: «Ма, сен сау болдунг; энди гюнях этме, санга андан да аман болмаз ючюн», – деди. ¹⁵ Ол адам барды да, аны сау этген Исса болгъанын иудейлиле билдирди. ¹⁶ Исса шабат кюн аллай ишле этгени ючюн, иудейлиле Анга зулму этип башладыла эмда Аны ёлтюрюрге излей эдиле. ¹⁷ Исса уа алагъа: «Мени Атам эндиге дери аллай ишле этеди, Мен да этеме», – деди. ¹⁸ Исса шабат кюнню бузгъан бла да къалмай, алай а Аллахха Атам деп айтып, Кесин Аллахха тенг этгени ючюн иудейлиле Аны ёлтюрюрге дагъыда бек излей эдиле. ¹⁹ Бу затха Исса: «Кертисин, кертисин айтама сизге: Улан Атасыны эте тургъанын кермесе, Кеси-Кесинден бир зат да эталлыкъ туююдю; Ол не эте эсе да, Улан да алай этеди. ²⁰ Нек десегиз Ата Уланын сюеди эм Кеси этгенни барын да Анга кергюзтеди эмда, сиз сейирсинир ючюн, Анга быладан да уллу ишле кергюзтюрюкдю. ²¹ Ата ёлгенлени къалай тиргизе эсе эм сау эте эсе да, Улан да кимни суйсе да алай сау этеди. ²² Ата бир кишиге да сюд этмейди, алай а битеу сюдню Уланына бергенди; ²³ Атагъа хурмет этгенлери кирик, бары да Уланына хурмет этер ючюн алай этгенди. Уланнга хурмет этмеген адам Аны ийген Атагъа да хурмет этмейди. ²⁴ Кертисин, кертисин айтама сизге: Мени сёюме тынгылагъанны эм Мени Ийгеннге ийнанганны ёмюрлюк жашауу барды; ол сюдге да тюшмейди, алай а ёлюмден жашауу ётгенди. ²⁵ Кертисин, кертисин айтама сизге: ёлгенле Аллахны Уланыны ауазын эшитирик эм эшитгенде сау боллукъ заман келеди, энди келген да этгенди. ²⁶ Нек десегиз Атаны Кеси-Кесинде жашауу болгъаны кирик, Уланына да КесиКесинде жашауу болургъа кюч бергенди; ²⁷ Эм Ол Адам Улу болгъаны себепли, сюд этерге эркинликни да Анга бергенди. ²⁸ Мынга

сейирсинмегиз: нек десегиз битеу къабырладагъыла Аллахны Уланыны ауазын эшитирик заман келеди. ²⁹ Сора ахшылыкъ этгенле жашаргъа тиргизилиуде, аманлыкъ этгенле уа сюд этилирге тиргизилиуде чыгъарыкъдыла». ³⁰ «Мен Кеси-Кесинден бир зат да эталлыкъ туююлме. Къалай эшите эсем да, алай хукму этеме, Мени хукмун да тюзлюклюдю; нек десегиз Кесим суйгенни туююл, алай а Мени ийген Атаны буйругъун толтурургъа излейме. ³¹ Мен Кесим-Кесими юсюмден шагъатлыкъ эте эсем, сора Мени шагъатлыкъым тюз туююдю: ³² Мени юсюмден шагъатлыкъ этген башха барды; Мени юсюмден аны этген шагъатлыкъы тюз болгъанын Мен да билеме; ³³ Сиз Ахиягъа адамла ийген эдигиз, ол да хакъ кертисин юсюнден шагъатлыкъ этген эди. ³⁴ Алай болгъанлыкъгъа Мен адамладан шагъатлыкъ алмайма, алай а быланы сиз къутхарылыр ючюн айтама. ³⁵ Ахия жаннган эм жарытхан чыракъ эди; сиз а аз заманнга аны жарыгъында къууаныргъа сую эдигиз. ³⁶ Мени уа Ахияны шагъатлыкъындан эсе уллу шагъатлыкъым барды: нек десегиз Ата Манга этерге берген ишле, Мен эте тургъан ишле кеслери Мени Ата ийгенине шагъатлыкъ этедиле. ³⁷ Мени ийген Ата Кеси да Мени юсюмден шагъатлыкъ этгенди. Сиз а бир заманда да не Аны ауазын эшитмегенсиз, не Аны бетин кермегенсиз. ³⁸ Аны сёзю да сизде турмайды; нек десегиз сиз Ол Ийгеннге ийнанмайсыз. ³⁹ Сыйлы Китапланы тинтип къарайсыз, нек десегиз сиз аланы юслери бла ёмюрлюк жашауу алыргъа умут этесиз; ала уа Мени юсюмден шагъатлыкъ этедиле. ⁴⁰ Алай а сиз, жашауугъуз болур ючюн, Манга келирге суймейсиз. ⁴¹ Адамладан махтау алмайма. ⁴² Алай а сизни билеме; сизде Аллахны суймеклик жокъду. ⁴³ Мен Атамы аты бла келгенме, сиз а Мени къабыл этмейсиз; башхасы кесини аты бла келсе уа, аны къабыл этериксиз. ⁴⁴ Сиз бир-биригизден махтау аласыз, бир Аллахдан болгъан махтауну уа излемейсиз, сора сиз Манга къалай ийнаналлыкъсыз? ⁴⁵ Мен Атаны аллында сизни терслерик сунмагъыз; сизни терслерик сиз ышанып тургъан Мусады. ⁴⁶ Сиз Мусагъа ийнансагъыз эди, Манга да ийнаныр эдигиз; нек десегиз ол Мени юсюмден жазгъанды. ⁴⁷ Аны жазгъанларына ийнанмай эсегиз а, Мени сёзлериме къалай ийнанырсыз?» – деди.

6 Андан сора Исса, Галилея кёлню ары жанына, Тиберия тийреге кетди. ² Аны ызындан кёп халкъ жюрюй эди; нек десегиз Ол аругъанланы юсюнде этген илишанланы керген эдиле. ³ Исса, бир таугъа чыгып, анда сохталары бла олтурду. ⁴ Иудейлиле Къутхарылыу байрамлары уа

жууукълаша эди. ⁵ Исса, кёзлерин ёрге кётюрюп эм кёп халкъны Анга келгенин кёрюп, Филипге: «Алагъа ашатыр ючюн, биз ётмекле къайда сатып алайыкъ?» – деди. ⁶ Муну уа аны сынар ючюн айта эди; нек десегиз не этеригин Кеси биле эди. ⁷ Филип Анга: «Аладан хар бирине бир азчыкъ жетдирир ючюн окъуна, алагъа эки жюз динар багъасына алынган ётмек да тамам боллукъ туююдю», – деп жууап этди. ⁸ Аны сохталарындан бири, Шимон Петерни къарындашы Эндрей, Иссагъа: ⁹ «Мында бир жашчыкъда беш арпа ётмек бла эки чабакчыкъ барды; алай а бу къадар халкъгъа ол неди?» – деди. ¹⁰ Исса: «Адамлагъа олтурургъа буюругъуз», – деди. Ол жерде уа кёп кырдык бар эди. Алай бла беш мингге жууукъ адам олтурду. ¹¹ Исса, ётмеклени алып, Аллахха шукур этип, сохталарына юлешди, сохтала уа олтурганлагъа хар кимни суйгени чакълы юлешдиле, аны кибик чабакъланы да алай этдиле. ¹² Ала ашап тойгъан заманларында, Ол Кесини сохталарына: «Къалгъан кесеклени жыйыгъыз, бир зат да зыраф болмасын», – деди. ¹³ Сора жыйдыла, беш арпа ётмекден ашагъанладан къалгъан кесекледен онеки четен толтурдула. ¹⁴ Ол заманда, Исса этген илишанны кёрген адамла: «Кертиси да дунягъа келлик файгъамбар Буду», – дедиле. ¹⁵ Исса уа, Аны келип алып, патчах этерге мурат этгенлерин билип, дагъыда жангызлай таугъа узайды. ¹⁶ Ингир болгъанлай а, Аны сохталары кёлню къатына тюшдюле. ¹⁷ Эм, къайыкъгъа минип, кёлню ары жанына, Кафарнахумгъа тебиредиле. Къарангы болгъан эди, Исса уа алыкъа алагъа келмеген эди. ¹⁸ Кючлю жел уруп, кёл да толкъунлана эди. ¹⁹ Жыйырма беш неда отуз стадия чакълы жюзгенден сора ала, Иссаны, кёлню юсюнде жюрюп, къайыкъгъа жууукълашып келгенин кёрюп, къоркъдула. ²⁰ Алай а Ол алагъа: «Менме, къоркъмагъыз!» – деди. ²¹ Ала Аны къайыкъгъа алыргъа мурат этдиле. Олсагъатдан къайыкъ ала барлыкъ жерде жагъагъа келип тохтады. ²² Экинчи кюн кёлню ары жанында тургъан халкъ анда Иссаны сохталары минген бир къайыкъдан башха къайыкъ болмагъанын эм Исса Кесини сохталары бла къайыкъгъа минмегенин, Аны сохталары уа кеслери жюзюп кетгенлерин кёрдю. ²³ Ол заманда Тибериядан башха къайыкъла Раббийни шукур тилеги бла халкъ ётмек ашагъан жерге къаршы келдиле; ²⁴ Алай бла халкъ мында не Исса, не Аны сохталары болмагъанларын кёрген заманларында, къайыкълагъа минип, Иссаны излей, Кафарнахумгъа жюзюп келдиле. ²⁵ Эм Аны кёлню ары жанында табып, Анга: «Устаз! Сен бери не заманда келгенсе?» – дедиле. ²⁶ Исса алагъа

жууапха: «Кертисин, кертисин айтама сизге: сиз Мени илишанла кёргенигиз ючюн излемейсиз, алай а ётмек ашап тойгъаныгъыз ючюн излейсиз; ²⁷ Чиририк аш ючюн кюрешмегиз, алай а ёмюрлюк жашауда болуп турлукъ аш ючюн кюрешигиз, аны уа сизге Адам Улу берликди; нек десегиз Анга, Аллах Ата Кесини мухурун салгъанды», – деди. ²⁸ Сора Анга: «Аллахны ишлерин этер ючюн, биз не этейик», – дедиле. ²⁹ Исса алагъа жууапха: «Ол Кимни ийген эсе, Анга ийнанмакълыкъ, ма буду Аллахны иши», – деди. ³⁰ Ала да Анга: «Биз кёрюп, Санга ийнаныр ючюн, Сен не илишан берликсе? Сен не этериксе? ³¹ Бизни аталарыбыз, Китапда: „Алагъа ашаргъа кёкден ётмек бергенди“ деп жазылгъаны кибик, къум тюзде манна ашагъандыла», – дедиле. ³² Исса уа алагъа: «Кертисин, кертисин айтама сизге: кёкден сизге ётмек берген Муса туююдю, сизге кёкден керти ётмекни берген а Мени Атамды. ³³ Нек десегиз кёкден тюшген эм дунягъа жашау берген, Олду Аллахны ётмеги», – деди. ³⁴ Ала да Анга: «Раббий! Бизге хар заманда аллай ётмек берип тур!» – дедиле. ³⁵ Исса уа алагъа: «Жашауну ётмеги Менме; бир заманда да Манга келген ач боллукъ туююдю эм Манга ийнанган суусап боллукъ туююдю. ³⁶ Мен а сизге, сиз Мени кёрген да этгенсиз, ийнанган да этмейсиз деп айтханма. ³⁷ Ата Манга бергенлени барысы да Манга келликдиле, Манга келгенни да тышына къыстарыкъ туююлме. ³⁸ Нек десегиз Мен кёкден Кесим суйгенни этер ючюн туююл, алай а Мени ийген Атаны буйругъун толтурур ючюн тюшгенме. ³⁹ Мени ийген Атаны буйругъу уа олду, Ол Манга бергенледен бирин да жоймазгъа, алай а ахыр кюнде барын да тиргизиргеди. ⁴⁰ Уланны кёрген эм Анга ийнанган хар адамны ёмюрлюк жашауу болургъа, Мени ийген Атаны буйругъу олду; Мен да аны ахыр кюн тиргизирикме», – деди. ⁴¹ Ол: «Мен кёкледен тюшген ётмекме», – дегени ючюн, иудейлиле Анга къажау мурулдай эдиле. ⁴² Эмда: «Юсюпню жашы Исса туююлмюдю Ол? Биз Аны атасын да, анасын да танийбыз. Ол: „Мен кёкледен тюшгенме“ деп къалай айтады?» – дей эдиле. ⁴³ Исса алагъа жууапха: «Кеси арагъызда тарыкъмагъыз. ⁴⁴ Мени ийген Ата аны тартмаса, Манга бир киши да келаллыкъ туююдю; Мен да аны ахыр кюнде тиргизирикме. ⁴⁵ Файгъамбарланы Китапларында: „Барысын да Аллах юретирикди“ деп жазылгъанды. Атадан эшитип юйренген хар адам Манга келеди. ⁴⁶ Бу биреу Атаны кёргенди демеклик туююдю. Атаны жангыз Аллахдан Келген кёргенди. ⁴⁷ Кертисин, кертисин айтама сизге: Манга ийнанганны ёмюрлюк жашауу барды. ⁴⁸ Жашауну ётмеги Менме. ⁴⁹ Сизни къум

тюзде манна ашагъан аталарыгъыз ёлгендиле.
⁵⁰ Аны ашагъан ёлмезча, кёкден тюшген ётмег'а аллайды. ⁵¹ Кёкден тюшген, жашау бериучю ётмек Менме. Бу ётмекден ашагъан ёмюрге жашарыкъды. Мен берлик ётмег'а Мени чархымды; аны уа Мен дунягъа жашау берир ючюн берликме», – деди. ⁵² Ол заманда иудейлиле кеси араларында: «Ол бизге ашаргъа Кесини чархын къалай бераллыкъды?» – деп даулашып башладыла. ⁵³ Исса уа алагъа: «Кертисин, кертисин айтама сизге: Адам Улуну чархын ашамасагъыз эм Аны къанын ичмесеги, сизде жашау боллукъ туююдю; ⁵⁴ Мени чархымы ашагъанны эм Мени къанымы ичгенни ёмюрлюк жашауу барды, Мен да аны ахыр кюнде тиргизирикме. ⁵⁵ Нек десегиз Мени чархым керти ашды эм Мени къаным керти суусунду. ⁵⁶ Мени чархымы ашагъан эм Мени къанымы ичген Менде жашайды, Мен да – анда. ⁵⁷ Мени жашау бериучю Атам ийгени, Мен да Атамы кючю бла сау жашагъаным кибик, Мени ашагъан да Мени кючюм бла сау жашарыкъды. ⁵⁸ Кёкден тюшген ётмек ма буду; ол а аталарыгъыз ашагъан маннача туююдю. Ала ёлгендиле; бу ётмекни ашагъан ёмюрге жашарыкъды», – деди. ⁵⁹ Быланы Исса, Кафарнахумда синагогада юйретгенинде айтхан эди. ⁶⁰ Аны сохталарындан кёбюсю, муну эшитип: «Бу сёз къыйынды, анга ким тынгылааллыкъды?» – дей эдиле. ⁶¹ Исса уа, Кесини сохталары бу сёзю юсюнден тарыкъгъанларын Кеси ичинде билип, алагъа: «Манга ийнаныудан сизни буму тайдырады? ⁶² Адам Улуну алгъын болгъан жерине кётюрюлгенин кёрсегиз, сора уа не? ⁶³ Жашау берген нюрдю; чарх бир файда этмейди. Мен сизге айтхан сёзле нюр эм жашаудула; ⁶⁴ Алай а сизде ийнанмагъан бир къауумла бардыла», – деди. Нек десегиз Исса, ийнанмагъанла ким болгъанларын эм Аны ким сатарыгъын алгъындан билип, ⁶⁵ Алагъа: «Мен сизге, „Мени Атам анга эркинлик бермесе Манга киши келаллыкъ туююдю“ деп аны ючюн айтхан эдим», – деди. ⁶⁶ Ол замандан башлап, Аны сохталарындан кёбюсю Андан тайдыла эм андан сора Аны бла жюрюмедиле. ⁶⁷ Ол заманда Исса онекисине: «Сизни да айырылып кетеригиз келмеймиди?» – деди. ⁶⁸ Шимон Петер Анга: «Раббий! Биз кимге барайыкъ? Ёмюрлюк жашауну сёзлери Сендедиле. ⁶⁹ Сен жашау бериучю Аллахны Уланы Масих болгъанынга, биз ийнанганбыз эм билгенбиз», – деп жууап берди. ⁷⁰ Исса алагъа: «Сиз онекини сайламагъанмамы Мен? Алай а сизден биригиз ибилисди», – деп жууап берди. ⁷¹ Муну уа Ол Искариот Шимон улу Иуданы юсюнден айта эди; нек десегиз ол, онекисинден бирлери болуп, Иссаны сатарыкъ эди.

7 Андан сора Исса Галилеяда айланып башлады; иудейлиле Аны ёлтюрюрге излегенлери себепли, Иудеяда айланыргъа суймей эди. ² Иудейлилени чатырла салыучу байрамлары жууукълаша эди. ³ Ол заманда Иссаны къарындашлары Анга: «Мындан чыкъ да Иудеягъа бар, Сени этген ишлеринги Сени сохталарынг да кёрсюнле. ⁴ Нек десенг кесин белгили этерге излеген бир киши да ишин жашыртын этмейди. Сен аллай ишле эте эсенг, сора Кесинги дунягъа ачыкъ эт», – дедиле. ⁵ Аны къарындашлары да Анга ийнанмай эдиле. ⁶ Исса алагъа: «Мени заманым алыкъа келмегенди, сизге уа къачан да тап заманды. ⁷ Дуня сизни кёрюп болмай къояргъа болаллыкъ туююдю, Мени уа кёрюп болмайды; нек десегиз Мен аны этген ишлери аман болгъанына шагъатлыкъ этеме. ⁸ Бу байрамгъа сиз барыгъыз. Мен а бу байрамгъа алыкъа бармайма, нек десегиз Мени заманым алыкъа жетмегенди», – деди. ⁹ Алагъа муну айтып, Галилеяда къалды. ¹⁰ Алай а, Аны къарындашлары байрамгъа кетгенден сора, Кеси да барды; ачыкъ болмай, жашыртын. ¹¹ Иудейлиле уа Аны байрамда излеп: «Ол къайдады?» – дей эдиле. ¹² Аны юсюнден халкъда кёп хапарла жюрюй эдиле. Бир къауумла: «Ол иги адамды», – дей эдиле, башхалары уа: «Угъай, халкъны терилтеди», – дей эдиле. ¹³ Алай болсада, иудейлиледен къоркъгъандан, бир киши да Аны юсюнден ачыкъ айтмады. ¹⁴ Байрамны жартысы озгъандан сора уа, Исса табыныучу юйге келип юйрете эди. ¹⁵ Сора иудейлиле: «Окъумагъанлай, Ол, Сыйлы Китапланы къалай биледи?» – деп, сейирсине эдиле. ¹⁶ Исса, алагъа жууап эте: «Мени юйретиуюм Мени туююдю, Мени Ийгенниди. ¹⁷ Аны буйругъун этерге суйген адам бу юйретиуюн Аллахдан болгъанын, неда Мен Кесим-Кесимден айтханым, билликди. ¹⁸ Кеси-кесинден айтхан кесине махтау излейди; Аны Ийгеннге махтау излеген а тюз ниетлиди, Анда ётюрюк жокъду. ¹⁹ Муса сизге Тауратны Законун бермегенмиди? Сизден биригиз да Тауратны жашауда бардырмайды. Мени ёлтюрюрге уа не ючюн излейсиз?» – деди. ²⁰ Халкъ Анга жууапха: «Сенде жинми барды? Ким излейди Сени ёлтюрюрге?» – деди. ²¹ Исса алагъа жууапха: «Мен бир иш этгенме, анга сиз барыгъыз да сейирсинесиз. ²² Муса сизге сюннетни бергенди, – кертиси да бу Мусадан туюул, аталаданды, – алай бла сиз шабат кюнде да адамгъа сюннет этесиз. ²³ Мусаны Закону бузулмаз ючюн, шабат кюн адам сюннет этдире эсе, Мен шабат кюн бир адамны чархын тамам сау этгеним ючюн, Манга нек ачыуланасыз? ²⁴ Тыш къарамына кёре хукму этмегиз, тюзлюк бла хукму этигиз», – деди.

²⁵ Былайда Иерусалимлиледен бир къауумлары: «Ёлтюрюрге излегенлери Бу тьююлмюдю? ²⁶ Ма, Ол ачыкъ селешеди, Анга бир зат да айтмайдыла. Ол керти Масихди деп, таматала къабылмы этген болурла? ²⁷ Алай а бу Адамны къайдан болгъанын билебиз; Масих келген заманда уа, Аны къайдан болгъанын бир киши да биллик тьююлмю», – дей эдиле. ²⁸ Ол заманда табыныучу юде юрете Исса уллу ауаз бла: «Мени таныгъан да этесиз, Мен къайдан болгъанымы да билесиз! Мен Кесим-Кесимден келмегенме. Мени Ийген а хакъ кертиди, Аны уа сиз танымайсыз. ²⁹ Мен Аны таныйма, нек десегиз Мен Анданма, Мени Ол ийгенди», – деп айтды. ³⁰ Сора Аны тутаргъа излей эдиле, алай а Анга бир киши да къолун тийирмеди; нек десегиз алыкъа Аны заманы жетмеген эди. ³¹ Халкъдан кёпле уа Анга ийнанган эдиле эм: «Масих келсе, Бу этген илишанладан кёп этерми?» – дей эдиле. ³² Фарисейле халкъда Аны юсюнден ол хапарланы эшитген эдиле. Сора фарисейле бла баш дин къуллукъчула Аны тутаргъа къалауурланы ийген эдиле. ³³ Исса уа алагъа: «Мен энди сизни бла кёп турлукъ тьююлме, Мени Ийгеннге къайтырыкъма. ³⁴ Мени излериксиз, табарыгъа тьююлсюз; Мен болгъан жерге сиз келаллыкъ тьююлсюз», – деди. ³⁵ Ол заманда иудейлиле кеси араларында: «Биз Аны тапмазча, къайры барлыкъды Ол? Огъесе Ол, греклиле арасында чачылгъан иудейлиле тургъан жерлеге барып, греклиленими юретирик болур? ³⁶ Ол: „Мени излериксиз, табарыгъа тьююлсюз; Мен болгъан жерге сиз келаллыкъ тьююлсюз“ деп айтхан сёзлени магъанасы неди?» – дей эдиле. ³⁷ Байрамны ахыргъы, уллу кюнюнде уа Исса, ёрге туруп, уллу ауаз бла: «Суусап болгъан адам, Манга келсин да ичсин! ³⁸ Китапда айтылгъаны кибик, Манга ийнанган адамны ичинден, жашау бериучю суу черекле агъарыкъдыла», – деп селешди. ³⁹ Муну уа Ол, Анга ийнанганла аллыкъ Нюрню юсюнден айтхан эди. Алагъа алыкъа Сыйлы Нюр берилмеген эди, нек десегиз Исса алыкъа махтаулу болмагъан эди. ⁴⁰ Халкъдан кёбюсю, ол сёзлени эшитип: «Кертиси да ол Файгъамбар Буду», – дей эдиле. ⁴¹ Башхалары: «Ол Масихди», – дей эдиле. Дагъыда башхала уа: «Масих Галилеяданмы келликди да? ⁴² Китапда, Масих Даутну урлугъундан эм Даут жашагъан жерден, Бейтлехем шахардан келликди, – деп айтылмагъанмыды?» – дей эдиле. ⁴³ Алай бла Иссаны юсюнден халкъда даулаш болду. ⁴⁴ Аладан бир къауумлары Аны тутаргъа излей эдиле; болсада Анга бир киши къолун тийирмеди. ⁴⁵ Алай бла къалауурла баш дин къуллукъчулагъа бла фарисейлеге къайтдыла; была да алагъа: «Сиз Аны нек келтирмедигиз?» – деди. ⁴⁶ Къалауурла: «Бир

заманда да бир адам, ол Адам селешгенча селешмегенди», – деп жууап бердиле. ⁴⁷ Фарисейле уа алагъа: «Сиздамы терилгенсиз? ⁴⁸ Оночуладан неда фарисейледен Анга биреу ийнанганмыды? ⁴⁹ Тауратны билмеген бу халкъ а налатды», – деди. ⁵⁰ Иссагъа кече келген Никодим, аладан бири болуп, алагъа: ⁵¹ «Бизни Законубуз, алгъа адамгъа тынгыламай эм аны не этгенин билмей аны терслеймиди?» – деди. ⁵² Ала да анга жууапха: «Огъесе сендамы Галилеяданса? Сюзюп къара, сора Галилеядан фйгъамбар келмеучюсюн кёрюрге», – деди. ⁵³ [Сора барысы да юлгерине чачылып кетдиле.

8 Исса уа Зейтун таугъа кетди, ² Эрттенликде уа дагъыда табыныучу юйге келди, битеу халкъ да Аны къатына жыйылды; Ол да, олтуруп, алагъа юрете эди. ³ Мында дин алимле бла фарисейле зийначылыкъда тутулгъан бир тиширыуну келтирдиле эм аны арагъа сюеп, ⁴ Иссагъа: «Устаз! Бу тиширыу зийначылыкъ эте тургъанлай тутулгъанды. ⁵ Муса уа аллайланы ташла бла тьююп ёлтюрюрге бизге Тауратда фарыз этгенди. Сен а не айтаса?» – деди. ⁶ Муну уа Иссаны сынар ючюн эм Аны терслерге бир зат табар ючюн айта эдиле. Исса уа, алагъа эс бурмай, энишге ийилип, бармагъы бла жерде жаза эди. ⁷ Анга сорууну бардыргъанларында уа, Ол, ёрге туруп, алагъа: «Сизни арагъызда гюняхсыз ким эсе, ол анга ташны биринчи атсын!» – деди. ⁸ Эм дагъыда, энишге ийилип, жерде жаза эди. ⁹ Ала уа, муну эшитгенде уятлы бола, таматаладан башлап ардагъылагъа дери, бир-бири ызындан кетип башладыла. Сора жангыз Исса эм арада тургъан тиширыу къалды. ¹⁰ Исса, ёрге туруп, тиширыудан башха бир киши кёрмей, анга: «Тиширыу! Къайдадыла сени айыплагъанла? Бир киши да терследемиди сени?» – деди. ¹¹ Ол а: «Бир киши да угъай, жюйюсхан!» – деп жууап этди. Исса да анга: «Мен да терслемайме сени; бар, мындан арысында гюнях этме», – деди.] ¹² Исса дагъыда халкъгъа селешди эм: «Мен дунияны жарыгъыма; Мени ызымдан келген адам, къарангыда жюрюрюк тьююлмю, алай а анда жашауну жарыгъы боллукъду», – деди. ¹³ Ол заманда фарисейле Анга: «Сен Кесинг-Кесинги юсюнгден шагъатлыкъ этесе, Сени шагъатлыгъынг тюз тьююлмю», – деди. ¹⁴ Исса алагъа жууапха: «Мен Кесим-Кесими юсюмден шагъатлыкъ эте эсем да, Мени шагъатлыгъым тюздю; нек десегиз Мен къайдан келгеними эм къайры барлыгъымы билеме; сиз а, Мени къайдан болгъанымы эм къайры барлыгъымы билмейсиз. ¹⁵ Сиз адамланы ёлчеуу бла сюд этесиз, Мен бир кишиге да сюд этмейме. ¹⁶ Мен сюд эте эсем да, Мени сюдум тюздю; нек

десегиз Мен жангыз тьююлме, алай а Мени ийген Ата Мени блады. ¹⁷ Сизни Законугъузда да: „Эки адамны шагъатлыгы тюздю“ деп жазылганды. ¹⁸ Кесими юсюмден Мен Кесим шагъатлыкъ этеме, Мени юсюмден Мени ийген Ата да шагъатлыкъ этеди», – деди. ¹⁹ Ол заманда Анга: «Къайдады Сени Атанг?» – дедиле. Исса уа: «Сиз не Мени, не Мени Атамы танымайсыз; сиз Мени танысагъыз эди, сора Мени Атамы да таныр эдигиз», – деп жууап берди. ²⁰ Бу сёзлени Исса, табыныучу юйде юйретген заманында, хазна жыйылыучу жерни къатында айтхан эди. Аны бир киши да тутмады; нек десегиз Аны заманы алыкъа жетмеген эди. ²¹ Дагъыда Исса алагъа: «Мен кетеме, сиз Мени излериксиз эм кеси гюняхыгъыз бла ёллюксюз; Мен барлыкъ жерге сиз келаллыкъ тьююлсюз», – деди. ²² Мында иудейлиле: «Ол Кеси-Кесинми ёлтюрлюк болур: „Мен барлыкъ жерге сиз келаллыкъ тьююлсюз“ деп нек айтады?» – дей эдиле. ²³ Исса алагъа: «Сиз тёбеннгиледенсиз, Мен огъаргъыладанма; сиз бу дуниядансыз, Мен бу дуниядан тьююлме. ²⁴ „Кеси гюняхларыгъыз бла ёллюксюз“ деп, Мен сизге аны ючюн айтханма; нек десегиз ол Келлик Мен болгъаныма ийнанмасагъыз, гюняхларыгъыз бла ёллюксюз», – деди. ²⁵ Ол заманда Анга: «Кимсе да Сен?» – дедиле. Исса алагъа: «Ауалдан бери сизге не айтхан эсем, Олма. ²⁶ Сизни юсюгюзден кёп айтырыгъым эм терслеригим барды; алай а Мени Ийген хакъ кертиди эмда Мен Андан эшитгенлерими дуниягъа айтама», – деди. ²⁷ Ол алагъа Атаны юсюнден айтханын ангыламадыла. ²⁸ Ол себепден Исса алагъа: «Адам Улун ёрге кётурсегиз, ол Мен болгъанымы, Мен Кесим-Кесимден бир зат да этмегеними, алай а Мени Атам Мени юйретгени кибик, алай айтханымы ол заманда билирсиз. ²⁹ Мени Ийген Мени биргемеди; Ата Мени жангызлай къоймагъанды; нек десегиз Мен хар заманда да Ол ыразы болгъан затланы этеме», – деди. ³⁰ Ол муну айтхан заманда, кёпле Анга ийнандыла. ³¹ Ол заманда Исса Анга ийнанган иу дейлилеге: «Мени сёзюмде турсагъыз, сора сиз кертти Мени сохталарымсыз. ³² Эм хакъ кертини билирсиз, хакъ кертти уа сизни азат этер», – деди. ³³ Анга: «Биз Ибрахимни урлугъубуз эм бир заманда да бир кишиге да къул болмагъанбыз; Сен а: „Азат боллукъсуз“ деп къалай айтаса?» – деп жууап этдиле. ³⁴ Исса алагъа: «Кертисин, кертисин айтама сизге: гюнях этген хар адам гюняхны къулуду. ³⁵ Къул а ёмюрге юйде турмайды; улан турады ёмюрге. ³⁶ Алай бла, Улан сизни азат этсе, кертти азат боллукъсуз. ³⁷ Сиз Ибрахимни урлугъу болгъаныгъызны билеме. Алай болгъанлыкъгъа Мени ёлтюрюрге излейсиз; нек десегиз Мени сёзюм сизге сыйынмайды. ³⁸ Мен

Атамда кёргеними айтама, сиз да атагъызда кёргенигизни этесиз», – деп жууап берди. ³⁹ Анга жууапха: «Бизни атабыз Ибрахимди», – дедиле. Исса алагъа: «Сиз Ибрахимни сабийлери болсагъыз эди, сора Ибрахимни этген ишлерин этер эдигиз. ⁴⁰ Энди уа Мени, Аллахдан эшитген хакъ кертини сизге айтхан Адамны, ёлтюрюрге излейсиз: Ибрахим алай этмегенди. ⁴¹ Сиз атагъызны ишлерин этесиз», – деди. Аны ол сёзюне: «Биз зийнадан туумагъанбыз, бизни Атабыз бир Аллахды», – дедиле. ⁴² Исса алагъа: «Аллах сизни Атагъыз болса эди, сиз Мени сюер эдигиз, нек десегиз Мен Аллахдан чыгып келгенме, Мен Кесим-Кесимден келмегенме, алай а Мени Ол ийгенди. ⁴³ Сиз Мени айтханымы нек ангыламайсыз? Мени сёзюмю эшитип болалмагъаныгъыз себепли ангыламайсыз. ⁴⁴ Сизни атагъыз ибилисди, сиз да атагъызны кюсегенлерин этерге сюесиз. Ол алгъындан да адам ёлтюрючю болгъанды, хакъ кертиде турмагъанды; нек десегиз анда хакъ кертти жокъду. Ол ётюрюк айтхан заманында, кесинден айтады; нек десегиз ол ётюрюкчюю эм ётюрюкню атасыды. ⁴⁵ Мен а хакъ кертини айтханлыкъгъа, сиз Манга ийнанмайсыз. ⁴⁶ Менде гюнях табып, сизден ким ачыкъларыкъды Мени? Мен хакъ кертини айта эсем а, сиз Манга нек ийнанмайсыз? ⁴⁷ Аллахдан болгъан адам Аллахны сёзлерине тынгылайды; сиз Аллахдан тьююлсюз, аны себепли тынгыламайсыз сиз», – деди. ⁴⁸ Иудейлиле Анга жууапха: «Сен самариялыса эм Сенде жин барды – деп, биз тюз айтмайбызмы?» – дедиле. ⁴⁹ Исса: «Менде жин жокъду, алай а Мен Атама хурмет этеме, сиз а Мени сансыз этесиз. ⁵⁰ Алай болгъанлыкъгъа Мен Кесиме махтау излемейме; Излеучю, хукму Этиучю барды. ⁵¹ Кертисин, кертисин айтама сизге: Мени сёзюмю тутхан адам ёмюрге ёлюм кёрлюк тьююлдю», – деп жууап этди. ⁵² Иудейлиле Анга: «Сенде жин болгъанын биз энди билдик. Ибрахим ёлгенди, файгъамбарла да ёлгендиле, Сен а: „Мени сёзюмю тутхан адам ёмюрге ёлюм сынарыкъ тьююлдю“ дейсе. ⁵³ Огъесе Сен, бизни атабыз Ибрахимден уллумуса? Ол а ёлгенди, файгъамбарла да ёлгендиле. Сен Кесинги кимге санайса?» – дедиле. ⁵⁴ Исса алагъа: «Мен Кесим-Кесими махтау эсем, Мени махтауум бошду. Мени Махтагъан, сиз: „Ол бизни Аллахыбызды“ деп айтхан Мени Атамды. ⁵⁵ Сиз Аны танымадыгъыз, Мен а Аны танийма. Аны танымайма десем а, сора сизни кибик ётюрюкчю боллукъма; алай а Мен Аны танийма эм Аны сёзюм тутама. ⁵⁶ Сизни атагъыз Ибрахим Мени кюнюмю кёрлюгю ючюн суйюннгенди. Кёрген да этип, къууанганды», – деп жууап берди. ⁵⁷ Иудейлиле Анга: «Санга алыкъа

элли жыл да болмагъанды, сора Сен Ибрахимни къалай кѣргенсе?» – дедиле. ⁵⁸ Исса алагъа: «Кертисин, кертисин айтама сизге: Ибрахим туугъандан алгъа, Мен барма», – деди. ⁵⁹ Ол заманда, Анга атар ючюн, ташла алдыла; алай а Исса кѣрюнмей къалды, аланы аралары бла ётюп, табыныучу юйден чыгып, андан ары кетди.

9 Исса, кетип бара, туугъан заманындан сокъур бир адамны кѣрдю. ² Сохталары Иссагъа: «Устаз! Ким гюнях этгенди, олму огъесе аны атасы-анасымы, ол сокъур нек туугъанды?» – деп сордула. ³ Исса алагъа: «Не кеси, не аны атасы-анасы гюнях этмегендиле, алай а аны юсюнде Аллахны ишлери кѣрюнюр ючюн, ол сокъур туугъанды. ⁴ Мени Ийгенни ишлерин, Мен кюн бошалгъынчы этерге керекме; кече келеди, ол заманда уа бир киши да иш эталлыкъ туююдю; ⁵ Мен дуняда болгъан заманда, Мен дуняны жарыгъыма», – деп жууап этди. ⁶ Муну айтып, Исса жерге тюкюрдю, тюкюрюкден балчыкъ этип, балчыкъны сокъурну кѣзлерине сюртдю. ⁷ Сора анга: «Бар, Шилоха атлы жуунуучу жерде бетинги жуу», – деди. Шилоханы магъанасы уа: „Жиберилген“ деген сѣздю. Ол, барып, бетин жууду, сора, кѣзлери кѣрюп, ызына къайтды. ⁸ Мында къоншула эм аны сокъур болгъанын алгъын кѣргенле: «Ол олтуруп садакъа тилеучю бу туююлмюдю?» – дей эдиле. ⁹ Бир къауумла: «Бу олду», – дей эдиле. Башхала уа: «Анга ушайды», – дей эдиле. Ол кеси уа: «Ол менме», – деди. ¹⁰ Ол заманда анга: «Сени кѣзлерингъа къалай ачылдыла?» – деп сордула. ¹¹ Ол алагъа жууапха: «Исса атлы бир Адам, балчыкъ этип, мени кѣзлериме сюртдю да, манга: „Шилоха атлы жуунуучу жерге бар да, бетинги жуу“ деди. Мен барып бетими жуугъанымлай, кѣзлерим сау болдула», – деди. ¹² Ол заманда анга: «Къайдады Ол?» – дедиле. Ол а: «Билмейме», – деп жууап этди. ¹³ Ол алгъын сокъур болгъанны фарисейлеге элтдиле. ¹⁴ Исса балчыкъ этип, аны кѣзлерин ачхан кюн а шабат кюн эди. ¹⁵ Аны кѣзлери къалай сау болгъанын, анга фарисейле да сордула. Ол да алагъа: «Ол мени кѣзлериме балчыкъ салды, сора мен бетими жуудум, энди уа кѣреме», – деди. ¹⁶ Ол заманда фарисейледен бир къауумлары: «Ол Адам Аллахдан туююдю; нек десегиз шабат кюнню тутмайды», – дей эдиле. Башхала уа: «Гюняхлы адам аллай илишанланы къалай эталыр?» – дей эдиле. Алай этип кеси араларында даулашдыла. ¹⁷ Дагъыда сокъургъа: «Сен Аны юсюнден не айтырыкъса, Ол сени кѣзлеринги ачханды?» – дедиле. Ол а: «Ол файгъамбарды», – деди. ¹⁸ Ол заманда иудейлиле, кѣзлери сау болгъан адамны атасын-анасын чакъыргъынчы, ол алгъын сокъур болуп кѣзлери сау болгъанына ийнанмадыла.

¹⁹ Алагъа: «Сиз ол сокъур туугъанды деген жашыгъыз бумуду? Алай эсе энди ол къалай кѣреди?» – деп сордула. ²⁰ Аны атасы-анасы алагъа жууапха: «Бу бизни жашыбыз болгъанын эм ол сокъур туугъанын биз билебиз. ²¹ Энди къалай кѣргенин а билмейбиз, неда аны кѣзлерин ким ачхан эсе да, биз билмейбиз; кеси акъыл-балыкъ болгъанды, кесине соругъуз, кесини юсюнден кеси айтсын», – дедиле. ²² Иудейлиледен къоркъгъанлары себепли, аны атасы-анасы алай жууап этген эдиле; нек десегиз иудейлиле, Исса Масихди деп ачыкъ айтхан адамны синагогадан къыстаргъа оноу этген эдиле. ²³ Аны атасы-анасы: «Ол акъыл-балыкъ болгъанды, кесине соругъуз», – деп аны ючюн айтхан эдиле. ²⁴ Алай бла, ол алгъын сокъур болгъан адамны экинчи кере чакъырып, анга: «Аллахны махтауу ючюн, тюзюн айт! Ол Адам гюняхлы болгъанын биз билебиз», – дедиле. ²⁵ Ол алагъа жууапха: «Ол гюняхлы эсе да, билмейме. Мени бир билгеним: мен алгъын сокъур эдим, энди уа кѣреме», – деди. ²⁶ Дагъыда жангыдан анга: «Ол санга не этгенди? Къалай ачханды сени кѣзлеринги?» – деп сордула. ²⁷ Ол а алагъа: «Мен сизге айтхан эдим, сиз а тынгыламагъан эдигиз; энтда не эшитирге сюесиз? Огъесе сиз да Аны сохталары болургъаamy сюесиз?» – деп жууап этди. ²⁸ Ала уа, анга гурушха этип: «Аны сохтасы сенсе, биз а Мусаны сохталарыбыз. ²⁹ Мусагъа Аллах сѣлешгенин биз биле биз, Муну уа къайдан болгъанын билмейбиз», – дедиле. ³⁰ Кѣзлери ачылгъан адам алагъа жууапха: «Аны къайдан болгъанын билмегенигиз олду сейир! Ол а мени кѣзлерими ачханды! ³¹ Аллах гюняхлыланы тилеклерин къабыл этмегенин, алай а Аллахны жолунда жорюген эм Аны буйругъун толтургъан адамны тилегин къабыл этгенин биз билебиз. ³² Сокъур туугъанны кѣзлерин биреу ачханды деп, ёмюрден да эшитилмегенди; ³³ Ол, Аллахдан болмаса эди, бир зат да эталмаз эди», – деди. ³⁴ Анга жууапха: «Саулай гюняхларынгъа бла туугъанса, сен да бизними юйретирге кюрешесе?» – дедиле да, аны тышына къыстадыла. ³⁵ Исса, аны тышына къыстагъанларын эшитгенинде, аны табып, анга: «Сен Аллахны Уланына ийнанамыса?» – деди. ³⁶ Ол жууап этип: «Ол кимди, жюйюсхан? Мен Анга ийнанайым», – деди. ³⁷ Исса анга: «Сен Аны кѣрген да этгенсе, энди сени бла сѣлеше тургъан Олду», – деди. ³⁸ Ол а: «Ийнанам, Раббий!» – деди да, Анга сеждагъа ийилди. ³⁹ Сора Исса: «Кѣрмегенле кѣрюн ючюн, кѣргенле уа сокъур болур ючюн, хукму этерге келгенме Мен бу дунягъа», – деди. ⁴⁰ Муну эшитип, фарисейледен, Аны къатында болгъан бир къауумлары, Анга: «Биздамы сокъурбуз?» – дедиле. ⁴¹ Исса алагъа

былай айтды: «Сиз сокъур болгъан болсагъыз эди, сора гюняхыгъыз болмаз эди; алай а сиз кёребиз деп айтханыгъыз себепли, гюняхыгъыз юсююзде къалады».

10 «Кертисин, кертисин айтама сизге: къой орунга эшик бла кирмеген, алай а башха жер бла тюшген адам, ол гудучуду эм аманлыкъчыды. ² Эшик бла кирген а къойлагъа сюрюучюдо: ³ Анга эшик сакълаучу эшикни ачады, къойла да аны ауазына тынгылайдыла, ол да кесини къойларын, атларын айтып чакъырып, аланы чыгъарады. ⁴ Сора, кесини къойларын чыгъаргъанлай, аланы алларында барады; къойла уа аны ызындан барадыла, нек десегиз аны ауазын танийдыла. ⁵ Тыш адамны ызындан а бармайдыла, алай а андан къачадыла; нек десегиз тыш адамны ауазын танымайдыла». ⁶ Бу оюм берген таурухну Исса алагъа айтды. Алай а, Ол алагъа не айтханын, ала ангыламадыла. ⁷ Алай бла дагъыда Исса алагъа: «Кертисин, кертисин айтама сизге: Мен къойлагъа эшикме. ⁸ Мени аллымда аланы ненчасы келген эселе да, бары да гудучуладыла эм аманлыкъчыладыла; къойла уа алагъа тынгыламагъандыла. ⁹ Мен эшикме. Мени юсюм бла ким кирсе да, ол къутхарыллыкъды, кирген да, чыкъгъан да этерикди, отлау да табарыкъды. ¹⁰ Гудучу жаланда урлар, ёлтюрюр эм жояр ючюн келеди; Мен а адамланы жашаулары болур ючюн эм жашаулары артыгъы бла болур ючюн келгенме. ¹¹ Мен огъурлу сюрюучюме. Огъурлу сюрюучю къойла ючюн кесини жанын береди. ¹² Жалчы уа, къойланы сюрюучюсю эм иеси болмагъаны себепли, келген бёрюню кёрюп, къойланы къоюп къачады, бёрю да къойланы талап чачады. ¹³ Жалчы уа жалчы болгъаны ючюн къачады, къойла ючюн къайгъырмайды. ¹⁴ Мен огъурлу сюрюучюме. Меникилени танийма, Меникиле да Мени танийдыла. ¹⁵ Ата Мени таныгъаны кибик, Мен да Атаны танийма, жанымы да къойла ючюн береме. ¹⁶ Мени бу къой орундан болмагъан башха къойларым да бардыла. Мен аланы да къой орунга жыргъа керекме, ала да Мени ауазыма тынгыларыкъдыла. Сора бир сюрюю, бир Сюрюучю боллукъду. ¹⁷ Мен жанымы дагъыда артха алып ючюн береме. Аны ючюн Ата Мени сюеди. ¹⁸ Жанымы Менден бир киши да сыйырмайды, алай а аны Мен Кесим береме; аны берирге эркинлигим барды эм дагъыда артха алыргъа эркинлигим да барды; бу фарызны Мен Атамдан алгъанма», – деди. ¹⁹ Бу сёзледен дагъыда иудейлилени арасында даулаш болду. ²⁰ Аладан кёбюсю: «Аны жин бийлеп турады, Ол шашхынлыкъ этеди; неге тынгылайсыз Анга?» – дей эдиле. ²¹ Башхала уа: «Бу сёзле жинлини туюлдуле; жин сокъурну

кёзлерин ачаргъа болаллыкъмыды?» – дей эдиле. ²² Ол кезиуде Иерусалимде Жангыдан Къурау байрам жетген эди, ол къыш заман эди. ²³ Сора Исса табыныучу юню арбазларында Сюлеменни Колоннадасында жюрюй эди. ²⁴ Мында иудейлиле, Аны тегерегине басынып, Анга: «Сен, бизни арсар этип, не заманнга дери турлукъса? Сен Масих эсенг, бизге ачыкъ айт», – дедиле. ²⁵ Исса алагъа: «Мен сизге айтханма, сиз а ийнанмайсыз. Атамы аты бла Мен этген ишле Мени юсюмден шагъатлыкъ этедиле. ²⁶ Алай а сиз ийнанмайсыз; нек десегиз, Мен сизге айтханым кибик, сиз Мени къойларымдан туюлсюз. ²⁷ Мени къойларым Мени ауазыма тынгылайдыла, Мен аланы танийма, ала да Мени ызымдан келедиле. ²⁸ Мен алагъа ёмюрлюк жашау береме, ала ёмюрде да жоулукъ туюлдуле. Мени къолумдан аланы бир киши да сыйыраллыкъ туюлду. ²⁹ Аланы Манга берген Атам барындан да уллуду, бир киши да аланы Мени Атамы къолундан сыйыраллыкъ туюлду. ³⁰ Мен бла Ата бирбиз», – деп жууап этди. ³¹ Былайда дагъыда иудейлиле, Аны ёлтюрюрге, сермеп, ташла алдыла. ³² Исса алагъа: «Мен сизге Атамы кючю бла кёп ахшы ишле кёргюзтгенме. Мени ташла бла туююп ёлтюрюрге аланы къайсы ючюн излейсиз?» – деп сорду. ³³ Иудейлиле Анга жууапха: «Ахшы ишинг ючюн излемейбиз Сени ташла бла туююп ёлтюрюрге, алай а кяфырлыкъ этгенинг ючюн эмда Сен, адам болгъанынглай, Кесинги Аллах этгенинг ючюн излейбиз», – дедиле. ³⁴ Исса алагъа: «Сизни Законугъызда: „Сиз аллахласыз“, – деп айтханма Мен“ деп жазылмагъанмыды? ³⁵ Аллах, алагъа Кесини сёзюн ийген адамлагъа „аллахла“ атагъан эсе, – эмда аны ючюн Китапда жазылгъан бузулма эсе, – ³⁶ Сора: „Мен Аллахны Уланыма“ дегеним ючюн, Ата Кеси Аны сыйлы этип дунягъа ийгеннге сиз кяфырлыкъ этесе депми айтасыз? ³⁷ Мен Атамы ишлерин этмей эсем, Манга ийнанмагъыз; ³⁸ Эте эсем а, сора, Манга ийнанмай эсегиз да, Атаны Менде болгъанын, Мен да Атада болгъанымы ангылап ийнаныр ючюн, Мени этген ишлериме ийнаныгъыз», – деп жууап этди. ³⁹ Ол заманда дагъыда Аны тутаргъа изледиле, алай а Ол аланы къолларындан ычхынып кетди. ⁴⁰ Эм дагъыда Иорданны ары жанына, алгъын Ахия адамланы сууда кёмюлдюрген жерге барып, анда къалды. ⁴¹ Кёпле Анга келдиле; ала: «Ахия бир тюрлю илишан да этмегенди; алай а Ахияны бу Адамны юсюнден битеу айтханлары керти эди», – дей эдиле. ⁴² Сора ол жерде кёпле Анга ийнандыла.

11 Бейтхиниден, Мариям бла аны эгечи Марта жашагъан элден, Лазарь атлы биреу ауруй эди. ² Мариям, Раббийге ариу ийисли жауну

жакъгъан эм Аны аякъларын кесини чачлары бла сюртген тиширыу эди. Ауруп тургъан Лазарь Мариямны къарындашы эди. ³ Эгечле Анга: «Раббий! Ма, ол Сен суююучю ауруп турады», – деп айтдырыгъа адамла ийген эдиле. ⁴ Исса, муну эшитип: «Бу ауруу ёлюмге туююлдю; Аллахны махтаунады, аны юсю бла Аллахны Уланы махтаулу болур ючюндю», – деди. ⁵ Исса уа Мартаны да, аны эгечин да, Лазарьны да суююучю эди. ⁶ Аны ауругъанын эшитген заманында уа, тургъан жеринде эки кюн къалды. ⁷ Андан сора уа сохталарына: «Энтда Иудеягъа барайыкъ», – деди. ⁸ Сохтала Анга: «Устаз! Сени иудейлиле ташла бла туююп ёлтюрюрге излегенли кёпмю болады, Сен дагъыда ары бараса?» – деди. ⁹ Исса алагъа: «Кюн онеки сагъат туююлмюдю? Кюндюз жюрюген адам абынмайды, нек десегиз бу дуняны жарыгъын кёреди. ¹⁰ Кече жюрюген адам а, аны биргесине жарыкъ болмагъаны себепли абынады», – деп жууап этди. ¹¹ Муну айтхандан сора алагъа: «Шуёхубуз Лазарь жукълагъанды, алай а Мен аны уятыргъа барама», – деди. ¹² Аны сохталары уа: «Раббий! Жукълагъан эсе, сора сау болур», – деди. ¹³ Исса Лазарьны ёлгенини юсюнден айтхан эди, ала уа Ол бош жукъуну юсюнден айтхан суннган эдиле. ¹⁴ Ол заманда Исса алагъа: «Лазарь ёлгенди; ¹⁵ Сиз Манга ийнаныр ючюн, Мени анда болмагъаныма сизни ючюн къууанама; алай а анга барайыкъ», – деп ачыкъ айтды. ¹⁶ Ол заманда, атыны магъанасы Эгиз болгъан Тома, сохталагъа: «Биз да, барып, Аны бла ёлейик», – деди. ¹⁷ Исса, келип, Лазарь энди тёрт кюн къабырда болгъанын билди. ¹⁸ Бейтхини уа Иерусалимге къаршы, онбеш стадияда эди. ¹⁹ Эмда иудейлиледен кёбюсю Мартагъа бла Мариямгъа аланы къарындашлары ючюн къайгы сёз берирге келген эдиле. ²⁰ Марта, Иссаны келгенин эшитип, Аны аллына чыкъды; Мариям а юйде олтура эди. ²¹ Ол заманда Марта Иссагъа: «Раббий! Сен мында болсанг эди, къарындашым ёлмез эди; ²² Алай а энтда, Сен Аллахдан не тилесенг да, Аллах Санга берлигин билеме», – деди. ²³ Исса анга: «Къарындашынг тиргизилликди», – деди. ²⁴ Марта уа Анга: «Билеме ахыр кюн тиргизилиуде тиргизиллигин», – деди. ²⁵ Исса анга: «Тиргизилиуде да, жашау да Менме; Манга ийнанган, ёлсе да, жашарыкъды. ²⁶ Жашагъан эм Манга ийнанган хар бир адам ёмюрде да ёллюк туююлдю. Анга ийнанамыса?» – деди. ²⁷ Марта Анга: «Алайды, Раббий! Сен дунягъа келген, Аллахны Уланы Масих болгъанынга мен ийнанама», – деди. ²⁸ Муну айтханлай, барып кесини эгечи Мариямны жашыртын чакъырып: «Устаз мындады, Ол сени чакъырады», – деди. ²⁹ Мариям, муну

эшитгенинлей, терк окъуна туруп, Иссаны аллына барды. ³⁰ Исса, алыкъа элге кирмегенлей, Марта Анга тубеген жерде эди. ³¹ Мариям бла юйде болуп, аны жапсаргъан иудейлиле, Мариямны ашыгъышлы туруп чыкъгъанын кёргенлеринде, ол жилиргъа къабыргъа баргъан сунуп, аны ызындан тебиредиле. ³² Мариям а, Исса болгъан жерге келип, Аны кёргенлей, Аны аякъларына аууп, Анга: «Раббий! Сен мында болсанг эди, къарындашым ёлмез эди», – деди. ³³ Исса, аны жилиргъанын эм аны бла келген иудейлилени жилиргъанларын кёрген заманында, Кеси да бушуу этип, кёлю толуп, ³⁴ Алагъа: «Аны къайры салгъансыз?» – деди. Ала уа Анга: «Раббий! Бар да, къара», – деди. ³⁵ Иссаны жилимукълары келди. ³⁶ Ол заманда иудейлиле: «Къара, Ол аны къалай сюе эди!» – дей эдиле. ³⁷ Аладан бир къауумлары уа: «Сокъурну кёзлерин ачхан бу Адам Лазарь да ёлмезча бир мадар эталлыкъ туююлмю эди?» – деди. ³⁸ Исса уа, дагъыда ичинден бушуу этип, къабыргъа барды. Къабыр а дорбун эди, аны аллына да таш салынып эди. ³⁹ Исса алагъа: «Ташны алыгъыз», – деди. Ёлгенни эгечи Марта, Анга: «Раббий! Энди ийис этеди: ол къабыргъа салынганлы тёрт кюн болады», – деди. ⁴⁰ Исса Мартагъа: «Ийнансанг, Аллахны алааматлыгъын кёрлюксе деп айтмагъанмамы Мен санга?» – деди. ⁴¹ Алай бла ёлген асыралгъан дорбундан ташны алдыла. Исса уа, кёзлерин кёкге кётю рюп: «Эй Ата! Сен Мени тилегими къабыл этгенинг ючюн, Санга шукур этеме. ⁴² Сен хар заманда да Мени тилегими къабыл этгенинг Мен биле эдим; алай а муну, былайда тургъан халкъ ючюн, Мени Сен ийгенинге ала ийнаныр ючюн айтдым», – деди. ⁴³ Муну айтып, Исса уллу ауаз бла: «Лазарь! Бери чыкъ!» – деп чакъырды. ⁴⁴ Сора ёлген къоллары да, аякълары да кебинле бла байланып чыкъды, аны бети да жаулукъ бла байланып эди. Исса алагъа: «Аны кебинлерин тешип, жюрюрге къоюгъуз», – деди. ⁴⁵ Ол заманда Мариямгъа келген эм Иссаны этген ишлерин кёрген иудейлиледен кёбюсю Анга ийнандыла. ⁴⁶ Аладан бир къауумлары уа, фарисейлеге барып, алагъа Иссаны не этгенин айтдыла. ⁴⁷ Ол заманда баш дин къуллукъчула бла фарисейле кенгеш жыйып: «Биз не этейик? Бу адам кёп илишанла этеди. ⁴⁸ Аны алай къойсакъ, Анга барысы да ийнанырла; сора римлиле, келип, бизни жерибизни да, миллетибизни да жокъ этерле», – деди. ⁴⁹ Аладан бирлери, кеси да ол жылгъа баш дин къуллукъчу болгъан Къаяфа, алагъа: «Сиз бир зат да билмейсиз. ⁵⁰ Битеу миллет жоюлгъандан эсе, бир адамны халкъ ючюн ёлгени бизге иги боллугъун ангыламайсыз», – деди. ⁵¹ Муну ол кесинден айтмагъан эди, алай а, ол жылгъа ол баш

дин къуллукъчу болуп, Иссаны иудей халкъ ючюн ёллюгюн ⁵² Эм жаланда ол халкъ ючюн тьююл, Аллахны чачылып айланган сабийлерин да бирге жыяр ючюн ёллюгюн алгъындан айтхан эди. ⁵³ Ол кюнден башлап Иссаны ёлтюрюрге бегим этдиле. ⁵⁴ Ол себепден Исса энди иудейлилени арасында ачыкъ жорюмеди, андан а къум тюзге жууукъ жерни Эфраим атлы шахарына барып, сохталары бла анда турду. ⁵⁵ Иудейлилени Къутхарылыу байрамла ры жууукълашхан эди эмда дин адетге кёре тазаланыр ючюн, байрамны аллында битеу къыралдан кёпле Иерусалимге келген эдиле. ⁵⁶ Ол заманда Иссаны излей эдиле эм, табыныучу юйде туруп, бир-бирлерине: «Сиз къалай ойлайсыз? Ол байрамгъа келмезми?» – дей эдиле. ⁵⁷ Баш дин къуллукъчула бла фарисейле уа, Иссаны тутар ючюн, Аны къайда болгъанын билген адам билдирсин деп буйрукъ берген эдиле.

12 Къутхарылыу байрамдан алты кюн алгъа Исса Кеси ёлгенледен тиргизген Лазарь тургъан Бейтхини элге келди. ² Анда Анга ушхуур хазырладыла, Марта да шапалыкъ эте эди, Лазарь а Исса бла олтургъанладан бири эди. ³ Мариям а, нарддан этилген бир гёренке багъалы таза жауну алып, Иссаны аякъларына сюртюп, чачлары бла Аны аякъларын сыйпады; юй жауну ариу ийисинден толду. ⁴ Ол заманда Аны сохталарындан бири болгъан, Аны артда сатарыкъ, Шимон улу Искарот Иуда: ⁵ «Бу жауну юч жюз динаргъа сатып, ахчасын жарлылагъа юлешген иги тьююлмю эди?» – деп айтды. ⁶ Муну уа ол, жарлылагъа жаны ауругъанындан айтмай эди, гудучу болгъаны себепли айта эди: ахча кюбюрчекни ол тутта эди, ары салыннганны да жорюте эди. ⁷ Исса уа: «Къоюгъуз аны, ол муну Мени асыралыр кюнюме сакълагъанды. ⁸ Жарлыла сизни арагъызда хар заманда да бардыла, Мен а сизни арагъызда хар заманда боллукъ тьююлме», – деди. ⁹ Иудейлиледен кёбюсю, Иссаны анда болгъанын билип, жаланда Исса ючюн угъай, Ол ёлгенледен тиргизген Лазарьны да кёрюр ючюн келдиле. ¹⁰ Баш дин къуллукъчула уа Лазарьны да ёлтюрюрге бегим этген эдиле. ¹¹ Нек десегиз Лазарьны себебинден иудейлиледен кёпле, келип, Иссагъа ийнана эдиле. ¹² Экинчи кюн байрамгъа келген бек кёп халкъ, Исса Иерусалимге келеди деп эшитип, ¹³ Хурма терек бутакъла алып, Аны аллына чыгып: «Хозана! Раббийни аты бла келген, Израильни Патчахы алгъышлыды!» – деп къычыра эдиле. ¹⁴ Исса уа, гылыу табып, анга минди, Китапда: ¹⁵ «Къоркъма, Сионну къызы, ма, сени Патчахынг, гылыугъа минип келеди», – деп жазылгъаны киби. ¹⁶ Аны сохталары алгъа муну ангыламагъан эдиле; Исса махтаулу болгъан

заманда уа, Аны юсюнден былай жазылгъанын эм муну Анга этгенлерин эслерине тьюшюрген эдиле. ¹⁷ Иссаны биргесине болгъан халкъ Ол Лазарьны къабырдан чакъырып чыгъаргъанына эм аны ёлгенледен тиргизгенине шагъатлыкъ эте эди. ¹⁸ Халкъ Иссаны аллына ол себепден чыкъгъан эди, нек десегиз Ол бу илишанны этгенин халкъ эшитген эди. ¹⁹ Фарисейле уа кеси араларында: «Бир затха да жетишалмагъаныгъызны кёрмеймисиз? Битеу дуня Аны ызындан барады», – дей эдиле. ²⁰ Байрамда табыныргъа келгенледе бир къауум греклиле бар эдиле. ²¹ Ала, Галилеядагъы Бейтсайда шахардан болгъан Филипни къатына барып, андан: «Жюйюсхан! Биз Иссаны кёрюрге сюебиз», – деп тиледиле. ²² Филип, барып, муну Эндрейге айтады; андан сора Эндрей бла Филип аны Иссагъа айтадыла. ²³ Исса уа алагъа жууапха: «Адам Улуну махтаулу болур сагъаты келди. ²⁴ Кертисин, кертисин айтама сизге: будай бюртюк, жерге тьюшюп, ёлмесе, жангызлай къаллыкъды; ёлсе уа, кёп тирлик берликди. ²⁵ Кесини жанын сюйген аны жоярыкъды; бу дуняда кесини жанын кёрюп бол магъан а, аны ёмюрлюк жашаугъа сакъларыкъды. ²⁶ Манга жумуш этген адам Мени ызымдан келсин, Мен болгъан жерде Мени жумушчум да боллукъду; Манга жумуш этген адамгъа Мени Атам хурмет этерикди. ²⁷ Энди Мени жаным къайгъыдады; сора Мен не айтайым? Ата! Ол сагъатдан Мени къутхар депми айтайым? Алай а Мен ол сагъат ючюн келгенме. ²⁸ Ата! Атынгы махтаулу эт!» – деди. Ол заманда кёкден: «Махтаулу да этгенме эм энтда махтаулу этерикме», – деген ауаз келди. ²⁹ Алайда туруп, муну эшитген халкъ: «Бу кёк кюкюреудю», – дей эди. Башхалары уа: «Анга мёлек селешди», – дей эдиле. ³⁰ Исса алагъа: «Бу ауаз Мени ючюн тьююл, сизни ючюн келди. ³¹ Энди бу дунягъа сюд этиледди; энди бу дуняны бийи тышына къысталлыкъды; ³² Мен жерден ёрге кётюрюлген заманымда, барысын да Кесиме тартырыкъма», – деди. ³³ Муну Ол, Кесини къаллай ёлюм бла ёллюгюн билдирир ючюн айтхан эди. ³⁴ Халкъ а Анга: «Биз Тауратдан Масих ёмюрде да жашарыкъды деп эшитгенбиз; Адам Улу ёрге кётюрюлюрге керекди деп, Сен а къалай айтаса? Бу Адам Улу кимди?» – деп жууап этди. ³⁵ Ол заманда Исса алагъа: «Энтда бир аз заманга сизни бла жарыкъ барды; сизни къарангылыкъ басмаз ючюн, жарыкъ болгъан заманда жорюгюз, къарангыда жорюген а къайры баргъанын билмейди. ³⁶ Жарыкъ сизни бла болгъан заманда жарыкъгъа ийнаныгъыз, алай бла жарыкъны уланлары болурсуз», – деди. Муну айтханлай, Исса, кетип, алагъа кёрюнмей къалды. ³⁷ Ол аланы алларында

аллай бир илишанла этгенлей да ала Анга ийнанмагъан эдиле. ³⁸ Битеу была Иешая файгъамбарны: «Раббий! Бизден эшитгенлерине ким ийнанды? Раббийни кючю кимге кёрюндю?» – деп айтхан сёзю къабыл болур ючюн болгъандыла. ³⁹ Ала аны себепли ийнанмагъан эдиле. Иешая башха жерде да: ⁴⁰ «Аллах аланы кёзлерин сокъур этгенди, жүреклерин таш этгенди, кёзлери бла кёрмейдиле, жүреклерини бла да ангыламайдыла эм къайтышмайдыла, Мен Аллах а аланы сау этер эдим», – деп айтханы кибики. ⁴¹ Муну Иешая Раббийни аламатлыгъын кёрген эм Аны юсюнден сёлешген заманында айтханды. ⁴² Алай болгъанлыкъгъа оноучуладан да кёпле Иссагъа ийнанган эдиле, алай а, синагогадан къысталмаз ючюн, фарисейле амалтын ийнанганларын ачыкъламай эдиле. ⁴³ Нек десегиз Аллахны махтауундан эсе, адамны махтауун бек суйген эдиле. ⁴⁴ Исса уа, уллу айтып: «Манга ийнанган, Манга тьююл, Мени Ийгеннге ийнанады. ⁴⁵ Мени кёрген да Мени Ийгенни кёреди. ⁴⁶ Манга ийнанган бир адам да къарангылыкъда къалмаз ючюн, Мен дунягъа келген жарыкъма. ⁴⁷ Мени сёзлерими эшитип ийнанмагъан адамгъа Мен сюд этмейме: нек десегиз Мен дунягъа сюд этерге тьююл, алай а дуняны къутхарыргъа келгенме. ⁴⁸ Мени къабыл этмегенни эм Мени сёзлерими алмагъанны кесини сюдюсю барды: Мен айтхан сёз ахыр кюн анга сюд этерикди. ⁴⁹ Нек десегиз Мен Кесим-Кесимден айтмагъанма, алай а Мени ийген Ата, не айтыргъа эм не сёлеширге, Кеси Манга фарыз бергенди. ⁵⁰ Аны фарызы ёмюрлюк жашау болгъанын Мен билеме. Алай бла, Мен не айта эсем да, Атаны Манга айтханы кибики айтама», – деди.

13 Къутхарылыу байрамны аллында Исса, Аны бу дунядан Атасына кетер сагъаты жетгенин билип, Кесини дуняда болгъанларын суйюп, аланы ахырына дери суйгенин иш бла кёргюзтдю. ² Ушхуурну заманында, Шимон улу Иуда Искариотну жүрегине ибилис, Иссаны сатар фикирни салгъан эди. ³ Исса, барын да Ата Аны къолуна бергенин эмда Ол Аллахдан чыгъып келгенин эм Аллахха къайтырыгъын билип, ⁴ Ушхуурдан туруп, юсюнден тыш кийимин тешип, жан жаулукъ алып, белине къысды. ⁵ Андан сора, къумгъаннга суу къуюп, сохталарыны аякъларын жууп эм белине къысхан жан жаулукъ бла сюртюп башлады. ⁶ Исса Шимон Петерге жетгенде, Петер Анга: «Раббий! Сен мени аякъларымы къалай жууарса?» – деди. ⁷ Исса анга жууапха: «Мени не этгеними энди сен билмейсе, артда ангыларыкъса», – деди. ⁸ Петер Анга: «Мени аякъларымы ёмюрде да жуумазса!» – деди. Исса

анга: «Сени жуумасам, Мени бла юлюшюнг жокъду», – деп жууап этди. ⁹ Шимон Петер Анга: «Раббий! Жангыз аякъларымы угъай, къолларымы да, башымы да жуу!» – деди. ¹⁰ Исса анга: «Чархы жууулгъанны жаланда аякъларын жууаргъа керекди, нек десенг битеу тазады. Сиз да тазасыз, барыгъыз тьююлсюз ансы», – деди. ¹¹ Нек десегиз Ол Аны ким сатарыгъын биле эди, аны себепли айтхан эди: «Сиз барыгъыз таза тьююлсюз», – деп. ¹² Аланы аякъларын жууп, тыш кийимин кийгенден сора, дагъыда столну къатына олтуруп, алагъа: «Мен сизге не этгеними билемисиз?» ¹³ Сиз Манга Устаз эм Раббий деп айтасыз эмда тюз айтасыз, нек десегиз Мен туура олма. ¹⁴ Алай бла Мен, Раббий эм Устаз, сизни аякъларыгъызны жуугъан эсем, сиз да бирбиригизни аякъларын жууаргъа керексиз. ¹⁵ Нек десегиз Мен сизге этгенни сиз да этер ючюн, Мен сизге юлгю бергенме. ¹⁶ Кертисин, кертисин айтама сизге: къул кесини бийинден уллу тьююлдю, ийилген да аны ийгенден уллу тьююлдю. ¹⁷ Быланы биле эсегиз, толтурсагъыз, сиз насыплысыз». ¹⁸ «Сизни барыгъызны юсюнден айтмайма: Мен билеме къайсыланы сайлагъаны мы. Алай а Китапда: „Мени биргеме ётмек ашагъан Манга табанын кётюрдю“ деп жазылгъан толур ючюн былай болады. ¹⁹ Ол зат болгъан заманда, ол Мен болгъаныма, сиз ийнаныр ючюн, ол болурдан алгъа, энди сизге айтама. ²⁰ Кертисин, кертисин айтама сизге: Мен кимни ийсем, аны къабыл этген Мени къабыл этеди, Мени къабыл этген а Мени Ийгенни къабыл этеди», – деди. ²¹ Муну айтханлай, Иссаны жүреги жунчуп: «Кертисин, кертисин айтама сизге: сизден биригиз Мени сатарыкъды», – деп шагъатлыкъ этди. ²² Ол заманда сохтала, Ол кимни юсюнден айтханын ангыламай, сейирсинип, бирбирлерине къарадыла. ²³ Иссаны сохталарындан бири уа Аны кёкюрегине таянып олтура эди. Исса аны бек суйюучю эди. ²⁴ Анга Шимон Петер, Исса кимни юсюнден айтханын сорургъа белги берди. ²⁵ Ол, Иссаны кёкюрегине къысылып, Анга: «Раббий! Кимди ол?» – деди. ²⁶ Исса уа: «Мен ётмек кесекни булгъап кимге берсем, олду», – деп жууап этди. Эм, ётмек кесекни булгъап, Шимон улу Иуда Искариотха берди. ²⁷ Иуда ётмек кесекни алгъанлай, анга шайтан кирди. Ол заманда Исса анга: «Не этерик эсенг да, терк эт», – деди. ²⁸ Алай а Исса муну анга неге айтханын олтургъанладан бири да ангыламады. ²⁹ Иудада ахча кюбюрчек болгъаны себепли уа, бир къауумла Исса анга: «Байрамгъа бизге керекли затны сатып ал» неда «Жарлылагъа бир зат бер», – деп айтхан суна эдиле. ³⁰ Иуда, ётмек кесекни алгъанлай, олсагъатдан чыкъды; кече уа болгъан

эди. ³¹ Иуда чыкъгъан заманда, Исса: «Энди Адам Улу махтаулу болду, Аллах да Анда махтаулу болду. ³² Аллах Анда махтаулу болгъан эсе, Аллах да Кесинде Аны махтаулу этерикди эмда къысха заманда Аны махтаулу этерикди. ³³ Сабийле! Энди Мен сизни бла кеп турлукъ туююлме. Мени излериксиз эмда Мен иудейлилеге, „Мен баргъан жерге сиз келаллыкъ туююлсюз“ деп айтханым кирик, энди уа сизге да алай айтама. ³⁴ Сизге жангы фарыз береме: бир-биригизни суююгюз. Мен сизни суюгеним кирик, сиз да бир-биригизни суююгюз. ³⁵ Сизни кеси арагъызда суюмеклигиз болса, сиз Мени сохталарым болгъаныгъызны барысы да андан билликдиле», – деди. ³⁶ Шимон Петер Анга: «Раббий! Сен къайры бараса?» – деди. Исса анга: «Мен барлыкъ жерге сен энди Мени ызымдан келаллыкъ туююлсе, артда уа келликсе Мени ызымдан», – деп жууап берди. ³⁷ Петер Анга: «Раббий! Мен Сени ызынгдан энди нек бараллыкъ туююлме? Мен Сени ючюн жанымы берликме!» – деди. ³⁸ Исса анга былай жууап этди: «Мени ючюн жанынгымы берликсе? Кертисин, кертисин айтама санга: хораз къычыргъынчы, Мени юч кере инкяр этериксе».

14 «Сизни жюрегиз жунчумасын; Аллахха ийнаныгъыз, Манга да ийнаныгъыз. ² Мени Атамы юйюнде межамла кепдюле; алай болмаса эди уа: „Мен сизге жер хазырларгъа барама“ деп айтыр эдим. ³ Эмда, барып, сизге жер хазырласам, Мен болгъан жерде сиз да болур ючюн, дагъыда келип сизни Кесиме аллыкъма. ⁴ Мени къайры баргъанымы уа, сиз билесиз, жолну да билесиз», – деди. ⁵ Тома анга: «Раббий! Къайры баргъанынгы билмейбиз, жолну да къалай билаллыкъбыз?» – деди. ⁶ Исса анга: «Жол да, хакъ керти да, жашау да Менме; Мени юсюм бла болмаса, Атагъа бир киши да келмейди. ⁷ Сиз Мени танысагъыз эди, Мени Атамы да таныр эдигиз эм мындан арысында Аны танийсыз, Аны кёргенсиз», – деди. ⁸ Филип Анга: «Раббий! Бизге Атаны кёргюзт, ол бизге тамамды», – деди. ⁹ Исса анга: «Былай бир заманны Мен сизни бла болгъанлай да, сен Мени танымаймыса, Филип? Мени кёрген Атаны кёргенди; сора сен: „Бизге Атаны кёргюзт“ деп къалай айтаса? ¹⁰ Мен Атада, Ата да Менде болгъанына сен ийнанмаймыса? Мен сизге айтхан сёзлени, Кеси-Кесимден айтмайма; Менде болгъан Ата Кеси этеди ишлерин. ¹¹ Мен Атада, Ата да Менде болгъаныбызгъа, Манга ийнаныгъыз; алай туююл эсе уа, Манга ол ишлени себебинден ийнаныгъыз. ¹² Кертисин, кертисин айтама сизге: Манга ийнанган, Мен этген ишлени кеси да этерикди эм аладан да уллусун этерикди; нек десегиз Мен Атама барама. ¹³ Ата Уланыны юсю бла махтаулу болур

ючюн, Мени атым бла не тилесегиз да, аны этерикме. ¹⁴ Мени атым бла Менден не тилесегиз да, Мен аны этерикме». ¹⁵ «Мени сюе эсегиз, Мени фарызларымы тутугъуз. ¹⁶ Мен да Атадан тилерме эм Ол сизге, бирегизге ёмюрде да турлукъ башха Жюрек Жапсарыучуну, Хакъ Кертини Нюрюн берир. ¹⁷ Аны уа дуня къабыл эталмайды, нек десегиз Аны кёрмейди эм танымайды. Сиз а танийсыз Аны, нек десегиз Ол сизни бла болуп турады эм ичигизде боллукъду. ¹⁸ Сизни ёксюз къоярыкъ туююлме, сизге къайтырыкъма. ¹⁹ Бираздан сора дуня Мени энди кёрлюк туююлду, сиз а Мени кёрлюксюз. Мен жашагъаным ючюн, сиз да жашарыкъсыз. ²⁰ Мен Атада, сиз да Менде, Мен да сизде болгъаныбызны, сиз ол кюн билликсиз. ²¹ Мени фарызларымы алып, аланы тутхан адам, Мени сюеди; Мени суюген адамны уа, Мени Атам сюерикди, Мен да аны сюерикме эмда анга Кесим кёрюнюрюкме», – деди. ²² Искариотдан башха Иуда, Анга: «Раббий! Сен, дунягъа туююл, бизге кёрюнюрге суюгенинг неди?» – деди. ²³ Исса анга жууапха былай айтды: «Мени суюген адам, Мени сёзюмю тутады; Мени Атам да аны сюерикди, Биз да анга келликбиз эмда анда межам этерикбиз. ²⁴ Мени суюмеген Мени сёзлерими тутмайды; бу сиз эшитген сёз а Мени туююлду, Мени ийген Атаныды. ²⁵ Муну уа Мен сизге, сизни бла тургъанымда айтдым. ²⁶ Ата Мени атым бла иерик, Жюрек Жапсарыучу, Сыйлы Нюрю а, сизни хар неге да юретир эм битеу Мен сизге айтханланы сизни эсигизге салыр. ²⁷ Сизге жюрек ырахатлыкъ къояма, Мени жюрек ырахатлыгъымы сизге береме: дуня бергенча туююл, Мен береме сизге. Сизни жюрегиз жунчумасын эмда къоркъмасын. ²⁸ Мен сизге: „Сизден кетеме эм сизге къайтырыкъма“ деп айтханым сиз эшитгенсиз. Сиз Мени суюсегиз эди, Мен сизге: „Атагъа барама“ деп айтханыма къууаныр эдигиз; нек десегиз Атам Менден уллуду. ²⁹ Ол зат болгъан заманда сиз ийнаныр ючюн, муну сизге энди, ол болурдан алгъа айтдым. ³⁰ Энди Мен сизни бла кеп сёлеширик туююлме; нек десегиз бу дуняны бийи келеди, аны уа Манга кючю жокъду. ³¹ Алай а, Мен Атаны суюгеними дуня билир ючюн, Ата Манга къалай фарыз этген эсе да, алай этеме. Туругъуз, былайдан кетейик».

15 «Мен керти Жюзюм Терекме, Мени Атам а Жюзюмчюю. ² Менде болуп кёгет бермеген хар бутакъны Ол кесип атады; кёгет берген хар бутакъны да дагъыда кеп кёгет берир ючюн тазалайды. ³ Сиз энди Мен сизге билдирген сёз бла тазалангансыз. ⁴ Менде болуп туругъуз, Мен да сизде тураим. Бутакъ, терекде турмаса,

кесикесинден кѣгет бералмагъаны кибики, Менде болуп турмасагъыз, сиз да битимли болмазсыз. ⁵ Мен Жюзюм Терекме, сиз а бутакъласыз; кеси Менде болуп тургъан, Мен да анда тургъан адам кѣп битимли болады; нек десегиз Менсиз бир зат да эталлыкъ тюйюлсюз. ⁶ Менде болуп турмагъан адам, бутакъ кибики, тышына атыллыкъды эмда къурурукъду; аллай бутакъланы уа, жыйып, отха атадыла, ала да кюедиле. ⁷ Менде болуп турсагъыз эм Мени сѣзлерим да сизде болуп турсала, не суйсегиз да тилегиз, сизге берилликди. ⁸ Сиз кѣп битим келтирсегиз эм Мени сохталарым болсагъыз, аны бла Мени Атам махтаулу боллукъду. ⁹ Ата Мени суйгени кибики, Мен да сизни суйгенме; Мени суймеклигимде болуп туругъуз. ¹⁰ Мен Атамы фарызларын тутуп, Аны суймеклигинде болуп тургъаным кибики, сиз да Мени фарызларымы тутсагъыз, Мени суймеклигимде болуп турлукъсуз. ¹¹ Муну Мен сизге Мени къууанчым сизде болуп турсун эм сизни къууанчыгъыз тамам болсун деп айтдым. ¹² Мен сизни суйгеним кибики, бир-биригизни суйюгюз; Мени фарызым буду. ¹³ Кесини шуѣхлары ючюн кесини жанын бергенден уллу суймеклик жокъду. ¹⁴ Мен сизге фарыз этгенни толтура эсегиз, сиз Мени шуѣхларымсыз. ¹⁵ Мен энди сизге къулла деп айтмайма: нек десегиз къул аны бийи не этгенин билмейди, Мен а сизге шуѣхларым деп атагъанма; нек десегиз Атамдан эшитгенлерими барын да сизге айтханма. ¹⁶ Мени сиз сайламагъансыз, Мен сайлагъанма сизни, сиз барыр ючюн эм битим келтирир ючюн эмда сизни битимигиз болуп туруп ючюн салгъанма сизни; Атадан Мени атым бла не тилесегиз да, Ол сизге берир ючюн алай этгенме. ¹⁷ Муну сизге фарыз этеме: бир-биригизни суйюгюз». ¹⁸ «Сизни дуня кѣрюп болмай эсе, Мени уа сизден алгъа кѣрюп болмагъанын билигиз. ¹⁹ Сиз дунядан болсагъыз эди, дуня кесиникин сюер эди; сиз а дунядан тюйюлсюз, Мен сизни дунядан сайлагъанма; дуня сизни аны ючюн кѣрюп болмайды. ²⁰ Мен сизге: „Къул кесини бийинден уллу тюйюлдю“ деп айтхан сѣзю эсигизде тутугъуз. Манга зулму этген эселе, сизге да зулму этерикдиле; Мени сѣзюмю тутхан эселе, сизни сѣзюгюзю да тутарыкъдыла. ²¹ Алай а быланы барын да Мени атым ючюн сизге этерикдиле, нек десегиз Мени Ийгенни танымайдыла. ²² Мен, келип, алагъа айтмагъан болсам эди, алагъа гюнях болмаз эди; энди уа аланы гюняхларына кечгинлик жокъду. ²³ Мени кѣрюп болмагъан Мени Атамы да кѣрюп болмайды. ²⁴ Мен аланы араларында, аллай ишлени бир киши да этмеген ишле этмесем эди, алагъа гюнях болмаз эди; энди уа кѣрген да

этгендиле эм Мени да, Мени Атамы да кѣрюп болмай къалгъандыла. ²⁵ Бу уа аланы Законларында: „Мени керексизге кѣрюп болмадыла“ деп жазылгъан сѣз къабыл болуп ючюн болгъанды. ²⁶ Мен сизге Атадан иерик Жюрек Жапсарыучу – Кеси Атадан чыгъа тургъан Хакъ Кертини Нюрю – келген заманда уа, Ол Мени юсюмден шагъатлыкъ этерикди. ²⁷ Аны кибики сиз да шагъатлыкъ этериксиз, нек десегиз сиз алгъындан башлап Мени биргемесиз.

16 Муну Мен сизге сиз иймандан таймаз ючюн айтханма. ² Сизни синагогаладан къыстарыкъдыла, сизни ѳлтюрген хар адам аны бла Аллахха къуллукъ этген сунарыкъ заман окъуна келеди. ³ Алай этерикдиле, нек десегиз не Атаны, не Мени танымаягъандыла. ⁴ Алай а Мен муну сизге, сиз, ол заман келгенде, Мен сизге муну юсюнден айтханны эсигизге келтирир ючюн айтханма; алгъындан а муну сизге, сизни бла болгъаным себепли айтмагъанма». ⁵ «Энди уа Мени Ийгеннге барама, сизден биригиз да Манга: „Къайры бараса?“ деп сормайды. ⁶ Алай а, Мен сизге муну айтханым себепли, жюрегигиз къайгыдан толгъанды. ⁷ Алай болсада, Мен сизге тюзю аитама, сизге Мени кетгеним игиди. Нек десегиз Мен кетмесем, Жюрек Жапсарыучу сизге келлик тюйюлдю; кетсем а, Аны сизге иерикме. ⁸ Ол, келип, гюняхны, тюзлюклююкню эм сюдню юсюнден дуняны терслигин айгъакъларыкъды дунягъа: ⁹ Гюняхны юсюнден – нек десегиз Манга ийнанмайдыла; ¹⁰ Тюзлюклююгюмю юсюнден – нек десегиз Мен Атама барама эм сиз энди Мени кѣрмесиз; ¹¹ Сюдню юсюнден да – нек десегиз бу дуняны бийине сюд этилгенди. ¹² Энтда сизге кѣп айтырыгъым барды, алай а сиз энди сыйындыраллыкъ тюйюлсюз. ¹³ Ол, Хакъ Кертини Нюрю келген заманда уа, сизни хар тюрлю кертиликге тюзетирикди; нек десегиз Ол Кесинден айтырыкъ тюйюлдю, алай а не эшитсе да, аны айтырыкъды эмда боллукъну сизге билдирликди. ¹⁴ Ол Мени махтаулу этерикди, нек десегиз Меникинден алып, сизге билдирликди. ¹⁵ Атамы неси бар эсе да, бары да Меникиди. Меникинден алып, сизге билдирликди деп айтханым аны ючюндю. ¹⁶ Бираздан сиз Мени кѣрлюк тюйюлсюз, сора дагъыда бираздан Мени кѣрлюксюз, нек десегиз Мен Атагъа барама», – деди. ¹⁷ Былайда Аны сохталарындан бир къауумла бири-бирине: «Ол бизге: „Бираздан Мени кѣрлюк тюйюлсюз, сора дагъыда бираздан Мени кѣрлюксюз“ эм „Мен Атагъа барама“ деп не айтады?» – деди. ¹⁸ Алай бла, ала: «Ол „Бираздан“ деп не айтады? Билмейбиз не айтханын», – дей эдиле. ¹⁹ Исса, Анга сорургъа излегенлерин ангылап, алагъа: «Мен: „Бираздан

Мени кёрлюк тьююлсюз, сора дагыда бироздан Мени кёрлюксюз“ деп айтханымы юсюнденми сорасыз сиз бир-биригизге? ²⁰ Кертисин, кертисин айтама сизге, сиз жилярыкъсыз эм сарнарыкъсыз, дуня уа къууанч этерикди; сиз бушуулу боллукъсуз, алай а сизни бушууугъуз къууанча бурулукъду. ²¹ Тиширыу, къозлай туруп, азап чегеди; нек десегиз аны сагъаты жетгенди. Сабий тапханынлай а, дунягъа бир адам туугъанына къууаннганындан, ол кыйналгъанын унутады. ²² Энди сизни да алай бушууугъуз барды; алай а Мен сизни энтда кёрлюкме, сора сизни жүрегигиз къууанырыкъды, сизни къууанчыгъызы сизден бир киши да сыйырлыкъ тьююлдю. ²³ Ол кюн сиз Манга бир затны юсюнден да сорлукъ тьююлсюз. Кертисин, кертисин айтама сизге: Мени атым бла Атадан не тилесегиз да, берликди сизге. ²⁴ Эндиге дери сиз Мени атым бла бир зат да тилемегенсиз; тилегиз, алырсыз, сизни къууанчыгъыз тамамлы болсун. ²⁵ Эндиге дери Мен сизге оюм берген таурухла бла айтып тургъанма; алай а Мен сизге энди оюм берген таурухла бла айтмай, Атаны юсюнден туура билдирир заман келеди. ²⁶ Ол кюн Мени атым бла тилериксиз, сизни ючюн Атадан Мен тилерикме демейме сизге. ²⁷ Нек десегиз Ата Кеси сизни сюеди; сиз Мени суйгенигиз эм Мен Аллахдан чыгып келгениме ийнаннганыгъыз себепли сюеди сизни. ²⁸ Мен, Атадан чыгып, дунягъа келгенме эм дагыда дуняны къоюп, Атагъа барама», – деди. ²⁹ Аны сохталары Анга: «Ма энди Сен туура айтаса эм бир тюрлю таурух айтмайса; ³⁰ Сен барын да билгенинги эм Санга киши сорур керекли болмагъанынги, энди кёребиз; аны себепли Сен Аллахдан чыгып келгенинге ийнанабыз», – деди. ³¹ Исса алагъа жууапха: «Эндими ийнанасыз? ³² Ма, сагъат жетеди, энди жетген да этгенди, сиз хар биригиз да кеси юлеригизге чачылып кетериксиз эм Мени жангызлай къоярыкъсыз. Алай а Мен жангыз тьююлме, нек десегиз Ата Мени биргемеди. ³³ Муну Мен сизге, сизни Менде жүрек ырахатлыгъыгъыз болсун деп айтханма. Бу дуняда азап чегериксиз; алай а таукел этигиз: Мен дуняны хорлагъанма!» – деди.

17 Бу сёзледен сора Исса, кёзлерин кёкге кётюрюп, былай айтды: «Ата! Сагъат жетди: Уланынги махтаулу эт, Уланынг да Сени махтаулу этсин. ² Сен Анга битеу адамланы эркинлигин бергенинг кирик, битеу Сен Анга бергенлеге Ол ёмюрлюк жашау берсин. ³ Ёмюрлюк жашау а буду, Сени – бир хакъ керти Аллахны – эм Сен ийген Масих Иссаны танысынла; ⁴ Мен Сени жер башында махтаулу этдим, Сен толтур деп боюнума салгъан ишни тамам этдим. ⁵ Энди уа Ата, дуня

бар болурдан алгъа Мен Сени бла болгъан заманында Менде болгъан махтау бла Мени Кесингде махтаулу эт. ⁶ Сен Манга дунядан берген адамлагъа, Мен Сени атынгы билдирдим; ала Сеникиле эдиле, Сен аланы Манга бердинг, ала да Сени сёзюнгю тутдула. ⁷ Битеу Сен Манга берген затла Сенден болгъанларын энди ала ангыладыла. ⁸ Нек десенг Сен Манга берген сёзлени Мен алагъа бергенме, ала да къабыл этгенди; Мен Сенден чыгып келгеними тюз ангылагъандыла эмда Мени Сен ийгенинге ийнаннгандыла. ⁹ Мен ала ючюн тилек этеме: битеу дуня ючюн тьююл, ала Сеникиле болгъанлары себепли, Сен Манга бергенле ючюн тилек этеме. ¹⁰ Битеу Меники да Сениди, Сеники да Мениди. Мен алада махтаулу болгъанма. ¹¹ Мен энди дуняда тьююлме, ала уа дунядадыла, Мен а Санга барама. Сыйлы Ата! Аланы – Сен Манга бергенлени – Кесинги атынг бла сакъла, Бизде болгъаны кирик алада да бирик болсун. ¹² Мен, ала бла дуняда болгъан заманында, аланы Сени атынг бла къоруулагъанма; Сен Манга бергенлени Мен сакълагъанма. Китапда жазылгъан толур ючюн, жоюлургъа тийишли адамдан башха, аладан бир киши да жоюлмагъанды. ¹³ Энди уа Санга барама эмда Мени къууанчымы толусу бла алада болсун деп, муну дуняда айтама. ¹⁴ Мен алагъа Сени сёзюнгю айтып бердим; Мен дунядан болмагъаным кирик, ала да дунядан болмагъанлары себепли, дуня аланы кёрюп болмай къалды. ¹⁵ Сен аланы дунядан ал деп тилек этмейме, алай а Сен аланы аманлыкъдан сакъла деп тилек этеме. ¹⁶ Мен дунядан болмагъаным кирик, ала да дунядан тьююлдюле. ¹⁷ Сени хакъ кертинг бла аланы сыйлы эт; Сени сёзюнг хакъ кертиди. ¹⁸ Сен Мени дунягъа ийгенинг кирик, Мен да аланы дунягъа ийдим. ¹⁹ Ала да хакъ керти бла сыйлы болсунла деп, ала ючюн Мен Кесими сыйлы къурман этип береме. ²⁰ Жалаңда ала ючюн тилек этип къоймайма, алай а аланы сёзлери бла Манга ийнаннганла ючюн да тилек этеме: ²¹ Бары да бирикли болсунла; Ата, Сен Менде, Мен да Сенде болгъаныбыз кирик, ала да Бизде бирикли болсунла, Мени Сен ийгенинге дуня ийнансын. ²² Биз бирикли болгъаныбыз кирик, ала да бирикли болсунла деп, Сен Манга берген махтауну Мен алагъа бердим. ²³ Мен алада, Сен да Менде болуп, ала толу бирикге жетсинле эмда Мени Сен ийгенинги эм Мени суйгенинг кирик, аланы да суйгенинги дуня билсин. ²⁴ Ата! Сен Манга берген адамла, Мен болгъан жерде Мени биргеме болуп, Сен Манга берген аламатлыгъымы кёрюрлерин сюеме; нек десенг дуня къуралырдан алгъа Мени суйгенсе. ²⁵ Тюзлюкю Ата! Дуня Сени

танымады. Мен а Сени танийма, Мени Сен ийгенинги была да билдиле. ²⁶ Сен Мени суйген суймеклик алада болсун, Мен да алада болайым деп, Мен алагъа Сени атынгы билдирдим эм дагъыда билдирликме».

18 Исса, бу сёзлени айтхандан сора, сохталары бла чыгъып, Кедрон сууну ары жанына ётдю, анда уа терек бахча бар эди. Кеси да, Аны сохталары да ары кирдиле. ² Ол жерни уа Иссаны сатхан Иуда да биле эди, нек десегиз Исса анда Кесини сохталары бла кёп кере жыйыла тургъан эди. ³ Алай бла Иуда, аскерчиледен бир жыйын да, баш дин къуллукъчуладан бла фарисейледен къалауурла да алып, фанарла бла, чыракъла бла, сауутла бла ары келди. ⁴ Исса уа, Анга не боллугъун барын да билип, алгъа чыгъып алагъа: «Кимни излейсиз?» – деди. ⁵ Анга жууапха: «Назаретли Иссаны», – деди. Исса алагъа: «Ол Менме», – деди. Аны сатхан Иуда да ала бла тура эди. ⁶ Исса алагъа: «Ол Менме», – деген заманда, ала артха туруп жерге адуула. ⁷ Дагъыда алагъа: «Кимни излейсиз?» – деп сорду. Ала да: «Назаретли Иссаны», – деди. ⁸ Исса алагъа: «Ол Менме деп айтдым Мен сизге. Мени излей эсегиз, къююгъуз быланы, кетсинле», – деп жууап этди. ⁹ Исса: «Сен Манга бергенледен, Мен бир кишини да жоймагъанма», – деп айтхан сёзю къабыл болур ючюн алай айтды. ¹⁰ Шимон Петер а, жанындагъы къылычын чыгъарып, баш дин къуллукъчуну къулун уруп, аны онг къулагъын кесип тюшюрдю; ол къулну аты Малх эди. ¹¹ Исса уа Петерге «Къылычынгы къынына сал, Манга Ата буюргъан аякъны Мен ичмей къалай къалырма?» – деди. ¹² Ол заманда аскерчиле, аскер башчысы эмда иудейли къалауурла Иссаны тутуп байладыла. ¹³ Сора Аны бек алгъа Хананнга элтдиле, нек десегиз ол, ол жыл баш дин къуллукъчу болгъан Къаяфаны къайын атасы эди: ¹⁴ Халкъ ючюн бир адамны ёлгени игиди деп, иудейлилеге оноу этген Къаяфа уа ол эди. ¹⁵ Иссаны ызындан Шимон Петер бла бир башха сохта бара эдиле; бу сохта уа баш дин къуллукъчугъа таныш эди, кеси да Исса бла баш дин къуллукъчуну арбазына кирди. ¹⁶ Петер а тышында, къабакъны артында тохтагъан эди. Сора баш дин къуллукъчугъа таныш болгъан сохта чыгъып, эшик сакълаучу тиширыугъа айтып, Петерни ары кийирди. ¹⁷ Былайда эшик сакълаучу къарауаш, Петерге: «Сен да бу Адамны сохталарындан туююлмюсе?» – деди. Ол а: «Угъай», – деди. ¹⁸ Ол заманда къулла бла къалауурла, суукъ болгъаны себепли, от этип, сюелип жылына эдиле; Петер да ала бла сюелип жылына эди. ¹⁹ Баш дин къуллукъчу уа Иссагъа Аны сохталарыны эм Аны юйретиуюню юсюнден сорду. ²⁰ Исса анга:

«Мен дунягъа ачыкъ айтханма; Мен иудейлиле дайым жыйылуучу синагогалада бла табынуучу юйде хар заманда да юйретип тургъанма, жашыртын бир зат да айтмагъанма. ²¹ Манга не сораса? Мен не айтханымы эшитгенлеге сор; ма ала биледиле Мени не айтханымы», – деп жууап берди. ²² Ол муну айтхан заманда, къаршыда тургъан къалауурладан бирлери: «Сен баш дин къуллукъчугъа алай жууапмы этесе?» – деп, Иссаны жаягъына урду. ²³ Исса анга: «Мен терс айтхан эсем, кёргюзт терслигими; ахшы айтхан эсем а, Мени нек ураса?» – деп жууап этди. ²⁴ Ханан Иссаны, байланганлай, баш дин къуллукъчу Къаяфагъа ийди. ²⁵ Шимон Петер а сюелип жылына эди. Былайда анга: «Сен да Аны сохталарындан туююлмюсе?» – деди. Ол инкяр этип: «Угъай», – деди. ²⁶ Баш дин къуллукъчуну къулларындан бирлери Петер къулагъын кесген адамны жууугъу эди. Ол Петерге: «Мен сени Аны бла терек бахчада кёрмегенмеми?» – деди. ²⁷ Петер дагъыда инкяр этди эмда олсагъатдан хораз къычырды. ²⁸ Иссаны Къаяфадан преториягъа элтдиле. Танг атхан эди. Харам болмай, Къутхарылыу байрамны ашын ашаргъа тийишли туруп ючюн, ала преториягъа кирмедиле. ²⁹ Пилат алагъа чыгъып: «Бу Адамны сиз не бла терслейсиз?» – деди. ³⁰ Ала анга жууапха: «Ол аманлыкъчы болмаса эди, биз Аны тутуп санга бермес эдик», – деди. ³¹ Пилат алагъа: «Аны кесигиз алыгъыз, кесигизни законугъуз бла Анга сюд этигиз», – деди. Иудейлиле анга: «Бир киши ни да ёлтюрюрге сюд этерге бизни эркинлигибиз жокъду», – деди. ³² Бу затла Исса Кесини къаллай ёлюм бла ёллюгюн ангылатып айтхан сёзю къабыл болур ючюн болдула. ³³ Ол заманда Пилат, дагъыда преториягъа кирип, Иссаны чакъырып, Анга: «Сен Иудей Патчахмыса?» – деди. ³⁴ Исса анга: «Муну сен кесингденми айтаса, огъесе санга Мени юсюнден башхаламы айтхандыла?» – деп жууап этди. ³⁵ Пилат Иссагъа: «Мен иудейлимеми да? Сени халкъынг бла баш дин къуллукъчула бергендиле Сени манга. Сен не этгенсе?» – деп жууап берди. ³⁶ Исса анга: «Мени Патчахлыгъым бу дунядан туююлдю; Мени Патчахлыгъым бу дунядан болса эди, Манга къуллукъ этгенле Мен иудейлилени къолларына берилмез ючюн кюрешир эдиле; алай а Мени Патчахлыгъым мындан туююлдю», – деп жууап берди. ³⁷ Пилат Анга: «Сора Сен Патчахмыса?» – деди. Исса анга: «Манга Патчах деп айтхан сенсе; Мен хакъ кертини юсюнден шагъатлыкъ этер ючюн туугъанма эм аны ючюн дунягъа келгенме. Хакъ керти жанлы болгъан хар адам Мени ауазыма тынгылайды», – деп жууап берди. ³⁸ Пилат Анга: «Неди хакъ керти?» – деди. Муну айтханлай, дагъыда иудейлилеге чыгъып,

алагъа: «Мен Анда бир тюрлю терслик тапмайма. ³⁹ Къутхарылыу байрамда мен сизге биреуню эркин этген адетигиз барды: сизге Иудей Патчахны эркин этсем сюемисиз?» – деди. ⁴⁰ Ол заманда жангыдан бары да: «Аны угъай, Бараббаны!» – деп къычырдыла. Барабба уа аманлыкъчы эди.

19 Андан сора Пилат, Иссаны тутмакъгъа алып, Аны тюерге буйрукъ берди. ² Аскерчиле, чыгъанадан таж эшип, Аны башына салдыла эмда Аны юсюне къызгъылдым кийим кийдирдиле. ³ Сора Аны аллына келип: «Жашасын Иудей Патчах!» – деп, Аны жаякъларына ура эдиле. ⁴ Пилат, дагъыда тышына чыгъып, алагъа: «Ма, мен Анда бир тюрлю терслик тапмагъанымы сиз билир ючюн, мен Аны сизге чыгъарама», – деди. ⁵ Ол заманда Исса чыгъана тажы бла эм къызгъылдым кийими бла чыкъды. Сора Пилат алагъа: «Ма, Адам!» – деди. ⁶ Баш дин къуллукъчула бла къалауурла уа, Иссаны кѳрген заманларында: «Къачха кер, къачха кер Аны!» – деп къычыра эдиле. Пилат алагъа: «Аны сиз алыгъыз да къачха керигиз, нек десегиз мен Анда терслик тапмайма», – деди. ⁷ Иудейлиле анга: «Бизни Законубуз барды, бизни Законубузгъа кѳре, Ол ѳлюрге керекди; нек десенг Кесин Аллахны Уланы этгенди», – деп жууап бердиле. ⁸ Пилат, бу сѳзню эшитгенинде, алгъындан да бек къоркъду ⁹ Эм, дагъыда преториягъа кирип, Иссагъа: «Къайданса Сен?» – деди. Алай а Исса анга жууап бермедиди. ¹⁰ Пилат Анга: «Мангадамы жууап бермейсе? Сени къачха керирге да, Сени азат этерге да эркинлигим болгъанын билмеймисе?» – деди. ¹¹ Исса уа: «Санга огъартындан берилмесе, сени Манга бир тюрлю эркинлигинг да боллукъ туююл эди; ол себепден Мени санга берген адамдады гюняхны уллусу», – деп жууап берди. ¹² Ол замандан башлап, Пилат Иссаны эркин этерге изледи. Иудейлиле уа: «Аны эркин этсенг, сен кесарьгъа шуѳх туююлсе. Кесин патчах этген хар адам кесарьгъа душманды», – деп къычыра эдиле. ¹³ Пилат, бу сѳзню эшитгенлей, Иссаны тышына чыгъарып, Литостротон атлы, чюйютча уа Габата атлы, сюд этиучю жерине олтурду. ¹⁴ Ол заман Къутхарылыу байрамны аллындагъы байрым кюн, сагъат алты эди. Сора Пилат иудейлилеге: «Ма, сизни Патчахыгъыз!» – деди. ¹⁵ Ала уа: «Ал, ал, Аны къачха кер!» – деп къычырдыла. Пилат алагъа: «Сизни Патчахыгъызнымы къачха керейим?» – деди. Баш дин къуллукъчула уа: «Кесарьдан башха бизни патчахыбыз жокъду», – деп жууап этдиле. ¹⁶ Сора Пилат Иссаны алагъа къачха керирге берди. Аскерчиле Иссаны алып кетдиле. ¹⁷ Исса, Кесини къачын кѳтюрюп, Баш Сюек атлы жерге, чюйютча Голгота деген жерге чыкъды. ¹⁸ Анда Аны къачха

кердиле; Аны бла башха экеуленни да, Иссаны ортада, аланы да эки жанында кердиле. ¹⁹ Пилат а бир жазыу да жазып къачха салды. «Назаретли Исса, Иудей Патчах» деп жазылгъан эди. ²⁰ Бу жазыуну иудейлиледен кѳбюсю окъугъан эдиле; нек десегиз Исса къачха керилген жер шахардан узакъ туююл эди, жазылгъан да чюйютча, грекча, латинча этилген эди. ²¹ Ол себепден иудейли баш дин къуллукъчула уа Пилатха: «„Иудей Патчах“ деп жазма, „Ол: Мен Иудей Патчахма“ деп айтханды“ деп жаз», – дедиле. ²² Пилат алагъа: «Не жазгъан эсем да, жазгъанма», – деп жууап берди. ²³ Аскерчиле уа, Иссаны къачха керген заманларында, Аны кийимлерин алдыла, хар аскерчиге бирер юлюш этип, тѳрт юлюшге юлешдиле. Кѳлегин да алдыла; кѳлек а тигилген туююл эди, саулай башындан согъулгъан эди. ²⁴ Ол себепден бир-бирлерине: «Муну жыртмайкык, кимге тюшер эсе да мынга чѳп атайкык», – дедиле. Бу Китапда: «Мени кийимлерими кеси араларында юлешдиле, абама да чѳп атдыла», – деп жазылгъан къабыл болур ючюн болду. Аскерчиле алай этген эдиле. ²⁵ Иссаны къачыны къатында Аны анасы, анасыны эгечи Клеопаны къатыны Мариям эм Магдаллы Мариям тура эдиле. ²⁶ Исса, анасын бла Кеси бек сюйюучю сохтасын былайда тургъанларын кѳрюп, анасына: «Тиширыу! Ма, сени жашынг!» – деди. ²⁷ Андан сора сохтасына: «Ма, сени ананг!» – деди. Сора, ол кезиуден башлап, ол сохта Иссаны анасын кесини юйюне алды. ²⁸ Андан сора Исса, энди бары да болуп бошалгъанын билип, Китапда жазылгъан къабыл болур ючюн: «Суусапма», – деди. ²⁹ Былайда мысты чагъырдан толу бир сауут тура эди. Аскерчиле, жуугъучну чагъырдан толтуруп, иссоп таякъгъа тагъып, Аны аузуна элтдиле. ³⁰ Исса, чагъырны уртлагъанлай: «Тамам болду!» – деди. Сора, башын энишге ийип, жанын берди. ³¹ Ол кюн байрым кюн эди. Алай бла иудейлиле, ѳлюклени шабат кюннге къачда къоймаз ючюн, ол шабат кюн уллу байрам болгъаны себепли, аланы балтырларын сындырып, къачдан тюшюрюрге Пилатдан тиледиле. ³² Алай бла аскерчиле, келип, Исса бла бирге къачха керилгенледен, биринчисини да, экинчисини да балтырларын сындырдыла; ³³ Алай а, Иссагъа келип, Аны ѳлюп тургъанын кѳргенлей, Аны балтырларын сындырмадыла. ³⁴ Аскерчиледен бирлери уа Иссаны къабыргъасына сюнгюню чанчып ѳтюрдю, къабыргъасындан олсагъатдан къан бла суу тѳгюлдю. ³⁵ Муну кѳрген киши шагъатлыкъ этгенди, аны шагъатлыкъгы хакъ кертиди; хакъ кертини айтханын кеси биледи. Сиз ийнаныр ючюн шагъатлыкъ этеди. ³⁶ Бу алай болгъаны, Китапда: «Аны бир сюеги да сынмасын»,

– деп жазылгъаныча болур ючюн эди. ³⁷ Аны кибик Китап башха жерде да: «Ала Анга, чанчханларына къарарыкъдыла», – дейди. ³⁸ Андан сора Араматиялы Юсюп, Иссаны ёлюгюн къачдан тюшюрюрге, Пилатдан эркинлик тиледи. Юсюп Иссаны сохтасы эди, алай а, иудейлиледен къоркъгъанындан, жашыртын сохта эди. Пилат да эркинлик берди. Юсюп, барып, Иссаны ёлюгюн къачдан тюшюрдю. ³⁹ Аны кибик, алгъын Иссагъа кечегиде келген Никодим да, мюр бла сарысабурну бирге къошуп къуралгъан жаудан, жюз гёренке чакълы келтирип келди. ⁴⁰ Алай бла ала, Иссаны ёлюгюн алып, иудейлиле асыраучу адет бла, ариу ийисли затла да салып, кебинледиле. ⁴¹ Аны къачха керген жерлеринде терек бахча бар эди, ол терек бахчада да, анда алыкъа бир киши да асыралмагъан жангы къабыр орун бар эди. ⁴² Ол кюн иудейлиле шабат кюннге хазырланыучу байрым кюн болгъаны ючюн, къабыр жуукъда болгъаны себепли, Иссаны анда асырадыла.

20 Ыйыкъны биринчи кюнюнде уа Магдаллы Мариям, танг да жарыгъынчы, къабыргъа эртте келди, келгенинде къабырны юсюнден ташны аудурулуп тургъанын кёрдю. ² Сора, чабып, Шимон Петерге бла Исса бек сойюучю башха сохтагъа келип, алагъа: «Раббийни къабырдан алып кетгендиле, Аны къайры салгъанларын а билмейбиз», – деди. ³ Олсагъатдан Петер бла ол сохта, чыгъып, къабыргъа кетдиле. ⁴ Ала экиси да бирге чапдыла; алай а ол сохта, Петерден эсе теркирек чабып, къабыргъа алгъа жетди. ⁵ Энишге ийилип, кебинлени анда тургъанларын кёрдю, къабыргъа уа кирмеди. ⁶ Аны ызындан Шимон Петер келди; ол, къабыргъа кирип, кебинлени анда тургъанларын ⁷ Эм Иссаны башында болгъан жаулукъну, кебинле бла туююл, энчи чулгъанып башха жерде тургъанын кёрдю. ⁸ Ол заманда къабыргъа алгъа келген сохта да кирди. Ол кёрюп, ийнанды. ⁹ Иссаны ёлгенледен тиргизиллигини юсюнден Китапда жазылгъанны ала алыкъа ангыламагъан эдиле. ¹⁰ Алай бла сохтала дагъыда артха, тургъан юйлерине къайтдыла. ¹¹ Мариям а къабырны къатында туруп жилияй эди; жилияй тургъанлай, ийилип къабырны ичине къарап, ¹² Анда акъ кийимлери бла эки мёлекни, Иссаны ёлюгю салынган жерни, бири башында, бири уа аягъында олтуруп тургъанларын кёрдю. ¹³ Ала анга: «Тиширыу! Сен нек жилияйса?» – дедиле. Мариям алагъа: «Раббийими алып кетгендиле, Аны къайры салгъанларын билмейме», – деди. ¹⁴ Муну айтып, артха бурулгъанлай, Иссаны сюелип тургъанын кёрдю; алай а ол Исса болгъанын билмеди. ¹⁵ Исса анга: «Тиширыу! Сен нек жилияйса? Кимни излейсе?» – деди. Мариям а, ол терек бахчачы

сунуп, Анга: «Жюйюсхан! Аны сен чыгъарып элтген эсенг, Аны къайры салгъанынги манга айт, мен Аны алып кетерикме», – деди. ¹⁶ Исса анга: «Мариям!» – деди. Мариям, айланып, Анга чойютча: «Раббуни!» – деди; аны магъанасы уа: «Устаз» демекди. ¹⁷ Исса анга: «Мени тыйма, нек десенг Мен алыкъа Атама чыкъмагъанма; алай а Мени къарындашларыма бар да, алагъа айт, Мен Кеси Атама эм сизни Атагъызгъа, Кеси Аллахыма эм сизни Аллахыгъызгъа чыгъама», – деди. ¹⁸ Магдаллы Мариям, барып, Раббийни кёргенин да, Ол анга муну айтханын да сохталагъа билдирди. ¹⁹ Ыйыкъны ол биринчи кюнюнде, ингирде, Иссаны сохталары жыйылып тургъан юйню эшиклерини, иудейлиледен къоркъгъанларындан ичинден къылычы салынып тургъан заманда Исса, келип, араларында тохтап, алагъа: «Сизге ырахатлыкъ!» – деди. ²⁰ Муну айтып, Ол алагъа къолларын да, аякъларын да, къабыргъаларын да кёргюзтдю. Раббийни кёрюп, сохтала къууандыла. ²¹ Исса уа алагъа экинчи кере да: «Сизге ырахатлыкъ! Мени Ата ийгени кибик, Мен да сизни иеме», – деди. ²² Муну айтханлай, юфгюрюп алагъа: «Сыйлы Нюрюню алыгъыз. ²³ Кимни гюняхларын кечсеги, анга кечилликдиле; кимге кечмей къойсагъыз, анга кечилмей къаллыкъдыла», – деди. ²⁴ Онеки сохтадан бирлери, Эгиз атлы Тома уа, Исса келген заманда ала бла болмагъан эди. ²⁵ Къалгъан сохтала анга: «Биз Раббийни кёрдюк!» – дедиле. Ол а алагъа: «Аны къолларында чойледен жараланы кёрмесем, чойледен жараларына бармагъым бла тиймесем, Аны къабыргъасына къолуму салмасам, ийнанырыкъ туююлме», – деди. ²⁶ Сегиз кюнден сора Иссаны сохталары дагъыда юйде болгъан эдиле, Тома да ала бла эди. Эшикле этилип тургъан заманда, Исса, келип, аланы араларында тохтап: «Сизге ырахатлыкъ!» – деди. ²⁷ Андан сора Томагъа: «Бармагъынги узат да, къолларыма къара; къолунгу узат да, къабыргъама сал. Ийнанмаучу болма да, ийнаныучу бол!» – деди. ²⁸ Тома Анга жууапха: «Мени Раббийим, мени Аллахым!» – деди. ²⁹ Исса анга: «Сен Мени кёргенинг себепли ийнандынг. Кёрмегенлей ийнанганла уа насыпдыла», – деди. ³⁰ Исса Кесини сохталарыны алларында башха кёп илишанла этгенди, ала бу китапха жазылмагъандыла. ³¹ Была уа, Исса Аллахны Уланы Масих болгъанына сиз ийнаныр ючюн эм ийнанып, Аны аты бла жашау алыр ючюн жазылгъандыла.

21 Андан сора Исса дагъыда Кесини сохталарына Тиберия кёлню къатында кёрюндю. Кёрюннгени уа былай болду: ² Шимон Петер эм Эгиз атлы Тома, Галилеяны Къана

элинден болгъан Натанел эм Зебедейни жашлары, дагъыда Иссаны сохталарындан башха экиси, бир жерде эдиле. ³ Шимон Петер алагъа: «Чабакъ тутаргъа барама», – деди. Ала да анга: «Биз да барайыкъ сени бла», – дедиле. Баргъанлай, олсагъатдан къайыкъгъа миндиле, сора ол кече бир зат да туталмадыла. ⁴ Танг атхандан сора уа, Исса кёл жагъада тура эди; алай а сохтала, ол Исса болгъанын билмедиле. ⁵ Исса алагъа: «Сабийле! Сизни ашар затыгъыз бармыды?» – деди. Ала Анга: «Жокъду», – деп жууап бердиле. ⁶ Ол а алагъа: «Ауугъузну къайыкъны онг жанына атыгъыз, тутарсыз», – деди. Ала атдыла, сора асыры кёп чабакъ тюшгенинден чабакъ ауу чыгъаралмадыла. ⁷ Ол заманда, Исса бек суююучю сохта, Петерге: «Ол Раббийди!» – деди. Шимон Петер а, Ол Раббийди дегенни эшитгенлей, белине тыш кийимин къысып, тешинип болгъаны себепли, кёлге секирди. ⁸ Къалгъан сохтала уа, жерден узакъ болмай, эки жюз къары чакълы бирде болгъанлары себепли, ауу чабакълары бла тартып, къайыкъ бла жюзюп келдиле. ⁹ Жерге тюшген заманларында, от этилип, отну юсюне да чабакъ бла ётмек салынып тургъанын кёрдюле. ¹⁰ Сора Исса алагъа: «Сиз энди тутхан чабакъларыгъызны келтиригиз», – деди. ¹¹ Шимон Петер, барып, уллу чабакъладан толгъан чабакъ ауу жерге чыгъарды, ала уа жюз элли юч бола эдиле; аллай бир кёп болгъанлай да, чабакъ ауу жыртылмагъан эди. ¹² Исса алагъа: «Келигиз, ашагъыз», – деди. Сохталадан а бири да Анга: «Сен Кимсе?» – деп сорургъа базынмады; нек десегиз Ол Раббий болгъанын биле эдиле. ¹³ Исса, келип, ётмекни алып алагъа берди; алай этип чабакъны да берди. ¹⁴ Исса ёлгенледен тиргизилгенинден сора, сохталарына бу энди ючюнчю кере кёрюнгени эди. ¹⁵ Ала ашагъан заманда уа, Исса Шимон Петерге: «Жюнюс улу Шимон! Сен Мени, быладан бек сюемисе?» – деди. Петер Анга:

«Алайды, Раббий! Сен билесе мен Сени суюгеними», – деди. Исса анга: «Мени къозуларымы кют», – деди. ¹⁶ Дагъыда анга экинчи кере: «Жюнюс улу Шимон! Сюемисе сен Мени?» – деди. Петер Анга: «Алайды, Раббий! Сен билесе мен Сени суюгеними», – деди. Исса анга: «Мени къойларыма суююучю бол», – деди. ¹⁷ Анга ючюнчю кере да: «Жюнюс улу Шимон! Сюемисе сен Мени?» – деди. «Сюемисе Мени?» – деп ючюнчю кере да соргъанына Петер мудах болуп, Анга: «Раббий! Сен барын да билесе; Сен билесе, мен Сени суюгеними», – деди. Исса анга: «Мени къойларымы кют. ¹⁸ Кертисин, кертисин айтама санга: сен жаш заманында, белинги кесинг къысып суюген жеринге баргъанса; къартайгъанында уа, къолларынгы узатырса, сени белинги башха адам къысар да, суюмеген жеринге элтир», – деди. ¹⁹ Бу сёзю уа, Петер къаллай ёлюм бла ёлюп Аллахха махтау саллыгъын билдирип ючюн айтхан эди. Исса, муну айтханлай, анга: «Мени ызымдан кел», – деди. ²⁰ Петер а, артха айланып, Исса бек суююучю, ол ушхуурну заманында, Аны кёкюрегине таянып: «Раббий! Ким сатарыкъды Сени?» – деп айтхан сохта аны ызымдан келгенин кёреді. ²¹ Аны кёрюп, Петер Иссагъа: «Раббий! Ол а не?» – деди. ²² Исса анга: «Аны Мен келгинчи жашарын сюе эсем, андан санга не? Сен Мени ызымдан кел», – деди. ²³ Сора „ол сохта ёллюк туююлдю“ деген сёз къарындашланы арасында жайылды. Исса уа анга: «Ёллюк туююлдю», – демеген эди, алай а: «Аны Мен келгинчи жашарын сюе эсем, андан санга не?» – деген эди. ²⁴ Муну юсюнден шагъатлыкъ да ол сохта этеди, муну да ол жазгъанды; аны шагъатлыгъы хакъ керти болгъанын да билебиз. ²⁵ Исса башха кёп ишле да этгенди: алай а аланы юсюнден толу жазылса, жазылгъан китапла дунияны кесине да сыйынмаз эдиле деп ойлайма. Амин.

ИШЛЕРИ

¹ Биринчи китапны, Теофил, мен санга башындан башлап Иссаны Кеси сайлагъан абустоллагъа Сыйлы Нюр бла буйрукъ берип, кёкге чыкъгъан кюнюне дери, ² Аны хар не этгенини эм неге юйретгенини юсюнден жазгъан эдим. ³ Азап чегип ёлгенинден сора, абустоллагъа кёп керти патауала бла Кесини тиргизилгенин кёргюзтүп, къыркъ кюнню ичинде алагъа кёрюне эм Аллахны Патчахлыгыны юсюнден айта тургъанды. ⁴ Сора, ала бла кёрюшүп, алагъа былай буйрукъ бергенди: «Иерусалимден кетмей, сиз Менден эшитген, Ата берирге айтханны сакълагъыз; ⁵ Нек десегиз Ахия адамланы суу бла кёмюлдюргенди, сиз а бир бёлек кюнден сора Сыйлы Нюр бла кёмюлдюрюллукъсюз». ⁶ Сора ала бирге жыйылгъан заманларында Иссагъа: «Раббий, Сен Израильге Патчахлыкъны бу кезиудеми къайтарлыкъса?» – деп сордула. ⁷ Ол а алагъа: «Ата Кесини оноунда сал гъан заманланы неда кезиулени билирге сизни ишигиз туююдю. ⁸ Сиз а Сыйлы Нюр юсюгюзге тюшгенде кюч алырсыз, сора Иерусалимде, битеу Иудеяда, Самарияда эм жерни этегине дери да Мени шагъатларым болурсуз», – деди. ⁹ Бу сёзлени айтхандан сора, Исса, ала къарап тургъанлай кётюрюлдю эмда бир булут Аны, аланы кёрюмдюзюнден алды. ¹⁰ Исса кёкге чыгъа туруп, ала кёкге къарап тургъан заманда, билмей тургъанлай, эки киши акъ кийимлери бла аланы алларына чыгып, ¹¹ Алагъа: «Галилеялы кишиле! Сиз, тохтап, кёкге нек къарайсыз? Сизден кёкге кётюрюлген бу Исса, сиз Аны кёкге кётюрюлгенин кёргенигиз кибик, ол халда келликди», – дедиле. ¹² Андан сора ала Зейтун атлы таудан Иерусалимге къайтдыла; ол тау а Иерусалимге шабат кюн жолу чакълы жууукъду. ¹³ Ала, шахаргъа келгенлей, къалыучу юйлерине барып, огъаргъы отоугъа чыкъдыла. Петер бла Якъуп, Ахия бла Эндрей, Филип бла Тома, Барталмай бла Маттай, Алфай улу Якъуп бла Патриот Шимон эмда Якъупну къарындашы Иуда анда болгъандыла. ¹⁴ Ала барысы да Иссаны анасы Мариям бла эм бир къауум тиширыу бла эмда Иссаны къарындашлары бла бирге бир акъылда дууа эм тилек этип турдула. ¹⁵ Ол кюнледе Петер, жюз жыйырма чакълы сохта жыйылгъан бир жыйылыуну арасында туруп:

¹⁶ «Къарындашла! Сыйлы Нюр, Китапда Дауутну ауузу бла, Иссаны тутханлагъа башчылыкъ этген Иуданы юсюнден алгъын айтхан сёз толургъа керек эди. ¹⁷ Ол бизден бирибизге саналгъан эди эм бу къуллукъдан юлюш алгъан эди», – деди. ¹⁸ Бу адам этген аманлыгы ючюн алгъан ахчагъа сабан сатып алгъан эди; сора баш тёбен жыгъылып, къарыны жарылгъан эди эм битеу ичегилери тышына тёгюлген эди. ¹⁹ Ол да битеу Иерусалимде жашагъанлагъа белгили болгъанды, алай бла ол сабаннга аланы кеси тиллеринде «Хакалдама» – магъанасы «Къанлы Сабан» деп аталгъанды. ²⁰ Забур китапда уа «Аны юйю бош кълсын, анда жашагъан да болмасын» эм «Аны къуллугъун башхасы алсын» деп жазылгъанды. ²¹ «Алай бла, Ахияны сууда кёмюлдюргенинден башлап, Раббий Исса бизден кёкге кётюрюлген кюннге дери, бизни бла бирге болуп айланган заманында таймай биргебизге болгъан адамладан бири, ²² Иссаны тиргизилгенине шагъатлыкъ этер ючюн, бизге къошулургъа керекди» деди Петер. ²³ Ала экеуленни – Иуст деп да аталгъан Баршаба атлы Юсюпню эм Матияны – салдыла. ²⁴ Сора, тилек этип: «Раббий, Сен барыны да жүреклерин билесе. Бу экисинден Сен къайсын сайлагъанынги кёргюзт, ²⁵ Иуда кесини жерине кетер ючюн къойгъан къуллукъну эм абустоллукъну ол алсын», – дедиле. ²⁶ Эмда алагъа чёп атдыла, чёб'а Матиягъа тюшдю; сора ол онбир абустолгъа къошулду.

² Эллинчи кюнню байрамы жетгенде, ийнаннганланы барысы да бир жерде бирге эдиле. ² Билмей тургъанлай, кёкден кючлю желни урууна ушагъан таууш келип, ала тургъан юйню саулай толтурду; ³ Сора от тиллеге ушагъан затла алагъа кёрюндюле; была, юлешинип, аланы хар бирине бирери тюшдю. ⁴ Ийнаннганланы барысы да Сыйлы Нюрден толдула эм Нюр алагъа айтыргъа берген башха-башха тилледе сёлешип башладыла. ⁵ Иерусалимде уа кёкню тюбюнде хар миллетден келген, дин тутхан иудейлиле бар эдиле. ⁶ Ол таууш болгъан заманда, халкъ, жыйылып, абызыраугъа тюшдю, нек десегиз хар бири аланы кеси тили бла сёлешгенин эшите эди. ⁷ Бары да, сейирсинип, хайран болуп, бирбирлерине: «Бу

сёлешгенле бары да Галилеялыла туююлмюдюле?
⁸ Биз хар бирибиз кесибибизни ана тилибизни къалай эшитебиз? ⁹ Парфиялыла, мидиялыла, эламлыла, Месопотамияда, Иудеяда, Кападокияда, Понтда эм Асияда, ¹⁰ Фригияда эм Памфилияда, Мисирде эм Ливияны Киринаеягъа жууукъ жерлеринде жашагъанла, иудейли болуп туугъан эм иудей динни къабыл этген Римден келген къонакъла, ¹¹ критлиле эм араплыла, – биз барыбыз да аланы, бизни тиллерибиз бла, Аллахны уллу ишлерини юсюнден айтханларын эшитебиз», – дей эдиле. ¹² Сора бары да, сейирсинип, не этерге билмей, бир-бирлерине: «Муну магъанасы неди?» – дей эдиле. ¹³ Бир къауумла уа хыликкя этип: «Ала асыры кёп татлы чагъыр ичгендиле», – дей эдиле. ¹⁴ Петер а, онбир сохта бла ёрге туруп, уллу ауаз бла алагъа былай сёлешди: «Иудейли кишиле эм битеу Иерусалимде жашагъанла! Бу сизге белгили болсун, мени сёзлериме тынгылагъыз: ¹⁵ Сиз суннганча, ала эсирип туююлмюдюле, нек десегиз энди кюнню ючюнчю сагъатыды ! ¹⁶ Бу уа Йоел файгъамбарны: ¹⁷ „Ахыр кюнледе былай боллукъду дейди Аллах: Мен Нюрюмден битеу адамлагъа къуярыкъма, сизни уланларыгъыз да, къызларыгъыз да файгъамбарлыкъ этерикдиле, сизни жаш адамларыгъыз да кёрюнюле кёрлюкдюле, къартларыгъыз да тюш кёрлюкдюле. ¹⁸ Эркегырыу эм тиширыу къулларыма ол кюнледе Мен Нюрюмден къуярыкъма, ала да файгъамбарлыкъ этерикдиле. ¹⁹ Сора кёкде огъары сейирликле, тюбюнде жерде да илишанла, къан, от эм тютюн булутла кёргозтюрюкме. ²⁰ Раббийни уллу эм махтаулу кюнню келирден алгъа, кюн къарангыгъа, ай да къан бетине айланырыкъды. ²¹ Ол заманда Раббийни атын айтып тилек этген хар адам къутхарыллыкъды“ деп айтханыды. ²² Израильли кишиле! Тынгылагъыз бу сёзлеге: кесигиз да билгенигиз кибики, Назаретли Исса, Аллах Аны юсю бла сизни арагъызда этген къудуретли ишлери, сейирликлери эм илишанлары бла белгили болгъан Кишиди. ²³ Аллахны белгилеген муратына эм алгъындан билгенине кёре, къолугъузгъа берилген бу Кишини, сиз тутуп, законсузланы къоллары бла къачха чюлетип ёлтюргенсиз. ²⁴ Аллах а, ёлюмню бугъоуларын бузуп, Аны тиргизгенди; нек десегиз ёлюмге Аны тыяргъа амал жокъ эди. ²⁵ Дауут Иссаны юсюнден былай айтады: „Мен хар заманда да Раббийни аллымда кёргенме, Ол мени онг жанымда болгъаны ючюн тентирерик туююлме. ²⁶ Аны ючюн мени жүрегим къууаннганды, тилим да суюннгенди эм мени чархым окъуна ышаныуда тынчайырыкъды. ²⁷ Нек десенг Сен мени жаным ахыратда къоймазса эм Сени

сыйлынга чиримекликни сынатмазса. ²⁸ Сен манга жашауну жолун билдиргенсе; Сен Кесинги аллында мени къууанчдан толтурлукъса“ дейди. ²⁹ Къарындашла! Уллу атабыз Дауутну юсюнден сизге ачыкъ айтайым: ол ёлгенди эм асыралгъанды эм аны къабыры бюгюннге дери да биздеди. ³⁰ Ол а файгъамбар эди эм аны урлугъундан Масихни чархы бла болдуруп аны тахтасына олтуртургъа Аллахны анга ант бла сёз бергенин биле эди. ³¹ Ол себепден, ол, боллукъну кёрюп, Масихни тиргизиллигини юсюнден: „Аны жаны ахыратда къоюлмагъанды эм Аны чархы чиримекликни сынамагъанды“ деп айтханды. ³² Бу Иссаны Аллах тиргизгенди, анга биз барыбыз да шагъатлабыз. ³³ Алай бла Ол, Аллахны онг жанына чыгъарылып, Атадан, Ол берирге айтхан Сыйлы Нюрню алып, энди, сиз кёргенча эм эшитгенча, бу Нюрню юсюбюзге къуйгъанды. ³⁴ Дауут кёкlege чыкъмагъанды, алай а кеси былай айтады: „Раббий мени Бийиме: ³⁵ „Мен душманларынгы Сени аякъ тюбюнге салгъынчыгъа дери, Мени онг жанымда олтур‘, – дегенди“. ³⁶ Алай бла битеу Израильни юйюрю, къаты билигиз, бу сиз къачха керген Иссаны, Аллах Бий эм Масих этгенди», – деп сёлешди. ³⁷ Муну эшитгенлеринде, аланы жүрекклери эрип, Петерге бла къалгъан абустоллагъа: «Къарындашла, биз не этейик?» – дедиле. ³⁸ Петер а алагъа: «Гюняхларыгъыз кечилир ючюн, тобагъа къайтышыгъыз эм хар биригиз Масих Иссаны аты бла сууда кёмюлдюрюлсун, сора саугъагъа Сыйлы Нюрню алырсыз. ³⁹ Нек десегиз Аллах берирге айтханын сизге, сабийлеригизге эм узакъдагъыланы барына да, Раббий Аллахыбыз кимни чакъырса да анга айтханды», – деди. ⁴⁰ Эм башха кёп сёзле бла шагъатлыкъ этип: «Бу бузукъ тукъумдан кесигизни къутхарыгъыз!» – деп жалбарды. ⁴¹ Алай бла аны сёзюн суююп алгъанла, сууда кёмюлдюрюлдюле. Ол кюн жамауатха юч минг чакълы адам къошулду. ⁴² Ала, кеслерин тохтаусуз абустолланы юйретиулерине берип, къарындашлыкъ бир ликде, ётмек сындырыуда эм тилек этиуде тура эдиле. ⁴³ Хар бир адамда да Аллахдан къоркъуу бар эди. Абустолланы юслери бла Иерусалимде кёп сейирликле эм илишанла этиле эдиле. ⁴⁴ Ийнаннганла уа барысы да бирге эдиле эм хар нелерин да бир-бирлери бла юлеше эдиле. ⁴⁵ Мюклерин эм болгъан затларын сатып, ахчасын барына да хар кимни кереклисине кёре юлеше эдиле. ⁴⁶ Хар кюн сайын бир ниетде табыныучу юйню арбазларында жыйыла эдиле, кеси юйлеринде да, ётмек сындырып, ашларын жарыкълыкъ бла эм таза жүреклилик бла ашай эдиле. ⁴⁷ Аллахха махтау сала, битеу халкъгъа

кеслерин суйдюре эдиле. Раббий да хар кюнден жангы кьутхарылгъанланы жамауатха кьоша эди.

3 Бир жолда Петер бла Ахия тилек ууахты болгъан тогъузунчу сагъатда табыныучу юйге бирге бара эдиле. ² Анасындан акъсакъ туугъан бир адам бар эди. Аны уа, хар кюнден келтирип, табыныучу юйню «Ариу Эшик» атлы эшигини кьатында, табыныучу юйню арбазларына киргенледен садакъа тилерге олтурта эдиле. ³ Ол, Петерни бла Ахияны табыныучу юйню арбазларына кирип баргъанларын кёрюп, аладан садакъа тиледи. ⁴ Петер Ахия бла анга сынап кьарап: «Бизге кьарачы!» – деди. ⁵ Ол аладан бир зат алыр умут бла алагъа ышанлап кьарады. ⁶ Алай а Петер анга: «Кюмюшюм эм алтыным жокъду мени; менде болгъанны уа санга берейим: Назаретли Масих Иссаны аты бла тур да жюрю!» – деди. ⁷ Сора аны онг кьолундан тутуп кьобарды; алайлай аны аякълары да тобукълары да кючленди. ⁸ Ол, секирип ёрге туруп, жюрюп башлады эм жюрюп секире, Аллахха махтау сала, ала бла табыныучу юйню арбазларына кирди. ⁹ Аны, жюрюп, Аллахха махтау салгъанын битеу халкъ кёрдю. ¹⁰ Табыныучу юйню Ариу Эшигини кьатында олтуруп садакъа жыйыучу ол болгъанын билип, анга болунган ишден кьоркьуп сейирсинди. ¹¹ Сора ол сау болгъан акъсакъ Петерни бла Ахияны кьатындан кетмей тургъан заманда, битеу халкъ, сейирсинип, Сюлеменни Колоннадасы атлы жерге алагъа чабып жыйылдыла. ¹² Муну кёрюп Петер халкъгъа: «Израилли кишиле! Мынга нек сейирсинесиз неда бизге нек кьарайсыз? Аны жюрюгени бизни кючюбюз бла неда дин ахлулугъубуз бла болгъанмы сунасыз? ¹³ Ибрахимни, Исхакъны, Якъупну Аллахы, бизни аталарыбызны Аллахы, Кесини Уланы Иссаны махтаулу этгенди. Сиз а Аны сатхансыз эм Пилат Аны эркин этерге оноу этгенде, сиз Аны Пилатны аллында инкяр этгенсиз. ¹⁴ Сиз Сыйлыны эм Тюзлюккюню инкяр этип, бир мурдарны сизге беририн тилегенсиз. ¹⁵ Сиз Жашауну Башчысын ёлтюргенсиз, Аллах а Аны ёлгенледен тиргизгенди. Биз мынга шагъатбыз. ¹⁶ Аны атына ийнаныуну хатырындан, бу сиз кёрген эм таныгъан адамны, Аны аты кючлендиргенди эм Аны юсю бла келген ийман, сизни барыгъызыны аллыгъызда бу толу саулукуну анга бергенди. ¹⁷ Болсада, кьарындашла, мен билеме, башчыларыгъыз кибики сиз да этгенигизни билмегенлей этгенсиз. ¹⁸ Аллах а Кесини битеу файгъамбарларыны ауузлары бла, Масихни азап чегеригини юсюнден алгъындан билдиргени кибики, алай этгенди. ¹⁹ Алай бла, гюняхларыгъыз кьурур ючюн, тобагъа тюшюгюз эм

кьайтышыгъыз, ²⁰ Раббий сизге ырахатлыкъ заманла берсин эмда сизге алгъындан буюрулгъан Масих Иссаны ийсин. ²¹ Аллах ёмюрден бери битеу Кесини сый лы файгъамбарларыны ауузлары бла билдиргенлери бары да толур заманнга дери, Исса кёкде кьалыргъа керекди. ²² Муса аталарыбызгъа: „Раббий Аллахыгъыз сизге кьарындашларыгъызны арасындан мени кибики бир файгъамбар чыгъарлыкъды. Аны хар айтханына тынгылагъыз. ²³ Ол файгъамбаргъа тынгыламагъан хар адам Аллахны халкъыны арасындан жокъ боллукъду“ деп айтханды. ²⁴ Шамайыл эм андан сора келип билдирген файгъамбарла барысы да бу кючленни боллугъун алгъындан билдиргенди. ²⁵ Сиз файгъамбарланы уланларысыз, Аллах аталарыгъыз бла этген кесаматны туудукъларысыз. Аллах Ибрахимге: „Сени урлугъунгу юсю бла дуняны битеу халкълары алгъышлы боллукъдула“ деп айтханды. ²⁶ Аллах, сизни хар биригизни да аман ишлеригизден тайдырып сизни алгъышлы этер ючюн, Кесини Уланы Иссаны тиргизип, бек алгъа сизге ийгенди», – деп сёлешди.

4 Петер бла Ахия халкъгъа сёлеше тургъан заманда, алагъа дин кьуллукъчула, табыныучу юйню сакълаучуланы башчысы эмда садукейле келди. ² Ала, абустолла халкъны юйретгенлерине эм Иссаны юсю бла ёлгенлени тиргизилликлерин билдиргенлерине, ачыуландыла. ³ Аланы тутдула эм ингир болгъаны себебли эрттенликге дери тюрге салдыла. ⁴ Ол ууазгъа тынгылагъанладан а кёбюсю ийнанган эди, ол адамланы саны да беш минг чакълы бар эди. ⁵ Экинчи кюн иудейлилени оноучулары, таматалары эмда дин алимлери Иерусалимге жыйылдыла. ⁶ Баш дин кьуллукъчу Ханан, Къаяфа, Ахия, Аскендир эм баш дин кьуллукъчуну юйюрюнден болгъан башхала да анда эдиле. ⁷ Сора, абустолланы ортагъа сюеп алагъа: «Сиз муну не кюч бла неда кимни аты бла этгенсиз?» – деп сордула. ⁸ Ол заманда Петер, Сыйлы Нюрден толуп, алагъа: «Халкъны башчылары эм Израилни таматалары! ⁹ Ол кьыяулу адамгъа этилген ахшылыкъны юсюнден бизден жууап излене эсе, ол кьалай сау болгъанды деп сорула эсе, ¹⁰ Сизни барыгъызгъа да, битеу Израильни халкъына да белгили болсун, сиз кьачха керген, Аллах а ёлгенледен тиргизген Назаретли Масих Иссаны аты бла бу адам сау болуп аллыгъызда сюелип турады. ¹¹ Исса, сиз кьурулушчула сансыз этип кьойгъан ташды, алай а Ол, мюйюшню башы болгъанды; Андан башха бир кишиде да кьутхарыулукъ жокъду. ¹² Нек десегиз кёкню тюбюнде адамлагъа берилген атланы арасында бизни кьутхараллыкъ башха ат жокъду»,

– деди. ¹³ Ала, Петерни бла Ахияны таукелликлерин кёрюп эм ала дин алиме тьююл, бош адамла болгъанларын эслеп, сейирсиндиле. Алай болсада, аланы Исса бла болгъанларын ангыладыла. ¹⁴ Ол сау болгъан адамны ала бла сюелип тургъанын кёрюп, алагъа къажуа зат айталмадыла. ¹⁵ Сора алагъа синедриондан чыгъаргъа буйрукъ этип, бир-бирлерине: ¹⁶ «Бу адамлагъа биз не этейик? Нек десегиз аланы уллу сейирлик илишан этгенлери битеу Иерусалимде жашагъанлагъа белгилиди, биз да анга зат айталмайбыз. ¹⁷ Алай а, бу халкъны арасында дагъыда кёп жайылмаз ючюн, мындан ары бу атны юсюнден бир адамгъа да айтмагъыз деп аланы къоркъутуп тыяйыкъ», – дедиле. ¹⁸ Сора, аланы чакъырып: «Иссаны аты бла бир зат да айтмагъыз неда юйретмегиз», – деп буйрукъ бердиле. ¹⁹ Петер бла Ахия уа алагъа жууапха: «Хыйсап этигиз, Аллахны сёзюнден эсе сизни сёзюгюзге бек тынгылау, Аллахны аллында тюзмюдю? ²⁰ Биз кёрген эм эшитген затларыбызны айтмай къояллыкъ тьююлбюз», – дедиле. ²¹ Ала уа абустолланы дагъыда къоркъутхандан сора жибердиле. Алагъа азап салыр амал табалмагъан эдиле. Нек десегиз битеу халкъ болунган иш ючюн Аллахха махтау сала эди. ²² Сейирлик илишан бла сау этилген адамгъа къыркъдан артыкъ жыл бола эди. ²³ Эркин болгъанлай, абустолла кеслериникилеге келип, баш дин къуллукъчула бла таматала алагъа айтхан сёзлени айтдыла. ²⁴ Ала уа, муну эшитгенлей, бир ниет бла Аллахдан тилек этип: «Кёкню да, жерни да, тенгизни да, битеу алада болгъан затланы да жаратхан Бий Аллах! ²⁵ Сен, бизни атабыз, Сени къулунг Дауутну ауузундан Сыйлы Нюр бла: „Миллетле неге къутурадыла, халкъла болмазлыкъ ишни нек ойлайдыла? ²⁶ Дунияны патчахлары урушха хазырлангандыла, башчылары да бирге жыйылып Раббийге эм Аны Масихине къажуа чыкъгъандыла“ деп айтханса. ²⁷ Кертиси да, Ирод бла Понтий Пилат, бу шахарда Израильни халкъы бла эмда башха миллетле бла жыйылып, Сен майлагъан Сыйлы Уланынг Иссагъа къажуа чыкъгъандыла. ²⁸ Сен алгъындан Кеси къолунг бла эм Кеси оноунг бла буюргъан ишлени толтургъандыла. ²⁹ Энди уа Раббий, аланы къоркъутууларына къара эм Сени къулларынга уллу таукеллик бла Сени сёзюнгю айтыргъа онг бер. ³⁰ Сен да, Сыйлы Уланынг Иссаны аты бла адамланы сау этерге эмда илишанла эм сейирликле этерге къолунгу узат», – деп тилек этдиле. ³¹ Ала тилек этгенден сора, жыйылып тургъан жерлери да титиреди эм барысы да Сыйлы Нюрден толуп Аллахны сёзюнг таукеллик бла айта эдиле. ³² Ол ийнанган кёп халкъны уа жюреклери

да, жанлары да бир эди. Аладан бир киши да кесини мюлкюне кесимикиди демей эди; битеу болгъан затларын бирбирлери бла юлеше эдиле. ³³ Абустолла уа уллу кюч бла Раббий Масих Иссаны тиргизилгенине шагъатлыкъ эте эдиле эм аланы барысыны да юслеринде уллу шафауат бар эди. ³⁴ Аланы араларында бир кереклиси болгъан адам жокъ эди. Нек десегиз жерлери неда юйлери болгъанла барысы да, аланы сатып, сатханларыны багъасын келтирип, ³⁵ Абустолланы алларына сала эдиле; эм хар бирине да кереклисине кёре юлешине эди. ³⁶ Сёз ючюн, Кипрде туугъан эмда абустолла Барнаба – алай демеклик «кёллендириуню жашы» – деп атагъан Левийли Юсюню, ³⁷ Кесини бир сабаны бар эди, аны сатып, ахчасын келтирип, абустолланы алларына салгъан эди.

5 Ханания атлы бир киши уа, къатыны Шапираны ыразылыгъы бла, мюлкюн сатып, ² Багъасыны бир кесегин кесине къойду, къалгъанын а келтирип абустолланы алларына салды. Къатыны да аны биле эди. ³ Петер а анга: «Ханания! Жюрегинги шайтаннга нек бердинг, Сыйлы Нюрге ётюрюк айтып жеринги багъасыны бир кесегин кесинге нек къойдунг? ⁴ Сатылгъынчы да ол мюлк сеники тьююлмю эди? Сатылгъандан сора да багъасы сени оноунгда тьююлмю эди? Сен бу ишни жюрегинге нек салдын? Сен адамлагъа тьююл, Аллахха ётюрюк айтханса», – деди. ⁵ Бу сёзлени эшитгенлей, Ханания жыгъылып ёлюп къалды. Муну хапарын эшитгенлени барысын да уллу къоркъуу алды. ⁶ Сора жашла, туруп, аны ёлюгюн кебинледиле эм чыгъарып асырадыла. ⁷ Андан сора юч сагъат чакълы озгъанлай, бу болгъан ишни да билмей, аны къатыны да келди. ⁸ Петер анга: «Сиз жеригизни быллай биргеми сатхансыз?» – деп сорду. Ол да: «Хау, алай бирге сатханбыз», – деди. ⁹ Петер анга: «Сиз Раббийни Нюрюн сынаргъа экигиз да бир акъыллы нек болдугъуз? Ма сени эринги асырагъанла эшикден кирип келедиле, сени да чыгъарлыкъдыла», – деди. ¹⁰ Олсагъат Шапира Петерни аллында аууп ёлюп къалды; ол жашла да юйге кирип, аны ёлюп тургъанын кёрюп, элтип аны эрини жанында асырадыла. ¹¹ Битеу жамауатны эм битеу бу хапарны эшитгенлени уллу къоркъуу алды. ¹² Абустолланы къоллары бла уа халкъны ичинде кёп илишанла бла сейирликле этиле эдиле; ийнанганланы барысы да бир ниетде Сюлеменни Колоннадасында жыйыла эдиле. ¹³ Тыш адамладан бир киши да алагъа къошулургъа базынмай эди, халкъ а алагъа уллу хурмет эте эди. ¹⁴ Алай болсада, Раббийге ийнанып, жамауатха къошулгъан эр кишиле да, тиширыула да кёпден-кёп бола эдиле.

¹⁵ Алай бла адамла, озуп баргъан Петерни ауанасы окъуна аладан бир къауумларына тиер ючюн, ауругъанланы жатхан жерлери бла тешеклери бла орамлагъа чыгъарып сала эдиле. ¹⁶ Иерусалимни тегерегиндеги сахарладан да кеп адамла келип жыйылып, ауругъанланы эм харам нюрледен къыйналгъанланы келтире эдиле; быланы барысы да сау этиле эдиле. ¹⁷ Баш дин къуллукъчу эм аны бла болгъан садукей масхаплыла барысы да зарлыкъдан толдула. ¹⁸ Эмда, абустолланы тутуп, халкъны тюрмесине салдыла. ¹⁹ Алай болгъанлыкъгъа, Раббийни бир мелеги, кече тюрмени эшиклерин ачып, аланы чыгъарып: ²⁰ «Барыгъыз, табыныучу юйню арбазларында туруп, бу жангы жашауну юсюнден сёзлени барын халкъгъа билдиригиз», – деди. ²¹ Абустолла, анга тынгылап, эрттенликде табыныучу юйню арбазларына кирип, халкъны юйрете эдиле. Ол заманда баш дин къуллукъчу да, аны жанлыла да, келип синедрионну – битеу Израильни халкъыны таматарын – жыйып, абустолланы келтирирге тюрмеге адамла ийдиле. ²² Сакълауулла, тюрмеге барып, абустолланы анда тапмадыла. Алай бла ызларына къайтып: ²³ «Биз тюрмени кереклисича сакъ бегитилип, къалауурланы да эшиклени алларында тургъанлай тапдыкъ; ачханда уа ичинде бир кишини да тапмадыкъ», – деп хапар бердиле. ²⁴ Бу сёзлени эшитгенде, баш дин къуллукъчула эм табыныучу юйню сакълаууларыны башчысы, бу не болур, деп сейирсиндиле. ²⁵ Биреулен келип алагъа: «Ма, сиз тюрмеге салгъан кишиле, табыныучу юйде туруп халкъны юйрете турадыла», – деп билдирдиле. ²⁶ Ол заманда табыныучу юйню сакълаууларыны башчысы къалауурла бла барып, абустолланы зор этмей келтирди; нек десегиз ала, халкъ бизни ташла бла тюрме деп къоркъа эдиле. ²⁷ Сора аланы, келтирип, синедрионну аллында сюедиле. Баш дин къуллукъчу уа алагъа соруу этип: ²⁸ «Бу атны айтып юйретмегиз деп, биз сизге къаты буйрукъ бермегенми эдик? Сиз а, окъуугъузну Иерусалимни хар жерине жайгъансыз эм ол Адамны къанын бизни юсюбюзге салыргъа кюрешесиз», – деди. ²⁹ Петер эм къалгъан абустолла уа анга жуапха: «Адамладан эсе Аллахха бек бойсунургъа керекди. ³⁰ Сиз къачха асып ёлтюрген Иссаны аталарыбызны Аллахы тиргизгенди. ³¹ Израильге гюняхларындан тобагъа къайтышып кечилирге амал берир ючюн, Аллах, Иссаны Башчы эм Къутхарыучу этип, Кесини онг жанына кётюргенди. ³² Биз да, Аллах Кесине бойсунганлагъа берген Сыйлы Нюр да, бу ишлеге шагъатбыз», – деди. ³³ Муну эшитгенде, ала ачыудан къутура эдиле эм абустолланы ёлтюрюрге

къаст эте эдиле. ³⁴ Сора битеу халкъ ариу кёрген, кеси да Таурат устаз болгъан, Гамалиел атлы бир фарисей, синедрионда ёрге туруп, абустолланы бир азгъа тышына чыгъарыргъа буюрду. ³⁵ Синедриондагъылагъа уа: «Израильли кишиле! Бу адамлагъа не этеригизге кеси арагъызда сагъыш этип къарагъыз. ³⁶ Нек десегиз кеп болмай мындан алда, кесин бир уллугъа санатып, Тевда келген эди, анга да төрт жюз чакълы адам къошулгъан эди, алай а ол ёлтюрюлдю, анга тынгылагъанланы бары да чачылып думп болдула. ³⁷ Андан сора халкъны санау заманда Галилеялы Иуда келип, кесини ызындан кеп халкъ элтди. Ол да жоюлду, битеу анга тынгылагъанла да чачылдыла. ³⁸ Энди уа сизге айтама, къоюгъуз бу адамланы эмда тиймегиз алагъа; нек десегиз бу план, бу иш адамладан чыкъгъан зат эсе, бузулдукъду. ³⁹ Аллахдан чыкъгъан зат эсе уа, сиз аны бузаллыкъ туюлсюз. Сакъ болугъуз, Аллахха къажуу туруучула болуп къалыргъа да болурсуз», – деди. ⁴⁰ Ала анга тынгыладыла. Абустолланы чакъырып, туююп, Иссаны атындан айтмагъыз деп буйрукъ берип, аланы жибердиле. ⁴¹ Абустолла уа Раббий Иссаны аты ючюн сансыз этилирге тийишли кёрюлгенлерине къууанып, синедриондан кетдиле. ⁴² Сора хар кюн сайын табыныучу юйню арбазларында да, юйледе да юйретиуню эм Масих Иссаны юсюнден Хайыр Хапарны билдириуню къоймай бардыра эдиле.

6 Ол кюнледе, сохтала кеп болгъан заманда, грекча селешген чюйютлюле, аланы башсыз къатынлары, кюн сайын юлешинген болушлукъдан тышында къалдырылгъанлары ючюн, арамча селешген чюйютлюлеге гурушха болдула. ² Ол заманда онеки абустол, сохталаны битеу къауумун жыйып, алагъа: «Аллахны сёзюн юйретиуню къоюп, аш юлешиуню къайгъысын этмеклик бизге иги туюлду. ³ Ол себепден къарындашла, кесигизни арагъыздан, аланы юсюнден иги шагъатлыкъ этилген, Сыйлы Нюрден эм акъылманлыкъдан толгъан жети адамны сайлагъыз; аланы бу къуллукъну этерге салайыкъ. ⁴ Биз а кесибизни тохтаусуз тилек этип эм Аллахны сёзюн билдирип туруу къуллукъгъа берейик», – деди. ⁵ Бу сёзге битеу жыйылгъанла ыразы болдула; сора Истефан атлы, иймандан эм Сыйлы Нюрден толгъан кишини, Филипни, Прохорну, Никанорну, Тимонну, Парменаны эмда алгъын чюйют динге къайтышхан Антиохиялы Николайны сайладыла. ⁶ Аланы абустолланы алларына сюедиле, абустолла да, тилек этип, аланы юслерине къолларын салдыла. ⁷ Аллахны сёзю жайылып, Иерусалимде сохталаны саны да бек кеп болгъан эди; дин къуллукъчуладан да бек

кёбюсю ийманнга бойсунган эдиле. ⁸ Истефан а, иймандан эм кючден толуп, халкъны ичинде уллу сейирликле эм илишанла эте эди. ⁹ Азатланы, Киринейлилени эм Аскендириялыланы Синагогасы атлы синагогадан бир къауумла эм Киликиядан бла Асиядан да бир къауумла Истефан бла даулашха тюшдюле. ¹⁰ Алай болгъанлыкъгъа, аны айтхан сёзлериндеги акъылманлыкъгъа эмда Сыйлы Нюрге къажау туралмадыла. ¹¹ Андан сора ала, бир къауумланы юретип: «Мусагъа да, Аллахха да аны аман сёзле айтханын эшитгенбиз», – деп айтдырдыла. ¹² Халкъны да, таматаланы да, дин алимлени да къозгъап, чабыуул этип тутуп, аны синедрионнга элтдиле. ¹³ Сора жалгъан шагъатла келтирдиле, ала уа: «Бу адам, тохтамай, бу сыйлы жерге эм Тауратха аман сёзле айтып турады. ¹⁴ „Назаретли Исса бу жерни бузарыкъды, Муса бизге берген адетлени да тюрлендирликди“ деп айтханын биз эшитгенбиз», – дедиле. ¹⁵ Синедрионда олтургъанла барысы да, Истефаннга сынап къарап, аны бети, мёлекни бетича болуп къалгъанын кёрдюле.

7 Ол заманда баш дин къуллукъчу: «Бу алаймыды?» – деп сорду. ² Истефан а былай сёлешди: «Къарындашла эм атала, тынгылагъыз! Атабыз Ибрахим Хараннга кёчгюнчю, Месопотамияда жашагъан заманында, махтаулу Аллах анга кёрюнюп: ³ „Сен кеси жерингден, жууукъларынг арасындан, атангы юйюнден чыгып, Мен санга кёрнюзюрюк жерге бар“ деп айтханды. ⁴ Ол заманда Ибрахим Халдеяны къыралындан чыгып, Харанда жерлешгенди. Атасы ёлгенден сора, Аллах аны андан, энди сиз жашап тургъан бу къыралгъа кёчюргенди. ⁵ Ол заманда Ибрахимге ол къыралдан бир аякъ басарча жер да бермегенди, алай а аны сабийи да болгъунчу, ол къыралны анга эм ызындан аны туудукъларына мюлк этип берирге айтханды. ⁶ Аллах анга былай айтханды: „Сени туудукъларынг башха къыралда кёчгюнчюле болуп жашарыкъдыла. Анда къул этилип, төрт жүз жыл зулмулукъда турлукъдула. ⁷ Мен а, – дегенди Аллах, – аланы къул этген миллетге азап берликме; андан сора уа ала андан чыгып, бу жерде Манга къуллукъ этерикдиле“. ⁸ Сора Аллах анга сюннет кесаматны бергенди. Андан сора Ибрахим Исхакъны туудургъанды эмда анга сегизкюнлюк болгъанында сюннет этгенди. Исхакъ а Якъупну туудургъанды, Якъуб’а онеки уллу аталарыбызны туудургъанды. ⁹ Ол уллу аталарыбыз, зарланып, Юсюпню Мисирге сатхандыла, алай а Аллах аны бла болгъанды. ¹⁰ Аны битеу къыйынлыкъларындан къутхарып, анга терен акъыл бергенди эмда Мисирни патчахы

фыргъауунну анга иги къаратханды. Фыргъауун а Юсюпню битеу Мисирге да, кесини тоханасына да оноучугъа салгъанды. ¹¹ Сора Мисирни бла Кенанны жерлерине ачлыкъ бла уллу къыйынлыкъ келгенди, аталарыбыз да ашарыкъ тапмагъандыла. ¹² Якъуб’а, Мисирде мирзеу болгъанын эшитип, аталарыбызны ары биринчи кере ийгенди. ¹³ Ала экинчи кере келген заманда уа, Юсюп къарындашларына кесин танытханды, сора Юсюпню тукъуму фыргъаууннга белгили болгъанды. ¹⁴ Юсюп, аланы ийип, атасы Якъупну да, битеу жууукъларын да, жетмиш беш адамны Мисирге келтиртгенди. ¹⁵ Якъуп, Мисирге кёчюп, кеси да, аталарыбыз да анда ёлгендиле. ¹⁶ Шекемге келтирилип, Ибрахим Шекемли Хаморну жашларындан кюмюшню багъасына сатып алгъан къабыр орунда асыралгъандыла. ¹⁷ Аллахны Ибрахимге ант бла берген сёзю толур заман жууукълашханда, халкъыбыз Мисирде ёсюп кёп болгъан эди. ¹⁸ Ахырында Юсюпню танымагъан бир башха патчах тахтагъа олтургъанды. ¹⁹ Ол, бизни халкъыбызгъа хыйлалыкъ этип, аталарыбызгъа къыйынлыкъ бергенди; аланы сабийлери жашамасынла деп, жангы туугъан сабийлерин атып къояргъа зорлагъанды. ²⁰ Ол заманда Муса туугъанды; ол, аныча болмагъан, ариу сабий эди. Юч ай кесини атасыны юйюнде асыралып тургъанды. ²¹ Тышына атылгъан заманында уа, фыргъауунну къызы, аны алып, кесине жаш этип ёсдюргенди. ²² Муса Мисирлилени хар илмуларына юйретилгенди эм сёзлеринде да, ишлеринде да кючлю эди. ²³ Анга къыркъ жыл толгъанлай а, аны жүрегине, кесини къарындашлары Израиль улуланы барып кёрюр акъыл тюшгенди. ²⁴ Сора, аладан бирлерине артыкълыкъ этилгенин кёрюп, аны къоруулагъанды, артыкълыкъ этген Мисирлини ёлтюрюп, зулму этилген адамны дертин алгъанды. ²⁵ „Къарындашларым, Аллах мени къолум бла алагъа къутхарыу берлигин ангыларла“ деп умут этген эди. Ала уа ангыламадыла. ²⁶ Экинчи кюн, аладан экеулен туююшген заманда, ол къатларына келип: „Сиз къарындашласыз; бир-биригизни нек инжитесиз?“ деп аланы жарашдырыргъа кюрешгенди. ²⁷ Ол жууугъуна артыкълыкъ этген адам а Мусаны бир жанына тюртюп: „Сени бизге башчыгъа бла сюдюге ким салгъанды? ²⁸ Тюнене ол Мисирлини ёлтюргенинг кибик, мени да ёлтюрюргеми излейсе?“ дегенди. ²⁹ Ол сёзледен сора Муса, къачып, Мидиянны жеринде киргинчи болуп турду; ол жерде андан эки улан туугъанды. ³⁰ Анда къыркъ жыл толгъандан сора, Синай тауну аулагъында, жана тургъан чыгъана терекни ёртенинде анга Раббийни бир мёлеги

кёрюннгенди. ³¹ Муса аны кёрюп, сейирсиннгенди, анга къраргъа жуукъ баргъан заманында уа, Раббийни ауазы анга: ³² „Мен сени аталарынгы Аллахыма, Ибрахимни Аллахыма, Исхакъны Аллахыма, Якъупну Аллахыма“ дегенин эшитгенди. Муса, къралтырап, титиреп, къраргъа таукел болмагъанды. ³³ Сора Раббий анга: „Аякъларынгдан аякъ кийиминги теш; нек десенг бу сен тургъан жер сыйлы жерди. ³⁴ Мени халкъым Мисирде зулмулукъда тургъанын Мен кёреме эмда аны ынчагъанларын эшитеме; аланы къртарыргъа тюшгенме. Энди бар, Мен сени Мисирге иерикме“ деп айтханды. ³⁵ Ала кърбыл этмей анга: „Сени бизге башчыгъа бла сюдуге ким салгъанды?“ деп айтхан ол Мусаны, Аллах, чыгъана терекде анга кёрюннген мёлекни юсю бла, башчы эм къртарыучу этип ийгенди. ³⁶ Аланы Мисирни жеринден чыгъаргъан, анда да, Къызыл тенгизде да, кърккъ жылны ичинде кърм тюзде да сейирликле бла илишанла этген олду. ³⁷ Израиль улулагъа: „Раббий Аллахыгъыз кърарындашларыгъыздан сизге мени кибик бир файгъамбар чыгъарлыкъды; Анга тынгылагъыз“ деген Муса олду. ³⁸ Кърм тюзде жамауатны арасында жашагъан, Синай тауда анга сёлешген мёлек бла эм аталарыбыз бла бирге болгъан эм бизге айтыр ючюн жашау бериучю сёзле алгъан олду. ³⁹ Бизни аталарыбыз аны сёзюне тынгыларгъа сюймегендиле эм, аны бир жанына тюртюр, Мисирге кърайтыргъа талпыгъандыла. ⁴⁰ Харуннга: „Бизни аллыбызда барлыкъ аллахла эт, нек десенг бизни, Мисирни жеринден чыгъаргъан Мусагъа не болгъанын билмейбиз“ дегендиле. ⁴¹ Ол кюнледе тана сурат ишлеп, ол идолгъа кърман кесгендиле, кеси къроллары ишлеген затны аллында къруанч этгендиле. ⁴² Аллахны уа аладан кёлю чыгъып, аланы кёркедеги жулдузлагъа табыныргъа бошлап кърыйгъанды. Файгъамбарланы китабында: „Израильни юйюрю! Кърм тюзде, кърккъ жылны ичинде сизни, хайуан кесип кърман этгенигиз Мангамы эди? ⁴³ Сиз Молокну чатырын эм сизни аллахыгъыз Ремфанны жулдузун – табыныр ючюн кесигиз ишлеген суратланы – биргегизге жюрютгенсиз. Мен да сизни Бабилден да ары кёрчюрюме“ деп жазылгъаныча алай болгъанды. ⁴⁴ Кърм тюзде бизни аталарыбызны Шагъатлыкъ Чатыры бар эди. Бу чатырны Муса, аны бла сёлешген Аллах буюргъаны кибик, кеси алгъа кёрген юлгюге кёре ишлетгенди. ⁴⁵ Бизни аталарыбыз чатырны алгъыннгы тукърмдан кърбыл этгендиле; Иешуну башчылыгъы бла башха миллетлени жерлерин къролгъа алгъан заманларында, чатырны да биргелерине келтиргендиле. Миллетлени

аталарыбызны аллындан кърыстагъан – Аллах эди. Шагъатлыкъ Чатыры Дауутну заманына деритургъанды. ⁴⁶ Дауут, Аллахны аллында шафауат табып, Якъупну Аллахына межам ишлер ючюн тилек этгенди. ⁴⁷ Алай а Аллахха юй ишлеген Сюлемен болгъанды. ⁴⁸ Аллаху-Таала уа кърол бла ишленген юйледе жашамайды, файгъамбарны айтханыча: ⁴⁹ „Кёрк Мени тахтамы, жер да Мени аякъларымы тюрбюдю; Манга къраллай юй ишлериксиз неда Мени тынчайтыргъа къраллай жер табарыкърсыз? ⁵⁰ Быланы барысын да Мени къролум жаратмагъанмыды?“ – дейди Раббий“. ⁵¹ Къраты боюнлула! Жюреклерине бла кърулакърларына сюннет этилмеген адамла! Сиз хар заманда да Сыйлы Нюрге кържау кюрешесиз, аталарыгъыз къралай этген эселе да, сиз да алай этесиз. ⁵² Сизни аталарыгъыз файгъамбарладан кърайсына зулму этмегендиле? Тюрлюккюню келлигин алгъындан билдиргенлени да ёлтюргендиле, энди уа сиз Аны сатханла эм ёлтюргенле болгъансыз. ⁵³ Сиз, мёлеклени юсю бла буюрулгъан Тауратны алгъансыз, тутхан а этмегенсиз!“ – деди. ⁵⁴ Бу сёзлени эшитгенлеринде, ала ачыудан къртура эдиле эмда Истефаннга кържау тишлерин кържылдата эдиле. ⁵⁵ Истефан а Сыйлы Нюрден толуп, кёрке кърарап, Аллахны аламатлыгъын эмда Иссаны Аллахны онг жанында сюелип тургъанын кёрюп: ⁵⁶ «Ма, мен кёркле ачылгъанын, Адам Улу да Аллахны онг жанында сюелип тургъанын кёреме!» – деди. ⁵⁷ Ала уа, уллу кърчырыкъ этип, кеслерини кърулакърларына буштукъ этип, барысы да бирча аны юсюне атылдыла. ⁵⁸ Аны шахардан тышына чыгъарып, ташла бла тюрюп башладыла. Истефаннга кържау шагъатлыкъ этгенле уа кеслерини кийимлерин Шауул атлы бир жаш адамны къратында кърюйдула. ⁵⁹ Истефанны ташла бла тюр тургъан заманларында ол: «Раббий Исса! Нюрюмю кърбыл эт!» – деп тилек эте эди. ⁶⁰ Эмда, тобукърланып, уллу ауаз бла: «Раббий! Бу гюняхны аланы боюнларына салма!» – деди. Сора, муну айтханлай, жан берди.

8 Шауул а Истефанны ёлтюргенлерин кърбыл кёре эди. Ол кюн Иерусалимдеги жамауатха кържау уллу зулмулукъ кезиюу башланды. Абустолладан къралгъанла барысы да Иудеяны бла Самарияны жержерлерине чачылдыла. ² Истефанны уа дин ахлу кишиле асырадыла эмда анга уллу жилиуа этдиле. ³ Шауул а жамауатны талай эди, юйден юйге кирип, эр кишилени да, тиширууаны да сюйреп, тюрмеге ата эди. ⁴ Ол заманда чачылгъан ийнанганла, хар жерде айланып, Хайыр Хапарны жая эдиле. ⁵ Сёз ючюн Филип, Самарияны бир шахарына барып, андагъылагъа Масихни билдире эди. ⁶ Филиппни

этген илишанларын эшитип эм кёрюп, битеу халкъ, аны айтханларына сагъайып тынгылай эди. ⁷ Нек десегиз харам нюрлери болгъан адамланы кёбюсюнден, харам нюрле ачы кычырыкъ этип чыгъа эдиле, саны кырушхан эм ахсакъ болгъан кёп адамла да сау бола эдиле. ⁸ Ол шахарда уллу кыуанч бар эди. ⁹ Ол шахарда Шимон атлы бир киши бар эди; ол а муну аллында хыйнычылыкъ этип, Самарияны халкъын сейирсиндирип, кесин бир уллулугъу болгъан адамгъа саната эди. ¹⁰ Аны айтханына гитчесинден уллусуна дери бары да тынгылап: «Бу адам Аллахны уллу кючюдю», – дей эдиле. ¹¹ Анга тынгылагъанлары уа, ол кёп замандан бери хыйнычылыкъ этип аланы сейирсиндирип тургъаны ючюн эди. ¹² Аллахны Патчахлыгъыны эм Масих Иссаны атыны юсюнден Хайыр Хапарны жайгъан Филипге ийнанганларында уа, эр кишиле да, тиширыула да сууда кёмюлдюрюлген эдиле. ¹³ Шимон кеси да ийнанган эди эм сууда кёмюлдюрюлюп, Филипни къатындан кетмей эди; эм болунган илишанланы бла уллу кыудуретли ишлени кёрюп сейирсине эди. ¹⁴ Иерусалимде тургъан абустолла, Самариялыла Аллахны сёзюн къабыл этгенлерин эшитип, алагъа Петерни бла Ахияны ийдиле. ¹⁵ Была да, ары келип, Самариялыла Сыйлы Нюрню алыр ючюн тилек этдиле. ¹⁶ Нек десегиз Сыйлы Нюр, алыкъа аланы бирине да тюшмеген эди, ала жаланда Раббий Иссаны аты бла сууда кёмюлдюрюлген эдиле. ¹⁷ Абустолла къолларын аланы юслерине салгъан заманда ала Сыйлы Нюрню алдыла. ¹⁸ Шимон а, абустолла къолларын салыу бла Сыйлы Нюр берилгенин кёрюп, алагъа ахча келтирди эм: ¹⁹ «Мен къолларымы юсюне салгъан адам Сыйлы Нюрню алырча, манга да бу эркинликни беригиз», – деди. ²⁰ Алай а Петер анга: «Сен Аллахны саугъасын ахчагъа алыргъа ойлагъанынг ючюн, сени кюмюшюнг да сени бла бирге жоюлсун! ²¹ Бу ишде сени не юлюшюнг, не насыбынг жокъду; нек десенг сени жюрегинг Аллахны аллында тюз туююдю. ²² Ол себепден бу аманлыгъынг ючюн тобагъа къайтышып, Аллахдан тилек эт; жюрегингде болгъан бу ниет кечилерге да болур. ²³ Нек десенг сени зарлыкъ ууундан толуп, аманлыкъ бла бугъоуланып тургъанынг кёреме», – деди. ²⁴ Шимон а жууапха: «Айтханларыгъыздан бири да мени башыма келмез ючюн, сиз Раббийден мени ючюн тилек этигиз», – деди. ²⁵ Петер бла Ахия уа шагъатлыкъ этип эм Раббийни сёзюн билдирип, артха Иерусалимге къайтып бара, Самарияны кёп эллеринде да Хайыр Хапарны жайдыла. ²⁶ Филипге уа Раббийни бир мёлеги: «Тур да кыбыла жанында, Иерусалимден кыум тюзню юсю бла Газагъа баргъан жолгъа бар», – деди. ²⁷ Ол

туруп кетди. Ол кезиуде Эфиопияны къатын патчахы Къандакъны ёзюрлеринден бири, аны битеу хазнасын сакълаучу Эфиопиялы бир евнух Аллахта табыныр ючюн Иерусалимге келген эди. ²⁸ Энди уа артха къайтып бара, фыйтонунда олтуруп, Иешая фыйгъамбарны китабын окъуй бара эди. ²⁹ Сыйлы Нюр Филипге: «Жууукълаш да бу фыйтоннга къошул», – деди. ³⁰ Филип чабып аны къатына жетди эмда ол Иешая фыйгъамбарны китабын окъугъанын эшитип, анга: «Окъугъанынгы ангылаймыса?» – деп сорду. ³¹ Ол а: «Къалай ангылаялайым, манга киши айтып ангылатмаса?» – деди. Сора Филипден, фыйтоннга минип, аны бла олтурун тиледи. ³² Китапдан окъугъан жери уа бу эди: «Ол, къой кибик кесилерге элтилгенди эм кыозу аны кыыркыгъанны аллында тауушсуз болгъаны кибик, Ол да ауузун ачмады. ³³ Аны ыспассыз этип, Анга сюд алай этгендиле, Аны тукъумун а ким айтып ангылатыр? Нек десенг Аны жашауу жерден алыннганды». ³⁴ Евнух а Филипге: «Муну фыйгъамбар кимни юсюнден айтады? Кесини юсюнденми, огъесе башханы юсюнденми? Аны айтырынгы сенден тилейме», – деди. ³⁵ Сора Филип ангылатып тебиреди; Китапны бу жеринден башлап, Иссаны юсюнден анга Хайыр Хапарны билдирди. ³⁶ Жолда бара, ала суугъа жетдиле. Евнух: «Ма, суу; кёмюлдюрюлююме не чырмау барды?» – деди. ³⁷ Филип да анга: «Битеу жюрегингден ийнана эсенг, боллукъду», – деди. Ол да: «Ийнанама, Масих Исса Аллахны Уланыды», – деп жууап этди. ³⁸ Сора фыйтонну тохтатыргъа буйрукъ берди. Филип бла евнух экиси да суугъа кирдиле эмда Филип аны сууда кёмюлдюрдю. ³⁹ Ала суудан чыкыгъанлай а, евнухха Сыйлы Нюр тюздю. Филипни уа Раббийни бир мёлеги алып кетди, андан сора уа евнух аны кёрмедди, сора, кыууанып, жолуна кетди. ⁴⁰ Филип а Ашдотда болуп чыкыды эм андан бара, битеу шахарлагъа Хайыр Хапарны жая, Кесариягъа келди.

9 Шауул а, энтда Раббийни сохталарын ёлтюрюу бла кыоркытургъа кюреше, баш дин кыуллукъчугъа келип, ² Дамаскда Иссаны жолун тутханланы – эр киши болсун, тиширыу болсун – барын да байлап Иерусалимге келтирер ючюн, Дамаскдагъы синагогалагъа къагъытла жазарын андан тиледи. ³ Бара туруп, Дамаскга жууукълашхан заманда уа, аны тегерегин, билмей тургъанлай кёкден жарыкъ жарытды. ⁴ Ол, жерге жыгъылып, анга: «Шауул, Шауул! Сен Манга зулму нек этесе?» – деген ауазны эшитди. ⁵ Шауул Анга: «Раббий! Сен кимсе?» – деди. Раббий да анга: «Мен, сен зулму этген Иссама; бичакъгъа кесинги уругъа санга кыыйынды», – деди. ⁶ Ол а къалтырап, эси

кетип: «Раббий, манга не этерге буюраса?» – деди. Раббий да анга: «Тур да сахаргъа бар, санга не этерге керек болгъаны анда айтылыр санга», – деди. ⁷ Аны бла баргъан адамла уа, ол ауазны эшитип, бир киши да кёрмей, эс ташлап, тохтап къалгъан эдиле. ⁸ Шауул жерден ёрге турду эм кёзлери ачылып тургъанлай да бир зат да кёралмады; сора аны къолундан тутуп Дамаскга келтирдиле. ⁹ Ол, бир зат да кёрмей, не ашамай, не ичмей, юч кюн турду. ¹⁰ Дамаскда Ханания атлы бир сохта бар эди; Раббий анга кёрюнюу кёргюзтүп: «Ханания!» – дегенди. Ол да: «Менме, Раббий», – дегенди. ¹¹ Раббий а анга: «Тур да Тюз Орам атлы орамгъа бар, анда, Иуданы юйюнде, Шауул атлы, Тарслы кишини сор, ол энди тилек эте турады. ¹² Ол, кёрюнюуде, Ханания атлы киши, анга келип, аны кёзлери кёрюр ючюн, аны юсюне къолларын салгъанын кёргенди», – деди. ¹³ Ханания жууапха: «Раббий! Ол адам Сени Иерусалимдеги сыйлыларынга къаллай бир аманлыкъ этгенин мен кёпледен эшитгенме. ¹⁴ Мында да Сени атынгы чакъыргъанланы барысын да байларгъа баш дин къуллукъчудан эркинлиги барды», – деди. ¹⁵ Алай а Раббий анга: «Бар! Нек десенг миллетлеге эм патчахлагъа эмда Израиль улулагъа Мени атымы билдирир ючюн, ол Мени сайлагъан сауутумду. ¹⁶ Мен да анга, ол Мени атым ючюн къаллай бир къыйналыргъа керек болгъанын кёргюзтюрюкме», – деди. ¹⁷ Ханания, барып, ол юйге кирди, сора Шауулну юсюне къолларын салып: «Шауул къарындашым! Сени келген жолунгда, санга кёрюнген Раббий Исса, сени кёзлеринг кёрюр эмда сен Сыйлы Нюрден толур ючюн мени санга ийгенди», – деди. ¹⁸ Олсагъат окъуна Шауулну кёзлеринден къабукъ тюшгенча болуп, ол билмей тургъанлай кёрюп башлады; сора туруп сууда кёмюлдюрюлдю. ¹⁹ Андан сора Шауул аш ашап къарыу алды. Сора Дамаскдагъы сохтала бла бир бёлек кюн турду. ²⁰ Олсагъатдан синагогалада Исса Аллахны Уланы болгъанын билдирип башлады. ²¹ Муну эшитгенле бары да, сейирсинип: «Иерусалимде бу атны айтып тилек этгенлени жокъ этерге кюрешген бу туюлюмюдю? Бери да, аланы байлап баш дин къуллукъчулагъа элтир ючюн келмегенми эди?» – дей эдиле. ²² Шауул а, бекден-бек кючленип, Дамаскда жашагъан иудейлилеге, Исса Масихди деп кёргюзте, аланы абызырата эди. ²³ Бир бёлек заман озгъандан сора уа, иудейлиле аны ёлтюрюрге оноу этдиле. ²⁴ Алай а Шауул аланы ол ниетлерин билгенди; ала уа сахарны къабакъларыны къатында кече да, кюн да, аны ёлтюрюрге сакълай эдиле. ²⁵ Сохтала уа кечегиде, аны алып, сахарны къабыргъасындан четен бла

тюшюрдюле. ²⁶ Шауул Иерусалимге келгенинде, сохталагъа къошулургъа кюрешди; алай а аны сохта болгъанына ийнанмай, андан бары да къоркъа эдиле. ²⁷ Барнаба уа, аны биргесине алып абустоллагъа келтирди эмда Шауул жолда Раббийни кёргенин эм Раббийни анга не айтханын эмда ол Дамаскда Иссаны атын таукел билдиргенин алагъа айтды. ²⁸ Сора ол, Иерусалимде ала бла барыпкелип, Раббий Иссаны атын таукел билдирип турду. ²⁹ Грекча сёлешген иудейлиле бла да сёлешип даулаша эди, ала уа аны ёлтюрюрге ниет эте эдиле. ³⁰ Къарындашла муну билгенлей, Шауулну Кесариягъа ийдиле, андан а Тарсха ашырдыла. ³¹ Битеу Иудеяда, Галилеяда эм Самарияда болгъан жамауатла ырахатлыкъда эдиле. Ийманда ёсе, Раббийден къоркъуу бла жашай, Сыйлы Нюрден кёлленип кёп бола эдиле. ³² Бир жолда Петер барысына да айлана барып, Лод элинде жашагъан сыйлылагъа да келди. ³³ Ол анда санлары къурушхан, сегиз жылдан бери тёшекден къопмагъан Эней атлы бир адамгъа тюбеди. ³⁴ Петер анга: «Эней! Масих Исса сени сау этеди; тур, жатхан жеринги жый», – деди. Ол да олсагъат турду. ³⁵ Лодда бла Шаронда жашагъанла бары да аны кёрюп, Раббийге къайтышдыла. ³⁶ Яффада, Табита атлы бир сохта тиширыу бар эди. Аны атыны магъанасы маралды. Ол кёп хайыр иш этген эм кёп садакъа берген тиширыу эди. ³⁷ Ол кюнлени биринде, ол аурукъсунуп ёлюп къалды; аны ёлюгюн жуууп, огъаргъы отоуда салдыла. ³⁸ Лод Яффагъа жууукъ эди, ол себепден сохтала, Петерни анда болгъанын эшитип, анга эки адам ийип, Петер мычымай алагъа келирин тиледиле. ³⁹ Петер, туруп, ала бла кетди; ол келгенлей, аны огъаргъы отоугъа элтдиле эм битеу башсыз къатынла жилип аны аллына келдиле. Табита ала бла жашагъан кезиунде этген кёлеклерин бла чепкенлерин Петерге кёргюзтдюле. ⁴⁰ Петер барын да тышына чыгъарып, тобукъланып тилек этди; сора ёлюкге айланып: «Табита, тур!» – деди. Ол да кёзлерин ачды эм Петерни кёрюп, олтурду. ⁴¹ Петер анга къолун берип къобарды эм сыйлыланы эмда башсыз къатынланы чакъырып, Табитаны аланы алларына сау этип салды. ⁴² Бу иш битеу Яффагъа белгили болду, анда кёпле Раббийге ийнандыла. ⁴³ Сора Петер Яффада, тери ишлеучю Шимон атлы биреуню юйюнде, бир талай кюн турду.

10 Кесарияда Италиялы Полк атлы полкнуну жюзбашчыларындан бирлери Корнелий атлы бир киши бар эди. ² Ол дин ахлу битеу юйюрю бла бирге Аллахдан къоркъгъан бир адам эди. Ол, халкъгъа кёп садакъа бериучю эди эм дайым Аллахдан тилек этиучю эди. ³ Кюнню тогузунчу сагъатха жууукъ заманында бир кёрюнюуде ол

Аллахны бир мёлеги анга келгенин ачыкъ кёрдю. Мёлек анга «Корнелий!» – деди. ⁴ Корнелий а аны кёргенде кьоркъуп: «Неди, Раббий?» – деди. Мёлек анга жууапха: «Сени тилеклеринг бла садакъаларынг эсгерилип Аллахны аллына чыкъгъандыла. ⁵ Энди Яффагъа адамла ийип, Петер аталгъан Шимонну чакъырт. ⁶ Ол, юю тенгизни къатында болгъан, тери ишлеучю Шимон атлы биреуню къонагъыды. Петер санга сёзле айтыр, ол сёзле бла сен да, битеу юйюрюнг да къутхарылырсыз», – деди. ⁷ Корнелий бла сёлешген мёлек кетгенлей, ол, жумушчуларындан экисин эм кесини энчи болушлукъчуларындан дин ахлу бир аскерчини чакъырып, ⁸ Быланы барын да алагъа айтып, аланы Яффагъа ийди. ⁹ Муну экинчи кюнюнде, ала барып шахаргъа жууукълашханда, Петер, алтынчы сагъатха жууукъ кезиуде, тилек этерге юйню башына чыкъды. ¹⁰ Сора, ач болуп, аны ашары келди; аш хазырлана тургъан заманда, Петерни кёлю кётюрюлюп, кёрюнюю кёрдю. ¹¹ Кёк ачылып, анга, уллу жабыу кирик бир зат, төрт мюйюшюнден да къысылып жерге тюшюрюлгенин кёрдю. ¹² Аны ичинде уа, жер башында болгъан хар тюрлю төрт аякълыла, кийик жаныуарла, сюркелип жюрюучюле эм кёкде учуучу къанатлыла бар эдиле. ¹³ Сора анга бир ауаз: «Тур, Петер, кес да аша», – деди. ¹⁴ Алай а Петер: «Угъай, Раббий, мен бир заманда да мурдар неда харам зат ашамагъанма», – деди. ¹⁵ Ол заманда ауаз экинчи кере анга: «Аллах халал этгенлени сен харамгъа санама», – деди. ¹⁶ Бу юч кере болду, сора ол жабыугъа ушагъан зат дагъыда кёкге кётюрюлдю. ¹⁷ Петер, ол кёрюннген кёрюнюню магъанасын ангыламай, сагъыш эте тургъан заманда уа, ма, Корнелий ийген кишиле, Шимонну юйюн сурап, къабакъ аллында тохтадыла. ¹⁸ Сора къычырып: «Петер аталгъан Шимон мындамыды», – деп сордула. ¹⁹ Петер ол кёрюнюню юсюнден сагъыш эте тургъан заманда, Сыйлы Нюр анга: «Ма, юч адам сени излейдиле. ²⁰ Тур, тюш, бир арсар болмай ала бла бар; нек десенг аланы Мен ийгенме», – деди. ²¹ Петер тюшюп, Корнелий анга ийген адамлагъа: «Сиз излеген менме, сиз не иш бла келгенсиз?» – деди. ²² Ала уа: «Жюзбашчы Корнелий – тюзлюкю эмда Аллахдан кьоркъгъан, битеу иудей миллет да ыразы болгъан бир адам – сени юйюне чакъырып, сени айтырыкъ сёзлеринге тынгыларгъа сыйлы мёлекден буйрукъ алгъанды», – дедиле. ²³ Сора Петер аланы, чакъырып, къонакъ этди; экинчи кюн а, туруп, ала бла кетди, Яффалы къарындашладан да бир къаууму аны биргесине кетдиле. ²⁴ Ючюнчю кюн ала Кесариягъа келдиле. Корнелий а кесини жууукъларына бла къаршы шуёхларын жыйып, аланы сакълай эди. ²⁵ Петер

юйге киргенде, Корнелий аны аллына чыгъып, аны аякъларына аууп сежда этди. ²⁶ Петер а аны ёрге къобарып: «Тур, мен да адамма», – деди. ²⁷ Сора, аны бла сёлеше, юйге кирди. Анда кёп адамла жыйылып тургъанларын кёрюп, ²⁸ Алагъа: «Иудейлиге башха миллетли бла келишиу неда жууукълашыу, адетибизге къажау болгъанын сиз билесиз; алай а мен бир адамны да мурдаргъа неда харамгъа санамазгъа Аллах манга баям этгенди. ²⁹ Аны себепли мен, чакъырылгъанымлай, сёз да айтмай келгенме; алай бла мен сизге сорама: сиз мени не иш бла чакъыргъансыз?» – деди. ³⁰ Корнелий анга: «Төрт кюн мындан алгъа кеси юйюмде бу сагъатха жууукъ тогъузунчу сагъатда тилек эте тура эдим; билмей тургъанлай, мени аллыма жарыкъ кийимли бир киши чыгъып, ³¹ Манга: „Корнелий! Сени тилегинг къабыл болгъанды, садакъаларынгы да Аллах эсгергенди. ³² Энди Яффагъа адамла ийип, Петер аталгъан Шимонну чакъырт: ол, юю тенгиз къатында болгъан, тери ишлеучю Шимонну къонагъыды; ол келип санга айтыр“ дегенди. ³³ Ол сагъатдан мен санга адамла ийдим, сен да келгенинги иги этдинг. Энди уа биз барыбыз да Аллахны аллында турабыз, санга Аллахдан айтыргъа буюрулгъанланы барысына да тынгыларгъа хазырбыз», – деди. ³⁴ Петер, сёзю башлап, былай айтды: «Аллахны адамлагъа бет этип къарамагъанын, ³⁵ Алай а хар миллетде да Андан кьоркъгъан эм тюзлюк этген адамны къабыл этгенин кертиси да мен ангыладым. ³⁶ Аллах Израиль улулагъа Сёзю ийгенди эм барысыны да Раббийи болгъан Масих Иссаны юсю бла жарашыулукъну Хайыр Хапарын билдиргенди. ³⁷ Ахия адамланы сууда кёмюлдюрюлюрге чакъыргъанындан сора, Галилеядан башлап битеу Иудеяда болунган ишлени сиз билесиз: ³⁸ Аллах Сыйлы Нюр бла эм кюч бла Назаретли Иссаны къалай майлагъанын билесиз. Исса халкъгъа игилик эте эм ибилис бийлегенлени барын да сау эте айланганды, нек десегиз Аллах Аны бла эди. ³⁹ Аны иудейлилени къыралында бла Иерусалимде битеу этген ишлерине биз шагъатбыз. Аны къачха асып ёлтюргендиле, ⁴⁰ Алай а Аллах Аны ючюнчю кюн тиргизгенди эмда Анга ачыкъ кёрюнюрге амал бергенди. ⁴¹ Исса битеу халкъгъа туююл, жангыз бизге – Аллах алгъындан сайлагъан шагъатлагъа, Кеси ёлгенледен тиргизилгенден сора, Аны бла бирге ашагъан да, ичген да этгенлеге кёрюннгенди. ⁴² Ол бизге: „Сауланы да, ёлгенлени да, Аллах белгили этген сюдюсю Олду“ деп халкъгъа билдирип шагъатлыкъ этерге буйрукъ бергенди. ⁴³ Иссаны юсюнден битеу файгъамбарла, Анга ийнанган хар адамны гюняхлары Аны аты

бла кечилликлерине шагъатлыкъ этедиле». ⁴⁴ Петер бу сёзлени айта тургъан заманда, аны сёзлерине тынгылагъанланы барысына да Сыйлы Нюр тюшдю. ⁴⁵ Петер бла келген сюннетли ийнанганла, башха миллетлилеге да Сыйлы Нюрню саугъасы къюлгъанына сейирсиндиле. ⁴⁶ Нек десегиз аланы, кеслери билмеген тилле бла сёлешип, Аллахны уллулугъуна махтау салгъанларын эшите эдиле. Ол заманда Петер: ⁴⁷ «Биз алгъаныбыз кибики, Сыйлы Нюрню алгъан бу адамлагъа сууда кёмюлдюрюлюрге къоймай ким тыяллыкъды?» – деди. ⁴⁸ Сора алагъа Масих Иссаны аты бла суу да кёмюлдюрюлюрге буюрду. Андан сора ала Петерден, ала бла бир бёлек кюн турурун тиледиле.

11 Абустолла бла Иудеяда болгъан къарындашла, башха миллетлиле да Аллахны сёзюн къабыл этгенлерин эшитген эдиле. ² Петер Иерусалимге келгенде, анга сюннетлиле гурушха этип: ³ «Сен, сюннетсиз адамланы юйлерине барып, ала бла ашагъан да этгенсе», – дедиле. ⁴ Петер а болгъан ишлени, башындан башлап, алагъа бирем-бирем айтып ангылатды: ⁵ «Яффа шахарда мен тилек эте тургъанымлай, кёлум кётюрюлюп, бир кёрюнюу кёрдюм. Уллу жабыугъа ушаш бир зат, тёрт мюйюшюнден асылып кёкден энип мени къатыма тюшдю. ⁶ Мен кёз аралтып, анга эслеп къарагъанымда, аны ичинде, жер башында болгъан тёрт аякълыланы, кийик жаныуарланы, сюркелип жорюучюлени эмда кёкде учуучу къанатлыланы кёрдюм. ⁷ Сора манга: „Тур, Петер, кес да аша“ деген ауазны эшитдим. ⁸ Мен а: „Угъай, Раббий, мурдар неда харам зат бир заманда да мени ауузума тиймегенди“ дедим. ⁹ Ол ауаз а кёкден манга экинчи кере: „Аллах халал этгенлени сен харамгъа санама“ деп айтды. ¹⁰ Бу юч кере да болду, сора дагъыда битеуюнлей кёкге кётюрюлдю. ¹¹ Тюз ол сагъатда, мен тургъан юйню аллында, Кесариядан манга ийилген юч адам келип тохтадыла. ¹² Сыйлы Нюр манга: „Бир арсар болмай, ала бла бар“ деди; мени бла бирге бу алты къарындаш да бардыла, сора биз ол адамны юйюне келдик. ¹³ Ол, кесини юйюнде кёрюнген сыйлы мёлекни къалай кёргенин, мёлек анга: „Яффагъа адамла ийип, Петер аталгъан Шимонну чакъырт. ¹⁴ Ол санга сёзле айтыр, ол сёзле бла кесинг да, битеу юйюрюнг да къутхарыллыкъсыз“ деп айтханын бизге айтды. ¹⁵ Мен айтып башлагъан заманда уа, Сыйлы Нюр, алгъын бизге тюшгени кибики, алагъа да тюшдю. ¹⁶ Ол заманда Раббийни: „Ахия суу бла кёмюлдюрюгенди, сиз а Сыйлы Нюр бла кёмюлдюрюллюксюз“ деп айтхан сёзю мени эсиме тюшдю. ¹⁷ Алай бла, Аллах бизге, Раббий Масих

Иссагъа ийнанганлагъа бергени кибики, алагъа да аллай саугъа берген эсе, мен а кимме, Аллахха къажай турургъа?». ¹⁸ Муну эшитгенде, ала тохташдыла эмда Аллахха махтау салып: «Алай эсе, Аллах башха миллетлилеге да тобагъа къайтышып ёмюрлюк жашау алыргъа онг берген болур», – дедиле. ¹⁹ Ол заманда Истефанны ёлтюрюгенден сора болгъан зулмулукъладан къачып чачылгъанла, айланып, Финикиягъа, Кипрге эм Антиохиягъа дери жетип, Аллахны сёзюн иудейлиледен башхалагъа айтмай эдиле. ²⁰ Аладан бир къауум Кипрлиле бла Киринейлиле уа, Антиохиягъа келип, греклилеге айтып, Раббий Иссаны юсюнден Хайыр Хапарны билдире эдиле. ²¹ Раббийни кючу ала бла эди эм бек кёп адамла ийнанып, Раббийге къайтышдыла. ²² Муну юсюнден хапар Иерусалимдеги жамауатха жетди, ала да Антиохиягъа барыргъа Барнабаны боюнуна салдыла. ²³ Сыйлы Нюрден бла иймандан толгъан, огъурлу адам Барнаба, Антиохиягъа келгенинде ол адамлада Аллахны шафауатын кёрюп къууанды. ²⁴ Эм барысына да Раббийге таза жюрекден байланыргъа таукел этдирди. Сора кёп халкъ, Раббийге ийнанып, жамауатха къошулду. ²⁵ Андан сора Барнаба, Шауулну излерге Тарсха кетди эм, аны табып, Антиохиягъа келтирди. ²⁶ Ала сау жылны жамауат бла жыйыла турдула, бек кёп адамланы да юйретдиле. Сора Масих Иссаны сохталары биринчи кере Антиохияда масихчиле деп аталып башладыла. ²⁷ Ол кюнледе Иерусалимден Антиохиягъа файгъамбарла келдиле. ²⁸ Аладан Агап атлы биреулен, туруп, битеу дуняда бек уллу ачлыкъ боллугъун Сыйлы Нюрню юсю бла билдирди, ол ачлыкъ да Клаудий кесарьны заманында болду. ²⁹ Ол заманда сохтала хар ким онгуна кёре, Иудеяда жашагъан къарындашлагъа болушлукъ иерге бегим этдиле. ³⁰ Бу бегимни толтуруп, жыйгъанларын Барнабаны бла Шауулну къоллары бла жамауатны таматаларына ийдиле.

12 Ол кезиуде Ирод патчах, жамауатдан болгъан бир къауумлагъа аманлыкъ этерге кюрешип, аланы тутдурду. ² Ахияны къарындашы Якъупну къылыч бла ёлтюртдю. ³ Иудейлилени ол ишге ыразы болгъанларын кёрюп, аны ызындан Петерни да тутдурду. Ол заман ачымагъан ётмеклени байрамы эди. ⁴ Петерни тутдуруп, Къутхарылыу байрамдан сора анга халкъны аллында сюд этер ниет бла аны тюрге салдырды эмда тёртюшер адамдан болгъан тёрт къауум аскерчиге аны сакъларгъа буйрукъ этди. ⁵ Алай бла Петерни тюргеде сакълай эдиле; жамауат а аны ючюн кёл салып Аллахдан тилек эте эди. ⁶ Ирод Петерни халкъны аллына чыгъарыр кюнню

аллындагы кече Петер, эки бугъоу бла байланып, эки аскерчини арасында жукълай эди. Сакълауулла да къабакъ аллында тюрмени сакълай эдиле. ⁷ Билмей тургъанлай, Раббийни бир мёлеги кёрюндю эмда камераны жарыкъ жарытды. Мёлек Петерни къабыргъасына тюртүп уятып, анга: «Терк тур!» – деди. Аны къолларындан бугъоула да тюртүп. ⁸ Сора мёлек анга: «Белибаунгу къыс, чарыкъларынгы кий», – деди. Ол да алай этди. Андан сора мёлек анга: «Тыш кийиминги кий да, мени ызымдан кел», – деди. ⁹ Петер аны ызындан тебиреп тышына чыкъды. Кеси уа, мёлекни этгени керти болгъанын билмей, кёрюнюу кёрген суна эди. ¹⁰ Биринчи эм экинчи къалауурдан озуп, ала шахаргъа чыгъаргъан темир къабакълагъа келдиле. Къабакъла уа кеслери аллына алагъа ачылдыла. Ала, чыгъып, бир орамдан оздула, сора билмей тургъанлай, мёлек анга кёрюнмей къалды. ¹¹ Ол заманда Петер, эсин жыйып: «Раббий Кесини мёлегин ийип, мени Иродну къолундан эм иудей халкъ манга сынатыргъа умут этген хар палахдан къутхаргъанын энди мен кертиси бла кёреме», – деди. ¹² Болуннганы ангылап, Петер, Марк аталгъан Ахияны анасы Мариямны юйюне келди. Анда уа кёпле жыйылып тилек эте эдиле. ¹³ Петер къабакъ эшиклени къакъгъанда уа, Рода атлы бир шапа къыз, тынгыларгъа чыкъды; ¹⁴ Петерни ауазындан танып, къууаннганындан къабакъны ачмай, чабып юйге кирип: «Петер къабакъ аллында турады!» – деп хапар берди. ¹⁵ Ала уа анга: «Сен акъылынгданмы шашханса?» – дедиле. Къыз а айтханындан таймай эди. Ала уа: «Ол аны мёлегиди», – дей эдиле. ¹⁶ Ол заманда Петер къабакъны къакъгъанлай турду. Ачханларында уа аны кёрюп сейирсиндиле. ¹⁷ Ол а, аланы тохтатыргъа къолу бла белги берип, Раббий аны тюрмеден къалай чыгъаргъанын алагъа айтды эмда: «Муну Якъупха бла къалгъан къарындашлагъа билдиригиз», – деди. ¹⁸ Танг атханлай, Петерге болгъан иш ючюн, аскерчилени араларында уллу къуугъун болду. ¹⁹ Ирод а, Петерни излетип тапмагъанда, сакълауулагъа сюд этип, аланы ёлтюрюрге буюрду; андан сора ол Иудеядан Кесариягъа кетип, анда къалды. ²⁰ Ирод Тирлиге бла Сидонлулагъа бек ачыуланып эди. Ала уа, бир-бирлери бла келишип, аны аллына келдиле эм патчахны баш ёзюрю Бластны кеслери жанлы этип, жарашыулыкъ тиледиле; нек десегиз аланы къыраллары, патчахны къыралындан азыкъ ала эди. ²¹ Белгиленнген кюнде Ирод, патчах кийимлерин да кийип, бийик жерге олтуруп, халкъгъа сёлешип башлады. ²² Халкъ а: «Бу Аллахны ауазыды ансы адамны ауазы туююлдю!» – деп къычыра эди. ²³ Алай а, билмей тургъанлай,

Раббийни бир мёлеги аны урду. Нек десегиз ол Аллахха махтау салмай, кесине махтау излеген эди. Сора, ичин къуртла ашап, жан берди. ²⁴ Аллахны сёзю уа кючлене эм жайыла эди. ²⁵ Барнаба бла Шауул а, алагъа берилген жумушну толтургъанлай, Марк аталгъан Ахияны да биргелерине алып, Иерусалимден Антиохиягъа къайтдыла.

13 Антиохияда болгъан жамауатда бир къауум файгъамбарла бла устазла бар эдиле: Барнаба эм Нигер аталгъан Шимон, Киринейли Лукий, Ирод тетрарх бла бирге ёсген Менахем эм Шауул. ² Ала, ораза тутуп, Раббийге къуллукъ этген заманда, алагъа Сыйлы Нюр: «Барнабаны бла Шауулну Манга айырып, Мен алагъа буюргъан ишге ийигиз», – деп айтды. ³ Ол заманда ала, ораза тутуп тилек этгенден сора, аланы юслерине къоллары салып, аланы атландырдыла. ⁴ Алай бла Сыйлы Нюр ийген бу эки адам, Селевкиягъа келдиле, андан а кеме бла Кипрге кетдиле. ⁵ Саламисге жетип, иудей синагогалада Аллахны сёзюн билдирип башладыла. Болушургъа биргелерине Ахияны да алгъан эдиле. ⁶ Битеу айрыкамда Пафха дери айланып, ала Барйешу атлы, хыйнычы эм жалгъан файгъамбар болгъан бир иудейлиге тубедиле. ⁷ Ол а проконсул Серги Пауулну къатында эди. Акъыллы киши, проконсул, Барнабаны бла Шауулну чакъырып, Аллахны сёзюн эшитирге скойдю. ⁸ Хыйнычы Элима уа, (аны атыны магъанасы алай эди), проконсулну иймандан тыяргъа кюрешип, алагъа къажуу селеше эди. ⁹ Алай а Шауул, аны экинчи аты да Пауул, Сыйлы Нюрден толуп эмда анга жютюу къарап: ¹⁰ «Эй, хар тюрлю хыйладан бла хар тюр лю аманлыкъдан толгъан, ибилисни баласы, хар тюзлюкню душманы! Раббийни тюз жоллары терсине бурургъа кюрешгенинг къоярыкъ туююлмюсе? ¹¹ Энди уа ма, Аллахны къолу сени юсюнгдеди: сен сокъур боллукъса, бир заманга дери кюнню кёрлюк туююлсе», – деди. Билмей тургъанлай, аны мутхузлукъ бла къарангылыкъ басды; сора ол, ары бла бери бурулуп, кесин жюрютюрге адам излеп башлады. ¹² Ол заманда проконсул болгъан ишни кёрюп ийнанды; нек десегиз ол Раббийни юсюнден юйретиуге бек сейирсинген эди. ¹³ Пафдан жюзюп кетип, Пауул эмда аны биргесине болгъанла Памфилияны Перги шахарына келдиле, Ахия уа аладан айырылып Иерусалимге къайтды. ¹⁴ Ала уа, Пергиден ары барып, Писидиягъа жууукъ Антиохиягъа келдиле эмда шабат кюн синагогагъа кирип олтурдула. ¹⁵ Тауратдан бла файгъамбарланы китапларындан окъугъандан сора, синагоганы башчылары, алагъа адам ийип: «Къарындашла! Сизни халкъгъа насыихат берир сёзюгюз бар эсе, айтыгъыз», – деп

айтдырдыла. ¹⁶ Пауул туруп, къолу бла белги берип: «Израильни кишилери эмда Аллахдан къоркъгъанла! Тынгылагъыз! ¹⁷ Бу халкъны Аллахы бизни аталарыбызны сайлагъанды эмда ала Мисирни жеринде жашагъан заманларында бу халкъны уллу миллет этгенди; сора кётюрюлген къолу бла аланы андан чыгъаргъанды. ¹⁸ Эмда къыркъ жыл чакълы заманны ичинде къум тюзде алагъа ашарыкъ берип тургъанды. ¹⁹ Кенанны жеринде жети миллетни къурутуп, аланы жерлерин Израильлиге жер юлюшге бергенди. ²⁰ Андан сора, тёрт жюз элли жыл чакълы заманда, Шамайыл файгъамбаргъа дери алагъа оноучула берип тургъанды. ²¹ Сора ала патчах тилегенди, Аллах да алагъа Беняминни тукъумундан Киш улу Шауулну бергенди; алай бла къыркъ жыл озгъанды. ²² Аны тайдырып, алагъа патчахха Дауут ну салгъанды; аны юсюнден а шагъатлыкъ этип: „Мен Кеси жюрегим жаратхан кишини, Ишай улу Дауутну тапханма, ол битеу Мен суйген затланы этерикди“ дегенди. ²³ Аны туудукъларындан а Аллах ант сёзю бла айтханыча Израильге Къутхарыучугъа Иссаны салгъанды. ²⁴ Аны келирини аллында Ахия битеу Израильни халкъын тобагъа къайтышыргъа эмда сууда кёмюлдюрюлорге чакъыргъанды. ²⁵ Ахия, кесини ишин бошагъанында: „Сиз мени кимге санайсыз? Мен Масих туйюлме; алай а ма, мени ызымдан келеди. Мени уа, Аны аякъ кийимини бауун тешер кибик тийишлигим да жокъду“ дегенди. ²⁶ Къарындашла, Ибрахимни тукъумуну сабийлери эмда сизни арагъызда Аллахдан къоркъгъанла! Бу къутхарыу сёз сизге ийилгенди. ²⁷ Нек десегиз Иерусалимде жашагъанла бла аланы таматарлары, Иссаны танымай, Анга сюд этип, хар шабат кюн сайын файгъамбарланы китапларында окъугъанларын толтургъандыла, ²⁸ Аны юсюнде ёлтюрюрге тийишли бир терслик тапмай, Пилатдан Аны ёлтюрюрге тилегенди. ²⁹ Аны юсюнден Сыйлы Китаплада жазылгъанланы барын да толтургъандан сора уа, Аны къачдан тюрюп, къабыргъа салгъандыла. ³⁰ Алай болгъанлыкъгъа Аллах Аны ёлгенледен тиргизгенди; ³¹ Ол, кеп кюнлени ичинде, Аны бла Галилеядан чыгып Иерусалимге келген, энди уа халкъны аллында Анга шагъатлыкъ этгенлеге кёрюне тургъанды. ³² Биз да сизге хайыр хапар айтабыз: Аллах Иссаны тиргизип, бизни аталарыбызгъа ант бла берирге айтханын бизге, аланы сабийлерине толтургъанды, ³³ Забурну экинчи зикиринде да: „Сен Мени Уланымса, Мен энди Сени туудурдум“ деп жазылгъаны кибик. ³⁴ Аны ёлгенледен тиргизип, Аны чирирге къоймазлыгъыны юсюнден а: „Мен Дауутха берирге айтхан сыйлы эмда

ышангылы ахшылыкъланы сизге берликме“ деп айтханды. ³⁵ Ол себепден Китапны башха жеринде да: „Кесинги Сыйлынга чиримекликни сынатырыкъ туйюлсе“ деп айтады. ³⁶ Дауут кесини заманында Аллахны буйругъуна кёре къуллукъ этип, ауушханды эм кесини аталарыны жанларында асыралгъанды, чиримекликни да сынагъанды; ³⁷ Аллах тиргизген Киши уа, чиримекликни сынамагъанды. ³⁸ Ол себепден къарындашла, Иссаны хурметинден сизни гюняхларыгъыз кечилгенинден хапар берилгени сизге белгили болсун. ³⁹ Мусаны Таурат Закону бла сиз кесигизни ариулап болалмагъан хар затыгъыздан, Иссагъа ийнанган хар адам Аны юсю бла ариуланады. ⁴⁰ Алай а сакъ болугъуз, файгъамбарланы бу айтханлары сизни башыгъызгъа тюрюмесин: ⁴¹ „Къарагъыз, хыликка этгенле, сейирсинигиз эм тас болугъуз; нек десегиз Мен сизни заманыгъызда бир иш этеме, ол ишге уа, сизге ким айтса да, ийнанмаз эдигиз“ деп айтханлары сизни башыгъызгъа тюрюмесин», – деди. ⁴² Пауул бла Барнаба иудей синагогадан чыкыгъан заманда, халкъ келлик шабат кюн да ол сёзлени айтырларын аладан тиледи. ⁴³ Жыйылыу чачылгъандан сора уа, кеп иудейлиле да, иудей диннге къайтышып, Аллахха табынган башха миллетлиле да Пауулну бла Барнабаны ызындан бардыла; ала уа, бу адамла бла ушакъ этип аланы, таймай Аллахны шафауатында туругъа ийнандырдыла. ⁴⁴ Экинчи шабат кюн хазна къалмай битеу шахар Аллахны сёзюн эшитирге жыйылгъан эди. ⁴⁵ Алай а иудейлиле, халкъны кёргенде, зарлыкъдан толуп, Пауул айтхан сёзле бла келишмей, къажау туруп, анга аман айта эдиле. ⁴⁶ Ол заманда Пауул бла Барнаба таукеллик бла алагъа: «Аллахны сёзю бек алгъа сизге билдирилрге керек эди; алай а сиз аны къабыл этмей, кесигиз-кесигизни ёмюрлюк жашаугъа тийишли болмазча этгенигиз ючюн, ма, биз башха миллетлиге айланып айтабыз. ⁴⁷ Нек десегиз Раббий: „Сен жерни этегине деричи да къутхарыу келтирер ючюн, Мен Сени башха миллетлеге жарыкълыкъгъа салгъанма“ деп бизге фарыз этгенди», – деди. ⁴⁸ Башха миллетлиле, муну эшитип, къууана эдиле эм Раббийни сёзюне махтау сала эдиле эмда ёмюрлюк жашаугъа буюрулгъанла барысы да ийнандыла. ⁴⁹ Аллахны сёзю битеу къыралда жайыла эди. ⁵⁰ Иудейлиле уа, Аллахха табынган асыл тиширыулары бла шахарны биринчи адамларын къозутуп, Пауулгъа бла Барнабагъа зорлукъ этип, аланы кеси тийрелеринден кыыстадыла. ⁵¹ Пауул бла Барнаба уа алагъа шагъатлыкъгъа аякъларындан букъуну

къагып, Икониягъа кетдиле. ⁵² Сохтала уа къуанчдан эмда Сыйлы Нюрден тола эдиле.

14 Иконияда Пауул бла Барнаба иудей синагогагъа бирге кирип ууаз айтдыла, алай бла иудейлиледен да, греклиледен да бек кѣп адам ийнанды. ² Ийнанмагъан иудейлиле уа, башха миллетлилени жюреклерин къозгъап, аланы къарындашлагъа къажуу къозутдула. ³ Болсада Пауул бла Барнаба мында бир бѣлек заман туруп, Раббийни юсюнден таукеллик бла айта эдиле, Ол а Кесини шафауатыны юсюнден сѣзге шагъатлыкъгъа, аланы къоллары бла илишанла эм сейир ишле болдура эди. ⁴ Ол заманда сахарны халкъы, экиге юлешинип, бир къаууму иудейлиле жанлы, къалгъанлары уа абустолла жанлы болдула. ⁵ Иудейлиле эмда башха миллетлиле кеслерини башчылары бла бирге, Пауулну бла Барнабаны айыплы этип, аланы ташла бла туюп ѳлтюрюрге мыллык атхан заманда, ⁶ Ала, аны билип, Ликаонияны Листра бла Дерби сахарларына эм аланы тийрелерине къачып кетип, ⁷ Анда Хайыр Хапарны жая эдиле. ⁸ Листрада аякълары жюрюмеген бир киши олтуруп тура эди, ол анасындан акъсакъ туугъан эди эм бир заманда да жюрюмеген эди. ⁹ Ол Пауулну сѣлешгенине тынгылай эди. Пауул а, анга жютюу къарап эмда сау этилирге аны ийнануу болгъанын кѣрюп, ¹⁰ Уллу ауаз бла: «Раббий Масих Иссаны аты бла санга айтама: аякъларынгы юсюне тюз тур!» – деди. Ол да олсагъат секирип туруп, жюрюп башлады. ¹¹ Халкъ а, Пауулну этгенин кѣрюп, ликаон тилде: «Аллахла адам сыфат бла бизге тюзгендиле!» – деп къычыра эдиле. ¹² Сора Барнабагъа Зевс, сѣз бла таматалыкъ этген Пауулгъа да Хермис атадыла. ¹³ Зевсни табынуучу ююу аланы сахарларыны аллында эди, аны къуллукъчусу уа къабакъ аллына тууарла сюрюп, венокла да келтирип, халкъ бла бирге абустоллагъа къурман кесерге умут этди. ¹⁴ Абустолла, Барнаба бла Пауул а, муну эшитгенде, кийимлерин жыртдыла эмда халкъгъа кеслерин атып уллу ауаз бла: ¹⁵ «Инсанла! Сиз былай нек этесиз? Биз да сизни кибик адамлабыз эмда сиз бу жалгъан затланы къоюп, кѣкню да, жерни да, тенгизни да эм битеу алада болгъанланы да жаратхан жашау бериучю Аллахха ийнанып къайтышыгъыз деп, Хайыр Хапарны сизге айтабыз. ¹⁶ Ол, озгъан туудукъланы заманында битеу миллетлеге кеслерини жоллары бла барыргъа, бошлап къойгъанды. ¹⁷ Алай болгъанлыкъгъа, Ол бизге кѣкден жауунла эм тирлик битген заманла берип, бизни аш бла тойдуруп, жюреклерибизни къууанчылыкъ бла толтура, ахшылыкълары бла Кесини юсюнден шагъатлыкъ этгенин бир заманда да къоймагъанды», – деп сѣлешдиле. ¹⁸ Сора алай

айтып, алагъа къурман кесмей юйлерине кетерге халкъны кючден ийнандырдыла. Ала анда къалып, халкъны юйретген заманларында, ¹⁹ Антиохиядан бла Икониядан бир къауум иудейлиле келип, абустолла таукел сѣлешген заманда: «Ала бир керти зат айтмайдыла, айтханлары бары да ѳтюрюкдю», – деп халкъны ийнандырып абустолладан айырдыла. Сора халкъны къозутуп, Пауулну ташла бла туюдюрдюле эмда, ѳлген сунуп, сахардан тышына чыгъарып атдыла. ²⁰ Сохтала аны тѣгерегине жыйылгъанда уа, Пауул туруп сахаргъа барды, экинчи кюн а Барнаба бла бирге Дербиге кетди. ²¹ Бу сахаргъа Хайыр Хапарны билдирип, кѣплени сохта этгенден сора, ала Листрагъа, Икониягъа эм Антиохиягъа къайтып, ²² Ол жерледе сохталаны жюреклерине кѣл этдирип, ийманда къаты турургъа тюзюндюрюп эм: «Аллахны Патчахлыгына кѣп инжилиуле бла кирирге керекбиз», – деп юйрете эдиле. ²³ Хар жамауатда алагъа таматала сайлагъандан сора, ораза бла тилек этип, ала ийнанган Раббийге аланы аманат этип кетдиле. ²⁴ Андан сора Писидияны юсю бла ѳтюп, Памфилиягъа келдиле. ²⁵ Эмда, Пергиде Раббийни сѣзюп билдирип, Атталиягъа тюздюле. ²⁶ Андан а кеме бла Антиохиягъа, аланы толтургъан ишлери ючюп Аллахны шафауатына берилген жерлерине къайтдыла. ²⁷ Ары келгенлей, ала, жамауатны жыйып, Аллах аланы юсю бла неле этгенин эм башха миллетлилеге ийманны эшигин Ол къалай ачханын айтдыла. ²⁸ Сора анда сохтала бла бир талай заман турдула.

15 Иудеядан келген бир къауумла, къарындашлагъа: «Мусаны адети бла суннет этдирмесегиз, къутхарыллыкъ туюлсюз», – деп юйрете эдиле. ² Сора келишмеулук болуп, Пауул бла Барнаба ала бла кѣп айтып кюрешген заманда, Пауулгъа бла Барнабагъа эм аладан бир къауумуна, бу ишни юсюнден, Иерусалимде абустоллагъа бла таматалагъа барыргъа оноу этдиле. ³ Алай бла жамауат аланы ашырды, ала да, Финикия бла Самарияны юсю бла барып, башха миллетлилени Аллахха къайтышханларын айтып, битеу къарындашланы уллу къууандыра эдиле. ⁴ Ала Иерусалимге келгенлей а, аланы жамауат, абустолла эм таматала къабыл этдиле, ала да Аллах аланы юсю бла неле этгенин эм башха миллетлилеге ийманны эшигин къалай ачханын айтып билдирдиле. ⁵ Ол заманда фарисей масхапдан болгъан ийманлыладан бир къаууму къобуп: «Башха миллетледен болуп ийман салгъанлагъа суннет этерге эм Мусаны Законун тутаргъа фарыз этерге керекди», – дей эдиле. ⁶ Абустолла бла таматала бу ишге къарар ючюп

жыйылдыла. ⁷ Кёпле чыгып сёлешгенден сора, Петер туруп, алагъа: «Къарындашла! Биринчи кюнледен башлап, башха миллетлиле мени аузумдан Хайыр Хапарны сёзюн эшитип ийнаныр ючюн бизни арабыздан Аллах мени сайлагъанын сиз билесиз. ⁸ Адамланы жүреклерин билген Аллах а, Сыйлы Нюрню бизге бергени кирик, алагъа да берип, аланы къабыл этгенин кёргюзтгенди. ⁹ Эмда аланы бла бизни арабызда бир тюрлю башхалыкъ этмей, ийман бла аланы жүреклерин тазалагъанды. ¹⁰ Энди уа сиз, не бизни аталарыбыз неда биз кесибиз кётюралмагъан жюкню сохталаны боюнларына салыргъа кюрешип, Аллахны нек сынайсыз? ¹¹ Биз а, ала кирик, Раббий Масих Иссаны шафауаты бла къутхарылырбыз деп ийнанабыз», – деп сёлешди. ¹² Сора битеу жыйылыу тохташып, Барнабаны бла Пауулну, башха миллетлени арасында, Аллах аланы юслери бла къаллай илишанла бла сейир ишле этгенин айтханларына тынгыладыла. ¹³ Ала тохтагъандан сора уа, Якъуп сёлешип башлап былай айтды: «Къарындашла! Тынгылагъыз мени сёзюме: ¹⁴ Шимон, Аллах башха миллетлиледен Кесини атына махтау келтирлик бир халкъ болдуруп ючюн алагъа бек алгъа къалай эс бёлгенин ангылатханды. ¹⁵ Файгъамбарланы сёзлери да муну бла келишеди. Китапларында жазылгъаны кирик: ¹⁶ „Андан сора къайтып, Даутну аугъан юйюм жангыдан къуарыкъма, оюлгъан жерлерин да жангыдан ишлеп, аны тюзетирикме. ¹⁷ Къалгъан адамла, Мен Кесимики болургъа чакъыргъан битеу миллетле Мени, Раббийни излер ючюн алай этерме“, – дейди бу ишлени барын да болдургъан Раббий“. ¹⁸ Аллахны битеу ишлери ёмюрлюкден да Кесине белгиледи. ¹⁹ Ол себепден, мен хыйсап этгенге кёре, башха миллетлиледен Аллахха къайтышханлагъа чырмау этмезге керекди, ²⁰ Алагъа уа, идоллагъа берилип харам болгъан ашладан, саякълыкъдан, мурдар ёлген хайуан этден эмда къандан ала кеслерин сакъласынла эмда кеслерине этилирин суймеген затланы башхалагъа этмесинле деп жазып иерге керекди. ²¹ Нек десегиз бурунгулу туудукъланы заманындан бери, Мусаны Законундан ууаз бериучюле, битеу сахарлада бардыла, ол хар шабат кюнден синагогалада окъулады». ²² Ол заманда абустолла бла таматала битеу жамаут бла бирге кеси араларындан сайлагъан адамларын Пауул эмда Барнаба бла Антиохиягъа иерге оноу этдиле. Къарындашланы арасында башчылыкъ этгенледен Баршаба аталгъан Иуданы эм Силаны сайладыла. ²³ Сора, былай жазып, аланы къолларына берип ийдиле: «Абустолла, таматала эмда къарындашла, башха миллетледен болуп Антиохияда, Сирияда эм

Киликияда жашагъан къарындашлагъа салам айтадыла. ²⁴ Бизден бир къауумла барып, сизге суннет этилирге эм Тауратны жорукъларын тутаргъа керекди деп, сизни жунчутуп, жүреклеригизни арсар этгенлерин эшитгенбиз. Биз алагъа алай этерге буйрукъ бермеген эдик. ²⁵ Ол себепден, биз жыйылып, арабыздан сайлагъан кишилени, бизни суйген къарындашларыбыз Барнаба бла эм Пауул бла бирге сизге иерге бир ниетде оноу этгенбиз. ²⁶ Бу эки адам Раббийибиз Масих Иссаны аты ючюн кеси жанларын аямай берген кишиледиле. ²⁷ Алай бла биз Иуданы бла Силаны сизге иебиз, ала да бу затланы сёз бла айтып сизге ангылатырла. ²⁸ Нек десегиз Сыйлы Нюрге да, бизге да сизни боюнугъузгъа бу бек керекли жорукъладан башха жюк салмазгъа тийишли кёрюнеди: ²⁹ Идоллагъа берилип харам болгъан ашладан, къандан, мурдар ёлген хайуан этден эмда саякълыкъдан кесигизни сакъларгъа эмда кесигизге этилирин суймеген затланы башхалагъа этмезге керексиз. Бу жорукъланы тутсагъыз, иги этериксиз. Сау болугъуз». ³⁰ Алай бла Пауул, Барнаба, Иуда эмда Сила Антиохиягъа келдиле эм, жамаутны жыйып, алагъа бу жазылгъан къагъытны бердиле. ³¹ Ала уа, муну окъугъанда, бу насийхат берген сёзлеге къууандыла. ³² Иуда бла Сила уа, кеслери да файгъамбарла болуп, кёп сёзле бла къарындашлагъа кёл этдирип, аланы ийманда кючлендирдиле. ³³ Иуда бла Сила анда бир талай заман тургъандан сора, къарындашла аланы ырахатлыкъ бла ашырып абустоллагъа ийдиле; ³⁴ Алай а Сила анда къалыргъа ыразы болду, Иуда уа Иерусалимге къайтды. ³⁵ Пауул бла Барнаба уа, дагъыда башха кёпле бла, Раббийни сёзюн билдире эм Хайыр Хапарны жая, Антиохияда къалдыла. ³⁶ Бир бёлек заман озгъандан сора, Пауул Барнабагъа: «Биз, Раббийни сёзюн билдирген битеу сахарлада къарындашларыбызгъа барып, аланы къалай жашагъанларын кёрейик», – деди. ³⁷ Барнаба, Марк аталгъан Ахияны да биргелерине элтирге сую эди. ³⁸ Алай а Пауул, Памфилияда аладан артха къалып, алагъа буюрулгъан ишге ала бла бармагъан Маркны биргелерине элтирге суймеди. ³⁹ Аны юсюнден аланы араларында келишмеулюк болуп, ала бир-бирлеринден айырылдыла. Сора Барнаба, Маркны биргесине алып, кеме бла Кипрге кетди. ⁴⁰ Пауул а, кесине нёгерге Силаны сайлап, къарындашла аны Аллахны шафауатына аманат этгенден сора жолгъа чыкъды ⁴¹ Эмда Сирияда бла Киликияда айланып, жамаутланы кючлендирди.

16 Пауул андан Дербиге бла Листрагъа дери жетген эди. Анда Тимотей атлы бир сохта бар

эди; аны анасы ийманлы иудейлиледен эди, атасы уа грекли эди. ² Аны юсюнден Листрада бла Иконияда иги шагъатлыкъ эте эдиле. ³ Аны Пауул биргесине элтирге суйдю; эмда ол жерледе болгъан иудейлиле ючюн анга сюннет этдирди; нек десегиз аны атасы грекли болгъанын бары да биле эдиле. ⁴ Шахардан шахаргъа жюрюп, ала ийнанганлагъа, Иерусалимдеги абустолла бла таматала бегим этген шартланы билдирип, быланы тутаргъа фарыз эте эдиле. ⁵ Жамауатла да ийманда кючлене эдиле эм кюнден кюннге ийнанганланы саны кепден-кеп бола эдиле. ⁶ Сыйлы Нюр аланы Аллахны сёзюн Асияда билдирирге кьоймагъаны себепли, Пауул бла нёгерлери, Фригияны бла Галатия кьыралны юсю бла бардыла. ⁷ Мисиягъа дери жетип, андан Битиниягъа атланьргъа мурат этдиле, алай а Иссаны Нюрю алагъа эркинлик бермеди. ⁸ Мисияны бир жанында кьоюп, ала Троядагъа келдиле. ⁹ Анда Пауулгъа кече кёрюню кёрюндю: бир Македониялы киши туруп, анга: «Македониягъа кел да бизге болуш!» – деп тилей эди. ¹⁰ Пауул кёрген бу кёрюнюден сора, биз олсагъатдан Македониягъа барьргъа теби редик, андагъылагъа Хайыр Хапарны билдирирге Раббий бизни чакъыргъанын ангылагъан эдик. ¹¹ Алай бла, Троядадан чыгып, биз тюзюнлей Самотракиягъа келдик, экинчи кюн а Неапольгъа жетдик, ¹² Андан а Филипий шахаргъа; ол, Македонияны ол жеринде биринчи колония шахарды. Бу шахарда биз бир бёлек кюн турдукъ. ¹³ Шабат кюн а, биз шахардан чыгып, суу боюнуна бардыкъ. Анда адет бла тилек этилиучю эди. Биз анда олтуруп, ары жыйылгъан тиширыула бла сёлешип башладыкъ. ¹⁴ Тиатира шахардан Лидия атлы, кьызгъылдым кьумач сатыучу, кеси да Аллахха табынуучу, бир тиширыу тынгылай эди; Пауулну не айтханына эсин бёлюрге Раббий аны жюрегин ачхан эди. ¹⁵ Ол кеси юйюрю бла бирге сууда кёмюлдюрюлгенден сора бизден: «Сиз мени Раббийге ийнанганнга санай эсегиз, мени юйюме келип, анда туругъуз», – деп тиледи. Эмда бизни кьоймай элтди. ¹⁶ Бир жолда, биз тилек этилиучю жерге бара тургъанлай, ичинде билгичлик этиучю нюрю болгъан бир кьарауаш кьыз бизге жолукъду. Ол а боллукъну билдириую бла кесини бийлерине уллу хайыр келтирип тура эди. ¹⁷ Ол кьыз, Пауулну бла бизни ызыбыздан келип: «Бу адамла Аллаху-Тааланы кьулларыдыла, была бизге кьутхарылыу жолну билдиредиле!» – деп кьычыра эди. ¹⁸ Ол алай кеп кюнлени этген эди. Пауул, ачыуланып, ары айланып нюрге: «Масих Иссаны аты бла санга буйрукъ этеме, чыкъ бу кьыздан!» – деди. Сора нюр олсагъатдан окъуна чыкъды. ¹⁹ Ол заманда кьызы бийлери, алагъа хайыр тюшюуге ышаныу

къалмагъанын кёрюп, Пауулну бла Силаны, тутуп, базар майданнга, оноучуланы аллына суйреп элтдиле. ²⁰ Сора, аланы аскер башчылагъа келтирип: «Бу адамла, кеслери иудейлиле болгъанлай, бизни шахарыбызны кьозгъайдыла. ²¹ Бизге, римлилеге не кьабыл этерге, не тутаргъа жарамагъан адетлени жаядыла», – деди. ²² Халкъ да алагъа кьажау кьозгъалды; аскер башчыла уа, аланы кийимлерин юслеринден тартып алып, аланы таякъла бла тюерге буйрукъ бердиле. ²³ Аланы кеп кере ургъандан сора, тюрге атыла, тюргени сакълауулуна да кьаты сакъларгъа буйрукъ бердиле. ²⁴ Ол, аллай буйрукъ алып, аланы тюргени ич бёлюмюне атды, аланы аякъларын да кепге урду. ²⁵ Кечени арасында Пауул бла Сила тилек этип, зикир айтып, Аллахха махтау сала эдиле; тутмакъла да алагъа тынгылай эдиле. ²⁶ Сора билмей тургъанлай, уллу жер тебиу болуп, тюргени мурдоруна дери титиретди; олсагъат битеу эшикле ачылдыла эм барысыны да бугъоулары бошландыла. ²⁷ Тюргени сакълауулу да, уянып, тюргени эшиклери ачылып тургъанын кёрюп, тутмакъла кьачхан сунуп, кьылычын чыгъарып, кеси-кесин ёлтюрюрге тебиреди. ²⁸ Пауул а анга: «Кесинге аманлыкъ этме, биз барыбыз да мындабыз!» – деп уллу кьычырды. ²⁹ Сакълауул, чыракъ келтиртип, чабып камераны ичине кирип, къалтырап, Пауулну бла Силаны алларында ауду. ³⁰ Сора аланы тышына чыгъарып: «Жюйюсханларым! Кьутхарылыр ючюн, мен не этейим?» – деди. ³¹ Ала уа анга: «Раббий Масих Иссагъа ийнан, кесинг да кьутхарылырса эм битеу юйюрюнг да кьутхарылыр», – деди. ³² Сора анга да, аны юйюндегилени барысына да Раббийни сёзюн билдирдиле. ³³ Кечени ол заманында аланы элтип, жараларын жууду эм, мычымай, кеси да, битеу юйюрю да сууда кёмюлдюрюлдюле. ³⁴ Сора аланы кесини юйюне келтирип, алагъа аш берди эмда Аллахха ийнанганына, битеу юйюрю бла бирге кьууанды. ³⁵ Танг атханлай а, аскер башчыла, шахарны кьуллукъчуларын ийип: «Ол адамланы эркин эт», – деп айтдырдыла. ³⁶ Тюргени сакълауулу бу сёзлени Пауулгъа: «Аскер башчыла сизни эркин этдирирге ийгендиле; алай бла энди чыгып, ырахатлыкъ бла барыгъыз», – деп билдирди. ³⁷ Пауул а кьуллукъчулагъа: «Бизни, Римни инсанларын, сюдсюз, битеу халкъны аллында туюп тюрге атхандыла, энди уа бизни жашыртынмы жибередиле? Угъай, бизни кеслери келип чыгъарсынла», – деди. ³⁸ Шахарны кьуллукъчулары бу сёзлени аскер башчылагъа айтдыла, ала уа, была Римни инсанлары болгъанларын эшитгенде, кьоркъдула. ³⁹ Сора, келип, аладан кечгинлик тиледиле эм аланы

чыгъарып, шахардан кетерлерин тиледиле. ⁴⁰ Ала уа, тюрмеден чыкъгъанлай, Лидияны юйюне келдиле эм къарындашланы кёрюп, аланы кёллендиргенден сора жолгъа чыкъдыла.

17 Амфиполну бла Аполонияны юсю бла барып, ала Фесалоникагъа келдиле, анда уа иудейлилене синагогалары бар эди. ² Пауул, кесини адетине кёре, алагъа барып, юч шабат кюнню Сыйлы Китапладан окъуп, ала бла сёлешди. ³ Китапланы ачып ангылата, Масихни азап чегерге эм ёлгенледен тиргизилирге керек болгъанын кёргюзте: «Масих а – мен сизге билдирген Иссады», – деди. ⁴ Аладан бир къауумлары, ийнанып, Пауулгъа бла Силагъа къошулдула, Аллахха табынган греклиледен да бек кёп адам, асыл тиширыуладан да кёпле ийнандыла. ⁵ Ийнанмагъан иудейлиле уа, зарланып, базар майдандан бир къауум жараусуз адамланы кеслери жанлы этип, жыйын болуп шахарны къозгъадыла эм, Ясонну юйюне чабыуул этип, Пауулну бла Силаны халкъны аллына чыгъарыргъа изледиле. ⁶ Алай а аланы тапмай, Ясонну эмда бир къауум къарындашны тутуп, шахарны оноучуларына элтип: «Битеу дунияны къозгъагъан бу адамла бери да келгендиле. ⁷ Ясон а аланы къонакъгъа алгъанды. Ала барысы да кесарьны буйругъуна къажау жюрюйдюле, патчахха башханы, Иссаны санайдыла», – деп къычырып, ⁸ Халкъны да, муну эшитген оноучулары да къозгъадыла. ⁹ Алай а Ясондан эмда башхаладан залог алгъандан сора, аланы азат этдиле. ¹⁰ Къарындашла уа, мычымай, кече бла Пауулну бла Силаны Бериягъа ашырдыла. Ары келгенлеринде, ала иудей синагогагъа бардыла. ¹¹ Мындагъыла уа фесалоникачыладан эсе тюз оюмлу эдиле; бу алаймыды деп, хар кюн сайын Сыйлы Китаплада жазылгъанлагъа тинтип къарап, Аллахны сёзюн кёл салып къабыл этдиле. ¹² Сора иудейлиледен да, намыслы грек тиширыуладан да, эр кишиледен да кёпле ийнандыла. ¹³ Фесалоникалы иудейлиле уа, Аллахны сёзюн Пауул Берияда да жайгъанын билгенлеринде уа ары да келип халкъны къозутуп къозгъадыла. ¹⁴ Ол заманда къарындашла терк окъуна Пауулну тенгизге ашырдыла, Сила бла Тимотей а анда къалдыла. ¹⁵ Пауулну биргесине баргъанла аны Афинагъа дери ашырдыла эм Силагъа бла Тимотейге, ала Пауулгъа теркирек келсинле деген буйрукъну алып, ызларына къайтдыла. ¹⁶ Афинада аланы сакълап, Пауул, бу шахарны идолладан толуп тургъанын кёргенинде, аны жюреги къыйналды. ¹⁷ Алай бла ол, синагогада иудейлиле бла эм Аллахха табынганла бла эмда хар кюнден базар майданда жолукъгъанла бла сёлешип турду. ¹⁸ Сора эпикурей эм стоик

философладан бир къаууму Пауул бла даулашып башладыла. Аладан бир къаууму: «Бу фана сёзлю не айтыргъа кюрешеди?» – дей эдиле, башхалары уа: «Ол тыш къыраллы тей риледен ууаз бергеннге ушайды», – дей эдиле; нек десегиз ол алагъа Иссаны юсюнден эм тиргизилиуден Хайыр Хапарны билдире эди. ¹⁹ Сора аны тутуп, Ареопагга келтирип: «Сен ууаз берген бу не жангы окъууду, биз билирге боллукъбузму? ²⁰ Нек десенг сен бизни къулакъларыбызгъа бир къужур сёзлени саласа; аны себепли быланы магъанасы не болгъанын билирге сюебиз», – дедиле. ²¹ Битеу афиналылары эмда анда жашагъан тыш къыраллылары уа, жангы хапар айтхандан неда эшитгенден суйген жубанчлары жокъ эди. ²² Сора, Пауул Ареопагны арасында сюелип былай сёлешди: «Афиналыла! Мен сизни хар затларыгъызгъа къарап, диннге сакъ болгъаныгъызны кёреме. ²³ Нек десегиз мен сизни табынган жерлеригизге къарай айланып, юсюнде: „Билинге Аллахха“ деп жазылгъан бир къурман ташха да тубегенме. Ма бу, сиз Аны билмегенлей табынган Аллахны мен сизге билдире. ²⁴ Дунияны эм битеу анда болгъан затланы жаратхан Аллах, кёкню да, жерни да Раббийи болгъаны себепли, къол бла ишленген табыныучу юйледе жашамайды. ²⁵ Барына да жашауну да, солуну да, хар нени да бериучю Кеси болгъанына кёре, бир затдан кереклиси болгъанча, Анга адамла къоллары бла къуллукъ этерлерин излемейди. ²⁶ Ол битеу миллетлени бир къандан жаратханды эм битеу жерни юсюнде жашатады. Аланы жашарыкъ заманларыны эм жашар жерлерини чеклерин алгъындан белгилегенди. ²⁷ Аллах муну, ала Аны излер ючюн эм сезип табар ючюн этгенди. Болсада, Ол бизни хар бирибизден да узакъ туюлду. ²⁸ Нек десегиз бизни жашатхан, жюрютген эм болдургъан Олду, сизни назмучуларыгъыздан бир къаууму: „Биз Аны тукъумубуз“ деп айтханлары кибик. ²⁹ Алай бла биз, Аллахны тукъуму болуп тургъанлай, Аллахны табиьгъаты, адамны хунерлиги эм оюму бла ишленип, сыфат алгъан алтыннга, кюмюшге неда ташха ушайды деп ойлашыргъа керек туюлбюз. ³⁰ Алай бла Аллах билмей туруу заманлада этген терсликлерибизни боюнубузгъа салмай, энди хар жерде да битеу адамлагъа тобагъа къайтышыргъа буйрукъ этеди. ³¹ Нек десегиз Аллах битеу дуниягъа, Кеси алгъындан сайлагъан Кишини юсю бла тюзлюкю сюд этер кюнюн белгилегенди. Сюд этеригине битеу адамланы ышандырыр ючюн бу Кишини ёлгенледен тиргизгенди». ³² Ёлгенлени тиргизилиуюню юсюнден эшитгенде, бир къауумлары хыликкя этдиле, башхалары уа: «Аны юсюнден санга башха заманда тынгыларбыз», –

дедиле. ³³ Алай бла Пауул аланы араларындан чыкды. ³⁴ Бир къауум кишиле уа, анга къошулуп, ийнанган эдиле. Аланы арасында Ареопагчы Дионисий эм Дамар атлы бир тиширыу эм ала бла башхала бар эдиле.

18 Андан сора Пауул, Афинаны къоюп, Коринфге келди. ² Анда, Понтда туугъан, Акила атлы бир иудейлиге эм аны къатыны Прискилагъа тюбеди. Ала кеп болмай Италиядан келген эдиле; нек десегиз император Клаудий битеу иудейлиге Римден кетерге буйрукъ берген эди. Пауул алагъа келди ³ Эм ала бла усталыкълары бирча болгъаны себепден, ала бла къалып, ишлеп турду: аланы усталыкълары уа чатыр ишлеу эди. ⁴ Пауул хар шабат кюн сайын синагогада иудейлиге да греклиге да селешип ийнандырыргъа кюреше эди. ⁵ Македониядан Сила бла Тимотей келгенде уа, Пауул, Иссаны Масих болгъанына иудейлиге шагъатлыкъ этип, кесин саулай Аллахны сёзюн жаяргъа берди. ⁶ Ала къажуа болуп аман айтханлары себепли уа, ол, кийимлерин къагъып, алагъа: «Кеси къаныгъыз кеси башыгъызда къалады; мен тазама. Бюгюнден башлап башха миллетлиге барама», – деди. ⁷ Сора андан кетип, Титий Иуст атлы, кесини да юю синагоганы къатында болгъан, Аллахха табынган бир адамны ююне келди. ⁸ Синагоганы таматасы Крисп а битеу ююрю бла Раббийге ийнанды, кеп Коринфлиле да Пауулгъа тынгылап, ийнандыла эмда сууда кёмюлдюрюлдюле. ⁹ Сора Раббий кече Пауулгъа кёрюнюп: «Къоркъма, алай а тохтамай айтып тур. ¹⁰ Мен сени блама, санга бир киши да тийип аманлыкъ эталлыкъ туююдю; нек десенг бу сахарда Мени адамларым кепдюле», – деп айтхан эди. ¹¹ Сора Пауул анда жыл бла алты ай туруп, алагъа Аллахны сёзюн юйретип турду. ¹² Ол кезиуде, Галлионну Ахаяда проконсул заманында, иудейлиле Пауулгъа бирча чабып, аны тутуп сюдню аллына келтирдиле ¹³ Эм: «Бу киши адамланы Аллахха Таурат Законда болмагъанча табыныргъа юйретеди», – деп терследиле. ¹⁴ Пауул селеширге башлагъанлай а, Галлион иудейлиге: «Иудейлиле! Бир законсузлукъ неда уллу аманлыкъ этилген болса эди, мен сизге тынгыларгъа сылтау бар эди. ¹⁵ Алай а сизни даулашыуугъуз окъууугъузну, адам атларыгъызны эм законугъузну юсюнден болгъаны себепли уа, анга кесигиз къарагъыз. Мен аны юсюнден сизге сюдюлюк этерге суймейме», – деди. ¹⁶ Эмда аланы сюд этилиучю жерден къыстап ийди. ¹⁷ Битеу греклиле уа синагоганы таматасы Состенни тутуп сюдню аллында тую эдиле; Галлион да аны ючюн не аз да къайгъырмады. ¹⁸ Пауул, дагъыда бир талай кюн тургъандан сора, къарындашла бла саламлашып

айырылды эм Акиланы бла Прискиланы биргесине алып, кеме бла Сириягъа кетди. Алгъын ол нюзюр этгени ючюн Кенхреяда чачын къыркъдыргъан эди. ¹⁹ Эфесге келгенлеринде, Пауул Акиланы бла Прискиланы анда къойду, кеси уа синагогагъа кирип иудейлиле бла ушакъ этди. ²⁰ Ала Пауулдан алада бираз турурун тилегенде уа, ол унамады. ²¹ «Келе тургъан байрамны мен Иерусалимде ашырыргъа керекме; сизге уа дагъыда къайтырма, Аллах буюрса», – деп ала бла саламлашып айырылды эм кеме бла Эфес ден кетди. Акила бла Прискила уа Эфесде къалдыла. ²² Кесариягъа жетгенден сора, ол Иерусалимге келип, андагъы жамауатха салам берди, андан да Антиохиягъа кетди. ²³ Анда бир талай заман тургъандан сора, жолгъа чыкды, Галатия къыралгъа бла Фригиягъа кезиу айланып, битеу сохталаны кючлендирди. ²⁴ Бу кезиуде, Аскендирияда туугъан, Аполлос атлы бир иудейли Эфесге келген эди. Ол ариу сёзлю, Сыйлы Китапладан кеп билими болгъан адам эди. ²⁵ Ол Раббийни жолуна юйретилген эди эм нюрден жанып, Раббийни юсюнден тюз айта эм тюз юйрете эди, кеси уа жаланда Ахияны сууда кёмюлдюрюю биле эди. ²⁶ Ол синагогада таукел ууаз берип башлады. Аны эшитип, Прискила бла Акила, Аполлосну бир жанына элтип, анга Раббийни жолуну тюзюн ангылатдыла. ²⁷ Ол Ахаягъа барыргъа мурат этгенде уа, къарындашла андагъы сохталагъа къагъыт жазып, аны къабыл этдирген эдиле. Ол да ары келип, ийнанганлагъа Аллахны шафауаты бла кеп болушду. ²⁸ Нек десегиз ол, Иссаны Масих болгъанын Сыйлы Китапла бла кёргюзте, иудейлиени фикирлери терс болгъанларын битеу халкъны аллында бек ачыкъ кёргюзте эди.

19 Аполлос Коринфде тургъан заманда, Пауул, огъаргъы къыраллада айланып, Эфесге келди эм анда бир къауум сохтала табып, ² Алагъа: «Сиз ийнанганыгъызда Сыйлы Нюр алгъанмысыз?» – деди. Ала уа анга: «Биз Сыйлы Нюр барды деп да эшитмегенбиз», – деди. ³ Ол а алагъа: «Да сора сиз неге кёре кёмюлдюрюлгенсиз?» – деди. Ала да: «Ахияны сууда кёмюлдюрююне кёре», – деп жууап бердиле. ⁴ Пауул алагъа: «Ахияны сууда кёмюлдюрюю тобагъа къайтышыу кёмюлдюрю люу эди. Ол халкъны кесинден сора Келликге, алай демеклик Масих Иссагъа ийнаныргъа чакъыра эди», – деди. ⁵ Муну эшитгенде, ала Раббий Иссаны атына сууда кёмюлдюрюлдюле. ⁶ Сора Пауул аланы юслерине къолларын салгъанда, алагъа Сыйлы Нюр туюшдю эмда ала кеслери билмеген тилледе селешип, файгъамбарлыкъ этип башладыла. ⁷ Ала барысы да онеки адам чакълы бар эдиле. ⁸ Синагогагъа келип,

Пауул анда юч айны таукел ууаз берип, андагыла бла сѣлешип, Аллахны Патчахлыгына ийнандырып турду. ⁹ Аладан бир къауумлары терсакъыл болуп, ийнанмай, Раббийни жолуна, халкъны аллында аман айтханлары себепден, Пауул, аланы къоюп, сохталаны аладан айырып, Тиран атлы биреуню мактабында хар кюнден ушакъ этип турду. ¹⁰ Ол алай этип эки жылгъа дери турду, алай бла битеу Асияда жашагъанла, иудейлиле да, греклиле да Раббий Иссаны юсюнден Хайыр Хапарны эшитген эдиле. ¹¹ Аллах а Пауулну къоллары бла аллай болмагъан къудуретли ишле эте эди, ¹² Алай бла Пауулну чархына тийген жаулукъланы эмда белбаулары аругъанланы юслерине салгъанлай аланы ауруулары кете эди, огъурсуз нюрле да аладан чыгъа эдиле. ¹³ Къыдырып айланыучу иудейли дууачыладан окъуна бир къаууму, огъурсуз нюрлери болгъанлагъа: «Пауул Аны юсюнден ууаз берген Иссаны аты бла сизге буйрукъ этебиз», – деп Раббий Иссаны атын жюрютюп башлагъан эдиле. ¹⁴ Муну этгенле Скева атлы бир иудейли баш дин къуллукъчуну жети жашы эдиле. ¹⁵ Огъурсуз нюр а алагъа жууапха: «Иссаны билеме, Пауул да манга белгилиди, сиз а кимсиз?» – деди. ¹⁶ Сора ол огъурсуз нюрю болгъан адам, аланы юслерине кесин атып, аланы хорлады; аладан асыры кючлю болгъанындан, ала къымыжа эм жаралы болуп ол юйден къачып чыкъдыла. ¹⁷ Битеу Эфесде жашагъан иудейлилеге да, греклилеге да бу иш белгили болуп, аланы барысына да къоркъуу тюшген эди эмда Раббий Иссаны аты уллу бола эди. ¹⁸ Ийнанганладан а кѣбюсю, келип, этген ишлерин айтып ачыкъ эте эдиле. ¹⁹ Хыйнычылыкъ бла кюрешгенледен да бек кѣпле, кеслерини хыйны китапларын жыйып, барысыны да аллында кюйдюрдюле. Аланы багъаларын тергегенде уа, ол элли минг драхма чакълы болуп чыкъды. ²⁰ Алай бла Раббийни сѣзю бек жайыла эди эм кючленип бара эди. ²¹ Бу ишле болгъандан сора уа, Пауул, Македонияны бла Ахаяны юсю бла озуп, Иерусалимге барыргъа ниет этди. «Анда бироз тургъандан сора мен Римни да кѣрюрге керекме», – деп айта эди. ²² Сора анга болушханладан экеуленни, Тимотейни бла Эрастны Македониягъа ийип, кеси бир аз заманга Асияда къалды. ²³ Ол заманда Раббийни жолуна къажау уллу къозгъалыу чыкъды. ²⁴ Артемисни табыныучу юйюню кюмюш суратларын ишлеучю Димитрий атлы бир кюмюшчю суратчылагъа уллу хайыр келтире эди. ²⁵ Аланы да эм аллай башха усталаны да жыйып, алагъа: «Шуѣхла! Бизни жашауубуз бу усталыкъ бла болгъанын сиз билесиз. ²⁶ Аны себепли жангыз Эфесде туюл, хазна къалмай битеу Асияда окъуна

бу Пауул „Адамла къоллары бла этген аллахла аллах туюлдюле“ деп, кѣп адамланы ийнандырып къайтышдыргъанын сиз кѣресиз эм эшитесиз. ²⁷ Бу уа, къуру бизни усталыгъыбыз сансыз этилгени бла да къалмай, уллу Артемисни табыныучу юйю да затха саналмай къалыргъа эмда битеу Асия эм битеу дуня табынып тургъанны уллулугъу тюшюп жокъ болургъа, бизге къоркъууду», – деди. ²⁸ Муну эшитгенлей, ала, къутуруп: «Эфесли Артемис уллуду!» – деп къычырышып башладыла. ²⁹ Битеу шахар къаугъадан толду; Пауулну жолоучу нѣгерлерин, Македониялы Гайны бла Аристархны тутуп сюрѣп, бары да бирча театркъа мыллык атдыла. ³⁰ Пауул халкъны ичине кирирге тебирегенде уа, сохтала аны барыргъа къоймадыла. ³¹ Асияны оноучуларындан да бир къаууму, Пауулну шуѣхлары болгъанлары себепли, анга адам ийип, театркъа бармасын деп тиледиле. ³² Бу арада бирле бир тюрлю, башхала уа башха тюрлю къычыра эдиле; нек десегиз жыйылыуу низамсыз эди; жыйылгъанладан кѣбюсю нек жыйылгъанларын да билмей эдиле. ³³ Иудейлилени айтыулары бла, халкъны ичинден Аскендирни алгъа чыгъардыла. Къолу бла белги берип, Аскендир халкъгъа иудейлилени ариулар сѣз айтыргъа мурат этди. ³⁴ Аны иудейли болгъанын билгенлей а, барысы да бир ууаз бла эки сагъат чакълы: «Эфесли Артемис уллуду!» – деп къычырышып турдула. ³⁵ Шахарны къагъытчысы уа, халкъны тыйып: «Эфесли! Эфес шахар уллу тиширыу тейри Артемисни табыныучу юйюню эм кѣкден тюшген сыйлы ташны къоруучусу болгъанын билмеген адам бармыды? ³⁶ Анга даулаш жокъ эсе уа, оюмсуз иш этмегенлей, ырахат болургъа керексиз. ³⁷ Бу сиз келтирген адамла уа, не Артемисни табыныучу юйюню тонамагъандыла, не сизни тейригизге аман айтмагъандыла. ³⁸ Димитрийни бла башха суратчылары кимден тарыгъыулары бар эсе да, ол затха уа сюдюлени жыйылыуу барды эм проконсулла бардыла; бир-бирлеринден алагъа тарыкъсынла. ³⁹ Сиз неда болсун башха зат излей эсегиз а, законлу жыйылыуда бегим этилир; ⁴⁰ Нек десегиз бююнню болумну къозгъалыу гъа санап, бизни терслерге къоркъууду, бу жыйылыуну тюзге санаргъа бизни бир сылтауубуз да жокъду», – деп сѣлешди. Муну айтып, жыйылыуну чачып ийди.

20 Къозгъалыу тохтагъандан сора, Пауул, сохталаны чакъыртып, алагъа насийхат берип, ала бла саламлашып, Македониягъа кетерге жолгъа чыкъды. ² Ол жерлени юсю бла барып, ийнанганлагъа да кѣп сѣзле бла насийхат берип Грециягъа келди. ³ Анда ол юч ай турду. Суриягъа кеме бла кетер заманында, иудейлиле анга къажау

аман ниет этгенлери себепли, ол Македонияны юсю бла къайтыргъа мурат этди. ⁴ Пир улу бериялы Сосипатер, фесалоникалыладан да Аристарх бла Секунд, дербили Гай бла Тимотей эм асиялыладан Тихик бла Трофим Асиягъа дери аны биргесине баргъан эдиле. ⁵ Ала, алгъа кетип, бизни Троядада сакълай эдиле. ⁶ Биз а, ачымагъан ётмеклени байрамындан сора Филиппийден кеме бла беш кюннге Троядагъа, алагъа келип, анда жети кюн турдукъ. ⁷ Ыйых кюн а, сохтала ётмек сындырыргъа жыйылгъан заманда, Пауул, экинчи кюн кетер мурат этип, ала бла сёлешип, сёзюн кечени арасына дери бардырды. ⁸ Биз жыйылгъан огъаргъы отоуда чыракъла да кёп эдиле. ⁹ Эвтих атлы бир жаш терезеде олтуруп эди. Пауул сёзюн кёпге бардыргъанда, ол жаш къалкъый башлагъан эди. Эмда жукълап къалып, юйню ючюнчю этажындан энишге жыгъылгъан эди, кётюргенлеринде уа ол ёлюп эди. ¹⁰ Пауул, энишге тюшюп, аны юсюне аууп, аны къучакълап: «Къайгъы этмегиз; жаны ичиндеди», – деди. ¹¹ Сора ёрге чыгып, ётмек сындырып аууланды эм танг жарыгъынчыгъа дери окъуна кёп ушакъ этип турду, андан сора уа жолгъа чыкъды. ¹² Ол заманда, жашны юйге сау келтирип, бек къууанган эдиле. ¹³ Биз, алгъа кемеге барып, Асха жюздюк. Пауулну андан кемеге аллыкъ эдик. Нек десегиз кеси, ары жаяу барыргъа мурат этип, бизге алай буйрукъ берген эди. ¹⁴ Ол бизни бла Асда тюбешгенде уа, биз аны кемеге алып Митилинагъа келдик. ¹⁵ Эм андан жюзюп, экинчи кюн Хиосну къатында тохтадыкъ, бирси кюн а Самосха жетдик эм Трогиллияда къалып, экинчи кюн Милитге келдик. ¹⁶ Пауул, Асияда заманын бошуна жибермез ючюн, Эфесге къайтмай кетер ниетде эди; нек десегиз ол, амал болса, эллинчи кюнню байрамына Иерусалимге жетерге ашыгъа эди. ¹⁷ Милитден а Эфесге адам ийип, ол, жамауатны таматарларын чакъыртды. ¹⁸ Сора, ала анга келгенде, ол алагъа: «Мен Асиягъа келген биринчи кюнден бери, сизни бла болгъан хар заманында къалай жашагъанымы сиз билесиз. ¹⁹ Иудейлилени аман ниетлери бла манга сынатхан къыйынлыкъларыны арасында мен уллу сабыр акъыллылыкъ бла эм кёп жилямукъла бла Раббийге къуллукъ этгенме. ²⁰ Халкъны аллында да, юйледе да сизге юйретип, сизге файдалы болгъан затладан бирин къалдырмай сизге билдиргенме. ²¹ Иудейлилени да, греклилени да Аллахны аллында тобагъа къайтышыргъа эмда Раббийибиз Масих Иссагъа ийнаныргъа чакъыргъанма. ²² Ма, энди Сыйлы Нюрню тартыуу бла Иерусалимге барама. Мен анда неге тюберигими билмейме. ²³ Алай а мени тутмакълыкъ эм инжилиу кёрлюгюме Сыйлы Нюр

битеу шахарлада да шагъатлыкъ этеди. ²⁴ Алай а мен бир затха да къайгъырмайма эм кеси жашаууму аямайма, мен ишими – Раббий Иссадан алгъан къуллугъуму, Аллахны шафауатыны юсюнден Хайыр Хапарны адамлагъа билдириу къуллугъуму – къууанч бла этип бошагъа эдим анса. ²⁵ Энди уа мен билеме: мындан арысында сизден биригиз да мени бетими кёрлюк туюлюсюз, сизни арагъызда Аллахны Патчахлыгъын билдирип айланнганны. ²⁶ Ол себепден мен барыгъызны да къанындан таза болгъаныма бюгюн сизге шагъатлыкъ этеме. ²⁷ Нек десегиз Аллахны битеу буйругъун мен сизге билдирмей къоймагъанма. ²⁸ Ол себепден кесигизге да, Сыйлы Нюр сизни кютюучюле этип салгъан битеу сюрюуге да сакъ болуп къарагъыз. Раббийни эм Аллахны жамауатын, Ол Кеси къаны бла сатып алгъан жамауатны кютюгюз. ²⁹ Нек десегиз мен бу дунядан кетгенден сора, арагъызгъа сюрююню аямагъан жыртхыч бёрюле кирликлерин билеме. ³⁰ Сизни кесигизден да, сохталаны кеси ызларындан элтир ючюн терсине айтырыкъ адамла да чыгъарыкъдыла. ³¹ Ол себепден сакъ болугъуз, юч жылны ичинде кече да, кюн да тохтамай жилямукъларым бла хар биригизге берген насийхатымы эсигизде тутугъуз. ³² Энди уа къарындашла, сизни Аллахха эм Аны шафауатыны сёзюне аманат этеме, ол сёз а сизни кючлендираллыкъды эмда сизге битеу сыйлы болгъанла бла юлюш берирге болаллыкъды. ³³ Мен бир кишиден да не кюмюш, не алтын, не кийим излемегенме. ³⁴ Мени кереклиме да, мени биргеме болгъанланы кереклилерине да мени бу къолларым жарагъанларын кесигиз билесиз. ³⁵ Мен этген хар ишде сизге, алай урунуп, къарыусузлагъа болушургъа эмда Раббий Иссаны Кеси: „Алгъандан эсе, берген насыплды“ деп айтхан сёзюн эсде тутаргъа керек болгъанын кёргюзтгенме» деп сёлешди. ³⁶ Муну айтып бошагъанлай, ол, тобукъланып, аланы барысы бла бирге тилек этди. ³⁷ Ол заманда барысы да, бек жияп, Пауулну къучакълап уппа эте эдиле. ³⁸ Бегирек да ол: «Мындан арысында мени бетими кёрлюк туюлюсюз», – деп айтхан сёзлерине мудах болгъан эдиле. Сора аны кемеге дери ашырдыла.

21 Биз, аладан айырылгъанлай, кемеге минип, тюзюнлей Косха келдик, экинчи кюн а Родосха, андан да Патарагъа келдик. ² Эм, Финикиягъа баргъан кеме табып, анга минип, тенгизге чыкъдыкъ. ³ Кипрни туурасы бла барып эмда аны сол жанында къоюп, биз, Сириягъа жюзюп, Тирде тохтадыкъ; нек десегиз анда кемеден жюкню тюшюрюрге керек эди. ⁴ Сора андагъы сохталаны табып, анда жети кюн турдукъ.

Ала Сыйлы Нюр кёллерине салыу бла, Пауулгъа Иерусалимге барма деп айта эдиле. ⁵ Ол кюнледен сора биз андан чыгып кетдик. Ала барысы да къатынлары эм сабийлери бла бирге бизни шахардан тышына дери окъуна ашырдыла; тенгиз жагъада уа, тобукъланып тилек этдик. ⁶ Сора, бири-бирибиз бла саламлашып, биз кемеге миндик, ала уа юйлерине къайтдыла. ⁷ Биз да Тирден, жолубузну бошап, Птолемаидада кемеден тюшдюк. Анда, къарындашлагъа салам берип, ала бла бир кюн турдукъ. ⁸ Экинчи кюн а Пауул бла биз, аны биргесине болгъанла, андан чыгып, Кесариягъа келдик эм жетисинден бири болгъан, Хайыр Хапарны билдириучю Филипни юйюне барып, анда къалдыкъ. ⁹ Аны уа файгъамбарлыкъ этиучю, эрге бармагъан төрт къызы бар эди. ¹⁰ Биз анда бир талай кюн тургъандан сора, Иудеядан, Агап атлы бир файгъамбар келди. ¹¹ Ол бизге келип, Пауулну белибауун алып, аны бла кесини къолларын байлап: «Сыйлы Нюр былай айтады: „Бу белибауну иесин, Иерусалимдеги иудейлиле былай байлап, башха миллетлилени къолларына берликдиле“, – деди. ¹² Муну эшитген заманыбызда, биз да, андагыла да Пауулдан Иерусалимге бармазын тиледик. ¹³ Пауул а бизге жууапха: «Неди сизни бу этгенигиз? Жиляп мени жюрегими нек сындырасыз? Мен тутмакъ болгъан угъай да, Раббий Иссаны аты ючюн Иерусалимде ёлюрге да хазырма», – деди. ¹⁴ Биз аны тыялмагъаныбызда уа: «Раббий буюргъанлай болсун!» – деп тохташдыкъ. ¹⁵ Ол кюнледен сора биз, хазырланып, Иерусалимге кетдик. ¹⁶ Кесариядан да бизни бла бир къауум сохтала тебиредиле. Ала бизни эрттегили сохталадан болгъан Мынасон атлы бир Кипрлини юйюне келтирдиле. Биз аны юйюнде турлукъ эдик. ¹⁷ Иерусалимге келгенибизде, къарындашла бизни къууанып къабыл этдиле. ¹⁸ Экинчи кюн Пауул бизни бла бирге Якъупха барды. Жамауатны битеу таматалары да ары жыйылгъан эдиле. ¹⁹ Ала бла саламлашхандан сора, Пауул, аны къуллукъ этиую бла, Аллах башха миллетлени арасында этген ишлени толусунлай алагъа айтды. ²⁰ Ала да, муну эшитгенде, Аллахха махтау салып, анга: «Кёремисе, къарындаш, иудейлиледен ненча минг адам ийнанган эсе да, ала барысы да Таурат жанлы болуп кюрешгенледиле. ²¹ Сени юсюнгден а, сен башха миллетлени арасында жашагъан битеу иудейлилени, сабийлерине сюннет этмесинле, адетлерибизни да жюрютмесинле деп айтып, Мусадан таяргъа юйретесе деп эшитгендиле. ²² Сора къалай болсун? Халкъ ишексиз жыйыллыкъ болур; нек десенг сени келгенинги эшитирле. ²³ Анга кёре, биз санга не айтсакъ, аны эт: бизде нюзюрлери болгъан төрт адам барды. ²⁴ Аланы

биргенге алып, ала бла, тазаланыу адетге къошул эм ала чачларын къыркъдырыр ючюн къурман къоранчларын төле. Сора сени юсюнгден эшитгенлери тюз болмагъанын, алай а сен кесинг да Тауратны тутуп жашагъанынгы ала барысы да билирле. ²⁵ Башха миллетлиледен ийнанганлагъа уа, ала ол жорукъланы тутмасынла, алай а идоллагъа этилген къурманланы этлеринден, къандан, мурдар ёлген хайыуан, этден эмда саякълыкъдан кеслерин сакъласынла деп этген бегимибизни жазып ийген эдик», – дедиле. ²⁶ Ол заманда Пауул, ол адамланы биргесине алып, ала бла тазаланыу адетге къошулуп, экинчи кюн табыныучу юйге кирип тазаланыу кюнлерини къачан бошаллыгъын, аланы хар бири ючюн къачан къурман этиллигин билдирди. ²⁷ Ол жети кюн бошала туруб'а, асиялы иудейлиле, Пауулну табыныучу юйде кёрюп, битеу халкъны къозгъадыла эмда аны тутдула, ²⁸ Эмда: «Израильлиле! Болушугъуз! Бу адам хар жерде битеу адамланы халкъыбызгъа да, Тауратха да, бу сыйлы жерге да къажу юйретеди; греклилени да табыныучу юйге кийирип, бу сыйлы жерни харам этгенди!» – деп къычыра эдиле. ²⁹ Нек десегиз муну аллында ала, Пауулну шахарда Эфесли Трофим бла кёрюп, ол себепден Пауул аны табыныучу юйге кийирген сунган эдиле. ³⁰ Битеу шахар къозгъалып, халкъ басынды; эм Пауулну табыныучу юйден суйреп чыгъардыла. Олсагъат эшикле этилдиле. ³¹ Ала аны ёлтюрюрге мурат этгенде уа, римли полкнубашчысына, битеу Иерусалим къозгъалгъанды деген хапар жетди. ³² Ол а, олсагъатдан аскерчиле да, жюзбашчылары да алып, аланы юслерине бошланды. Ала уа, аскер башчы бла аскерчилени кёрюп, Пауулну туйгенлерин къойдула. ³³ Ол заманда аскер башчы, къаршы келип, Пауулну тутду эмда эки бугъоу бла бугъоуларгъа буюруп: «Бу кимди эмда не этгенди?» – деп сорду. ³⁴ Халкъда бирле бирин, башхалары башхасын айтып къычыра эдиле. Аскер башчы уа къаугъаны себебинден белгили зат билалмай, Пауулну къалагъа элтирге буюрду. ³⁵ Пауул басхычны къатына келген заманда, халкъ асыры бек басыннгандан, аскерчилеге аны кётюрюп элтирге тюшдю, ³⁶ Нек десегиз аны ызындан келген халкъ: «Анга ёлюм!» – деп къычыра эдиле. ³⁷ Къалагъа кирип баргъан заманда Пауул аскер башчыгъа: «Мен санга бир зат айтыргъа боллукъмуду?» – деди. Ол а: «Сен грекча билемисе? ³⁸ Сора бу кюнлени аллында къозгъалыу чыгъарып, төрт минг террорчуну къум тюзге элтген ол Мисирли сен туйюлмюсе?» – деди. ³⁹ Пауул а: «Мен иудейлиме, Киликияны белгили Тарс шахарыны адамыма; халкъгъа сёлеширге манга

эркинлик бериринги сенден тилейме», – деди. ⁴⁰ Ол эркинлик бергенде уа, Пауул, басхычны юсюнде сюелип, халкъгъа къолу бла белги берди эмда, терен шошлукъ бол гъанлай, ол чюют тилде былай сѣлешип башлады:

22 «Къарындашла эм атала! Энди мен кесими сизни аллыгъызда ариулагъаныма тынгылагъыз», – деди. ² Ол алагъа чюют тилде сѣлешип башлагъанын эшитгенлеринде, ала дагъыда бек шошайдыла. Ол а былай сѣлешди: ³ «Мен иудейлиме, Киликияны Тарс сахарында туугъанма, алай а мында, бу сахарда ёсгенме. Гамалиелни башчылыгъы бла аталарыбызны Законун окъуп, толу билим алгъанма. Сиз барыгъыз да бююн этгенча, мен да Аллах ючюн эришлик этгенме. ⁴ Бу жолну, Иссаны жолун тутханлагъа мен ёлтюрюрге дери окъуна зулму этгенме, эр кишилени да, тиширыуланы да, тутуп, тюремелеге салып тургъанма. ⁵ Баш дин къуллукъчу да, битеу таматала да мынга шагъатлыкъ эталлыкъдыла. Мен аладан Дамаскда жашагъан иудейли къарындашлагъа жазылгъан эркинлик къагъытла алып, андагъылананы да байлап, Иерусалимге келтирип, азап чекдирип ючюн, Дамаскга барыргъа жолгъа чыкъгъан эдим. ⁶ Мен жолда бара Дамаскга жуукълашхан заманда уа, кюнортагъа жуукъ кезиуде, билмей тургъанлай кѣкден бир уллу жарыкъ мени тѣгерегими жарытды. ⁷ Мен жерге жыгъылдым, сора манга: „Шауул, Шауул! Сен манга зулму нек этесе?“ деген ауазны эшитдим. ⁸ Мен а: „Кимсе Сен, Раббий?“ деп жууап этдим. Ол да манга: „Мен ол сен зулму этген Назаретли Иссама“ деди. ⁹ Мени биргеме болгъанла уа жарыкъны кѣрген эдиле, мени бла Сѣлешгенни айтханын а ангыламагъан эдиле. ¹⁰ Ол заманда мен: „Раббий! Мен не этейим?“ дедим. Раббий а: „Тур да Дамаскга бар, санга не этерге буюрулгъаны бары да санга анда айтылыр“ деди. ¹¹ Ол жарыкъны аламатлыгъындан, мени кѣзлерим кѣрмей къалгъанда уа, мени нѣгерлерим къолумдан тутуп, мени Дамаскга келтирдиле. ¹² Дамаскда жашагъан, битеу иудейлиле хурмет этген, Тауратны жорукъларын тутхан дин ахлу, Ханания атлы бир киши, ¹³ Манга келип, къатыма жанлап: „Шауул къарындашым! Кѣзлеринг ачылсынла!“ деди. Мен да олсагъат аны кѣрдюм. ¹⁴ Ол а манга: „Бизни аталарыбызны Аллахы, сен Аны буйругъун билир ючюн эмда Тюзлюкюнню кѣрюп, Аны ауузундан сѣзюн эшитир ючюн, сени алгъындан сайлагъанды. ¹⁵ Нек десенг битеу адамланы аллында сен кѣргенинги айтып, Анга шагъат боллукъса. ¹⁶ Энди сен не мычыйса? Тур, сууда кѣмюлдюрюл да, Раббий Иссаны атын айтып тилек этип, гюняхларынгдан тазалан“ деп айтды.

¹⁷ Мен, Иерусалимге къайтып, табыныучу юйде тилек этген заманымда уа, манга кѣрюнюю кѣрюнюп, ¹⁸ Раббийни кѣрдюм. Ол манга: „Мычыма, Иерусалимден терк чыкъ, нек десенг мында Мени юсюмден сени шагъатлыгъынгы къабыл этерик туююдюле“ деди. ¹⁹ Мен а: „Раббий! Санга ийнанганланы мен тюремелеге салгъанымы эмда синагогалада туюгеними ала биледиле, ²⁰ Эмда Сени шагъатынг Истефанны къаны тѣгюлген заманда, мен да алайда туруп, аны ёлтюргенлерине ыразы болгъанма эм аны ёлтюргенлени кийимлерин сакълагъанма“ дедим. ²¹ Раббий а манга: „Бар, Мен сени узакъгъа, башха миллетлеге иерикме“ деди. ²² Бу сѣзлеге дери аны сѣлешгенине тынгыладыла; андан сора уа къычырышып: «Быллаины жер башындан жокъ эт! Бу жашаргъа тийишли туююдю!» – дей эдиле. ²³ Ала къычырышып, кийимлерин атып, хауагъа букъу суургъан заманда, ²⁴ Аскер башчы Пауулну къалагъа элтип, аланы анга къажу алай нек къычыргъанларын билир ючюн, Пауулну къамичи бла тюерге буюрду. ²⁵ Аны жипле бла керген заманларында уа Пауул алайда тургъан жюзбашчыгъа: «Сюд да этилмегенлей римли инсанны тюерге сизни эркинлигиз бармыды?» – деди. ²⁶ Муну эшитгенде, жюзбашчы аскер башчыны къатына барып: «Къара, сен не этерге мурат этесе? Бу адам – римли инсанды!» – деп билдирди. ²⁷ Ол заманда аскер башчы Пауулну къатына келип: «Айтчы манга, сен римли инсанмыса?» – деди. Ол да: «Хау», – деди. ²⁸ Аскер башчы анга: «Мен кѣп ахча берип римли инсан болгъанма», – деди. Пауул а: «Мен а туугъанымдан бери окъуна римли инсанма», – деди. ²⁹ Ол заманда анга соруу этерикле олсагъат андан артха турдула; аскер башчы да, Пауулну римли инсан болгъанын билгенинде, аны байлатханы ючюн къоркъду. ³⁰ Экинчи кюн, иудейлиле аны не бла терслегенлерин тюз билирге суююп, аны бугъоуладан эркин этдирди; сора баш дин къуллукъчулагъа эмда битеу синедрионнга жыйылыргъа буюрду эм Пауулну келтиртип аланы алларына чыгъарды.

23 Пауул, синедрионнга жютю къарап: «Къарындашла! Мен бююннге дери Аллахны аллында толусунлай таза ниет бла жашагъанма», – деди. ² Баш дин къуллукъчу Ханания уа Пауулну къатында тургъанлагъа аны аузуна уругъа буйрукъ этди. ³ Ол заманда Пауул анга: «Аллах урукъду сени, агъартылгъан къабыргъа! Сен манга Таурат бла сюд этер ючюн олтураса, сора мени Тауратха къажу тюерге буйрукъ этесе», – деди. ⁴ Тѣгерегинде тургъанла уа анга: «Аллахны баш дин къуллукъчусунму сѣгесе?» – дедиле.

⁵ Пауул а: «Къарындашла, ол баш дин къуллукъчу болгъанын мен билмегенме. Манга кечигиз, нек десегиз Китапда: „Сени халкъынгда оноучулукъ этгенге аман айтма“ деп жазылгъанды», – деди. ⁶ Мындагъыланы бир къаууму садукейледен, бир къаууму уа фарисейледен болгъанын билип, Пауул синедрионда: «Къарындашла! Мен фарисей улу фарисейме. Ёлгенлени тиргизилликлерине ышанып тургъаным ючюн, манга сюд этиледи», – деп къычырып айтды. ⁷ Пауул муну айтханлай а, фарисейлени бла садукейлени араларында даулаш чыгъып, жыйылыу экиге бёлюндю. ⁸ Нек десегиз садукейле тиргизилиу да, мёлек да, нюр да жокъду дейдиле, фарисейле уа, ала бары да бардыла деп айтадыла. ⁹ Сора уллу дауур болду. Фарисейлени жанындан болгъан дин алиме туруп: «Бу адамда биз бир аманлыкъ кёрмейбиз; анга нюр не да мёлек айтхан эсе, Аллахха къажау болмайыкъ», – деп даулаша эдиле. ¹⁰ Даулаш уллугъа кетгенде уа, аскер башчы, ала Пауулну талайдыла деп къоркъуп, аны, тюшюп аланы араларындан алып, къалагъа элтирге аскерчилеге буйрукъ берди. ¹¹ Ол кече Раббий, Пауулгъа кёрюнюп: «Таукел бол, Пауул! Сен Манга Иерусалимде шагъатлыкъ этгенинг кибик, Римде да алай шагъатлыкъ этерге керексе», – деди. ¹² Танг атханлай, иудейлиледен бир къаууму, бир-бирлери бла келишип, Пауулну ёлтюрюгюнчю не ашамазгъа, не ичмезге къаргъанып ант этдиле. ¹³ Алай ант этгенле уа къыркъ адамдан артыкъ эдиле. ¹⁴ Ала, баш дин къуллукъчулагъа бла таматалагъа келип: «Биз, Пауулну ёлтюрюгюнчю, аузубузгъа зат салмазгъа къаргъанып ант этгенбиз. ¹⁵ Ол себепден энди сиз синедрион бла бирге, Пауулну ишин энтда сюзюп къараргъа излеген кибик этип, аскер башчыгъа кёрюнюп, Пауулну тамбла сизни аллыгъызгъа чыгъарырын тилегиз. Биз а, ол къаршы болгъунчу, аны ёлтюрюрге хазырбыз», – дедиле. ¹⁶ Алай а Пауулну эгечини жашы, аланы ол ниетлерин эшитди эмда, келип, къалагъа кирип, Пауулгъа аны билдирди. ¹⁷ Пауул а, жюзбашчыладан бирин чакъырып анга: «Бу жашны аскер башчыгъа элт, нек десенг муну анга бир айтырыкъ заты барды», – деди. ¹⁸ Ол да, жашны аскер башчыгъа келтирип: «Тутмакъ Пауул, мени чакъырып, бу жашны санга келтирими тилегенди, муну уа санга бир айтыр заты барды», – деди. ¹⁹ Аскер башчы, жашны къолундан тутуп, аны бла бир жанына барып: «Сени манга не айтыр затынг барды?» – деп сорду. ²⁰ Ол жаш а: «Иудейлиле, Пауулну ишин энтда сюзюп къараргъа излеген кибик этип, аны тамбла синедрионну аллына чыгъарырынгы сенден тилерге оноулашхандыла. ²¹ Алай а сен алагъа ышанма; нек десенг аладан къыркъдан артыкъ

адам, аны ёлтюрюгюнчю, не ашамазгъа, не ичмезге къаргъанып ант этгендиле, ала, бугъуп, аны марап турадыла; энди хазыр болуп, сени буйругъунгу сакълайдыла», – деп жууап этди. ²² Ол заманда аскер башчы, жашха: «Сен муну манга билдиргенинг бир кишиге да айтма», – деп буйрукъ берип, аны жиберди. ²³ Сора аскер башчы, жюзбашчыладан экисин чакъырып, алагъа: «Кечени ючюнчю сагъатында, Кесариягъа барыр ючюн эки жюз жаяу аскер, жетмиш атлы аскер эм эки жюз мужурачы хазырлагъыз. ²⁴ Пауулну миндирип, аны оноучу Феликсге ашырып ючюн, эшекле да хазыр этигиз», – деди. ²⁵ Эм былай бир къагъыт да жазды: ²⁶ «Хурметли оноучу Феликсге Клаудий Лисий салам иеди. ²⁷ Бу адамны иудейлиле, тутуп, ёлтюрюрге хазыр болгъан эдиле; мен а, аны римли инсан болгъанын билгенимлей, аскерчиле бла келип, аны аладан сыйыргъанма. ²⁸ Андан сора, аны не зат ючюн терслегенлерин билирге излеп, аны, аланы синедрионларыны аллына чыгъартдым. ²⁹ Ала аны законларыны юсюнден даулашла бла терслегенлерин, аны ёлюмге не да тюрге салыныргъа тийишли бир терслиги уа болмагъанын билдим. ³⁰ Мен а, иудейлиле бу адамны ёлтюрюрге къаст этгенлерин билгенимлей, мычымай аны санга ийгенме. Аны терслегенлеге да андан тарыкъгъанларын сени аллында айтыргъа буйрукъ бергенме. Саламат бол». ³¹ Алай бла аскерле, алагъа берилген буйрукъ бла, Пауулну алып, кечегиде Антипатридагъа келтирдиле. ³² Экинчи кюн а, атлыланы аны бла барыргъа къоюп, къалагъа къайтдыла. ³³ Атлыла уа, Кесариягъа келип эм къагъытны оноучугъа берип, Пауулну да анга кёрюздюле. ³⁴ Оноучу, къагъытны окъугъанда, Пауул къайсы областъдан болгъанын сорду эм Киликиядан болгъанын билгенден сора: ³⁵ «Сени терслегенле келген заманда тынгыларма санга», – деди. Сора Пауулну Иродну тоханасында сакъларгъа буйрукъ берди.

24 Беш кюнден сора баш дин къуллукъчу Ханания, таматала бла эм Тертул атлы бир ёкюл бла келди. Была оноучугъа Пауулдан тарыкъдыла. ² Пауул чакъырылгъан заманда уа, Тертул аны терслеп, былай айтып башлады: ³ «Хурметли Феликс, сени оноунг бла кёпден бери ырахатлыкъда жашайбыз. Этген амалларынг бла да бу миллетге хайырлы тюрлениуле болгъандыла. Этгенлеринги хар заманда эм хар жерде уллу ыразылыкъ бла эсибизде тутабыз. ⁴ Алай а сени кёп къыйнамаз ючюн, сенде болгъан мархаматлыкъ бла бизге къысха тынгыларынгы тилейме. ⁵ Бу адам дунияны хар жеринде жашагъан битен иудейлилени арасында къозгъау чыгъаргъан заранчы эм Назаретли сектаны башчыларындан

болуп тапханбыз. ⁶ Ол табыныучу юйню харам этерге окъуна кюрешгенди. Биз, аны тутуп, кеси Законубуз бла сюд этерге излеген эдик. ⁷ Алай а аскер башчы Лисий, келип, уллу зорлукъ бла аны бизни къолубуздан алып, ⁸ Бизге да, аны терслегенлеге, санга келирге буюргъанды. Сен кесинг, анга соруп къарап, биз аны терслеген затланы барын да аны кесинден билирге боллукъса», – деди. ⁹ Иудейлиле да аны айтханы тюздю деп шагъатлыкъ этдиле. ¹⁰ Пауул а, оноучу анга сѐлеширге белги бергенде, былай жууап берди: «Сен кѐп жылланы ичинде бу халкъгъа сюдюлюк этип тургъанынги билгеним себепли, мен кеси ишими къууанч бла жакъларыкъма. ¹¹ Мен Аллахха табыныргъа Иерусалимге келгенли, онеки кюнден кѐп болмагъанын, сен билаллыкъса. ¹² Эм не табыныучу юйде, не синагогалада, не сахарны башха жеринде, ала мени бир киши бла даулашып неда халкъны къозгъап кѐрмегендиле. ¹³ Ала манга энди салгъан терсликлени менде табып кѐргюзталлыкъ туююдюле. ¹⁴ Алай а мен, ала секта деген Жол бла аталарымы Аллахына къуллукъ этип тургъаныма санга шагъатлыкъ этеме. Тауратда бла файгъамбарланы китапларында жазылгъанланы барына да ийнанам. ¹⁵ Бу адамла кеслери да къабыл этгенлери кирик, тюзлюкълени да, тюзлюксюзлени да ългенден сора тиргизилликлерине ийнанып, Аллахха ышанам. ¹⁶ Ол себепден кесим да Аллахны эм адамланы аллында дайым жюрегиме таза тутаргъа кюрешеме. ¹⁷ Кѐп жылладан сора, мен халкъыма садакъа эм къурман келтирив ючюн, Иерусалимге келгенме. ¹⁸ Ала мени табыныучу юйде алай этгеними кѐргенлеринде, дин адетлеге кѐре тазаланган эдим. Тѐгеремде халкъ да, дауур да жокъ эди. ¹⁹ Алайда уа асиялы иудейлиледен бир къаууму бар эди. Аланы манга къажав айтыр затлары бар эсе, ала сени аллынга келип, мени терслерге керек эдиле. ²⁰ Неда мен синедрионну аллында сюелген заманда, менде не терслик тапханларын была кеслери айтсынла. ²¹ Ала мени терслеяллыкъ жаланда, араларында сюелген заманында, „ългенледен тиргизилиу окъуу ючюн сиз бюгюн манга сюд этесиз“ деп къычыргъан сѐзюмдю». ²² Иссаны жолуну юсюнден толу билими болуп, Феликс алагъа: «Сизни ишигизге аскер башчы Лисий келсе къарарма», – деп аланы ишлерини болжалын артха салды. ²³ Пауулну уа сакъларгъа, анга бираз эркинлик да берирге эм анга болушхан неда келип кѐрген жууукъларын тыймазгъа жюзбашчыгъа буйрукъ этди. ²⁴ Бир бѐлек кюнден сора Феликс, иудейли къатыны Друзилла бла келип, Пауулну чакъыртып, аны

Масих Иссагъа ийнаныуну юсюнден айтханына тынгылады. ²⁵ Пауул тюзлюкню юсюнден, кесинги тыйыуну юсюнден эм къыямат кюн боллукъ сюдню юсюнден айтханы себепли уа, Феликсге къоркъуу тюздю эм: «Энди бар, заман тапсам а, сени чакъыртырма», – деп жууап этди. ²⁶ Андан сора да ол, Пауул анга кесин азат этдирип ючюн ахча берив деп умут эте эди; ол себепден ол, Пауулну терк-терк чакъыртып аны бла ушакъ эте эди. ²⁷ Алай а эки жыл озгъандан сора, Феликсни орунуна Поркий Фест келди; иудейлилени ыразы этерге суююп, Феликс Пауулну тюрмеде къойду.

25 Фест областъха келип юч кюн тургъандан сора, Кесариядан Иерусалимге атланды. ² Ол заманда баш дин къуллукъчу да, иудейлилени белгили адамлары да, анга келип, Пауулдан тарыкъдыла. ³ Фестден, аланы ыразы этерин излеп, Пауулну Иерусалимге келтирив тиледиле. Нек десегиз бугъуп аны аллынг сакълап, аны жолда ълтюрюрге къаст эте эдиле. ⁴ Фест а алагъа, Пауулну Кесарияда тюрмеде тургъанын, кеси да кѐп турмай ары барлыгъын айтып: ⁵ «Алай бла сизден башчылыкъ этгенле мени бла келсинле эм ол адамны не хатасы бар эсе да дау айтсынла», – деди. ⁶ Алада уа, сегиз неда он кюнден кѐп турмай, Кесариягъа къайтды эмда экинчи кюн, сюдю жерине олтуруп, Пауулну келтирив буюрду. ⁷ Ол келгенлей, Иерусалимден келген иудейлиле аны тѐгеремге туруп, кеслери кѐргюзталмагъан уллу кѐп терсликлени анга сала эдиле. ⁸ Ол а кесин жакълап: «Мен не Иудей Законнга, не табыныучу юйге, не кесарьгъа къажав гюнях этмегенме», – деди. ⁹ Фест, иудейлилени ыразы этерге суююп, Пауулгъа жууапха: «Иерусалимге барып, анда бу ишле ючюн санга мени аллымда сюд этилирине ыразымыса?» – деди. ¹⁰ Пауул а: «Мен кесарьны сюдюню аллында, манга сюд этилирге тийишли жерде турама. Иудейлилеге мен бир тюрлю бир аманлыкъ этмегеними сен кесинг да бек иги билесе. ¹¹ Ол себепден, мени терслигим бар эсе эм ълтюрюлюрге тийишли зат этген эсем, ълюрге угъай демейме; была мени терслеген затладан бири да керти туююл эсе уа, мени алагъа киши да бераллыкъ туююдю. Кесарьны сюдюню излейме!» – деди. ¹² Сора Фест, кенгешчиле бла сѐлешив, Пауулгъа: «Сен кесарьны сюдюню излей эсенг, кесарьгъа атланырса», – деди. ¹³ Бир бѐлек кюнден сора Агрипа патчах бла Береника, Фестни алгъышларгъа, Кесариягъа келдиле. ¹⁴ Ала анда кѐп кюнлени тургъанда уа, Фест, Пауулну ишин патчахха ангылатып: «Феликс мында, тюрмеде, къойгъан бир адам барды. ¹⁵ Мен Иерусалимде болгъан заманда, баш дин къуллукъчула бла иудейли таматала, андан тарыгъып, анга сюд

этерими излеп, манга келген эдиле. ¹⁶ Мен а алагъа, „Терсленген адамны аллында аны терслегенле бетден-бетге туруп, ол да кесин ариуларгъа эркинлик алгъынчы, бир адамны да ёлюмге берирге римлиени адетлери жокъду“ деп жууап этген эдим. ¹⁷ Ала мени бла бери келгенде уа, болжал этмей, экинчи кюн окъуна мен, сюд этилиучю жерде олтуруп, ол адамны келтирирге буюрдум. ¹⁸ Даучула сёлеширге къопханда уа, анга, мен ойлагъан терсликледен бирин да салмадыла. ¹⁹ Аланы уа, кеси динлерини юсюнден эм ёлген – Пауул а Ол сауду деген – Исса атлы бир Адамны юсюнден аны бла даулашыулары бар эди. ²⁰ Ол ишни къалай сюзерге билмей, мен анга: „Иерусалимге барып, ол ишни юсюнден санга анда сюд этилирин сюемисе?“ деп сордум. ²¹ Пауул а аны ишине Августус къарар заманга дери сакъланыргъа излегени себепли, мен аны, кесарьгъа ийгинчи, тюрмеде тутаргъа буюргъанма», – деди. ²² Агрипа уа Фестге: «Ол адамы сёзюн эшитирге мен да сюе эдим», – деди. Ол да анга: «Тамбла окъуна эшитирсе», – деди. ²³ Экинчи кюн Агрипа бла Береника, уллу омакъланып, аскер башчыла бла эм сахарны белгили адамлары бла келип, сюд эти лиучю палатагъа кирген заманларында, Фестни буйругъу бла Пауул келтирилди. ²⁴ Сора Фест былай айтды: «Агрипа патчах эм битеу мында бизни бла болгъан кишиле! Иерусалимде да, мында да битеу иудей халкъ манга тарыкъгъан, „Ол мындан ары жашаргъа тийишли тьююлдю“ деп къычыргъан бу адамны кёресиз. ²⁵ Алай а аны ёлюмге тийишли терслик этмегинен мен кёрдюм. Ол кеси августусну сюдюн излегени себепли уа, мен аны анга иерге оноу этгенме. ²⁶ Алай а аны юсюнден жюйюсханыма жазаргъа белгили бир затым жокъду. Ол себепден, аны ишине къарагъандан сора, жазарча бир затым болур ючюн, мен аны сизни аллыгъызгъа, артыгъыракъ да, Агрипа патчах, сени аллынга келтиртгенме. ²⁷ Нек десегиз, мени акъылыма кёре, тутмакъны императоргъа ийип, анга не терслик салынганын а кёргюзтмеген оюмсузлукъду».

26 Агрипа Пауулгъа: «Санга кесинги юсюнден айтыргъа эркинлик бериледи», – деди. Ол заманда Пауул, къолун узатып, кесин къорууларгъа былай айтды: ² «Агрипа патчах! Иудейлиле манга салгъан битеу терсликледен, бюгюн сени аллында кесими къорууларгъа онгум болгъаны ючюн, кесими насыплыгъа санайма. ³ Сен иудейлиени битеу адетлерин эмда даулаш фикирлерин иги билгенинг ючюн, артыгъыракъ да къууанама. Ол себепден манга тёзюмлюк бла тынгыларынгы сенден тилейме. ⁴ Жаш заманымдан башлап,

алгъын кеси миллетими ичинде Иерусалимде бардыргъан жашаууму битеу иудейлиле биледиле. ⁵ Мени эрттеден бери танийдыла эм суйселе, динибизни эм къаты масхабында фарисей болуп жашагъаныма шагъатлыкъ эталлыкъдыла. ⁶ Энди уа мен, Аллах бизни аталарыбызгъа берген ант сёзге ышанганым ючюн, сюдню аллында турама. ⁷ Бизни онеки тукъумубуз, кече да, кюн да, къадалып, Аллахха къуллукъ этип, ол сёзню къабыл болгъанын кёрюрге ышанадыла. Агрипа патчах, иудейлиле мени бу ышаныу ючюн терслейдиле. ⁸ Аллах ёлгенлени тиргизгенин, болургъа амалы болмагъан ишге сиз нек санайсыз? ⁹ Кертиси бла, мен да Назаретли Иссаны атына къажар кёп кюреширге керекли суна эдим. ¹⁰ Мен Иерусалимде алай да этгенме: баш дин къуллукъчуладан эркинлик алып, мен сыйлыладан кёплерин тюрмелеге салгъанма эмда алагъа ёлюм азабы берилген заманда алагъа къажар чёп атханма. ¹¹ Битеу синагогалада айланып, мен, алагъа кёп кере азап салып, зор бла Иссагъа аман айтдырыргъа кюреше эдим эм, алагъа мардасыз бек ачыуланып, алагъа зулму этер ючюн, ала жашагъан тыш сахарлагъа окъуна бара эдим. ¹² Бир жолда, баш дин къуллукъчуладан эркинлик эм жумуш алып, ол иш бла Дамаскга бара эдим. ¹³ Кюнорта кезиуде жолда, багъалы патчах, кёкден, мени да, мени биргеме болгъанланы да тегерегин жарытхан, кюнню жарыгъын да озгъан уллу жарыкъ кёрдюм. ¹⁴ Биз барыбыз да жерге жыгъылдыкъ. Мен а, манга чюйют тилде: „Шауул, Шауул! Сен Манга нек зулму этесе? Бичакъгъа кесинги уругъа санга къыйынды“ деген ауазны эшитдим. ¹⁵ Мен а: „Сен кимсе Раббий?“ дедим. Ол да: „Ол сен зулму этген Иссама Мен. ¹⁶ Алай а тур, аякъ юсюнге сюел; нек десенг сен не кёргенинги эм Мен санга ачарыкъ затланы айтып, шагъатлыкъ этип къуллукъ этер ючюн кёрюннгенме Мен санга. ¹⁷ Сени иудей халкъдан да, башха миллетлиледен да къутхарлыкъма. ¹⁸ Сен аланы кёзлерин ачар ючюн, ала къарангылыкъдан жарыкъгъа, шайтанны оноундан Аллахха къайтышыр ючюн, Манга ийнаныу бла гюняхларындан кечгинлик алыр ючюн эм сыйлы болгъанла бла бирге юлюшлю болур ючюн сени энди алагъа иеме“ деп айтханды. ¹⁹ Ол себепден, Агрипа патчах, кёкден кёрюннгенге мен къажар болмадым. ²⁰ Алай а алгъа Дамаскда бла Иерусалимде жашагъанланы, андан сора уа битеу Иудеяны жерин да, башха миллетлиени да, тобагъа тьююп, Аллахха къайтышыргъа эмда тобагъа къайтышханларына тийишли ишле этерге чакъыргъанма. ²¹ Аны ючюн иудейлиле, мени табыныучу юйде тутуп, ёлтюрюрге кюрешгендиле. ²² Алай а, бюгюнне

дери да мен Аллахдан болушлукъ алып, гитчеге да, уллугъа да шагъатлыкъ этип турама. Мени айтханларым файгъамбарла да, Муса да, ол боллукъду деп, алгъындан хапар берген затладан башха зат туйюлдю. ²³ Ала Масихни азап чегеригин эм ёлгенледен биринчи болуп тиргизиллигин, иудей халкъгъа да, башха миллетлеге да жарыкъны билдирлигин айтхан эдиле». ²⁴ Ол кесин алай къоруулагъанда, Фест уллу ауаз бла: «Шашхынлыкъ этесе сен, Пауул! Уллу алимлигинг сени акъылынгдан шашдырады!» – деди. ²⁵ Ол а: «Угъай, хурметли Фест, мен шашхынлыкъ этмейме, хакъ керти эм оюмлу сёзлени айтама. ²⁶ Нек десенг патчахны бу ишледен хапары барды эм аны аллында таукел сёлешеме. Бу ишледен бири да андан жашыртын болгъанды деп, мен ийнанмайма; нек десенг ол ташада болгъан иш туйюлдю. ²⁷ Агрипа патчах, файгъамбарлагъа ийнанамыса? Билеме, ийнанаса», – деди. ²⁸ Агрипа Пауулгъа: «Сен мени масихчи болургъа ийнандырыргъа кёп къалмайды!» – деди. ²⁹ Пауул а анга: «Аз эсе, кёп эсе да, жангыз сен туйюл, алай а бюгюн сёзюмю эшитгенле барысы да, бу бугъоуларымдан башха, мени кибик болуругъузну мен Аллахдан тилер эдим», – деди. ³⁰ Пауул быланы айтхандан сора, патчах да, оноучу да, Береника да эм ала бла олтургъанла да къопдула. ³¹ Эмда бир жанына туруп, бир-бирлерине: «Бу адам ёлюмге неда тутмакъгъа салыргъа тийишли зат этмейди», – деди. ³² Сора Агрипа Фестге: «Бу адамны азат этерге боллукъ эди, ол кеси кесарьны сюдюн излемесе эди», – деди. Ол себепден а оноучу аны кесарьгъа иерге бегим этди.

27 Бизге кеме бла Италиягъа кетерге бегим этилгенде, Пауулну да, бир къауум башха тутмакъланы да, Августусну полкундан Юлий атлы бир жюзбашчыгъа бердиле. ² Асияны жагъасындагъы портлагъа жюзерге мурат этип, бир адрамитли кемеге минип атландыкъ. Фесалоникадан болгъан Македониялы Аристарх да бизни бла эди. ³ Экинчи кюн Сидоннга жетип тохтадыкъ. Юлийни Пауулгъа жаны ауруп, анга шуёхларына барыргъа эм аланы болушлукъларындан хайырланыргъа эркинлик берди. ⁴ Андан чыгъып, желле аллыбыздан болгъаны себепли, Кипрни къыбыла жаны бла бардыкъ. ⁵ Киликияны бла Памфилияны аллары бла тенгизден ётюп, Ликияны Мира сахарына келдик. ⁶ Жюзбашчы, анда Италиягъа баргъан бир Аскендириялы кеме табып, бизни анга миндирди. ⁷ Кёп кюнлени акъыртын жюзе, Книдни тенгине кючден жетдик. Желни чырмауундан, биз, Салмонну къаты бла озуп, Критни желден

къорууланган жаны бла бардыкъ. ⁸ Критни къатындан да кючден ётюп, Ариу Портла атлы бир жерге келдик; Ласея сахар бу жерге жууукъ эди. ⁹ Заман кёп озгъаны себепли, андан ары жюзерге къоркъуулу эди, нек десегиз Ораза да озгъан эди. Ол себепден Пауул аланы тыяргъа кюрешип: ¹⁰ «Адамла! Бу жолоучулукъдан жюкге бла кемеге болуп къалмай, бизни жаныбызгъа окъуна палах эмда уллу заран тюшеригин мен кёреме», – деди. ¹¹ Алай а жюзбашчы Пауулну сёзлеринден эсе, кемени жюрютюучюге бла кемени иесине бек ышана эди. ¹² Ол жер къышны анда ашырыргъа жарамагъаны себепли уа, кемедегиледен кёбюсю, онг болса, андан да кетип, Критни къыбылакюн батхан бла шимал-кюн батхан желлеге ачыкъ болгъан, Финика атлы портуна барып, къышны анда ашырыргъа оноу этдиле. ¹³ Къыбыла жел уруп башлагъанда, ала излегенлерин тапхан сунуп, жолгъа теби редиле эм Критни жагъасын жууукъ тутуп жюзюп кетдиле. ¹⁴ Алай а, кёп турмай, айрыкам таба жанындан Эвракилон атлы уллу жел келди. ¹⁵ Жел аллыбыздан болгъаны себепли, кеме, баралмай къалып, толкъунла ичине тюшдю, жел бизни алып кетди. ¹⁶ Кауда атлы бир айрыкамчыкъны къыбыласына жетип, биз кемени къайыгъын кючден бегитдик. ¹⁷ Къайыкъны кётюргенден сора, жжымланы жюрютюп, кемени тюбюнден байладыла. Сирт заливи сай жерине тюшерге къоркъуудан парусну энишге ийдиле, алай бла бизни жел алып кетди. ¹⁸ Экинчи кюн, асыры кемсиз толкъунланнгандан, кемени жюгюн тенгизге атып башладыкъ. ¹⁹ Ючюнчю кюн а биз кеси къолларыбыз бла кемени кереклерин тенгизге атдыкъ. ²⁰ Алай а кёп кюнлени ичинде не кюн, не жулдузла кёрюнмей, ол уллу жел уруп тургъаны себепли, ахырында бизге къутулургъа бир тюрлю умут да къалмады. ²¹ Сора, кёпден бери ашамай тургъанлары ючюн, Пауул аланы араларындан туруп: «Адамла! Мен айтханны этип, Критден чыкъмасакъ эди, бу палахха бла бу зараннга тюшерик туйюл эдик. ²² Энди уа сизден таукел этеригизни тилейме; нек десегиз сизден бир жан да жоюлукъ туйюлдю, жангыз кеме жоюлукъду. ²³ Нек десегиз мени Ием болгъан эм мен Анга къуллукъ этген Аллахымы мёлеги бюгече манга кёрюнюп: ²⁴ „Къоркъма Пауул! Сен кесарьны аллына барыргъа керексе, сора ма, сени бла кемеде болгъанланы барысын да Аллах санга саугъагъа бергенди“ деп айтханды. ²⁵ Ол себепден, адамла, таукел этигиз! Нек десегиз манга айтылгъаныча боллугъуна, мен Аллахха ийнанам. ²⁶ Болсада, биз бир айрыкамгъа атылыргъа керекбиз», – деди. ²⁷ Адриатик тенгизде толкъунла бизни алып кетип айландыргъан заманны

онтёртюнчю кечесинде, кечени арасына жууукъ кезиуде, кемечиле не эсе да бир жерге жууукълашханларын сездиле. ²⁸ Тенгизни теренлигин ёлчелегенде, жыйырма сажна болгъанын кёрдюле; андан сора узакъ бармай дагыда ёлчелегенде, онбеш сажна болду. ²⁹ Ташлы жерге тюшербиз деп кьоркьуп, кемени арт жанындан тёрт якорь атдыла эмда танг къачан атады деп сакълай эдиле. ³⁰ Кемечиле кемеден къачаргъа мурат этип, тенгизге къайыкъ тюшюрюп, ала кеслерин, кемени бурунундан якорь атаргъа кюрешген кибик кёргюзтгенде уа, ³¹ Пауул жюзбашчыгъа бла аскерчилеге: «Была кемеден къалмасала, сиз къутулалыкъ туюлсюз», – деди. ³² Ол заманда аскерчиле къайыкъны жыжымларын уруп кесип, къайыкъны тенгизге тюшюрдюле. ³³ Танг атарны аллында Пауул, аланы барысын да бир зат ашаргъа чакъырып: «Сиз боллукъну сакълап, зат ашамай, ашсыз къалып тургъанлы бюгюн онтёрт кюн болады. ³⁴ Ол себепли бир зат ашарыгъызы тилейме. Бу сизни жаныгъызы сакълар ючюндю; нек десегиз сизни биригизни да башындан тую да кьорарыкъ туюлдю», – деди. ³⁵ Муну айтханлай, ётмек алып, барысыны да аллында Аллахха шукур этди эм ётмекни сындырып, ашап башлады. ³⁶ Барысы да, кёл этип, аш ашадыла. ³⁷ Кемедегиле барыбыз да эки жюз жетмиш алты жан эдик. ³⁸ Ашдан тойгъандан сора уа, будайны тенгизге атып, кемени женгил этип башладыла. ³⁹ Танг атханда, жерни не жер болгъанын танымадыла; жаланда юзmezли жагъасы болгъан бир заливи эслеп, онг болса кемени алайгъа сюрюрге мурат этдиле. ⁴⁰ Якорьланы кесип, тенгизде кьойдула. Ол заманда рульланы жыжымларын тешип, гитче парусну да желге кётюрюп, жагъагъа жол тутдула. ⁴¹ Кемени, юзmezли сай жерге сюрюп, ары чёкдюрюле. Кемени буруну юзmezге батып, къымылдамай къалды, арт жаны уа толкъунланы кючюнден сына башлады. ⁴² Тутмакъладан бири да жюзюп къачмаз ючюн, аскерчиле аланы ёлтюрюрге оноулашхан эдиле. ⁴³ Алай а жюзбашчы, Пауулну къутхарыргъа суююп, аланы ол акъылдан тыйды эмда жюзе билгенлеге биринчи болуп секирип, жюзюп жерге чыгъаргъа буюрду. ⁴⁴ Къалгъанлагъа уа, кимине къангала юсюнде, кимине кемени сыныкъларыны юсюнде къутулургъа буюрду. Алай бла барысы да, къутулуп, жер юсюне чыкъдыла.

28 Къутулгъаныбыздан сора, ол жер Мальта атлы айрыкам болгъанын билдик. ² Ол жерлилени бизге болмагъанча бек жанлары ауруду. Тохтаусуз жауун жаууп, сууукълукъну себинден от этип, ала бизни барыбызны да къонакъгъа алдыла. ³ Пауул, кёп чырпыла жыйып,

аланы отха салгъанда уа, уу жилин отну жылыуундан чыгъып, Пауулну кьолуна тагъылды. ⁴ Ол жерлиле, аны кьолуна жилинны тагъылгъанын кёргенлеринде, бир-бирлерине: «Баям, бу адам мурдарды, тенгизден къутулгъанындан сора да, тюзлюкню тейриси муну жашаргъа кьоймагъанды», – дей эдиле. ⁵ Алай а ол, жилинны отха атып, андан бир тюрлю заран сынамады. ⁶ Ала уа, ол кёбюп аурурукъ неда билмей тургъанлай ёлюп къалыкъ сунуп сакълай эдиле; алай а кёп сакълап, анга бир заран да болмагъанын кёргенде уа, фикирлерин тюрлендирип: «Ол бир тейриди», – дей эдиле. ⁷ Ол жерден узакъ болмай айрыкамны оноучусу Публийни бийлик жерлери бар эди; ол, бизни къонакъгъа алып, ариу кёрюп, юч кюнню сыйлап турду. ⁸ Ол заманда Публийни атасы дизентериядан ауруп къызып жата эди. Пауул, ол жатхан жерге кирип, тилек этип эмда кьолларын аны юсюне салып, аны сау этди. ⁹ Бу болгъан ишден сора, айрыкамда ауруулары болгъан башха адамла да, келип, сау этиле эдиле. ¹⁰ Бизге кёп хурмет этдиле эмда кеме бла кетер заманыбызда кереклибизни бердиле. ¹¹ Юч айдан сора, къышны ол айрыкамда ётдюрген, «Эгиз Тейриле» атны жюрютген Аскендириялы кемеге минип жолгъа чыкъдыкъ. ¹² Сиракузагъа келип, анда юч кюн турдукъ. ¹³ Андан чыгъып, Региагъа келдик; бир кюнден сора къыбыла жел ургъаны себепли уа, экинчи кюн ПUTEолгъа келдик, ¹⁴ Анда къарындашла тапдыкъ, ала, тилеп, бизни анда жети кюн къалдырдыла, андан сора Римге кетдик. ¹⁵ Андагъы къарындашла, бизни хапарыбызны эшитип, Аппи майданнга эмда Юч Кьонакъ Юйге дери бизни аллыбызгъа келдиле. Пауул, аланы кёргенде, Аллахха шукур этип, таукел болду. ¹⁶ Биз Римге келгенлей а, жюзбашчы тутмакъланы аскер башчыгъа берди, Пауулгъа уа аны сакълагъан аскерчи бла кеси башха жашаргъа эркинлик берилди. ¹⁷ Юч кюнден сора Пауул иудейлилени белгили адамларын чакъырды, ала жыйылгъан заманда алагъа былай айтды: «Къарындашла! Халкъыбызгъа неда аталарыбызны адетлерине къажау бир зат этмегенимлей, мен, тутмакъ болуп, Иерусалимден римлилени кьолларына берилгенме. ¹⁸ Ала манга соруу этип, азат этерге мурат этген эдиле; нек десегиз мени ёлюмге тийишли бир терслигим жокъду. ¹⁹ Иудейлилени къажау сюелгенлери себепли уа, мен кесарьны сюдюн излерге керекли болганма, аны уа кеси халкъымы бир зат бла да терслер ючюн излемейме. ²⁰ Мен Израильни умуту ючюн бу бугъоула бла байланганма. Сизни да, ма бу ишни юсюнден кёрюшюп, сёлеширге чакъыргъанма». ²¹ Ала уа анга: «Сени юсюнден

Иудеядан не къагъыт алмагъанбыз, не келген къарындашладан бири сени юсюнден бир аман зат айтып билдирмегенди. ²² Алай а биз сени фикирлеринги сенден эшитирге сюебиз; нек десенг бу масхапны юсюнден хар жерде да даулашханлары бизге белгилиди», – дедиле. ²³ Сора анга келир кюнлерин болжал этдиле эмда ол кюндан да кёпле ол тургъан юйге келдиле. Ол а эрттенден ингирге дери Аллахны Патчахлыгъыны юсюнден окъууну ангылатып, анга шагъатлыкъ этип турду. Мусаны Таурат Китабындан да, файгъамбарланы китапларындан да Иссаны юсюнден жазылгъанланы кёргюзтюп аланы ийнандырыргъа кюреше эди. ²⁴ Бир къауумлары аны сёзлерине ийнана эдиле, башхалары уа ийнанмай эдиле. ²⁵ Ала бир-бирлери бла келишмей кетип башлагъан заманда Пауул алагъа бу сёзню айтды: «Сыйлы Нюр, Иешая файгъамбарны юсю бла аталарыбызгъа былай тап айтханды: ²⁶ „Бар да

бу халкъгъа былай айт: Эшитип эшитирсиз, ангылагъан да этмесиз, къарап къарарсыз, кёрген да этмесиз’. ²⁷ Нек десегиз бу халкъны жюреги сезимсиз болгъанды; къулакълары бла кючден эшитедиле, кёзлерин да жумгъандыла. Алай болмаса эди, кёзлери бла кёрюр эдиле, къулакълары бла эшитир эдиле, жюреклери бла ангылар эдиле, къайтышхан да этер эдиле, Мен да аланы сау этер эдим“. ²⁸ Алай бла сизге белгили болсун, Аллахны къутхарыууну хапары башха миллетлилеге берилгенди; ала тынгыларыкъдыла». ²⁹ Пауул муну айтхандан сора, иудейлиле бир-бирлери бла кёп даулаша кетдиле. ³⁰ Сора Пауул анда кесини къол къыйыны бла сау эки жыл жашады эмда анга келгенлени барысын да къабыл этип, ³¹ Уллу таукеллик бла чырмаусуз Аллахны Патчахлыгъын билдирип эмда Раббий Масих Иссаны юсюнден юйретип турду.

РИМЛИЛЕГЕ

1 Масих Иссаны кзулу, Аллахны Хайыр Хапарын билдирирге сайланып, абустол болургъа чакъырылган мен Пауулдан салам! 2 Аллах Кесини файгъамбарларыны юсю бла Сыйлы Китапада алгъындан берирге айтып сёз берген ол Хайыр Хапар 3 Кесини Уланы Раббийибиз Масих Иссаны юсюнденди. Ол, адам табийгъатына кёре, Дауутну урлугъундан туугъанды. 4 Эм Кесини кючю бла, сыйлы Нюрюне кёре, ёлгенледен тиргизилгенини юсю бла, Аллахны Уланы болгъаны ачыкъ болгъанды. 5 Битеу миллетледен адамланы ийманнга бойсундуруп ючюн, Масихни юсю бла эм аны аты ючюн Аллахны шафауатын эм абустоллукъ алгъанбыз. 6 Сиз да аланы араларындасыз, Масих Исса чакъыргъанласыз. 7 Римде жашаган, Аллах суйген, сыйлы болургъа чакъырылганланы барына: Атабыз Аллахдан эм Раббий Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. 8 Хар неден да алгъа, сизни ийнаныуугъуз битеу дуняда билдирилгени себепли, сизни барыгъыз ючюн Масих Иссаны юсю бла Аллахыма шукур этеме. 9 Аны Уланыны юсюнден Хайыр Хапарны берип, мен Анга нюрюм бла кзулукъ этген Аллах, мен дайым сизни эсимде тутханыма шагъатды. 10 Мен тилек этген хар заманда, Аллахны буйругъу бла энди сизге келирге манга онг болур ючюн тилек этеме. 11 Нек десегиз, сиз ийманда бегимли болур ючюн, сизге нюр жанындан бир фахму берир мурат бла сизни кёрюрге бек сюеме, 12 Алай демеклик, мен сизни арагъызда болгъанда мен сизни, сиз да мени, бирбирибизни ийманы бла кёленирбиз. 13 Къарындашла, сизге билдирмей къояргъа суймейме, башха миллетледе болгъаны киби, сизде да хайырым болур ючюн, мен сизге келирге кёп кере ниет этгенме, алай а эндиге дери окъуна чырмаулагъа жолугуп турганма. 14 Мен греклиге да, варварлагъа да, билимлиге да, жахиллеге да борчлума; 15 Алай бла, манга жетгенден, мен сизге, Римде жашаганлагъа да, Хайыр Хапарны берирге хазырма. 16 Мен Масихни Хайыр Хапарын билдирирге ыйлыкъсынмайма; нек десегиз ол бек алгъа иудейлилени, андан сора уа башха миллетлилени, хар ийнаннганы кзутхарыргъа Аллахны кючюю. 17 Хайыр Хапарда Аллахны тюзлюкюлюгю, Китапта: «Тюзлюкю

ийманы бла жашарыкъды», – деп жазылганы киби, ачыкъ этиледди. Тюзлюкюлюк жаланда ийман бла болады. 18 Хакъ кертиге аманлыкъ бла чырмау этген адамланы битеу аллахсызлыкъларына бла аманлыкъларына къажау кёкден Аллахны чамланыуу ачылады. 19 Нек десегиз Аллахны юсюнден билирге керекли затла алагъа ачыкъ этилгендиле. Аллах алагъа ачыкъ этгенди. 20 Нек десегиз Аны кёрюнегени, Аны ёмюрлюк кючю эм Аллахлыгъы, дуня жаратылгандан жаратылынганлагъа тинтип къарау бла кёрюнедиле. Алай бла ала жууапсыздыла. 21 Алай а ала, Аллахны биле турганлай, Анга, Аллахха тийишлисича махтау салмагъанлары эм шукур этмегенлери себепли, кеслерин магъанасыз ойлашыулагъа бергендиле эм аланы ангылаусуз жүреклерин къарангылыкъ басханды. 22 Кеслерине акъылманлабыз деп, акъылдан шашхандыла 23 Эм ёмюрлюк Аллахны махтауун, чиририк адамгъа, къанатлылагъа, тёрт аякълылагъа, сюркелиучюлеге ушаган суратлагъа тюрлендиргендиле. 24 Мынга кёре, Аллах, аланы жүреклери талпыган жийиргенчли ишлени этерге, кеслери-кеслерини чархларын харам этерге бошлап къойгъанды. 25 Ала Аллахны хакъ кертисин ётюрюкге алышхандыла эм Жаратханнга кзулукъ этерни орунуна жаратылганнга табынып, кзулукъ этедиле. Аллах а ёмюрледе да алгъышлыды. Амин. 26 Аны себепли Аллах аланы айыплы тыйгъысызлыкъларына бошлап къойгъанды: аланы тиширулары табийгъатда тийишли болгъанны жүрютюню орунуна табийгъатда болмагъанны жүрютгендиле. 27 Аны киби эр кишиле да, табийгъатда тийишлисича тишируну жүрютюню къоюп, тыйгъычсызлыкъ бла бир-бирлерине къызышхандыла: эр кишиле эр кишилеге бедишлик иш этип, кеслерини ажашыулары ючюн кеслерини чархларында тийишлисин аладыла. 28 Ала Аллахны акъылларында тутаргъа жараулу кёрмегенлери себепли, Аллах аланы жараусуз ойлашыулагъа берип, тийишли болмаган ишлени этерге бошлап къойгъанды. 29 Алай бла ала хар тюрлю терсликден: саякълыкъдан, хыйлачылыкъдан, жутлукъдан, огъурсузлукъдан толгъандыла;

зарлыкъдан, мурдарлыкъдан, къаугъадан, алдаудан, аман ниетден толудула. ³⁰ Аман сёзлю, тилчи, Аллахны кёрюп болмаучу, жүрек къыйнауучу, ёхтем, кеслерин махтаучу, аманлыкъгъа уста, ата-анагъа тынгыламаучу, ³¹ Оюмсуз, антларын бузуучу, суймеучу, жарашмаучу, мархаматсыз адамладыла. ³² Аллахны, аллай ишлени этиучюле ёлюмге тийишлидиле деген, тюзлюкю хукму сун ала биледиле; алай а аланы кеслери этген бла да къалмай, этгенлеге да ыразы боладыла.

2 Алай бла сен, ким да бол, башханы терслеучю адам, кечгинликли туююлсе. Нек десенг башханы не терслик бла терслей эсенг, кесинги да ол терслик бла терслейсе; не ючюн десенг, башханы терслеп, кесинг да аны этесе. ² Аллай ишлени этиучюлеге кертиси бла да Аллахны сюд этгенин биз а билебиз. ³ Адам, сен, аллай ишлени этгенлени терслеп, кесинг да ол ишлени эте, Аллахны сюдюднен къутулургъа къалай умут этесе? ⁴ Неда Аллахны ахшылыкъдан байлыгъын, сабырлыгъын эм кёп тёзююн сансыз этипми къояса, Аллахны ахшылыгъы сени тобагъа къайтарыргъа элтгенин ангыламаймыса? ⁵ Алай а, сени терсакъыллыгъынг бла эм тобагъа къайтышмагъан жүрегинг бла, сен Аллахны тюз сюдю ачылыр чамланыу кюннге кесинг-кесинге ачыу къыяса. ⁶ Ол а хар кимни этген ишлерине кёре тийишлисин берир: ⁷ Тохтамай игилик этип, махтау, хурмет эм ёлюмсюзлюк излегенлеге ёмюрлюк жашау берир; ⁸ Эгоистлеге эм хакъ кертиге боюн салмай, ётюрюкге кеслерин бергенлеге уа ачыу эм чамланыу берир. ⁹ Аманлыкъ этген хар адамны жанына – бек алгъа иудейлиге, андан сора уа башха миллетлиге – палах эм тарлыкъ болур. ¹⁰ Ахшылыкъ этген хар адамгъа уа – бек алгъа иудейлиге, андан сора уа башха миллетлиге – махтау, хурмет эмда ырахатлыкъ болур. ¹¹ Нек десегиз Аллахда бет этип къарау жокъду. ¹² Алада Тауратны Закону болмай гюнях этгенле, Закондан тышында жоюлурла; Законлары болуп гюнях этгенлеге уа Закон бла сюд этилир. ¹³ Нек десегиз Аллахны аллында тюзлюкю болгъанла Законну эшитгенле туююлдюле, алай а Законну тутханла тюзге саналлыкъдыла. ¹⁴ Нек десегиз алада Тауратны Закону болмагъан миллетле, кеслерини табийгъатларына кёре, Закон буюргъанланы эте эселе, сора алада Тауратны Закону болмагъанлай, ала кеслери-кеслерине закондула. ¹⁵ Ала Законну буюргъанлары аланы жүреклеринде жазылгъанын кёргозтедиле; аны юсунден аланы жүреклери шагъатлыкъ этеди, ойлашыулары да аланы бирде терслейдиле, бирде ариулайдыла. ¹⁶ Мен билдирген Хайыр Хапаргъа кёре, Аллах Масих

Иссаны юсю бла адамланы таша ишлерине сюд этерик кюнюнде алай боллукъду. ¹⁷ Ма, сен иудейлиме дейсе эм, Тауратха ышанып, Аллах бла махтанаса, ¹⁸ Аны буйругъун да билесе, игисин ангыларгъа Тауратдан юйреннгенсе ¹⁹ Эм сокъурлагъа жол башчыма, къарангылыкъда тургъанлагъа жарыкъма, ²⁰ Жахиллени насийхатчыларыма, сабийлени устазларыма, Тауратда билимни бла хакъ кертини юлгюсю мендеди деп, кесинге ышанаса. ²¹ Сора сен, башханы юйретип, кесингкесинги уа къалай юйретмейсе? ²² «Урламагъыз», – деп ууаз берип, къалай урлайса? «Зийна этме», – деп къалай зийна этесе? Идолладан жийиргенип, аланы табыныучу юйлерин къалай тонайса? ²³ Таурат бла махтанаса, Тауратны бузуунг бла уа Аллахны ыспассыз къалай этесе? ²⁴ Нек десегиз Китапда жазылгъаны кибики: «Сизни амалтын миллетлени арасында Аллахны атына аман айтылады». ²⁵ Тауратны толтура эсенг, сюннетни файдасы барды; сен Тауратны бузуучу эсенг а, сени сюннетинги магъанасы жокъду. ²⁶ Алай бла, сюннет этилмеген адам Тауратны бегимлерин тутта эсе, аны сюннетсизлиги сюннетге саналмазми? ²⁷ Эм жазылгъан жорукъла бла сюннет адет сенде болуп тургъанлай, сен Тауратны бузуучу адам эсенг, табийгъатдан сюннетсиз болуп, Тауратны тутхан адам сени терслемезми? ²⁸ Нек десенг тышындан иудейли болгъан туююлдю иудейли, сюннет да ол тышындан чархына этилген сюннет туююлдю. ²⁹ Алай а ол ичинден иудейли болгъан иудейлиди эм сюннетлилик да жазылгъан жорукъла бла туююл, жүрекде, нюр бла этилген сюннетлиликди. Анга уа махтау адамладан туююлдю, Аллахданды.

3 Алай бла иудейли болгъанны не онглулугъу барды неда сюннетлиликден не айда барды? ² Хар не жанындан да уллу онглулугъу барды, бегирек да алагъа Аллахны сёзлери ышанып берилгенлери ючюн. ³ Аланы бир къауумлары ийман салмагъан эселе, не болур? Аланы иймансызлыкълары Аллахны ышаннгылылыгъын жокъ этерми? ⁴ Чыртда угъай! Хар адам ётюрюкчю эсе да, Аллахны тюз сёзлю болгъаны билинсин, Китапда: «Сен сёзлерингде тюзлюкю чыгъарыкъса эм сюдюдге хорларыкъса», – деп жазылгъаны кибики. ⁵ Бизни тюзлюксюзлюгюбюз Аллахны тюзлюгюн ача эсе, не айтайыкъ? Адамланы ойлашыуларына кёре айтама: Аллах чамланыуу бла азап салса терс болурму? ⁶ Чыртда угъай! Аллах дуниягъа алайсыз къалай сюд этер? ⁷ Алай а, Аллахны хакъ кертиси мени ётюрюкчю бла кётюрюлюп, аны бла Аллахха махтау бола эсе, сора дагъыда манга гюняхлыгъача сюд не ючюн этерикди? ⁸ Сора бир къауумла бизге аман айтып,

сиз алай юйретесиз деп айтханлары кибики, биз аманлыкъмы этейик андан ахшылыкъ чыкъсын деп? Аллаилагъа тюзлюкю сюд этилликиди. ⁹ Энди не айтайыкъ? Биз, иудейлиле, башха миллетлиледен онглубузму? Не аз да угъай! Иудейлиле да, башха миллетлиле да – бары да гюняхны оноунда болгъанларын биз энди кёргюзтгенбиз, ¹⁰ Китапда жазылгъаны кибики: «Бир да тюзлюкю жокъду; ¹¹ Ангылауу болгъан жокъду; бир киши да Аллахны излемейди; ¹² Бары да жолдан тайгъандыла, бири да къалмай жараусуздула: игилик этген жокъду, жангыз биреу да жокъду». ¹³ «Аланы тамакълары ачыкъ къабырды; тиллери бла алдайдыла». «Жилияны ууу аланы эринлериндеди». ¹⁴ «Аланы ауузлары къаргъышдан бла ачы сёзледен толудула». ¹⁵ «Аланы аякълары къан тегерге женгилдиле; ¹⁶ Бузуу бла палах этиу аланы жолларындады; ¹⁷ Жарашуулукъну жолларын ала билмейдиле». ¹⁸ «Аланы кёзлерини аллында Аллахдан кюркюу жокъду». ¹⁹ Алай а, Таурат не айта эсе да ол, Тауратны Законуну оноунда болгъанлагъа айтханын биз билебиз, алай бла хар аууз да жабылады эм битеу дуня Аллахны аллында терс болуп къалады. ²⁰ Ол себепден Законну буюргъанларын этиу бла, Аллахны аллында, бир адам да ариуларыкъ туююлду, нек десегиз гюнях Закон бла билинеди. ²¹ Алай а энди, Аллахны Законнга да къарамай адамны ариулауу ачыкъ этилгенди. Аны юсюнден а Таурат да, файгъамбарла да шагъатлыкъ этедиле. ²² Аллах адамланы Масих Иссагъа ийнаныулары бла ариулайды. Муну ийнанганланы барына да эм барында да этеди. Нек десегиз адам айырыу жокъду. ²³ Барысы да, гюнях этип, Аллахны махтаундан кюруу къалгъандыла. ²⁴ Адамла Масих Иссада жулунулары бла, Аллахны шафауаты бла хакъсыз ариуланадыла. ²⁵ Аллах Масихни, Аны къанына ийнаныуубуз бла гюняхларыбызны кечдирген кюрманнга бергенди эм алай бла Кесини тюзлюгюн кёргюзтгенди. Нек десегиз Аллах, бизге тюзюп, алгъын этген гюняхларыбызны кечгенди. ²⁶ Ол муну, тюзлюкю болгъаны ючюн эм Иссагъа ийнанганы ариулар ючюн, бусагъат заманда Кесини тюзлюгюн кёргюзтюр ючюн этгенди. ²⁷ Къайдады ол – махтанырча зат? Жокъ этилгенди. Къайсы закон бла? Этилген ишлеге таянган закон бламы? Угъай, жангыз ийманнга таянган закон бла. ²⁸ Нек десегиз адам, Законну буюргъанларын этиу бла туююл, ийман бла ариуланганын биз билебиз. ²⁹ Аллах жаланда иудейлилени Аллахымыды? Башха миллетлилени да Аллахы туююлмюду? Ишексиз, башха миллетлилени да Аллахыды. ³⁰ Нек десегиз

сюннетлилени ийман бла ариуларыкъ бир Аллах сюннетсизлени да ийманы юсю бла ариуларыкъды. ³¹ Алай бла, биз ийман бла Законну жокъму этебиз? Чыртда угъай! Алай а Закон тюздю дейбиз.

4 Алай бла бизни атабыз Ибрахимни сынагъаныны юсюнден не айтайыкъ?

² Ибрахим ишлери бла ариуланган эсе, аны махтаныргъа сылтауу болур эди; алай а Аллахны аллында аны махтаныр заты жокъду. ³ Сыйлы Китап не айтады? «Ибрахим Аллахха ийнанганды, бу да анга тюзлюкюлюкге саналгъанды».

⁴ Ишлегеннге хакъын берген хатыргъа саналмайды, алай а борча саналады;

⁵ Ишлемеген, алай а аллахсызны Ариулаучугъа ийнанган адамны уа ийманы тюзлюкюлюкге саналады. ⁶ Аны этген ишлерине къарамай, Аллах аны тюзлюкюле санагъан адамны насыплылыкъын Дауут да былай ангылатады:

⁷ «Насыплыдыла законсузлукълары кечилгенле эм гюняхлары жабылгъанла. ⁸ Раббий аны гюняхын борч этмеген адам насыплыды». ⁹ Бу насыплылыкъ жангыз сюннетлилегеми, огъесе

сюннетсизлегедамы бериледи? Биз, Ибрахимни ийманы тюзлюкюлюкге саналгъанды, деп айтабыз. ¹⁰ Не заманда саналгъанды? Сюннет этилгенден сорама, огъесе сюннет этилгинчими? Сюннет этилгенден сора туююл, сюннет этилгинчи саналгъанды. ¹¹ Сюннетсиз болгъанлай, ийман салгъанланы барыны да аталары болур ючюн эм алай бла аланы да ийманлары тюзлюкюлюкге саналыр ючюн, Ибрахим, сюннет этилгинчи, кесинде болгъан ийманы бла тюзлюкю болгъанын кёргюзтген мухургъа сюннет белгини алгъанды. ¹² Алай бла атабыз Ибрахим, жаланда сюннетлилени аталары болуп къалмай, алай а анга сюннет этилгинчи ол тутхан ийманы ызындан баргъан сюннетлилени да аталары болгъанды.

¹³ Нек десегиз Ибрахимге не да аны урлугъуна дуняны иеси болургъа ант сёз, Тауратны Законуну юсю бла берилмегенди, алай а иймандан келген тюзлюкюлюк бла берилгенди. ¹⁴ Законнга ышанганла дуняны иеси боллукъ эселе, сора ийман бошду, ант сёз да файдасызды; ¹⁵ Нек десегиз Закон Аллахны чамланыуун чыгъарады, алай а закон болмагъан жерде законну бузаргъа да амал жокъду. ¹⁶ Алай бла ант сёз Аллахны шафауатына таянсын эм, Ибрахимни битеу туудукълары ючюн ышангылы болсун деп, ийманнга кере болады. Ибрахимни туудукълары,

Законнга ышанып къалмай, алай а алада Ибрахимни ийманы болгъан адамладыла. ¹⁷ Китапда: «Мен сени кеп миллетлеге атагъа салгъанма», – деп жазылгъаны кибики, Ибрахим, ол

ийнанган Аллахны, ёлгенлеге жашау бериучю эмда болунмагъанланы болуннганланыча чакъырыучю Аллахны аллында бизни барыбызны да атабызды. ¹⁸ Ибрахим, ышангысыз болумда, кёп миллетлени атасы боллугъуна ышанып ийман салгъанды. «Сени урлугъунг алай кёп боллукъду», – деп айтылгъаннга ийнанганды. ¹⁹ Мени жюз жылгъа жууукълашхан чархым къуругъанды, Сараны къарыны да къаратонду, – деп ойлашмагъанды эм ийманда къарыусуз болмай тургъанды. ²⁰ Аллахны ант сёзюне ийнанмау бла ишекленмегенди, алай а, Аллахха махтау салып, ийманда кючлю болгъанды. ²¹ Эмда анга берген сёзюн толтурургъа, Аллахны кючю болгъанына толу ышанып тургъанды. ²² Ол себепден ийманы анга тюзлюклюкге саналгъанды. ²³ Анга саналгъанды деп, жангыз аны юсюнден жазылмагъанды, ²⁴ Алай а бизни юсюбюзден да жазылгъанды. Раббийибиз Иссаны ёлгенледен тиргизген Аллахха ийнанганыбыз, бизге да тюзлюклюкге саналлыкъды. ²⁵ Исса уа бизни гюняхларыбыз ючюн къурманнга берилгенди эм бизни ариулар ючюн тиргизилгенди.

5 Ол себепден, ийман бла ариуланып, Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла бизни Аллах бла жарашуулугъубуз барды. ² Аны юсю бла уа ийнаныуубуз бла бу биз тургъан шафауатха эркинлик алгъанбыз эм Аллахны махтауна ышаныуу бла махтанабыз. ³ Эм жангыз аны бла туюл, алай а къыйынлыкъларыбыз бла да махтанабыз. Нек десегиз къыйынлыкъдан тёзюмлюк, ⁴ Тёзюмлюкден сынамлылыкъ, сынамлылыкъдан ышаныуу чыкъгъанын билебиз. ⁵ Ышаныуу а айыплы этмейди; нек десегиз бизге берилген Сыйлы Нюрню юсю бла бизни жюреклерибизге Аллахны сыймеклиги къуулгъанды. ⁶ Кёремисиз Масих, биз алыкъа къарыусуз болгъан заманда, белгили кезиуде аллахсызла ючюн ёлгенди. ⁷ Нек десегиз тюзлюклю ючюн ким ёлюр? Игилик этген адам ючюн киши ёлюрге таукел болурму анса? ⁸ Аллах а бизге Кесини сыймеклигин, биз алыкъа гюняхлы болуп тургъан заманда, Масихни бизни ючюн ёлгени бла кёргюзтгенди. ⁹ Ол себепден бегирек да энди, Аны къаны бла ариуланнгандан сора, Аллахны чамланыуундан Аны юсю бла къутуллукъбуз. ¹⁰ Нек десегиз биз, Аллах бла жау болуп тургъанлай, Аны Уланыны ёлюмю бла Аллах бла жарашхан эсек, бегирек да, жарашхандан сора, Аны жашауу бла къутуллукъбуз; ¹¹ Аны бла да кълмай, алай а бизни энди Аллах бла жарашдыргъан Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла Аллахны Кеси бла махтанабыз. ¹² Ол себепден, бир адамны юсю бла гюнях дуниягъа кирип, гюняхны юсю бла уа ёлюм

келгени киби, ёлюм да алай битеу адамлагъа кёчгенди. Нек десегиз бары да гюнях этгенди. ¹³ Тауратны Законуна дери да дунияда гюнях бар эди, алай а Закон болмагъан заманда гюнях саналмайды. ¹⁴ Алай болгъанлыкъгъа Адам файгъамбардан башлап Мусагъа дери ёлюм Адамны гюняхына ушаш гюнях этмегенлеге окъуна бийлик этгенди. Адам файгъамбар келлик Кишини юлгюсю эди. ¹⁵ Алай а Аллахны шафауат саугъасы Адам файгъамбарны терслиги киби туюлдо. Нек десегиз биреуню гюняхындан кёпле ёлюмге тюшген эселе, сора андан да бегъа Аллахны шафауаты эм бир Адамны, Масих Иссаны шафауаты бла берилген саугъа, кёплеге артыгъы бла жетгенди. ¹⁶ Ол саугъа уа гюнях этген бир адам ючюн сюд этилгенича туюлдо; нек десегиз бир аманлыкъ ючюн сюд терслигине тюбетеди, шафауатны саугъасы уа кёп аманлыкъдан да ариулайды. ¹⁷ Нек десегиз бир адамны гюняхындан ол адамны юсю бла ёлюм бийлик этип тургъан эсе, сора андан да бегъа Аллахны бай шафауатын эм тюзлюклюкню саугъасын кълбыл этгенле бир Кишини – Масих Иссаны юсю бла – жашауда бийлик этерикдиле. ¹⁸ Ол себепден, биреуню терслиги бла битеу адамлагъа сюд этилгени киби, биреуню тюзлюгю бла да битеу адамланы жашатыр ючюн ариулануу алай бериледи. ¹⁹ Бир адамны бой салмауу бла кёпле гюняхлы болгъанлары киби, биреуню бой салууу бла да кёпле алай тюзлюклю боллукъдула. ²⁰ Тауратны Закону уа, терслик кёп болур ючюн, артда келгенди. Гюнях кёп болгъан жерде уа Аллахны шафауаты андан да кёп болгъанды. ²¹ Алай бла гюнях ёлюмню юсю бла бийлик этгени киби, Аллахны шафауаты да, бизни Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла ёмюрлюк жашау берир ючюн, тюзлюклюк бла бийлик этеди.

6 Сора не айтайыкъ? Аллахны шафауаты кёп болур ючюн, биз гюняхдамы кълалыкъ? Чыртда угъай! ² Биз гюняхха ёлгенбиз, сора энтда гюняхда кълалы жашайыкъ? ³ Биз барыбыз да, Масих Иссагъа сууда кёмюлдюрюлюп ийман салгъанла, Аны ёлгенине кёмюлдюрюлгенибизни билмеймисиз? ⁴ Ол себепден, Масих Атаны махтаулу кючю бла ёлгенледен тиргизилгени киби, биз да жангыргъан жашауда алай жюрю ючюн, сууда кёмюлдюрюлююбюз бла Аны бла ёлюмге кёмюлгенбиз. ⁵ Нек десегиз биз Аны ёлгенича ёлюп Анга кълшулгъан эсек, Аны тиргизилгенича да тиргизилип Анга кълшулурукъбуз. ⁶ Биз энди гюняхны къллары болмайыкъ деп, гюняхлы чархларыбыз кълорар ючюн бизни эски жашауубуз Масих бла бирге кълчха керилгенин билебиз. ⁷ Нек десегиз ёлген

адам гюняхдан азат болгъанды. ⁸ Биз Масих бла ёлген эсега, Аны бла жашарыгыбызгъа да ийнанабыз. ⁹ Ёлгенледен тиргизилген Масих энди ёлмезлигин, ёлюмню энди Анга эркинлиги болмагъанын билебиз. ¹⁰ Нек десегиз Аны ёлюмю гюнях ючюн ауал эм ахыр ёлюмдю, Аны жашауу уа Аллах ючюн жашауду. ¹¹ Сиз да алай, кесигизни гюнях ючюн ёлгенге, Аллах ючюн а Раббийибиз Масих Исада жашагъаннга санагъыз. ¹² Алай бла, сизни ёллюк чархыгъызда гюнях бийлик этмесин, сиз аны кюсегенлерине бойсунмазча. ¹³ Эмда санларыгъызны гюняхха тюзлюксюзлюкню амалына бермегиз, алай а, ёлгенледен тиргизилгенле кибик, кесигизни Аллахха, санларыгъызны да тюзлюклюкню амалына Аллахха беригиз. ¹⁴ Гюнях сизге бийлик этерге керек туюлду; нек десегиз сиз Тауратны Законуну буйругъунда туюлсюз, алай а Аллахны шафауатыны оноундасыз. ¹⁵ Сора не айтайыкъ? Биз, Законну буйругъунда туюл, Раббийни шафауатыны оноунда болгъаныбыз ючюн, гюняхмы этейик? Чыртда угъай! ¹⁶ Сиз, кимге боюн салып, кесигизни кимни айтханын этерге къулгъа бере эсегиз, аны къуллары болгъаныгъызны билмеймисиз? Не ёлюм келтирген гюняхны къулларысыз, не да тюзлюклюк келтирген боюн салыуну къулларысыз. ¹⁷ Алай а сиз алгъын гюняхны къуллары болгъан эсегиз да, энди уа сиз кесигизни анга берген окъууну юйретиуюне таза жюрекден тынгылаучу болгъаныгъыз ючюн Аллахха шукур! ¹⁸ Гюняхдан азат этилип, сиз энди тюзлюклюкню къуллары болгъансыз. ¹⁹ Сизни адам табийгъатыгъызны къарыусузлугъу ючюн адамланы оюмларына кёре айтама. Сиз санларыгъызны харамлыкъгъа эм законсузлукъ ишлеге къулгъа къалай берип тургъан эсегиз да, энди уа санларыгъызны, сыйлы болур ючюн, тюзлюклюкге къулгъа алай беригиз. ²⁰ Нек десегиз сиз гюняхны къуллары болгъан заманыгъызда тюзлюклюкден азат эдигиз. ²¹ Сиз энди ала ючюн уялгъан ишлеригизден ол заманда не хайырыгъыз бар эди? Ол ишлени ахыры ёлюмдю. ²² Энди уа, сиз гюняхдан азат этилип, Аллахны къуллары болгъаныгъызгъа кёре, сизни хайырыгъыз сыйлылыкъды, ахыры уа ёмюрлюк жашауду. ²³ Нек десегиз гюнях ючюн телеу ёлюмдю, Аллахны саугъасы уа, Раббийибиз Масих Исада ёмюрлюк жашауду.

7 Къарындашла – мен Тауратны Законун билгенлеге айтама – сиз Законну адамгъа жаланда ол сау заманда эркинлиги болгъанын билмеймисиз? ² Сёз ючюн, эри болгъан тиширыу Закон бла сау эрине байланыпды; эри ёлсе уа, ол неках законундан эркин болады. ³ Ол себепден, эри

сау тургъанлай башха эрге барса, зийначы аталады; эри ёлсе уа, неках законундан эркинди эм башха эрге барса да зийначы боллукъ туюлду. ⁴ Аныча къарындашларым, сиз да башханыкъыла – ёлгенледен тиргизилген Масихникеле болур ючюн – Масихни чархыны юсю бла ёлюп Закондан эркин болгъансыз. Бу да, биз Аллахха къуллукъ этиуюбюзде жетишимли болур ючюндю. ⁵ Нек десегиз биз чархыбызны табийгъатына кёре жашагъан заманда, Закон бла ачыкъ болгъан кемсиз, гюняхлы кюсемекликле бизни санларыбызда жюрюй эдиле, аладан а биз ёлюм келтирген ишле этгенбиз. ⁶ Энди уа, биз ёлюп, алгъын бизни жесир этген Закондан эркин болгъанбыз, жазылгъан жорукъла бла байланган эски жашауда туюл, Сыйлы Нюр берген жангы жашауда Аллахха къуллукъ этер ючюн Закондан азат болгъанбыз. ⁷ Сора не айтайыкъ? Тауратны Закону гюняхмы болду? Чыртда угъай! Алай а мен гюняхны башхадан болмай, Законну юсю бла билгенме; нек десегиз Закон: «Кюсеме», – деп айтмаса эди, мен кюсеуню не болгъанын да ангыламаз эдим. ⁸ Алай а гюнях, бу фарыздан сылтау алып, менде хар тюрлю кюсеуню чыгъаргъанды; нек десегиз Законсуз гюнях ёлюдю. ⁹ Бир заманлада мен Закондан хапарым болмай жашай эдим; фарыз келген заманда уа гюнях тирилгенди, ¹⁰ Мен а ёлгенме. Сора жашатыр ючюн берилген фарыз манга ёлюм келтиргенди. ¹¹ Нек десегиз гюнях, фарыздан сылтау алып, мени терилтгенди эм аны бла ёлтюргенди. ¹² Ол себепден Закон сыйлыды, фарыз да сыйлыды, тюзлюклюдю эм хайырлыды. ¹³ Алай бла хайырлы зат манга ёлюмю келтирди? Чыртда угъай! Алай а гюнях, гюнях болгъаны танылыр ючюн эм фарызны юсю бла мардасыз бек гюняхлы болуп чыгъар ючюн, хайырлы затны болушлугъу бла манга ёлюм сала эди. ¹⁴ Нек десегиз биз билгенликден, Закон нюрденди, мен а чархданма, гюняхха къулгъа сатылгъанма. ¹⁵ Аны себепли не этгеними ангыламайма; нек десегиз этерге суйгеними этмейме, нени кёрюп болмай эсем да, аны уа этеме. ¹⁶ Суймеген затымы эте эсем а, Законну хайырлы болгъанына Закон бла келишеме. ¹⁷ Ол себепден а энди мен туюл, алай а менде жашагъан гюнях аны этеди. ¹⁸ Нек десегиз менде, алай демеклик адам табийгъатымда хайырлы зат жашамагъанын билеме. Игилик этерге суююу менде барды, алай а аны этерге куюм жокъду. ¹⁹ Игиликни этерге суйгенимлей да этмейме, аманлыкъны уа этерге суймегенимлей да этеме. ²⁰ Сора этерге суймегеними эте эсем а, энди мен туюл, алай а менде жашагъан гюнях аны этеди. ²¹ Алай бла мен, игилик этерге суйген

заманымда, манга аманлыкъ этерге тюшген законну кёреме. ²² Нек десегиз, ич адамыма кёре, Аллахны Законунда зауукълукъ табам. ²³ Мени санларымда уа, акъылымдагыы Законнга къажуа кюрешип, мени жесир этген башха закон кёреме. ²⁴ Мен харип адам! Ёлюмню оноунда болгъан бу чархымдан мени ким къутхарыр? ²⁵ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла Аллахха шукур болсун! Алай бла ол биягы мен акъылым бла Аллахны Законауна, адам табийгъатым бла уа гюняхны законуна къуллукъ этеме.

8 Алай бла Масих Иссада болгъанлагъа, адам табийгъатларына кёре туююл, алай а Сыйлы Нюрге кёре жашагъанлагъа энди бир тюрлю терслениу жокъду, ² Нек десегиз жашау берген Нюрню закону Масих Иссаны юсю бла мени гюняхны бла ёлюмню законундан азат этгенди. ³ Адам табийгъатдан кючсюзленнген Тауратны Закону эталмагъанны Аллах этгенди; Кесини Уланын, адамны гюняхлы чархына ушагъан чарх бла гюнях ючюн къурман болургъа ийгенди эм гюняхха адам чархында сюд этгенди. ⁴ Тауратны Законуна буйрукълары бизде, чархыбызны табийгъатына кёре туююл, Сыйлы Нюрге кёре жашагъанлада толур ючюн Ол алай этгенди. ⁵ Нек десегиз гюняхлы табийгъатына кёре жашагъанла ол табийгъат кюсегенни юсюнден ойлашадыла, Нюрге кёре жашагъанла уа Нюр жанындан ойлашадыла. ⁶ Гюняхлы табийгъатны ойлашуулары ёлюм, Нюрню ойлашуулары уа жашау эм ырахатлыкъды. ⁷ Нек десегиз гюняхлы табийгъатны ойлашуулары Аллахха къажуаулукъду; Аллахны Законауна бойсунмайдыла, бойсуналлыкъ да туююдюле. ⁸ Ол себепден гюняхлы табийгъатларыны оноунда жашагъанла Аллахны ыразы эталлыкъ туююдюле. ⁹ Алай а Аллахны Нюрю сизде жашай эсе, сиз гюняхлы табийгъатыгызыны туююл, Нюрню оноундасыз. Масихни Нюрю анда болмагъан адам а Масихни туююдю. ¹⁰ Масих сизде эсе уа, чархыгызы гюнях амалтын ёлюдю, нюрюгюз а тюзлюкю болгъаныгызы ючюн сауду. ¹¹ Иссаны ёлгенледен тиргизген Аллахны Нюрю сизде жашай эсе уа, сора Масихни ёлгенледен тиргизген Аллах, Кесини сизде жашагъан Нюрю бла, сизни ёллюк чархларыгызыгъа да жашау берликди. ¹² Алай бла, къарындашла, биз гюняхлы табийгъатыбызгъа кёре жашарча гюняхлы табийгъатыбызгъа борчлу туююлбюз. ¹³ Нек десегиз гюняхлы табийгъатыгызыгъа кёре жашай эсегиз, ёллюксюз; гюняхлы чархыгызыны этген ишлерин Сыйлы Нюрню болушлугъу бла ёлю эте эсегиз а, жашарыкъсыз. ¹⁴ Аллахны Нюрю бла жюрютюлгенле барысы да Аллахны уланларыдыла;

¹⁵ Нек десегиз энгда къоркъуп жашарча сиз къул болур нюрню алмагъансыз, алай а уланлыкъны Нюрюн алгъансыз. Ол Нюр бла уа: «Абба, Ата!» – деп чакъырабыз. ¹⁶ Биз Аллахны сабийлери болгъаныбыз гъа, Ол Нюр Кеси бизни нюрюбюзге шагъатлыкъ этеди. ¹⁷ Сабийлери эсегъа, сора юлюшлюлерибиз. Биз, Масих бла бирге махтаулу болур ючюн, Аны бла бирге азап чеге эсек, Аллахны юлюшлюлерибиз, Масих бла да бирге юлюшлюбюз. ¹⁸ Бизни эндиги бир болжалгъа дери къыйналыуларыбыз, бизге ачыллыкъ махтау бла тенглешдиргенде, бир жукъгъа да саналлыкъ туююдю деп ойлайма. ¹⁹ Аллах жаратхан алам Аллахны уланларыны ачыкъ боллукъларын ышанып сакълайды. ²⁰ Нек десегиз алам фанагъа суююп боюн салмагъанды, алай а Аллахны буйругъу бла боюн салгъанды. ²¹ Алам кеси да, чиримекликге къуллукъ этиуден азат болуп, Аллахны сабийлерини махтаулу азатлыкъларына жетеригине ышанып боюн салгъанды. ²² Жаратылгъанла бары да бирге эндиге дери да ынчхагъанларын эм къозлаудан къыйналгъанча къыйналгъанларын билебиз; ²³ Эм жалан жаратылгъанла туююл, алай а биз кесибизде Сыйлы Нюрню биринчи хайырлары болгъанлай да, биз да, ичибизден ынчхап, Аллах бизни Кесине улан этерин, чархыбызны жулунурун сакълайбыз. ²⁴ Нек десегиз биз бу ышаныуубуз бла къутхарылгъанбыз. Ышаннган затыбыз кёрюне эсе уа, ол ышаныу туююдю, нек десегиз адам ышаннганын кёре эсе, сора аны энгда ышаныргъа не кереги барды? ²⁵ Алай а кёрмеген затыбызгъа ышана эсек, аны тёзюмлюк бла сакълайбыз. ²⁶ Аны кибики, Сыйлы Нюр да бизни зайифлигибизде бизге болушады: нек десегиз биз нени юсюнден тилек этеригибизни да кереклисича билмейбиз, алай а Нюр Кеси сёз бла айтып ангылатылмазлыкъ ахтыныула бла бизни ючюн ёкюллюк этеди. ²⁷ Нюрню не сагышы болгъанын, жюреклени Сынауучу уа биледи; нек десегиз Нюр Аллахны буйругъу бла сыйлыла ючюн ёкюллюк этеди. ²⁸ Аллах Аны суйгенлеге, Аны муратына кёре чакъырылгъанлагъа, хар нени да игиликге болдургъанын билебиз; ²⁹ Нек десегиз Кесини Уланы кёп къарындашланы арасында биринчи туугъан болур ючюн, Аллах кимлени алгъындан билген эсе, аланы Кесини Уланыны сыфатына ушатыргъа алгъындан белгили этгенди. ³⁰ Ол кимлени алгъындан белгили этген эсе, аланы чакъыргъанды; кимлени чакъыргъан эсе, аланы ариулагъанды; кимлени ариулагъан эсе, аланы махтаулу этгенди. ³¹ Сора анга не айтайыкъ? Аллах бизни жанлы эсе, кимди бизге къажуа болаллыкъ? ³² Кесини Уланын да аямай, алай а Аны бизни

барыбыз ючюн берген Аллах Аны бла бизге хар нени да къалай бермез? ³³ Аллах сайлагъанланы ким терслерикди? Аланы ариулаучу Аллахды. ³⁴ Ким айып этеди? Масих Исса ёлгенди, алай болгъанлыкъгъа тиргизилгенди. Ол Аллахны онг жанындады, Ол бизни ючюн ёкюллюк этеди.

³⁵ Аллахны суймеклигинден бизни ким айырлыкъды: къайгъымы, неда тарлыкъмы, неда зулмулукъму, неда ачлыкъмы, неда жалангачлыкъмы, неда къоркъуулукъму, неда къылычмы? ³⁶ Китапда жазылгъаны кибики: «Сени ючюн бизни хар кюн сайын ёлтюредиле, бизни союлдукъ къойлагъа санайдыла». ³⁷ Алай а бу болумланы барысын да бизни Суйгенни кючю бла хорлайбыз. ³⁸ Ол себепден не ёлюм, не жашау, не мёлекле, не башчыла, не кючле, не эндиги, не боллукъ, ³⁹ Не бийиклик, не теренлик, неда бир башха тюрлю жаратылгъан зат, бизни Раббийибиз Масих Иссада болгъан, Аллахны суймеклигинден бизни айыралмазлыкъгына мен толу ийнанама.

9 Мен Масихни болуп, тюзюн айтама, ётюрюк айтмайма. Сыйлы Нюрню оноуунда болгъан мени жюрегим да айтханларым тюз болгъанына манга шагъатлыкъ этеди. ² Манга уллу жарсыу барды, мени жюрегим тохтаусуз къыйналып турады. ³ Мени туугъан къарындашларым ючюн – мени бла бир тукъумлу болгъан Израильлиле ючюн – мен кесим, налат болуп, Масихден къысталыргъа сюер эдим. ⁴ Аллах аланы Кесине уланла этгенди, алагъа Кесини аламатлыкъгын кёргозтгенди, ала бла кесаматларын этгенди, алагъа Тауратны, Кесине къуллукъ этдириу низамны эмда ант сёзлени бергенди. ⁵ Уллу атала аланы аталарыдыла. Масих да чархына кёре аладанды. Ол а ёмюрледе да алгъышлы, барыны да башында болгъан Аллахды. Амин. ⁶ Алай а бу, Аллахны сёзю толмагъанды демек туююлдю. Нек десегиз Израильден болгъанланы бары туююлдю Израильли. ⁷ Ибрахимни урлугъундан болгъанланы да, бары туююлдю Ибрахимни сабийлери; алай а: «Сени урлугъунг Исхакъ бла бардырыллыкъды», – деп айтылгъанды. ⁸ Алай демеклик Аллахны сабийлери чархдан жаратылгъан сабийле туююлдюле, алай а ант сёз бла берилген сабийле Ибрахимни урлугъуна саналадыла. ⁹ Ант бла берилген сёз а былайды: «Келлик жыл тамам бу заманда келликме эмда Сараны уланы боллукъду». ¹⁰ Эмда жангыз ол туююлдю; алай а Раббийгъатны къарынына да атабыз Исхакъдан эки улан бир кезиуге тюшген заманда алай болгъанды. ¹¹ Нек десегиз ала туугъунчу эм не ахшы, не аман этгинчи, Аллах аланы бирин сайлагъанда Аны мураты адамланы этген ишлерине кёре туююл, алай а Кесини

чакъырыуна кёре болур ючюн, ¹² Раббийгъатха: «Таматасы кичисине къул боллукъду», – деп айтылгъанды, ¹³ Китапда: «Мен Якъупну суйгенме, Эсауну уа кёрюп болмагъанма», – деп жазылгъаны кибики. ¹⁴ Сора не айтайыкъ? Аллахда тюзсюзлюкмю барды? Чыртда угъай! ¹⁵ Нек десегиз Ол Мусагъа: «Мархамат этеригиме мархамат этерме, жазыкъсынырыгъыма жазыкъсынырма», – деп айтады. ¹⁶ Алай бла сайланыу адамны суйгенинден неда кюрешгенинден туююлдю, мархамат этиучю Аллахданды. ¹⁷ Ол себепден Китап фыргъаууннга: «Сени юсюнде къудуретими кёргозтюр ючюн эм битеу жерни юсюнде Мени атым билдирилир ючюн салгъанма Мен сени», – деп айтады. ¹⁸ Алай бла Аллах мархамат этерге суйгенине мархамат этеди, терсакъыл этерге суйгенин а терсакъыл этеди. ¹⁹ Сен а манга: «Сора дагъыда не ючюн терслейди? Нек десенг Аны буйругъуна ким къажай туралыр?» – деп айтырса. ²⁰ Адам, сен а кимсе, Аллах бла даулашырча? Ишленген зат аны ишлегеннге: «Сен мени былай нек этдинг?» – деп айтырмы? ²¹ Къошун ишлеучю, бир балчыкъдан окъуна бир сауутну энчи жюрютюуге, башхасын а сансыз жюрютюуге этерге топурагъына эркин туююлмюдю? ²² Сора Аллах, чамланыуна туберик, жоюлургъа хазырланган сауутлагъа уллу тёзюмлукъ бла чыдагъан эсе, не айтайыкъ? ²³ Ол, махтаулу болургъа алгъындан хазырлап, алагъа мархамат этерик адамларына Кесини махтаууну байлыкъгын билдирир ючюн алай этген эсе, не айтайыкъ? ²⁴ Биз да Аллах жангыз иудейлиледен туююл, алай а башха миллетледен да чакъыргъан ол адамлабыз, ²⁵ Хошея фыйгъамбарны китабында да: «Мени халкъым болмагъаннга, „Мени халкъым“ деп, суйюлюнмегеннге да „суйюлюннген“ деп атарма» ²⁶ Эм: «Алагъа: „Сиз Мени халкъым туююлсюз“ деп айтылгъан жерде, „жашау бериучю Аллахны Уланлары“ деп аталлыкъдыла», – деп айтылгъаны кибики. ²⁷ Иешая уа Израильни юсюнден: «Израиль улуланы саны тенгизни юзмези чакълы окъуна болсада, жангыз да артда къалгъан бек азы къутхарыллыкъды. ²⁸ Нек десегиз Раббий сюд ишин къысха заманда тюзлюк бла этип бошарыкъды, жер башында кесгин иш этерикди», – деп ачыкъ айтады, ²⁹ Дагъыда Иешая: «Неге да кючю жетген Раббий бизге туудукъла къалдырмаса эди, биз Содомча болур эдик эм Гоморагъа ушар эдик», – деп алгъындан билдиргени кибики. ³⁰ Сора не айтайыкъ? Тюзлюклюкюкню излемеген миллетле тюзлюклюкюкге, иймандан келген тюзлюклюкюкге жетгендиле. ³¹ Тюзлюклюкюк бериучю закон излеген Израиль а, бу законнга жетмегенди. ³² Не ючюн? Ийман бла туююл, Тауратны Законуну буюргъанларын этиу бла

ариуланьргъа кюрешгендиле. ³³ Нек десегиз Китапда: «Ма, Сионда чырмау къая эмда абындырыучу таш салама; Анга ийнанган ким болсада айыплы боллукъ тьююдю», – деп жазылгъаны кибик, ала абындырыучу ташха абынгандыла.

10 Къарындашла! Израильни къутхарылырын суююп, жүрегими теренинден аны ючюн Аллахдан тилек этеме. ² Нек десегиз Аллах ючюн эришиулюклери болгъанына алагъа шагъатлыкъ этеме, алай а эришиулюклери оюм бла тьююдю. ³ Нек десегиз ала, Аллахны берген тюзлюклююгюн ангыламай эм кеслери тюзлюклююкге жетерге кюрешип, Аллахны берген тюзлюклююгюне боюн салмагъандыла. ⁴ Хар ийнанган ариуланьр ючюн, Масих Тауратны Законун ахырына жетдиргенди. ⁵ Муса Закондан болгъан тюзлюклююкюн юсюнден: «Законну толтургъан адам аны бла жашау табарыкъды», – деп жазады. ⁶ Иймандан болгъан тюзлюклююк а былай айтады: «Сен жүрегингде: кёкге – алай демеклик Масихни тюзюрюрге ким чыгъар?», – деп айтма. ⁷ Неда: «Тюпсюз теренликлеге – алай демеклик Масихни ёлгенледен ёрге кетюрюрге ким тюшер?», – деп айтма. ⁸ Алай а Китап не айтады? «Аллахны сёзю санга жууукъду, сени ауузунгдады эм сени жүрегингдеди». Биз билдирген ийман сёзю ма буду. ⁹ Иссаны Раббий болгъанын ачыкъ айтып, ауузунг бла шагъатлыкъ этсенг, жүрегинг бла да, Аллах Аны ёлгенледен тиргизгенине ийнансанг, къутхарыллыкъса. ¹⁰ Нек десенг адам жүреги бла ийнанып ариуланады, ийнанганына уа ауузу бла шагъатлыкъ этип къутхарылады. ¹¹ Китапда: «Анга ийнанган бир адам да айып аллыкъ тьююдю» деп айтылады. ¹² Мында иудейлилени бла башха миллетлилени арасында башхалыкъ жокъду; нек десегиз Раббий барысында да бирди, Аны чакъыргъанланы барына да Аны байлыгъы кёпдю. ¹³ «Раббийни атын айтып тилек этген хар адам къутхарыллыкъды». ¹⁴ Алай а Анга ийнанмагъанларын къалай чакъырсынла? Аны юсюнден эшитмегенлерине къалай ийнансынла? Хапар бериучю болмаса къалай эшитсинле? ¹⁵ Сора хапар къалай берсинле, хапар берирге ийилмеселе? Китапда жазылгъаны кибик: «Жарашыулукъну Хайыр Хапарын, ахшылыкъны Хайыр Хапарын билдиргенлени аякълары къалай алааматдыла!» ¹⁶ Алай а Хайыр Хапаргъа битеу бары тынгыламагъандыла. Ол себепден Иешая: «Раббий! Биз берген хапаргъа ким ийнанды?» – деп айтады. ¹⁷ Алай бла ийман Хайыр Хапарны эшитиуденди, эшитиу а Аллахны сёзю билдирилиуонденди. ¹⁸ Алай а сорама: ала эшитмегенмидиле? Ол угъай эсенг: «Аланы ауазлары битеу жерни юсюнде

эшитилгенди эм аланы сёзлери дуняны чегине дери жетгенди». ¹⁹ Энтда сорама: Израиль билмегенмиди? Алай а бек алгъа Муса: «Болмагъан халкъ бла Мен сизде эришлик чыгъарырма, сизни оюмсуз халкъ бла ачыуландырырма», – деп айтады. ²⁰ Иешая уа: «Мени излемегенле Мени тапхандыла, Мени юсюмден сормагъанлагъа Мен ачыкъ болгъанма», – деп таукел айтады. ²¹ Израильни юсюнден а: «Мен сау кюнню бу тынгыламаучу, бойсунмаучу халкъгъа къолларымы узатып тургъанма», – деп айтады.

11 Алай бла сорама: Аллах Кесини халкъын атыпмы къойгъанды? Чыртда угъай! Нек десегиз мен да Израильлиме, Ибрахимни урлугъунданма, Беняминни тукъумунданма. ² Аллах Кесини алгъындан билген халкъын атмагъанды. Неда Сыйлы Китапда Илиясны юсюнден не айтылгъанын ол Израильден Аллахха къалай тарыгъып: ³ «Раббий! Сени файгъамбарларынгы ёлтюргендиле, Санга къурман этилиучю жерлени бузгъандыла; жангыз мен къалгъанма, мени жанымы да алыргъа излейдиле», – деп айтханын билмеймисиз? ⁴ Аллах а жуабында анга не айтады? «Баалны аллында тобукъланмагъан жети минг адамны Мен Кесиме сакълагъанма», – дейди. ⁵ Аны кибик эндиги заманда да, Аллахны шафауаты бла сайланган гитче жамауат барды. ⁶ Шафауат бла болгъан эсе уа, сора сууап ишледен тьююдю, алайсыз шафауат энди шафауат болмаз эди. ⁷ Сора не? Израиль нени излеген эсе да, анга жетмегенди; сайланганла уа жетгендиле, къалгъанлары уа терсакъыл болгъандыла. ⁸ Китапда жазылгъаны кибик: «Аллах бююннге дери окъуна алагъа жукълатыу халны, кёрмеген кёзлени эм эшитмеген къулакъланы бергенди». ⁹ Дауут да: «Аланы ашлары алагъа тузакъ, къапхан болсун, уругъа жыгъылып, азапларына тюшюнле! ¹⁰ Аланы кёзлери кёрмез кибик къарангы болсун. Аркъаларын да ёмюрлюкге гуппур эт!» – деп айтханды. ¹¹ Алай бла сорама: ала тайып къалырчамы абынып тыйылгъандыла? Чыртда угъай! Алай а алада эришиулюк чыгъарыр ючюн, аланы этген терсликлеринден, башха миллетлеге къутхарылыу берилгенди. ¹² Сора аланы терсликлери дунягъа байлыкъ келтирген эсе, аланы жарлы болуулары да башха миллетлеге байлыкъ келтирген эсе, тамамлыкълары уа андан да уллу байлыкъ келтирликди! ¹³ Сизге, башха миллетлилеге айтама: миллетлени абустолуча, къуллукъ этиуюмю мен махтаулу этеме. ¹⁴ Алай бла кеси миллетлилеримде эришиулюк чыгъарып, аладан бир къауумларын къутхарыргъа болурма деп умут этеме. ¹⁵ Нек десегиз аланы къоюулары

дуниягъа Аллах бла жарашыулукъ келтирген эсе, къабыл этилликлери уа ёлжумден жашаугъа кёчюу туюл эсе, неди? ¹⁶ Тылыны башламы сыйлы эсе, саулай да сыйлыды; эм терекни тамыры сыйлы эсе, бутакълары да сыйлыдыла. ¹⁷ Бутакъладан бир бёлеги сыннган эселе уа, сен а, кийик зейтун терек, аланы жерлерине жалгъанып, зейтун терекни тамырына бла сууна ала бла бирча къошулгъан эсенг, ¹⁸ Сора бутакъланы алларында асыры бек махтанма; махтана эсенг а, тамырны сен тутмай, алай а тамыр сени тутханын эсинге тюшюр. ¹⁹ Сен а: «Мен жалгъаныр ючюн сыннгандыла бутакъла», – деп айтырса. ²⁰ Тюздю. Ала иймансызлыкъдан сыннгандыла, сен а ийманынг бла тураса: ёхтем болма, алай а къоркъ. ²¹ Нек десенг Аллах терекни кеси бутакъларын аяп къоймагъан эсе, сора сакъ бол, сени аяп къоярмы? ²² Алай бла Аллахны ахшылыгъын эм къатылыгъын кёресе. Ол тайып къалгъанлагъа къатыды; санга уа, Аны ахшылыгъында турсанг, ахшылыкълды; турмасанг а, сен да кесилип тюшериксе. ²³ Алай а ала да ийнанмауда турмасала, жангыдан жерлерине жалгъанырыкъдыла; нек десегиз аланы дагъыда жалгъаргъа Аллахны кючю барды. ²⁴ Ол себепден сен, табийгъатда кийик зейтун терекден кесилип, сени табийгъат халингде болмагъан иги зейтун терекге жалгъаннган эсенг, сора бегирек да ол керти бутакъла кеслерини зейтун тереклерине жалгъанырла! ²⁵ Къарындашла, сиз кесигизни уллудан кёрмез ючюн, бу тасханы сизге билдирмей къояргъа суймейме: Израильни терсакъыл болгъаны жангыз бир заманнга дери, башха миллетлиледен къутхарыллыкъланы саны толгъунчугъа дериди. ²⁶ Алай бла битеу Израиль къутхарыллыкълды, Китапда: «Къутхарыучу Сиондан келликди эмда Якъупдан аллахсызлыкълны кетерликди. ²⁷ Аланы гюняхларын къурутхан заманымда Мени ала бла этерик кесаматым буду», – деп жазылгъаны кибики. ²⁸ Хайыр Хапарны бериу жанындан, сизни ючюн ала жауладыла; сайланыуну жанындан а, аталарыны хурметинден Аллах суйгенледиле. ²⁹ Нек десегиз Аллахны саугъалары бла чакъырыуу ызына алынмайдыла. ³⁰ Сиз да бир заманлада Аллахха бойсунмай эдигиз, энди уа аланы бойсунмаулары бла Ол сизге мархамат этгенди. ³¹ Муну кибики, Ол, сизге мархамат этгенича, алагъа да мархамат этер ючюн, ала да энди бойсунмаучу болгъандыла. ³² Нек десегиз Аллах, барысына да мархамат этер ючюн, барысын да бойсунмаугъа жесир этгенди. ³³ Эй, Аллахны байлыгъы, терен акъыллылыгъы эм билими къалай чексиз уллуду! Аны къадарлары акъылгъа сыйынмазча, Аны жоллары да тинтип билмезча къалай сейирликдиле! ³⁴ «Раббийни

акъылын ким билгенди? Неда Анга ёзюр ким болгъанды?» ³⁵ «Неда алгъындан Анга ким зат бергенди, Ол къайтарып берирге борчлу болур кибики?» ³⁶ Нек десегиз хар неда Анданды, Аны юсю блады эмда Аны ючюндю. Ёмюрледе да махтау Анга болсун. Амин.

12 Алай бла, къарындашла, Аллахны мархаматлылыгъыны хатыры бла сизден тилейме, кесигизни Аллахха тири, сыйлы, Аны ыразы этиучю къурманнга беригиз. Анга тюз акъыл бла алай къуллукъ этерсиз. ² Эмда бу ёмюрню халы бла келишмегиз, алай а Аллахны ыразы этген ахшылыкълы, тамам толу буйругъу не болгъанын сиз ангылар ючюн акъылыгъызын жангырыуу бла тюрленигиз. ³ Аллах манга берген шафауатха кёре, сизни хар биригизге да айтама: кеси юсюгюзден кереклисинден кёп ойлашмагъыз; алай а Аллах хар биригизге да юлешип берген ийманыгъызын мардасына кёре эслилик бла ойлашыгъыз. ⁴ Нек десегиз, бизни бир чархыбызда кёп санла болуп, алай а битеу санланы ишлери бирча болмагъаны кибики, ⁵ Биз да кёп эсек да, Масихде бир чарх къурайбыз, башха-башха уа бирибиз-бирибизге санлабыз. ⁶ Аллахны бизге берген шафауатына кёре, бизни тюрюню фахмуларыбыз барды. Файгъамбарлыкъ фахмусу болгъан адам, ийманыны мардасына кёре, файгъамбарлыкъ этсин; ⁷ Къуллугъу болгъан, къуллукъ этиуде турсун; устаз эсе устазлыкъ этсин. ⁸ Насийхатчы эсе, насийхат берсин; юлешуочю эсе, чомартлыкъ бла юлешсин; башчы эсе, кёл салып башчылыкъ этсин; мархамат этиу фахмусу болгъан муну жарыкъ кёллюлюк бла этсин. ⁹ Суймеклигиз кёзбаусуз болсун. Аманлыкъдан жийиргенигиз, ахшылыкългъа жабышыгъыз. ¹⁰ Ариу хал бла бир-биригизге къарындаш суйюучюле болугъуз. Бир-биригизге хурмет этиуде эришигиз. ¹¹ Кёл салыудан къарыусуз болмагъыз, нюр бла жаныгъыз, Раббийге къуллукъ этигиз. ¹² Ышаныуу бла къууаныгъыз, къыйынлыкълда тёзюмлю, тилек этиуде тохтаусуз болугъуз. ¹³ Сыйлыланы кереклилерине къайгырып къарагъыз, къонакъ алыучу болургъа эришигиз. ¹⁴ Сизге зулму этгенлеге алгъыш этигиз; алгъыш этигиз, къаргъыш а этмегиз. ¹⁵ Къууаннганла бла къууаныгъыз, жилигъанла бла жилигъыз. ¹⁶ Кеси арагъызда бир акъыллы болугъуз. Уллу билимлики этерге кюрешмегиз, алай а сабырлагъа нёгер болугъуз, кесигизни уллудан кёрмегиз. ¹⁷ Бир кишиге да аманлыкъ ючюн къайтарып аманлыкъ этмегиз, алай а битеу адамлагъа иги кёрюнген затланы этерге кюрешигиз. ¹⁸ Сизни жаныгъыздан онг бар эсе, битеу адамла бла жарашыулукълда болугъуз.

¹⁹ Кесигиз ючюн дерт жетдирмегиз, суйюлюннгенле, алай а муну Аллахны чамланууна бошлап кьоюгуз. Нек десегиз Китапда: «Дерт жетдириу Мениди, Мен тийишлисин берирме, – дейди Раббий», – деп жазылганды. ²⁰ Алай бла душманынг ач эсе, анга ашат; суусап эсе, анга ичир. Нек десенг муну этип, сен аны башына жаннган кесеуле жыярса .

²¹ Аманлыкъгъа хорлатма, алай а аманлыкъны игилик бла хорла.

13 Хар адам баш властьлагъа боюн салсын; нек десегиз Аллахдан болмагъан власть жокъду, болгъан властьла уа Аллах жанындан салыннгандыла. ² Ол себепден властхъа къажу болгъан, Аллах салгъаннга къажу болады; къажу болгъанла уа кеслери-кеслерине айып алырла. ³ Нек десегиз башчылыкъ этиучюле иги ишле ючюн кьоркьунчлу тьююдюле, алай а аман ишле ючюн кьоркьунчлудула. Сюемисе властан кьоркьмазгъа? Игилик эт, сора андан махтау алырса. ⁴ Нек десенг башчы санга игилик болур ючюн Аллахны жумушчусуду. Аманлыкъ эте эсенг а, кьоркь! Нек десенг ол кылычны бош жюрютмейди, аманлыкъ этгенге дерт жетдирип азап берир ючюн ол Аллахны жумушчусуду. ⁵ Ол себепден, азапдан кьоркьуп боюн салгъан бла да кьалмай, алай а бетсинип боюн салыргъа керекди. ⁶ Жасакъ да сиз аны ючюн бересиз; башчыла, Аллахны жумушчулары болуп, тохтаусуз аны бла кюрешедиле. ⁷ Алай бла хар кимге тийишлисин беригиз: жасакъ тийишлиге – жасакъ; хакъ тийишлиге – хакъ; кьоркьуу тийишлиге – кьоркьуу; хурмет тийишлиге – хурмет. ⁸ Бир-биригизни суйюуден башха бир кишиге бир затдан борчлу болуп кьалмагъыз; нек десегиз башханы суйген, Тауратны Законун толтургъанды. ⁹ Нек десегиз: «Зийна этме», «Елтюрме», «Урлама», «Жалгъан шагъатлыкъ этме», «Башханы затын кюсеме» деген эмда битеу кьалгъан фарызла: «Жуугъунгу, кесингкесинги суйгенча суй» деген сёз бла кысха ангылатылады. ¹⁰ Суймеклик жуугъуна аманлыкъ этмейди, алай бла суймеклик Тауратны Законун толтурууду. ¹¹ Сиз, жашагъан заманны ангылап, алай этигиз. Энди бизге жукъудан уяныр сагъат келгенди. Нек десегиз ийман салгъан заманыбыздан эсе, кьутхарылыубуз энди жуукъду. ¹² Кече озгъанды, кюн а жуукълашханды: алай бла, къарангылыкъны ишлерин атып, жарыкъны сауутларын юсюбюзге киейик. ¹³ Не тойгъа-оюннга эм ичгичиликге, не хаулеликге эм адепсизликге, не къаугъалагъа эм зарлыкъгъа кесибибизни бермегенлей, кюндюзгю кюндеча, кесибибизни иги низам бла тутайыкъ. ¹⁴ Алай бла Раббийибиз Масих

Иссаны кубеча юсюбюзге кийигиз эмда гюняхлы табийгъатыгъызны кюсегенлерине бой салыуну ойламагъыз.

14 Ийманы къарыусуз адамны фикирлени юсюнден даулашмай къабыл этигиз. ² Нек десегиз биреу хар нени да ашаргъа жарагъанына толу ийнанады, къарыусуз а жаланда тахта кёгетле ашайды. ³ Хар нени да ашагъан адам ашамагъанны сансыз этмесин; ашамагъан да ашагъанны терслемесин. Нек десенг Аллах аны къабыл этгенди. ⁴ Кимсе сен, башханы кьулун терслеген? Кьулну ариулагъан да, терсге санагъан да кесини бийиди. Эмда кьул тюз болуп чыгъарыкъды, нек десенг аны ариуларгъа Аллахны кючу барды. ⁵ Биреу кюнню кюнден айырып башха кёреди, башхасы уа хар кюнню да бирчагъа санайды. Хар ким кеси акъылы ийнандыргъанча этсин. ⁶ Кюнлени айыргъан адам Раббий ючюн айырады. Кюнлени айырмагъан адам да Раббий ючюн айырмайды. Хар нени да ашагъан адам Раббий ючюн ашайды, нек десенг Аллахха шукур этеди. Бир къауум затланы ашамагъан адам да Раббий ючюн ашамайды эм Аллахха шукур этеди. ⁷ Бизден бир киши да кеси ючюн жашамайды эм бир киши да кеси ючюн ёлмейди. ⁸ Жашай эсек да, Раббий ючюн жашайбыз, ёле эсек, Раббий ючюн ёлебиз. Ол себепден, жашай эсек, не да ёле эсек да, хар заманда да Раббийибиз. ⁹ Нек десегиз Масих, ёлгенлеге да, саулагъа да бийлик этер ючюн, ёлюп тиргизилгенди эм жангыдан сау болгъанды. ¹⁰ Сен а къарындашынгы нек терслейсе эмда къарындашынгы нек сансыз этесе? Биз барыбыз да Масихни сюдюню аллына тюшерикбиз. ¹¹ Нек десегиз Китапда: «„Мен жашауум бла ант этеме“, дейди Раббий, „Мени аллымда хар тобукъ сеждагъа ийилликди эм хар тил да Мени Аллах болгъанымы айтып шагъатлыкъ этерикди“», – деп жазылганды. ¹² Алай бла, бизни хар бирибиз да Аллахха кеси ючюн жууап берликди. ¹³ Мындан арысында уа бир-бирибизни терслеуню къояйыкъ, андан эсе уа къарындашха тыйгъыч болмазгъа не да аны абындырлыкъ зат этмезге ойлашайыкъ. ¹⁴ Кеси-кесинде харам зат болмагъанын билеме эм Раббий Иссаны болуп мынга толу ийнанама. Алай а не затны да харамгъа санагъан адамгъа ол зат харамды. ¹⁵ Сен ашагъан зат ючюн къарындашынгы жаны кыйнала эсе уа, сен энди суймеклик бла этмейсе; Масих аны ючюн ёлген адамны, сен ашынг бла жойма! ¹⁶ Сизни ахшылыгъыгъыз аманланмасын. ¹⁷ Нек десегиз Аллахны Патчахлыгъы аш бла суусун тьююдю, алай а тюзлюклюк, жарашыулукъ эмда Сыйлы Нюрде кьууанчды. ¹⁸ Муну бла Масихке ким кьуллукъ эте эсе да, ол Аллахны ыразы этеди эм

адамла къабыл кёрюрге тийишлиди. ¹⁹ Алай бла жарашулуку келтирген эм бир-бирибизни нюр бла кючлендириуге жарагъан затланы излейик. ²⁰ Аш ючюн Аллахны ишин бузма! Хар аш да тазады, алай а кесини ашагъан заты бла башхалагъа тыйгъыч болгъан адам аманлыкъ этеди. ²¹ Къарындашынга тыйгъыч боллукъ, аны абындырлыкъ неда къарыусуз этерик бир зат ны этгенден эсе, эт ашамагъан, чагъыр ичмеген эм аллай бир затны да этмеген игиди. ²² Сени ийнаныуунгму барды? Аны Аллахны аллында кесикесингде тут. Кеси къабыл кёрген затдан кесин терслеменге адам насыплыды. ²³ Шупха этген адам а, аны ашай эсе, терс болады, нек десегиз ийнаныуу бла ашамайды. Ийнаныуу бла этилмеген хар зат да гюняхды. ²⁴ Мен жайгъан Хайыр Хапар бла эм Масих Иссаны билдириуу бла, аны юсюнден ёмюрлюк заманладан да айтылмай тургъан тасханы ачылыуу бла сизни бегимли этерге Аллахны кючю барды. ²⁵ Ол тасха уа энди баям этилгенди эмда ёмюрлюк Аллахны буйругъуна кёре файгъамбарланы жазгъанлары бла битеу миллетлеге ийманнга боюн салдырыр ючюн билдирилгенди. ²⁶ Терен акъыллы бир Аллахха, Масих Иссаны юсю бла ёмюрледе да махтау болсун. Амин.

15 Биз, ийманы къарыулула, кесибиз суйгенни этмей, къарыусуланы зайифликлерин кётюрюрге борчлубуз. ² Бизни хар бирибиз да, жуугъун нюр бла бегимли этер ючюн, анга игилик болсун деп, жуугъуну кёлуне жараргъа керекди. ³ Нек десегиз Масих да Кесини кёлуне жараргъа кюрешмегенди, алай а: «Санга аман айтычуланы бедеш сёзлери Мени юсюме тюшгендиле», – деп жазылгъаныча болгъанды. ⁴ Битеу алгъындан жазылгъанла уа, бизге акъыл юретир ючюн, биз Сыйлы Китапладан алгъан тэзюмлюк бла эм кёл этиуу бла бизни ышаныуубуз болур ючюн жазылгъандыла. ⁵ Тэзюмлюк бериучю эм кёл этдириучю Аллах а, Масих Иссаны юретирюне кёре, сизни арагъызда бир акъыллы болууну сизге берсин. ⁶ Алай бла бир ниетли болуп, бир ауздан бизни Раббийибиз Масих Иссаны Атасы Аллахха махтау салырсыз. ⁷ Ол себепден Масих, Аллахха махтау бо лур ючюн, сизни къабыл этгени киби, сиз да бир-бирибизни къабыл этигиз. ⁸ Айтханым буду: Масих Исса Аллахны ышангылы болгъанын кёркюзтюр ючюн иудейлиге къуллукъ этиучю болгъанды. Ол аланы аталарына берилген ант сёзле толсунла ⁹ Эм башха миллетле да Аллахны мархаматы ючюн Анга махтау салсынла деп, алай этгенди. Китапда жазылгъаны киби: «Аны ючюн Санга миллетлени арасында шукур этерикме эм Сени атынга зикир айтырыкъма». ¹⁰ Эм дагъыда:

«Эй миллетле, Аны халкъы бла бирге къууаныгъыз!» ¹¹ Эмда: «Битеу миллетле, Раббийге шукур этигиз, битеу халкъла, Анга махтау салыгъыз!» – деп айтылады. ¹² Иешая да: «Ишайны тамырындан Биреу келликди, миллетлеге башчылыкъ этерге турлукъду. Миллетле Анга ышанырыкъдыла», – деп айтады. ¹³ Умут берген Аллах, сиз Сыйлы Нюрню кючюнден ышаныуу бла бай болур ючюн ийманда сизни хар тюрлю къууанчдан эм ырахатлыкъдан толтурсун. ¹⁴ Мен кесим да, къарындашларым, сиз игилик этиуден эм хар тюрлю билимден толу болгъаныгъызгъа эмда бир-бирибизге насийхат берирге болаллыгъыгъызгъа толу ийнанама. ¹⁵ Алай а, къарындашларым, манга Аллахдан берилген шафауат бла бир къауум затланы сизни эсигизге тюшюрюр ючюн, сизге бираз таукеллик бла жазгъанма. ¹⁶ Аллахны шафауаты бла мен Масих Иссагъа миллетледе къуллукъ этиучю болгъанма. Миллетле Сыйлы Нюр бла сыйлы болуп, Аллахны ыразы этген къурман болур ючюн, мен Аллахны Хайыр Хапарын дин къуллукъчуча жаяма. ¹⁷ Алай бла, мен Масих Иссаны болуп, Аллахха этген къуллукъум бла махтаналлыкъма. ¹⁸ Нек десегиз Масих миллетлени ийманнга бойсундурур ючюн, мени юсюм бла, сёз бла эм иш бла, илишанланы эм сейирлик ишлени кючю бла, Аллахны Нюрнюню кючю бла этгенледен башха бир затны да айтыргъа таукел болаллыкъ туюлме. ¹⁹ Алай бла, мен, Иерусалимден башлап Иллириягъа дери айланып, Масихни Хайыр Хапарын хар жерде жайгъанма. ²⁰ Аны юсюне да мен, башха адам салгъан мурдорну юсюнде къурамаз ючюн, Хайыр Хапарны Масихни аты белгили болмагъан жерледе жаяргъа кюрешгенме, ²¹ Китапда: «Аны хапарын билмегенле кёрлюкдюле, эшитмегенле да билликдиле», – деп жазылгъаны киби. ²² Ма бу уа манга, сизге келирге кёп кере чырмау болгъанды. ²³ Энди уа, бу къыраллада мен урунмагъан жер къалмай, сизге уа кёп жылладан бери келирге суйюп тургъаным себепли, ²⁴ Испаниягъа барыргъа тебиреген заманымда сизге келликме. Ол себепден, алайтын барып, сизни кёрюрге эм сизни кёрюп бираз зауукъ этгенден сора уа, сиз мени ары ашырырсыз деп умут этеме. ²⁵ Энди уа мен, сыйлыланы кереклилерине бир кесек жарар ючюн, Иерусалимге барама. ²⁶ Нек десегиз Македонияны бла Ахаяны жамауатлары Иерусалимде сыйлыланы арасында жарлылагъа бираз болушургъа къабыл кёргендиле. ²⁷ Хау, къабыл кёргендиле. Кертиси да алагъа борчлудула. Нек десегиз миллетле аланы нюр жанындан игиликлерине къошулгъан эселе, сора аланы дуня жанындан кереклилерине жараргъа да

керекдиле. ²⁸ Ол ишни толтуруп, жыйылган садакьаны алагъа тюз тапдыргъандан сора, мен сизни жерлени юсю бла Испаниягъа кетерме. ²⁹ Сизге келген заманымда уа, Масихни Хайыр Хапарыны толу ахшылыгъы бла келлигим да билеме. ³⁰ Алай болсада, къарындашла, мени бла бирге мени ючюн Аллахдан тилек этерге кюреширигизни, Раббийибиз Масих Исса бла эм Сыйлы Нюрню суймеклиги бла сизден тилейме. ³¹ Мен Иудеядагъы иймансызладан къу тулур ючюн эм мени Иерусалимдеги жамауатха къуллукъ этиуюмю сыйлыла къабыл этер ючюн ³² Эмда Аллах буюрса, мен сизге къууанч бла келип, сизни бла жюрегим ырахат болур ючюн тилек этигиз. ³³ Ырахатлыкъ бериучю Аллах сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

16 Бизни эгечибиз, Кенхреяны жамауатыны болушлукъчусу, Фибини сизге танытып иеме: ² Сыйлылагъа тийишлисича Раббий ючюн аны къабыл этигиз, сизде ол не керекли болсада болушугъуз; нек десегиз ол кеси кёплеге да, мени кесиме да болушлукъчу болуп тургъанды. ³ Масих Иссада мени биргеме урунган нёгерлерим Прискилагъа бла Акилагъа салам айтыгъыз. ⁴ Ала мени жаным ючюн кеслерини башларын да аямагъандыла, алагъа жангыз мен ыспас этип къалмай, алай а башха миллетледен болган жамауатла барысы да ыспас этедиле. Аланы юйдеги жамауатларына да салам айтыгъыз. ⁵ Ахиячыладан Масиххе бек алгъа ийнанган, мен суйюучю Эпенетге салам айтыгъыз. ⁶ Бизни ючюн кёп урунган Мариямгъа салам айтыгъыз. ⁷ Мени жуукъларым эм мени бла бирге тюрмеде болган, абустолланы арасында махтаулу болган эм Масиххе менден да алгъа ийнанган Андроникге бла Юниягъа салам айтыгъыз. ⁸ Раббийни жолунда багъалы шуёхум Ампилиятха салам айтыгъыз. ⁹ Масихни жолунда бизни бла урунган нёгерибиз Урбаннга эм мени багъалы шуёхум Стахисге салам айтыгъыз. ¹⁰ Масихни жолунда сыналган Апеллиге салам айтыгъыз. Аристулуну

юйдегилеринден болганлагъа салам айтыгъыз. ¹¹ Мени жууугъум Иродийоннга салам айтыгъыз. Наркисни юйдегилеринден Раббийде болганларына салам айтыгъыз. ¹² Раббий ючюн урунган Трифенагъа бла Трифосагъа салам айтыгъыз. Раббий ючюн кёп урунган багъалы шуёхум Персидагъа салам айтыгъыз. ¹³ Раббий сайлагъан Руфха эм аны манга да аналыкъ этген анасына салам айтыгъыз. ¹⁴ Асинкритге, Флегоннга, Эрмасха, Патробасха, Эрмисге эм ала бла болган башха къарындашлагъа салам айтыгъыз. ¹⁵ Филологга эм Юлиягъа, Нирейге эм аны эгечине, Олимпасха эм битеу ала бла болган сыйлылагъа салам айтыгъыз. ¹⁶ Бир-биригизни сыйлы уппа этиу бла саламлашыгъыз. Масихни битеу жамауатлары сизге салам айтадыла. ¹⁷ Къарындашла, сизден тилейме, ол сиз юйренген окъуугъа къарамагъанлай, сизни арагъызда айырылыула чыгъаргъанладан эм чырмау этгенледен кесигизни сакълагъыз эм аладан бир жанына туругъуз. ¹⁸ Нек десегиз аллай адамла бизни Раббийибиз Масих Иссагъа къуллукъ этмейдиле, алай а кеслерини къарыналарына къуллукъ этедиле; ала кёзбаулукъ бла эм сёзге усталыкъ бла хыйласыз адамланы жюреклерин терилтедиле. ¹⁹ Сизни ийманнга боюн салгъаныгъыз барыбызгъа да белгилиди. Ол себепден мен сизни ючюн къууанама, алай а сизни ахшылыкъгъа акъыллы, аманлыкъгъа уа хыйласыз болуругъузну сюеме. ²⁰ Ырахатлыкъ бериучю Аллах а, шайтанны къысха заманда сизни аякъ тубюгюзде ууатырыкъды. Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни бла болсун! Амин. ²¹ Мени биргеме урунган нёгерим Тимотей эм Лукий, мени жуукъларым Ясон эм Сосипатер сизге салам айтадыла. ²² Мен, бу къагъытны жазган Тертый да, Раббийде сизге салам айтама. ²³ Мени эм битеу жамауатны къонакъбайы Гай сизге салам айтады. Шахарны казнасын сакълаучу Эраст эм Кууарт къарындаш сизге салам айтадыла. ²⁴ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

1 КОРИНФЛИЛЕГЕ

1 Аллахны буйругъу бла Масих Иссаны абустолу болургъа чакъырылгъан мен Пауулдан эм Состен къарындашдан 2 Аллахны Коринфде болгъан жамауатына салам! Сизге – Масих Иссада сыйлы этилип, сыйлы болургъа чакъырылгъанлагъа эм хар жерде барыбызны Раббийи Масих Иссаны атын айтып тилек этген битеу адамлагъа – 3 Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан шафауат эм ырахатлыкъ болсун. 4 Сизни ючюн, Аллах Масих Иссада сизге берген шафауат ючюн, тохтамай, Аллахыма шукур этеме. 5 Масих Иссада сиз хар не бла да, хар тюрлю сёз бла эм хар тюрлю билим бла бай болгъансыз; 6 Нек десегиз Масихни юсюнден шагъатлыкъыбыз сизде бегимли болгъанды. 7 Алай бла, сиз Раббийибиз Масих Иссаны келлигин сакълауугъузгъа кёре, сизни бир тюрлю факхмудан да кемлигигиз жокъду. 8 Раббийибиз Масих Исса уа, Кесини кюнюнде сиз айыпсыз болур ючюн, сизни ахырына дери бегимли этерикди. 9 Сизни Кесини Уланы Раббийибиз Масих Исса бла бирикмекликге чакъыргъан Аллах ышаннгылыды. 10 Къарындашла, Раббийибиз Масих Иссаны аты бла сизге жалбарам, сиз барыгъыз да бирни айтыгъыз, арагъызда айырылыу болмасын, сиз бир ниетде эм бир акъылда бирлешигиз. 11 Нек десегиз, къарындашларым, сизни арагъызда даулашыула болгъаны, Хлойну юйдегилеринден манга билдирилгенди. 12 Айтханым буду: сизни хар биригиз да: «Мен Пауулнукъума», «Мен Аполлоснукъума», «Мен Кефаныкъыма», «Мен а Масихникиме», – деп айтады. 13 Сора Масих юлешингенми этгенди? Сора сизни ючюн къачча Пауулму керилгенди? Неда сиз Пауулну аты ючюнмю сууда кёмюлдюрюлгенсиз? 14 Кеси атынг ючюн сууда кёмюлдюргенсе деп манга киши айтмаз ючюн, 15 Крисп бла Гайдан башха сизден биригизни да мен сууда кёмюлдюрмегениме Аллахха шукур этеме. 16 Мен Истефанасны юйюрюн да сууда кёмюлдюргенме. Башхаланы кёмюлдюргенме деб'а билмейме. 17 Масих мени сууда кёмюлдюрюрге туюл, алай а Масихни къачда ёлюмюню магъанасын кетермез ючюн, акъылман сёзлеге таянмай Хайыр Хапарны билдирирге ийгенди. 18 Къачны юсюнден сёз

жоюла тургъанлагъа акъылсызлыкъды, бизге уа, къутхарылгъанлагъа, Аллахны кючюдю. 19 Нек десегиз Китапда: «Акъылманланы акъылманлыкъларын жоярма, оюмлуланы да оюмларын бузарма», – деп жазылгъанды. 20 Къайдады акъылман? Къайдады алим? Къайдадыла бу ёмюрню философлары? Аллах бу дуняны акъылманлыкъы акъылсызлыкъ болгъанын кёргюзтмегенмиди? 21 Нек десегиз Аллахны акъылманлыкъына кёре, бу дуня кесини акъылманлыкъы бла Аллахны танымагъаны себепли, Аллах ийнаннганланы, акъылсызлыкъгъа саналгъан хапар бла къутхарыргъа тап кёргенди. 22 Нек десегиз иудейлиле сейирлик илишанла даулайдыла, греклиле уа акъылманлыкъ излейдиле; 23 Биз а, къачха керилген Масихни билдиребиз. Иудейлиле муну айыпха, греклиле уа акъылсызлыкъгъа санайдыла. 24 Алай а Масих, иудейлиледен да, греклиледен да чакъырылгъанланы кеслерине Аллахны кючюдю эмда Аллахны акъылманлыкъыды. 25 Нек десегиз Аллахны «акъылсыз» деп айтылгъан заты адамланы акъылманлыкъларындан эсе уллуду, Аллахны «къарыусуз» деп айтылгъаны да адамладан эсе кючлюдю. 26 Къарындашла, сиз, чакъырылгъанла, кимле болгъаныгъызгъа къарагъыз: адамланы ёлчеулерине кёре, сизни арагъызда кёп туюлдюле акъылманла, кёп туюлдюле къарыулула, кёп туюлдюле асыл адамла. 27 Алай а Аллах, акъылманланы уялтыр ючюн, бу дуняны акъылсыз деп айтханларын сайлагъанды. Аллах, кючлюлени уялтыр ючюн, бу дуняны къарыусуз деп айтханларын сайлагъанды. 28 Эмда, уллугъа саналгъанланы кетерир ючюн, Аллах бу дуняны асылсыз эм сансыз деп айтханларын, бир затха да саналмагъанланы сайлагъанды. 29 Бир адам да Аны аллында махтанмаз ючюн алай этгенди. 30 Алай а сиз Аллахны болушлугъу бла Масих Иссасыз. Масих а бизни ючюн Аллахдан келген акъылманлыкъ, тюзлюклюк, сыйлылыкъ эмда гюняхларыбызны тёлеген болуп къалгъанды, 31 Аны ючюн, Китапда жазылгъаны кирик: «Махтанган Раббий бла махтансын».

2 Къарындашла, мен, сизге келип, Аллахны юсюнден шагъатлыкъны сизге билдирген заманында сёзюю неда акъылманлыкъны онглулугъу бла келмеген эдим. ² Нек десегиз мен сизни арагъызда болгъан заманында Масих Иссадан эм Аны къачха керилип ёлгенинден башха бир зат да билмезге бегим этген эдим. ³ Эмда мен сизге къарыусулукъ бла, къоркъуулукъ бла эмда уллу титиреулукъ бла келген эдим. ⁴ Мени сёзюю да, ууаз бериуою да адамны акъылманлыгъындан ийнандырыучу сёзледен туююл, алай а Сыйлы Нюрню кючлендириуюню шартларындан эди. ⁵ Сизни ийманыгъыз адамны акъылманлыгъына туююл алай а Аллахны кючюне таяныр ючюн, алай этгенме. ⁶ Акъылманлыкъны уа биз тамамлыкъгъа жетишгенлени арасында билдиребиз, алай а билдиргенибиз бу ёмюрню кёпге бармазлыкъ башчыларыны акъылманлыкълары туююлдо. ⁷ Алай а Аллах ёмюрледен да алгъа бизни махтауубузгъа буюргъан, Аллахны таша, жашырын акъылманлыгъын билдиребиз. ⁸ Аны уа бу ёмюрню башчыларындан бир киши да ангыламагъанды, нек десегиз ангылагъан болсала эди уа, махтаулу Раббийни къачха кермез эдиле. ⁹ Алай а, Китапда жазылгъаны киби: «Аллах Аны суйгенлеге не хазырлагъанын кёз да кёрмегенди, къулакъ да эшитмегенди эм ол адамны жүрегине да келмегенди». ¹⁰ Бизге уа Аллах аны Кесини Нюрю бла ачыкъ этгенди, нек десегиз Нюр хар нени да Аллахны теренликлерин да тинтеди. ¹¹ Нек десегиз адамны ойлашыуларын адамны ичинде болгъан кеси нюрюнден башха ким биледи? Аны киби, Аллахны ойлашыуларын да Аллахны Нюрюнден башха киши билмейди. ¹² Алай а, бизге Аллахдан берилген саугъаланы билир ючюн, биз бу дунияны нюрюню туююл, Аллахдан келген Нюрню къабыл этгенбиз. ¹³ Нюрден болгъан затланы нюр сёзле бла ангылатып, аланы, адамны акъылманлыгъындан юретилен сёзле бла туююл, алай а Сыйлы Нюрден юретилен сёзле бла билдиребиз. ¹⁴ Табийгъат халы бла адам Аллахны Нюрюнден болгъан затланы къабыл этмейди. Нек десегиз ол быланы акъылсызлыкъгъа санайды, быланы юсюнден нюр бла оюм этилгени себепли, быланы ангыларгъа болалмайды. ¹⁵ Сыйлы Нюрге тынгылаучу адам а хар нени юсюнден да оюм этеди, аны юсюнден оюм этерге уа бир киши да болалмайды. ¹⁶ Нек десегиз: «Раббийни акъылын ким билгенди, Аны юретири киби?» Бизде уа Масихни акъылы барды.

3 Къарындашла, мен сизни бла Сыйлы Нюрге тынгылаучула бла сёлешгенча сёлеширге болалмагъанма, алай а гюняхлы табийгъатларына кёре жашагъанла бла, Масихни жолунда

къагъанакъ сабийле бла сёлешгенча сёлешгенме. ² Мен сизге къаты аш туююл, сют бергенме; нек десегиз сиз ол заманда къаты ашны ашаргъа болалмай эдигиз, энтда да болалмайсыз. ³ Не ючюн десегиз сиз алыкъа гюняхлы табийгъатыгъызгъа кёре жашайсыз. Сизни арагъызда зарлыкъ, даулашыула эм келишмеулукле бар эселе, сора сиз гюняхлы табийгъатыгъызгъа кёре жашагъанла эмда адамланы адетлерин этгенле туююлмюсюз? ⁴ Биригиз: «Мен Пауулнума», биригиз а «Мен Аполлоснума», – дей эсегиз, сора сиз гюняхлы табийгъатыгъызгъа кёре жашагъанла туююлмюсюз? ⁵ Кимди Пауул? Кимди Аполлос? Ала жалаңда сиз аладан эшитип ийман салгъан къуллукъ этиучюледиле. Раббий хар бирибизге бир иш бергенди. ⁶ Мен орнатханма, Аполлос сугъаргъанды, ёсдюрген а Аллах этгенди; ⁷ Ол себепден орнатыучу да, сугъарыучу да бошду, бары да ёсдюрюучю Аллахданды. ⁸ Орнатыучу бла сугъарыучу уа бирдиле, алай а хар бири да кесини урунууна кёре саугъа аллыкъды. ⁹ Нек десегиз биз Аллахха къуллукъ этиучю нёгерлебиз, сиз а Аллахны сабанысыз, Аллахны къурулуш межамысыз. ¹⁰ Мен Аллахдан манга берилген шафауат бла, ангылаулу къурулушчу киби, мурдор салгъанма, башхасы уа аны юсюнде ишлейди; алай а хар ким да къалай ишлегенине къарасын. ¹¹ Нек десегиз бир киши да салыннган мурдордан, алай демеклик Масих Иссадан башха мурдор салаллыкъ туююлдо. ¹² Ол мурдорню юсюнде алтындан, кюмюшден, асыл ташладан, агъачдан, биченден, саламдан ким ишлей эсе да, – ¹³ Хар кимни иши ачыкъ болур, нек десегиз къыямат кюн аны кёргюзтюр. Хар кимни иши от бла ачыкъ болур, хар ишни къаллай болгъанын от сынар. ¹⁴ Кимни ишлеген иши чыдаса, ол саугъа алыр. ¹⁵ Ишлеген иши кюйген адам а зараннга тюшер. Кеси къутхарылыр, алай а отню ичинден ётген киби болур. ¹⁶ Сиз Аллахны юйю болгъаныгъызны эм Аллахны Нюрю сизде жашагъанын билмеймисиз? ¹⁷ Аллахны юйю чачхан адамны уа, Аллах жоар; нек десегиз Аллахны юйю сыйлыды, ол юй а сизсиз. ¹⁸ Бир киши да кеси-кесин терилтмесин. Сизден биреу бу ёмюрде кесин акъылманнга санай эсе, ол керти акъылман болур ючюн «акъылсыз» болсун! ¹⁹ Нек десегиз бу дунияны акъылманлыгъы Аллахны аллында акъылсызлыкъды. Китапда жазылгъаны киби: «Аллах акъылманланы аланы хыйлачылыкълары бла тутады». ²⁰ Дагъыда: «Акъылманланы ойлашыулары фана болгъанын Раббий биледи», – деп жазылгъанды. ²¹ Алай бла бир киши да адамла бла махтанмасын; нек десегиз бары да сизнидиле: ²² Пауулму, неда Аполлосму, неда Кефамы, неда дуниямы, неда жашауму, неда

ёлуммю, неда бу сагъатдагъымы, неда келлик замандагъымы – бары да сизниди. ²³ Сиз а Масихнисиз, Масих а Аллахныды.

4 Алай бла хар ким да биз Масихни жумушчулары эм Аллахны сырларын жюрютгенле болгъаныбызны ангыларгъа керекди; ² Юй жюрютюучюледен изленнгени уа ышаннгылы болмакълыкъды. ³ Сиз неда башха адамла мени юсюмден не сюд этгенигизни мен бек аз эсима алама. Мен кесим-кесиме да сюд этмейме. ⁴ Мен кесимде бир терслик да кёрмей эсем да, аны бла уа кесими ариуламайма. Манга сюд этиучю Раббийди. ⁵ Ол себепден, Раббий келгинчи, замандан алгъа бир тюрлю сюд да этмегиз. Ол а къарангыда жашырылгъанланы жарыкъгъа чыгъарыр эм адамланы жюреклериндеги ниетлерин ачыкъ этер. Ол заманда уа хар кимге да махтау Аллахдан болур. ⁶ Къарындашла, сиз Китапда жазылгъандан артыкъ ойлашып кюрешмезге бизден юйренигиз эм биригиз-биригизден кесигизни уллугъа кётюрмегиз деп, мен сизни ючюн бу затланы кесиме бла Аполлосха жорукъ этгенме. ⁷ Нек десенг сени ким айырып башха кёреди? Сен Аллахдан алмагъан сени не затынг барды? Алгъан эсенг а, нек махтанаса, алмагъан кибики? ⁸ Сиз энди тойгъансыз, сиз энди бай болгъансыз, сиз бизсиз патчахлыкъ этесиз! Эй, сиз кертиси бла патчахлыкъ этге эдигиз, биз да сизни бла бирге патчахлыкъ этер кибики! ⁹ Мени акъылыма кёре, Аллах, биз абустолланы ёлтюрюлюрге сюд этилгенленича эм артда сахнагъа чыгъартханды. Нек десегиз биз, мёлеклеге да, адамлагъа да, битеу дунягъа тамашалыкъ болгъанбыз. ¹⁰ Биз Масих ючюн акъылсызбыз, сиз а Масихде акъыллысыз. Биз къарыусузбуз, сиз а кючлюсюз. Сиз махтаудасыз, биз а сансызлыкъдабыз. ¹¹ Эндиге дери окъуна ачлыкъгъа эм суусаплыкъгъа, жалангачлыкъгъа эм туюлююуге тёзезибиз, бир жерде да тынчаймай айланабыз ¹² Эм кеси къолларыбыз бла ишлеп урунабыз. Бизге аман айтадыла, биз алгъыш этебиз; бизге зулму этедиле, биз тёзезибиз; ¹³ Бизни сёгедиле, биз тилек этебиз; биз бу дунягъа багуш кибикибиз, бюгюннге дери бары да сансыз этип атхан затла кибикибиз. ¹⁴ Сизни уялтыр ючюн жазмайма муну, алай а суйген сабийлеримеча сизге насийхат береме. ¹⁵ Нек десегиз сизни Масихни жолунда минг устазыгъыз бар эсе да, аталарыгъыз а кёп жокъду. Сизге Хайыр Хапарны билдириуюм бла Масих Иссада сизни мен туудургъанма. ¹⁶ Ол себепден сизден тилейме: мен Масиххе эниклегеним кибики, сиз да манга эниклегиз. ¹⁷ Аны ючюн мен сизге, Раббийни жолунда ышаннгылы, суйюлюннген уланым Тимотейни ийгенме. Ол а мен Масих Иссада тутхан

эм хар жерде, хар жамауатда юйретген жолларымы сизге эсгертир. ¹⁸ Мен сизге келмезлик сунуп, сизде бир къауумла ёхтемленнгендиле; ¹⁹ Алай а мен, Раббий буюрса, кёп турмай сизге келликме эм ёхтемленнгенлени сёзлерин туююл, кючлерин сынарыкъма. ²⁰ Нек десегиз Аллахны Патчахлыкъы сёзде туююлду, кючдеди. ²¹ Сиз нени сюесиз? Сизге таякъ бламы келейим, огъесе суймеклик бла эм жумушакълыкъ хал бламы келейим?

5 Сизде мажюсюледе окъуна эшитилмеген аллай бир саякълыкъ чыкъгъанды, биреу къатыныны орунуна кесини атасыны къатынын жюрютеди деген керти хапар барды. ² Сиз а ёхтемленнгенсиз! Андан эсе жиясагъыз иги эди. Аллай ишни этген адам арагъыздан къысталсын. ³ Мен а, чархым бла сизде туююл эсем да, нюрюм бла уа сиздеме. Бу ишни этген адамгъа, мен сизде болгъанча энди сюд этгенме. ⁴ Раббийибиз Масих Иссаны аты ючюн жыйылгъан заманыгъызда, мени нюрюм да сизни бла болуп, Раббийибиз Масих Иссаны кючю бла ⁵ Ол адам, аны гюняхлы табийгъаты жоюлур ючюн, шайтаннга берилсин. Раббийибиз Масих Иссаны кюнюнде аны нюрю кютхарылсын. ⁶ Сизни махтаныр затыгъыз жокъду. Аз ачитхыч битеу тылыны ачитханын билмеймисиз? ⁷ Алай бла сиз, жангы тылы болур ючюн, эски ачитхычдан тазаланыгъыз. Кертиси да сиз ачитхычсызсыз; нек десегиз бизни Кютхарылыу Къозубуз болгъан Масих бизни ючюн кюрманнга берилгенди. ⁸ Ол себепден эски ачитхыч бла, аман къылыкъ эм хыйлачылыкъ ачитхыч бла угъай, алай а таза жюреклиликни эм тюз ниетлиликни мыстысыз ётмеклери бла байрам этейик. ⁹ Мен сизге ийген къагъытымда, саякъ адамла бла тюбешмегиз деп жазгъан эдим. ¹⁰ Алай а бу дуняны саякъ неда жут адамлары бла, неда жыртхычлары бла, неда идоллагъа табыныучулары бла тюбешмегиз деп айтмайма. Нек десегиз алайсыз сизге бу дунядан чыгъаргъа керек болур эди! ¹¹ Мен а сизге: къарындаш аталып, саякъ лыкъда, неда жутлукъда, неда идоллагъа табыныучулукъда, неда ачы тиллиликде, неда ичгичиликде, неда жыртхычлыкъда къалгъан адам бла тюбешмегиз, аллай адам бла бирге ашагъан да этмегиз деп жазгъан эдим. ¹² Нек десегиз тыш адамлагъа сюд этерге мени не ишим барды? Сиз жамауатдагъы адамлагъа сюд этмеймисиз? ¹³ Тыш адамлагъа уа сюд Аллах этеди. Алай бла, аман адамны арагъыздан чыгъарып атыгъыз.

6 Сизде биреуню биреуге къажау иши болуп, ол сыйлыланы сюдюне туююл, иймансызланы сюдюне къалай киреди? ² Сыйлыла бу дунягъа сюд этериклерин билмеймисиз? Дунягъа сюдню сиз этерик эсегиз, сора сиз магъанасы аз ишлеге

сюд этерге тийишли къалай туююлсюз? ³ Биз мёлеклеге сюд этеригибизни билмеймисиз? Жашау ишлеге сюд этерге уа бегирек да болаллыкъсыз.

⁴ Сиз а, жашауда сюдлюк ишлеригиз болгъан заманда, жамауатда магъанасы болмагъанланы кесигизге сюдюлеге саласыз. ⁵ Муну сизге айып этип айтама: кесини къарындашларыны араларын айырырча бир акъыллы адам къалай жокъду арагъызда? ⁶ Алай а къарындаш къарындаш бла сюдюге киреди, иймансызланы аллында окъуна!

⁷ Кеси арагъызда сюдлюк ишлеригиз болгъаны уа, ол сизге бек учузлукъду. Сиз зулмулукъгъа тёзсегиз иги туююлмю эди? Сиз эркинликсиз къалсагъыз иги туююлмю эди? ⁸ Алай а сиз кесигиз зулму этесиз эм сыйырасыз, къарындашларыгъызгъа окъуна алай этесиз. ⁹ Неда тюзлюкю болмагъанла Аллахны Патчахлыгъындан ююшлю болмазлыкъларын билмеймисиз? Алданмагъыз: не саякъ жорюучюле, не идоллагъа табыныучула, не зийначыла, не эр киши бла жатышыучу эр кишиле, ¹⁰ Не гудучула, не жутла, не ичгичиле, не ачы тиллиле, не жыртычла Аллахны Патчахлыгъындан ююшлю боллукъ туююлдюле.

¹¹ Сизден да бир къауумла аллайла эдиле; алай а жууулгъансыз, сыйлы этилгенсиз, Раббийибиз Масих Иссаны аты бла эм Аллахыбызны Нюрю бла ариулангансыз. ¹² Мен хар затны да этерге эркинме, хайырлы уа хар зат да туююлдю. Мен хар затны да этерге эркинме, алай а бир зат да манга бийлик этерге керек туююлдю. ¹³ Аш къарын ючюндю, къарын да аш ючюндю; алай а Аллах аланы экисин да жокъ этерикди, чархларыбыз а саякълыкъ ючюн туююл, Раббий ючюндю, Раббий да чарх ючюндю. ¹⁴ Аллах Раббийни тиргизгенди, Кесини кючю бла бизни да тиргизирикди. ¹⁵ Сизни чархларыгъыз Масихни санлары болгъанын билмеймисиз? Алай бла, Масихни санларын сыйырып, аланы саякъ тиширыугъа санламы этейим? Чыртда угъай! ¹⁶ Неда саякъ тиширыугъа къошулгъан, аны бла бирге бир чарх болуп къалгъанын билмеймисиз? Нек десегиз: «Экиси бир чарх боллукъдула», – деп айтылгъанды.

¹⁷ Раббийге къошулгъан а Раббий бла бир нюрдю. ¹⁸ Саякълыкъдан къачыгъыз; адам этген хар гюнях чархындан тышындады, саякъ а кесини чархына къажау гюнях этеди. ¹⁹ Сизни чархларыгъыз, сиз Аллахдан алгъан, Ол сизде жашагъан Сыйлы Нюрюню юю болгъанын эмда сиз кесигизге ие болмагъаныгъызны билмеймисиз? ²⁰ Нек десегиз сиз уллу багъа бла сатып алынгансыз. Ол себепден чархларыгъыз бла эм нюрлеригиз бла Аллахха махтау салыгъыз. Была Аллахдандыла.

7 Ол сиз манга жазгъан затланы юсюнден а адамны тиширыугъа тиймегени игиди. ² Алай

а, саякълыкъгъа тюшмез ючюн, хар эр кишини кесини къатыны болсун, хар тиширыуу да кесини эри болсун. ³ Эр къатынын кереклисича жаратып ариу кёрсун, аны кибик къатын да эрине алай этсин. ⁴ Къатын кесини чархына эркин туююл дю, алай а эр эркинди; аны кибик эр да кесини чархына эркин туююлдю, алай а къатын эркинди.

⁵ Ыразылыкъ бла, бир кесек заманнга, ораза тутар эм тилек этер ючюн болмаса, бир-биригизден артха турмагъыз; андан сора уа, сизни тыйгъысызлыгъыгъыз бла шайтан сизни терилтмез ючюн, дагъыда бирге болугъуз. ⁶ Алай болгъанлыкъгъа муну мен эркинликча айтама, буйрукъча айтмайма. ⁷ Нек десегиз битеу адамла менича болурларын сюеме; алай а хар кимни Аллахдан анга берилген фахмусу барды, биреу алай этеди, башхасы уа башха тюрлю этеди.

⁸ Некахсызлагъа бла башсыз къатынлагъа уа: алагъа менича къалсала игиди деп айтама; ⁹ Кеслерин тыяллыкъ туююл эселе уа, некахлы болсунла; нек десегиз жаннгандан эсе, некахлы болгъан игиди. ¹⁰ Некахлары болгъанлагъа уа мен буйрукъ этмейме, Раббий буйрукъ этеди: къатын эринден айырылмасын. ¹¹ Айырылса уа, некахсыз къалыргъа неда кесини эри бла жарашыргъа керекди. Эр да къатынын къоймасын. ¹² Болсада Раббий угъай, мен айтама: къарындашны къатыны ийманлыладан туююл эсе, ол къатын а аны бла жашаргъа ыразы эсе, ол къарындаш аны къоймасын. ¹³ Эри ийманлы болмагъан къатын да, эри аны бла жашаргъа ыразы эсе, эринден чыкъмасын. ¹⁴ Нек десегиз ийманлы болмагъан эр ийманлы къатыны бла сыйлы этиледи, ийманлы болмагъан къатын да ийманлы эри бла сыйлы этиледи. Алайсыз сизни сабийлеригиз таза болмаз эдиле, энди уа сыйлыдыла. ¹⁵ Ийманлы болмагъан айырылыргъа сюе эсе уа, айырылсын. Алай эсе къарындаш неда эгеч байламлы туююлдюле. Бизни жарашыулукъгъа чакъыргъанды Аллах.

¹⁶ Къатын, сен эринги къутхармазлыгъынгы къайдан билесе? Неда сен, эр, къатынынгы къутхармазлыгъынгы къайдан билесе? ¹⁷ Алай а хар ким да Аллах анга шарт этгенча эм Раббий чакъыргъанча этсин; мен битеу жамауатлада алай буюрама. ¹⁸ Биреу суннет этилгенден сора чакъырылгъан эсе, суннетсиз болургъа кюрешмесин; суннетсиз чакъырылгъан эсе, суннет этдирмесин. ¹⁹ Суннетлилик да, суннетсизлик да бошду, алай а бары да Аллахны фарызларын тутуудады. ²⁰ Хар ким не болумда чакъырылгъан эсе, ол болумда къалсын. ²¹ Сен къул болуп чакъырылгъан эсенг да, жунчума; азат болаллыкъ эсенг а, игисинден хайырлан. ²² Нек десенг Раббийни чакъырыуун алгъан заманында

къул болган адам, Раббийни азатыды; аны кибик азат болуп чакъырылган да Масихни къулуду.
²³ Сиз уллу багъа бла сатып алынгансыз: адамлагъа къул болмагъыз. ²⁴ Къарындашла, хар ким не болумда чакъырылган эсе, Аллахны аллында ол болумда къалсын. ²⁵ Некахлы болмаганланы юсюнден мени Раббийден буйругъум жокъду, алай а Раббийден Анга тюз болургъа мархамат алганым кибик, акъыл юйретеме. ²⁶ Бусагъатдагъы къыйынлыкъгъа кёре, адамны алай къалганын игиге санайма. ²⁷ Сен къатынынга къошулупмуса? Айырылыуну излеме. Къатынсызмы къалганса? Къатын излеме. ²⁸ Алай а къатын алсанг да, гюнях этерик туююлсе. Къыз эрге барса да, гюнях этерик туююлдо. Алай а аллайланы бу дуняда къайгъылары боллукъду, мен а сизни ол къайгъыладан сакъларгъа сюеме. ²⁹ Къарындашла, мен сизге айтама: энди заман къысхады. Мындан ары къатынлары болганла болмаганлача, ³⁰ Жилигъанла да жилимагъанлача, къууанганла да къууанмагъанлача, сатып алганла да алмагъанлача, ³¹ Бу дунядан хайырланганла да хайырланмагъанлача болургъа керекдиле. Нек десегиз бу дуняны сыфаты озуп барады. ³² Мен а сизни къайгъысыз болуругъузну сюеме. Къатын алмаган адам Раббийни къалай ыразы этейим деп, Раббийни ишлерини къайгъысын этеди. ³³ Къатыны болган а, къатынымы къалай ыразы этейим деп, бу дуняны ишлерини къайгъысын этеди. Эрге барган тиширыуну бла къызыны да башхалыгъы барды: ³⁴ Эрге бармаган, чархы бла да, нюрю бла да сыйлы болур ючюн Раббийни къалай ыразы этейим деп, Раббийни ишлерини къайгъысын этеди. Эри болган а, эрими къалай ыразы этейим деп, бу дуняны ишлерини къайгъысын этеди. ³⁵ Муну сизге хайыргъа айтама, сизге бугъоула салыр ючюн айтмайма, алай а сиз ариу хал бла тохтамай жубанчсыз Раббийге къуллукъ этер ючюн айтама. ³⁶ Кесини жетген къызы алай къалганы анга ушагъыусузгъа санаган а, къалай сюе эсе, алай этсин, гюнях этерик туююлдо; аллайла эрге барсынла. ³⁷ Алай а кереклиси болуп жунчумай, кеси жүрегинден арсарсыз къаты эмда суйгенича этерге эркин болуп, кесини жүрегинден къызын некахсыз сакъларгъа таукел болган, иги этеди. ³⁸ Ол себепден кесини къызын эрге берген иги этеди, бермеген а андан да иги этеди. ³⁹ Къатын, аны эри сауда, эрине закон бла байланыпды. Аны эри ёлсе уа, кимге суйсе да барыргъа эркинди, алай а Раббийни болганладан болсун ансы. ⁴⁰ Алай а башсыз къатын, мени фикириме кёре алай къалса,

андан да насыпды; мен а Аллахны Нюрю менде да барды деп ойлашама.

8 Идоллагъа этилген къурманланы этлерини юсюнден биз билебиз; нек десегиз бизни барыбызны да билимбиз барды. Алай а билим адамны эсирек этеди, суймеклигъа нюр жанындан ёсдюреди. ² Мен бир зат билеме деп ойлашхан адам, ол билирге кереклисича алыкъа бир зат да билмейди; ³ Алай а Аллахны суйген адамны Аллах биледи. ⁴ Алай бла идоллагъа этилген къурманланы этлерин ашауну юсюнден, дуняда идол бош зат болганын эм бир Аллахдан башха аллах болмаганын биз билебиз. ⁵ Кёкде да, жерде да аллах атлы затла бар эселе да – кертиси да мажюсю аллахла кёпдюле, «Раббий» деп аталганла да кёпдюле, – ⁶ Бизде уа бир Аллах Атады, хар зат да Анданды, биз да Аны ючюн барбыз; эм Раббий Масих Исса да бирди, хар зат да Аны юсю бла жаратылганды, биз да Аны юсю бла жашайбыз. ⁷ Алай а бу билим барысында жокъду. Бир къауумла эндиге дери окъуна, идоллагъа берилген жүреклеринден, эт ашаган заманларында, аны идоллагъа этилген къурманны этине санайдыла эм аланы жүреклери къарыусуз болганы себепли, харам болады. ⁸ Аш бизни Аллахха жууукълашдырмайды: ашай эсек да, бизге бир зат да къошулмайды; ашамай эсек да, бир затыбыз да къорамайды. ⁹ Алай а сакъ болугъуз, сизни бу эркинлигигиз ийманы къарыусузлагъа чырмаулукъ этмесин. ¹⁰ Нек десенг сен, билиминг болуп турганлай, идоллагъа къурман этилген жерде столда олтурганынги биреу кёрсе, сора аны къарыусуз жүреги идоллагъа этилген къурманны этин ашаргъа тартмазмы? ¹¹ Сора сени билимингден, Масих аны ючюн ёлген, ийманы къарыусуз къарындаш жоюлукъду! ¹² Ол халда къарындашлагъа къажау гюнях этип эм аланы къарыусуз жүреклерин бузуп, сиз Масихке къажау гюнях этесиз. ¹³ Ол себепден, аш мени къарындашыма чырмау бола эсе, къарындашыма чырмау болмаз ючюн ёмюрде да эт ашарыкъ туююлме.

9 Абустол туююлмеми мен? Азат туююлмеми мен? Раббийибиз Масих Иссаны кёрмегенмеми мен? Сизни Раббийникиле болганыгъыз мени ишим туююлмюдо?
² Башхалагъа мен абустол туююл эсем да, сизге уа абустолма; нек десегиз сизни Раббийникиле болганыгъыз мени абустоллугъуму мухуруду. ³ Ма буду мени терслегенледен кесими къоруулауум.
⁴ Неда бизни ашаргъа бла ичерге эркинлигибиз жокъмуду? ⁵ Неда жашау негерге ийманлы тиши рыуладан бир къатын алыргъа, башха абустоллача, Раббийни къарындашларыча эм Кефаца

эркинлигибиз жокъмуду? ⁶ Неда жангыз мени бла Барнабанымы жокъду ишлемезге эркинлигибиз? ⁷ Бир заманда да къайсы аскерчи хакъсыз кесин тутуп къуллукъ этеди? Жюзюм бахча салып, аны кегетлеринден ашамагъан кимди? Сюрюу кютюп, андан сют ичмеген кимди? ⁸ Мен муну жаланда адамланы оюмлары бламы айтама? Таурат да алай айтмаймыды? ⁹ Мусаны Таурат Законунда: «Ындыр басхан ёгюзню ауузун байлама», – деп жазылгъанды. Ёгюзлени къайгъысынмы этеди Аллах? ¹⁰ Огъесе бегирек да бизни ючюнюмю айтады? Алай бу бизни ючюн жазылгъанды; нек десегиз сабан сюрген адам, умут бла сюрюрге керекди, ындыр этген да сакълагъанын алыр умут бла этерге керекди. ¹¹ Биз сизде нюр урлукъ сепген эсек, сора сизден материал хайыр жыйсакъ, ол уллу затмыды? ¹² Башхаланы сизде бу эркинликлери бар эсе, бизни уа бегирек да жокъмуду? Алай болгъанлыкъгъа биз бу эркинлик бла хайырланмагъанбыз, алай а, Масихни Хайыр Хапарына бир тюрлю чырмау салмаз ючюн, хар неге да тёзебиз. ¹³ Табыныучу юйде къуллукъ этиучюле ары келтирилген затладан ашап жашагъанларын, къурман этилиучю жерде жумуш этиучюле да андан юлюш алгъанларын билмеймисиз? ¹⁴ Хайыр Хапарны жайгъанлагъа да Хайыр Хапарны билдириулеринден хайырланып жашаргъа Раббий алай буюргъанды. ¹⁵ Алай а мен бир да аллай зат бла хайырланмагъанма. Жазгъаным а манга да алай болсун деп туююлду; нек десегиз биреу мени махтаууму жокъ этгенден эсе, манга ёлсем игиди. ¹⁶ Мен Хайыр Хапарны жая эсем, мени махтаныр затым жокъду; нек десегиз ол мени бек керекли борчумду. Хайыр Хапарны жаймай эсем а, манга – къайгъы! ¹⁷ Аны кесим суююп эте эсем, саугъа аллыкъма; кесим суююп этмей эсем а, жаланда манга берилген къуллукъну толтурама. ¹⁸ Сора мени саугъам неди? Масихни юсюнден Хайыр Хапарны хакъсыз жайып, Хайыр Хапарны жайыуда манга берилген эркинликден хайырланмауумду. ¹⁹ Ол себепден барындан да азат болуп тургъанымлай, андан да кёп адам табар ючюн кесими барына да къул этгенме. ²⁰ Иудейлилени табар ючюн, иудейлилеге иудейлича болгъанма. Кесим Тауратны Закону бла байланмагъанлай, Закон бла байланганланы табар ючюн, алагъа Закон бла байланган адамча болгъанма. ²¹ Мен, Аллахны аллында законсуз туююл, алай а Масихни Законуно оноунда болгъанымлай, Закону болмагъанланы табар ючюн Закону болмагъан адамча болгъанма. ²² Къарыусузланы табар ючюн, къарыусузлагъа къарыусузча болгъанма. Бир да болмаса да бир къауумларын къутхарыр ючюн, барысына да

барысыча болгъанма. ²³ Быланы барын да Хайыр Хапарны жайыуну ишине къатышыр мурат бла, Хайыр Хапар ючюн этеме. ²⁴ Стадионда чапханла бары да чабып, саугъа уа биреу алгъанын билмеймисиз? Сиз саугъа алырча чабыгъыз! ²⁵ Битеу кюрешгенле хар неден кеслерин тыядыла: ала чиририк таж алыр ючюн алай этедиле, биз а ёмюрлюк таж алыр ючюн этебиз. ²⁶ Ол себепден мен жалгъан затха чапханча чапмайма, сермешгеним а жаланда хауаны уругъа туююлду. ²⁷ Алай а, башхалагъа ууаз берип, кесим а тийишлисиз къалмаз ючюн, чархымы бойсундурама эм къул этеме.

10 Къарындашла, бизни аталарыбыз барысы да булутну туююнде къорууланганларын эм барысы да тенгизни ичи бла ётгенлерин сизге билдирмей къояргъа суймейме. ² Ала барысы да, булутда бла тенгизде кёмюлдюрюлюп, Муса бла байламлы болгъандыла ³ Эм барысы да бир нюр ашны ашагъандыла ⁴ Эм барысы да бир нюр суусунну ичгендиле; нек десегиз артда келлик нюр ташдан ичгендиле, таш а Масих эди. ⁵ Алай а Аллах аланы кёбюсюне ыразы болмагъанды; нек десегиз ала къум тюзде къырылгъандыла. ⁶ Ол затла уа, ала кюсегенлери кирик, биз да аманлыкъны кюсемез ючюн, бизге юлгюге болгъандыла. ⁷ Аланы бир къауумлары кирик идоллагъа табыныучула да болмагъыз, аланы юсюнден Китапда: «Халкъ ашаргъа бла ичерге олтурду эм той-оюн этерге турду», – деп жазылгъаны кирик. ⁸ Саякълыкъ да этмейик. Аланы бир къауумлары саякълыкъ этип, бир кюннге аланы жыйырма бла юч минги жоюлгъанды. ⁹ Масихни сынамайыкъ, нек десегиз аланы бир къаууму сынап жилинладан жоюлгъандыла. ¹⁰ Тарыкъмагъыз, нек десегиз аладан бир къауумлары тарыкъгъандыла эмда аланы ёлтюрюучю мёлек къыргъанды. ¹¹ Была бары да башхалагъа юлгю болур ючюн аланы башларына келгенди; жазылгъаны уа бизге, ахыргъы ёмюрлеге жетгенлеге акъыл юйретир ючюндю. ¹² Ол себепден, аякъ юсюнде турама деп ойлагъан адам, жыгъылмазгъа сакъ болсун! ¹³ Сиз хар адам да тубеучю сыналыуладан башха тюрлю сыналыулагъа тубемегенсиз. Аллах а ышаннгылыды. Ол сиз чыдаялмазча сыналыу бла сизни сынатмаз, алай а сыналыуда сиз тёзюп къутулурча амал да берир. ¹⁴ Алай бла, суююлюнгенлерим, идоллагъа табыныудан къачыгъыз. ¹⁵ Мен сизге оюмлаулагъача айтама; мен айтхан затха кесигиз сагъыш этип къарагъыз. ¹⁶ Ол биз алгъыш этген, алгъышлы аякъ, Масихни къанына къошулуубуз туююлмюдю? Ол биз сындыргъан ётмек, Масихни чархына къошулуубуз туююлмюдю? ¹⁷ Ётмек бирди, биз да

кѣп эсек да, бир чарх болабыз; нек десегиз барыбыз да бир ѳтмекден ашап, бирге кѣошулабыз. ¹⁸ Израильни халкъына кѣарагъыз: кѣурманланы ашагъанла, кѣурман этилиучю жерден юлюшлю тѣюлюмдюле? ¹⁹ Мени айтханым неди? Идолну неда идоллагъа этилген кѣурманланы этлерини бир тюрлю магъанасы барды депми айтама? ²⁰ Угъай! Мажюсюлени кѣурман этиулери уа Аллахха тѣюлюдю, жинлегеди. Мен а сизни жинле бла бирлеширигизни сѣюмейме. ²¹ Раббийни аягъын да, жинлени аягъын да ичерге болаллыкъ тѣюлюсюз. Раббийни ашына да, жинлени ашларына да кѣошулаллыкъ тѣюлюсюз. ²² Биз Раббийни чамландырыргъамы кѣурешейик да? Биз Андан кѣчлюбюзмю да? ²³ Мен хар затны да этерге эркинме, хайырлы уа хар зат да тѣюлюдю; мен хар затны да этерге эркинме, адамны нюр жанындан ѳсдюрген а хар зат тѣюлюдю. ²⁴ Бир киши да кесине хайырны излемесин, алай а хар ким да башхагъа хайырны излесин. ²⁵ Эт базарында сатылгъан хар тюрлю этни да, жюрегигиз ырахат болур ючюн, соруу этмей ашагъыз. ²⁶ Нек десегиз жер да, жерни юсюнде болгъан хар зат да Раббийниди. ²⁷ Ийманлы болмагъанладан биреу сизни ашха чакъырып, сиз да барыргъа сѣюсегиз, жюрегигиз ырахат болур ючюн соруу этмей, ала сизге берген хар ашны да ашагъыз. ²⁸ Алай а сизге биреу: «Бу идоллагъа этилген кѣурман этди», – десе уа, муну сизге айтхан адам ючюн эм жюрек ырахат болур ючюн ашамагъыз. Нек десегиз жер да, жерни юсюнде болгъан хар зат да Раббийниди. ²⁹ Аны уа кесинги жюрегинг ючюн айтмайма, башханы жюреги ючюн айтама; нек десенг мени азатлыгъым башханы жюреги бла нек терсленирге керекди? ³⁰ Мен ашны Аллахха шукур этип ашай эсем, сора мен шукур этген зат ючюн, мени терслерге не затха керекди? ³¹ Алай бла ашай эсегиз да, иче эсегиз да неда башха зат эте эсегиз да, барын да Аллахха махтау болур ючюн этигиз. ³² Не иудейлиге, не греклиге, не Аллахны жамауатына чырмау болмагъыз. ³³ Мен да кесиме хайырны тѣюлю, алай а ала кѣутхарылыр ючюн кѣплеге хайырны излеп, хар зат бла да барысыны да кѣллерине жетерге кѣурешеме.

11 Мен Масихден юлгю алыучу болгъаным кирик, сиз да менден юлгю алыучу болугъуз. ² Кѣарындашла, сиз, мен юйретгенлени барысын да эсигизде тутуп, сизге юйретгенимча этгенигиз ючюн, сизни махтайма. ³ Эмда хар эрге баш Масих болгъанын, кѣатынга баш эр болгъанын, Масиххе уа баш Аллах болгъанын сиз билиригизни сѣоеме. ⁴ Башы жабылып тилек этген неда

уятлы этеди. ⁵ Эм башы жабылмай тилек этген неда файгъамбарлыкъ этген хар кѣатын кесини башын уятлы этеди; нек десегиз ол анга башы жюлюннген кирикди. ⁶ Кѣатын башын жабаргъа сѣюмей эсе, чачын кѣыркъсын. Кѣатынга чачы кѣыркъылгъаны неда жюлюннгени айып эсе уа, башын жапсын. ⁷ Алай бла эр, Аллахны сѣфаты эм махтауу болгъаны себепли, башын жабаргъа тийишли тѣюлюдю, кѣатын а эрини махтаууду. ⁸ Нек десегиз эр кѣатындан тѣюлю, алай а кѣатын эрден жаратылгъанды. ⁹ Эмда эр кѣатын ючюн жаратылмагъанды, алай а кѣатын эр ючюн жаратылгъанды. ¹⁰ Ол себепден, мѣлекле ючюн, кѣатынны башында эркинликни белгиси болургъа керекди. ¹¹ Алай а Раббийни жолунда не эр кѣатындан, не кѣатын эрден эркин тѣюлюдю. ¹² Нек десегиз кѣатын эрден жаратылгъаны кирик, эр да кѣатындан туады, бары да Аллахданды. ¹³ Кесигиз сагъыш этигиз, башы жабылмагъанлай Аллахдан тилек этген кѣатынга ушагъылымыды? ¹⁴ Эр киши чачын ѳсдюре эсе, ол анга ыспассызлыкъ болгъанын, табийгъат кеси окъуна юйретмеймиди сизге? ¹⁵ Кѣатын чачын ѳсдюре эсе уа, ол анга махтауду; нек десегиз анга чачла жабыуну орунуна берилгендиле. ¹⁶ Даулашыргъа сѣюген адам бар эсе уа, не бизни, не Аллахны жамауатларыны аллай адети жокъду. ¹⁷ Алай а, муну айтып, сизни махтамайма, нек десегиз сизни жыйылыуларыгъыз хайырдан эсе заран кѣп келтиредиле. ¹⁸ Нек десегиз, башындан башлап, сиз жамауатха жыйылгъан заманда, сизни арагъызда келишмей айырылыула болады деп эшитеме, анга уа бир жаны бла ийнанама. ¹⁹ Нек десегиз сизни арагъызда сыналгъан адамла белгили болур ючюн, сизни арагъызда айрылыкъла да болургъа керекдиле. ²⁰ Андан сора, сизни жыйылыуугъуз Раббийни ушхуурун ашаргъа жыйылгъанча тѣюлюдю. ²¹ Нек десегиз хар ким башхаладан алгъа кесини ашын ашаргъа ашыгъады, алай бла биреу ач кѣалады, башхасы уа эсиреди. ²² Ашаргъа бла ичерге сизни юйлеригиз жокъмуду? Неда Аллахны жамауатын сансыз этип, жарлыланы да ыспассызмы этесиз? Не айтайым сизге? Аны ючюн сизни махтагъанмы этейим? Махтарыкъ тѣюлюме! ²³ Нек десегиз мен сизге айтып юйретгеними Раббийни Кесинден эшитип алгъанма. Раббий Исса ол тутулгъан кечесинде ѳтмекни алып, ²⁴ Шукур этип сындыргъанды эм: «Алыгъыз, ашагъыз, бу Мени, сизни ючюн кѣурманнга берилген чархымды. Мени эсигизге тѣшюрюрге муну этигиз», – деп айтханды. ²⁵ Аны кирик ушхуурдан сора аякъны да алып: «Бу аякъ Мени кѣаным бла бегитилген жангы кесаматды. Бу аякъдан ичген хар заманыгъызда, Мени эсигизге

тюшюрюп ичигиз», – деп айтханды. ²⁶ Сиз, бу ётмекни ашагъан эм бу аякъны ичген хар кезиуде, Раббий келгинчиге дери Раббийни ёлгенин билдирип турасыз. ²⁷ Ол себепден, тийишлисиз бу ётмекни ким ашаса неда Раббийни аягъын ичсе, Раббийни чархына бла къанына къажу болуп терс боллукъду. ²⁸ Адам кесин сынасын эм ол халда бу ётмекден алай ашасын эм бу аякъдан алай ичсин. ²⁹ Нек десегиз анга тийишли болмай ашагъан эм ичген адам, Раббийни чархыны юсюнден ойлашмагъанлай, алай ашауу эм ичиюу бла кеси-кесин терслейди. ³⁰ Ол себепли сизден кёбюсю къарыусуз дула эм ауруйдула, ёлгенле да аз туюлдюле. ³¹ Нек десегиз биз кеси-кесибизни сынасакъ эди, сора бизге сюд этилмез эди. ³² Биз, бу дуня бла бирге сюд этилип жоулмаз ючюн, сюд этилип Раббийден азап алабыз. ³³ Ол себепден, къарындашларым, Раббийни ушхууруна жыйылгъан заманыгъызда бир-биригизни сакълагъыз. ³⁴ Ач адам а, сизни жыйылыуугъуз айыпланыргъа болмаз ючюн, юйюнде ашасын. Къалгъан ишлени уа келсем жарашдырырма.

12 Къарындашларым, Сыйлы Нюрден берилген фахмуланы юсюнден сизге билдирмей къояргъа сыймейме. ² Сиз, мажюсю заманыгъызда, тилсиз идоллагъа сизни сюрюп элтген кирик, алай жюрюгенигизни билесиз. ³ Ол себепден сизге айтама, Аллахны Нюрю бла сёлешген бир адам да, Иссагъа налат бермез эм бир адам да Сыйлы Нюр бла болмаса, Иссагъа Раббий деп айталмаз. ⁴ Фахмула кёп тюрлюдюле, Нюр а бирди; ⁵ Къуллукъ этиуле да кёп тюрлюдюле, Раббий а бирди. ⁶ Этилген ишле да кёп тюрлюдюле, барында да хар нени да этген Аллах а бирди. ⁷ Алай а хар кимге да хайыр болур ючюн, Нюр хар кимге да Кесин белгили этеди. ⁸ Биреуге Нюрню юсю бла акъыл сёз бериледи, башхасына ол Нюрден билим сёз бериледи. ⁹ Дагъыда башхасына ол Нюр бла ийман бериледи; башхасына ол Нюр бла ауругъанланы сау этерге саугъала бериледиле. ¹⁰ Биреуге къудуретли ишле этиу, башхасына файгъамбарлыкъ, башхасына нюрлени айырып таныу, башхасына тюрлю тилле, башхасына тиллени ангылатыу фахму бериледи. ¹¹ Быланы барын да бир Нюр этдиреди, хар бирине Кеси суйгенча энчи юлешеди. ¹² Чарх бир болуп, алай а аны санлары кёп болгъанлары кирик эм битеу санла бир чархны болуп, ала кёп эселе да бир чархны къурагъанлары кирик, Масих да алайды. ¹³ Нек десегиз биз барыбыз да, бир чарх болур ючюн, бир Нюрде кёмюлдюрюлгенбиз, иудейлиле неда греклиле, къулла неда азатла, барыбызгъа да бир Нюрден ичерге берилгенди. ¹⁴ Чарх а бир сандан туюл, алай а кёп санладан къуралгъанды.

¹⁵ Аякъ: «Мен къол болмагъаным себепли чархны туюлме», – десе, сора ол аны ючюн чархны туюлмюдю? ¹⁶ Къулакъ да: «Мен кёз болмагъаным себепли чархны туюлме», – десе, сора ол аны ючюн чархны туюлмюдю? ¹⁷ Битеу чарх кёз болса эди, сора къалай эшиталыр эди? Битеу чарх къулакъ болса эди, сора къалай ийис ангылаялыр эди? ¹⁸ Алай а Аллах, санланы хар бирин чархха жарашдырып, Кеси суйгенча къурагъанды. ¹⁹ Бары да бир сан болсала эди уа, сора чарх къайда болур эди? ²⁰ Алай а энди санла кёпдюле, чарх а бирди. ²¹ Кёз къолгъа: «Сен манга керек туюлсе» неда аны кирик баш аякълагъа: «Сиз манга керек туюлсюз», – деп айталлыкъ туюлдю. ²² Ол угъай эсенг, чархны къарыусуз кёрюннген санлары бегирек да керекдиле ²³ Эм чархыбызда бизге магъанасы аз кёрюннген санларыбызгъа бегирек да сакъ болуп къарайбыз. ²⁴ Эм бизни келбетсиз санларыбыз жабылып бегирек да келбетли боладыла, келбетли санларыбызны уа жабылыргъа кереклилери жокъду. Алай а Аллах, тамамлыгъы аз болгъан санлагъа бегирек къараргъа кёлге салып, чархны тап келишдиргенди. ²⁵ Алай бла чархда айрылыкъ болмайды, алай а битеу санла бир-бирлерине бирча къайгъырадыла. ²⁶ Бир сан къыйнала эсе, аны бла бирге битеу санла да къыйналадыла. Бир сан махтаулу бола эсе да, аны бла бирге битеу санла да къууанадыла. ²⁷ Сиз да Масихни чархысыз, башха-башха уа санларысыз. ²⁸ Аллах сора бир къауумланы жамауатда биринчиге абустолла этип, экинчиге файгъамбарла этип, ючюнчюге устазла этип салгъанды. Андан сора бир къауумлагъа къудуретли ишле этерге кючле эмда ауругъанланы сау этиу саугъала, болушлукъ этиу, оноу этиу, тюрлю-тюрлю тилле бергенди. ²⁹ Бары да абустолламыдыла? Бары да файгъамбарламыдыла? Бары да устазламыдыла? Бары да къудуретли ишле этиучюлемидиле? ³⁰ Ауругъанланы сау этиу саугъала барындамы барды? Билинмеген тилле бла бары дамы сёлешедиле? Бары да тиллени ангылатыучуламыдыла? ³¹ Уллу фахмула ючюн эришигиз, мен а сизге андан да алапат жолну кёрюзтюрме.

13 Мен адам тилледе эм мёлек тилледе окъуна сёлеше эсем да, сыймеклигим жокъ эсе уа, сора мен зынгырдагъан багъырма неда таууш этген кимвалма. ² Файгъамбарлыгъым бар эсе да эм битеу тасхаланы биле эсем да эм, хар тюрлю билимим эм битеу ийнаныуум болуп, алай бла тауланы бир жерден бир жерге окъуна салаллыкъ эсем да, сыймеклигим жокъ эсе уа, сора мен бир зат да туюлме. ³ Эмда мен, битеу мюлкюмю садакъа этип юлешсем да эм чархымы

кюдюрюрге берсем да, суймеклигим жокъ эсе уа, андан манга бир тюрлю файда жокъду.

⁴ Суймеклик кѣп тѣзюмлюдю, хатерлиди, суймеклик зарланмайды, суймеклик кесин ѳрге кѣтюрмейди, ѳтемлик этмейди, ⁵ Адепсизлик этмейди, кесине файданы излемейди, ѳпкелемейди, аман ниет тутмайды, ⁶ Тюзсюзлюкге кѣуанмайды, хакъ кертиге уа кѣуанады; ⁷ Барына да тѣзеди, барына да ийнанады, барына да ышанады, хар нени да кѣтюреди. ⁸ Суймеклик бир заманда да тохтамайды. Файгъамбарлыкъ этиуле бошалырла, тилле да тынарла, билим да кѣоратылыр. ⁹ Нек десегиз бизни билимбиз тамамлы тѣюлдю, файгъамбарлыкъ этиуюбюз да толу тѣюлдю. ¹⁰ Тамамлыкъ жетген заманда уа, тамамлы болмагъан кетерилир. ¹¹ Мен сабий заманымда, сабийча сѣлешгенме, сабийча акъыл этгенме, сабийча ой лашханма; киши болгъанымда уа, сабий ишлени кѣойгъанма. ¹² Энди биз хар нени да мутхуз кюзюде кѣрген кибик кѣребиз, ол заманда уа бетден-бетге кѣрлюкбюз; энди мени билимим тамамлы тѣюлдю, ол заманда уа, мен билингеним кибик толу билликме. ¹³ Энди уа бу ючюсю жашап турадыла: ийман, умут, суймеклик, алай а суймеклик аланы барындан уллуду.

14 Суймекликге жетерге кюрешигиз; Сыйлы Нюрден берилген фахмуларыгъыз болур ючюн, бегирек да файгъамбарлыкъ этер ючюн эришигиз. ² Нек десегиз билинмеген тилде сѣлешген адам, адамлагъа тѣюл, Аллахха айтады; нек десегиз аны киши ангыламайды, ол нюрю бла таша затланы айтады. ³ Файгъамбарлыкъ этген а, адамланы нюр жанындан ѳсдюрюрге, кѣл этдирирге эм жапсарыргъа адамлагъа айтады. ⁴ Билинмеген тилде сѣлешген адам кесикесин ѳсдюреди, файгъамбарлыкъ этген адам а жамауатны ѳсдюреди. ⁵ Сиз барыгъыз да тилледе сѣлеширигизни сюеме, алай а файгъамбарлыкъ этсегиз игиди; нек десегиз тилледе сѣлешген адам жамауатны нюр жанындан ѳсдюрюр ючюн айтханларын кѣчюрмесе, файгъамбарлыкъ этиучюден гитчеди. ⁶ Къарындашла, энди мен, сизге келип, билинмеген тилледе сѣлешип башласам, алай а сизге не ачылыу, не да билим, не да файгъамбарлыкъ сѣз, не да юретиу бла ангылатмасам, мен сизге не хайыр келтирirme? ⁷ Таууш этген жансыз затла, сыбызгъы не да арфа, бирин-биринден айырырча башха тюрлю таууш чыгъармасала, сора сыбызгъы не да арфа согулгъанын къалай айырып билирге боллукъду? ⁸ Быргъы белгисиз таууш чыгъарса, урушха ким хазырланырыкъды? ⁹ Сиз да алай, тилигиз бла ангылашынмагъан сѣзле айта эсегиз, сора сизни не айтханыгъыз къалай билинir? Сиз хауагъа

айтырыкъсыз! ¹⁰ Сѣз ючюн, дунияда ненча тюрлю сѣзле бардыла, аладан бирини да магъанасы болмагъаны жокъду: ¹¹ Алай а мен сѣзлени магъанасын билмей эсем, сора мен сѣлешгенге тыш кѣыраллыма, сѣлешген да манга тыш кѣыраллыды. ¹² Сиз да алай, Сыйлы Нюрден берилген фахмула алыр ючюн эришгенигизге кѣре, жамауатны нюр жанындан ѳсдюрюрча фахмуладан бай болургъа кюрешигиз. ¹³ Ол себепден а билинмеген тилде сѣлешген, кѣчюрюрге фахмусу болур ючюн тилек этсин. ¹⁴ Нек десегиз мен билинмеген тилде тилек эте эсем, мени нюрюм тилек эте эсе да, акъылым а файдасыз къалады. ¹⁵ Сора не этейим? Нюрюм бла да этерикме тилек, акъылым бла да этерикме тилек; нюрюм бла да зикир айтырыкъма, акъылым бла да зикир айтырыкъма. ¹⁶ Ол себепден сен нюрюнг бла Аллахха шукур этсенг, сора алайда тургъан бош адам сени шукур дуанга: «Амин», – деп къалай айтыр? Нек десенг ол сени не айтханынги ангыламайды. ¹⁷ Сен ахшы шукур этесе, алай а башхасы нюр жанындан ѳсдюрюлмейди. ¹⁸ Мен, билинмеген тилледе сизни барыгъыздан эсе да кѣп сѣлешгеним ючюн, Аллахыма шукур этеме. ¹⁹ Алай а жамауатда билинмеген тилде тул-туман сѣз айтхандан эсе, башхаланы да юретиу ючюн, акъылым бла беш сѣз айтыргъа сюеме. ²⁰ Къарындашла! Акъылдан сабийле болмагъыз: аманлыкъ жанындан гитче сабийле болугъуз, акъыл жанындан а акъыл-балыкъ болгъанла болугъуз. ²¹ Тауратда: «„Бу халкъгъа башха тилле бла эм тыш кѣыраллыланы ауузлары бла айтырыкъма, алай а ол заманда да тынгыларыкъ тѣюлдюле Манга“ дейди Раббий», – деп жазылгъанды. ²² Алай бла, тилле ийнанганлагъа тѣюл, ийнанмагъанлагъа, файгъамбарлыкъ а ийнанмагъанлагъа тѣюл, ийнанганлагъа илишанды. ²³ Сора битеу жамауат, бирге жыйылып, барысы да билинмеген тилледе сѣлешип башласала, сизге уа бош адамла не да ийнанмагъанла кирселе: «Сиз акъылдан шашасыз!» – деп айтмазламы? ²⁴ Барысы да файгъамбарлыкъ эте эселе уа эмда ийнанмагъан не да бош адам кирсе, сора бары да аны гюняхларын ачыкъ этерле, бары да айып этерле. ²⁵ Алай бла, аны жүрек тасхалары ачыкъ болурла; сора ол энишге аууп, Аллахха сежда этер эм: «Аллах кертиси да сизни арагъыздады!» – деп айтыр. ²⁶ Сора не, къарындашла? Сизни жыйылгъан заманыгъызда, сизни хар биригизде да зикир барды, юретиу барды, тил барды, билим ачылыу барды, тилни ангылатыу барды. Была бары да жамауатны нюр жанындан ѳсдюрюр ючюн болсунла. ²⁷ Билинмеген тилде сѣлеширикле бар

эселе уа, эки неда кёбюсю юч адам бир-бири ызындан сёлешсинле, биреу да айтылганланы ангылатсын. ²⁸ Айтып ангылатыучу болмаса уа, билинмеген тилде сёлешуочю жамаутда сёлешмесин, алай а кеси-кесине бла Аллахха айтсын. ²⁹ Файгъамбарла да экеулен неда ючеулен сёлешсинле, къалганла уа айтылганланы ойласынла; ³⁰ Олтурганладан башхасына Аллахдан бир зат ачылса уа, биринчи сёлешген тохтасын. ³¹ Нек десегиз барыгъыз да юренир ючюн эм барыгъыз да кёллендирилир ючюн, барыгъыз да бир-бири ызыгъыздан файгъамбарлыкъ этерге боллукъсуз. ³² Файгъамбарланы нюрлери файгъамбарлагъа бойсунадыла. ³³ Нек десегиз Аллах низамсызлыкъны туюл, жарашуулукъну Аллахыды. Сыйлыланы битеу жамаутларында алай болады. ³⁴ Сизни къатынларыгъыз жамаутда тынгылап турсунла; нек десегиз алагъа сёлеширге болмайды, алай а Тауратда айтылганы киби, бойсунуп туругъа керекдиле. ³⁵ Ала неге юренирге сюе эселе да, аны юйлеринде эрлерине сорсунла; нек десегиз къатыннга жамаутда сёлеширге ушагъысузду. ³⁶ Аллахны сёзю сизденми чыкъганды да? Неда жангыз сизгеми жетгенди? ³⁷ Кесин файгъамбаргъа неда нюр фахмусу болганнга санаган адам, мени сизге жазганларым Рабийни фарызлары болганларын ангыласын. ³⁸ Муну къабыл кёрмегенни уа Аллах да къабыл кёрмез. ³⁹ Алай бла, къарындашла, файгъамбарлыкъ этер ючюн эришигиз, алай а билинмеген тилдеде сёлешгенлени да тыймагъыз. ⁴⁰ Хар неда адеп бла эм низам бла болсун ансы.

15 Къарындашла, мен сизге билдирген эмда сиз къабыл этип аны бла бегиген Хайыр Хапарны эсигизге салама. ² Мен сизге берген Хайыр Хапарны мен юретенча тутта эсегиз, сиз аны бла къутхарыласыз. Алай туюл эсе уа сизни ийман салганыгъыз бошунады. ³ Нек десегиз мен сизге алгъы бурун кесим да къабыл этгеними юретенме; Масихни бизни гюняхларыбыз ючюн ёлгени, Сыйлы Китаплада жазылганына кёре болганын, ⁴ Эм Аны асыралганы да, ючюнчю кюн тиргизилгени да, Сыйлы Китаплада жазылганына кёре болганын, ⁵ Ол алгъа Кефагъа, андан сора Онекисине кёрюнгенин билдиргенме. ⁶ Андан сора Ол бир кезиуге беш жюзден да кёп къарындашха кёрюнгенди, аланы асламысы эндиге дери да саудула, бир къауумлары уа ёлгендиле. ⁷ Андан сора Якъупха эмда битеу абустоллагъа кёрюнгенди. ⁸ Аланы барындан да артда уа, заманы жетмей туугъан сабийгеча манга да кёрюнгенди. ⁹ Нек десегиз мен абустолланы

бек гитчелериме. Аллахны жамауатына зулму этгеним себепли, абустол аталыргъа тийишли да туюлме. ¹⁰ Алай а Аллахны шафауаты бла не болган эсем да, болганма. Аны манга берген шафауаты бошуна болмагъанды. Мен аланы барындан да кёп урунганма, алай а мен угъай, Аллахны менде болган шафауаты урунганды. ¹¹ Алай бла менми, аламы, биз алай ууаз беребиз, сиз да алай ийнангансыз. ¹² Масихни юсюнден а, Ол ёлгенледен тиргизилгенди деп билдириле эсе, сора сизден бир къауумла, ёлгенлеге тиргизилиу жокъду деп къалай айтадыла? ¹³ Ёлгенлеге тиргизилиу жокъ эсе уа, Масих да тиргизилмегенди. ¹⁴ Масих тиргизилмеген эсе уа, сора бизни билдириуюбюз бошду, сизни ийнаныуугъуз да бошду. ¹⁵ Аны юсюне да биз Аллахны юсюнден ётюрюк шагъатлыкъ этиучюле болур эдик; нек десегиз Аллах Масихни тиргизгенди деп шагъатлыкъ этгенбиз. Ёлгенле керти да тиргизилмей эселе уа, Аллах Масихни да тиргизмегенди. ¹⁶ Ол себепден ёлгенле тиргизилмей эселе, Масих да тиргизилмегенди. ¹⁷ Масих тиргизилмеген эсе уа, сора сизни ийманыгъыз бошду, сиз энтда гюняхларыгъыздасыз. ¹⁸ Мынга кёре Масихникиле болуп ёлгенле да жоюлгандыла. ¹⁹ Ол себепден биз Масиххе жаланда бу дуня жашау ючюн ышанган эсек, сора биз адамланы барындан да насыпсызбыз. ²⁰ Алай а Масих, ёлгенледен биринчи болуп, ёлюмден тиргизилгенди. ²¹ Нек десегиз, ёлюм инсанны юсю бла болганы киби, ёлгенлени тиргизилиую да Инсанны юсю блады. ²² Адам файгъамбарда бары да ёлгенлери киби, Масихде бары да жашау табарыкъдыла. ²³ Хар ким кесини кезиуюнде: биринчи тиргизилген Масихди, андан сора Аны келген заманында Масихникиле тиргизилликдиле. ²⁴ Андан сора Масих, хар тюрюк башчылыкъны, хар тюрюк властьны эм кюнчю кьоратып, патчахлыкъны Аллах Атагъа берген заманында, дуняны ахыры келликди. ²⁵ Нек десегиз Аллах, Аны битеу душманларын Аны аякъ тюбюне салгынчыгъа дери, Ол патчахлыкъ этерге керекди. ²⁶ Жокъ этиллик ахыргъы душман а ёлюмдю. ²⁷ Нек десегиз Аллах барын да Масихни аякъ тюбюне бойсундургъанды. Анга бары да бойсунганды деп айтылганда уа, Анга барын да бойсундургъан Аллах бери саналмагъаны белгилиди. ²⁸ Анга бары да бойсунган заманда уа, битеу хар неда Аллахны оноунда болур ючюн, Улан Кеси да, Анга барын да бойсундургъан Аллахха бойсунурукъду. ²⁹ Алайсыз ёлгенле ючюн сууда кёмюлдюрюлгенле не этерикдиле? Ёлгенле чыртда тиргизилмей эселе, адамла ёлгенле ючюн сууда нек кёмюлдюрюледиле? ³⁰ Биз да хар

сагъатдан кесибизни къркъуугъа не ючюн салабыз? ³¹ Мен хар кюн сайын ёлеме: анга уа, кърарындашларым, Раббийибиз Масих Иссаны хайырындан сизни ючюн менде болгъан махтауум бла шагъатлыкъ этеме. ³² Адам ойлашыугъа кёре, Эфесде жыртыучу жаныуарла бла кюрешгеними манга не файдасы бар эди? Ёлгенле тиргизилмей эселе, ашап-ичип башлайыкъ, нек десегиз тамбла ёллюкбюз! ³³ Алданмагъыз: «Аман нёгерле иги адетлени бузадыла». ³⁴ Кереклисича аязыгъыз эм гюнях этмегиз; нек десегиз сизге айыпха айтайым, сизден бир къауумла Аллахны билмейдиле. ³⁵ Алай а биреу: «Ёлгенле къалай тиргизилликдиле? Эм къаллай чарх бла келликдиле?» – деп айтыр. ³⁶ Оюмсуз! Ол сен жерге сепген урлукъ ёлмесе, тириллик туюлду. ³⁷ Сора сен сепген заманында, боллукъ чархны кесин туюл, не болсада, будай болсада, башха бюртюк болсада жалан бюртюгюн себесе. ³⁸ Аллах а анга суйгенича чарх береди, хар урлукъгъа да ёз чархын береди. ³⁹ Хар тюрлю чарх бирча туюлду, алай а адамланы чархы башхады, малланы чархы башхады, чабакъланы башхады, къанатлыланы да башхады. ⁴⁰ Кёкледеги чархла бардыла эм жердеги чархла бардыла, алай а кёкледегилени аламатлыкълары башхады, жердегиленики да башхады. ⁴¹ Кюнню аламатлыгъы башхады, айны аламатлыгъы башхады, жулдузланы башхады, хар жулдузну да аламатлыгъы башха тюрлюдю. ⁴² Ёлгенлени тиргизилиую да алайды: чарх чирир зат болуп себиледи, чиримезлик болуп тиргизиледи. ⁴³ Ыспассыз болуп себиледи, аламат болуп тиргизиледи. Кърарысуз болуп себиледи, кючлю болуп тиргизиледи. ⁴⁴ Жанлы чарх болуп себиледи, нюрлю чарх болуп тиргизиледи. Жанлы чарх барды, нюрлю чарх да барды. ⁴⁵ Китапда: «Биринчи инсан Адам жашагъан жан болгъанды», – деп алай жазылгъанды; ахыргъы Адам а тиргизиучю нюрдю. ⁴⁶ Алай а алгъа нюрден болгъан туюлду, жандан болгъан алгъады, нюрден болгъан а артдады. ⁴⁷ Биринчи адам жерден, топуракъдан жаратылгъанды, экинчи Адам а кёкден келген Раббийди. ⁴⁸ Топуракъдан жаратылгъан къаллай эсе, топуракъдан жаратылгъанла да аллайдыла эм кёкден болгъан къаллай эсе да, кёкден болгъанла да аллайдыла. ⁴⁹ Сора биз, жерден жаратылгъанны сыфатын жюрютгенибиз кирик, кёкден болгъанны сыфатын да жюрютюрюкбюз. ⁵⁰ Алай а муну сизге айтайым, кърарындашла, эт бла къан Аллахны Патчахлыгъындан юлюшлю болаллыкъ туюлдуле эм чиририк, чиримезликден юлюшлю туюлду. ⁵¹ Ма, сизге тасханы айтама: биз барыбыз ёллюк туюлбюз, алай а барыбыз да, ⁵² Билмей тургъанлай, кёзню жумуп ачхынчы,

ахыргъы сур быргъы согъулгъанда тюрленирикбиз; нек десегиз сур согъуллукъду, ёлгенле да чиримезлик болуп тиргизилликдиле, биз а тюрленирикбиз; ⁵³ Нек десегиз бу чиририк чархыбыз чиримезликни киерге керекди эм бу ёллюк чархыбыз да ёлюмсюзлюкню киерге керекди. ⁵⁴ Бу чиририк чархыбыз чиримезликни кийсе эм бу ёллюк чархыбыз ёлюмсюзлюкню кийсе, ол заманда уа, Китапда: «Ёлюм хорланып жокъ этилгенди», – деп жазылгъан сёз къабыл боллукъду. ⁵⁵ «Ёлюм! Сени ууунг къайдады? Ахырат! Сени хорлауунг къайдады?» ⁵⁶ Ёлюмню ууу уа гюняхды; гюняхны кючю уа Тауратны Законуду. ⁵⁷ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла бизге хорлау берген Аллаху шукур болсун! ⁵⁸ Алай бла, эй суйюлюннген кърарындашларым, къаты, деменгили болугъуз, хар заманда да Раббийни ишинде жетишимли болугъуз; Раббийни жолунда урунууугъуз бошуна болмагъанын билигиз.

16 Сыйлыланы кереклилерине жыйыуда уа мен Галатияны жамауатларында белгилегенимча этигиз: ² Ыйыкъны биринчи кюнюнде сизни хар биригиз да, кесини онгуна кёре, берлик затын кесини ююнде бир жанына салып сакъласын, алай бла мен келген заманда жыяргъа керек болмасын. ³ Келген заманында уа, къагъытла да жазып, сиз тийишли кёрген адамланы, жыйгъан садакъагъызны Иерусалимге тапдырыгъа иерме. ⁴ Манга да ала бла барыргъа ушагъылы болса уа, сора ала мени бла барырла. ⁵ Мен Македониядан озгъандан сора, сизге келликме; нек десегиз мен Македонияны юсю бла барама. ⁶ Сизде уа, бираз турургъа неда къышны окъуна ашырыргъа болурма, алай бла сиз мени, барлыкъ жериме ашырырсыз. ⁷ Ол себепден мен энди сизни бла жолда бара кёрюшюрге суймейме, алай а, Аллах онг берсе, сизде бир бёлек заманны турургъа умут этеме. ⁸ Эфесде уа мен эллинчи кюнню байрамына дери турлукъма, ⁹ Нек десегиз мында уллу эмда жараулу ишле этерге манга эшик ачылыпды, манга къажу тургъанла да кёпдуле. ¹⁰ Тимотей сизге келсе уа, ол сизде къркъуусуз болуруна къарагъыз; нек десегиз, мени кирик, ол да Раббийни ишин этеди. ¹¹ Ол себепден аны бир киши да сансыз этмесин, алай а ол манга келир ючюн, аны ырахатлыкъ бла ашырыгъыз; нек десегиз мен кърарындашла бла аны сакълайма. ¹² Аполлос кърарындашны юсюнден а, ол кърарындашла бла сизге барсын деп, мен андан бек тилеген эдим, алай а ол бу сагъатда барыргъа бир да суймегенди. Онг тапхан заманында келликди. ¹³ Сагъайып болугъуз, ийманда туругъуз, кишилиги болгъанла, кючлюле болугъуз; ¹⁴ Сизде хар неда суймеклик бла болсун. ¹⁵ Кърарындашла, сиз

Истефанасны юйюрюн билесиз; ала Ахаяны биринчи ийманлыларыдыла эмда кеслерин сыйлылагъа къуллукъ этерге бергендиле. Мени сизден тилегеним барды: ¹⁶ Сиз аллайлагъа эм ала бла бирге ишлеп урунганланы барына да бойсунугъуз. ¹⁷ Истефанасны, Фортунатны эм Ахайыкны келгенлерине мен къууанганма. Ала манга сиз мени биргеме болмагъаныгъызны унутдургъандыла. ¹⁸ Ала мени да, сизни да кёлюбюзню ырахат этгендиле. Аллайлагъа хурмет этигиз. ¹⁹ Асияны жамауатлары сизге салам

айтадыла. Акила бла Прискила юйдеги жамауатлары бла бирге сизге Раббийде къызыу салам айтадыла. ²⁰ Битеу къарындашла сизге салам бередила. Бир-биригизни сыйлы уппа этиу бла саламлашыгъыз. ²¹ Мен, Пауул, кеси къолум бла бу саламны жазам. ²² Раббий Масих Иссаны суймеген адамгъа налат болсун. Марана-та ! ²³ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни бла болсун. ²⁴ Масих Иссада мени суймеклигим сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

2 КОРИНФЛИЛЕГЕ

1 Аллахны буйругъу бла Масих Иссаны абустолу болгъан мен Пауулдан эм Тимотей къарындашдан Коринфде болгъан Аллахны жамауатына эмда саулай Ахаяда болгъан битеу сыйлылагъа салам! 2 Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. 3 Бизни Раббийибиз Масих Иссаны Атасы Аллахха, мархаматлы Атагъа эм хар не жаны бла да жүрек жапсарычу Аллахха шукур болсун. 4 Аллах бизни кесибизни жапсаргъан жапсарыу бла биз хар тюрлю къыйынлыкъда болгъанланы жапсарыргъа болалыр ючюн, Аллах бизни хар тюрлю къыйынлыгъыбызда да жапсарады. 5 Ол себепден, Масихни къыйналыулары бизде къалай кѣп бола эселе да, Масихни юсю бла жапсарылыуубуз да алай кѣп болады. 6 Биз къыйынлыкъ сынай эсек да, сиз жапсарылыр эм къутхарылыр ючюн сынайбыз. Къутхарылыуугъуз а биз тѣзген къыйналыулары кѣтюрсенигиз бла болады. 7 Бизни сизге ышаныуубуз къатыды. Биз жапсарыла эсек да, сизни жапсарылыуугъуз эм къутхарылыуугъуз ючюн жапсарылабыз; нек десегиз сиз бизни къыйналыуларыбызгъа къошулгъаныгъыз кибики, жапсарылыуубузгъа да къошулгъаныгъызны билебиз. 8 Къарындашла, Асияда бизни башыбызгъа келген къыйынлыкъланы сизге билдирмей къояргъа суймейбиз; нек десегиз биз чексиз ауур эм кючюбюз жетмеген азиат лыкъ кѣрген эдик, алай бла сау къалыргъа да умутубуз жокъ эди. 9 Алай а ичибизден, ёлюмге сюд этилгенибизни сезген эдик; ол а, биз кесибизге ышанмай, ёлгенлени тиргизиучю Аллахха ышаныр ючюн болгъан эди. 10 Аллах бизни аллай къаршы ёлюмден къутхаргъанды эм къутхарады эм бизни ючюн сизни да тилек этиуюгюзню хайыры бла, мындан арысында да къутхарлыкъды деп, Аллахха ышанабыз. 11 Алай бла, кѣп адамланы тилек этиулерини хайырындан, бизге берилген саугъа ючюн кѣпле шукур этерикдиле. 12 Нек десегиз дуняда, бегирек да сизни арагъызда, биз адам акъылманлыкъ бла туйюл, Аллахны шафауаты бла, Аллахдан келген тюз жүреклилик бла эм ачыкъ кѣллюлюк бла жашагъаныбызгъа бизни жүрегибиз шагъатлыкъ этеди. Эмда муну бла

махтанабыз. 13 Биз сизге, ол сиз окъуп ангылагъандан башха зат жазмайбыз. Бизни бир жаны бла ангылагъаныгъыз кибики, толусунлай ангыларсыз деп, умут этеме. 14 Алай бла, бизни Раббийибиз Масих Иссаны кюнюнде биз сизни бла махтанган кибики, сиз да бизни бла махтанырсыз. 15 Мен бу ышаныуу бла, сизни экинчи кере къууандырыр ючюн, алгъын сизге къайтыргъа, 16 Сора сизни шахарыгъызны юсю бла Македониягъа озаргъа, Македониядан а дагъыда сизге келирге ниет этеме. Сиз да мени Иудеягъа ашырырсыз. 17 Былай ниет этип, мен терен ойлашмаймы этгенме? Неда планларымы дуня адамы кибики, бирде «Хау, хау», бирде «Угъай, угъай» депми этеме? 18 Аллахны ышангылылыгъыны хакъына айтама, бизни сѣзюбюз сизге бирде «хау», бирде «угъай» болмагъанды. 19 Нек десегиз Аны юсюнден биз – мен, Сиуан эмда Тимотей – сизге билдирген, Аллахны Уланы Масих Исса бирде «хау», бирде «угъай» болмагъанды, алай а Анда жангыз «хау» болгъанды. 20 Нек десегиз Аллахны битеу ант бла берген сѣзлери Масих Иссада «хау» болгъанды эм бу себепден Аллахны махтауу ючюн биз Масихни юсю бла Аллахха «амин» деп айтабыз. 21 Бизни сизни бла бирге Масихде бегимли этген эм бизни майлагъан а Аллахды; 22 Ол бизге мухур салгъанды эм ышандырыр шартха бизни жүреклерибизге Сыйлы Нюрню жерлешдиргенди. 23 Аллахны жаныма шагъат этеме, мен эндиге дери Коринфге сизни аяп келмей тургъаныма. 24 Бу уа сизни ийманыгъыз бизни оноуубузда болур ючюн кюрешгенден туйюлдю; алай а, сиз къууаныр ючюн, биз сизни бла бирге ишлеучю нѣгерлебиз. Нек десегиз сиз ийманда къаты турасыз.

2 Алай бла мен кеси-кесимден энди сизге жаныгъызны къыйнауу бла келмезге оюм этгенме. 2 Нек десегиз мен сизни жаныгъызны къыйнай эсем, сизден, менден жаны къыйналгъанладан башха, мени къууандырлыкъ кимди? 3 Келгенимде, мени къууандырыргъа керек болгъан адамладан жаным къыйналмаз ючюн, мени жазгъаным ма ол эди. Мени къууанчымы сизни барыгъызгъа да къууанч болгъанына ийнанып, сизни барыгъызгъа да ышанама. 4 Мен

сизни жаныгъызны кыйнар ючюн туйюл, алай а менде сизни суймеклик калай толу болганын сиз англар ючюн, мен сизге уллу кыйгъыдан эм жюрегими такъырлыгъындан кеп жиямукулла бла жазгъан эдим. ⁵ Жанымы кыйнагъан а мени жанымы кыйнамагъанды, алай а, бир жанындан, кетюртюр айтмаз ючюн, сизни барыгъызны да жаныгъызны кыйнагъанды. ⁶ Аллайгъа кепледен бу айыпха тубетилгени тамамды. ⁷ Алай бла, аны чексиз мудахлыкъ алмаз ючюн, энди сиз аны кечсегиз эм жапсарсагъыз игиди. ⁸ Ол себепден аны суйгенигизни энгда кёргюзтюрюгюзню сизден тилейме. ⁹ Нек десегиз мен аны жазгъаным, сиз хар не жаны бла да бойсунамысыз деп, сынап билир ючюн эди. ¹⁰ Сиз а кимни не терслигин кече эсегиз, аны мен да кечеме; нек десегиз мен да, кимни не терслигин кечген эсем да, Масихни аллында сизни ючюн кечгенме. ¹¹ Шайтан бизге заран этмез ючюн алай этгенме; нек десегиз аны аман ниетлери бизге белгисиз туйюлдюле. ¹² Масихни юсюнден Хайыр Хапарны жаяргъа мен Троадагъа келгенimde, Раббий манга эшик ачхан эди. ¹³ Алай болганылыкъгъа, къарындашым Титни анда тапмагъаным себепли, келюме ырахатлыкъ тапмагъан эдим, алай а, андагъыла бла саламлашып, Македониягъа кетген эдим. ¹⁴ Алай а, Аллахха шукур, Ол бизни хар заманда да Масихни хорламлы барыуунда жюрютеди эм Аны билиуню ариу ийисин бизни юсюбюз бла хар жерде да жаяды. ¹⁵ Нек десегиз биз, кутхарыла тургъанлада эм жоюла тургъанлада Аллахха Масихни ариу ийисибиз: ¹⁶ Бир къауумлагъа ёлюм келтирген ёлюм ийисибиз, башхаларына уа жашау келтирген жашау ийисибиз. Сора бу ишге ким жетишеди? ¹⁷ Нек десегиз биз, кеплеца, Аллахны сёзюн кесибизге файда болур ючюн жюрютюучюле туйюлбюз, алай а Аллах ийгенле, Масихникиле болуп, Аллахны аллында таза жюрекден айтабыз.

3 Биз жангыдан кесибизни махтаргъамы башлайбыз? Огъесе биз, бир къауумлаца, сизге неда сизден къабыл кёрген письмола иергеми керекбиз? ² Сиз, бизни жюреклерибизде жазылгъан, битеу адамла билген эм окъугъан письмобузсуз. ³ Сиз Масихни письмосу болганыгъызны кёргюзтесиз. Ол письмо уа бизни күүлукъ этиуюбюзню юсю бла шакъы бла угъай, жашау бериучю Аллахны Нюрю бла, таш гыйылагъа туйюл, эт гыйылагъа, адамланы жюреклерине жазылгъанды. ⁴ Масихни юсю бла бизни Аллахха аллай ышаныуубуз барды. ⁵ Бир затны да кеси жетишимибизге санамайма эмда кесибиз жетишимлибиз демейме, бизни жетишимли этген Аллахды. ⁶ Ол бизни, жазылгъан жорукълагъа туйюл, Сыйлы Нюрге таянган

Жангы Кесаматны күүлукъчулары болургъа жетишимли этгенди. Жазылгъан жорукъ ёлтюреди, Нюр а жашатады. ⁷ Ташлагъа харфла бла жазылгъан, ёлюм келтирген күүлукъ Таурат, аллай бир алакат болуп, Мусаны бети жалан бир аз заманга нюр жанганы ючюн, Израиль улулары аны бетине къараялмагъан эселе, ⁸ Сора Сыйлы Нюрню күүлукъ этиую уа андан да алакат болургъа керек туйюлмюдю? ⁹ Нек десегиз адамны айыбына тубетиучю күүлукъ алакат эсе, сора аны ариулагъан күүлукъ а андан кеп да алакатды. ¹⁰ Нек десегиз алгъын алакат болгъан зат, андан сора келгенни чексиз алакатлыгъы бла тенглешдирилгенде, аны алакатлыгъы кълмайды. ¹¹ Ол себепден, кепге бармагъан зат алакат эсе, дайым тургъан а андан кеп да алакатды. ¹² Аллай ышаныуубуз болуп, биз уллу таукеллик бла сёлешебиз. ¹³ Муса бетине жабыу жабып, Израиль улулары аны кепге бармагъан алакатлыгъыны ахырын кёрмез ючюн этгени кибик этмейбиз. ¹⁴ Алай а аланы акъыллары сокъур болганды. Нек десегиз бююннге дери да ала Эски Кесаматны окъугъан заманда, акъылларына ол жабыу жабылыпды; ол жабыуну уа Масих кетереди. ¹⁵ Бююннге дери да Мусаны Китабы окъулгъан заманда, жабыу аланы жюреклерине жабылгъанлай турады. ¹⁶ Адам Раббийге кыйтышса уа, ол жабыу кетериледи. ¹⁷ Раббий Нюрдю. Раббийни Нюрю кыйда эсе, азатлыкъ да андады. ¹⁸ Биз а барыбыз да, кюзюде кибик, ачыкъ бетли болуп, Раббийни алакатлыгъына къарап, Анга ушаш болур ючюн алакатлыкъны бир даражасындан бир даражасына тюрленебиз; бу да Раббийни Нюрюню юсю бла болады.

4 Аллахны мархаматындан бизни аллай күүлукъ этиуюбюз болганы себепли биз мудах болмайбыз. ² Алай а, таша болгъан айыплы ишлени атып, хыйлалыкъ этерге излемей эм Аллахны сёзюн терсине бурмай, хакъ кертини уа ачып, кесибизни хар адамны жюрегине Аллахны аллында ачыкъ этебиз. ³ Хайыр Хапарыбыз жабылып эсе уа, жоюла тургъанлагъа жабылыпды. ⁴ Кёрюнеген Аллахны сыфаты болгъан Масихни алакатлыгъыны юсюнден Хайыр Хапарны жарыгъы иймансызланы жарытмаз ючюн, бу ёмюрню аллахы аланы акъылларын сокъур этгенди. ⁵ Биз кесибизни юсюбюзден билдирмейбиз, алай а Масих Иссаны Раббий болганын билдиребиз; биз а Исса ючюн сизни күүлларыгъызбыз. ⁶ Нек десегиз къарангылыкъны ичинден жарыкъгъа жарытыргъа буйрукъ этген Аллах, Масих Иссаны бетинде Аллахны алакатлыгъын билиуюбюз бла бизни жарыкъландырыр ючюн бизни жюреклерибизни

жарытханды. ⁷ Бизде артыгы бла болган кюнчю бизден туюл, Аллахдан келгени билинир ючюн а, ол хазнаны биз топуракъ сауутлада кесибизни чархларыбызда жюрютебиз. ⁸ Биз хар жанындан кыйынлыкъ сынайбыз, алай а жунчумайбыз. Биз тунгюлюрча халдабыз, алай а тунгюлмейбиз. ⁹ Биз зулмулукъдабыз, алай а атылып къалмагъанбыз. Аякъ тюпге салынабыз, алай а жоюлмайбыз. ¹⁰ Иссаны жашауу бизни чархыбызда ачыкъ кёрюнюр ючюн, Раббий Иссаны ёлююгюн хар заманда чархыбызда жюрютебиз. ¹¹ Ол себепден, бизни ёллюк чархыбызда Иссаны жашауу ачыкъ кёрюнюр ючюн, биз саула Исса ючюн тохтаусуз ёлюмге бериле турабыз. ¹² Мынга кёре, бизде ёлюм, сизде уа жашау жюрюйдю. ¹³ Алай а, Китапда: «Мен ийнанганма эм аны себепли айтханма», – деп жазылганы кибик, ийманны ол нюрю бизде болуп, биз да ийнанамыз эм аны себепли айтабыз. ¹⁴ Нек десегиз Раббий Иссаны тиргизген Аллах Иссаны юсю бла бизни да тиргизирегин эм сизни бла бирге Кесини аллына саллыгын билебиз. ¹⁵ Быланы бары да сизни ючюндю, алай бла Аллахны шафауаты жайылып, дагыда кёп адамгъа жетип, Аллахха дагыда кёп махтау салыныр эм шукур этилир ючюндю. ¹⁶ Ол себепден биз мудак болмайбыз; алай а бизни тыш чархыбыз бузула эсе да, ичибиздеги уа кюнден-кюннге жангырады. ¹⁷ Нек десегиз бизни бир кесек заманга азчыкъ кыйналганыбыз бизге мардасыз кёп ёмюрлюк махтау чыгъарады. ¹⁸ Биз кёрюннген затлагъа туюл, кёрюнмегенле къарайбыз. Нек десегиз кёрюннген затла бир кезиуге деридиле, кёрюнмегенле уа ёмюрлюкгедиле.

5 Ол себепден бизни жердеги юйюбюз, бу чархыбыз бузулса, бизни Аллахдан кёкледен межамыбыз, къол бла ишленмеген ёмюрлюк чархыбыз болганын билебиз. ² Энди биз ёмюрлюк чархыбызны кьерге асыры сюйгенибизден ахтынып турабыз. ³ Нек десегиз кийинип эсек, къымыжа болуп кёрюнмебиз. ⁴ Биз, бу чархыбызда турган заманыбызда, ауур жюк тюбюнде ахтынабыз; нек десегиз тешинирге сюймейбиз, ёллюк чархыбызны ёлюмсюзлюк жутар ючюн кийинирге сюебиз. ⁵ Аллах а бизни ма муну ючюн жаратханды эм ышандырыр шартха бизге Нюрюнден бергенди. ⁶ Алай бла, биз хар заманда да тынч кёллю болабыз эм билгенибизча, чархыбызда жашагъаныбызда, Раббийден узакъдабыз. ⁷ Нек десегиз биз, кёрюу бла туюл, ийман бла жюрюйбюз. ⁸ Сора биз тынч кёллю болабыз эм, чархыбыздан чыгып кетип, Раббий бла жашаргъа сюебиз. ⁹ Ол себепден чархыбызда жашап да, андан чыгъа туруп да, Раббийни ыразы

этерге эришип кюрешебиз. ¹⁰ Нек десегиз биз, чархыбызда жашагъан заманыбызда, ахшылыкъ неда аманлыкъ этгенибизге кёре тийишлисин алып ючюн, хар бирибиз да Масихни сюдюню аллында кёрюнюрге керекбиз. ¹¹ Алай бла, Раббийден къоркъууну не болганын ангылап, биз адамланы ийнандырабыз, Аллахха уа биз ачыкъбыз, сизни жюреклеригизге да ачыкъбыз деп умут этеме. ¹² Кесибизни сизге жангыдан махтамайбыз, алай а жюреклери бла туюл, тыш сыфатлары бла махтанганлагъа сизни айтыр затыгызы болур ючюн, бизни бла махтаныргъа сизге сылтау беребиз. ¹³ Акъылыбыздан чыкыгъан эсек, бу Аллах ючюндю; акъылыбыз башыбызда эсе, бу сизни ючюндю. ¹⁴ Нек десегиз бизни жюрютген Масихни сиймеклигиди. Биреулен битеу адамла ючюн ёлгенди, алай эсе, бары да ёлгендиле деп оюм этгенбиз. ¹⁵ Жашагъанла энди кеслери ючюн жашамай, алай а ала ючюн ёлген эм тиргизилген Масих ючюн жашасынла деп, Масих битеу адамла ючюн ёлгенди. ¹⁶ Ол себепден биз, энди бир кишини да тыш сыфатына кёре танымайбыз. Масихни чархына кёре таныгъан эсек да, энди уа алай танымайбыз. ¹⁷ Мынга кёре, ким Масихде эсе, ол жангы жаратылган адамды. Бурунгу озганды, энди уа хар неда жангыды. ¹⁸ Бары да Масих Иссаны юсю бла бизни Кеси бла жарашдыргъан эм бизге жарашдырыуну къуллугъун берген Аллахданды. ¹⁹ Нек десегиз Аллах, адамланы гюняхларын аланы боюнларына салмай, Масихни юсю бла дуняны Кеси бла жарашдыргъанды эм бизге жарашдырыу сёзюн аманат этгенди. ²⁰ Ол себепден биз Масихни аты бла келечилебиз, Аллах Кеси буйругъун бизни юсюбюз бла айтып ангылатхан кибик ан гылатады. Масихни аты бла тилейбиз: Аллах бла жарашыгызы. ²¹ Нек десегиз биз Масихни юсю бла Аллахны аллында тюзлюкю болур ючюн, Аллах гюнях не болганын билмеген Масихни бизни гюняхларыбыз ючюн къурман этгенди.

6 Биз а, Аллах бла бирге урунуучулача, Аллахны шафауатын къабыл этгенигиз бошуна болмасын деп, сизге жалбарабыз. ² Нек десегиз Китапда: «Жараулу заманда Мен сени тилегинги эшитгенме эм къутхарылыу кюнде санга болушханма», – деп айтылганды. Ма, энди жараулу заман; ма, энди къутхарылыу кюн. ³ Бизни къуллукъ этиуюбюзге айып салынмаз ючюн, биз бир адамгъа да бир зат бла да тыйгыч этмейбиз. ⁴ Алай а Аллахха къуллукъ этиучюлеча уллу тёзюмлюк бла, кыйынлыкълада, кереклиликледен, тарлыкъ халлада, ⁵ Туюлюуледе, тюремеледе, къозгъалыулада, урунуулада, жукъусуз кечеледе, ораза тутуулада, ⁶ Тазалыкъда, билимде,

чыдамлылыкъда, ахшылыкъ этиуде, Сыйлы Нюрде, кѣзбаусуз сыймекликде, ⁷ Хакъ керти сѣзде, Аллахны кючю бла, онг эм сол къолларыбызда тюзлюкню сауутлары бла, ⁸ Махталыуда эм сансызлыкъда, атыбыз аманнга чыкъгъанда да, ариу кѣрюннгенде да, хар не жаны бла да кесибизни юлгюге тутабыз. Бизни алдаучулагъа санайдыла, алай а биз кертичибиз. ⁹ Биз белгили туюлбюз, алай а бизни таныйдыла; бизни ёлгенлеге санайдыла, алай а ма, биз саубуз; бизге азап саладыла, алай а биз ёлмейбиз; ¹⁰ Мудах киби кѣрюнебиз, алай а хар заманда да къууанабыз. Жарлыбыз, алай а кѣплени бай этебиз. Бир затыбыз да жокъду, алай а барына да иебиз. ¹¹ Коринфиле, биз сизни бла ачыкъ сѣлешдик, сизге жюрегибизни ачдыкъ. ¹² Биз сизден сыймеклигибизни аямайбыз, алай а сиз бизден сыймеклигизни аяйсыз. ¹³ Сабийлеримеча айтама, бизни бла бирча сиз да жюреклеригизни ачыгъыз. ¹⁴ Иймансызла бла бирге боюнга боюнугъузну салмагъыз. Нек десегиз тюзлюклюкню законсуздукъ бла бирге не бирикмеклиги барды? Жарыкъны бла къарангыны арасында не бирлик барды? ¹⁵ Масихни бла Белиярны арасында не кесамат барды? Неда ийманлыны иймансыз бла бирге не иши барды? ¹⁶ Аллахны юйюню идолла бла бирге не келишиую барды? Нек десегиз сиз, жашау берген Аллахны юйюсюз: «Алада мекам салып, араларында жюрюрюкме. Мен аланы Аллахы боллукъма, ала да Мени халкъым боллукъдула, – деп Аллахны айтханы киби. ¹⁷ Сора ол себепден: „Иймансызланы араларындан чыгъыгъыз эмда аладан айырылыгъыз“ дейди Раббий. „Харам затха тиймегиз, Мен сизни къабыл этерикме ¹⁸ Эмда сизге Ата боллукъма, сиз да Мени уланларым бла къызларым боллукъсуз“ дейди битеу дуняны тутхан Раббий».

7 Алай бла, сыйюлюннгенле, Аллахны бизде аллай ант сѣзлери болгъаны себепли, чархыбызны неда нюрюбюзню харам этген хар бир затдан кесибизни тазалайыкъ эмда Аллахдан къоркъуу бла толусунлай Аллахха берилейик. ² Жюреклеригизде бизге жер беригиз. Биз биреуню да инжитмегенбиз, биреуге да заран этмегенбиз, биреуню да къыйынын ашамагъанбыз. ³ Муну сизге айып салыр ючюн айтмайма; нек десегиз мен сизге алгъын, сиз бизни жюреклерибиздесиз, алай бла сизни бла бирге ёлюрге да, жашаргъа да хазырбыз деген эдим. ⁴ Мен сизге бек ышанама, сизни бла кѣп махтанама. Мени жюрегим бек жапсарылгъанды. Бизни битеу бу къыйынлыкъларыбыз болганлай да, къууанчдан толума. ⁵ Нек десегиз биз Македониягъа келге

нибизде, чархыбыз бир тюрлю тынчлыкъ тапмагъан эди, алай а биз хар жанындан да къысылгъан эдик: тышындан – чабыуулла, ичибизде – къоркъуула бар эдиле. ⁶ Алай а унукъгъанланы жапсарыучу Аллах Титни келгени бла бизни жапсаргъан эди ⁷ Эм жаланда аны келгени бла болуп къалмай, алай а ол, сизни итиниуюгюзню, сизни жилигъаныгъызны, сизни, мени ючюн эришгенигизни хапарын бизге айта, сизни ючюн аны жапсарылыуу бла да жапсарылгъанбыз, алай бла мен дагъыда бек къууанганма. ⁸ Ол себепден, сизге жазып ийгеним бла сизни мудах этген эсем да, сокъуранмайма, алгъын сокъуранган эсем да; нек десегиз ол жазып ийгеним сизни болсада бир кесек заманнга мудах этгенин кѣреме. ⁹ Энди мени къууанганым, сизни жарсыгъаныгъыз ючюн туюлдю, алай а жарсыгъаныгъыз сизни тобагъа къайтышдыргъаны ючюндю; нек десегиз Аллах суйгенча жарсыгъансыз, алай бла бизден не аз да заран кѣрмегенсиз. ¹⁰ Нек десегиз Аллахны буйругъу бла болган жарсыу адамда ахыры къутхарылыу болган, сокъурандырмагъан тобагъа къайтышыулукъ чыгъарады. Дуняны жарсыуу уа ёлюм чыгъарады. ¹¹ Ма ол, сизни Аллах суйгенча жарсыгъаныгъыз, къарагъыз сизде къаллай къадалыу, къаллай ариулануу, къаллай ачулануу, къаллай къоркъуу, къаллай итиниу, къаллай эришиу, гюнях этгеннге къаллай айып бериу чыгъаргъанды! Бу иште хар не жаны бла да сиз кесигизни таза этип кѣргюзтгенсиз. ¹² Алай бла, мен сизге жазгъан эсем, сора жаннга тийген адам ючюн эм кѣлкълды болган адам ючюн жазмагъанма, алай а сизни къайгыгъызны этгенибиз Аллахны аллында сизге ачыкъ болур ючюн жазгъанма. ¹³ Ол себепден сизни жапсарылыуугъуз бла биз да жапсарылгъанбыз. Андан да бегъа Титни къууаныуу бла къууанганбыз; нек десегиз сиз барыгъыз да аны кѣлюн ырахат этгенсиз. ¹⁴ Алай бла аны аллында сизни ючюн не бла махтанган эсем да, айыплы болмагъанма; алай а, бизни сизге айтханларыбызны бары да тюз болганлары киби, Титни аллында да бизни махтаныуубуз тюз болуп чыкъгъанды. ¹⁵ Сиз барыгъыз да аны айтханына тынгылагъаныгъызны, аны къоркъуу бла эм титиреу бла къалай къабыл этгенигизни эсине тюшюргенде, аны жюреги сизге дагъыда бек тартады. ¹⁶ Алай бла мен сизге хар не жаны бла да ышаныргъа болаллыгъыма къууанама.

8 Къарындашла, Македонияны жамаутларына Аллахны берген шафауатыны юсюнден сизге билдиребиз: ² Ала уллу къыйынлыкъла сынагъан эселе да, аланы чексиз къууанчлары эм асыры

жарлылыкълары мардасыз чомартлыкъгъа айланганды. ³ Нек десегиз ала къарыуларына кёре да, къарыуларындан артыкъ да сыйюп игилик этгенлерине мен шагъатма. ⁴ Ала сыйлылагъа болушур ишге къошулургъа энчи эркинлик алыргъа бизден бек жалбарып тилеген эдиле. ⁵ Эм, жаланда биз умут этген зат бла къалмай, ала кеслери-кеслерин бек алгъа Раббийге, андан сора Аллахны буйругъу бла бизге бергендиле. ⁶ Ол себепден арагъызда бу хайырлы ишни башлагъан Титден аны бошарын тилеген эдик. ⁷ Сиз а ийманда, сёз айтыуда, билимде, хар тюрлю ишге къадалыуда эм сиз бизге кёргюзтген сыймекликде, хар неде да онглу болгъаныгъыз кибики, бу хайырлы иште да онглу болугъуз. ⁸ Муну уа буйрукъча айтмайма, алай а башхаланы къадалып этгенлери бла сизни сыймеклигизни таза жүрекден болгъанын сынайма. ⁹ Раббийибиз Масих Иссаны шафауатын сиз билесиз: сиз Аны жарлылыкъы бла бай болур ючюн, Ол, бай болгъанынлай, сизни ючюн жарлы болгъанды. ¹⁰ Муну юсюнден насийхат береме, нек десегиз ол сизге хайырлыды. Сиз а муну энди этип башламагъансыз, алай а муну этерге озгъан жылдан бери окъуна сие эдигиз. ¹¹ Энди уа бу ишни тамам этигиз; сиз сыйюп муну этерге тилегенигиз кибики, онгугъузгъа кёре тамам этерге кюрешигиз. ¹² Нек десегиз биреу бир ишни сыйюп эте эсе, бу аны къолунда болмагъан затына кёре туююл, къолунда болгъан затына кёре къабыл этиледди. ¹³ Башхаланы тынчайтып, сизни уа къыйнаргъа изленмейди, алай а тенглик болур ючюн, ¹⁴ Энди сизни артыгъыгъыз аланы кереклилерин толтургъаны кибики, артда уа аланы артыкълары сизни кереклигизни толтурур ючюндю. ¹⁵ Китапда: «Кёп жыйгъан адамны артыгъы болмагъанды, аз жыйгъанны да кемлиги болмагъанды», – деп жазылгъаны кибики, тенглик болсун. ¹⁶ Сизни ючюн алай кюрешиюну Титни жүрегине салгъан Аллахха шукур болсун! ¹⁷ Тит, жангыз биз тилегенни къабыл этип къалмай, кеси да сизни къайгыгъызны этгени себепли, сизге кеси сыйюп барады. ¹⁸ Аны биргесине биз дагъыда битеу жамауатлада Хайыр Хапарны жайыу бла махталгъан къарындашны иебиз. ¹⁹ Аны юсюне да ол къарындаш, Раббийни Кесине махтау салыныр ючюн эмда сизни болушургъа хазыр болгъаныгъызны кёргюзтюр ючюн, биз этген бу хайырлы къуллукъда жамауатладан бизни жолоучу нёгерибиз болургъа сайланганды. ²⁰ Бу уллу саугъагъа жуаплы болуп, бизни этген къуллугъубуздан бизге киши гурушха болмаз ючюн сакъ болабыз. ²¹ Нек десегиз биз ахшылыкъ этерге жаланда Раббийни аллында кюрешип къалмай,

алай а адамланы алларында да кюрешебиз. ²² Биз кёп кере, кёп ишлени къадалып этиучюсюн сынагъан, энди уа кеси сизге уллу ышаныуу бла андан да бек, ишге къадалгъан къарындашыбызны да ол эки къарындаш бла бирге иебиз. ²³ Тит а мени жолдашымды эмда сизни арагъызда къуллукъ этиучю нёгеримди, къарындашларыбыз а Масихни махтауу, жамауатланы келечилеридиле. ²⁴ Алай бла сизни сыймеклигизни эмда биз сизни юсюгюзден тюз махтанганыбызны шартларын жамауатланы аллында алагъа кёргюзтюгюз.

9 Сыйлылагъа болушлукъ этиуюн юсюнден мени сизге жазар керегим жокъду. ² Нек десегиз мен сизни болушургъа хазыр болгъаныгъызны билеме эм, Ахая былтырдан бери окъуна хазырды деп, Македониячылары алларында сизни бла махтанама эмда сизни эришиуюгюз кёплеге кёл салдыргъанды. ³ Къарындашлары ийгеним а, бу иште сизни юсюгюзден мени махтануюм бош болмай, алай а сиз, мен айтхан кибики, хазыр болуп турур ючюн ⁴ Эмда Македониячыла мени бла келип сизни уа хазыр болмай тургъаныгъызлай тапсала, «сиз» демейме, биз аллай бир ышаныулукъ бла махтанганлай, айыплы болмаз ючюн эди. ⁵ Ол себепден, сизни айтылып билинген бу ахшылыкъыгъыз, жасакъ жыйгъанча туююл, ахшылыкъча болуп, хазыр болур ючюн къарындашла сизге алгъадан барып кереклисин тындырырларын мен аладан тилерге тийишли кёрген эдим. ⁶ Муну сизге айтама: къызгъанып сепген адам аз орур; чомарт сепген а кёп орур. ⁷ Хар ким, жүреги тартханга кёре, жаны къыйналмай эм зорлукъ бла болмай берсин; нек десегиз сыйюп бергенни сюеди Аллах. ⁸ Сизни хар заманда, хар не жаны бла да хар затыгъыз эркин болуп, сиз хар ахшы ишге чомарт болуп къошулур ючюн, Аллахны сизге хар игиликни кёп этерге кючу барды, ⁹ Китапда: «Ол саугъала юлешгенди, жарлылагъа бергенди; аны тюзлюгю ёмюрде да турлукъду», – деп жазылгъаны кибики. ¹⁰ Урлукъ себиучюге урлукъ Бериучю эм ашаргъа ётмек Бериучю, сизни сепгенигизге элпеклик берир эм сизни тюзлюгюгюзню хайырын кёп этер. ¹¹ Сиз хар заманда чомарт болур ючюн хар не жаны бла да бай этилесиз. Чомартлыкъыгъыз а бизни юсюбюз бла Аллахха шукур этиу чыгъарады. ¹² Бу къуллукъ этиуюн иши жаланда сыйлыланы жарлылыкъларына жарагъан бла къалмай, алай а кёпледен Аллахха кёп шукур этиуле чыгъарады. ¹³ Нек десегиз адамла бу къуллукъ этиуюн сынамын кёрюп, сиз Масихни Хайыр Хапарын ачыкъ къабыл этип, анга боюн салгъаныгъыз ючюн эм таза жүрекден алагъа эм барысына этген

чомартлыгыгыз ючюн Аллахха махтау саладыла. ¹⁴ Сизде Аллахны шафауаты мардасыз болгъаны ючюн, сизни кёрюрге суююп, сизни ючюн тилек этедиле. ¹⁵ Аны айтып болмазча саугъасы ючюн Аллахха шукур болсун!

10 Сизни арагъызда кесим уялчакъ болгъан, алай а сизден узакъда таукел болгъан мен Пауул, Масихни жууашлыгы бла эм тэзюмлюк этиую бла сизге жалбарама: ² Мен сизге келсем, бизни адам табийгъатларына кёре жашагъанлагъа санагъан бир къауумлагъа, таукеллик бла къатылыкъ этерге этген ниетими этдирмегиз деп, сизден тилейме. ³ Нек десегиз биз, чархыбызда жашай эсек да, чархыбызны табийгъатына кёре къазауат этмейбиз. ⁴ Бизни къазауат этген сауутларыбыз чархны сауутлары туююлдюле, алай а алада къалаланы бузаргъа Аллахны кючу барды. Биз ала бла бош фикирлени ⁵ Эмда Аллахны билиуге ёхтемлик бла къажау тургъан хар тыйгычыны къроратабыз эм хар тюрлю ойлашыуну Масиххе бойсундуруп жесир этебиз. ⁶ Сизни Масиххе бойсунуугъуз толу болгъан заманда, хар тюрлю бойсунмаулукъну айыбына тубетирге хазырбыз. ⁷ Адамны тыш сыфатынамы къарайсыз? Мен Масихникиме деп, кесине толу ийнанган ол кеси-кесинден, ол Масихники болгъаны киби, биз да Масихникиле болгъаныбызны ойлашсын. ⁸ Раббий бизге сизни бузаргъа туююл, къраргъа берген эркинлик бла, мен андан да бек махтансам да, айыплы боллукъ туююл эдим. ⁹ Алай а, мен сизни жазып ийгенлерим бла къроркътургъа кюрешген сунмагъыз. ¹⁰ Нек десегиз биреу: «Жазып ийгенлеринде ол къатыды эм кючлюдю, кеси болгъан заманда уа къолайсызды эм аны сёзге усталыгы да жокъду», – деп айтады. ¹¹ Аллай адам, биз кесибиз сизде болмай жазып ийген сёзлерибиз бла къаллай эсек да, кесибиз болгъан заманда ишибиз бла да аллай болгъаныбызны билсин. ¹² Нек десегиз кеслери-кеслерин кёргюзтюрге кюрешгенле бла биз кесибизни келишдирип неда тенгleshдирип къраргъа базынмайбыз. Ала кеслерин – кеслери бла ёлчелеп тенгleshдириулеру бла оюмсузлукъ этедиле. ¹³ Биз а мардасыз махтанырыкъ туююлбюз, алай а бизге Аллах буюргъан ююш бла, сизге да жетер киби, аллай марда бла махтанырыкъбыз. ¹⁴ Биз, сизге жетмегенле киби, кесибизни кючюбюзню салып кюрешмейбиз, нек десегиз Масихни Хайыр Хапары бла сизге да жетгенбиз. ¹⁵ Биз, мардабызны билмей, башхаланы урунуулары бла махтанмайбыз, алай а сизни ийманыгызыны ёсюую бла сизни арагъызда ишлер жерибизни дагыда бек кенгертирге умут этебиз. ¹⁶ Алай бла Хайыр Хапарны сизден да ары хаялырбыз эмда

башханы ишлеген жеринде тындырылгъан ишле бла махтаныучу болмазбыз. ¹⁷ Махтанган а, Раббий бла махтансын. ¹⁸ Нек десегиз махтау тийишли, кеси-кесин махтагъан адам туююлдю, алай а Раббий кимни махтай эсе олду.

11 Эй, сиз мени акъылсызлыгыма бир кесек тэзсегиз эди уа! Алай а сиз манга тэзген да этесиз! ² Мен сизни ючюн Аллахны эришиую бла эришеме; нек десегиз мен сизден бир эрге, Масиххе сёз тауусдургъанма, сизни Аны аллына таза къызлай тапдырыр ючюн кюрешеме. ³ Алай а, жилин кесини хыйлачылыгы бла Хауаны терилтгени киби, сизни да акъылларыгыз, Масиххе тюз ниетлиликден тайып, бузулурла деп къроркъама. ⁴ Нек десегиз ким болсада биреу, сизге келип, биз сизге билдирмеген башха Иссаны билдирип башласа, неда сиз алгъын ал магъан башха нюр алсагыз неда сиз къабыл этмеген башха хайыр хапарны къабыл этсегиз, сиз анга бек иги тэзесиз. ⁵ Алай а мен, ол «уллу абустолла» дегенлени къатында мени бир затдан да кемлигим жокъду деп ойлашама: ⁶ Мен сёзге уста туююл эсем да, билим бла уа алай туююлме. Алай а биз хар жанындан да сизге толу белгилибиз. ⁷ Сизни кётюрю ючюн, кесими чёкдюрюп, Аллахны Хайыр Хапарын сизге хакъсыз билдиргеним себепли гюняхмы этгенме? ⁸ Мен сизге кзулукъ этер ючюн башха жамауатладан хакъ алып алагъа къроранч салгъанма эм сизде болгъан заманымда, керекли болгъан эсем да, биригизге да жюк болмагъанма. ⁹ Нек десегиз мени кереклими Македониядан келген кърарындашла толтургъан эдиле, алай бла мен сизни бир зат бла да къыйнамазгъа кюрешгенме эм кюрешген да этерикме. ¹⁰ Масихни менде болгъан тюзлюгю бла айтайым, Ахаяны жерлеринде бу махтау менден сыйырыллыкъ туююлдю. ¹¹ Алай нек этеме? Сизни суюмегенимденми? Сизни къалай суюгеними Аллах биледи! ¹² Алай а махтанган затлары бла бизге тенг кёрюнюрге сылтау излегенлеге сылтау бермес ючюн, къалай эте эсем да, алай этерикме. ¹³ Нек десегиз аллай жалгъан абустолла, хыйла ишле этиучюле, Масихни абустолларыны сыфатына киредиле. ¹⁴ Ол а сейир туююлдю, нек десегиз шайтан кеси жарыкны мёлегини сыфатына киреди. ¹⁵ Ол себепден а анга кзулукъ этгенле да, кеслерин тюзлюкге кзулукъ этгенле кёргюзтгенлери уллу иш туююлдю. Аланы ахырлары уа этген ишлерине кёре боллукъду. ¹⁶ Энтда айтайым: мени ким да акъылсызгъа санамасын; алай туююл эсе да, мен да бир кесек махтаныр ючюн, мени акъылсызны къабыл этгенча окъуна къабыл этигиз. ¹⁷ Айтханларымы, Раббийге кёре туююл, алай а махтаныргъа былай

таукел болуп, акъылсызча айтама. ¹⁸ Кёпле адам табийгъатлары бла махтанганларына кёре, мен да махтанырыкъма. ¹⁹ Нек десегиз сиз, акъыллы адамла, акъылсызлагъа суйюп тезесиз! ²⁰ Сизни къул этгенлеге, къыйыныгъызыны ашагъанлагъа, сизни алдагъанлагъа, кеслерин ёрге кётюргенлеге, бетигизге ургъанлагъа сиз тезесиз. ²¹ Айыпха айтама, анга уа бизни кючюбюз жетмегенди! Биреу бир зат бла махтаныргъа базына эсе уа – акъылсызча айтама! – мен да базынама. ²² Ала чюйютлюлемидиле? Мен да чюйютлюме. Израильчилемидиле? Мен да израильчине. Ибрахимни урлугъумудула? Мен да алайма. ²³ Масихни жумушчуларымыдыла? Акъылдан чыкыгъанча айтама! Мен а бегирек да. Мен кёбюрек да урунганма, чексиз туююлгенме, кёп кере тюрмеде эм кёп кере ёлюмге къаршы болгъанма. ²⁴ Иудейлиледен манга беш кере отуз тогъуз къамичи уруу берилгенди. ²⁵ Юч кере мени таякъла бла туюгендиле, бир кере ташла бла туюгендиле, юч кере кеме батханны сынагъанма, бир кече бла бир кюнню ачыкъ тенгизде ашыргъанма. ²⁶ Кёп кере жолоучулукъ этгенме. Баргъан суулада къоркъуулукълагъа, аманлыкъчыладан къоркъуулукълагъа, кеси миллетимден къоркъуулукълагъа, башха миллетлиледен къоркъуулукълагъа, сахарда къоркъуулукълагъа, къум тюзде къоркъуулукълагъа, тенгизде къоркъуулукълагъа, жалгъан къарындашланы араларында къоркъуулукълагъа тубегенме. ²⁷ Урунуп бек къыйналгъанма, кёп кере жукъусулукъ, ачлыкъ эм суусаплыкъ сынагъанма. Кёп кере ашсыз эмда суукулукъда жалангач къалгъанма. ²⁸ Мен сынагъан башха затладан сора да, хар кюнден манга адамла басынып, битеу жамауатланы къайгысын этеме. ²⁹ Ким къарыусуз болады, аны бла мен да къарыусуз болмагъан? Ким териледи, аны ючюн мен жанмагъан? ³⁰ Мен махтаныргъа керек эсем, къарыусулугъуму кёргозтген затла бла махтанырыкъма. ³¹ Раббийибиз Масих Иссаны Атасы ёмюрледе да алгышлы Аллах биледи мени ётюрок айтмагъанымы. ³² Дамаскъда Арета патчахны область таматасы, мени тутар ючюн, Дамаскъ сахарны сакълагъанды. Мен а четенни ичинде терезе бла сахарны къабыргъасындан энишге тюшюрюлюп, алай бла аны къолуна тюшмей къутулгъанма.

12 Махтанганым хайырлы туююл эсе да, махтаныргъа керекме; энди мен Раббийни кёргозюулерини эм билим ачханларыны юсюнден айтырыкъма. ² Масихни болгъан бир адамны танийма, ол онтёрт жыл мындан алда – чархы бла болгъан эсе да билмейме, чархсыз болгъан эсе да

билмейме, Аллах биледи – ючюнчю кёкге дери кётюрюлгенди. ³ Аллай адамны юсюнден билеме – алай а чархы бламы, огъесе чархсызмы, аны уа билмейме, Аллах биледи – ⁴ Ол жаннетге кётюрюлгенди эм тил бла айтылынмазлыкъ, аланы адамгъа айтыргъа амал болмагъан сёзлени эшитгенди. ⁵ Аллай адам бла махтаныргъа болаллыкъма, кесим бла уа, къарыусулукъларым бла болмаса, махтанырыкъ туююлме. ⁶ Алай а, махтаныргъа суйсем да, акъылсыз боллукъ туююлме, нек десегиз тюзюн айтырыкъма. Алай болсада, бир киши да мени, кёргенинден неда эшитгенинден уллугъа санамаз ючюн, мен кесими тыйып турама. ⁷ Эмда мен эсепсиз уллу билим ачылыула бла ёхтемленмез ючюн, манга чархымда уу тиш – мени къыйнаргъа шайтанны мёлеги – берилгенди. ⁸ Мен, андан къутулур ючюн, юч кере Раббийден тилек этген эдим. ⁹ Алай а Раббий манга: «Санга Мени шафауатым тамамды; нек десенг Мени кючюм къарыусулукъда толу болады», – деп айтханды. Алай бла, Масихни кючю менде турур ючюн, мен бегирек да суйюп къарыусулукъларым бла махтанырыкъма. ¹⁰ Ол себепден, Масих ючюн къарыусулукълада, жаныма тийиуледе, кереклиликледе, зулмулукълада, тарлыкълада мен тынч кёллюлюк этеме; нек десегиз мен къарыусуз болгъан заманымда, кючлюме. ¹¹ Мен, махтана кетип, акъылсызлыкъгъа жетдим: муну сиз этдиргенсиз манга. Кертиси да мени сиз махтаргъа керек эдигиз; нек десегиз кесим сансыз адам болгъанлыкъгъа, ол «уллу абустолланы» къатында мени бир затдан да кемлигим жокъду. ¹² Абустоллугъуму шартлары сизни аллыгъызда хар тюрлю тёзюмлюлюк бла, илишанла бла, сейирликле бла эм къудуретли ишле бла кёргозтюлгендиле. ¹³ Ол себепден башха жамауатланы къатында сизни не кемлигигиз барды, жаланда мен кесим сизге жюк болмагъаным туююл эсе? Аллай терсликни манга кечигиз! ¹⁴ Ма, мен сизге ючюнчю кере барыргъа хазырма, сизге жюк боллукъ да туююлме; нек десегиз мен сизни затыгъызыны излемейме, сизни излейме. Сабийле ата-аналарына туююл, ата-анала сабийлерине мюлк жыяргъа борчлудула. ¹⁵ Мен сизни жаныгъыз ючюн кеси затымы ыразы болуп жоярыкъма эм кесими аздырлыкъма. Сизни чексиз бек суйгенимлей, сиз мени аз сюерге къалай болалырсыз? ¹⁶ Сёз ючюн мен кесим сизге жюк болмагъанма, алай а, хыйлачы болуп, сизни хыйлалыкъ бла алдагъанма деп айтайыкъ. ¹⁷ Алай а ол мен сизге ийген адамланы юсю бла, мен сизни бир затыгъыздан да хайырланганмамы? ¹⁸ Мен, Титден сизге барырын тилеп, аны биргесине да

къарындашладан бирин ийген эдим. Тит сизни бир затыгъыздан хайырланганмыды? Биз бирча нюр бла, бирча жол бла жюрюмегенми эдик? ¹⁹ Алыкъа биз жаланда сизни аллыгъызда кесибибизни ариулагъанмы сунасыз? Биз муну, Масихникиле болуп, Аллахны аллында айтабыз. Была бары да, суйюлюннгенле, сиз ийманда кючленир ючюндюле. ²⁰ Нек десегиз мен сизге келсем, сизни мен жаратмагъанла болуп табарма эм сиз да мени сиз жаратмагъан болуп табарсыз: сизде къаугъала, зарлыкъла, ачуланыула, даулашыула, сёз этиуле, тилчиликле, ёхтемликле, низамсызлыкъла табарма деп къоркъама. ²¹ Энтда келген заманымда, мени Алла хым мени, сизни аллыгъызда ыйлыкъдырыр эм алгъын гюнях этип, этген харамлыкъларындан, саякълыкъларындан, адепсизликлеринден тобагъа къайтышмагъан кёп адам ючюн мен жилиу этерме деп къоркъама.

13 Энди сизге ючюнчю кере келеме. Эки неда юч шагъатны айтханлары бла хар сёз бегимли боллукъду. ² Мен сизге алгъындан айтханма эм энтда алгъындан, сизде экинчи кере болгъанымдача айтама, энди уа кесим сизде болмай, алгъын гюнях этгенлеге эм битеу къалгъанлагъа жазама, энди сизге келсем, бир кишини аярыкъ туююлме. ³ Менде Масихни айтханына, сиз патауа излейсиз. Ол сизге къарыусуз туююлдю, алай а сизде кючлюдю. ⁴ Нек десегиз Ол къарыусузлукъдан къачха керилген эсе да, энди Аллахны кючю бла сауду; аны кибибиз да Масихде къарыусуз эсек да, Аллахны кючю бла Аны

бла бирге сизни ючюн сау жашарыкъбыз. ⁵ Сиз иймандамысыз – кесигиз-кесигизни сынагъыз, кесигиз-кесигизни тинтип къарагъыз. Масих Иссаны сизде болгъанын сиз кесигиз билмеймисиз? Алай болмаса, сиз сыналыугъа чыдаялмай къалыр эдигиз. ⁶ Биз а сыналыугъа чыдагъаныбызны сиз билирсиз деп умут этеме. ⁷ Сиз бир тюрюлю аман иш этмез ючюн, биз Аллахдан тилек этебиз. Бизни сыналыугъа чыдагъаныбызны кёргюзтюр ючюн туююл, алай а биз сыналыулагъа чыдаялмагъанча кёрюнсек да, сизни ахшылыкъ этеригизни тилейбиз. ⁸ Нек десегиз бизни хакъ кертиге къажу болургъа туююл, жаланда хакъ керти жанлы болургъа кючюбюз барды. ⁹ Биз къарыусуз, сиз а кючлю болгъанда, биз къууанабыз эмда сиз тамамлы болур ючюн тилек этебиз. ¹⁰ Кесим сизни арагъызда болмай муну жазгъаным а, келген заманымда, Раббий манга бузаргъа туююл, къураргъа берген эркинлигим бла къатылыкъ этмез ючюндю. ¹¹ Болсада, къарындашла, къууаныгъыз, жетишимли болугъуз, жапсарылыгъыз, бир акъыллы, жарашыулу болугъуз, суймеклик эмда жарашыулукъ бериучю Аллах а сизни бла боллукъду. ¹² Бир-биригизни сыйлы уппа этиу бла саламлашыгъыз. Битеу сыйлыла сизге салам айтадыла. ¹³ Раббий Масих Иссаны шафауаты да, Аллахны суймеклиги да, Сыйлы Нюрню бирикдириую да сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

ГАЛАТИЯЛЫЛАГЪА

1 Адамла сайламагъан эм адамны юсю бла сайланмагъан, алай а Масих Исса эм Аны ёлгенледен тиргизген Аллах Ата сайлагъан мен абустол Пауулдан 2 Эм битеу мени биргеме болгъан къарындашладан Галатияны жамауатларына салам! 3 Аллах Атадан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун, 4 Атабыз Аллахны буйругъуна кёре, Масих, бу эндиги огъурсуз ёмюрден бизни къутхарыр ючюн, бизни гюняхларыбыз ючюн Кеси-Кесин бергенди. 5 Аллахха ёмюрледе да махтау болсун. Амин. 6 Масихни шафауаты бла сизни чакъыргъан Аллахдан сиз алай терк башха хайыр хапаргъа ётгенигизге сейирсинеме. 7 Керти да башха хайыр хапар жокъду, алай а сизни жунчутхан эм Масихни Хайыр Хапарын терсине бурургъа суйген адамла бардыла ансы. 8 Алай а биз окъуна неда кёкден мёлек келип, биз сизге айтхан Хайыр Хапаргъа къажар болгъан хапарны айтса, анга налат болсун! 9 Биз алгъын айтханыбыз кибик, мен энди дагъыда айтама: сиз къабыл этген Хайыр Хапаргъа къажар болгъан хапарны сизге ким айта эсе да, анга налат болсун! 10 Мен энди адамланы ыразылыгъынмы, огъесе Аллахны ыразылыгъынмы излейме? Адамланы кёллерине жетергеми кюрешеме? Мен энтда адамланы кёллерине жетсем эди, Масихни къулу болмаз эдим. 11 Къарындашла, мен жайгъан Хайыр Хапар адамдан чыкъмагъанын сизге билдиреме. 12 Нек десегиз мен ол Хайыр Хапарны адамдан алмагъанма эмда аны манга адам юретмегенди, аны манга Масих Исса ачып билдиргенди. 13 Мени иудейлиликде болгъан алгъыннгы жашау халымы, мен Аллахны жамауатын бек къыйнагъанымы эм чачханымы, сиз эшитгенсиз. 14 Мен, аталарымдан къалгъан адетле ючюн мардасыз эришип кюрешуучю болуп, иудейлиликде мени миллетимде тенглерими кёбюсюнден эсе бек жетишимли болгъан эдим. 15 Анамы къарынында заманымдан мени сайлагъан эм Кесини шафауаты бла мени чакъыргъан Аллах а, 16 Мен Аны Хайыр Хапарын миллетлеге жар ючюн, Кесини Уланын манга ачаргъа ыразы болгъанында, мен ол сагъат окъуна инсанла бла кенгешмегенме. 17 Эмда Иерусалимге, менден алгъа болгъан абустоллагъа

бармагъанлай, Аравиягъа баргъанма эм дагъыда Дамаскга къайтханма. 18 Артда, юч жыл озгъандан сора, мен Иерусалимге Петер бла кёрюшюрге баргъан эдим эм аны бла онбеш кюн тургъан эдим. 19 Къалгъан абустолладан а Раббийни къарындашы Якъупдан башха кишини да кёрмегенме. 20 Ма, мени сизге жазгъанларым ётюрюк болмагъанларын Аллахны аллында айтама. 21 Андан сора мен Сирия бла Киликия къыраллагъа кетген эдим. 22 Иудеяда Масихни жамауатларына мен кесим белгили туюл эдим. 23 Алай а, алгъын алагъа зулму этген, ол жокъ этерге кюрешген иймандан энди хайыр хапар береди деп эшитип, 24 Ала мени ючюн Аллахха махтау сала эдиле.

2 Артда, онтёрт жылдан сора, мен Барнаба бла Титни да биргеме алып, дагъыда Иерусалимге баргъан эдим. 2 Баргъанымда уа билим ачылыу бла баргъан эдим. Андагъылагъа, артыгъыракъ да, бек белгилелеге, миллетлеге Хайыр Хапарны билдириуюмю юсюнден, мен бошму кюрешеме неда бошму кюрешген болурма деп айтхан эдим. 3 Алай болгъанлыкъгъа ала мени биргеме болгъан Титге, ол грекли болсада, сюннет этдир деп къысмагъандыла. 4 Алай а бизни Масих Иссада болгъан азатлыгъыбызгъа къараргъа жашыртын келип, бизни къул этер ючюн, хыйлалыкъ бла келген жалгъан къарындашла бар эдиле. 5 Хайыр хапарны хакъ тюзлюгю сизде сакъланыр ючюн, биз алагъа бир сагъатха да хорлатмагъанбыз эм бой салмагъанбыз. 6 Белгилеле да не тюрюлю жаны бла да къалай болгъан эселе да, манга башхалыгъы жокъду, Аллах адамны тыш сыфатына къарамайды. Белгилеле да мени айтханларыма бир зат да къошмагъандыла. 7 Ол угъай эсенг, Хайыр Хапарны сюннетлилеге жаргъа Петерге ышанып берилгени кибик, манга да сюннетсизлеге жаргъа берилгенин кёргендиле. 8 Нек десегиз сюннетлилеге абустол болургъа Петерге кюч берген Аллах, манга да башха миллетлилеге абустол болургъа кюч бергенди. 9 Жамауатны чигинжилерине саналгъан Якъуп, Кефа эм Ахия, Аллахны манга берген шафауатын билгенлеринде, бирикмеклигибизни белгисине манга бла Барнабагъа онг къолларын бергендиле. Биз башха миллетлеге, ала уа сюннетлилеге барыргъа бегим

этгендиле. ¹⁰ Бизден жаланда жарлыланы унутмазы бызны тилегендиле, мен да аны тамам этерге кюрешгенме. ¹¹ Петер Антиохиягъа келген заманда уа, ол кёлкълдыгъа тюшгени себепли, мен кесим анга къажар тургъан эдим. ¹² Нек десегиз бир къауумла Якъупдан келгинчиге дери, Петер башха миллетлиле бла бирге ашап тургъан эди. Ала келгенде уа, сюннетлиледен къоркъуп, бугъунуп эм къатышмай, бир жанына туруп башлагъан эди. ¹³ Аны бла бирге башха иудейлиле да эки бетлилик этген эдиле, алай бла аланы эки бетлилик этиулерине Барнаба окъуна къошулгъан эди. ¹⁴ Аланы, Хайыр Хапарны хакълыгъы бла тюз этмегенлерин кёргенимде уа, мен Петерге, бары да тургъанлай: «Сен, иудейли болгъанынглай, иудейлича жашамай, башха миллетлилеча жашай эсенг, сора башха миллетлилене иудейлилеча жашагъыз деп нек къысаса? ¹⁵ Биз, башха миллетлиледен болгъан гюняхлыла угъай, иудейли болуп туугъанлабыз. ¹⁶ Алай болгъанлыкъгъа уа, адам Тауратны фарызларын тутуу бла угъай, жаланда Масих Иссагъа ийнаныуу бла ариуланнганын билебиз. Аны ючюн биз да, Тауратны фарызларын тутуубуз бла туююл, Масихке ийнаныуубуз бла ариуланыр ючюн Масих Иссагъа ийнанганбыз. Нек десегиз Тауратны фарызларын тутууу бла бир адам да ариуланлыкъ туююлду. ¹⁷ Масихде ариулануу излеп, биз кесибиз да гюняхлы болуп чыкъгъан эсек, сора Масих гюняхны къуллукъчусумуду? Чыртда угъай! ¹⁸ Мен бузгъанымы жангъдан къурай эсем, сора мен законну бузуучу болгъанымы кёргозтеме. ¹⁹ Мен, Аллах ючюн жашаргъа болалыр ючюн, Тауратны Законуну болушлугъу бла Тауратны Законна ёлгенме. Мен Масих бла бирге къачха керилгенме. ²⁰ Сора энди уа мен жашамайма, алай а менде Масих жашайды. Энди чархымда жашай эсем а, сора мени суююп, Кесин мени ючюн берген Аллахны Уланына ийнаныуум бла жашайма. ²¹ Аллахны шафауатын къабыл этмей къоймайма. Адам Законну юсю бла ариуланала эсе уа, сора Масих керексизге ёлгенди», – деген эдим.

3 Эй ангылаусуз Галатиялыла! Масих Исса сизни кёзлеригизни аллында къачха керилген халда суратланганлай да, сиз хакъ кертиге боюн салмазгъа сизге ким хыйны этгенди? ² Сизден жаланда муну билерге сюеме: сиз Сыйлы Нюрню Тауратны фарызларын тутуугъуз бламы, огъесе Хайыр Хапарны эшитип анга ийнаныуугъуз бламы алгъансыз? ³ Сиз аллай ангылаусузламысыз? Нюр бла башлап, энди адамны кюч салыуу бламы бошаргъа кюрешесиз? ⁴ Сизни ол къадар къыйынлыкъгъа тёзгенигиз керексизгеми болду?

Кертиси да была бары да керексизге туююлду. ⁵ Сизге Сыйлы Нюрню берген эм сизни арагъызда къудуретли ишле этген Аллах, быланы Тауратны фарызларын тутханыгъыз ючюнму, огъесе сиз Хайыр Хапаргъа тынгылап анга ийнаннганыгъыз ючюнму этеди? ⁶ Сёз ючюн, Ибрахим Аллахка ийнанганды, ийнаныуу да анга тюзлюклююкге саналгъанды. ⁷ Алай бла, Ибрахимни керти уланлары ийнанганла болгъанларын билигиз. ⁸ Сыйлы Китап да, Аллах башха миллетлилене да ийман бла ариуларыгъын алгъындан кёрюп, Ибрахимге: «Сени юсюнг бла битеу миллетлеге ыразылыкъ берилликди», – деп Хайыр Хапарны алгъындан билдиргенди. ⁹ Алай бла ийман салгъанлагъа ийманлы Ибрахим бла бирге ыразылыкъ бериледи. ¹⁰ Тауратны фарызларын тутуугъа ышанганла уа бары да налат боладыла. Нек десегиз Китапда: «Таурат китапда жазылгъанланы барын да хар заманда да этип толтурмагъан хар адам налатды», – деп жазылгъанды. ¹¹ Тауратны Закону бла уа Аллахны аллында бир киши да ариуланмагъаны ачыкъды; нек десегиз «тюзлюкю адам ийманы бла сау жашарыкъды». ¹² Закон а ийманнга таянмайды; алай а аны фарызларын ким этип толтурса, ол аны бла сау жашарыкъды. ¹³ Ибрахимге берилген ыразылыкъ Масих Иссаны юсю бла башха миллетлеге да жайылыр ючюн эм Аллах берирге айтхан Сыйлы Нюрню биз ийманыбыз бла алыр ючюн, ¹⁴ Масих бизни ючюн налатлы болуп, Законну налатындан бизни жулгъанды. Нек десегиз Китапда: «Терекге асылгъан хар адам налатды», – деп жазылгъанды. ¹⁵ Къарындашла! Адамланы ойлашыуларына кёре айтама: адам бегим этген кесаматны окъуна киши бузмайды эм анга зат къошмайды. ¹⁶ Алай а Ибрахимге эм аны урлугъуна ант сёзле берилгендиле. Кёплегеча: «эм туудукъларына», – деп айтылмагъанды, алай а жангызны юсюнден айтылгъанча: «эм сени урлугъунга», – деп айтылгъанды, ол а Масихди. ¹⁷ Мен муну айтама, Масихни юсюнден Аллах алгъын бегим этген кесаматны, тёрт жюз бла отуз жылдан сора келген Тауратны Закону бузмайды, ол себепден ант бла берилген сёзню кючю кетмейди. ¹⁸ Нек десегиз биз юлюшлю боллукъ саугъа Законнга таяна эсе, сора энди ант бла берилген сёзге таянмайды; алай а Аллах саугъасын Ибрахимге ант сёз бла бергенди. ¹⁹ Алай эсе, Тауратны Закону не ючюн берилгенди? Ол а терсликлени ачыкъ этер ючюн кесаматха къошулуп берилгенди. Аны кючю, ант сёз Анга берилген эм Ибрахимни урлугъундан болгъан Масихни келир заманына дери баргъанды. Закон мёлеклени юсю бла келечини къолу бла

берилгенди. ²⁰ Жангыз бир адам ючюн келечи болмайды, Аллах а бирди. ²¹ Алай бла Аллахны ант бла берген сёзлерине Тауратны Закону къажамуду? Чыртда угъай! Нек десегиз жашау берирге болаллыкъ закон берилсе эди, сора кертиси да адам закон бла ариуланыр эди. ²² Алай а, Аллахны ант сёз бла берирге айтханы ийнанганлагъа, Масих Иссагъа ийнаныулары бла берилир ючюн, Сыйлы Китап бары да гюняхны жесиридиле деп билдиргенди. ²³ Ийман келгинчи уа, биз, Закону тутмагъына салынып, боллукъ ийманны ачылыр заманына дери Закону жесири болуп тургъанбыз. ²⁴ Алай бла, биз ийманыбыз бла ариуланыр ючюн, Закон, сабийлени жюрютюучю къулча, бизни Масиххе элтиучю жол эди. ²⁵ Ийман келгенден сора уа, биз энди, сабийлени жюрютюучю къулнуча, Закону оноунда туюлбюз. ²⁶ Нек десегиз Масих Иссагъа ийнаныуугъуз бла сиз барыгъыз да Аллахны уланларысыз. ²⁷ Сиз барыгъыз да, сууда кёмюлдюрюлюп, Масих бла бирлешгенле, Масиххе кийингенсиз. ²⁸ Энди не иудейлини, не греклини, не къулну, не азатны, не эр кишини, не тиширыуу башхалыгъы жокъду; нек десегиз Масих Исада сиз барыгъыз да бирсиз. ²⁹ Сиз Масихни эсегиз а, сора сиз Ибрахимни урлугъусуз эм Аллахны ант сёз бла берирге айтханындан юлюшлю боллукъ туудукъласыз.

4 Энтда айтайым: туудукъ, барына да ие эсе да, сабий заманында аны къулдан бир башхалыгъы жокъду. ² Ол атасы салгъан болжалгъа дери анга къарагъан адамлагъа бла юй жюрютюучюлеге бойсунуп турады. ³ Биз да аны кирик, «сабийликде» болгъан заманыбызда, бу дуняны башлангыч жорукъларына бойсунуп тургъанбыз. ⁴ Заманны толулугъу келгенде уа, Аллах, къатындан туугъан эмда Закону кере жашагъан Кесини Уланын, ⁵ Ол Закону оноунда болгъанланы жулур ючюн эмда биз уланлыкъны эркинлигин алыр ючюн, ийгенди. ⁶ Сиз а уланлары болгъаныгъыз себепли, Аллах сизни жюреклеригизге: «Абба, Атам!», – деп къычыргъан Кесини Уланыны Нюрюн ийгенди. ⁷ Ол себепден сен энди къул туюлсе, уланыса; уланы эсенг а, сора Масих Иссаны юсю бла Аллахны туудугъуса. ⁸ Алгъын, Аллахны билмеген заманыгъызда уа, сиз кертиси бла аллах болмагъан затлагъа къуллукъ этип тургъансыз. ⁹ Энди уа, сиз Аллахны билесиз неда тюзюн айтханда, Аллах сизни биледи. Алай эсе дагъыда ол къарыусуз эм файдасыз башлангыч жорукълагъа не ючюн къайтасыз? Кесигизни энтда жангыдан алагъа къул этергеми сюесиз? ¹⁰ Белгили кюнлеге, айлагъа, кезиулеге эм жыллагъа уллу магъана бересиз! ¹¹ Мен сизде

бошму урунганма деп, сизни ючюн къоркъама. ¹² Къарындашла, сизден тилейме, мени кирик болугъуз, нек десегиз мен да сизни кирикме. Сиз бир зат бла да мени жюрегими къыйнамагъансыз. ¹³ Мен Хайыр Хапарны сизге биринчи кере чархымы къарыусулугъу бла бергеними сиз билесиз. ¹⁴ Алай а сиз, мени сынаргъа мени чархымда болгъан къарыусулугъум ючюн мени сансыз этмегенсиз эм менден жийиргенмегенсиз. Алай а мени, Аллахны мелегин къабыл этгенча, Масих Иссаны къабыл этгенча къабыл этген эдигиз. ¹⁵ Сиз къалай зауукълу эдигиз! Амалыгъыз болса эди, сиз кезлеригизни чыгъарып манга берирге угъай дерик туюл эдигиз деп, сизни юсююзден шагъатлыкъ этеме. ¹⁶ Алай бла, сизге хакъ кертиси айтханым ючюн, мен сизни душманыгъызмы болдум? ¹⁷ Сизни кеслерине буругъа эришгенле аман ниет этип эришедиле. Сиз да алагъа эришир ючюн, сизни бизден айырыргъа излейдиле. ¹⁸ Ахшылыкъгъа эришген, жаланда мени сизде болгъан заманында болуп къалмай, хар заманда да игиди. ¹⁹ Сабийлерим, Масих сизни жашау халыгъызда кёрюнгюнчюге дери, мен сизни ючюн энтда жангыдан къозлау азапдама! ²⁰ Мен энди сизде болуп, сизге ауазымы тюрлендирирге сюер эдим, нек десегиз мен сизге не болгъанын ангыламайма. ²¹ Сиз, Тауратны Закону оноунда болургъа суйгенле, айтыгъыз манга: сиз Тауратны не айтханын билмеймисиз? ²² Нек десегиз Ибрахимни эки уланы болгъанды, бири – къарауашдан, экинчиси уа – азат тиширыудан деп жазылгъанды. ²³ Алай а къарауашдан болгъан улан, къалгъан адамлача туугъанды; азат тиширыудан болгъан улан а ант сёзге кере туугъанды. ²⁴ Муну юсюнде башха магъана барды. Ол тиширыула эки кесаматны белгилейдиле. Бири Синай тауданды, къул боллукъ уланла туудурады; ол а Хажарды. ²⁵ Ол себепден, Хажар Аравияда Синай тауну магъанасын кёрюзтеди эм эндиги Иерусалимге ушашды; нек десегиз ол кесини сабийлери бла къул болупду. ²⁶ Бийикдеги Иерусалим а азатды, ол бизни барыбызгъа да анады. ²⁷ Нек десегиз Китапда: «Къууанч эт, сабий тапмагъан къаратон къатын! Къууанып къычыр, къозлаудан къыйналмагъан! Нек десенг эри болгъандан эсе, къоюлгъанны кепдю сабийи», – деп жазылгъанды. ²⁸ Къарындашла, биз, Исхакъча, ант сёзге кере туугъан сабийлебиз. ²⁹ Алай а ол заманда къалгъан адамлача туугъан, Сыйлы Нюрню кючю бла туугъанны къуугъаны кирик, энди да алайды. ³⁰ Китап а не айтады? «Къарауашны да, аны уланын да къыста; нек десенг къарауашны уланы азатны уланы бла бирге мюлкге ие боллукъ туюлду», –

дейди. ³¹ Ол себепден, къарындашла, биз къарауашны сабийлери туюлюбюз, азат къатынны сабийлерибиз.

5 Алай бла бизге Масих берген азатлыкъда туругъуз эм энтда жангыдан къул болууну боюнасасын боюнугъузгъа такъмагъыз. ² Ма, мен Пауул сизге айтама: сиз сюннет этиле эсегиз, сизге Масихден бир тюрлю хайыр боллукъ туюлюдю. ³ Сюннет этдирген хар адамгъа, ол Тауратны битеу фарызларын толтурургъа керекди деп энтда шагъатлыкъ этеме. ⁴ Сиз, Таурат бла кесигизни ариуларгъа кюрешгенле, Масихден къуру къалгъансыз, Аллахны шафауатындан айырылгъансыз, ⁵ Биз а ариуланнганыбыздан келген умутну толурун Сыйлы Нюрге ышанып сакълайбыз. ⁶ Нек десегиз Масих Иссада не сюннетлиликни, не сюннетсизликни кючю жокъду, алай а кюч суймеклик бла жюрюген иймандады. ⁷ Сиз тап бара эдигиз. Сизни хакъ кертиге бойсуннганыгъызны ким тохтатды? ⁸ Аллай ийнандырыу сизни чакъыргъан Аллахдан туюлюдю. ⁹ Аз ачытхыч битеу тылыны ачытады. ¹⁰ Мен сизни юсюгюзден, сиз башха тюрлю ойлашмазсыз деп, Раббийге базынып турама; сизни жунчутхан а, ол ким болсада, кесини айыбына тюберикди. ¹¹ Сора къарындашларым, мен энтда сюннет этилирге керекди деп ууаз бере эсем, манга энтда зулму нек этедиле? Алай болса къачны бедешлиги кетерилер эди. ¹² Ой, сизни къозгъагъанла кеслери-кеслерин бичге эдиле! ¹³ Азатлыкъгъа чакъырылгъансыз сиз, къарындашла. Сизни бу азатлыкъгъыз гюняхлы табийгъатыгъызны суйгенин этерге сылтау болмасын анса; алай а суймеклик бла бир-биригизге къуллукъ этигиз. ¹⁴ Нек десегиз битеу Таурат: «Жуугъунгу кесинг-кесинги суйгенча суй», – деген бир сёз бла тамам болады. ¹⁵ Сиз бир-биригизни къаба эм ашай эсегиз а, сора сиз бир-биригизни жокъ этмез ючюн сакъ болугъуз. ¹⁶ Мен айтама: Сыйлы Нюрге кёре жашагъыз, сора сиз гюняхлы табийгъатыгъызны кюсегенин этмезсиз. ¹⁷ Нек десегиз адамны гюняхлы табийгъаты, Нюр кёрюп болмагъанны сюеди, Нюр да гюняхлы табийгъат кёрюп болмагъанны сюеди. Ала бир-бирлерине къажаудула, алай бла сиз этерге суйгенигизни этмейсиз. ¹⁸ Сиз Нюр бла жюрюю эсегиз а, сора сиз Законну оноунда туюлюсюз. ¹⁹ Адамны гюняхлы табийгъатыны ишлери белгиледиле. Ала: зийначылыкъ, саякълыкъ, харамлыкъ, адепсизлик, ²⁰ идоллагъа табынмакълыкъ, хыйнычылыкъ, душманчылыкъ, туююшюу, зарлыкъ, ачыулануу, даулашыула, келишмеулукле, айрылыкъла, ²¹ Жутлукъ, мурдарлыкъ, ичгичилик, къутуруулукъ эмда алагъа

ушагъан затла. Сизге алгъын айтханымча энтда айтама, алай этиучюле Аллахны Патчахлыгъындан юлюшлю боллукъ туюлюдюле. ²² Сыйлы Нюрню битими уа: суймеклик, къууанч, жарашыулукъ, тёзюмлюлюк, ахшылыкъ, огъурлулукъ, ышангылылыкъ, ²³ Жууашлыкъ, кесин тыймакълыкъ. Аллайлагъа къажау закон жокъду. ²⁴ Масихникеле уа, кеслерини гюняхлы табийгъатларын кюсеулери бла эм итиниулери бла бирге къачха кергендиле. ²⁵ Биз Нюр бла жашай эсек, сора Нюрню оноунда жюрюрге керекбиз. ²⁶ Уллу кёллюлюк этмейик, бир-биригизни къанын бузмайыкъ, бир-биригизге зарланмайыкъ.

6 Къарындашла! Бир адамны бир тюрлю гюняхха тюшгени ачыкъ болса, сиз, Сыйлы Нюрге тынгылагъанла, аллайны жууаш хал бла тюзетигиз. Сиз да терилмез ючюн кесигизге сакъ болугъуз. ² Бир-биригизни къыйынлыкъын кётюрюгюз, алай бла Масихни Законун толтурурсуз. ³ Нек десегиз сансыз адам болгъанынлай, кесин бир затха санагъан адам, кесикесин алдайды. ⁴ Хар ким кесини ишин сынасын, ол заманда аны махтауу башхада туююл, жаланда кесинде боллукъду. ⁵ Нек десегиз хар ким кесини жюгюн кётюрлюкдю. ⁶ Аллахны Сёзюне юйретилген адам, юйретгенге хар ахшы затындан да юлешип берсин. ⁷ Ажашмагъыз, Аллахны алдаргъа амал жокъду. Адам не сепсе, аны омур: ⁸ Кесини гюняхлы табийгъаты ючюн сеп ген гюняхлы табийгъатындан чиримекликни омур, Нюр ючюн сепген а Нюрден ёмюрлюк жашау омур. ⁹ Ахшылыкъ этиуден безмейик; нек десегиз жунчуп къалмасакъ, заманы келгенде омурбуз. ¹⁰ Алай бла, онгубуз болгъанда, барына да, артыгъыракъ да ийманда кесибизникелеге ахшылыкъ этейик. ¹¹ Кёремисиз, мен сизге кесими къолум бла къалай уллу харфла бла жазгъанма! ¹² Адам табийгъатлары бла махтаныргъа суйгенлени сизге сюннет этилигиз деп къысханлары уа, жаланда Масихни къачы амалтын зулмулукъ кёрмез ючюндю. ¹³ Нек десегиз сюннет этилгенле кеслери да Тауратны Законун тутмайдыла, алай а сизни чархыгъыз бла махтаныр ючюн сизни сюннет этилиригизни сюедиле. ¹⁴ Мен а, Раббийибиз Масих Иссаны къачындан башха бир зат бла да, бир заманда да махтанмам. Аны къачыны юсю бла уа бу дуня манга ёлюдю, мен да бу дунягъа ёлюме. ¹⁵ Нек десегиз Масих Иссада сюннетлиликни да, сюннетсизликни да магъанасы жокъду, жаланда магъаналы болгъан – жангыдан жаратылыуду. ¹⁶ Бу жорукъ бла жюрюгенлеге да, Аллахны Израилине да ырахатлыкъ эм ахшылыкъ келсин! ¹⁷ Алай а, мени бир киши да жарсытмасын; нек десегиз Раббий Иссаны жараларын мен чархымда

жюрютеме. ¹⁸ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны
шафауаты сизни нюрюгюз бла болсун,
къарындашла. Амин.

ЭФЕСЛИЛЕГЕ

1 Аллахны буйругъу бла Масих Иссаны абустолу болгъан мен Пауулдан Масих Иссагъа ийман салгъан, Эфесдеги сыйлылагъа салам! 2 Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. 3 Масихни юсю бла бизге кёкледен хар тюрлю нюр ахшылыкъны берген бизни Раббийибиз Масих Иссаны Атасы Аллахха махтау болсун! 4 Биз соймеклик бла Аны аллында сыйлы эм айыпсыз болур ючюн, Ол бизни дуня жаратылырдан да алгъа Масихде сайлагъанды. 5 Ол Кесини сюйген Уланында бизге кёргюзтген аламат шафауат махталыр ючюн, 6 Кесини ыразы болгъан буйругъу бла, Масих Иссаны юсю бла бизни Кесине улан этерге алгъындан белгилегенди. 7 Ол хар тюрлю акъылманлыкъ бла эм ангылаулукъ бла бизни артыгъы бла саугъалагъан шафауатыны байлыгъыны хайырындан, 8 Масихни юсю бла, Аны къаны бла биз жулунганбыз, гюняхларыбыздан кечилгенбиз. 9 Аллах Масихде алгъындан салгъан Кесини ыразылыгъы бла, Кесини буйругъуну сырын бизге ачыкъ этгенди. 10 Заман толгъанда, Ол, муратына кёре, кёкледен эмда жерде болгъанланы барысын да Масихни башчылыгъы бла бирлешдирликди. 11 Хар нени да Кесини сюйюп этген буйругъуна тап келтирген Аллахны муратына кёре, биз алгъындан белгиленип Масихни юсю бла Аны энчи халкъы этилгенбиз. 12 Алай бла биз, Масиххе эрттеден ышанганла, Аллахны аламатлыгъына махтау салыныр ючюн жашайыкъ. 13 Сиз да Масихде, хакъ кертини юсюнден сёзю – сизни къутхарылыуугъузну Хайыр Хапарын – эшитип анга ийнаннганыгъызда, ант сёз бла берилген Сыйлы Нюр бла мухурлангансыз. 14 Сыйлы Нюр а, Аллахны халкъыны жулунуруна дери, бизге къаллыкъ затланы ышандырыр шартыды; алай бла Аллахны аламатлыгъына махтау салынсын. 15 Ол себепден мен да, сизни Масих Иссагъа ийнаннганыгъызны эм битеу сыйлыланы сюйгенигизни эшитгенимден бери, 16 Тилеклеримде сизни эсимде тутуп сизни ючюн дайым Аллахха шукур этеме. 17 Раббийибиз Масих Иссаны Аллахы, махтаулу Ата, сиз Аны таныр ючюн сизни акъылман этерик эм сизге билим ачарыкъ Нюрюн берсин деп тилейме. 18 Аны

чакъырыуундан келген умутну, Ол сыйлы халкъына юлюшге берирге сёз берген аламат байлыкъны 19 Эм Аны бизде, ийнаннганлада болгъан къудуретини мардасыз уллулугъун сиз ангылар ючюн жүреклеригизни кёзлерин жарытсын деп тилейме. 20 Ол къудурет, Аллах, Масихни ёлгенледен тиргизип, кёкледен Кесини онг жанында олтуртхан заманында Масихде кёргюзтген деменгили кючю этгенча ишле этеди. 21 Аллах, Масихни битеу башчыладан да, властьладан да, кючледен да, бийликледен да эм бу ёмюрде болуп къалмай, алай а боллукъ ёмюрде да аталгъан хар тюрлю атдан да ёрге кётюргенди. 22 Эм битеу барын да Аны аякъ тюбюне бойсундургъанды эм Аны битеу барындан да уллугъа салып, Аны Жамауатына баш этгенди. 23 Ол Жамауат а Аны чархыды, барын да хар не бла да Толтургъанны толлулугъуду.

2 Терсликлеригиз бла эм гюняхларыгъыз бла ёлю болгъаныгъызлай, Аллах сизни тирилтгенди. 2 Бир заманлада сиз бу гюняхлада жашагъансыз, бу дуняны адети бла, хауада бийлик этген башчыны – Аллахха бойсунмаучу адамлада энди ишин этген нюрню – ызындан баргъансыз. 3 Бир заманлада биз барыбыз да аллайла эдик, гюняхлы табийгъатыбыз сюйгенни эм акъылыбызгъа келгенни этип, адам табийгъатыбызны кюсегенлерине кёре жашай эдик. Бизни барыбызны да Аллахны чамланыуу сакълай эди. 4 Алай болгъанлыкъгъа мархаматы бай Аллах, бизни алай уллу сюйгени ючюн, 5 Терсликлерибиз бла ёлю болгъаныбызлай, бизге Масих бла жашау бергенди. Сиз Аны шафауаты бла къутхарылгъансыз. 6 Аллах бизни Масих Исса бла бирге тиргизгенди эмда Аны бла бирге кёкледен олтурур жер бергенди. 7 Ол, Масих Иссада бизге этген игилик бла, Кесини шафауатыны мардасыз уллу байлыгъын келлик ёмюрдеде кёргюзтюр ючюн алай этгенди. 8 Нек десегиз сиз Аны шафауаты бла, ийнаныуугъузну юсю бла къутхарылгъансыз, ол да сиз жетишген зат туююлдо, Аллахны саугъасыды. 9 Бир адам да махтанмаз ючюн, ол сууап ишле бла жетишген зат туююлдо. 10 Нек десегиз биз Аллахны чыгъармасыбыз, Масих Иссада ахшы ишле этерге

жаратылганбыз. Биз жашауубузну ол ишлени этип ашырыр ючюн Аллах аланы бизге этерге алгындан буюрганды. ¹¹ Алай бла сиз, башха миллетлиледен тууганла, бир заманлада не болганыгызыны, чархларына кьолла бла сюннет этилип, сюннетли атлы болганла сизге сюннетсизле атаганларын эсигизде тутугуз. ¹² Сиз ол заманда Масихсиз эдигиз; Израильни жамауатындан тышхы эдигиз, Аллахны ант сёз бла этген кесаматларындан юлюшсюз эдигиз, умутугуз жокъ эди эм бу дуняда Аллахдан кзуру эдигиз. ¹³ Энди уа Масих Иссада сиз, бир заманлада узакъ болганла, Масихни кьаны бла жуукъ болгансыз. ¹⁴ Нек десегиз бизни бир-бирибиз бла жарашдырган Олду. Ол, Тауратны Законун фарызлары эм жорукълары бла бирге кзурутуп, ¹⁵ Эки кьауумубузну да бир этгенди, Ке сини чархы бла арабызда турган тыйгычыны, душманчылыкъны кетергенди. ¹⁶ Ол, эки кьауумубуздан да Кеси-Кесинде бир жангы адамны болдуруп, жарашурукъ кзурар ючюн эм душманчылыкъны кьачны юсюнде жокъ этип, кьачны юсю бла бир чархда эки кьауумубузну да Аллах бла жарашдырыр ючюн алай этгенди. ¹⁷ Эмда, келип, сизге узакълагъа да, жуукълагъа да жарашурукъну Хайыр Хапарын бергенди. ¹⁸ Нек десегиз Аны юсю бла эки кьауумубузну да, бир Нюрде Атагъа барыргъа жолубуз барды. ¹⁹ Алай бла сиз энди тыш адамла эм киргинчиле туююлсюз, алай а сыйлыла бла бир халкъсыз эм Аллахны юйюрюсюз. ²⁰ Абустолла бла файгъамбарла салган мурдорну юсюнде бегимли болгансыз, Масих Исса уа Кеси мюйюшню баш ташыды. ²¹ Аны юсюнде уа битеу мекам, ариу тап кьаланып ёсюп, Раббийде сыйлы юй болады. ²² Аны юсюнде сиз да бирге кзуралып Сыйлы Нюрню юсю бла Аллахны жашаган жери болгансыз.

3 Ол себепден а мен, Пауул, сиз башха миллетлиле ючюн Масих Иссагъа жесир болганма. ² Аллах шафауатын сизге билдирирге мени боюнума салганын сиз эшитген болурсуз: ³ Мен башында кьысха жазганым кибик, Аллах сырын туура манга ачыкъ этип билдиргенди. ⁴ Сиз, муну окъуп, Масихни сырын ангылагъанымы сезерге боллукъсуз. ⁵ Адам улуланы алгыннгы туудукъларына билдирилмеген, энди уа Масихни сыйлы абустолларына бла файгъамбарларына Сыйлы Нюрню юсю бла ачыкъ этилген сыр а ма буду: ⁶ Башха миллетлиле да, Хайыр Хапарны жайылыуу бла, Израиль бла бирча игиликге ие боладыла, бир чархны санлары болуп, Аллахны Масих Иссада ант сёз бла бергенинден юлюшлю боладыла. ⁷ Аллахны менде жюрюген кючу бла манга берген шафауатыны саугъасы бла мен ол

Хайыр Хапарны жайыучу жумушчу болганма. ⁸ Сыйлыланы битеу барындан да эм гитче болганымлай, Масихни акъылгъа сыйынмагъан байлыгыны юсюнден башха миллетлеге хайыр хапар берирге ⁹ Эм хар нени да Масих Иссаны юсю бла жаратхан Аллахда, ёмюрлюкден жашырылып болган сыр кьалай кзуралганын барына да ачыкъларгъа манга шафауат берилгенди. ¹⁰ Аллах, Кесини кёп тюрлю акъылманлыгы энди Жамауатыны юсю бла кёкледеги башчылагъа бла властлагъа белгили болур ючюн, алай этгенди. ¹¹ Бу, Аллахны ёмюрледен да алгъа этген эм бизни Раббийибиз Масих Иссада толтурган планыды. ¹² Масихде уа, бизни Анга ийнаныуубуз бла, Аллахта таукеллик бла эм ышаныуу бла жуукълашыргъа амалыбыз барды. ¹³ Мынга кёре сизден тилейме, мен сизни ючюн сынаган кьайгыларым ючюн мудах болмагъыз, ала уа сизге махтау тапдырадыла. ¹⁴ Ол себепден, кёкледе да, жерде да хар тюрлю аталыкъ да Андан аталган, ¹⁵ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны Атасыны аллында тобукъланама. ¹⁶ Ол, Кесини аламатлыгыны байлыгындан, Кесини Нюрю бла ич адамыгызда кюч берип, сизни бегитсин, ¹⁷ Ийманыгызы бла Масих жюреклеригизде жашасын деп тилейме. ¹⁸ Сиз сыймекликде тамырланып эм мурдорлу болуп, битеу сыйлыла бла бирге, Масихни сыймеклиги кьалай кенг, узун, терен эмда бийик болганын ангыларыгызыны, ¹⁹ Ангылаудан озган бу сыймекликни билиригизни эм алай бла Аллахны битеу толугуз бла толургузну тилейме. ²⁰ Бизде жюрюген кючу бла, бизни тилегенибизден да неда ойлашыуубуздан да бек алакат кёп эталлыкъ Аллахха, ²¹ Жамауатында эм Масих Иссада битеу туудукълада, ёмюрден ёмюрге ыспас-махтау болсун! Амин.

4 Алай бла мен, Раббий ючюн тутмакъ болуп сизден тилейме, сиз алган чакъырылыуугузгъа тийишли жашагызыз. ² Хар тюрлю сабыр акъыллылыкъ бла, жууашлыкъ бла эмда тёзюмлюк бла бирбиригизге сыймеклик бла жумушакълыкъ этигиз, ³ Бир-биригиз бла жарашурукъну тутуп, Сыйлы Нюрде бирликни сакъларгъа кюрешигиз. ⁴ Сиз чакъырылганыгызда бир умутха чакъырылганыгызы кибик, Нюр бирди, чарх да бирди, ⁵ Раббий бирди, ийман бирди, сууда кёмюлдюрюлюу бирди, ⁶ Барыбызны да Аллахыбыз эм Атабыз бирди, Ол а барыбызгъа да бийлик этеди, барыбызны юсюбюз бла иш этеди эм барыбызда да барды. ⁷ Масихни берген саугъасыны мардасына кёре бизни хар бирибизге да шафауат берилгенди. ⁸ Ол себепден Китапда:

«Бийикге чыгып, жесирлени жесирлегенди эм адамлагъа саугъала бергенди», – деп айтылганды. ⁹ «Чыкыганды» дегенни магъанасы, Масих алгын жерни тюп къатларына да тюшгени туюл эсе, неди? ¹⁰ Энишге тюшген да, битеу аламны толтурур ючюн кекледен да бийикге чыкыган да Олду. ¹¹ Ол а, бирлени абустолла этип, башхаланы фыйгамбарла этип, башхаланы Хайыр Хапарны жайыучула этип, дагыда башхаланы кютюучюле эм устазла этип салганды. ¹² Сыйлыла тамамлы болуп, къуллукъ этер ючюн эмда Масихни чархы ёсер ючюн, алай этгенди. ¹³ Муну ахырында барыбыз да ийманда эм Аллахны Уланын билиуде бирликге, тамам кишилике, Масихни толугууну тамам мардасына жетербиз. ¹⁴ Алай бла биз энди адамланы фитначылыклары эм хыйлачылыкыгъа усталыклары бла бизни ажашдырыгъа кюрешгенхар тюрлю окъууланы толкунлары эм желлери чайкъалтып ары бла бери ауа турган сабийле болмайык. ¹⁵ Алай а биз суймеклик бла хакъ кертини тутуп, хар не жаны бла да ёсюп Масихке жетейик. Ол а чархны башыды. ¹⁶ Аны оноунда битеу чарх, хар тюрлю жалгъаган байламлыклары болушлугу бла къуралып эм къошулуп, хар санны тап ишлеую бла ёсюм алады эм алай бла кесикесин суймекликде ёсдюрюп кючлендиреди. ¹⁷ Ол себепден мен айтама эм Раббийни хатыры бла тилейме, сиз энди, башха миллетле кеслерини акъылларыны магъанасызлыгы бла этгенча этмегиз. ¹⁸ Аланы акъыллары къарангы болганды, ичлериндеги жахилликлерини эм жүреклерини сезимсизлигини себебинден, Аллахны жашауундан тышында къалгандыла. ¹⁹ Ала битеу сезимликлерин ташлап, кеслерин адепсизликге бергендиле, алай бла хар тюрлю харамлыкны къанмай этедиле. ²⁰ Сиз а алай туюлсюз, сиз Масихни юсюнден билгенсиз. ²¹ Бир ишексиз, сиз Аны юсюнден эшитгенсиз эм Аны жолуна юйренгенсиз, нек десегиз хакъ керти Иссадады. ²² Алай бла, алдаулу кюсеуледен чирий турган эски адамлыгыгызыны алгынны жашау халын къоюгъуз, ²³ Акъылыгызыны нюрю бла уа жангырыгызы ²⁴ Эм хакъ керти тюзлюкюлюк бла эмда сыйлылык бла Аллахха ушатылып жаратылган жангы адамлыкыгъа кийинигиз. ²⁵ Ол себепден, ётюрюкню къоюп, хар ким кесини жууугуна кертини айтыгызы; нек десегиз биз барыбыз да бир чархны санларыбыз. ²⁶ Ачыуланып гюнях этмегиз. Сизни ачыуланыуугузда кюн батмасын. ²⁷ Эмда ибилиске жер бермегиз. ²⁸ Урлагъан адам энди урламасын. Андан эсе, кесини къоллары бла хайыр этип, урунсун, керекли болган адамгъа да берир заты болсун. ²⁹ Сизни ауузугуздан бир тюрлю аман

сёз чыкымасын, жаланда, кереклисича, эшитгенлени нюр жанындан ёсдюрюп, алагъа шафауат тапдырырча ахшы сёз чыкысын. ³⁰ Эмда Аллахны Сыйлы Нюрюн жарсытмагызы. Ол сизни гюняхларыгыздан азат болур кюнюгюзге мухурлаганды. ³¹ Хар тюрлю дерт тутуу, къутуруу, ачыуланыу, къычырыу, аман сёлешиу эмда хар тюрлю аман ниет сизден къорасынла; ³² Алай а бир-биригизге халал, жазыксыныучу болугузу; Аллах сизге Масихке кечгинлик бергени кибик, сиз да бир-биригизге кечгинлик беригиз.

5 Алай бла, Аллахны суюлюннген сабийлери кибик, Аллахдан юлгю алыгызы. ² Масих, бизни суююп, Кесин бизни ючюн Аллахха саугъагъа эм ариу ийисли къурманнга бергени кибик, сиз да алай, суймекликни жолунда жүрюгюз. ³ Саякылыкны эм хар тюрлю харамлыкны эм жыртхычылыкны сизде атлары айтылыргъа окъуна жарарык туюлдю, была сыйлылагъа тийишли ишле туюлдюле. ⁴ Аны кибик сылык сёзлюк, бош сёзлюк эм адепсиз кюлкючюлюк сизге ушагылы туюлдюле, андан эсе заманыгызыны Аллахха шукур этиуге беригиз. ⁵ Нек десегиз бир тюрлю саяк, неда харам адамны, неда идоллагъа табыныучу бла бирча болган жыртхыч адамны, Масихни эмда Аллахны Патчахлыгындан юлюшю болмагынын билигиз. ⁶ Бир киши да сизни бош сёзле бла терилтмесин; нек десегиз бойсунмаган адамланы юслерине, аллай затла ючюн Аллахны чамланыуу келеди. ⁷ Мынга кёре, алагъа нёгер болмагызы. ⁸ Сиз бир заманлада къарангылык эдигиз, энди уа Раббийде жарыксыз. Жарыкны сабийлерича жашагызы. ⁹ Нек десегиз Нюрню битими хар тюрлю игилике, тюзлюкюлюкде эм кертиликде кёрюнеди. ¹⁰ Аллах нени ахшы кёргенин сынап билигиз. ¹¹ Эм къарангылыкны хайырсыз ишлерине къатышмагызы, алай а аланы ачык этигиз. ¹² Нек десегиз аллай адамланы ташада этген ишлерин айтыргъа да айыпды. ¹³ Алай а жарык ачык этген хар зат кёрюнеди, нек десегиз хар затны да ачык этип кёргюзтген жарыкды. ¹⁴ Ол себепден: «Тур, эй жуклап турган, ёлгенледен тиргизил, Масих сени жарытыр», – деп айтылады. ¹⁵ Алай бла, къарагызы, сакъ болуп, акъылсызлача угъай, акъыллылача жашагызы, ¹⁶ Замандан тап хайырланыгызы, нек десегиз кюнле огъурсуз кюнледиле. ¹⁷ Ол себепден оюмсуз болмагызы, алай а Аллахны буйругу не болганын ангылагызы. ¹⁸ Эм чагыр ичип эсирмегиз, нек десегиз андан хаулелик болады; алай а Сыйлы Нюрден толугузу, ¹⁹ Бир-биригизни Забур бла гимнле бла эмда Сыйлы Нюр учундурган зикир айтыула бла юйрете, битеу жүрегизден Раббийге зикир айтыгызы эмда

махтау салыгызы. ²⁰ Хар заманда хар зат ючюн да Раббийибиз Масих Иссаны аты бла Аллах Атагъа шукур этигиз. ²¹ Аллахдан къоркъуугъуз бла бир-биригизге бойсунугъуз. ²² Къатынла! Сиз эрлеригизге Раббийгеча бойсунугъуз. ²³ Нек десегиз Масих Кесини чархыны – Жамауатыны башы эмда Къутхарыучусу болгъаны киби, эр да къатыныны башыды. ²⁴ Алай а, Жамауат Масиххе къалай бойсуна эсе да, къатынла да кеслерини эрлерине хар не жанындан да алай бойсунургъа керекдиле. ²⁵ Эрле! Масих Кесини Жамауатын суйюп Кесин аны ючюн къурманнга бергени киби, сиз да къатынларыгъызыны суйюгюз. ²⁶ Масих Жамауатын суу бла жууп, Аллахны сёзю бла тазалап сыйлы этер ючюн, ²⁷ Аны тамгъасы неда кемлиги, неда аны киби бир заты болмай, алай а ол сыйлы эм айыпсыз болсун деп, аны Кесини аллына махтаулу Жамауат этип салыр ючюн, Кесин къурманнга бергенди. ²⁸ Эрле, кеслерини чархларын суйгенлери киби, кеслерини къатынларын алай сюерге борчлудула. Кесини къатынын суйген адам кеси-кесин сюеди. ²⁹ Нек десегиз бир адамны бир заманда кесини чархына кёрюп болмаулугъу болмагъанды, алай а анга ашатады эм аны жылытады, Раббий да Кесини Жамауатына алай этеди. ³⁰ Нек десегиз биз Аны чархыны санларыбыз, Аны этинденбиз эм Аны сюеклеринденбиз. ³¹ «Анга кёре, адам атасын бла анасын къояр да, къатынына къошулур, сора экиси бир чарх болурла». ³² Муну сыры уллуду, мен а Масихни эмда Аны Жамауатыны юсюнден айтама. ³³ Сизни хар биригиз да кесини къатынын кеси-кесин суйгени киби алай суйсюн, къатын да эрине хурмет этсин.

6 Сабийле, Раббийникиле болуп, ата-аналарыгъызыны айтханларын этиучюле болугъуз, нек десегиз бу сизни борчугъузду. ² «Атанга бла ананга хурмет эт» деген бу фарыз: ³ «Алай этсенг, санга ахшылыкъ боллукъду эмда жер башында кёп жашарыкъса», – деп ант сёз берилген биринчи фарызды. ⁴ Атала, сиз да, сабийлеригизни инжитмегиз, алай а аланы Раббийни юретиую бла эм акъыл бериую бла ёсдюрюгюз. ⁵ Къулла, бу дунядагъы бийлеригизге хурмет бла эм къоркъуу бла, таза жюрегигизден, Масиххе бойсунганча бойсунугъуз. ⁶ Адамлагъа кёзбау этиучюлеча, жаланда иги жумушчула киби кёрюнюу бла туюл, алай а Масихни къуллары киби, таза жюрекден Аллахны буйругъун толтуругъуз. ⁷ Адамлагъача туюл, Раббийге къуллукъ этгенча, къадалып къуллукъ этигиз. ⁸ Хар

ким, къул эсе неда азат эсе да, этген ахшылыгына кёре Раббийден тийишлисин аллыгъын билигиз. ⁹ Бийле, сиз да къулларыгъызгъа иги къарагъыз, алагъа къатылыкъ этиуню къоюгъуз; сизни кесигизни да, аланы да башыгъызда кёкледе Раббий болгъанын эмда Ол адамланы бирин-биринден башха этмей къарагъанын билигиз. ¹⁰ Ахырында, къарындашларым, Раббий бла эм Аны къудуретини кючу бла къарыуланыгъыз. ¹¹ Ибилисни хыйлаларына сиз къажу турургъа болалыр ючюн, Аллах берген битеу сауутланы юсюгюзге кийигиз. ¹² Нек десегиз бизни къазауатыбыз адамлагъа къажу къазауат туюлду, алай а башчылагъа къажу, властьлагъа къажу, къарангылыкъны бу ёмюрлю дуня оночуларына къажу, туюп кёкледеги огъурсуз нюрлеге къажу къазауатды. ¹³ Аны себепли, сиз, огъурсуз кюнде чыдап эм барын да хорлап, таймай турургъа болалыр ючюн, Аллах берген битеу сауутланы алыгъыз. ¹⁴ Алай бла, белигизге кертиликни белибауун къысып, юсюгюзге тюзлюклюкню кюбесин кийип ¹⁵ Эм аякъларыгъызгъа жарашыулукъну Хайыр Хапарын жаяргъа хазырлыкъны кийип, къаты туругъуз. ¹⁶ Барындан да бегъа ийманны къоруулачу сауутун алыгъыз, аны бла уа ибилисни битеу къызгъан окъларын ёчюлтюрге болаллыкъсыз. ¹⁷ Къутхарылууну темир бёркюн кийигиз эмда Сыйлы Нюрню къылычын, Аллахны сёзюн алыгъыз. ¹⁸ Хар тюрлю дууа этиу бла эм тилек этиу бла хар заманда Сыйлы Нюрню болушлугъу бла тилек этигиз эм ол мурат бла битеу сыйлыла ючюн да толу чыдамлыкъ бла тилек этип, сагъайып туругъуз. ¹⁹ Эм мени ючюн да тилек этигиз; мен Хайыр Хапарны сырын таукеллик бла ачыкъ билдиррге манга сёз берилир ючюн, ²⁰ Мен аны ючюн келечилигими тутмакълыкъда толтургъан Хайыр Хапарны мен, манга тийишлисича, таукеллик бла билдирир ючюн тилек этигиз. ²¹ Сиз да мени болумуу эм ишлерими халын билир ючюн, суйюлюннген къарындаш эм Раббийге тюз къуллукъ этген Тихик сизге барындан да хапар берир. ²² Аны уа мен сизге ийгеним, сиз бизни хапарыбызны билир ючюн эмда ол сизни жюреклеригизни жапсарыр ючюндю. ²³ Къарындашлагъа Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссдан ийман бла ырахатлыкъ эм суймеклик болсун. ²⁴ Аллахны шафауаты бизни Раббийибиз Масих Иссаны таймай суйгенлени барысы бла да болсун. Амин.

ФИЛИПИЙЛИЛЕГЕ

1 Масих Иссаны кзуллары мен Пауулдан бла Тимотейден Филипийдеги жамаутны кзулукчулары бла эм болушлукчулары бла бирге Масих Иссада болган битеу сыйлылагъа салам! 2 Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлык болсун. 3 Сизни хар эсеме тюшюргеним сайын, Аллахыма шукур этеме. 4 Биринчи кюнден башлап эндиге дери окуна сиз Хайыр Хапарны жаяргъа кшошугъаныгъыз ючюн, 5 Барыгъыз ючюн да хар дууамда дайым кзуанч бла тилек этеме. 6 Сизде огурлу ишни этип башлагъан Аллах аны Масих Иссаны келир кюнюне дери битдирлигине толу ийнанам. 7 Мени сизге алай ышаныргъа толу сылтауум барды. Нек десегиз мен сизни жюрегимде тутам, тутмакъда болганымда да, Хайыр Хапарны кзоруулап бегимли этгенимде да, сиз барыгъыз да мени бла бирге Аллахны шафауатында негерлеримсиз. 8 Мен сизни барыгъызгъа да Масих Иссаны сиймеклиги бла тансыкъ болганыма Аллах шагъатды. 9 Эмда сиз игисин сынап билир ючюн, сизни сиймеклигигиз билим бла эм хар тюрлю сезим бла энтда бекден-бек ёссюн деп, 10 Аллахха ыспас-махтау салыныр ючюн, сиз Масих Иссадан келген тюзлюклюкню битимлеринден толу болуп, 11 Масихни кюнюнде таза эм айыпсыз болугъуз деп тилек этеме. 12 Къарындашла, мени болум халларым Хайыр Хапарны жайыуда уллу жетишимли болургъа жараганларын билиригизни сюеме. 13 Алай бла мени Масих ючюн тутмакъ болганым битеу императорну тоханасындагъылагъа эм битеу къалганлагъа ачыкъ болганды 14 Эм къарындашланы кёбюсю, мени тутмакълыгъымы кёргенлеринде, Раббийге ышанып, дагъыда бек таукеллик бла Аллахны сезюн кзоркзуусуз билдирип башлагъандыла. 15 Болсада бир къауумла аны зарлык бла эм эришиу бла этедиле, башхала уа ахшы ниет бла Масихни билдиредиле. 16 Биринчиле Масихни таза жюрекден туююл, мени тутмакълыгъымда къыйынлыгъымы кеп этер ючюн, эгоистлик бла билдиредиле. 17 Башхала уа, мен Хайыр Хапарны кзорууларгъа салыннганымы билип, муну сиймеклик бла этедиле. 18 Хатасы жокъду! Аман ниет бла эсе да, таза жюрекден эсе

да, Масихни юсюнден айтадыла. Мен анга да кзуанам эм кзуанырыкъма. 19 Нек десегиз сизни тилегизни хайыры бла эм Масих Иссаны Нюрюню болушлугуу бла бу мени кзутхарылырыма себеп боллугун билеме. 20 Мен бир затдан да айыплы болмазлыгъыма, алай а жашасам да, ёлсем да, Масих, хар замандача, энди да мени чархымда уллу махтау табар ючюн, мени толу таукеллигим боллугууна умутум эм ышаныуум барды. 21 Нек десегиз манга жашау Масихди, ёлюм да хайырды. 22 Алыкъа чархымда жашарыкъ эсем, хайырлы ишле этерикме. Алай а нени сайларгъа билмейме. 23 Мени жюрегим экисине да тартады: бу дуниядан кетип, Масих бла болургъа да сюеме, нек десегиз ол неден да игиди. 24 Алыкъа чархымда жашаганым а сизге керекди. 25 Мен анга толу ийнанып жашарыгъымы эм, сиз ийманда алгъа барып кзуаныр ючюн, 26 Мен энтда сизге келгенде, сизни Масих Иссада кзуанчыгъыз мени юсюм бла андан да кеп болур ючюн, сизни барыгъыз бла да боллугуу билеме. 27 Не болсада Масихни Хайыр Хапарына тийишли жашагъыз ансы; мен келип сизни кёрсем да неда келмесем да, сизни юсюгюзден, сизни бир нюрде къаты тургъаныгъызны эм бир акъыллы болуп Хайыр Хапарны ийманы ючюн кюрешгенигизни 28 Эмда сизге къажау турганладан бир жаны бла да кзоркъмагъаныгъызны эштейим. Алай этиуюгюз алагъа жоюлурларын, сизге уа кзутхарылырыгъызны кёргюзтген илишанды. 29 Нек десегиз Масихни хатеринден сизге жаланда Анга ийнаныргъа туююл, алай а Аны ючюн къыйналыргъа да берилгенди. 30 Мен алгъын тюбеген къыйынлыкъланы сиз кёргенсиз эм мен бусагъатда сынаган къыйынлыкъларымы эшитгенсиз, алагъа сиз да тюбейсиз.

2 Алай бла, Масихден бир тюрлю кёллениуюгюз бар эсе, сиймекликден бир тюрлю жюрек жапсарылыуугуу бар эсе, Сыйлы Нюр бла бир тюрлю биригиуюгюз бар эсе, бир тюрлю жумушакъ жюреклигигиз эм жазыкъсыныуугуу бар эсе, 2 Сора мени кзуанчымы толтуругуу: акъылыгъыз бир болсун, ол сиймеклигигиз да болсун, бир ниетли эм бир фикирли болугуу. 3 Даулашыргъа суююу бла неда кесигизге махтау излеу бла бир

затны да этмегиз, алай а сабыр акъыллылыкъ бла бир-биригизни кесигизден уллу кёрюгюз. ⁴ Хар ким жаланда кесини къайгысын этип къоймасын, алай а хар ким башхаланы къайгысын да этсин. ⁵ Масих Иссада болгъан акъыл сизде да болсун: ⁶ Ол, Кесини табийгъатына кёре Аллах болгъанлыкъгъа, Аллах бла тенг болгъанын кёргюзтюрге кюрешмегенди. ⁷ Алай а, Кесине къулну табийгъатын алып, адамлагъа ушашлы болуп, Кеси-Кесин сансыз этгенди. ⁸ Сыфаты бла да адамча болуп, ёлюмге дери эм къачда ёлюмге дери окъуна бойсунуп, Кесин жууаш этгенди. ⁹ Ол себепден Аллах да Аны ёрге кётюргенди эм Анга битеу атладан да уллу ат бергенди. ¹⁰ Кёкде, жерде эмда жерни тюбюнде болгъанланы барысы да Иссаны атыны аллында тобукъланырыкъдыла ¹¹ Эм, Аллах Ата махталыр ючюн, хар тил да Масих Иссаны Раббий болгъанына шагъатлыкъ этерикди. ¹² Алай бла, суйюлюннгенлерим, сиз хар заманда бойсуннганыгъыз кибики, жаланда мен сизде болгъан заманда болуп къалмай, бегирек да энди мен сизде болмагъан заманда, кесигизни къутхарылыуугъузну къоркъуу бла эм титиреу бла толу этигиз. ¹³ Нек десегиз сизде итиниуню да, ишлеуню да Аллах Кесини ыразылыгъы бла чыгъарады. ¹⁴ Сиз, гурушхасыз эм таза жүрекли болуп, терс эм бузукъ тёлюню арасында Аллахны айыпсыз сабийлери болур ючюн, ¹⁵ Хар нени да тарыкъмай эм даулашмай этигиз. Ол тёлюню арасында сиз, жашау берген сёзню къаты тутуп, дуняда жулдузлача жарыйсыз. ¹⁶ Алай этсегиз, мен бош кюрешмегеними эм бош урунмагъанымы кёрюп, Масихни къайтыр кюнюнде къууанырма. ¹⁷ Алай а мен сизни къурманыгъызны – сиз аны бла Аллахха къуллукъ этген ийманыгъызны – юсюне къурманча жанымы берирге тюшсе да, къууанама эм сизни къууанчыгъызгъа къошулама. ¹⁸ Аны кибики, сиз да къууаныгъыз эм мени къууанчыма къошулугъуз. ¹⁹ Мен, Раббий Иссагъа ышанып, сизге къысха заманда Тимотейни иерге мурат этеме эмда ол, сизден хапар келтирип, кёлюмю ырахат этер деп умут этеме. ²⁰ Нек десегиз аны кибики таза жүрекден сизни къайгыгъызны этген мени бир адамым да жокъду. ²¹ Нек десегиз бары да Масих Иссаны ыразы этерге угъай, кеслери суйгенча этерге излейдиле. ²² Тимотейни тийишлилиги уа сизге белгилиди; нек десегиз ол Хайыр Хапарны жайыу ишде манга, жаш атасына жумуш этгенча, жумуш этгенди. ²³ Алай бла, манга не боллугъун билгенимлей, олсагъат окъуна аны сизге иерге умут этеме. ²⁴ Мен, Раббийге ышанып, кесим да къысха заманда сизге келлигиме толу ийнанама. ²⁵ Алай а, керекли болгъанымда, манга болушургъа сиз ийген келечини – биргеме

ишлеген, биргеме кюрешген къарындашым Эпафродитни сизге иерге тийишли кёргенме; ²⁶ Нек десегиз ол сизни барыгъызгъа да бек тансыкъ болгъан эди эм аны ауругъан хапары сизге жетгенине бек жарсый эди. ²⁷ Кертиси бла, ол ёлюрге жетип ауругъан эди; алай а Аллах анга мархамат этгенди эм жаланда анга туююл, алай а, мени жарсыуума жарсыу къошулмаз ючюн, манга да мархамат этгенди. ²⁸ Ол себепден, сиз энгда аны кёрюп къууаныр ючюн эм мени да жарсыуум азайыр ючюн, мен аны сизге теркирек иеме. ²⁹ Аны уа Раббийде хар тюрлю къууанч бла къабыл этигиз эм аллайлагъа хурмет этигиз. ³⁰ Нек десегиз ол, сиз жетишалмагъан болушлукъну манга этер ючюн, кеси жанын къоркъуугъа салып, Масихни иши ючюн ёлюмге къаршы эди.

3 Ахырында, къарындашларым, Раббийде къууаныгъыз. Ол затланы юсюнден сизге къайтарып жазаргъа манга къыйын туююлду, сизни уа къорууланыуугъуз мындады. ² Итледен – аман ишле этиучю адамладан – кесигизни сакълагъыз, суннетни жакъчыларындан кесигизни сакълагъыз. ³ Нек десегиз керти суннетлиле бизбиз, Аллахха нюр бла къуллукъ этиучюле, Масих Исса бла махтанганла эм ышаныубуз адам табийгъатыбызгъа болмагъанла. ⁴ Алай а мен адам табийгъатыма ышаныргъа да болаллыкъ эдим. Адам табийгъатына ышаныргъа умут этген башха адам бар эсе уа, мен бегирек да болаллыкъ эдим. ⁵ Сегизинчи кюн суннет этилгенме, Израильни тукъумунданма, Беняминни туудукъларынданма, чойютлюледен чойютлюме, Тауратны законун тутууну юсюнден айтсагъа, фарисей эдим. ⁶ Мен эришлик бла Аллахны Жамауатына зулму этиучю эдим. Тауратха таяннган тюзлюклююкге кёре уа айыпсыз эдим. ⁷ Алай а мен ол заманда онглулукъгъа санагъан хар затны энди Масих ючюн файдасызгъа санайма. ⁸ Эмда мен, Аны ючюн хар нени да атып къойгъан Раббийим Масих Иссаны билиуню онглулугъу бла тенгleshдиргенде, хар нени да файдасызгъа санайма эм Масихни табар ючюн ⁹ Эмда Аны бла бир болур ючюн, хар нени да багушха санайма. Энди мени Тауратны Законна таяннган энчи тюзлюклююгюм жокъду; Масиххе ийнаныуну юсю бла, ийманны ахырында Аллахдан берилген тюзлюклююгюм барды. ¹⁰ Масихни ёлюмюнде Анга ушап, Аны билирге, Аны тиргизилиуню ючюн эм Аны азап чегиулерине къошулууну магъанасын билирге ¹¹ Эм алай бла ёлгенлени тиргизилиуоне жетерге сюеме. ¹² Муну уа мен энди жетгенме деп неда тамам болгъанма деп айтмайма; алай а, Масих Исса мени тапханда, манга белгилеген саугъаны табар ючюн кюрешеме. ¹³ Къарындашла, мен

кесими жетгенге санамайма; алай а, озгъанны унутуп эм алгъа узатылып, ¹⁴ Муратыма жетерге, Масих Иссаны юсю бла Аллах мени бийикге чакъыргъанында, манга белгилеген саугъагъа жетерге кюрешеме. ¹⁵ Алай бла, бизде тамамлы болгъан ким болсада, алай ойлашсын; сиз не затдан башха тюрлю ойлаша эсегиз да, Аллах аны да сизге ачыкъ этер. ¹⁶ Алай а, биз неге жетген эсек да, алай ойлашыргъа эм аны жоругъу бла жашаргъа керекбиз. ¹⁷ Къарындашла, манга эниклегиз эм биз сизге берген юлгюге кёре жашагъанлагъа къарагъыз. ¹⁸ Нек десегиз кёпле, аланы юсюнден мен сизге кёп кере айта тургъанма, энди уа жилиямукъларым бла окъуна айтама, Масихни къачыны душманлары кибики жашайдыла. ¹⁹ Аланы ахырлары жоюлууду, аланы аллахлары аланы къарынларыды, ала бедишлиликлери бла махтанадыла, аланы ойлашулары жангыз бу дуняны юсюнденди. ²⁰ Бизни уа жашарыгъыбыз кёкледеди, биз а андан Къутхарыучубузну, Раббийибиз Масих Иссаны келлигин сакълайбыз; ²¹ Ол а, хар нени да Кесине бойсундурургъа болаллыкъ кючюн жюрютююу бла бизни фана чархыбызны тюрлендирип, Кесини махтаулу чархына ушаш этерикди.

4 Алай бла, мен суйген эм кёрюрге термилген къарындашларым, мени къууанчым эм тажым, Раббийде алай къаты туругъуз, суйюлюннгенле. ² Эводиядан бла Синтихийден тилейме, Раббийникиле болуп бир акъыллы болсунла. ³ Эй, тюз ниетли нёгерим, сенден да тилейме, Хайыр Хапарны жайыуда мени бла, Клемент бла эм атлары жашау китапда жазылгъан мени къалгъан нёгерлерим бла бирге урунган бу тиширыулагъа болушлукъ эт. ⁴ Хар заманда да Раббийде къууаныгъыз! Энтда айтама: къууаныгъыз! ⁵ Сизни тёзюмлююгюгюз битеу адамлагъа белгили болсун. Раббий жууукъду. ⁶ Бир зат ючюн да къайгъы этмегиз, алай а, хар заманда да дууа этип эм тилек этип, шукур бла кесигизни кереклигизни Аллахха айтыгъыз. ⁷ Алай бла хар акъылдан да бийик, Аллахны ырахатлыгъы сизни жюреклеригизни эм ойлашуларыгъызны Масих Иссада сакълар. ⁸ Ахырында, къарындашларым,

керти, хурметге тийишли, тюзлюкю, таза, суйюмлю эмда ариу кёрюлген не эсе да, ахшы эмда махтаугъа тийишли не эсе да, аны юсюнден ойлашыгъыз. ⁹ Сиз неге юйреннген эсегиз, менден не къабыл этген эсегиз эм не эшитген эм кёрген эсегиз, аны этигиз; сора ырахатлыкъ берген Аллах сизни бла болур. ¹⁰ Сиз энтда жангыдан мени къайгъымы этип башлагъаныгъыз ючюн, мен Раббийде бек къууанганма. Сиз алгъын да къайгъымы эте эдигиз, алай а болумланы тап болмагъанлары сизге тыйгъыч болгъан эдиле. ¹¹ Муну уа керекли болгъаным ючюн айтмайма, нек десегиз мен болгъан затым бла кёлум ырахат болургъа юйреннгенме. ¹² Такъырлыкъда да жашай билеме, элпекликде да жашай билеме. Хар неге да эм хар не жанындан да, тояргъа да, ачлыкъгъа тёзерге да, элпекликде эм жокълукъда болургъа да юйреннгенме. ¹³ Мени кючлендирген Масих Иссаны юсю бла хар неге да болаллыкъма. ¹⁴ Болсада жарсыуумда манга болушханыгъызны сиз иги этген эдигиз. ¹⁵ Хайыр Хапарны жайып башлагъан заманымда, мен Македониядан чыкъгъанда, жаланда сизден башха бир жамауат да бирбирибизге болушууда манга къошулмагъанын сиз Филиппийлиле билесиз. ¹⁶ Сиз Фесалоникагъа да мени кереклиме бир да эки да болушлукъ ийген эдигиз. ¹⁷ Муну айтханым, кесиме болушлукъ излегенден туююлдо, алай а сизге жараулу хайырлы ишлеригизни кёп болурларын излейме. ¹⁸ Мен барын да алгъанма эм хар неден да толума; Эпафродитни къолу бла сизни ийгенигизни, ариу ийисли тютюн чыгъыу кибики, Аллах иги кёрген, къабыл къурманны алып, мен ыразыма. ¹⁹ Мени Аллахым, Кесини алаамат байлыгъына кёре, Масих Иссаны юсю бла сизни хар кереклигизни толтурур. ²⁰ Атабыз Аллахха уа ёмюрледен ёмюрлеге махтау болсун! Амин. ²¹ Масих Иссада болгъан хар сыйлыгъа салам айтыгъыз. Мени биргеме болгъан къарындашла сизге салам иедиле. ²² Битеу сыйлыла, артыгъыракъ да императорну тоханасында ишлегенле, сизге салам айтадыла. ²³ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

КОЛОСЛУЛАГЪА

1 Аллахны буйругъу бла Масих Иссаны абустолу болгъан мен Пауулдан эм Тимотей къарындашдан, 2 Масих Иссагъа ийнанган, Колосдагъы сыйлы къарындашлагъа – салам! 3 Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссдан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. Хар заманда сизни ючюн тилек этип, Раббийибиз Масих Иссаны Атасы Аллахха шукур этебиз; 4 Нек десегиз сизни Масих Иссагъа ийнанганыгъызыны эм битеу сыйлыланы суйгенигизни эшитгенбиз. 5 Ийманыгъыз бла суймеклигиз кёкледен сизге хазырланган умутдан туады. Ол умутну болгъанын, сиз хакъ керти сёзден – алгъын сизге билдирилген Хайыр Хапардан – эшитгенсиз. 6 Ол Хайыр Хапар, сиз Аллахны шафауатыны юсюнден эшитген эм аны керти ангылагъан кюнден башлап, сизни арагъызда этгени кирик, битеу дуняда да битим береди эм жайылады. 7 Муну бизни суйюлюннген иш нёгерибиз Эпафрасдан юйренгенсиз. Ол Масихни сизни ючюн урунган, ышангылы къулуду. 8 Сизни Сыйлы Нюрден туугъан суймеклигизни да бизге ол билдиргенди. 9 Ол себепден биз да, муну эшитген кюнюбюзден башлап, сизни ючюн тохтамай дууа этип, сиз нюр жанындан хар тюрлю акъылманлыкъ бла эм ангылау бла Аллахны буйругъун толу билир ючюн тилек этебиз. 10 Сиз Раббийге тийишли жашап, хар не жаны бла да Аны ыразы этип, хар ахшы иш бла битим берип, Аллахны билиу бла ёсер ючюн, 11 Аны махтаулу къудурети сизни толу кючлендирер эм хар не жаны бла да чыдамлы, тёзюмлю эмда къууанчлы этер ючюн 12 Эмда сыйлыланы жарыкъда ююшлерине къошулургъа бизни чакъыргъан Аллах Атагъа сиз шукур этер ючюн тилек этебиз. 13 Ол бизни, къарангылыкъны оноундан къутхарып, Кесини Суйюлюннген Уланыны Патчахлыгъына кийиргенди. 14 Аллахны Уланында уа Аны къаны бла бизге жулунуу, гюняхларыбыздан кечилиу барды. 15 Ол а кёрюнмеген Аллахны сыфатыды, Тюнгюч Уланды, хар жаратылгъан затха иеди. 16 Нек десегиз кёкледен болгъан да, жерде болгъан да, кёрюннген да, кёрюнмеген да хар неда Аны юсю бла жаратылгъанды; патчахлыкъланы, бийликлеми, башчыламы, властыламы – бары да Аны юсю бла

эм Аны ючюн жаратылгъанды. 17 Ол хар неден да алгъады эм хар неда Аны юсю бла бар болуп турады. 18 Эмда Ол Кесини чархыны – Жамауатыны башыды; башланыу Анданды, хар неде де да биринчилик Аны болур ючюн ёлгенледен биринчи тиргизилген да Олду. 19 Нек десегиз Иссада хар тюрлю толукъну болурун Ата иги кёргенди. 20 Алай бла Аны, къачны юсюнде тёгюлген къаныны болушлугъу бла, Аллах, кёкледегилени да, жердегилени да – барын да, Аны юсю бла Кеси бла жарашдырып, ырахатлыкъ бергенди. 21 Сиз да, этген аман ишлеригиз себепли, бир заманлада акъылыгъыз бла Аллахдан узакъ эм Аны душманлары эдигиз. 22 Энди уа Масих, сизни сыйлы, бузукъсуз эм терсликсиз этип Аллахны аллына чыгъарып ючюн, Кесини эт чархыны ёлюмю бла сизни Аллах бла жарашдыргъанды. 23 Ийманда бек эм къаты болуп турургъа эмда сиз эшитген Хайыр Хапаргъа ышаныудан таймай турургъа керексиз ансы. Мен, Пауул, кёкню тюрюнде жаратылгъанланы барына да билдирилген ол Хайыр Хапарны жумушчусу болгъанма. 24 Энди мен сизни ючюн азап чекгениме къууанама эмда Масих Кесини чархы – жамауаты ючюн сынагъан къыйынлыкъланы жетмегенлерин мен чархымда толтурама. 25 Аллах сизни ючюн манга берген къуллукъ бла ол Жамауатны жумушчусу болгъанма. Къуллугъум, Аллахны Сёзюн – 26 Озгъан ёмюрледен бла тукъумладан жашырылгъан, энди уа Аны сыйлыларына ачыкъ этилген тасханы – хар жерде да билдириудю. 27 Аллах, бу тасхада битеу миллетлеге къаллай бай махтауу болгъанын, сыйлылагъа кёргюзтюрге суйгенди. Бу тасха уа Масихни сизде болгъаныды, сизни махтауу болуругъузну умутуду. 28 Биз да Масихни билдиребиз; хар адамны Масих Иссаны юсю бла тамам этип, Аллахны аллына чыгъарып ючюн, хар адамгъа насийхат беребиз, хар адамны да хар тюрлю акъылманлыкъгъа юйретебиз. 29 Масихни менде жюрюген деменгили кючю бла, мен муну ючюн урунуп кюрешеме.

2 Сизни ючюн эм Лаодикияда болгъанла ючюн эмда мени бетден-бетге танымагъанланы бары ючюн да къаллай уллу кюрешиюум

болгъанын сиз билиригизни сюеме. ² Аланы жюрекleri жапсарылып, суймеклик бла бирлешип, хар не жаны бла да толу ангылаудан бай болуп, ала Аллах Атаны тасхасын – Масихни ангылар ючюн алай этеме. ³ Масихде уа битеу акъылманлыкъны бла билимни хазнасы жашырылыпды. ⁴ Мен муну сизге, бир киши да сизни алдау сёзле бла терилтмесин деп айтама. ⁵ Нек десегиз мен чархым бла сизни бирегизге туююл эсем да, нюрюм бла уа сизни блама; сизни тап къуралгъаныгъызыны эм сизни Масиххе ийнаныуугъуз къаты болгъанын кёрюп, къууанама. ⁶ Ол себепден, сиз Раббий Масих Иссаны къалай къабыл этген эсегиз да, Аны жолунда алай жорюгюз. ⁷ Масихде тамырланып эм бегинип эмда ийман бла кючленип, сиз юйреннгенигизча, Аллахха шукур этиу бла ийманда жетишимли болугъуз. ⁸ Къарындашла, сакъ болугъуз, Масиххе кёре туююл, адамланы адетлерине эм бу дуняны башланнгыч жорукъларына кёре, философия бла эм бош терилтиучю сёзле бла сизни бир киши да жесир этмесин. ⁹ Нек десегиз Аллахлыкъны битеу толугъу сан бла Масихде жашайды. ¹⁰ Сизни да Масихде толугъу барды, Ол а битеу башчылагъа эм властлагъа башды. ¹¹ Масихникеле болгъаныгъызда, сизге да къол бла этилмеген сюннет, Масих этген сюннет этилгенди; ол сюннет а чархыгъызыны гюняхлы табийгъатын кетериуюгюздю. ¹² Сууда кёмюлдюрюлген заманыгъызда сиз Масихни биргесине кёмюлгенсиз эм ол заманда Аны ёлгенледен тиргизген Аллахны кючюне ийнаныуугъуз бла, сиз Аны бла бирге тиргизилгенсиз. ¹³ Сиз алгъын терсликлеригиз бла эм сюннетсиз, гюняхлы табийгъатыгъыз бла ёлю эдигиз, Аллах а сизге Масих бла бирге жашау бергенди. Ол бизни битеу терсликерибизни кечгенди. ¹⁴ Жорукълары бла бизге къажау жазылгъан эмда терслигибизни кёргюзтген борч къагъытны къоратып, аны арадан алып, чюйле бла къачха ургъанды. ¹⁵ Башчыланы бла властланы кючлерин сыйырып, аланы къачны юсюнде хорлап, барыны да аллында аланы бедишлик этгенди. ¹⁶ Алай бла аш ючюн, неда суусун ючюн, неда бир тюрлю байрам ючюн, неда жангы айны хурметлеу ючюн, неда шабат кюн ючюн сизни бир киши да терслемесин. ¹⁷ Была бары да боллукъну ауанасыдыла, барыны да керти магъанасы уа Масихди. ¹⁸ Бир киши да кеси аллына сабыр акъыллылыкъ этиую бла эм мёлеклеге табынууу бла, зауукъланып, кесини кёрген кёрюнюлерине ышанып эмда кесини табийгъат акъылы бла керексиз ёхтемленип, сизни терилтип, аллыкъ саугъагъыздан къуру къалдырмасын. ¹⁹ Аллай адам, чархны Башы – Масихни тутмайды;

битеу чарх а жиклерини эм байламлыкъларыны болушлугъу бла ол Башдан кереклисин алып, бир-бирине бегип, Аллах берген ёсюм бла ёседи. ²⁰ Алай бла, сиз Масих бла ёлюп бу дуняны башланнгыч жорукъларындан азат болгъан эсегиз, сора сиз, бу дуняда жашагъанлача: ²¹ «муну тутма», «аны ашама», «мынга тийме» деген бегимлени нек тутасыз? ²² Ол бегимле бары да хайырланыудан чириген затланы юсюндендиле, жаланда адамланы фарызлары эм юйретиулеридиле. ²³ Ишексиз, жалгъан динчиликни, кеси аллына сабыр акъыллылыкъ этиую эмда чархын къыйнамакълыкъны юсюнден айтсагъа, ол бегимле акъылманлыкъча кёрюнедиле. Алай болгъанлыкъгъа адам табийгъатны тыйгъысызлыгъын хорларгъа уа аланы кючлери жокъду.

3 Ол себепден, сиз Масих бла тиргизилген эсегиз, сора кёкдегин излегиз, анда Масих Аллахны онг жанында олтурады. ² Жердегини юсюнден угъай, кёкдегини юсюнден ойлашыгъыз. ³ Нек десегиз сиз ёлгенсиз, сизни жашауугъуз да Масих бла бирге Аллахда жашырылыпды. ⁴ Сизни жашауугъуз Масих кёрюннгенде уа, сиз да ол заманда Аны бла бирге махтау бла кёрюнюрсюз. ⁵ Алай бла, бу дунядагъы гюняхлы санларыгъызыны ишлерин: саякълыкъны, харамлыкъны, тыйгъысызлыкъны, аман кюсеулени эмда ол идолгъа табынуу болгъан жутлукъну ёлю этигиз. ⁶ Ол затла ючюн а бойсунмаучу адамлагъа Аллахны чамланыуу келеди. ⁷ Бир заманлада, аланы араларында жашагъан заманыгъызда, сиз да ол жоллада жорюгенсиз. ⁸ Энди уа сиз ачыуланыу, къутуруу, аман ниет, аман айтыу, ауузугъыздан чыкълан адепсиз сёзле киби затланы барын да къоюгъуз. ⁹ Бир-биригизге ётюрюк айтмагъыз, нек десегиз сиз эски адамлыгъыгъызыны аны адетлери бла бирге атхансыз ¹⁰ Эмда жангы адамлыкъны кийгенсиз. Ол а аны Жаратханны сыфатыча, толу билимге жетер ючюн жангыра турады. ¹¹ Жангы адамлыкъда уа не грекли, не иудейли, не сюннетли, не сюннетсиз, варвар, скиф, къул, азат айырыу жокъду, алай а хар не жаны бла да хар неда Масихди. ¹² Алай бла, суюлюннген сыйлыла, Аллах сайлагъанлача, жумушакъ жюреклиликни, жазыксыныулукъну, сабыр акъыллылыкъны, жууашлыкъны, кёп тёзюмлюкню юсюгюзге кийгиз. ¹³ Бир-биригизге жумушакълыкъ этигиз эм биреуню-биреуден тарыгъуу бар эсе, Масихни сизге кечгинлик бергени киби, сиз да алай кечгинлик беригиз. ¹⁴ Барындан да бегъа суймекликни кийгиз; нек десегиз суймеклик толу бирликни тапдыргъан байламлылыкъды. ¹⁵ Сизни

жюреклеригизде Аллахны ырахатлыгы бийлик этсин. Сиз да, бир чархны санлары болуп, ол ырахатлыкъгъа чакъырылгансыз. Шукур этиучюле болугъуз. ¹⁶ Масихни сёзю сизде битеу байлыгы бла жерлешсин. Хар тюрлю акъылманлыкъ бла бир-биригизни юйретип акъыл беригиз. Зикирле, гимнле эмда Сыйлы Нюр учундурган назмула айта, жюреклеригизде Раббийге шукур этип зикир айтыгыз. ¹⁷ Эм сёз бла неда иш бла сиз не эте эсегиз да, барын да Раббий Масих Иссаны аты бла, Аны юсю бла Аллах Атагъа шукур этип тындырыгыз. ¹⁸ Къатынла, Раббийникилеге ушагылы болгъаны кибик, эрлеригизге бойсунугъуз. ¹⁹ Эрле, къатынларыгызыны сюйюгюз эм алагъа къаты болмагыз. ²⁰ Сабийле, ата-аналарыгызыны хар не жаны бла да айтханларын этиучюле болугъуз, нек десегиз мынга Раббий бек ырады. ²¹ Атала, сабийлеригизни инжитмегиз, аланы жюреклери суумасынла. ²² Къулла, дунядагы бийлеригизге хар не жаны бла да бойсунугъуз. Адамлагъа кёзбау этиучюлеча, жалаңда иги жумушчула кибик кёрюнюу бла угъай, алай а таза жюрекден, Аллахдан къоркъуп этигиз. ²³ Эм хар этген затыгызыны, адамлагъа этгенча угъай, Раббийге этгенча, кёлюгюз бла этигиз. ²⁴ Раббий сизге сакълагъан саугъаны аллыгыгызыны эсигизде тутугъуз, нек десегиз сиз Раббий Масихке къуллукъ этесиз. ²⁵ Терс этген адам а, кесини терслигине кёре тийишлисин алыр, Аллахда бет этип къарау жокъду.

4 Бийле, сизни да кёкледе Бийигиз болгъанын билип, къулларыгызгъа тюзлюк бла эм тенглик бла къарагыз. ² Тилек этиуде тохтаусуз болугъуз, сагъайып туругъуз, хар заманда да шукур этигиз. ³ Аны кибик, биз Аллахны сёзюн жайып, мен аны ючюн тутмакъ болгъан Масихни тасхасын билдирир ючюн, Аллах бизге эшик ачсын деп, бизни ючюн да тилек этигиз. ⁴ Мен аны кереклисича билдирип, ачыкъ этер ючюн тилек

этигиз. ⁵ Замандан тап хайырланып, ийнанмагъан адамла бла тубешгенде, акъыллылыкъ кёргюзтюгюз. ⁶ Сизни сёзюгюз туз бла жарашдырылганча хар заманда да шафауат бла болсун; алай бла сиз хар кимге да къалай жууап этеригизни билирсиз. ⁷ Раббийни жолунда иш нёгер эм ышангылы къуллукъ этген сюйюлюннген къарындаш Тихик, мени юсюмден барын да сизге айтыр. ⁸ Аны уа мен сизге, ол сизни халыгызыны билир эм сизни жюреклеригизни жапсарыр ючюн иеме. ⁹ Аны бла бирге, сизден болгъан бизни сюйюлюннген ышангылы къарындашыбыз Онисимни да иеме. Битеу мындагы болумланы юсюнден ала сизге айтырла. ¹⁰ Мени бла бирге тутмакъда болгъан Аристарх эмда Барнабаны жуугъу Марк сизге салам айтадыла. Маркны юсюнден мен сизге билдирген эдим. Ол сизге келсе, аны къабыл этигиз. ¹¹ Иуст аталгъан Исса да сизге салам айтады. Ала экиси да сюннетлиледендиле. Мени жапсарып, Аллахны Патчахлыгы ючюн урунган нёгерлерим жангыз аладыла. ¹² Масих Иссаны къулу, сиз тамамлы болур ючюн эм Аллахны ыразы этген хар затдан толур ючюн, сизни ючюн хар заманда да тилек этип кюрешиучю сизни Эпафрас сизге салам айтады. ¹³ Сизни ючюн эм Лаодикияда бла Иераполда болгъанла ючюн аны уллу эришип къайгырыуу болгъанына мен шагъатлыкъ этеме. ¹⁴ Сюйюлюннген дохтур Лука эмда Димас сизге салам айтадыла. ¹⁵ Лаодикиядагы къарындашлагъа эм Нимфагъа эм аны юйдеги жамауатына салам айтыгыз. ¹⁶ Мени бу жазып ийгеним, сизде окъулгъандан сора, ол Лаодикияны жамауатында да окъулурну къайгызын этигиз; Лаодикиядан келгенни уа сиз да окъугъуз. ¹⁷ Архипге: сен Раббийни жолунда алгъан къуллугъунгу толтурургъа сакъ бол деп айтыгыз. ¹⁸ Мен – Пауул – къолум бла салам жазама. Мени тутмакълыгымы эсигизде тутугъуз. Аллахны шафауаты сизни барыгыз бла да болсун. Амин.

1 ФЕСАЛОНИКАЧЫЛАГЪА

1 Пауулдан, Силуандан эм Тимотейден, Аллах Атада эм Раббий Масих Иссада болгъан фесалоникачыланы жамауатына салам! Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. **2** Тилеклерибизде сизни эсибизге келтирип, хар заманда сизни барыгъыз ючюн да Аллахха шукур этебиз. **3** Сизни ийманыгъыз бла этген ишлеригизни, суймеклигиз бла урунуугъузну эмда Раббийибиз Масих Иссагъа ышаныуугъуздан келген тѣзюмлююгюгюзню Атабыз Аллахны аллында тохтаусуз эсибизде тутабиз. **4** Аллах суйген къарындашла, Ол сизни сайлагъанын билебиз. **5** Нек десегиз бизни сизге Хайыр Хапарны жайгъаныбыз жаланда сѣз бла болуп къалмагъанды, алай а кюч бла эм Сыйлы Нюр бла эм толу ышаныуу бла болгъанды; биз сизни ючюн сизни арагъызда къалай болгъаныбызны сѣзсюз сиз кесигиз билесиз. **6** Сиз да бизге эм Раббийге эниклеучюле болгъансыз; кѣп къыйынлыкъла сынагъан эсегиз да, Сыйлы Нюр берген къууанч бла Аллахны сѣзюн къабыл этгенсиз. **7** Алай бла сиз битеу Македонияда эм Ахаяда болгъан ийманлылагъа юлгю болгъансыз. **8** Нек десегиз Раббийни сѣзю сизден жаланда Македонияда бла Ахаяда жайылып къалмагъанды, алай а сизни Аллахха ийнаннганыгъызны хапары хар жерде да эшитилгенди, алай бла аны юсюнден бизни айтыргъа кереклибиз жокъду. **9** Нек десегиз адамла кеслери бизни къалай суйюп къабыл этгенигизни айтадыла. Сиз, жашау бериучю хакъ керти Аллахха къуллукъ этер ючюн **10** Эм Кесини ългенледен тиргизген Уланыны – келлик чамланыудан бизни къутхарыучю Иссаны – кѣкледен келлигин сакълар ючюн, идоллагъа табыныуну къоюп, Аллахха къалай къайтышханыгъызны айтадыла.

2 Бизни сизге келгенибиз жараусуз болмагъанын, къарындашла, сиз кесигиз да билесиз; **2** Сиз билгенча, алгъын Филипийде азап чегип ыйлыкъдырылгъан эдик, алай а, уллу къажалулукъгъа да къарамай, Аллахны Хайыр Хапарын сизге билдирирге Аллахыбыздан таукеллик алгъан эдик. **3** Нек десегиз бизни чакъырыуубузда не ажашуулукъ, не аман ниетлилик жокъду неда биз сизни алдаргъа

кюрешмейбиз. **4** Алай а Аллах, Хайыр Хапарны жаяргъа бизге ышанып тийишли кѣргени кибики, биз да, адамланы туююл, алай а бизни жюреклерибизни сынаучю Аллахны ыразы этерге кюрешип айтабыз. **5** Нек десегиз сиз билгенча, бир заманда да сизни аллыгъызда бизни не кѣзбау сѣзлерибиз, не кесибибизге хайыр излеуюбюз болмагъанына Аллах шагъатды. **6** Адамладан махтау излемейбиз – не сизден, не башхаладан. **7** Биз, Масихни абустоллары кибики, сизден болушлукъ излерге боллукъ эдик, алай а, ана гитче сабийлерине ариу къарагъанча, сизни арагъызда алай жууаш болгъанбыз. **8** Алай бла биз, сизге кѣл салыуубуздан, сизге Аллахны Хайыр Хапарын бергенибиз бла да къалмай, алай а жанларыбызны да берирге ыразы эдик, нек десегиз сиз бизге суйюмлю болгъан эдигиз. **9** Ишексиз, къарындашла, бизни урунууубуз эм къыйналгъаныбыз сизни эсигиздеди: сизден биригизни да къыйнамаз ючюн, биз, кече да, кюн да ишлеп, сизге Аллахны Хайыр Хапарын алай билдирген эдик. **10** Сизни – ийнанганланы – аллыгъызда биз къалай сыйлы, тюзлюкю эм айыпсыз жашагъаныбызгъа сиз шагъатсыз, Аллах да шагъатды. **11** Нек десегиз сиз билесиз, сизни хар биригизден да, ата кесини сабийлеринден тилегенча, **12** Биз сизден, сизни Кесини Патчахлыгъына эм махтаууна чакъыргъан Аллахха тийишли жашарыгъызны жалбарып тилеген эдик, сизни кѣллендирип ийнандыргъан эдик. **13** Ол себепден биз дайым Аллахха шукур этебиз. Сиз бизден эшитген Аллахны сѣзюн къабыл этгенигизде муну адамны сѣзюча туююл, алай а, кертиси бла да болгъаны кибики, Аллахны сѣзюча къабыл этгенсиз. Сиз ийманлылада жюрюген да ол сѣзю. **14** Ол себепден сиз, къарындашла, Аллахны Иудеядагъы жамауатларындан – Масих Иссаны жамауатларындан – юлгю алгъансыз; нек десегиз, ала иудейлиледен сынагъан кибики, сиз да кеси миллетлилеригизден зулмулукъ сынагъансыз. **15** Иудейлиле уа Раббий Иссаны да, файгъамбарланы да ълтюргендиле, бизни да къыстагъандыла, Аллахны да ыразы этмейдиле, битеу адамлагъа да къажау турадыла. **16** Нек десегиз башха миллетлиле къутхарылып ючюн,

алагъа айтыргъа иудейлиле бизге чырмау этедиле. Алай этип, хар заманда кеслерини гюняхларыны мардасын толтурадыла, алай а Аллахны ахыргъы чамланыуу алагъа энди жууукълашханды. ¹⁷ Биз а, къарындашла, бир кесек заманнга сизден, жүрегибиз бла туюл, бетибиз бла айырылып, уллу итиниюу бла сизни бетигизни кёрюрге бегирек да кюрешгенбиз. ¹⁸ Алай бла биз – мен Пауул бир ненча кере – сизге барыргъа тебиреген эдик, алай а шайтан бизге чырмау салгъан эди. ¹⁹ Ол себепден кимди бизни ышаныуубуз, неда къууанчыбыз, неда Раббийибиз Масих Иссаны келген заманында Аны аллында махтау тажыбыз? Сиз туюлмюсюз? ²⁰ Сиз бизни махтауубуз эм къууанчыбызсыз.

3 Ол себепден, андан кеп тёмей, биз Афинада жангыз къалыргъа ыразы эдик ² Эмда сизни бегимли этер ючюн эм сизни ийманыгъызда кёллендирир ючюн, къарындашыбыз эм Аллахха къуллукъ этиучю, Масихни Хайыр Хапарын жайыуда нёгерибиз Тимотейни ийген эдик. ³ Аны бу азапладан бир киши да тентиремесин деп ийген эдик, нек десегиз бизге къадар алай болгъанын сиз кесигиз билесиз. ⁴ Биз сизде болгъан заманыбызда да, азап чегерикбиз деп айтып, алгъындан сизге билдирген эдик эм сиз билгенча алай болгъанды. ⁵ Ол себепден мен да, андан кеп тёмей, терилтиучю сизни терилтип, бизни урунууубуз файдасыз болупму къалды деп, ийманыгъыздан хапар билир ючюн Тимотейни ийген эдим. ⁶ Энди уа, Тимотей сизден бизге келип, сизни ийманыгъызны эм сиймеклигизни юсюнден эмда сиз хар заманда бизни игилик бла эсигизде тутуп, биз сизни кёрюрге бек сийгенибизча, сиз да бизни кёрюрге сийгенигизден иги хапар келтиргенди. ⁷ Ол себепден биз, битеу бу къыйынлыкъларыбызда эм кереклигибизде да, къарындашла, сизни ийманыгъыз кючленнени ючюн, сизни бла жапсарылабыз. ⁸ Сиз Раббийден таймай турсагъыз, биз энди жашайбыз. ⁹ Биз Аллахыбызны аллында сизни ючюн къууанган битеу къууанчыбызны себебинден, сизни ючюн Аллахха къаллай шукур эталлыкъларыбыз? ¹⁰ Сизни бетигизни кёрюр ючюн эм ийманыгъызда кемликни толтурур ючюн кече да, кюн да къадалып тилек этебиз. ¹¹ Бизни Атабыз Аллах Кеси да эм бизни Раббийибиз Масих Исса да бизни жолубузну сизге бурсун. ¹² Сизни уа Раббий бир-биригизни да, битеу адамланы да сиймеклигизни, биз сизни сийген марда бла кёбейтип артыкъ этсин. ¹³ Раббийибиз Масих Исса, сизни жүреклеригизни кючлендирип, битеу сыйлылары бла келишинде Атабыз Аллахны аллында сыйлылыкъларыбыз айыпсыз этсин. Амин.

4 Къарындашла, сиз къалай жашаргъа эмда Аллахны къалай ыразы этерге керек болгъаныгъызгъа бизден юйренгенсиз. Сиз да алай жашайсыз. Ахырында бу иште андан да бек жетишимли болугъуз деп, сизден Раббий Иссаны аты бла тилейбиз эм жалбарабыз. ² Нек десегиз биз сизге Раббий Иссадан къаллай фарызла бергенибизни сиз билесиз. ³ Нек десегиз Аллах сизни сыйлы болуругъузну эмда сиз саякълыкълардан кесигизни тыярыгъызны сюеди. ⁴ Сизни хар биригиз да кесини чархын сыйлылыкъларда эм намыслылыкъларда тутаргъа юйренсин. ⁵ Аллахны билмеген миллетлеча, чархыгъызны тыйгъычсызлыгъын этмегиз. ⁶ Сизден биригиз да бу иште къарындашына аманлыкълар этмесин эмда анга хыйла этмесин. Биз алгъын да сизге айтханыбыз эм шагъатлыкълар этгенибиз кирик, Раббий битеу ол затла ючюн адамлагъа азап саллыкъларды. ⁷ Нек десегиз Аллах бизни харамлыкълар туюл, сыйлы жашауа чакъыргъанды. ⁸ Алай бла, бу юйретиуюу къабыл этмеген, адамны туюл, алай а бизге Кесини Сыйлы Нюрюн берген Аллахны къабыл этмей къояды. ⁹ Къарындаш сийуюу юсюнден а сизге жазаргъа кереклиси да жокълар, нек десегиз сиз кесигиз Аллахдан бир-биригизни сюерге юйренгенсиз. ¹⁰ Кертиси бла да сиз саулай Македониядагъы битеу къарындашлары сюесиз. Къарындашла, сизге жалбарабыз, бу иште андан да бек жетишимли болугъуз, ¹¹ Бизни сизге фарыз этгенибиз кирик тынч жашаргъа, кесигизни ишигизни этерге эм кеси къолларыгъыз бла ишлерге къадалып кюрешигиз. ¹² Сиз, ийнанмагъан адамланы аллында иги адеплилик этип, бир затдан да керекли болмазча алай жашагъыз. ¹³ Къарындашла, ышаныулары болмагъан башха адамлача, сиз бушуу этмез ючюн ёлгенлени юсюнден сизге билдирмей къояргъа сиймейме. ¹⁴ Нек десегиз биз Иссаны ёлгенине эм тиргизилгенине ийнанабыз. Ма анга кёре, Иссагъа ийнанып ёлгенлени да Аллах Аны биргесине келтирликди. ¹⁵ Муну бизге Раббий Кеси айтханды, энди биз да сизге айтабыз: биз, жашагъанла, Раббийни келлик заманына дери сау къалгъанла, ёлгенледен алгъа боллукълар туюлбуз. ¹⁶ Нек десегиз Аллахны буйругъуу бла, баш мёлекни ауазы эм Аллахны сур быргъысыны тауушу эшитилген заманда Раббий Кеси кёкден тюшерикди эмда Масиххе ийнанып ёлгенле алгъа тиргизилликдиле. ¹⁷ Андан сора биз, сау къалгъанла, ала бла бирге Раббийге хауада тюбер ючюн, булутлада кётюрюллюкълар, алай бла хар заманда да Раббий бла боллукълар. ¹⁸ Ол себепли бир-биригизни бу сёзле бла жапсарыгъыз.

5 Заманланы бла болжалланы юсюнден а сизге жазаргъа кереклиси да жокъду, къарындашла; 2 Нек десегиз Раббийни кюню, кече гудучу келген кибик алай келлигин, сиз кесигиз ишексиз билесиз. 3 Ол себепден, не заманда: «Мамырлыкъ эм къоркъуусузлукъ», – деп айтсала, ол заманда бууаз къатыннга къозлау къыйынлыкъ келгени кибик, билмей тургъанлай, алагъа жоюлуу келликди, къутуллукъ да туююдюле. 4 Алай а сиз, къарындашла, ол кюн сизге билмей тургъаныгъызлай, гудучу кибик туберча къарангыда туююлсюз. 5 Нек десегиз сиз барыгъыз да жарыкъны уланларысыз эм кюнню уланларысыз: биз кечени неда къарангыны уланлары туююлбюз. 6 Алай бла башхалача жукъламайыкъ, алай а сагъайып эм аязып турайыкъ. 7 Нек десегиз жукълагъанла кече жукълайдыла, ичип эсиргенле да кече ичип эсиредиле. 8 Биз а кюндюзню уланлары эсек, юсюбюзге ийманны бла суймекликни кюбесин, башыбызгъа да къутхарылыугъа ышаныуну темир бёркюн кийип аязып турайыкъ. 9 Нек десегиз Аллах бизни чамланыуна туююл, алай а бизни Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла къутхарылыуну алыргъа буюргъанды. 10 Сагъайып тура эсек да, неда жукълай эсек да, Масих, биз Аны бла бирге жашар ючюн, бизни ючюн ёлгенди. 11 Ол себепден, сиз этгенигиз кибик, бирбиригизни жапсарыгъыз эм нюр жанындан бегимли этигиз. 12 Къарындашла, сизде урунганланы эм Раббийни

жолунда сизге башчылыкъ этгенлени эм сизге насийхат бергенлени ариу кёрюрюгюзню сизден тилейбиз. 13 Аланы ишлери ючюн суймеклик бла алагъа бегирек да хурмет этигиз. Кеси арагъызда жарашыулу болугъуз. 14 Дагъыда сизден тилейбиз, къарындашла, ишлемей бош айланганлагъа айтып ангылатыгъыз, кёлсюзлени жапсарыгъыз, къарыусузлагъа болушугъуз, барысына да кёп тёзюмлю болугъуз. 15 Сакъ болугъуз, бир киши да аманлыкъгъа аманлыкъ бла жууап этмесин; алай а хар заманда бир-биригизге да эм барына да ахшылыкъны излеги. 16 Хар заманда къууаныгъыз. 17 Тохтаусуз тилек этигиз. 18 Хар болумда да шукур этигиз; нек десегиз сиз Масих Иссада тура эсегиз, сизни юсюгюзден Аллахны буйругъу алайды. 19 Нюрню ёчюлтмеги. 20 Файгъамбарлыкъланы сансыз этмеги. 21 Хар нени да сынагъыз, ахшысын тутугъуз. 22 Хар тюрлю аманлыкъдан тыйылыгъыз. 23 Ырахатлыкъ бериучю Аллах а Кеси сизни толусунлай сыйлы этсин эм сизни нюрюгюз да, жаныгъыз да, чархыгъыз да, Раббийибиз Масих Иссаны келиуюнде къыяусуз болур ючюн, битеу саулай сакълансын. 24 Сизни чакъыргъан Аллах ышаннгылыды, Ол аны этерикди. 25 Къарындашла! Бизни ючюн тилек этигиз. 26 Битеу къарындашлагъа сыйлы уппа этиу бла салам айтыгъыз. 27 Бу жазып ийгеними битеу сыйлы къарындашлагъа окъуругъузну Раббийни хакъы бла сизден тилейме. 28 Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни бла болсун. Амин.

2 ФЕСАЛОНИКАЧЫЛАГЪА

¹ Пауулдан, Силуандан эм Тимотейден, Атабыз Аллахны эм Раббий Масих Иссаны Фесалоникадагъы жамауатына салам! ² Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. ³ Къарындашла, биз дайым сизни ючюн Аллахх тийишлисича шукур этерге керекбиз; нек десегиз сизни ийманыгъыз ёседи эм хар биригизде бир-биригизни суймеклик сизни барыгъызны да арагъызда кёп болады. ⁴ Алай бла, биз кесибиз Аллахны жамауатларында сизни бла махтанабыз, сиз сынагъан битеу зулмулукълада эм къайгъылада сизни тёзюмюгюз бла эм ийманыгъыз бла махтанабыз. ⁵ Бу Аллахны тюзлюкю хукмусуну илишаныды. Ахырында, сиз аны ючюн азап чекген Аллахны Патчахлыгъына тийишли болурсуз. ⁶ Нек десегиз сизге азап бергенлеге азап бериу, ⁷ Азап чекген сизге уа бизни бла бирге ырахатлыкъ бериу Аллахны аллында тюз ишди. Бу Раббий Иссаны къудуретли мёлеклери бла кёкден келген заманында боллукъду. ⁸ Ол Аллахны билмегенлеге эм Раббийибиз Масих Иссаны Хайыр Хапарына бойсунмагъанлагъа жаннган отда жаза берликди. ⁹ Ала къыямат кюн Раббийни бетинден эм Аны махтаулу къудуретинден узакъда, ёмюрлюк жоюлуу азапха тюшерикдиле. ¹⁰ Быланы бары да Раббий Кесини сыйлы халкъында махтаулу болургъа эмда битеу ийманлыларын сейирсиндирирге келген кюнюнде боллукъду. Сиз а ийманлыласыз; нек десегиз бизни шагъатлыгъыбызгъа ийнангансыз. ¹¹ Ол себепден сизни ючюн хар заманда да тилек этебиз; Аллахыбыз сизни чакъырылыуугъызгъа тийишли кёрсун эм ахшылыкъ этерге хар ниетигизни эм иймандан келген ишигизни Кесини къудурети бла тамам этсин деп тилейбиз. ¹² Раббийибиз Масих Иссаны аты сизде махтаулу болсун, сиз да Аллахыбызны эм Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты бла Раббий Иссада махтаулу болугъуз деп тилек этебиз.

² Сизден тилейбиз, къарындашла, бизни Раббийибиз Масих Исса бизни Кесини биргесине алыргъа келлигине ишек болмагъыз. ² Раббийни кюню келгенди деп айтхан бир нюр, бир хапар, неда биз жазып ийген кибик жазып

ийилген сизни акъылыгъызны чыртда тентиретмесин эмда жунчутмасын. ³ Сизни бир киши да бир да терилтмесин; нек десегиз, алгъы бурун иймандан тайыу болгъунчу эм ол гюняхлы адам – жоюлургъа сюд этилген адам – ачыкъ болгъунчу, ол кюн келлик туююдю, ⁴ Ол адам а аллах аталгъан, неда адамла табынган хар затха къажау турлукъду эм барындан да кесин уллугъа санарыкъды, алай бла ол, кесин Аллах сундуруп, Аллах кибик, Аллахны табыныучу юйюнде олтурлукъду. ⁵ Мен алгъын сизде болгъан заманымда бу затланы сизге айтханым сизни эсигизде туююлмюдю? ⁶ Заманында ачыкъ этиллик бу адамны энди не тыйып тургъанын сиз билесиз. ⁷ Нек десегиз законсузлукъну жашыртын кючу энди бардырылады, алай а энди аны тыйып тургъан ортадан алыннгынчы тыйып турлукъду. ⁸ Сора ол заманда законсузлукъчу ачыллыкъды, аны уа Раббий Исса Кесини ауузуну солууу бла ёлтюрлюкдю эм Кесини келгенини кёрюнюую бла жокъ этерикди. ⁹ Законсузлукъчуну келлиги шайтанны ишиди. Ол, хар тюрлю жалгъан къудуретле, илишанла, сейирликле кёргюзтюп, жоюла тургъанланы алдагъан хар тюрлю аманлыкъ бла келликди. ¹⁰ Хакъ кертини сюерге эмда аны юсю бла къутхарылыуу алыргъа унамагъанла жоулукъдула. ¹¹ Ол себепден Аллах аланы ажашыргъа эм ётюрюкге ийнаныргъа бошлап къоярыкъды. ¹² Алай бла, хакъ кертиге ийнанмай, ётюрюкню суйгенлени барына да сюд этилликди. ¹³ Биз а хар заманда сизни ючюн Аллахх шукур этерге керекбиз, Раббий суйген къарындашла; нек десегиз Аллах сизни, Нюр бла сыйлы болууугъузну эм хакъ кертиге ийнаныуугъузну юсю бла, къутхарыргъа алгъындан сайлагъанды. ¹⁴ Сиз Раббийибиз Масих Иссаны махтаууна жетер ючюн, бизни сизге Хайыр Хапарны билдириуюбюз бла ол къутхарылыуугъа сизни чакъыргъанды. ¹⁵ Алай бла, къарындашла, къаты туругъуз эм сиз не сёз бла, неда бизни жазып ийгенибиз бла юйренген окъууугъузну тутугъуз. ¹⁶ Бизни Раббийибиз Масих Исса Кеси эм бизни суйюп шафауаты бла ёмюрлюк жапсарылыууну эмда ахшы умутну берген бизни Атабыз Аллах, ¹⁷ Сизни жюреклеригизни

жапсарсын эм хар ахшы сёзде эм ахшы иште бегимли этсин.

3 Алай бла бизни ючюн тилек этигиз, къарындашла. Раббийни сёзю сиздеча жайылсын эмда махтаулу болсун деп ² Эмда биз аман эм хыйлачы адамладан къутулайыкъ деп тилек этигиз; нек десегиз ийман барында тьююдю. ³ Алай а, сизни бегимли этерик эм ибилисден сакъларыкъ Раббий ышангылыды. ⁴ Биз сизге буюргъанны сиз толтургъаныгъызгъа эм толтурлугъызгъа бизни Раббийден сизге ышаныубуз барды. ⁵ Раббий а сизни жүреклеригизни Аллахны суймеклигине эм Масихни тёзюмюне бурсун. ⁶ Раббийибиз Масих Иссаны аты бла, къарындашла, сизге фарыз этебиз, сиз бизден эшитген юрениуню тутмай, ишлемей бош айланган хар къарындашдан узакъ болугъуз. ⁷ Сиз бизге къалай эниклерге керегизни кесигиз билесиз; нек десегиз биз сизде болгъаныбызда, ишлемей бош айланганла тьююл эдик. ⁸ Биреуде да алайлай ётмек ашамагъанбыз, алай а, сизден биригизни да къыйнамаз ючюн, иш бла эм урунуу бла кече да, кюн да кюрешгенбиз. ⁹ Аны уа бизни эркинлигибиз болмагъандан этмегенбиз, алай а

сиз бизге эниклер ючюн кесибизни сизге юлгюге берирге этгенбиз. ¹⁰ Нек десегиз биз сизде болгъан заманыбызда, сизге: «Ишлерге суймеген адам ашамасын», – деген фарызны берген эдик. ¹¹ Алай а сизде бир къауумла бош айланадыла, бир жерде да ишлемейдиле эмда башхаланы ишлерине бурунларын сугъадыла деп эшитебиз. ¹² Аллайлагъа биз Раббийибиз Масих Иссаны аты бла айтабыз, ала, дауурсуз ишлеп, кеслерини къыйынларын ашасынла деп буюрабыз. ¹³ Сиз а, къарындашла, ахшылыкъ этиуден безмегиз. ¹⁴ Бу жазып ийгенибизде бизни сёзюбюзге тынгыламагъан ким болсада, аны эсге алып къоюгъуз эм аны уялтыр ючюн аны бла шуёхлукъ жүрютмегиз. ¹⁵ Аны душманнга уа санамагъыз, алай а къарындашхача акъыл юйретигиз. ¹⁶ Ырахатлыкъ бериучю Раббий а Кеси хар заманда да, хар не жаны бла да сизге ырахатлыкъ берсин. Раббий сизни барыгъыз бла да болсун! ¹⁷ Мен Пауул кеси къолум бла салам бериуюм хар жазып ийгенимде да белгиге жүрүйдю. Мен былай жазама: ¹⁸ Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

1 ТИМОТЕЙГЕ

1 Бизни Къутхарыучубуз Аллахны эм бизни ышаннганыбыз Раббий Масих Иссаны буйругъу бла Масих Иссаны абустолу мен Пауулдан
 2 Ийманда керти уланым Тимотейге салам! Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан санга шафауат, мархамат эм ырахатлыкъ болсун.
 3 Македониягъа кете туруп, мен сенден тилегенимча энтда да тилейме: Эфесде къал эмда жалгъан окъуула жайгъан адамланы тый. Ала бош таурухла бла эм ахыры болмагъан генеалогияла бла кюрешмесинле деп буюр. 4 Бу затла Аллахны ийманнга таяннган низамяна къуллукъ этиуден эсе, даулашыуланы кеп чыгъарадыла. 5 Бу буйрукъну мураты уа таза жюрекден бла ахшы ниетден эм кезбаусуз иймандан келген сиймекликди. 6 Бир къауумла, уа быланы къоюп, бош жаншаугъа тайгъандыла. 7 Ала Таурат устазла болургъа суюдиле, алай а не нени юсюнден айтханларын, не нени кертиди деп бегитгенлерин ангыламайдыла. 8 Тауратны Законундан тюз хайырланнган адамгъа Законну ахшы болгъанын биз билебиз. 9 Закон а тюзлюкюле ючюн туююл, алай а законну бузуучула эм боюн салмагъанла ючюн, иймансызла эм гюняхлыла ючюн, Аллахха хурмет этмеучюле эм харам болгъанла ючюн, атасын бла анасын инжитиучюле ючюн, адам ёлтюрюучюле ючюн, 10 Саякъ жюрюучюле ючюн, эр кишиле бла жатышыучу эр кишиле ючюн, къул сатыучула ючюн, ётюрюкчюле ючюн, антларын бузуучула ючюн эм тюз окъуугъа къажау болгъан битеу затла ючюн салыннганын билебиз. 11 Бу затла алгъышлы Аллахны манга ышанып берилген махтаулу Хайыр Хапарына келишген затла туююдюле. 12 Манга кюч берген Раббийибиз Масих Иссагъа шукур этеме; нек десегиз Ол мени, ышаннгылыгъа санап, къуллукъ этерге салгъанды. 13 Мен алгъын аман айтыучу эм зулмучу эмда жюрек къыйнауучу эдим. Алай а Аллах манга мархамат этгенди; нек десегиз ол затланы, билмегенлей, ийнанмагъан заманымда этгенме. 14 Алай а ийман бла эм Масих Иссада болгъан сиймеклик бла бирге Раббийибизни шафауаты манга толуп берилгенди. 15 «Масих Исса дунягъа гюняхлыланы къутхарыр ючюн келгенди», – деген сёз ышаннгылыды эм хар жаны бла да къабыл

этилерге тийишлиди. Аланы барындан да эм аман а менме. 16 Алай а Масих Исса, Анга ийнанып ёмюрлюк жашау аллыкъ адамлагъа мени юлгю этип, мардасыз тёзюмюн мени юсюмде биринчи кёргюзтюр ючюн, манга мархамат этгенди. 17 Ёмюрлени Патчахына, ёлмезлик, кёрюммеген, терен акъыллы бир Аллахха уа хурмет да, махтау да ёмюрледен ёмюрлеге болсун! Амин. 18 Жашым Тимотей, сени юсюнгден алгъын айтылгъан файгъамбарлыкъ сёзлеге таянып, сен ахшы аскерчи кибик кюрешир ючюн, ол сёзлеге кёре санга ышанып бу буйрукъну береме. 19 Ийманда къаты тур эмда жюрегинги тазалыкъда сакъла; аны уа бир къауумла, къабыл этмей къойгъанлары ючюн, ийман жанындан кеме батыу палах сынагъандыла. 20 Именей бла Аскендир да аллайладыла. Кяфырлыкъ этмеге юйренсинле деп, аланы мен шайтаннга бергенме.

2 Алай бла хар неден да алгъа, биз Аллахны жолуна толусунлай берилип, жашауубузну тийишлилик бла тынч эм къайгысыз ашырыр ючюн, 2 Битеу адамла ючюн, патчахла ючюн эм битеу къыралланы оноучулары ючюн, тилекле, дууала, ёкюллюкле, шукурла этилсинле деп тилейме. 3 Нек десегиз ол игиди эм бизни Къутхарыучу Аллахыбыз анга ыразыды. 4 Ол а битеу адамланы къутхарылырларын эм хакъ кертини билиуге жетерлерин суюди. 5 Нек десегиз Аллах бирди, Аллахны бла адамланы арасында келечи да бирди, Ол а Адам Масих Иссады. 6 Ол, битеу адамланы жууар ючюн, КесиКесин къурманнга бергенди, кезиуюнде этилген шагъатлыкъ буду. 7 Аны ючюн мен Хайыр Хапарны жайыучу эмда абустол болургъа сайланнганма – Масихники болуп тюзюн айтама, ётюрюк айтмайма – миллетлени ийманнга эмда хакъ кертиге юйретген устаз болургъа сайланнганма. 8 Алай бла, эр кишиле хар жерде да, ачыуланыусуз эм ишеклениусуз таза жюреклилик бла къолларын ёрге тутуп тилек этерлерин суюме. 9 Аны кибик, тиширыула да, ушагъылы кийинип, уялчакълыкъ бла эм оюмлукъ бла, не чачларын эшиу бла, не алтын бла, не инжи бла, не багъалы кийим бла туююл, 10 Алай а, Аллахны жолунда жюрюйбюз деп шагъатлыкъ этген тиширыулагъа тийишлисича,

кеслерин хайырлы ишле бла ариу этсинле.

¹¹ Тиширыу дауурсузлукъ бла эм толу бойсунуу бла юйренсин. ¹² Тиширыугъа юйретирге неда эрине башчылыкъ этерге эркинлик бермейме, тиширыу дауурсузлукъ бла тынгыласын. ¹³ Нек десегиз алгъа Адам жаратылгъанды, Хауа уа артда жаратылгъанды ¹⁴ Эмда Адам сукъланып алданмагъанды, алай а тиширыу, сукъланып алданып, терсликге тюшгенди. ¹⁵ Алай болгъанлыкъгъа тиширыу оюмлулукъ бла ийманда, суймекликде эмда сыйлылыкъда турса, Сабийни табыууну юсю бла къутхарыллыкъды.

3 Жамауатха къуллукъчулукъ этерге итинген адам ахшы ишни суюди деген сёз тюздю.

² Алай а къуллукъчу айыпсыз болургъа керекди, бир къатынны эри тыйгъылы, оюмлу, адепли, къонакъ суююучю, юйретирге болаллыкъ,

³ Ичгичи болмагъан, туююшюучю болмагъан, кесине хайырны суююучю болмагъан, алай а тынч, жарашыулукъну суююучю, ахча суююучю болмагъан, ⁴ Кесини юйюрюн иги жюрютген, хар тюрлю тийишлилик бла сабийлерин кесине бойсундуруп тутхан адам болургъа керекди. ⁵ Нек десегиз кесини юйюрюн жюрюте билмеген адам Аллахны Жамауатыны къайгъысын этерикмиди?

⁶ Жангы ийнанганладан болургъа да керек туююдю; алай болмаса, ёхтемленип, ибилис бла бирге терсликге тюшер. ⁷ Тёгерекдегиле да анга иги шагъатлыкъ этерге керекдиле; алайсыз ол, терсленип, ибилисни тузагъына тюшер.

⁸ Жамауатны болушлукъчулары да тийишли болургъа керекдиле; эки тилли болмагъанла, чагъыргъа ёч болмагъанла, кеслерине хайырны суююучю болмагъанла, ⁹ Ийманны тасхасын таза жюрекде сакълаучула болургъа керекдиле.

¹⁰ Аллайланы алгъа сынаргъа, сора, айыпсыз болсала уа, къуллукъ этерге къояргъа керекди.

¹¹ Аны кибик аланы къатынлары да, жамауатда болушлукъчулукъ этген тиширыула да тийишли болургъа керекдиле, тилчи болмагъанла, адеплиле, хар не жаны бла да ышаннгылы болгъанла болургъа керекдиле. ¹² Жамауатны болушлукъчусу бир къатынны эри, сабийлерин да, юйюрюн да иги жюрютген адам болургъа керекди.

¹³ Нек десегиз ахшы къуллукъ этген болушлукъчула, Масих Иссагъа ийнаныуларында толу даражагъа эмда уллу таукелликге жетедиле.

¹⁴ Къысха заманда санга келирге умут этеме.

¹⁵ Мычысам а, сен Аллахны юйюрюнде къалай этерге тийишли болгъанын билир ючюн, быланы санга жазама. Ол юйюр жашау бериучю Аллахны Жамауатыды, хакъ кертини тамалыды эм чигинжисиди. ¹⁶ Сёзсюз, Аллахны жолуну тасхасы уллуду: Аллах адам чархы бла Кесин ачыкъ этгенди,

Кесин Сыйлы Нюр бла тюз кёргюзтгенди, мёклекеге кёрюннгенди, миллетле арасында билдирилгенди, дуняда ийман бла къабыл этилгенди, жер башындан махтау бла кётюрюлгенди.

4 Сыйлы Нюр а ахыргъы заманлада бир къауумла иймандан таярыкъдыла, терилтиучю нюрлеге эм жин окъуулагъа тынгыларыкъдыла деп ачыкъ айтады. ² Аллай окъуула уятлары куююп жокъ болгъан ётюрюкчю эки бетлилени юсю бла келликдиле. ³ Ала адамланы некаяхлы болуудан эмда ийманлыла эм хакъ кертини билгенле шукур этип ашасынла деп Аллах жаратхан тюрлю затланы ашаудан тыяргъа буйрукъ этерикдиле. ⁴ Аллахны хар жаратхан заты ахшыды эм шукур этиу бла къабыл этиле эсе, бир зат да адам унамазлыкъ зат туююдю. ⁵ Нек десегиз ол Аллахны сёзю бла эм тилек этиу бла сыйлы болады. ⁶ Къарындашлагъа быланы ангылатсанг, ийманны эм сен ызындан баргъан ахшы окъууну сёзлери бла ёсдюрюлюп, Масих Иссаны ахшы жумушчусу боллукъса. ⁷ Жараууз къатын таурухлагъа заманын гы къоратма, кесинги Аллахны жолунда жюрюрге юйрет. ⁸ Нек десенг чархын юйретиуню файдасы азды, Аллахны жолунда жюрюмеклигъа Аны берген сёзюне кёре бизге хар не жаны бла да, эндиги жашауда да, ёмюрлюк жашауда да айдалыды. ⁹ Бу сёз ышаннгылыды эм хар ким да къабыл этерге тийишлиди. ¹⁰ Биз аны ючюн урунабыз эм аман сёзлеге тёзебиз. Нек десенг жашау бериучю Аллахха ышанабыз; Ол а битеу адамланы, бегирек да ийманлыланы Къутхарыучусуду. ¹¹ Бу затлагъа адамланы туюндюрюп юйрет. ¹² Сени жашлыгъынгы бир киши да сансыз этмесин; алай а сёз айтыуда, жашауда, суймекликде, нюрде, ийманда, тазалыкъда ийманлылагъа юлгю бол. ¹³ Мен келгинчи, Сыйлы Китапланы жамауатха окъуу бла, насийхат бериу бла, юйретиу бла кюреш. ¹⁴ Жамауатны таматалары сени юсюнге къолларын салып тилек этгенде, файгъамбарлыкъ сёз бла санга берилген эм энтда сенде болгъан нюр пахмуну сансыз этип къойма. ¹⁵ Бу затланы юсюнден къайгъыр, къуллукъ этиюнге толусунлай берил, сора сени жетишиминг барына да ачыкъ болур. ¹⁶ Кесинги да, сен юйретген окъууну да тинтип ойлап къара эмда ол окъуугъа тюз бол. Алай этсенг, кесинги да, санга тынгылагъанланы да къутхарлыкъса.

5 Тамата кишилеге айып салма, алай а алагъа атангача айтып ангылат. Жаш адамлагъа да къарындашларынгача, ² Тамата къатынлагъа, анангача, жаш къызлагъа да хар тюрлю тазалыкъ бла эгечлерингеча айтып ангылат. ³ Жууукълары болмагъан башсыз къатынланы къайгъысын эт.

4 Башсыз къатынны сабийлери неда туудукълары бар эсе уа, ала, алгъа кеслерини юйюрлерине болушуп, Аллахны жолунда жюрюрге эм къартларына тийишлисин берирге юйренсинле. Аллахны излегени олду. 5 Жууугъу болмагъан башсыз къатын эм жангыз къалгъан тиширыу Аллахха ышанады эм кече да, кюн да дууа этип эм тилек этип турады. 6 Нафысына берилген башсыз къатын а саудан ёлгенди. 7 Ала айыпсыз болур ючюн, бу затлагъа аланы тюшондюр. 8 Кесиникилеге эм бегирек да юйдегилерине къайгъырмагъан адам а, иймандан чыкъгъанды эм иймансыздан да аманды. 9 Хайырлы ишлери бла белгили болгъан, бир эрге баргъан, алтмыш жылдан аз болмагъан башсыз къатын 10 Сабийлерин ёсдюрген эсе, къонакъбайлыкъ этген эсе, сыйлыланы аякъларын жуугъан эсе, къыйынлыкъда жашагъанлагъа болушхан эсе эм хар тюрлю ахшы ишни къадалып этген эсе, аны аты башсыз къатынланы дефтерине жазылсын. 11 Къарт болмагъан башсыз къатынланы уа къабыл этме; нек десенг аланы табийгъат кюсеулерин аланы Масиххе къуллукъ этерге берилгенликлерин хорлагъанда, ала эрге барыргъа сюеидиле. 12 Алай бла ала алгъын берген сёзлерин бузгъанлары себепли айыпларына тюбейдиле. 13 Андан сора да ала, ишлемей тургъанлары себепли, юйлеге кирип айланыргъа юйренедиле эм бош тургъан бла да къалмай, алай а жаншакъ да боладыла, башхаланы ишлерине къатышадыла эм жарамагъан затланы айтадыла. 14 Ол себепден мен жаш, тул къатынланы некахлы болурларын, сабийле табарларын, юйлерин тутарларын эм душманнга аман айтыргъа бир тюрлю сылтау бермезлерин сюеме. 15 Нек десенг энди бир къауумла шайтанны ызындан терсине кетгендиле. 16 Жууукъларыны арасында башсыз къатын болгъан ийманлы киши неда ийманлы тиширыу, ала Жамауатха жюк болмаз ючюн, аланы кереклилерине къараргъа керекдиле. Жамауат а жууукълары болмагъан башсыз къатынлагъа къараргъа керекди. 17 Жамауатха иги башчылыкъ этген таматалагъа, бегирек да Аллахны сёзюн жайыу бла эм юйретиу бла урунганлагъа, энчи хурмет этилсин. 18 Нек десенг Сыйлы Китап: «Ындыр басхан ёгюзню ауузун байлама» эм: «Урунган кесини хакъын алыргъа тийишлиди», – деп айтады. 19 Жамауатны таматасын терслеуню эки неда юч шагъатсыз къабыл этме. 20 Гюнях этгенлени барысыны да аллында айтып уялт, къалгъанла да гюнях этиуден къоркъсунла. 21 Аллахны, Раббий Масих Иссаны эмда сайланган мёлеклени аллында сенден бек тилейме, бу буйрукъларымы, биреуге терс къарау бла неда жакъ басыу бла бир зат да этмей толтур.

22 Бир кишини юсюне да ашыгъышлыкъ бла къолларынгы салма эм башхаланы гюняхларына къошулуучу болма, кесинги таза сакъла. 23 Мындан арысында жаланда суу ичип турма, алай а ашхынынг ючюн эм сени терк-терк ауруй тургъанынг ючюн бир азчыкъ чагъыр да ич. 24 Бир къауум адамланы гюняхлары ачыкъдыла эм тюзюнлей терсликлерине тюшюрюрге элтедиле, бир къауумланы гюняхлары уа артда ачыкъ боладыла. 25 Аны кибики ахшы ишле да ачыкъдыла; алай туююл эселе да, жашырылып къалыргъа болаллыкъ туююдюле.

6 Аллахны атына эм окъууна аман айтылмаз ючюн, къулла кеслерини бийлерин хар не жаны бла да хурмет тийишлиге санасынла. 2 Ийманлы бийлери болгъан къулла да, алагъа сансыз къараргъа керек туююдюле, нек десенг ала къарындашладыла; алай а ала ийманлыла эм суююлюннгенле болуп эмда алагъа игилик этип тургъанлары ючюн, алагъа андан да иги къуллукъ этерге керекдиле. Бу затлагъа юйрет эм ангылат. 3 Башха затлагъа юйретген эмда тюз сёзлени – Раббийибиз Масих Иссаны сёзлерин – эм Аллахны жолун тутууну юсюнден юйретиуну къабыл этмеген адам ёхтемди, 4 Бир зат да билмейди, алай а даулашыргъа эм сёзлени юсюнден къауугъа чыгъарыргъа ёч болгъанды. Ол затладан а зарлыкъ, эришлик, аман айтыула, хыйлачы шупхала чыгъадыла, 5 Хакъ кертиден узакъ болгъан, бузукъ акъыллы адамланы арасында керексиз даулашыула чыгъадыла. Ала Аллахны жолун жаланда кеслерине файда тюшюрю ючюн жюрютедиле. Аллайладан узакъ бол. 6 Болгъан затларынг бла ыразы болуп жашап, Аллахны жолунда жюрюмеклигъа уллу хайыр тапмакълыкъды. 7 Нек десенг биз дунягъа бир зат да келтирмегенбиз, андан бир зат да элталмазлыгъыбыз да ачыкъды. 8 Ашыбыз бла кийимибиз бар эсе, аны бла ыразы болуп тураыкъ. 9 Байыгъыргъа суюгенле уа алданыугъа эм тузакъгъа эмда кёп, магъанасыз заранлы сукъланыулагъа тюшедиле, ол затла уа адамланы палахха бла жоюлуугъа тюбетедиле. 10 Нек десенг битеу аманлыкъланы тамыры ахча суюмекликди, анга бир къауумла кеслерин берип иймандан тайгъандыла эм кеслери-кеслерин кёп къайгъылагъа салгъандыла. 11 Сен а Аллахны адамыса, ол затладан къач, алай а тюзлюклюкде, Аллахны жолунда, ийманда, суюмекликде, тёзюмлюкде, сабырлыкъда жюрю. 12 Ийман ючюн ахшы кюреш, ёмюрлюк жашауну тут; сен а анга чакъырылгъанса эмда кёп шагъатланы аллында огъурлу ийманны ачыкъ къабыл этгенсе. 13 Барына да жашау берген

Аллахны аллында эм Понтий Пилатны аллында огъурлу иймандан шагъатлыкъ этген Масих Иссаны аллында санга буюрама. ¹⁴ Раббийибиз Масих Иссаны келирине дери Аллахны фарызын таза айыпсыз сакъла. ¹⁵ Аны келгенин а алгъышлы бир Шах, патчакланы Патчахы, бийлеге бийлик этген Раббий кезиуюнде ачарыкъды.

¹⁶ Ёлюмсюзлюк жангыз Андады, Кеси да адам къатына баралмазлыкъ жарыкъда жашайды. Аны уа бир адам да кёрмегенди эм кёраллыкъ да туююдю. Хурмет да, ёмюрлюк къудурет да Аны болсун! Амин. ¹⁷ Бу ёмюрде байлагъа айтып ангылат, ала кеслерин уллудан кёрмесинле эм ышаннгысыз байлыкъларына ышанмасынла, алай

а бизге зауукълукъгъа хар затны да эркин берген жашау бериучю Аллахха ышансынла. ¹⁸ Ала ахшылыкъ этип, хайырлы ишле бла бай болсунла, чомарт эм илеш болсунла. ¹⁹ Алай бла кеслерине келлик заманнга бегимли мурдор боллукъ хазна жыярла эм аны бла ёмюрлюк жашаугъа жетерле. ²⁰ Эй Тимотей! Санга ышанып берилген окъууну тут. Жараусуз, бош сёзледен эмда адамланы жангылып «илму» дегенлерини бир-бирлерине къажау фикирлеринден тай. ²¹ Бир къауумла ол «илму» деген бла къадалып кюрешедиле, ол а аланы иймандан тайдырады. Аллахны шафауаты сизни бла болсун. Амин.

2 ТИМОТЕЙГЕ

1 Масих Исада болгъан, ант бла берилген жашаугъа кёре, Аллахны буйругъу бла Масих Иссаны абустолу мен Пауулдан 2 Суйюлюннген уланым Тимотейге салам! Аллах Атадан эм Раббийибиз Масих Иссадан санга шафауат, мархамат, ырахатлыкъ болсун. 3 Кече да, кюн да тилеклеримде дайым сени эсиме келтирип, ата-бабаларымча, таза жүрек бла мен Анга къуллукъ этген Аллахха шукур этеме. 4 Сени жилимукъларынгы эсиме тюшюрген заманымда, мен, къуанчдан толур ючюн, сени кёрюрге термилеме. 5 Сени кёзбаусуз ийманынгы эсиме тюшюреме; ол алгъын сени къарт ананг Лоидада эм кеси ананг Эвникеде болгъан бирча ийманны сенде да болгъанына толу ийнанама. 6 Ол себепден мен сени юсюнге къолларымы салгъанда, Аллахны санга берген саугъасын къыздырыргъа сени эсинге салама. 7 Нек десенг Аллах бизге къоркъакълыкъны нюрюн туююл, алай а къудуретни эм соймекликни эмда тыйгъылылыкъны нюрюн бергенди. 8 Алай бла Раббийибиз Масих Иссагъа шагъатлыкъ этмекден, не Аны ючюн тутмакъ болгъан менден ыйлыкъсынма; алай а Аллахны кючюне ышанып Масихни Хайыр Хапарын жайыуда мени бла бирге азап чек. 9 Аллах, бизни ишлерибизге кёре туююл, Кесини муратына эм шафауатына кёре бизни къутхарып, сыйлы жашаугъа чакъыргъанды. Ол шафауат бизге Масих Исада ёмюрледен да алгъын берилгенди, 10 Алай а энди Аны келгени бла ачыкъ этилгенди. Бизни Къутхарыучубуз Масих Исса ёлюмню жокъ этгенди. Ол, Хайыр Хапарны юсю бла, жашауну эм ёлюмсюзлюкню кёрюзтгенди. 11 Мен бу Хайыр Хапарны миллетлеге билдириучю абустол эм устаз болургъа сайланганма. 12 Аны себепли къыйналама мен былай; алай а ыйлыкъсынмайма. Нек десенг мен билеме Кимге ийнаннганымы эм Ол манга ышанып бергенин ол Кюннге сакъларгъа Аны кючю болгъанына толу ийнанама. 13 Ийман бла эм Масих Исада болгъан суймеклик бла сен менден эшитген тюз сёзлени юлгюсюн тут. 14 Санга ышанып берилген огурулу окъууну бизде жашагъан Сыйлы Нюрню болушлугъу бла сакъла! 15 Битеу асиячыла мени атып къойгъанларын сен билесе, Фигел бла

Эрмоген да ала бла бирге. 16 Онисифорну юйюрюне Раббий ахшылыкъ берсин; ол мени кёп кере тынчайтханды эм мени тутмакълыгъымдан ыйлыкъсынмагъанды. 17 Ол Римде болгъан заманында мени уллу къадалып излеп тапханды. 18 Раббий Кесини келген кюнюнде анга мархамат этсин. Ол манга Эфесде къаллай бир болушханын а сен иги билесе.

2 Алай бла, жашым, Масих Исада болгъан шафауат бла кючлю бол. 2 Эм кёп шагъатланы къатында менден эшитгенинги башхаланы да юйретирге болаллыкъ ышаннгылы адамлагъа аманат эт. 3 Алай бла, Масих Иссаны ахшы аскерчисича, мени бла бирге азиятлыкъ чегиуге тёз. 4 Бир аскерчи да кесин граждан ишле бла байламайды, кесини командирин ыразы этерге къадалып кюрешеди. 5 Спортсмен да эришиуню жорукъларын буза эсе, саугъа аллыкъ туююлдо. 6 Жерге урунган адам жыйылгъан тирликден юлюшюн биринчи болуп алыргъа керекди. 7 Мен не айтханымы эсле. Раббий санга хар не жаны бла да ангылаулукъ берсин. 8 Мен Хайыр Хапарда ачыкълагъанымча, Дауутну урлугъундан болгъан, ёлгенледен тиргизилген Масих Иссаны хар заманда эсингде тут. 9 Ол Хайыр Хапар ючюн а мен аманлыкъчы кирик тутмакълыкъгъа дери окъуна азап чегеме. Алай а Аллахны сёзюне тутмакълыкъ жокъду. 10 Ол себепден Аллах сайлагъанла, Масих Исса алагъа берлик къутхарыуну эм ёмюрлюк махтауну алсынла деп, ала ючюн хар неге да тёземе. 11 Бу сёз ышаннгылыды: биз Аны бла ёлген эсек, сора Аны бла жашарыкъбыз. 12 Тёзе эсек, Аны бла патчахлыкъ этерикбиз; Аны инкяр этсега, Ол да бизни инкяр этерикди. 13 Биз ышаннгылы туююл эсек да, Ол а ышаннгылыды; нек десенг Кесин инкяр эталлыкъ туююлдо. 14 Муну ийманлыланы эслерине сал, сёзлени юсюнден даулаш чыгъармазгъа Раббийни аллында аладан къаты тиле. Ол затдан а не аз да файда келмейди, тынгылагъанланы жүреклерин бузады ансы. 15 Хакъ керти сёзюню тюз юйретип, кесинги Аллахха тийишли, ыйлыгъыр бир заты да болмагъан ишлеучюча тапдырыргъа кюреш. 16 Жараусуз бош сёзледен а узакъ бол; нек десенг ала аллахсызлыкъда дагъыда бек жетишимли

боллукъдула, ¹⁷ Аланы сѣзлери да рак кибик жайыллыкъды. Именей бла Филит да аллайладыла. ¹⁸ Ала, тиргизилиу болуп бошагъанды деп, хакъ кертиден тайгъандыла эмда бир къауумланы ийманларын бузадыла. ¹⁹ Алай а Аллахны къаты мурдору бек турады. Аны юсюнде: «Раббий Кесиниклени биледи» эм: «Раббийни атына ийнанып шагъатлыкъ этген хар адам аманлыкъдан артха турсун», – деп жазылгъан мухур барды. ²⁰ Уллу юйде уа, алтын бла кюмюш сауутладан сора да, агъач эм къошун сауутла да бардыла; аланы бирлери ыспаслы жюрютюуде, башхалары уа ыспассыз жюрютюудеделе. ²¹ Алай бла адам кесин аманлыкъларындан тазалагъан эсе, ол, ыспаслы жюрютююрча, сыйлы, бийине жараулу эмда хар тюрлю ахшы ишге хазыр сауут боллукъду. ²² Жаш адамлада болуучу кюсеуледен къачып къутул, алай а Раббийни таза жюрекден чакъыргъанланы барысы бла бирге тюзлюкню, ийманны, суймекликни, жарашулукуню тут. ²³ Ангылаусуз эм жажил даулашыулагъа къатышма, ала къаугъала туудургъанларын сен билесе. ²⁴ Раббийни къулуна уа къаугъачы болургъа жарамайды, алай а барына да жумушакъ, юйретирге билген, тѣзюмлю болургъа, ²⁵ Къажу тургъанланы сабырлыкъ бла тюшондюрюрге керекди, тобагъа къайтышып, хакъ кертини билирге Аллах алагъа онг берир эсе уа деп. ²⁶ Эмда аланы кесини эркинлигинде тутхан ибилисни тузагъындан ала азат болур эселе уа деп.

3 Ахыр кюнледе къыйын заманла келлигин бил. ² Нек десенг адамла, кеслерин бек суйюучюле, ахчаны суйюучюле, махтанчакъла, ёхтемле, аман сѣзчюле, ата-аналарына бойсунмаучула, игиликни билмегенле, Аллахха хурмет этмеучюле, суймекликлери болмагъанла, ³ Жарашмаучула, тилчиле, тыйгысызла, кюйсюз къатыла, ахшылыкъны суймеучюле, ⁴ Сатлыкъла, оюмсузла, кѣтенлиле, Аллахны суйгенден эсе да бек, нафысына берилиуню суйюучюле, ⁵ Кеслерин Аллахны жолунда жюрюгенле кибик кѣргюзтюп, ол жолну кючюн а инкяр этгенле боллукъдула. Аллай адамладан узакъ бол. ⁶ Юйлеге жашыртын кирип, гюняхларында батып тургъан, тюрлю кюсеулерни бла жюрюген, ⁷ Хар заманда окъугъан эм бир заманда да хакъ кертини билиуге жеталмагъан зайиф тишириулану алдагъанла да аладандыла. ⁸ Яннис бла Ямбрис Мусагъа къажу болгъанлары кибик, бу адамла да хакъ кертиге къажу турадыла. Аланы акъыллары бузукъ болгъанды, ала ийманды сыналугъа чыдаялмагъанладыла. ⁹ Алай а была кѣпге жетиширик туюлдюле; нек десенг Яннисни бла Ямбрисни болгъаны кибик быланы да акъылсызлыкълары барыны да аллында ачыкъ

боллукъду. ¹⁰ Сен а юйретиуюмю, жашаууму, муратымы, ийманымы, тѣзюмлююмю, суймеклигимни, ¹¹ Сынагъан зулмулукъларымы эм къыйынлыкъларымы, Антиохияда, Иконияда, Листрада башыма келген къыйынлыкъланы кѣрюп тургъанса. Мен къаллай зулмулукъла сынагъан эсем да, Раббий мени аланы барындан да къутхаргъанды. ¹² Алай а, Аллахны жолунда жюрюп, Масих Иссагъа ийнаныуларына кѣре жашаргъа суйгенле бары да зулмулукъ сынарыкъдыла. ¹³ Огъурсуз адамла бла терсине юйретиучюле уа ажашдыра эм ажаша, амандан аман бола барлыкъдыла. ¹⁴ Сен а юйреннген эмда толу ийнаннган затларынга тюз къал, нек десенг быланы кимден юйреннгенинг билесе. ¹⁵ Андан сора да сен сабийлигинден окъуна Сыйлы Китапланы билесе. Ала уа Масих Иссагъа ийнаныуунг бла сени терен акъыллы этип къутхарылуугъа жетдираллыкъдыла. ¹⁶ Битеу Сыйлы Китапла Аллахдан илхам алгъандыла эм юйретиуге, айыплаугъа, тюзетиуге, тюзлюклюкге тюшондюрюге хайырлыдыла. ¹⁷ Быланы юсю бла Аллахны адамы хар ахшы ишге хазыр болуп тамамлы болады.

4 Алай бла Аллахны аллында эм Кесини келген заманында Кесини Патчахлыгъында, саулагъа да, ёлгенлеге да сюд этерик Раббийибиз Масих Иссаны аллында санга буюрама: ² Аллахны сѣзюн билдир, заманында да, замансыз да бу ишни бардыр, адамланы тѣзюмлюк бла юйретип айыпла, тый эмда кѣллендир. ³ Нек десенг адамла тюз окъууну эшитирге да суймеген заман келликди. Ала кеслери кюсеген затланы этип, эшитирге суйген затларын айтырыкъ устазла, чакъырып, алагъа тынгыларыкъдыла ⁴ Эм, хакъ кертиге къулакъ салмай, бош таурухлагъа тынгыларыкъдыла. ⁵ Алай а сен хар не жаны бла да сакъ бол, къыйынлыкълагъа тѣз, Хайыр Хапарчылыкъны ишин эт, къуллукъ этиуюнго толтур. ⁶ Нек десенг мен энди къурман болама, мени бу дуниядан кетер заманым жетгенди. ⁷ Мен ахшы кюрешни бардыргъанма, жолуму бошагъанма, ийманымы сакълагъанма. ⁸ Энди уа манга тюзлюкню тажы хазырланады, аны уа, ол Кюнде манга тюзлюкню Сюдю Раббий берликди эм жаланда манга туююл, алай а Аны келирин суйгенлени барына да. ⁹ Къысха заманда манга келирге кюреш. ¹⁰ Нек десенг Димас, эндиги ёмюрню суйюп, мени къоюп, Фесалоникагъа кетгенди. Крескент Галатиягъа, Тит Далматиягъа кетгенди. Мени биргеме жангыз Лука къалгъанды. ¹¹ Маркны алып биргенге келтир, нек десенг ол мени къуллукъ этиуюмде манга кѣп болушады. ¹² Тихикни мен Эфесге ийгенме. ¹³ Келген

заманында, мен Троадада Карпны юйюнде кѡйгъан жамычымы эм китапланы, артыгъыракъ да тери китапланы келтир. ¹⁴ Багъырчы Аскендир манга кѣп заран этгенди. Раббий анга, этген ишлерине кѣре жетишдирир. ¹⁵ Андан сен да кесинги сакъла, нек десенг ол бизни сѣзлерибизге бек къажалулукъ этгенди. ¹⁶ Мен сюдде берген биринчи жууабымда мени бир киши да жакъламагъанды, алай а бары да мени кѡюп кетгендиле. Аны ючюн аланы боюнларына гюнях салынмасын! ¹⁷ Алай а, Хайыр Хапар мени юсюм бла толусунлай билдирилир ючюн эм аны битету миллетле эшитир ючюн, Раббий, къатымда туруп,

мени кючлендиргенди, мен да асланны жаякъларындан къутулгъанма. ¹⁸ Раббий мени хар аман ишден да къутхарлыкъды эм Кесини Кѣкдеги Патчахлыгъына сакъларыкъды. Анга махтау ъмюрледен ъмюрлеге болсун. Амин. ¹⁹ Прискилагъа бла Акилагъа эм Онисифорну юйюрюне салам айт. ²⁰ Эраст Коринфде къалгъанды, Трофимни уа, ауруп тургъанлай, Милитде кѡйгъанма. ²¹ Къыш тюшгюнчю, келирге кюреш. Эбул, Пуд, Лин, Клаудия эм битету къарындашла санга салам айтадыла. ²² Раббий Масих Исса сени нюрюнг бла болсун. Аллахны шафауаты сизни бла болсун. Амин.

ТИТГЕ

1 Аллахны сайлагъанларыны ийманларын эмда Аллахны жолунда хакъ кертини ангылауларын алгъа бардырыр ючюн, Аллахны къулу эм Масих Иссаны абустолу болургъа сайланган мен Пауулдан салам! ² Абустоллугъум а сёзюнден таймагъан Аллах ёмюрледен да алгъын заманлада берирге айтхан ёмюрлюк жашаугъа ышаныума таянады. ³ Къутхарыучубуз Аллах, Кесини буйругъу бла манга ышанып берген Хайыр Хапар бла Кесини сёзюн заманында ачыкъ этгенди. ⁴ Экибизде да болгъан ийманда керти жашым Титге, Атабыз Аллахдан эм Къутхарыучубуз Раббий Масих Иссадан шафауат, мархамат эм ырахатлыкъ болсун. ⁵ Мен сени Критде, сен бошалмагъан ишлени битдирир ючюн, санга буюргъаным кибики, битеу сахарлада жамауатлагъа таматала салыр ючюн къойгъан эдим. ⁶ Таматагъа сайланырыкъ адам айыпсыз, бир къатынлы болсун. Аны сабийлери да, хаулелик бла неда боюн салмаулукъ бла айыпланыулары болмагъанла, ийманлыла болургъа керекдиле. ⁷ Нек десенг жамауатны къуллукъчусу, Аллахны юй жюрютюучюсуча айыпсыз болургъа керекди. Бурушакъыл болмагъан, ачыулануучу болмагъан, ичгичи болмагъан, туююшюучю болмагъан, кесине хайырны суююучю болмагъан, ⁸ Алай а къонакъ суююучю, ахшылыкъны суююучю, оюмлу, тюзлюккю, сыйлы, тыйгъылы болургъа, ⁹ Башхаланы тюз юйретиу бла кёллендирирге эмда къажау тургъанланы тюзюндюрюрге кючю болур ючюн, кеси юйретилгенича, Аллахны ышаннгылы сёзюн къаты тутаргъа керекди. ¹⁰ Нек десенг боюн салмагъанла да кёпдюле, бош сёзлюле эм ётюрюкчюле, бегирек да сюннетлиледен. ¹¹ Аллайланы ауузларын тыяргъа керекди. Ала айыплы малкёзлюк бла, жарамагъан затлагъа юйретип, сау юйюрлени терсине бурадыла. ¹² Аланы кеси файгъамбарларындан окъуна биреу: «Критлиле хар заманда да ётюрюкчюледиле, огъурсуз жаныуарладыла, эринчек мухарладыла», – деп айтханды. ¹³ Бу шагъатлыкъ тюздю. Ол себепли аланы къаты айыпла, ала ийманда тюз акъыллы болсунла, ¹⁴ Иудейли таурухлагъа бла хакъ кертини къабыл этмеген адамланы буйрукъларына тынгыламасынла. ¹⁵ Тазалагъа хар зат да тазады;

харам болгъанлагъа бла иймансызлагъа уа таза зат жокъду, алай а аланы акъыллары да, жюреклери да харам болгъандыла. ¹⁶ Ала Аллахны билебиз деп айтадыла; ишлери бла уа Аны инкяр этедиле, жийиргенчли, бойсунмаучу эм бир тюрюлю ахшы ишге жараусуз адамладыла.

2 Сен а, тюз окъуугъа не тийишли эсе, аны айт: ² Къарт кишиле тыйгъылы, тийишли, оюмлу, ийманда, суймекликде, тёзюмде тюз акъыллыла болсунла. ³ Аны кибики къарт къатынла да сыйлылагъа тийишлисича жашасынла, тилчиле болмасынла, ичгичиликге къул болмасынла, игиликге юйретсинле. ⁴ Жаш къатынлагъа эрлерин сюерге, сабийлерин сюерге, ⁵ Оюмлула, тазала, юйюрлерине къараучула, халалла, кеслерини эрлерине бойсунуучула болургъа юйретсинле; Аллахны сёзюне айып тюшмесин. ⁶ Аны кибики жаш уланлагъа да оюмлу болургъа айтып ангылат. ⁷ Хар не жаны бла да кесингге ахшы ишле бла юлгю кёргюзт, устазлыгъынгда таза ниетли, тийишли, бузукъсуз бол. ⁸ Бизге къажау тургъанла бизни терслерге зат тапмай уялырча айыпсыз, тюз акъыллы селеше бил. ⁹ Къуллагъа кеслерини бийлерине боюн салыргъа, хар не жаны бла да аланы кёллерине жетерге, аман жууап этмегге, ¹⁰ Урламазгъа, алай а толу ышаннгылы болгъанларын кёргюзтюрге тюзюндюр. Бизни Къутхарыучубуз Аллахны юйретиую къалай алаамат болгъаны хар не жаны бла кёрюнюр ючюн, ала алай этсинле. ¹¹ Нек десенг Аллахны битеу адамланы къутхаргъан шафауаты ачыкъ болгъанды. ¹² Бу шафауат а бизни, аллахсызлыкъны эм бу дуняны кюсеулерин къоюп, эндиги ёмюрде оюмлу, тюзлюккю эмда Аллахны жолуна тийишли жашауну бардырыргъа юйретеди. ¹³ Энди уа, мубарек умутубузну толурун, уллу Аллахыбыз эм Къутхарыучубуз Масих Иссаны махтаулу келирин сакълайбыз. ¹⁴ Масих бизни битеу законсузлукъларыбыздан къутхарыр эм тазалар ючюн эмда ахшылыкъ этерге эришген, кесине айырма халкъ этер ючюн, бизни ючюн Кесин къурманнга бергенди. ¹⁵ Быланы айт, хар тюрюлю кюч бла тюзюндюр эм айыпла, сени бир киши да сансыз этмесин.

3 Башчылагъа эмда властьлагъа боюн салыргъа эм айтханларын этерге, хар ахшы ишни этерге хазыр болургъа, ² Бир кишиге да аман айтмазгъа, тырманчыла болмазгъа, алай а тынчла болургъа эм битеу адамлагъа хар тюрлю сабырлыкъ этерге ийманлыланы эслерине сал. ³ Нек десенг биз да бир заманлада оюмсузла, боюн салмагъанла, ажашханла эдик, тюрлю кюсеулеге бла жубанчлагъа къул эдик, аман ниетде бла зарлыкъда жашай эдик, жийиргенчли эдик, бир-бирибизни кёрюп болмай эдик. ⁴ Бизни Къутхарыучубуз Аллахны ахшылыгъы эм адам суймеклиги келген заманда уа, ⁵ Ол бизни, биз этген тюзлюкю ишле бла туююл, алай а Кесини мархаматы бла, Сыйлы Нюр бла жангыдан туудуруу эм жангыртыу хамам бла къутхаргъанды. ⁶ Биз Аны шафауаты бла ариуланып, умутубуз бла ёмюрлюк жашаудан юлюшлю болур ючюн, ⁷ Ол Сыйлы Нюрню бизни Къутхарыучубуз Масих Иссаны юсю бла юсюбюзге эркин къуйгъанды. ⁸ Бу сёз ышангылыды. Аллахха ийман салгъанла ахшы

ишле этерге къадалыучула болур ючюн, сен бу затланы билдирип бегитиринги сюеме. Бу затла игидиле эм адамлагъа хайырлыдыла. ⁹ Акъылсыз эришиуледен эм генеалогияладан эмда Тауратны Законуну юсюнден даулашыуладан бла къаугъаладан узакъ бол; нек десенг ала файдасыздыла эм бошдула. ¹⁰ Биринчи эм экинчи ангылатханынгдан сора айрылыкъ салгъан адамдан тай. ¹¹ Аллай адам бузулгъанын эм гюнях этгенин бил, ол терс болгъанын кеси кёргюзтеди. ¹² Санга Артемасны неда Тихикни ийсем, манга Никополгъа келирге ашыкъ; нек десенг мен къышны анда ашырыргъа бегим этгенме. ¹³ Закончу Зенасны бла Аполлосну, бир затдан да кереклилери болмазча, ашырыр къайгъыны эт. ¹⁴ Ийманлыланы жашаулары хайырсыз болмаз ючюн, аланы ахшылыкъ этерге, башхаланы эм керекли затларын тындырыргъа юйрет. ¹⁵ Битеу мени бла болгъанла санга салам айтадыла. Бизни суйген ийманлылагъа салам айт. Аллахны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

ФИЛИМОННГА

¹ Масих Исса ючюн тутмакъ болгъан мен Пауудан эм Тимотей къарындашдан суйюлюннген эм бирге урунган нёгерибиз Филимоннга, ² Суйюлюннген эгечибиз Афиягъа, бирге кюрешген жёнгерибиз Архипге эм сени юйюнде жыйылгъан жамауатха салам! ³ Атабыз Аллахдан эм Раббийибиз Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. ⁴ Сени Раббий Иссагъа ийман салгъанынги эм битеу сыйлыланы суйгенинги эшитип, ⁵ Хар заманда тилеклеримде сени эсиме келтирип, Аллахыма шукур этеме. ⁶ Сен ийманынги башхала бла юлешиуде жигер болурунгу эмда Масих Иссада сизни болгъан хар ахшылыкъны билиринги Аллахдан тилейме. ⁷ Сени суймеклигингден биз уллу къууанч эм жапсарылыу алгъанбыз ; нек десенг, къарындаш, сен сыйлыланы жүреклерин ырахатландыргъанса. ⁸ Ол себепден, керекли затны санга буйрукъ этерге Масихде уллу таукеллигим болгъанынлай да, ⁹ Андан эсе, Масих Исса ючюн тутмакъ болгъан мен къарт Пауул санга суймеклик бла жалбарама. ¹⁰ Мен аны тутмакълыгъымда туудургъан жашым Онисимни юсюнден сенден тилейме. ¹¹ Ол бир заманлада санга жараууз болгъан эсе да, энди уа санга да, манга да жараулуду. Мен аны санга къайтарама, ¹² Сен а аны мени жүрегими къабыл этген кирик къабыл эт. ¹³ Мени Хайыр Хапар ючюн тутмакълыгъымда ол сени орунунга манга

болушлукъ этер ючюн, мен аны кесими къатымда къояргъа суйген эдим. ¹⁴ Алай а, сени ахшы ишинг зор бла туююл, ыразылыкъ бла болсун деп, сени изминг болмагъанлай, бир зат этерге да унамагъанма. ¹⁵ Онисимни бир кесек заманнга сенден айырылгъаны, сен аны хар заманнга да ызына алыр ючюн болгъан болур эди. ¹⁶ Аны энди къулнуча туююл, къулдан бийик, суйюлюннген къарындашныча, ызына алырса. Ол манга бек багъалыды, санга уа кеси адамынча да, Раббийни адамыча да, андан да бек багъалы боллукъду. ¹⁷ Ол себепден, мени нёгеринге санай эсенг, аны мени къабыл этген кирик къабыл эт. ¹⁸ Ол сени бир зат бла жанынга тийген эсе неда борчлу эсе, аны борчун манга сана. ¹⁹ Мен Пауул кеси къолум бла жазгъанма: мен төлерме. Сен кесинг ючюн манга борчлу болгъанынги уа айтмайма. ²⁰ Ол халда, къарындашым, Раббийни жолунда сенден хайыр кёрейим, жүрегими Раббийде ырахат эт. ²¹ Сени бойсунуунга ышанып эм сени мен айтхандан да кёп этеригинги билип, муну санга жазгъанма. ²² Аны бла бирге манга юй да хазырла, нек десенг сизни тилеклеригиз бла мен сизге берилirme деп умут этеме. ²³ Мени бла бирге Масих Исса ючюн тутмакъ болгъан Эпафрас эм биргеме урунган нёгерлерим Марк, Аристарх, Димас, Лука санга салам айтадыла. ²⁴ Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни нюрюгюз бла болсун. Амин.

ЧҮЙЮТЛЕЛЕГЕ

1 Бурун заманладан Аллах аталарыбызгъа файгъамбарланы юсю бла кѣп кере эм кѣп тюрлю айтып билдиргенди. ² Бу ахыр кюнледе бизге Уланыны юсю бла айтып билдиргенди. Аны уа хар неге да ие этип салгъанды, дунияланы да Аны юсю бла жаратханды. ³ Улан Аллахны алапатлыгъыны нюр жарыгъыды, Ол Аллахны Кесини сыфатыды эм хар нени да Кесини кючлю сѣзю бла тутады. Кеси, бизни гюняхларыбыздан тазалап, уллу Аллахны тахтасыны онг жанында бийикде олтургъанды. ⁴ Мѣлекледен къаллай бир иги атха ие болгъан эсе, аладан аллай бир уллу болгъанды. ⁵ Нек десегиз Аллах мѣлеклени кимине къачан: «Сен Мени Уланымса, Мен Сени бюгюн туудурдум», – эм дагъыда: «Мен Анга ата боллукъма, Ол Манга Улан боллукъду», – деп айтханды? ⁶ Аны кибики, тюнгюч Уланын дуниягъа келтиргенинде: «Аллахны битеу мѣлеклери Анга сеждагъа ийилсинле», – дейди. ⁷ Мѣлеклени юсюнден а: «Ол Кесини мѣлеклерин желлеге ушагъанла эмда Кесине къуллукъ этиучюлени жаннган отха ушагъанла этгенди», – деп айтылгъанды. ⁸ Уланыны юсюнден а: «Эй Аллах, Сени тахтанг ъмюрден ъмюргеде; Патчахлыгъынгы таягъы тюзлюк таягъыды. ⁹ Сен, тюзлюкню суйюп, законсузлукъну кѣрюп болмагъанса; ол себепден Аллах, Сени Аллахынг, къууанчны жауун Сени нѣгерлерингден эсе Санга кѣп жакъгъанды» ¹⁰ Эм: «Башланганда Сен, Раббий, жерни къурагъанса, кѣкле да Сени къолларынгы ишиди. ¹¹ Ала жоюллукъдула, Сен а хар заманда да турлукъса; ала бары да кийим кибики эски боллукъдула, ¹² Сен аланы къапталныча чулгъарыкъса, ала эски кийимни жангыгъа алышындырылгъаныча алышындырыллыкъдыла. Сен а бир халдаса, Сени жылларынг тауусуллукъ туююдюле», – деп айтылгъанды. ¹³ Аллах мѣлеклени кимине къачан: «Мен душманларынгы Сени аякъ туюбунге салгъынчыгъа дери, Мени онг жанымда олтур», – деп айтханды? ¹⁴ Ала бары да къутхарылыудан юлюшлю боллукълагъа болушур ючюн жиберилген къуллукъ этиучю нюрле туююлдюле?

2 Ол себепден биз, тюз жолдан ажашмаз ючюн, эшитгенлерибизге бек эс берирге керекбиз.

² Нек десегиз мѣлеклени юслери бла билдирилген сѣз къаты болгъан эсе, эм хар тюрлю терслик эм тынгыламаулукъ тюз тийишлисин алгъан эсе, ³ Аллай уллу къутхарыуну сансыз эте эсек, энди биз азапдан къалай къутулурбуз? Ол къутхарыуну бек алгъа Раббий Кеси билдиргенди, бизге да муну Андан кеслери эшитгенле айтып ийнандыргъандыла. ⁴ Аллах да ол хапаргъа илишанла бла, сейирликле бла, кѣп тюрлю къудуретли ишле бла эмда Сыйлы Нюрню саугъалары бла шагъатлыкъ этгенди; аланы уа адамлагъа Кеси суйгенча юлешгенди. ⁵ Нек десегиз биз аны юсюнден айтхан боллукъ дунияны Аллах мѣлеклеге бойсундурмагъанды; ⁶ Ол угъай эсенг, биреу бир жерде шагъатлыкъ этип: «Адам неди, Сен аны эсингде тутар кибики? Адам улу да неди, Сен аны къайгъысын этер кибики? ⁷ Сен аны бир аз заманнга мѣлекледен алаша этгенсе; артда уа махтау эм хурмет тажны аны башына салып, Кеси къолларынг жаратханлагъа аны башчы этгенсе. ⁸ Хар нени да аны аякъ туюбуне бойсундурганса», – дегенди. Аллах хар нени да адамгъа бойсундургъанында, анга бойсундурмай бир затны да къоймагъанды. Энди уа алыкъа хар неда адамгъа бойсунуп кѣрмейбиз. ⁹ Алай а бир аз заманнга мѣлекледен алаша этилген Исса, Аллахны шафауаты бла хар адам амалтын ёлюм татар ючюн ёлюм сынагъаны себепли, махтау эм хурмет таж кийгенин кѣребиз. ¹⁰ Нек десегиз хар неда Аны ючюн болгъан эм хар неда Аны юсю бла болгъан Аллах, кѣп уланланы махтаулу халгъа жетдирип, аланы къутхарылыуларыны Башчысын азап чегиую бла тамамлы этерге керек эди. ¹¹ Нек десегиз сыйлы этген Исса да, сыйлы этилгенле да, бары да бир Атадандыла. Ол себепден Исса алагъа къарындашларым дерге ыйлыкъсынырыкъ туююдю: ¹² «Сени атынгы Мен къарындашларыма билдирликме, жамаутны арасында Санга зикир айтып махтау саллыкъма», – деп айтады. ¹³ Эм дагъыда: «Мен Анга ышанып турлукъма» эм дагъыда: «Ма, Мен да, Манга Аллах берген сабийлерим да», – деп айтады. ¹⁴ Сабийле уа чархдан бла къандан юлюшлю болгъанлары ючюн, Исса да, ёлюмню бийин – ибилисни, ёлюмню юсю бла къоратыр ючюн, адам

табийгъатны Кесине алгъанды. ¹⁵ Муну битеу ёмюрлеринде ёлюмден кърккъууларыны себебинден къл болгъанланы азат этер ючюн этгенди. ¹⁶ Нек десегиз Ол мёлеклеге болушлукъ этмейди, алай а Ибрахимни урлугъуна болушлукъ этеди. ¹⁷ Ол себепден Исса, Аллахха къллукъ этиуу бла мархаматлы эм ышаннгылы Баш Дин Къллукъчу болуп, халкъны гюняхларын кечдириучю кърман болур ючюн, хар не жаны бла да къарындашларына ушаргъа керек эди. ¹⁸ Нек десегиз Ол Кеси сыналып кыйынлыкъгъа тёзгени киби, сыналгъанлагъа да болушаллыкъды.

3 Алай бла, кёкню чакъырыуна кшоулгъан сыйлы къарындашла, биз ачыкъ къабыл этген ийманыбызны Келечиси эм Баш Дин Къллукъчусу болгъан Масих Иссаны ангълагъыз. ² Муса Аллахны битеу юйюнде тюз болгъаны киби, Исса да Аны Салгъаннга тюздю. ³ Алай а, юйню къурагъан адам юйден эсе багъалы болгъаны киби, Исса да Мусадан эсе уллу хурмет тийишлиге саналгъанды. ⁴ Нек десегиз хар юйню ким болсада биреу къурайды, хар нени да къурагъан а Аллахды. ⁵ Муса да, билдирилрге керекли сёзлеге шагъатлыкъ этер ючюн, Аллахны битеу юйюнде бир къллукъчу киби тюздю. ⁶ Масих а Аллахны юйюнде Уланыча тюздю. Биз таукеллигизни эм аны бла махтанган ышаныубузну ахырына дери къаты сакъласакъ, Аны юйю бизбиз. ⁷ Ол себепден, Сыйлы Нюрню айтханыча, «Бюгюн Аны ауазын эшитсегиз, ⁸ Къум тюзде Аны сынагъан кюнюгюзде, къозгългъан заманыгъызда киби, жюреклеригизни терсакъл этмегиз. ⁹ Ол къум тюзде аталарыгъыз Мени тинтип сынагъандыла эмда къркъ жыл Мени ишлерими кёргендиле. ¹⁰ Ол себепден Мен бу тукълумгъа чамланганма эм: „Тохтаусуз жюреклерни бла ажашадыла, ала Мени жолларыма тюшюмегендиле. ¹¹ Ол себепден, Мен ачыуум бла ант этгенимча, ала Мени берлик ырахатлыгъыма кирлик туююдюле“ дегенме». ¹² Сакъл болугъуз, къарындашла, сизден биреуде да жашау бериучю Аллахдан тайгъан харам эм иймансыз жюрек болмасын. ¹³ Алай а, сизден биреу да гюняхха алдатып терсакъл болмаз ючюн, заман бошалгынчы хар кюн сайын бир-биригизге кёл этдиригиз. ¹⁴ Нек десегиз алгъы бурун бизде болгъан ышаныубузну ахырына дери къаты сакъласакъ, биз Масих бла бир боллукъбуз. ¹⁵ Алгын айтылгъаныча: «Бюгюн Аны ауазын эшитсегиз, къозгългъан заманыгъызда киби жюреклеригизни терсакъл этмегиз». ¹⁶ Нек десегиз эшитген заманларында къозгългъанла кимле эдиле? Мусаны башчылыгъы бла Мисирден чыкългъанла туююмю эдиле? ¹⁷ Аллах а къркъ жыл кимге чамланганды? Гюнях этип, аланы

ёлюклерни къум тюзде кългъан адамлагъа туююмюдю? ¹⁸ Анга боюн салмагъанлагъа туююл эсе: «Мени берлик ырахатлыгъыма кирлик туююдюле», – деп кимлеге ант этгенди? ¹⁹ Алай бла ала иймансызлыкъларына кёре киралмай кългъанларын кёребиз.

4 Ол себепден, Аны берлик ырахатлыгъына киррге энтда ант бла берилген сёзю кючу бар заманда, бизден биреу да андан кърму кълмаз ючюн сакъл болайыкъ. ² Нек десегиз кълтхарылыуу юсюнден Хайыр Хапар алагъа билдирилгени киби, бизге да билдирилгенди; алай а ала эшитген сёзю ийман бла къабыл этмегенлери себепли, ол сёз алагъа файда бермегенди. ³ Биз ийнанганла уа Аны ырахатлыгъына киребиз; нек десегиз Ол: «Мен ачыуум бла ант этгенимча, ала Мени берлик ырахатлыгъыма кирлик туююдюле», – дегенди. Аны ишлери уа дуняны башланганында окъуна тамам болгъанлай да алай айтханды. ⁴ Нек десегиз бир жерде жетинчи кюнню юсюнден: «Сора Аллах, битеу ишлерин битдирип, жетинчи кюнде ырахат болгъанды», – деп айтылгъанды. ⁵ Эм дагъыда былайда: «Мени берлик ырахатлыгъыма кирлик туююдюле», – деп айтылады. ⁶ Алай бла бир кълуумла ол ырахатлыкългъа ишексиз кирликдиле. Алгын алагъа хайыр хапар билдирилгенле уа, боюн салмагъанлыкълары ючюн, анга кирмегендиле. ⁷ Ол себепден Аллах, аллай бир кёп заман озгъандан сора, Даутну юсю бла «бюгюн» деп айтып, дагъыда бир кюнню белгили этеди. Нек десегиз алгын: «Бюгюн Аны ауазын эшитсегиз, жюреклеригизни терсакъл этмегиз», – деп айтылгъанды. ⁸ Нек десегиз Иешу алагъа ырахатлыкъл тапдыргъан болса эди, андан сора башха кюнню юсюнден айтылмаз эди. ⁹ Ол себепден Аллахны халкъына энтда шабат кюнюча ырахатлыкъл кюню къллады. ¹⁰ Нек десегиз Аллах, Кесини ишлерин битдирип, ырахат болгъаны киби, Аны ырахатлыгъына кирген адам да, Кесини ишлерин битдирип, ырахат болады. ¹¹ Алай бла, бизден бир киши да аладан юлгю алып боюн салмаулукългъа тюшмез ючюн, ол ырахатлыкългъа киррге кюрешейик. ¹² Нек десегиз Аллахны сёзю жашайды эм кючлюдю эм хар тюрлю эки ауузлу кълычдан да жютюдю; ол жанны бла нюрню, жиклени бла жиликлени айырыугъа дери ётеди эм жюрекни ойлашуларына бла ниетлерине сюд этеди. ¹³ Эм жаратылгъанлада Аллахдан жашырылгъан зат жокълду, алай а Аны кёзлерини аллында хар неда жаланды эм ачыкъды: Анга жууап берликбиз. ¹⁴ Алай бла, Аллахны Уланы Исса кёкледен озгъан уллу Баш Дин Къллукъчубуз болгъанына кёре, ачыкъ къабыл этген ийманыбызны къаты тутайыкъ. ¹⁵ Нек десегиз

бизни Баш Дин Къуллукъ чубуз къарыусулукъларыбызда бизге жазыкъсыналмазча аллай туююлдо. Ол хар не жаны бла да бизни кибик сыналгъанды, алай а гюнях этмегенди. ¹⁶ Ол себепден биз мархамат алыр ючюн эм кезиуонде бизге болушур шафауат табар ючюн, Аллахны шафауат тахтасына таукеллик бла жууукълашайыкъ.

5 Эски Кесаматха кёре, адамладан сайланган хар баш дин къуллукъчу саугъала эмда адамланы гюняхларын кечдириучю къурманла келтирирге, Аллахны аллында адамла ючюн къуллукъ этерге сайланады. ² Ол жахиллик этгенлеге эм ажашханлагъа жан аурумакълыкъ этерге болаллыкъды; алай болгъанлыкъгъа ол кеси уа къарыусуз адамды. ³ Эм ол себепден ол, халкъ ючюн да, кеси ючюн да гюняхланы кечдириучю къурманла этерге керекди. ⁴ Эм бир киши да ол даражаны кесикесинден алмайды, алай а, Харунча, Аллах чакъыргъан алады. ⁵ Масих да алай, Баш Дин Къуллукъчу болуу махтауну Кеси-Кесинден алмагъанды, алай а Анга: «Сен Мени Уланымса, Мен бюгюн Сени туудурдум», – деп Ким айтхан эсе да, Ол бергенди; ⁶ Башха жерде да Ол: «Сен Мелкиседекни чынында ёмюрде да Дин Къуллукъчуса», – деп айтады. ⁷ Масих дунядагъы жашаууну кюнлеринде ачы къычырыкъла бла эм жилимукъла бла Аны ёлюмден къутхараллыкъ Аллахдан дууа этип тилек этгенди эм Аллахха хурмет этгени ючюн Аны тилеги къабыл болгъанды. ⁸ Ол Уланы болгъанлыкъгъа, алай а азаплыкъла чегиую бла бойсунургъа юйренгенди ⁹ Эм, тамам болуп, Анга бойсунганланы барына да ёмюрлюк къутхарылыуларын Тындырыучу болгъанды. ¹⁰ Нек десегиз Мелкиседекни чынында Баш Дин Къуллукъчу этерге Аллах Аны Кеси сайлагъанды. ¹¹ Аны юсюнден а бизге кёп айтыргъа керек эди, алай а, сиз тынгылаялмагъанла болуп къалгъаныгъыз себепли, ангылатыргъа къыйынды. ¹² Нек десегиз, заман бла алып къарагъанда, сиз устазла болургъа керек эдигиз; алай а сизни жангыдан Аллахны сёзюню ал башланнганындан юйретирге керекди эмда сизге, къаты аш туююл, сют керекди. ¹³ Сют ичип тургъанла уа къагъанакъ сабийледиле, алагъа алыкъа тюзлюклюлюкню юсюнден юйретиу ангылашынмайды. ¹⁴ Къаты аш а жетгенлеге, ангылау бла эбине тюзелип ахшыны бла аманны айырыргъа юйренгенлеге тийишлиди.

6 Ол себепден, Масихни юсюнден юйретиуню ал башланнганын кёюп, тамамлыкъгъа жетерге ашыгъайыкъ эм ёлюм келтирген ишледен тобагъа къайтышыудан бла Аллахха ийнаныудан, ² Кёмюлдюрюлюлени, къолланы салыуну,

ёлгенлени тиргизилиулери эмда ёмюрлюк сюдню юсюнден юйретиуден жангыдан мурдор салмайыкъ. ³ Аллах онг берсе, тамамлыкъгъа да жетербиз. ⁴ Бир кере жарыкъланып, кёкню саугъасындан татып, Сыйлы Нюрден юлюшлю болуп, ⁵ Аллахны ахшы сёзюнден эм боллукъ ёмюрню къудуретлеринден татып, ⁶ Иймандан тайгъанланы жангыдан тобагъа къайтышыу бла жангыртыргъа амал жокъду. Ала жангыдан кеслери-кеслеринде Аллахны Уланын къачха кередиле эм Анга бедеш этедиле. ⁷ Анга кёп кере жаугъан жауунну жутхан эм кимле ючюн ишлене эсе да алагъа тирлик битдирген жер Аллахдан берекет алады. ⁸ Шинжиле бла бош хансла битдирген жер а жараусуду эм налат берилирге къаршыды, аны уа ахыры кюйдюрюлюуду. ⁹ Алай а суюлюннгенле, былай айта эсек да, сиз андан игирек халда болгъаныгъызгъа эм къутхарылыуну тутханыгъызгъа толу ийнанабыз. ¹⁰ Нек десегиз Аллах тюзлюксюз туююлдо. Сизни урунуугъузну эм сиз Аны суйген суймеклигизни – Аны аты ючюн сыйлылагъа къуллукъ этгенигизни эм энтда эте тургъаныгъызны – Ол унутурукъ туююлдо. ¹¹ Сизни хар биригиз да, умут этиуде толу ышаныулу болур ючюн, ахырына дери да аллай эришиулюк этеригизни сюебиз; ¹² Сиз, эринчек болмай, алай а Аллах ант бла сёз берген затладан ийман бла эм тёзюмлюк бла юлюшлю болгъанлагъа эниклеригизни сюебиз. ¹³ Аллах, Ибрахимге ант бла сёз бергенинде, ант этерге Кесинден уллу болмагъаны ючюн, Кеси-Кеси бла ант этип: ¹⁴ «Санга мардасыз кёп алгъыш этерикме эм сени тукъумунгу мардасыз кёп этип жаярыкъма», – дегенди. ¹⁵ Сора Ибрахим, кёп тёзюп, анга берирге айтылгъанны алгъанды. ¹⁶ Адамла кеслеринден уллу бла ант этедиле эм ийнандырыр ючюн этилген ант аланы хар даулашыуларын тохтатады. ¹⁷ Ол себепден Аллах да, сёз бергенинден юлюшлюлеге Кесини муратыны тюрленмезлигин кёргюзтюрге суйюп, арада ант жюрютгенди. ¹⁸ Аллах жалгъан айтыргъа амал жокъду. Ол себепден биз, къутхарылыр ючюн Анга келгенле, уллу таукеллик бла аллыбызда болгъан умутну тутар ючюн, Аллах эки тюрленмезлик затны: сёз бериуон бла антын жюрютгенди. ¹⁹ Бу умутубуз а жан ючюн къоркъуусуз эм къаты якорь кибикди эм Аллахны табыныучу юйюндеги жабыуну ары жаныны ичине киреди. ²⁰ Ары уа Мелкиседекни чынында ёмюрде да Баш Дин Къуллукъчубуз болгъан Исса бизге жол ачханды.

7 Мелкиседек Салимни патчахы эм Аллаху-Тааланы дин къуллукъчусу эди. Ибрахим патчахланы хорлагъанындан сора къайтып келе

туруп, Мелкиседек, Ибрахимни аллына чыгып, анга алгыш этген эди. ² Анга уа Ибрахим хар затындан зекят айырып бергенди. Мелкиседек бек алгъа атыны магъанасына кёре тюзлюкню патчахыды, андан сора да ол Салимни патчахы, алай демеклик ырахатлыкны патчахыды. ³ Ол атасыз, анасызды; тукъумуну тарыхы жокъду; не кюнлерини башланнганы, не жашауну ахыры жокъду; Аллахны Уланына ушап, хар заманда да дин къуллукъчу болуп турады. ⁴ Кёремисиз, бу адам къалай уллуду! Атабыз Ибрахим душмандан сыйыргъан хазнасыны айырмасындан анга зекят бергенди. ⁵ Тауратха кёре, Левий улуладан болуп дин къуллукъчулукъну алыучулагъа, халкъдан – алай демеклик, Ибрахимни тукъумундан болгъан кеси къарындашларындан – зекят алыргъа фарыз берилгенди. ⁶ Мелкиседек а, аланы тукъумларындан чыкъмагъанлай, Аллах ант сёзле берген Ибрахимден зекят алып, анга алгыш этгенди. ⁷ Сёзсюз, уллу кесинден кичиге алгыш береди. ⁸ Мында зекятны ёллюк адамла аладыла, Мелкиседекни юсюнден а, ол ёмюрде да жашап турады деп, шагъатлыкъ этилгенди. ⁹ Эм, айтып къояргъа, зекят алычу Левий кеси Ибрахимни юсю бла зекят бергенди. ¹⁰ Нек десегиз Мелкиседек Ибрахимни аллына чыкъгъан заманда, Левий алыкъа атасы Ибрахимни белинде эди. ¹¹ Алай бла, Левийлилени дин къуллукъчулукъларыны юсю бла тамамлыкъ жетишсе эди – нек десегиз Израильни халкъы Тауратны Законун ол дин къуллукъчулукъгъа таянып алгъанды – Харунну чынында аталмагъанлай, Мелкиседекни чынында башха дин къуллукъчу чыгъаргъа энди не кереги бар эди? ¹² Нек десегиз дин къуллукъчулукъ тюрленнген заманда, закон да тюрленирге керекди. ¹³ Ол, бу затла Аны юсюнден айтылгъан, башха тукъумдан болгъанды, ол тукъумдан а бир киши да къурман этилиучю жерде къуллукъ этмей эди. ¹⁴ Нек десегиз бизни Раббийибиз Яхуданы тукъумундан чыкъгъаны белгилиди, ол тукъумгъа уа дин къуллукъчулукъ этиуню юсюнден Муса бир зат да айтмагъанды. ¹⁵ Мелкиседекге ушап, башха дин къуллукъчу келгени себепли, бу айтханыбыз энди бегирек да ачыкъ болуп ангылашынады. ¹⁶ Ол а Тауратны, тукъумну юсюнден фарызына кёре туююл, тохтаусуз жашауну кючюне кёре Дин Къуллукъчу болгъанды. ¹⁷ Нек десегиз: «Сен Мелкиседекни чынында ёмюрде да Дин Къуллукъчуса», – деп шагъатлыкъ этилгенди. ¹⁸ Алгъындан болгъан фарызны кетерилиую уа аны къарыусузлугъуну эм файдасызлыгыны себебинден болады. ¹⁹ Нек десегиз Тауратны Закону бир затны да тамамлыкъгъа жетдирмегенди. Аны орунуна бизге бизни Аллахха жууукълашдыргъан

андан да ахшы умут келгенди. ²⁰ Бу иш да ант сёзсюз болмагъанды. ²¹ Нек десегиз левийлиле ант этилмеген дин къуллукъчула эдиле; Исса уа Аны юсюнден: «Раббий ант этгенди эм сокъуранырыкъ туююлдо: „Сен Мелкиседекни чынында ёмюрде да Дин Къуллукъчуса“», – деп айтхан Аллахны анты бла Дин Къуллукъчу болгъанды. ²² Исса алай бла эм иги кесаматны боюнуна алгъан Адам болуп къалгъанды. ²³ Андан сора да ол дин къуллукъчула кёп эдиле, нек десегиз хар заманда биреу болуп турургъа ёлюм къоймай эди. ²⁴ Иссаны уа, ёмюрде да жашап тургъаны киби, ёмюрлюк дин къуллукъчулугъу да барды. ²⁵ Ол себепден Ол Аны юсю бла Аллахха жууукълашханланы толусунлай къутхарыргъа болаллыкъды, нек десегиз, алагъа ёкюллюк этер ючюн, хар заманда да сау жашап турады. ²⁶ Аллай Баш Дин Къуллукъчу бизни кереклибизге болушаллыкъды. Ол сыйлыды, аманлыкъгъа къатышмагъанды, таза айыпсызды, гюняхлыладан айырылгъанды эм кёкледен да бийикде турады. ²⁷ Ол баш дин къуллукъчула алгъа кеслерини гюняхлары ючюн, андан сора уа халкъны гюняхлары ючюн хар кюн сайын къурманла этгенлерича этерге Аны уа кереклиси жокъду; нек десегиз Ол КесиКесин къурман этгени бла муну бир кереге этип бошагъанды. ²⁸ Тауратны Законуна кёре, баш дин къуллукъчугъа къарыусуз адамла салынадыла. Закондан сора берилген ант сёз а ёмюрлюк тамамлыкъгъа жетишген Аллахны Уланын Баш Дин Къуллукъчугъа салгъанды.

8 Аны юсюнден айтханыбызны эм башы уа буду: кёкледен уллу Аллахны тахтасыны онг жанында олтургъан бизни аллай Баш Дин Къуллукъчубуз барды. ² Эмда Ол, адам къурамай, Раббий къурагъан сыйлы жерде эм хакъ керти чатырда къуллукъ этеди. ³ Хар баш дин къуллукъчу саугъала бла къурманла келтирив ючюн салынады; ол себепден бизни Баш Дин Къуллукъчубуз да къурман келтиривге керек эди. ⁴ Ол, жер башында къалгъан болса эди, сора дин къуллукъчу да боллукъ туююл эди; нек десегиз, Тауратны Законуна кёре, къурман келтириучю дин къуллукъчула бардыла. ⁵ Ала кёкдегини юлгюсюне эм ауанасына къуллукъ этедиле, нек десегиз Муса табыныучу чатырны ишлерге башлагъан заманда Аллах анга: «Къара, хар затын да санга тауну башында кёргюзтюлген юлгюге кёре ишле», – деп айтханды. ⁶ Энди уа Исса, эм иги ант сёзле бла бегиген эм иги кесаматны Келечиси болгъаны киби, жердеги дин къуллукъчуладан айырма къуллукъ да алгъанды. ⁷ Нек десегиз биринчи кесамат кемликсиз болгъан болса эди, сора экинчисине жер излерге керек болмаз эди. ⁸ Алай а файгъамбар, алагъа гурушха этип: «Ма, келедиле

кюнле, дейди Раббий, Мен ол заманда Израильни юйюрю бла эм Яхуданы юйюрю бла жангы кесамат этерикме. ⁹ Мен, аланы аталарыны къолларындан тутуп, Мисирни жеринден чыгъаргъан кюнде ала бла этген кесаматымча аллай кесамат боллукъ туююдю; нек десегиз ала Мени ол кесаматыма тюз болмагъандыла, Мен да аланы сан этмей къойгъанма дейди Раббий. ¹⁰ Ол кюнледен сора Израильни юйюрю бла этерик кесаматым ма буду дейди Раббий: Мен законларымы аланы акъылларына саллыкъма эм аланы жюреклерине жазарыкъма эм аланы Аллахлары боллукъма, ала уа Мени халкъым боллукъдула. ¹¹ Эм бир адам да кесини жууугъуна эм кесини къарындашына: Раббийни бил деп юйретирик туююдю; нек десегиз барысы да, гитчеден уллугъа деричи да Мени билликдиле. ¹² Нек десегиз Мен аланы терсликлерине мархаматлы боллукъма эм аланы гюняхларын бла законсузлукъларын мындан арысында эсиме келтирлик туююлма», – дейди. ¹³ «Жангы кесамат» деп айтып, биринчини эскилигин кёргюзтгенди; эскирген бла къартайгъан а жокъ этилирге жууукъду.

9 Биринчи кесаматны да Аллахха къуллукъ этиуню юсюнден жорукълары эмда дунядагъы табыныучу жери бар эди. ² Бир чатыр къуралгъан эди. Аны «Сыйлы Жер» деп аталгъан биринчи бёлюмюнде чырахтан, стол эмда Аллахха жораланган ётмекле бар эдиле. ³ Экинчи жабыуну ары жанында уа «Сыйлыланы Сыйлысы» деп аталгъан чатыр бар эди. ⁴ Анда уа алтын ладан ийис этдириучю эм хар жанындан да алтын бла тышланган кесаматны кюбюрчеги бар эди, ол кюбюрчекде уа ичине манна къуюлгъан алтын сауут, Харунну чакъгъан таягъы эм кесамат жазылгъан гыйы ташла бар эдиле. ⁵ Кюбюрчекни юсюнде уа гюняхланы кечдириучю жерни ауаналары бла жапхан махтаулу Аллахны керупларыны статуялары жерлешип эдиле. Энди уа бу затланы юсюнден толусу бла айтыргъа амал жокъду. ⁶ Бары да алай къуралгъандан сора, дин къуллукъчула, чатырны биринчи бёлюмюне хар заманда кирип, къуллукъларын этедиле. ⁷ Чатырны экинчи бёлюмюне уа жылдан бир кере жангыз баш дин къуллукъчу киреди, ол да кеси ючюн эм халкъны билмей этген гюняхлары ючюн этилген къурман къан бла болмаса ары кирмейди. ⁸ Биринчи чатыр тургъанлыкъдан алыкъа сыйлы жерге жол ачылмагъанын Сыйлы Нюр муну бла кёргюзтеди. ⁹ Бу уа бусагъат заманнга юлгюдю; келтирилип тургъан саугъала бла къурманла Аллахха табынган адамны жюрегин саулай таза эталмагъанларын кёргюзтеди. ¹⁰ Была жаланда ашарыкъла бла, суусунла бла эм кёп тюрю

жууунуула бла байламлы болуп, жангы низамны башланырына дери салынган чархны адетлеридиле. ¹¹ Келлик ахшылыкъланы Баш Дин Къуллукъчусу Масих а келгенди. Ол, къол бла ишленмеген, башхача айтханда, бу жаратылгъан дунядан болмагъан, жердегинден эсе уллу эм тамамлы чатырдан озуп, ¹² Текелени эм бугъаланы къанлары бла туююл, алай а Кесини къаны бла сыйлы жерге бир кере кирип, бизге ёмюрлюк къутхарыу алгъанды. ¹³ Нек десегиз бугъаланы бла текелени къанлары эм тиши тананы кюлю, харам болгъанланы юслерине себилгенде, ала сыйлы этилип, чархлары таза бола эсе, ¹⁴ Сора ёмюрлюк Нюр бла Кесин таза айыпсызны Аллахха къурманнга келтирген Масихни къаны уа, биз жашау бериучю Аллахха къуллукъ этер ючюн, жюреклерибизни ёлюм келтирген ишледен бек да тазаларыкъды! ¹⁵ Эм ол себепден, чакъырылгъанла ант сёз бла берилген ёмюрлюк юлюшню алып ючюн, Масих жангы кесаматны Келечиси болгъанды. Аланы биринчи кесаматны заманында этген гюняхларындан къутхарыу ючюн, Ол жулуучу болуп ёлгенди. ¹⁶ Нек десегиз осуят этилген жерде, осуят этген ёлмей амал жокъду. ¹⁷ Осуят, аны этгенни ёлюмюнден сора жарайды. Осуят этген сау эсе, осуятны кючю жокъду. ¹⁸ Ол себепден биринчи кесамат да къансыз бегим этилмегенди. ¹⁹ Нек десегиз Муса, битеу фарызланы Тауратны Законуна кёре битеу халкъны аллында айтханында, таналаны бла текелени къанларын суу бла эм къызыл жюн бла эм сепгич бла алып, Китапны кесине да, аны кибики битеу халкъны юсюне да сепгенди ²⁰ Эм: «Бу сизге Аллах фарыз этген кесамат къанды», – дегенди. ²¹ Аны кибики чатыргъа да эм Аллахха къуллукъ этерге жюрютюлюучю битеу сауутлагъа да къан бюркгенди. ²² Тауратны Законуна кёре, хазна къалмай хар зат да къан бла тазаланады эм, къан тёгюлмей, гюнях кечилмейди. ²³ Мынга кёре, кёкдеги затланы юлгюлери ол къурманла бла, кёкдеги затла кеслери уа аладан иги къурманла бла тазаланыргъа керек эдиле. ²⁴ Нек десегиз Масих, керти сыйлы жерни юлгюсю болгъан къол бла ишленген сыйлы жерге туююл, алай а энди бизни ючюн Аллахны аллына барыу ючюн, кёкню кесине киргенди. ²⁵ Аны кёкге киргени, баш дин къуллукъчу хар жылдан Эм Сыйлы Жерге башханы къаны бла киргенча, Кесин кёп кере къурманнга келтирив ючюн туююдю. ²⁶ Алайсыз Анга дуняны башланганындан берисинде кёп кере азап чегерге керек боллукъ эди. Ол а бир кере, ёмюрлени ахырында, Кесини къурманы бла гюняхны жокъ этерге келгенди. ²⁷ Бир кере ёлюрге, андан сора уа сюд этилирге хар адамгъа къадар болгъаны кибики, ²⁸ Масих да алай,

кёплени гюняхларын Кесини боюнуна алыр ючюн, Кесин бир кере кърманнга келтиргенди. Экинчи кере уа гюняхдан тазалар ючюн тьююл, алай а Аны сакълагъанланы къртарыр ючюн келликди.

10 Тауратны Закону уа, келлик ахшылыкъланы керти сыфатлары тьююл, бу затланы жаланда ауанасыды. Ол себепден Закон, хар жылдан тохтаусуз келтирилген бир кърманла бла Аллахха жууукълашханланы бир заманда да тамамлы эталлык тьююдю. ² Алайсыз аланы келтириуню кърояр эдиле; нек десегиз кърман келтиргенле бир кере тазалангандан сора, бир тюрлю гюняхларын сезиулери болмаз эди. ³ Алай а гюняхла бу кърманла бла хар жылдан эгертиледиле. ⁴ Нек десегиз бугъаланы бла текелени къранлары адамны гюняхларын къртургъа амал жокъду. ⁵ Ол себепден Масих, дунягъа киргенинде, былай айтады: «Кърманланы бла саугъаланы Сен унамай къроягъанса, алай а Манга чарх хазырлагъанса. ⁶ Саулай кюйдюрюлген кърманлагъа бла гюнях ючюн кесилген кърманлагъа Сен ыразы болмагъанса. ⁷ Ол заманда Мен: „Ма, китап чулгъамда Мени юсюмден жазылгъаны кибик, Аллахым, Сени буйругъунгу толтургъа келеме“ деп айтханма», – дейди. ⁸ Алгъын «Не кърманланы, не саугъаланы, не саулай кюйдюрюлген, не гюнях ючюн кесилген кърманланы Сен унамай къроягъанса эм алагъа ыразы болмагъанса», – дегенди. Ол муну бу кърманла Законнга кере этилгенлерине да кърарамай айтханды. ⁹ Андан сора: «Ма, Аллахым, Сени буйругъунгу толтургъа келеме», – деп кърояханды. Экинчисин бегим этер ючюн, биринчисин бузады. ¹⁰ Бу буйрукъгъа кере уа, биз Масих Исса чархын бир кере кърманнга келтириуню бла сыйлы этилгенбиз. ¹¹ Хар дин кърлулукъчу хар кюн сайын кърлулугъун бардырады эм ала бир заманда да гюняхланы къруталмазлыкъ бир тюрлю кърманланы кеп кере этип турады. ¹² Исса уа, гюняхла ючюн бир кърман келтирип, ёмюрлюкге Аллахны онг жанында олтургъанды. ¹³ Андан сора Ол, Кесини душманлары Кесини аякъларыны тюрбуне салынырын сакълайды. ¹⁴ Нек десегиз Ол, сыйлы этиле тургъанланы, бир кърман келтириуню бла ёмюрге да тамамлы этгенди. ¹⁵ Аны юсюнден бизге Сыйлы Нюр да шагъатлыкъ этеди, нек десегиз: ¹⁶ «Ол кюнледен сора ала бла этерик кесаматым ма буду, – дейди Раббий: Мен законларымы аланы жюреклерине саллыкъма эм аланы акъылларына жазарыкъма» дегенинден сора, ¹⁷ «Аланы гюняхларын бла законсузлукъларын мындан арысында эсиме келтирлик тьююлме», – деп айтады. ¹⁸ Гюняхла кечилген заманда уа ала ючюн

кърман келтирирге кереги жокъду. ¹⁹ Ол себепден, кърояндашла, Иссаны къраныны болушлугъу бла сыйлы жерге кирирге таукеллигибиз барды. ²⁰ Исса уа, бу жангы эм жашау бериучю жолну бизге сыйлы жердеги жабыуну юсю бла ачханды, ол жол а Исса Кесиди. ²¹ Аллахны ююнде башчылыкъ этген уллу Дин Кърлулукъчубуз барды. ²² Ол себепли таза жюрекден, толу ышаныуу бла, жюреклирибизни аман ниетден тазалап эмда чархыбызны ариу суу бла жуууп, Аллахха жууукълашайыкъ. ²³ Ачыкъ кърбыл этген умутубузну таймай тутайыкъ, нек десегиз бизге сёз Берген ышангылыды. ²⁴ Бир-бирибизни суймекликге бла хайырлы ишлеге итиндириуге эс бериучюле болайыкъ. ²⁵ Бир къруумланы адетлерича, кесибибизни жыйылыуубузну къроямайыкъ, алай а Иссаны келир кюню жууукълашханын эслеубюз бла бир-бирибизни бегирек да келлендирейик. ²⁶ Ол себепден биз, хакъ кертини билип кърбыл этгенден сора, кесибибиз суйгенча этип, гюнях эте эсек, сора энди ол гюняхланы бир кърман да жууарыкъ тьююдю. ²⁷ Алай болса уа, къроркъруп, сюдню сакълау эмда кържау тургъанланы жутуп кърояргъа хазыр болгъан отну къртуруун сакълау къралады. ²⁸ Мусаны законун бузгъан адамгъа эки неда юч шагъатны сёзю бла жан ауруусуз ёлюм азап бериле эсе, ²⁹ Сора Аллахны Уланын аякълары бла малтагъан эмда аны сыйлы этген кесаматны къранын сыйлыгъа санамагъан эм Аллахны шафауатлы Нюрюн хыликкя этген адам къраллай бир уллу азап салынырча терс боллугъун ойлаймысыз? ³⁰ «„Дерт жетдириу Мениди, Мен тийишлисин берирме“ дейди Раббий» эм дагъыда: «Раббий Кесини халкъына сюд этерикди», – деп Ким айтханын биз билебиз. ³¹ Жашау бериучю Аллахны къролларына тюршмеклик къроркърунчлуду! ³² Озгъан кюнлеригизни – сиз жарыкъланганыгъыздан сора уллу кърыйынлыкълагъа тёрзген кюнлеригизни – эсигизге тюршюрюгюз. ³³ Бир-бирде халкъны аллында сизни хыликкя эте эдиле, сизге зулму эте эдиле, бир бирде уа ол затланы сынагъанлагъа болуша эдигиз. ³⁴ Нек десегиз сиз мени тутмакълыгъыма да жарсыгъан эдигиз эм сизни кёркледе эм ахшы, ёмюрлюк мюлкюгюз болгъанын билип, сизни мюлкюгюзню чачханларын окъуна кърууанч бла кърбыл этген эдигиз. ³⁵ Ол себепли уллу саугъасы боллукъ ышаныуугъузну къроямагъыз. ³⁶ Нек десегиз, Аллахны буйругъун толтуруп, Ол берирге айтханны алыр ючюн, сизге тёрзюмлюк керекди. ³⁷ «Нек десегиз энгда бир аз, бек аз замандан, Келлик келликди, мычырыкъ тьююдю. ³⁸ Тюрзюмлюк адам ийманы бла жашарыкъды. Тайса уа, Мени жаным анга ыразы боллукъ тьююдю».

³⁹ Биз а ийманларындан тайып жоюлганладан туюлбюз, алай а, ийманда туруп, жанларын кзутхарганладанбыз.

11 Ийман а умут этгенлерибизге ышаныу эм алыкз кёрмеген затларыбызга толу ийнаныуду. ² Бурунгулула ийманлары бла Аллахны ыразы этгенлерине шагъатлыкь алгъандыла. ³ Дунияла Аллахны сёзю бла кзуралганларын ийман бла ангылайбыз, алай бла битеу биз кёрген затла кёрюммеген затладан жаратылгъандыла. ⁴ Ийманы бла Къабилден эсе Абил Аллахха иги кзурман келтиргенди. Ол тюзлюкю болгъанына ийманы бла шагъатлыкь алгъанды; нек десегиз аны саугъаларыны юсюнден Аллах ыразы болгъанына шагъатлыкь этгенди. Абил ёлген эсе да, ийманы бла ол энтда айтып турады. ⁵ Ийманы бла Ханох, ёлюм кёрмей дуниядан кёчюрюлгенди. Аны бир киши да табалмагъанды, нек десегиз Аллах аны кёчюргенди. Кесини кёчюрюлюрюнден алгъа ол, Аллахны ыразы этгенине шагъатлыкь алгъанды. ⁶ Ийманынг болмаса, Аллахны ыразы этерге амал жокъду. Ол себепден Аллахха жуукълашхан Аны бар болгъанына эм Аны излегенлеге Ол тийишлисин бергенине ийнаныргъа керекди. ⁷ Ийманы бла Нух, алыкз кёрюммеген болумланы юсюнден билим алып, Аллахха хурмет этиую бла кесини юйюрюн кзутхарыргъа кеме хазырлагъанды. Аны бла ол битеу дунияны терслегенди эм ийманнга таянган тюзлюкюлюкден юлюшлю болгъанды. ⁸ Ийманы бла Ибрахим, кесине юлюшге аллыкь жерине барыргъа чакъырылгъанында, Аллахха бойсунганды эм, къайры барлыгын да билмегенлей, жолгъа чыкыгъанды. ⁹ Ийманы бла ол, Аллах анга берирге ант бла сёз берген жерде, киши жериндеча тургъанды эм ол ант сёз бла берилген жерден аны бла бирге юлюшлю болган Исхакъ бла эм Якъуп бла чатырлада жашагъанды. ¹⁰ Нек десегиз ол аны устасы да, кзураучусу да Аллах болган, кзаты мурдору болган шахарны сакълагъанды. ¹¹ Ийманы бла Сара кеси да, кзаратон болгъанынлай да, бууаз болургъа кюч алгъанды эм жылларыны заманы озгъандан сора кзозлагъанды, нек десегиз ол, сёз берген Аллахха ышана эди. ¹² Эм ол себепден биреуден, ол бек кзартайган кишиден, кёкдеги жулдузла чакълы эм тенгизни жагъасында юзmezни саны болмаганча аллай бир кёп туугъанды. ¹³ Ала бары да, берирге ант бла сёз берилгенлени алмаганлай, ийман бла ёлгендиле, алай а, аланы узакъдан кёрюп, кзууанып, кеслерини юслеринден: «Бу дунияда жолоучулабыз эм киргинчилебиз», – деп ачыкь айтхандыла. ¹⁴ Алай

айтханла ата журтларын излегенлерин кёрюзтедиле. ¹⁵ Аланы акъылларында, кеслери андан чыкыгъан ата журтлары болса эди, сора ары къайтыргъа заман табар эдиле. ¹⁶ Алай а ала эм игисине, башхача айтханда, кёкдегине итингендиле. Ол себепден Аллах, Кесине аланы Аллахы атагъанындан ыйлыкъсынмайды, нек десегиз Ол алагъа шахар хазырлагъанды. ¹⁷ Ийманы бла Ибрахим сыналган заманында Исхакъны кзурманнга келтиргенди. Ант сёз берилген Ибрахим жангыз уланын кзурман эте эди. ¹⁸ Аны юсюнден а: «Сени урлугъунг Исхакъдан аталлыкъды», – деп айтылгъанды. ¹⁹ Нек десегиз ол, ёлгенледен тиргизирге да Аллахны кючю жетерикди деп, ойлагъанды. Ол себепден, тюзюн айтханда, Исхакъны ёлюмден кери алгъанды. ²⁰ Ийманы бла Исхакъ боллукь затланы юсюнден Якъупха бла Эсаугъа алгъыш бергенди. ²¹ Ийманы бла Якъуп, ёле туруп, Юсюню эки жашына алгъыш бергенди эм кесини таягъыны башына таянып сежда этгенди. ²² Ийманы бла Юсюп да, дуниядан кете туруп, Израильни уланларыны Мисирден чыгъарыкъларын эслерине салгъанды эм кесини суюклерини юсюнден осуят этгенди. ²³ Ийман бла Мусаны атасы-анасы, ол туугъанда, юч ай аны букъдуруп тургъандыла. Нек десегиз ала, аны аламат сабий болгъанын кёрюп, патчахны буйругъундан кзоркъмагъандыла. ²⁴ Ийманы бла Муса, акъыл-балыкь болгъанында, фыргъауунну кзызыны жашы атны жюрютюрге унамай тохтагъанды. ²⁵ Бир кесек заманнга гюняхлы зауукъланыудан эсе, Аллахны халкы бла азап чегиуню суйгенди. ²⁶ Эм Мисирни хазналарындан эсе, Масих ючюн ыйлыкъдырылгъанын кесине уллу байлыкъгъа санагъанды; нек десегиз ол аллыкь саугъасына кзарагъанды. ²⁷ Ийманы бла ол, патчахны чамланыуундан кзоркъмай, Мисирни кзойгъанды; нек десегиз ол, Кёрюммегенни кёргенча, чыдамлы болгъанды. ²⁸ Тюнгючлени кзыргъан мёлек Израильлилеге тийmez ючюн, Муса, ийманы бла Кзутхарылыу кзурман этдирип, аны кзанын эшиклени башларына бюркдюргенди. ²⁹ Ийманлары бла ала Кзызыл тенгизден кзургъакь жерден ётген кирик ётгендиле. Аны уа сынап, мисирлиле тенгизге батхандыла. ³⁰ Ийман бла жети кюнню тегерегине айланыудан сора Иерихон шахарны кзабыргъалары оюлгъандыла. ³¹ Ийманы бла саякь тиширыу Рахап, тасхачыланы жарашуулукь бла кзабыл этип, аланы башха жол бла ашыргъаны ючюн, иймансызла бла жоюлмагъанды. ³² Сора энтда не айттайым? Гидеонну юсюнден, Баракны юсюнден, Самсонну эм Ифтахны юсюнден, Дауутну юсюнден, Шамайылны эм башха фыйгамбарланы

юслеринден хапар айтыргъа заманым жетмез. ³³ Ала ийман бла патчахлыкъланы хорлагъандыла, жашауда тюзлюк этгендиле, ант сёз бла берилгенлени алгъандыла, асланланы ауузларын байлагъандыла, ³⁴ Кючлю отну ёчюлтгендиле, кылычны ауузундан кытулгъандыла, кырыуусулукъларында кюч алгъандыла, кызауатда кыаты болгъандыла, душманланы аскерлерин кыыстагъандыла. ³⁵ Тиширула кеслерини ёлгенлерин тиргизилип алгъандыла. Башхалары уа азат болууну кыабыл этмегендиле; тиргизилип, жашауну игисине жетер ючюн, азап чегип ёлгендиле. ³⁶ Бир кыауумлары хыликкя этилип туюлгендиле, аны юсюне да бугъоула эм тутмакълыкыла сынагъандыла. ³⁷ Ташла бла туюлюп ёлтюрюлгендиле, быхчы бла кесилгендиле, азапха салыннгандыла, кылыч бла тууралгъандыла, кыой бла эчки териле кийип, ауаралыкыда айланнгандыла, кыытлыкылагъа, кыыйнылыкылагъа, зулумлыкылагъа тёзгендиле. ³⁸ Битеу дуня алагъа тийишли туююл эди. Ала уа жерни кыум тюзлеринде, тауларында, дорбунларында эм кыая тешиклеринде ауаралыкыда айланнгандыла. ³⁹ Была бары да ийманлары ючюн Аллахны ыразы этгенлерине шагъатлыкы алгъандыла, алай а аладан бири да ант бла сёз берилгенни алмагъанды. ⁴⁰ Нек десегиз ала бизсиз тамамлыкыгъа жетмез ючюн, Аллах бизни ючюн андан да игисин хазырлагъанды.

12 Бизни тегерегибизде булутла кибик алай кеп шагъатла бардыла! Ол себепден битеу бизге чырмау болгъан затланы, бизни бийлеп тургъан битеу гюняхларыбызны юсюбюзден атайыкы эмда бизге белгиленген жолубузда тёзюмлюк бла барайыкы. ² Ийманыбызны башчысы эм тамамлаучусу болгъан Иссагъа кыарайыкы. Ол, Анга боллукы кыуанч ючюн Кесини ыйлыкыдырылыууна кыайгырмай кыоюп, кыачны юсюнде ёлюмге тёзгенди, энди уа Аллахны тахтасыны онг жанында олтурады. ³ Сиз, онгсуз болуп кёлюгюз мугурланмаз ючюн, гюняхлыланы Кесине аллай кыаты кыажу турууларына тёзген Иссаны юсюнден ойланыгъыз. ⁴ Сизге алыкыа гюняхха кыажу кызауат этип ёлюмге дери чыдаргъа тышмегенди. ⁵ Эм сизге уланларынача айтылгъан бу жапсарыуну унутхансыз: «Жашым! Раббийни азап салып юйретиуюне терс кыарама эм Ол сени айыбынгы ачыкы этген заманда мудах болма. ⁶ Нек десенг Раббий суюген адамына азап берип юйретеди, кыабыл этген хар уланын туюеди», – деп айтылгъанды. ⁷ Азапха тёзююгюз сизни юйретиуюгюзню бир кесегиди. Аллах сизге уланларынача кыарайды. Нек десегиз атасы анга азап салып юйретмеген улан бармыды? ⁸ Барына

да бирча болгъан азапны сынамай эсегиз, сора сиз законсуз туугъан сабийлесиз, уланлары уа туююлсюз. ⁹ Эмда биз, бу дунядагъы аталарыбыздан азап чегип, алагъа хурмет этген эсек, сора жашар ючюн, нюрлени Атасына уа дагъыда бек боюн салыргъа керек туююлбюзюмю? ¹⁰ Ала, кеслери суюгенча этип, бизни аз кюле ючюн азапландырып юйретгендиле. Аллах а, биз Аны сыйлылыгына кыатышыр ючюн, бизни хайыргъа азапландырып юйретеди. ¹¹ Хар азап, эндиги заманда кыуанч туююл, жарсыуча кёрюнеди. Артда уа аны юсю бла юйреннгенлеге тюзлюккюлюккю ырахатлыкы тирлигин бередити. ¹² Ол себепли кыарыусуз кыолларыгъызны эм кыалтырагъан тобукыларыгъызны кючлендиригиз. ¹³ Акысагъан адам жолдан ажашмай, сау болур ючюн тюз жюрюгюз. ¹⁴ Битеу адамла бла жарашыулу жашаргъа эмда сыйлы болургъа кюрешигиз; сыйлы болмаса, бир киши да Раббийни кёрлюк туююлдю. ¹⁵ Сакы болугъуз, бир киши да Аллахны шафауатындан кыуру кыалмасын, бир тюрюлю ачы тамыр чыгып, заран этмесин эм кеплени харам этмесин. ¹⁶ Сизни арагъызда бир тюрюлю саякы неда Эсауча Аллахдан узакы болгъан адам болмасын. Эсау бир ашарыкы ючюн кесини туюгюч эркинлигин сатханды. ¹⁷ Сиз билесиз, андан сора ол атасыны алгышыны алыргъа суююп, тилеги кыабыл болмай кыалгъанды. Аны жилимукылары бла окыуна тилеген эсе да, атасыны фикирин тюрлендиралмагъанды. ¹⁸ Сиз жууукылашхан, не сезилген эм от жаннган Синай тау, не кыарангылыкы эм мутхузлукы, не уллу жел туююлдю, ¹⁹ Не быргы таууш эм селешген ауаз туююлдю. Ол ауазны эшитгенле алагъа андан ары сёз бардырылмазын тилегендиле. ²⁰ Нек десегиз ала: «Таугъа жаныуар окыуна тийсе да, аны ташла бла туююп неда садакы бла уруп ёлтюрюрге керекди», – деген фарызгъа чыдаямалгъандыла. ²¹ Ол кёрюнюу аллай бир бек кыоркыуулу болгъанындан, Муса да: «Мен бек кыоркыуудама эм титиреудеме», – дегенди. ²² Алай а сиз Сион таугъа эм жашау бериучю Аллахны шахарына, кекдеги Иерусалимге эм санаусуз мелеклеге, ²³ Кекледе атлары жазылгъан туюгючлени кыуанч этген жыйылыууна эм жамауатына, барыны да Суюсю Аллахха, тамамлыкыгъа жетишген тюзлюккюлюни нюрлерине, ²⁴ Жангы кесаматны Келечиси Иссагъа эмда Абилни кыанындан эсе игисин айтхан бюркюлген кыаннга жууукылашхансыз. ²⁵ Сакы болугъуз, быланы Айтханны кыабыл этмей кыоймагъыз. Нек десегиз ала, жер башында айтханнга тынгыламагъанлары ючюн, жазадан кыутулмагъан эселе, сора бегирек да биз, кекледен бизге Айтханны кыабыл этмей кыойсакы, жазадан

къутуллукъ тьююлбюз. ²⁶ Ол заманда Аны ауазы жерни титиретгенди, энди уа Ол: «Энтда бир кере жерни титиретген бла да къоймай, кёкню да титиретирикме», – деп сёз бергенди. ²⁷ «Энтда бир кере» деген сёзле, титиретилген – жаратылган затланы кетерилликлерин эмда титиремезлик затланы дайым къаллыкъларын кёргюзтедиле. ²⁸ Ол себепли биз, титиремезлик патчахлыкъны алгъаныбызгъа кёре, Аллахны шафауатын тутайыкъ; аны бла уа Аллахны сыйлы кёрюу бла эм Аллахдан къоркъуу бла Аны ыразы этип къуллукъ этейик. ²⁹ Нек десегиз бизни Аллахыбыз кюйдюрюп бошаучу отду.

13 Сизни арагъызда къарындаш суююу дайым болсун. ² Къонакъ суююу унутмагъыз, нек десегиз алай этиучю бир къауумла билмегенлей мёлеклеге къонакъбайлыкъ этгендиле. ³ Тюрмедегилени эсигизде тутугъуз, сиз кесигиз да, ала бла тутмакъда болган кибик, алагъа алай болушугъуз. Зулмулукъ сынаганлагъа болушугъуз. Алагъа кеси-кесигизге къайгъыргъанча къайгъырыгъыз. ⁴ Некая барыгъызда да багъалы кёрюлсун эмда жатхан жеригиз айыпсыз болсун; саякълагъа бла зийначылагъа уа Аллах суд этерикди. ⁵ Ахча суююу къылыгъыгъыз болмасын, болган затыгъыз бла ыразы болуп туругъуз. Нек десегиз Ол Кеси: «Сени къоярыкъ тьююлме эм атарыкъ тьююлме», – дегенди. ⁶ Ол себепден биз: «Раббий манга болушлукъчуду, къоркъурукъ да тьююлме. Адам манга не этерикди?» – деп таукел айтабыз. ⁷ Сизге Аллахны сёзюн билдирген оночуларыгъызны эсигизде тутугъуз эм аланы жашауларыны ахырына къарап, аланы ийманларындан юлгю алыгъыз. ⁸ Масих Исса тюрленмейди, тюнене да, бюгюн да эм ёмюрде да Ол Кесиди. ⁹ Тюрлю къужур окъуулагъа кесигизни бермегиз. Нек десегиз жүреклеригизни Аллахны шафауаты бла кючлендирмеклик игиди, энчи ашарыкъла бла тьююл, алагъа ышанганла аладан хайыр алмагъандыла. ¹⁰ Табыныучу чатырда къуллукъ этгенле андан ашаргъа эркинликлери болмаган, бизни аллай къурман этилиучю жерибиз барды.

¹¹ Баш дин къуллукъчу, адамланы гюняхларындан тазалар ючюн, хайыуанланы къанларын сыйлы жерге кийиреди, аланы мыллыклары уа ыстауатдан тышында кюйдюрюледиле. ¹² Муну кибик, Исса да, Кесини къаны бла халкъны сыйлы этер ючюн, сахарны къабагъындан тышында азап чекгенди. ¹³ Алай бла, Аны ючюн бедешлик этилгенибизге тёзе, ыстауатдан тышына чыгып, Анга барайыкъ. ¹⁴ Нек десегиз мында ёмюрлюк сахарыбыз жокъду, алай а боллукъ сахарны излейбиз. ¹⁵ Ол себепден Иссаны юсю бла Аллахха къурман орунуна тохтаусуз махтау салып, Аны атына барына да эшитдирип шукур этип турайыкъ. ¹⁶ Ахшылыкъ этиуню эм бир-биригиз бла бирикмекликни унутмагъыз; нек десегиз аллай къурманла Аллахны ыразы этедиле. ¹⁷ Жамауатларыгъызны оночуларына бойсунугъуз эм айтханларын этигиз; нек десегиз ала сизни ючюн жууап берирге борчлулача тохтаусуз сизни жанларыгъызны къайгъысын этип турадыла. Ала къуллукъларын, ахтынып этмей, къууанып этсинле; нек десегиз, аны ахтынып этселе, сизге файда болмаз. ¹⁸ Бизни ючюн да тилек этигиз. Биз жүрегибизни таза тутабыз эм хар не жаны бла да кесибизни тюз жүрютюрге кюрешибиз деп толу ийнанабыз. ¹⁹ Бегирек да, мен сизге терк къайтарылыр ючюн, тилек этеригизни тилейме. ²⁰ Къойланы уллу Сюрюучюсю болган бизни Раббийибиз Масих Иссаны ёмюрлюк кесамат къаны бла ёлгенледен тиргизген, ырахатлыкъ бериучю Аллах а, ²¹ Кесин ыразы этген ишлени Масих Иссаны юсю бла сизде чыгъарып, сиз Аны буйругъун толтурур ючюн, сизни хар тюрлю ахшы ишде тамамлы этсин. Анга ёмюрледен ёмюрлеге махтау болсун! Амин. ²² Къарындашла, сизден тилейме, бу насийхат сёзюмю тёзюмлюк бла къабыл этигиз; мен а сизге кёп да жазмагъанма. ²³ Къарындашыбыз Тимотей эркин болгъанын билигиз. Ол къысха заманда бери келсе, мен да аны бла бирге сизни кёрюрге барырма. ²⁴ Битеу оночуларыгъызгъа эм битеу сыйлылагъа салам айтыгъыз. Италиядан келгенле сизге салам айтадыла. ²⁵ Аллахны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.

ЯКЪУП

1 Аллахны эм Раббий Масих Иссаны къулу Якъуп, Израильни чачылып айланган онеки тукъумуна – салам! 2 Къарындашларым, тюрлю сыналыулагъа тюшген заманыгъызда, аны уллу къууанч бла къабыл этигиз. 3 Ийманыгъызны сыналыуундан тѣзюмлюк чыкъгъанын билигиз; 4 Тѣзюмлюгъа, сиз бир затдан жартылыгъы болмагъан, жетген эм тамамлы адамла болур ючюн, толу хайырлылыгъын тапсын. 5 Сизде акъылманлыгъы жетишмеген адам а барысына да гурушхасыз чомарт бериучю Аллахдан тилесин, анга берилир. 6 Алай а, ийнаныу бла, не аз да ишекленмей тилесин; нек десегиз ишеклениучю адам жел кѣтюрюп чачхан тенгиз толкъуннга ушайды. 7 Алай адам Раббийден бир зат алыргъа умут этмесин. 8 Экили болуучю адам кесини битеу жолларында да къаты туюлюдю. 9 Чѣкдюрюлген къарындаш кесини кѣтюрюлююу бла махтансын, 10 Бай адам а чѣкдюрюлююу бла махтансын; нек десенг ол хансны гюлю кибик мууал болуп кетер. 11 Кюн тийип, исси болады, иссилик хансны къурутады, аны гюлю агъады, ариулугъу да кетеди; бай адам да кесини жолларында алай къуруйду. 12 Сыналыугъа чыдагъан адам насыплады; нек десегиз ол, сыналып, Раббий Аны суйгенлеге берирге айтхан жашауну тажын аллыкъды. 13 Сыналыуда бир киши да: «Мени Аллах терилтип сынайды», – демесин; нек десегиз Аллах аманлыкъ бла сыналмайды, Кеси да бир кишини да терилтип сынамайды. 14 Алай а хар ким, кесини талпыуу бла къызынып, терилиуге тюшеди. 15 Талпыу да, балаланып, гюнях туудурады, этилген гюнях а ёлюм туудурады. 16 Суюлюннген къарындашларым, алданмагъыз: 17 Хар берилген ахшылыкъ эм хар тамамлы саугъа, огъартындан, кѣкледеге жарыкъланы жаратхан Атадан келеди; Аны уа алышыныуу эм не аз да тюрлениуюу жокъду. 18 Биз, Ол жаратханланы биринчилери болур ючюн, Кеси суююп, Ол бизни хакъ кертини сѣзюу бла туудургъанды. 19 Алай бла, суюлюннген къарындашларым, хар адам эшитирге терк, сѣз айтыргъа сабыр, ачыуланыргъа да сабыр болсун; 20 Нек десегиз адамны ачыуланыуу Аллах излеген тюзлюкню этмейди. 21 Ол себепден, хар тюрлю харамлыкъны эм аманлыкъны къалгъанын къоюп,

сизге орнатылгъан эм сизни жанларыгъызны къутхараллыкъ сѣзню жууашлыкъ бла къабыл этигиз. 22 Ол сѣзню толтуруучула болугъуз, жаланда тынгылаучула болуп, толтурмай кеслери-кеслерин алдаучула болмагъыз. 23 Нек десегиз ол сѣзге тынгылагъан эм аны толтурмагъан адам кесини бет сыфатына кюзгюге къарагъан адамгъа ушайды: 24 Ол, кесине къарап, бир жанына кетеди эм олсагъат окъуна къаллай болгъанын унутады. 25 Тамамлы законнга, азатлыкъны законна тюшюнюп, аны толтургъан адам а, ол тынгылап унутуучу туююл, ишни толтуруучу болса, алай этиуюу бла насыплы боллукъду. 26 Сизден биригиз да, кесин дин ахлу сунуп, тилин а тыймай, кесини жюрегин алдай эсе уа, аны дин ахлулугъу бошду. 27 Аллах Атаны аллында таза эм айыпсыз дин ахлулукъ ёксюзлени бла башсыз къатынланы къыйынлыкъларына къарамакълыкъ эм дуняны харамлыгъындан кесин сакъламакълыкъды.

2 Къарындашларым! Бизни махтаулу Раббийибиз Масих Иссагъа ийнаныуугъуз, адамлагъа бет этип къарамай болсун. 2 Сѣз ючюн, сизни жыйылыуугъузгъа алтын жюзююу бла омакъ кийимле кийген адам келсе, жарлы да къолайсыз кийими бла келир. 3 Сиз а, омакъ кийимле кийгенге къарап, анга: «Сен былайда ахшы жерге олтур», – дей эсегиз, жарлыгъа уа: «Сен алайда тур» неда «Былайда, мени аякъларымы къатында олтур», – дей эсегиз, 4 Сора сиз кеси арагъызда айырыу этмеймисиз эм терс акъыллы сюдюле болмаймысыз? 5 Тынгылагъыз, суюлюннген къарындашларым: Аллах бу дуняны жарлыларын, ала ийман бла бай болуп, Аны суйгенлеге берирге айтхан Патчахлыкъдан юлюшлю болсунла деп сайламагъанмыды? 6 Сиз а жарлыны сансыз этгенсиз. Сизге зулму этгенле байла туюлюмюдюле эм сизни сюдлеге тартханла ала туюлюмюдюле? 7 Сизге аталгъан огъурлу атны аманлагъанла ала туюлюмюдюле? 8 Сиз, Китапда: «Жууугъунгу, кесинг-кесинги суйгенча суй», – деп жазылгъаныча, Патчаны Законун толтура эсегиз, иги этесиз; 9 Адамланы арасында айырыу эте эсегиз а, гюнях этесиз эм Тауратны аллында да терс боласыз. 10 Тауратны барын да тутуп, жангыз бир затдан гюнях этген адам битеу Тауратха терс

болады. ¹¹ Нек десегиз: «Зийна этме», – деп Ким айтхан эсе, «Адам ёлтюрме», – деп да Ол айтханды; ол себепден сен, зийна этмей, адам а ёлтюрсенг, сен Тауратха терссе. ¹² Азатлыкъны закону бла сюд этилликлеча айтыгъыз эм алай этигиз. ¹³ Нек десегиз мархамат этмегенге мархаматсыз сюд этилликли, мархамат этмеклик сюдню хорлайды. ¹⁴ Къарындашларым, адам ийманым барды дей эсе, ахшы ишлери уа жокъ эсе, не файда? Аллай ийман аны къутхараларымы? ¹⁵ Къарындаш неда эгеч жалангач эселе эм бир кюннге ашар затлары да жокъ эсе, ¹⁶ Сизден биригиз а алагъа: «Ырахатлыкъ бла барыгъыз, жылыныгъыз эм токъ болугъуз», – деп аланы санларына керекли затланы уа бермесе, не файда? ¹⁷ Ийман да алай, ахшы ишлери жокъ эсе, кеси-кесинлей ёлюдю. ¹⁸ Алай а биреу: «Сени ийманынг барды, мени уа ахшы ишлерим барды», – деп айтыргъа болур. Сен ахшы ишсиз ийманынгы манга кёргюзт, мен а ахшы ишлерим бла ийманымы санга кёргюзтейим! ¹⁹ Сен Аллахны бирлигине ийнанаса, аны уа иги этесе, жинле да ийнанайдыла эм титирейдиле! ²⁰ Алай болгъанлыкъгъа ийнануу ахшы ишсиз, файдасыз болгъанын билирге суймеймисе, тутхучсуз адам? ²¹ Бизни атабыз Ибрахим, жашы Исхакъны къурман этерге ташны юсюне салып, ишлери бла ариуланмагъанмыды? ²² Кёремисе ийман аны ишлерине болушханын эм этген ишлери бла ийман тамамлы болгъанын? ²³ Сора Китапда: «Ибрахим Аллахха ийнанганды, бу да анга тюзлюклюкге саналгъанды», – деп жазылгъан сёз къабыл болгъанды эмда анга Аллахны шуёху аталгъанды. ²⁴ Кёремисиз, адам жалан ийман бла туююл, этген ишлери бла ариуланганын? ²⁵ Аны кибики саякъ Рахап да, тасхачыланы къонакъгъа алып эм аланы башха жол бла ашырып, ишлери бла ариуланмагъанмыды? ²⁶ Нек десегиз, сан нюрсюз ёлю болгъаны кибики, ийнануу да ахшы ишсиз ёлюдю.

3 Къарындашларым! Биз устазлагъа къаты сюд этиллигин билигиз, аны себепли кёбюгюз устазла болмагъыз. ² Нек десегиз биз барыбыз да кёп жангы лыч этебиз. Сёз бла жангылыч этмеген адам тамамлыды, битеу чархын да тыяллыкъды. ³ Ма, биз, атланы бизге бойсундурур ючюн, ауузларына ауузлукъ салабыз, алай бла аланы битеу санларын да жюрютебиз. ⁴ Ма, кемеле да, не уллу эселе да эм не кючлю желле бла жюрюй эселе да, гитче руль бла аны, кемени, жюрютюучю къайры суйсе да бурады; ⁵ Аны кибики, тил да гитче санды, алай а кёп зат этеди. Къарачы, гитче от къалай уллу агъачны кюйдюреди! ⁶ Тил да отду, аманлыкъны аламыды. Тил, бизни санларыбызны арасында битеу чархыбызны харам этип,

жашауубузну хар жанын къабындыргъан халдады, кеси да жаханымден къабынады. ⁷ Нек десегиз хар тюрлю жаныуарланы эм къанатлыланы, суйрелип жюрюгенлени эм тенгиз хайыуанланы адам юйретип тыйгъанды эм тыяды. ⁸ Тилин тыяргъа уа адамладан бир киши да болалмайды: ол тыйылмагъан аманлыкъды, ол ёлюр отдан толуду. ⁹ Тил бла Раббийге эм Атагъа махтау салабыз эм аны бла Аллах Кесини сыфатына кёре жаратхан адамланы къаргъайбыз: ¹⁰ Бир аууздан алгъыш да, къаргъыш да чыгъады. Къарындашларым, ол алай болургъа керек туююлду. ¹¹ Шауданны бир жеринден татлы суу бла ачы суу чыгъамыды? ¹² Къарындашларым, инжир терекде зейтун неда жюзюм терекде инжир ёсалмайды, аны кибики, бир шаудандан да тузлу суу бла татлы суу бирге чыкъмайды. ¹³ Сизде акъылман эм ангылаулу адам ким эсе, аны ёз ишлери бла, ариу халы бла эм сабыр акъылы бла кёргюзтсун. ¹⁴ Сизни жюрегигизде ачы зарлыкъ эмда эгоистлик бар эсе уа, махтанмагъыз эм хакъ кертиге жалгъан айтмагъыз: ¹⁵ Бу огъартындан келген акъылманлыкъ туююлду, алай а дунияданды, нафысанды, жинледенди. ¹⁶ Нек десегиз зарлыкъ бла эгоистлик къайда эсе, низамсызлыкъ эмда хар тюрлю аман иш андады. ¹⁷ Огъартындан келген акъылманлыкъгъа, бек алгъа тазады, андан сора жарашуулуду, адеплиди, тёзюмлюдю, мархаматдан бла ахшы ишледен толуду, жакъ басмайды эм кёзбаусузду. ¹⁸ Жарашуулукъ этиучюле тюзлюклюкню битимин жарашуулукъ бла себедиле.

4 Арагъызда къаугъала бла туююшюле къайдандыла? Сизни санларыгъызда къазауат этген кюсеуюгюзден туююлмюдюле? ² Излейсиз – тапхан а этмейсиз; ёлтюресиз эм зарланасыз – жеталгъан а этмейсиз; туююшесиз эм къаугъа этесиз – тапхан а этмейсиз, нек десегиз тилемейсиз. ³ Тилейсиз – алгъан а этмейсиз, нек десегиз хайыргъа тилемейсиз, кесигизни кюсеуюгюзге жаратыр ючюн тилейсиз. ⁴ Зийначыла бла хаулечиле! Бу дуня бла шуёхлукъ Аллахха къажану душманлыкъ болгъанын билмеймисиз? Алай бла бу дунягъа шуёх болургъа суйген адам Аллахха душман болады. ⁵ Неда сиз Китапда: «Бизде жашагъан нюр эришликге дери сюеди», – деп бош жазылгъанмы сунасыз? ⁶ Алай а Аллах бизге уллу шафауатны андан кёп береди; ол себепден: «Аллах ёхтемлеге къажану, сабырлагъа уа шафауат береди», – деп айтылгъанды. ⁷ Алай бла Аллахха боюн салыгъыз. Ибилисге къажану туругъуз, сора ол сизден къачар. ⁸ Аллахха жууукълашыгъыз, Аллах да сизге жууукълашыр. Гюняхлыла, къолларыгъызны

тазалагъыз, экили болуучула, жүреклеригизни тюзетигиз. ⁹ Мудах болугъуз, жилигъыз эм сарнагъыз. Кюлююгюзню жилигъа, къууанчыгъызны да мудахлыкъгъа буругъуз. ¹⁰ Раббийни аллында бойсунугъуз, Ол да сизни кётюрор. ¹¹ Къарындашла, бир-биригизни аманламагъыз. Къарындашын аманлагъан неда къарындашын терслеген адам Тауратны аманлайды эм Тауратны терслейди. Сен Тауратны терслей эсенг а, сора сен Тауратны толтуруучу туююлсе, анга сюдюсе. ¹² Къутхарыргъа да, жояргъа да болаллыкъ, Закон Бериучю эм Сюдю бирди: башханы терслеген сен а кимсе? ¹³ Энди уа: «Бюгюн неда тамбла быллай сахаргъа атланырбыз, анда бир жыл туруп, сатыу-алыу этип хайырланырбыз», – деп айтыучула, тынгылагъыз. ¹⁴ Сиз тамбла не боллугъун да билмейсиз. Нек десегиз сизни жашауугъуз неди? Бир аз заманга чыгып, андан сора уа думп болгъан тылпыуду. ¹⁵ Сиз: «Раббий онг берсе эм сау болсакъ, аны да неда башхасын да этербиз», – деп айтырны орунуна, ¹⁶ Сиз энди, ёхтем болуп, махтанчакълыкъ этесиз. Хар аллай махтанчакълыкъ аманлыкъды. ¹⁷ Алай бла, игилик этерге билип, этмеген адам гюнях этеди.

5 Байла, тынгылагъыз сиз: башыгъызгъа келлик палахлагъа жилигъыз эм сарнагъыз. ² Сизни байлыгъыгъыз чиригенди, сизни кийимлеригизни да кюе ашагъанды. ³ Алтыныгъыз бла кюмюшюгюз тот болгъанды, аланы тотлукълары да, сизге къажау шагъатлыкъ этип, сизни санларыгъызны от кибики ашап бошарыкъды. Сиз кесигизге хазнаны ахыр кюнлеге жыйгъансыз. ⁴ Ма, сизни сабанларыгъызны оргъан ишчиледен сиз тыйгъан хакъ къычырыкъ этеди эм оракъчыланы ачы къычырыкълары неге да кючю жетген Раббийни къулагъына жетгенди. ⁵ Сиз, дуняда эркин жашап, зауукъ этгенсиз, кесиллик кюнюгюзге кесигизни семиртгенсиз! ⁶ Сиз, сюд этип, тюзлюклелени ёлтюргенсиз; ала сизге къажау турмагъандыла. ⁷ Алай бла къарындашла, Раббий келгинчи кёп

тёзюмлю болугъуз. Ма, жерге урунуучу, эртте жауун эмда кеч жауун алгъынчы, жерни багъалы тирлигин къаллай тёзюмлюк бла сакълайды! ⁸ Сиз да кёп тёзюгюз, жүреклеригизни бегитигиз, нек десегиз Раббийни келир заманы жууукълашады. ⁹ Къарындашла, айыпха тюшмез ючюн, бир-биригизден тарыкъмагъыз: ма, Хукмучу эшиклени къатында турады. ¹⁰ Къарындашларым, къыйынлыкъ кёрген эм кёп тёзген файгъамбарладан юлгю алыгъыз, ала уа Раббийни аты бла сёлешгендиле. ¹¹ Ма, ол чыдамлыланы биз насыплыгъа санайбыз. Сиз Аюпну чыдамын эшитгенсиз эм Раббийден аны ахыры къалай болгъанын да кёргенсиз, нек десегиз Раббий бек жумушакъ жүреклиди эм мархаматлыды. ¹² Барындан да алгъа уа, къарындашларым, не кёк бла, не жер бла неда башха бир тюрлю ант бла ант этмегиз; алай а сиз терсликге тюшмез ючюн, сизни сёзюгюз «хау, хау» эм «угъай, угъай» болсун. ¹³ Сизде къыйынлыкъ кёрген адам тилек этсин. Жарыкъ болгъан адам зикир айтсын. ¹⁴ Сизде ауругъан адам жамауатны таматарарын чакъыртсын, ала анга Раббийни аты бла зейтун жау жагып тилек этсинле. ¹⁵ Ийнанып этилген тилек ауругъанны сау этер эм Раббий аны къобарыр; ол гюняхла этген эсе да, гюняхлары кечилирле. ¹⁶ Сау этилир ючюн, кеси гюняхларыгъызны бир-биригизге айтып ачыкъ этигиз эм бири-биригиз ючюн тилек этигиз; тюзлюккюню къаты тилеги кёп зат этерге болаллыкъды. ¹⁷ Илияс да бизни кибики бир адам эди. Жауун жаумаз ючюн, ол дууа этип тилек этгенди: сора юч жыл бла алты айны ичинде жерге жауун жаумагъанды. ¹⁸ Андан сора дагъыда жауун жауар ючюн тилек этгенди; сора кёк жауун бергенди, жер да кесини тирлигин ёсдюргенди. ¹⁹ Къарындашла! Сизден биреу хакъ кертиден тайып, аны уа ким къайтарса да, ²⁰ Гюняхлыны жалгъан жолундан къайтаргъан адам аны жанын ёлмуден къутхаргъанын эм кёп гюняхларын кечдиргенин билсин.

1 ПЕТЕР

1 Масих Иссаны абустолу болгъан мен Петерден Понтда, Галатияда, Кападокияда, Асияда эм Битинияда жайылгъан киргинчилеге салам болсун! 2 Нюрден сыйлыланыу бла, сёзге тынгылаугъа эм Масих Иссаны къаны бла бюркюлюге, Аллах Ата алгъындан билип сайлагъанлагъа: сизге шафауат бла ырахатлыкъ кёп болсун. 3 Бизни Раббийибиз Масих Иссаны Аллахына эм Атасына шукур болсун! Ол Кесини уллу мархаматы бла бизни жангыдан туудургъанды. Масих Иссаны ёлгенледен тиргизип, бизни керти ышаныугъа, 4 Бузулмазлыкъ, айыпсыз, чиримезлик мюлк юлюшге жетдиргенди. Ол мюлк юлюш сизге кёкледен сакъланады. 5 Сиз ахыр заманда ачылыргъа хазыр болгъан къутхарылыугъа Аллахны кючю бла, ийнаныуугъузну юсю бла сакъланганласыз. 6 Аны себепли энди тюрлю сыналыуладан бираз къыйналыргъа керек эсегиз да, къууаныгъыз. 7 Алай бла сизни сыналгъан ийманыгъыз Масих Иссаны келлик заманында сизге махтау, хурмет эм уллулукъ тапдырыр. Ол ийманыгъыз от бла сыналгъан эсе да жоулгъан алтындан да багъалыды. 8 Масихни уа кёрмегенлей сюесиз эм Аны эндиге дери да кёрмей эсегиз да, Анга ийнаныуу бла айтылынмагъанча уллу махтаулу къууанч бла къууанасыз. 9 Алай бла ийманыгъызны муратына – жанларыгъызны къутхарылыуна жетесиз. 10 Файгъамбарланы тинтип излеулери да бу къутхарылыуну юсюнден эди. Ала сизге буюрулгъан шафауатны келигин алгъындан билип айтхандыла. 11 Масихни алада болгъан Нюрю Масихни азап чегеригин эм аны ызындан махтаулу боллугъун алгъындан билдирген заманда, ала ол Нюр къайсы эм не заманны кёргозтгенин тинтип къарагъандыла. 12 Кёкледен ийилген Сыйлы Нюр бла Хайыр Хапарны айтханланы энди сизге билдиргенлерини хайыры, аланы кеслерине туююл, сизге жарагъаны алагъа ачыкъ болгъанды. Бу затлагъа уа мёлекле да къараргъа талпыйдыла. 13 Ол себепден, акъылыгъызны ишге хазыр тутуп, сагъайып туругъуз, Масих Иссаны келиую бла сизге бериллик шафауатха толу ышаныгъыз. 14 Айтылгъанны этген сабийле кибик, билмей тургъан заманыгъызда сизде болгъан алгъыннгы тыйгъычсызлыкълагъа

кёре этмегиз, 15 Алай а, сизни чакъыргъан Сыйлыдан юлгю алып, кесигиз да хар ишигизде да сыйлы болугъуз; 16 Нек десегиз Китапда: «Сыйлы болугъуз, нек десегиз Мен сыйлыма», – деп жазылгъанды. 17 Хар кимни ишлерине кёре бет этип къарамай хукму этген Аллахха «Атабыз» дей эсегиз, сора хаух дуняда айланган кезиуюгюзно Аллахдан къоркъуу бла ашырыгъыз.

18 Аталарыгъыздан сизге берилген фана жашаудан, сиз, кюмюш неда алтын кибик чиририк затла бла угъай, 19 Алай а къыяусуз эм таза къозуну къаны кибик, Масихни багъалы къаны бла жулунганыгъызны билигиз. 20 Масих а дуня жаратылырдан да алгъа жораланганды, алай а ахыр заманда сизни ючюн келгенди. 21 Аны ёлгенледен тиргизип, Анга махтау берген Аллахха Аны юсю бла ийнанасыз. Алай бла ийнаныуугъуз эм ышаныуугъуз Аллаххады. 22 Нюрню юсю бла хакъ кертиге боюн салып жанларыгъызны тазалагъансыз, кёзбау суз къарындаш суююге жетгенсиз, алай бла таза жүрекден бир-биригизни суюгенлей туругъуз. 23 Сиз чиририк урлукъдан туююл, алай а чиримезлик урлукъдан, Аллахны керти эм ёмюрде да болуп турлукъ сёзюню юсю бла жангыдан туугъанласыз. 24 Нек десегиз «хар тюрлю чарх ханс кибикди, адамны хар тюрлю махтауу да хансда гюл кибикди. Ханс къуруйду, аны гюлю да агъады; 25 Раббийни сёзю уа ёмюрде да турады». Ол сёз а бу сизге билдирилген Хайыр Хапарды.

2 Алай бла хар аманлыкъны, хар хыйлачылыкъны, эки бетлиликни, зарлыкъны, хар тюрлю аман айтыуну къоюп, 2 Жангы туугъан сабийле кибик, Аллахны таза сютге ушагъан сёзюн суююгюз, аны бла, ёсюп, къутхарылыугъа жетерсиз. 3 Нек десегиз Раббийни ахшылыгъын сиз сынагъансыз. 4 Анга – адамла сансыз этген, алай а Аллах сайлагъан, багъалы, тири Ташха – жууукълашыгъыз. 5 Кесигиз да, тири ташла кибик, кесикесигизден нюр юй къурагъыз; алай бла сиз, Масих Иссаны юсю бла Аллахны ыразы этерча, нюр къурманла этер ючюн, Аллахха сыйлы къуллукъ этиучюле болурсуз. 6 Нек десегиз Китапда: «Ма, Мен Сионда сайланган багъалы мюйюшню баш ташын салама; Анга ийнанган

айыплы боллукъ туююдю», – деп жазылганды. ⁷ Алай бла Ол сизге, ийнанганлагъа багъалыды, ийнанмагъанлагъа уа, «юй ишлеучюле сансыз этип атхан таш, ма, мюйюшню баш ташы болганды» эм «абындырыучу таш эмда чырмаучу къая болганды». ⁸ Аллахны Сёзюне боюн салмагъанлай, ала анга абынадыла. Ала бу абыныугъа буюрулгандыла. ⁹ Сиз а сайланган тукъумсуз, Патчахны дин къуллукъчуларысыз, сыйлы миллетсиз, Аллахны энчи халкъысыз. Сизни къарангылыкъдан Кесини алаамат жарыгына Чакъыргъанны тамамлыгыгъын билдирир ючюн сайланганласыз. ¹⁰ Сиз бир заманлада халкъ туююл эдигиз, энди уа Аллахны халкъысыз; мархамат этилмегенле эдигиз, энди уа мархамат этилгенлесиз. ¹¹ Суюююннгенле! Сизден тилейме, бу дуняда киргинчилеча эм жолоучулача болуп, жаныгъызгъа къажу тургъан чархыгъызны тыйгъычсылыкъларындан узакъ болугъуз ¹² Эм ийнанмагъан адамланы арасында жашауугъузну хайырлы ишле бла бардырыгъыз, сизге аманлыкъчылагъача аман сёзле айтханла, сизни хайырлы ишлеригизни кёрюп, алагъа жууукълашхан кюнюнде Аллахха махтау салсынла. ¹³ Алай бла Раббий ючюн адамланы хар тюрлю властьларына боюн салыгъыз, патчахха, баш оноучугъача; ¹⁴ Оноучулагъа, аман иш этгенлеге азап салыргъа эм ахшы иш этгенлени махтаргъа андан ийилгенлегеча боюн салыгъыз. ¹⁵ Нек десегиз биз, ахшылыкъ этип, акъылсыз жажил адамланы ауузларын тыяргъа, Аллахны буйругъу алайды. ¹⁶ Азатлача жашагъыз; азатлыкъны, аман ишлени жашырыр ючюн жүрютгенлеча туююл, алай а Аллахны къулларыча жашагъыз. ¹⁷ Барына да хурмет этигиз, къарындашлыкъны суююгюз, Аллахдан къоркъугъуз, патчахха хурмет этигиз. ¹⁸ Къулла, тамам хурмет этиу бла бийлеригизге боюн салыгъыз, жаланда игилерине бла сабырларына туююл, алай а къатыларына да. ¹⁹ Нек десегиз адам, Аллахны эсинде тутуп, терслиги болмай, къыйынлыкъгъа тёзе эсе, Аллах ол затха ыразыды. ²⁰ Нек десегиз сиз аман ишлеригиз ючюн туююлюп тёзе эсегиз, андан сизге не махтау? Алай а ахшылыкъ эте эм къыйынлыкъ кёре тёзе эсегиз, Аллах ол затха ыразыды. ²¹ Сиз муну ючюн чакъырылгансыз; нек десегиз Масих, биз Аны ызындан барыр ючюн, бизни ючюн азап чегип, бизге юлгю къойганды. ²² Ол бир тюрлю гюнях этмегенди эм Аны ауузунда жалгъан сёз болмаганды; ²³ Анга аман айтылганда, Ол къайтарып аман айтмаганды; азап чеге туруп къоркъутмаганды, алай а Кесин Тюзлюклю Хукмучугъа ышанып бергенди. ²⁴ Биз, гюняхларыбыздан къутулуп, тюзлюк амалтын

жашар ючюн, Ол Кеси бизни гюняхларыбызны Кесини чархы бла къачха кётюргенди. Сиз Аны жаралары бла сау этилгенсиз. ²⁵ Нек десегиз сиз ажашып айланган къойла киби эдигиз, энди уа жанларыгъызны сакълаучу Суюючюге къайтхансыз.

3 Аны киби, къатынла, сиз да эрлеригизге боюн салыгъыз; аланы бир-бирлери Аллахны сёзюне тынгыламай эселе да, ² Ала, сизни Аллахдан къоркъгъан таза жашау халыгъызны кёрюп, кеслерине бир сёз да айтылмай, къатынларыны жашау халлары бла ийманнга къайтышсынла. ³ Сизни айбатланыуугъуз тыш сыфатыгъыздан, чачларыгъызны эшгенигизден, алтын затланы такъгъаныгъыздан неда омакъ кийим кийгенигизден эсе, ⁴ Жууаш эм сабыр халыгъызда, жүрегигиздеги таша адамыгъызны ёмюрде да кетмезлик ариулугъу бла болсун. Ол а Аллахны аллында бек багъалыды. ⁵ Алгъын заманда Аллахха ышанган сыйлы тишируула да, эрлерине боюн салыу бла кеслерин алай ариу этгендиле. ⁶ Сара, Ибрахимге алай боюн салып, анга «бийим» дегенди; сиз аны сабийлерисиз, ахшылыкъ этип, бир тюрлю къоркъуудан да жунчумай эсегиз. ⁷ Аны киби, эрле, сиз да къатынларыгъызгъа тюз акъыл бла тап къарагъыз, сизден къарыусуз жанлагъача, алагъа хурмет этигиз; нек десегиз ала шафауат бла берилген жашауда сизни бла бирге юлюшлюледиле. Сора сизни тилеклеригизге тыйгъыч болмаз. ⁸ Ахырында, барыгъыз да бир акъыллы, жазыкъсыныучу, къарындаш суюючю, жумушакъ жүреккли, шухлукъну суюючю, сабыр акъыллы болугъуз. ⁹ Аманлыкъгъа аманлыкъ бла неда аман сёзге аман сёз бла жууап этмегиз. Ол угъай эсенг, алгъыш этигиз; нек десегиз сиз алгъышлы болургъа чакъырылгансыз. ¹⁰ Ол себепден «жашау суюген эм огъурлу кюнле кёрюрге суюген адам аман сёзледен тилин тыйсын, фитна сёзледен ауузун тыйсын, ¹¹ Аманлыкъдан бир жанына турсун эм ахшылыкъ этсин, жарашыулукъ излесин эм аны ючюн кюрешсин. ¹² Нек десегиз Раббийни кёзлери тюзлюкюлеге, Аны къулакълары да аланы тилеклерине айланыпдыла; аманлыкъ этгенлеге уа Раббийни бети къажуаду». ¹³ Сора сизге ким аманлыкъ этерикди, сиз ахшылыкъ этерге эриш болсагъыз? ¹⁴ Тюзлюк ючюн азап чеге эсегиз а, сиз насыплысыз, аланы къоркъутууларындан а къоркъмагъыз эм жунчумагъыз. ¹⁵ Раббий Аллахны жүреклеригизде сыйлы тутугъуз. Сизни Аллахха ышаныуугъузну юсюнден сизге соруп билерге излеген хар адамгъа сабырлыкъ бла эм хурметлик бла жууап берирге хар заманда хазыр болугъуз. ¹⁶ Аманлыкъчылагъа киби, сизге аман айтханла,

сизни Масихде огъурлу жашауугъузну айыплагъанла кеслери уялыр ючюн тюз ниетли болугъуз. ¹⁷ Аллах алай буюргъан эсе, аман ишле ючюн азап чекгенден эсе, ахшы ишле ючюн азап чекген игиди. ¹⁸ Нек десегиз Масих да, бизни Аллахха келтирир ючюн, бир кере бизни гюняхларыбыз ючюн азап чекгенди, Тюзлюкю тюзлюксюзле ючюн, чархы бла ёлтюрюлюп, нюрю бла уа тиргизилгенди. ¹⁹ Ол нюрю бла уа Ол ахыратда энди тутмакъда болгъан нюрлеге барып ууаз бергенди. ²⁰ Бу нюрле, бир заманда Нухну кюнлеринде кеме ишленген кезиуде Аллахны тёзюмлюк бла сакълагъанына къарамай, Анга боюн салмагъан эдиле. Ол кемеде бир къауум адам, тюзюн айтсакъ, сегиз адам суу къыямадан къутулгъандыла. ²¹ Аны кибики, бизни да энди ол халда сууда кёмюлдюрюлгенибиз, чархыбызны кирин жуумакълыкъ туююлдо, алай а Аллахха тюз ниетли болургъа сёз бермеклик болуп, Масих Иссаны тиргизилгени бла бизни къутхарады. ²² Масих Исса уа, кёкге чыгып, Аллахны онг жанындады. Анга мёлекле да, властьла да, кючле да бойсунгандыла.

4 Алай бла, Масих бизни ючюн чархы бла азап чекгенине кёре, сиз да ол акъыл бла азап чегерге хазыр болугъуз; нек десегиз чархы бла азап чекген гюнях этиуню къойгъанды. ² Алай бла ол энди чархында къалгъан заманында, адамланы тыйгъычсызлыкъларына кёре туююл, Аллахны буйругъуна кёре жашайды. ³ Нек десегиз сиз озгъан заманда жашауугъузда мажюсю талпыу бла адепсизликлеге, тыйгъычсызлыкълагъа, ичгичиликге, ашауда эм ичиуде артыкъ оздурмакълыкъгъа эм жийиргенчли идоллагъа табынуугъа кесигизни берип жашагъаныгъыз боллукъду. ⁴ Сиз ала бла бирге ол хаулеликлеге къатышмагъаныгъыз ючюн, сейирсинип, сизге аман айтадыла. ⁵ Ала саулагъа да, ёлгенлеге да сюд этерге хазыр Болгъаннга жууап берирле. ⁶ Нек десегиз ёлгенлеге да, ала, башха адамла кибики, чархлары бла сюдге тартылсала да, Аллах кибики, нюр бла жашар ючюн, Хайыр Хапар билдирилгенди. ⁷ Болсада барыны да ахыры къаршыды. Алай бла тюз акъыллы болугъуз эм хар заманда да тилек этерге болалырча сагъайып туругъуз. ⁸ Хар неден да бегъа бир-биригизге жүрекден суймеклигиз болсун; нек десегиз суймеклик кёп гюняхланы жабады. ⁹ Тарыкъмай, бир-биригизге къонакъбайлыкъ этигиз. ¹⁰ Хар ким ол алгъан саугъагъыз бла, Аллахны кёп тюрлю шафауатында огъурлу юй жүрютючюле кибики, бир-биригизге къуллукъ этигиз. ¹¹ Сёлешген адам Аллахны сёзлерин ангылатыр кибики сёлешсин. Къуллукъ этген адам да Аллах берген кючюне кёре

къуллукъ этсин. Алай бла Масих Иссаны юсю бла Аллахха хар не жаны бла да махтау салынсын. Махтау да, бийлик да ёмюрледен ёмюрлеге да Аныды. Амин. ¹² Суйюлюннгенле! Сизни сынаргъа ийилген зулмуну отуна сизге къужур иш болгъанча сейирсинмегиз. ¹³ Алай а сиз Масихни азап чегиулерине къошулгъаныгъыз ючюн къууаныгъыз, Аны алааматлыгъыны ачыкъ кёрюннгенинде да, уллу къууанч этип къууанырыкъсыз. ¹⁴ Масихни аты ючюн сизге аман айта эселе, сиз насыплысыз; нек десегиз махтаулу Нюр, Аллахны Нюрю, сизни юсюгюзде къалады. Ала Анга аман айтадыла, сиз а Аны махтайсыз. ¹⁵ Сизден биригиз да мурдар, неда гудучу, неда аманлыкъчы, неда башханы затына къол узатыучу болуп азапха тюшмесин ансы. ¹⁶ Масихчича азапха тюше эсе уа, уялмасын, алай а аллай къадар ючюн Аллахха махтау салсын. ¹⁷ Нек десегиз сюд этилир заман жетгенди, сюд этилиу а Аллахны юйюрюнден башланырыкъды; сора алгъа бизден башланырыкъ эсе, Аллахны Хайыр Хапарына боюн салмагъанланы ахырлары уа къалай боллукъду? ¹⁸ Тюзлюкю да кючден къутула эсе, сора аллахсыз бла гюняхлы уа къайда боллукъду? ¹⁹ Ол себепден Аллахны буйругъуна кёре азап чекгенле, ахшылыкъ эте, Жаратхан ышаннгылы Аллахха, кеслерини жанларын аманат этсинле.

5 Мен, бир тамата эм Масихни азап чекгенине шагъат эм ачыллыкъ махтауна къошулгъан нёгер, сизни таматаларыгъыздан тилейме: ² Аллахны сизде болгъан сюрюююн кютюгюз; зорсуз, кесигиз суйюп эм Аллахны ыразы этип, кесигизге хайыр излеген аманлыкъ бла туююл, алай а кёл салып къарагъыз. ³ Аллахны халкъына бийлик этмей, алай а сюрюуге юлгю берип къуллукъ этигиз. ⁴ Сюрюучюлени Башчысы келген заман да уа, сиз мууал болмазлыкъ махтау таж алырсыз. ⁵ Аны кибики кичиле да, таматалагъа бойсунугъуз эм барыгъыз да, бир-биригизге бойсунуп, сабыр акъыллылыкъны юсюгюзге кийигиз. Нек десегиз Аллах ёхтемлеге къажау турады, сабырлагъа уа шафауат бередиди. ⁶ Алай бла Аллахны кючлю къолуну тюбюнде бойсунугъуз, Ол сизни заманында кётюрюр. ⁷ Къайгъыларыгъызны барын да Аны боюнуна салыгъыз, нек десегиз Ол сизни къайгъыгъызны этеди. ⁸ Аязып, сагъайып туругъуз; нек десегиз сизни душманыгъыз ибилис, хырылдагъан аслан кибики, кимни жутарын излеп айланады. ⁹ Дуниядагъы къарындашларыгъыз да аллай азапла чекгенлерин билип, къаты ийнаныу бла ибилисге къажау туругъуз. ¹⁰ Бизни Масих Иссада Кесини ёмюрлюк махтауна чакъыргъан, шафауатдан толу болгъан Аллах, Ол Кеси, сизни бу аз заманда азап чегиуогюз бла сизни тамамлы,

бегимли, кючлю, кьууатлы этсин. ¹¹ Махтау да, бийлик да ёмюрледен ёмюрлеге да Аны болсун. Амин. ¹² Муну кьысха жазып, мен сизге, мен ышангылы кьарындашха санагъан Силуанны кьолу бла иеме. Бу сиз ийнанып тургъан Аллахны хакъ керти шафауаты болгъанына шагъатлыкъ

этип, сизге кёл этдиреме. ¹³ Сизни кибик сайланган, Бабилдеги жамауат эм мени жашым Марк сизге салам айтадыла. ¹⁴ Бир-биригизни суймеклик бла уппа этип саламлашыгъыз. Сизге, Масих Иссада болгъанланы барыгъызгъа да, ырахатлыкъ болсун. Амин.

2 ПЕТЕР

1 Масих Иссаны къулу эм абустолу болгъан мен Шимон Петерден, бизни Аллахыбыз эм Къутхарыучубуз Масих Иссаны тюзлюгю бла бизни бла бирча багъалы ийманны алгъанлагъа салам болсун! 2 Аллахны эм бизни Раббийибиз Иссаны билиу бла сизге шафауат эм ырахатлыкъ кѣп болсун. 3 Кеси махтауу бла эм ахшылыгы бла бизни чакъыргъан Аллахны кючу, Аны таныгъаныбыз себепли, бизге жашаугъа бла Аллахны жолунда жюрюуге керекли хар затны бергенди. 4 Аланы хайырындан а, бизге бек уллу эм багъалы ант сѣзле берилгендиле; алай бла сиз, бу дуняны бийлеп тургъан тыйгъычсызлыкъ бла бет жоюудан кери болуп, ол ант сѣзлени юсю бла Аллахны табийгъатына къошулурсуз. 5 Ол себепден сиз, мынга битеу кѣлюгюзню салып, ийманыгъызда ахшылыкъ этиуню, ахшылыкъ этиуде оюмлулукъну, 6 Оюмлулукъда кесигизни тыйыуну, кесигизни тыйыуда тѣзюмлюкню, тѣзюмлюкде Аллахны жолуна тюзлюкню, 7 Тюзлюкде къарындаш суююуню, къарындаш суююуде суймекликни кѣргюзтюгюз. 8 Была сизде бар эселе эм кѣп бола эселе, Раббийибиз Масих Иссаны билиуден жетишимсиз эм хайырсыз къаллыкъ туюлюсюз. 9 Кимде была жокъ эселе уа, ол узакъ кѣрмеген сокъурду, кесини алгъыннгы гюняхларындан тазаланнганын унутханды. 10 Ол себепден, къарындашла, чакъырылуугъузну эм сайланыуугъузну къаты этерге бекден-бек кюрешигиз. Алай этсегиз, бир заманда да тентиремезсиз. 11 Нек десегиз бизни Раббийибиз эм Къутхарыучубуз Масих Иссаны ъмюрлюк Патчахлыгына эркин эшик сизге алай ачыллыкъды. 12 Аны ючюн сиз бу затланы биле эсегиз да эм сизде болгъан хакъ керти бла бегимли болгъан эсегиз да, мен сизге аланы эсгертиумю бир заманда да къоярыкъ туююлме. 13 Бу чархымда болгъан кезиуомде сизни эсгертиу бла сагъайтыуну тюз кѣреме. 14 Бизни Раббийибиз Масих Исса манга ачыкъ этгени киби, къысха заманда мен бу дунядан кетеригими билеме. 15 Мен бу дунядан кетгенден сора да, сиз ол затланы хар заманда эсигизде тутар ючюн, энди кюреширикме. 16 Нек десегиз биз сизге бизни Раббийибиз Масих Иссаны кючюн эм келлигин,

ушатылып айтылгъан ътюрок таурухланы ызындан барып билдирмегенбиз, алай а Аны уллулугъун кеси кѣзюбюз бла кѣрюп билдиргенбиз. 17 Нек десегиз уллу эм махтаулу Аллахдан Анга: «Бу Мени ыразылыгъым Анда болгъан, Мени Суююлюннген Уланымды», – деген ауаз келген заманда, Ол Аллах Атадан хурмет эм махтау алгъанды. 18 Кѣкледен келген бу ауазны биз Аны бла бирге сыйлы тауда болуп эшитгенбиз. 19 Аны себепли файгъамбарланы сѣзлери бизге бегирек да къаты болгъанды; сиз да, жюреклеригизде танг жарып башлагъынчыгъа эм эрттен жулдуз чыкъгъынчыгъа дери, къарангы жерде жарытхан чыракъгъа ушагъан ол сѣзлеге эс бѣлгенигизни иги этесиз. 20 Китаплада бир файгъамбар сѣзю да кеси аллына ангылатылмагъанын хар затдан да алгъа билигиз. 21 Нек десегиз бир заманда да файгъамбарлыкъ адамны излеую бла келмегенди, алай а Аллахны сыйлы адамлары аланы Сыйлы Нюр жюрютгени себепли айтхандыла .

2 Халкъда жалгъан файгъамбарла да болгъандыла, аны киби сизде да жалгъан устазла боллукъдула; ала уа, аланы сатып алгъан Раббийни къабыл этмей, заранлы ажашдырыучу окъуула чыгъарып, кеслерикеслерине къысха заманда жоюлууну келтирликдиле. 2 Аланы бузукъ ишлерини ызындан да кѣпле барлыкъдыла эм аланы хаталарындан Аллахны хакъ керти жолуна аман айтыллыкъды. 3 Малкѣзлюклеринден кѣзбау сѣзле айтып, сизден хайырланырыкъдыла. Алагъа сюд эрттеден хазырды, аланы Жоярыкъ да жукълап турмайды. 4 Нек десегиз Аллах, гюнях этген мѣлеклени да аямай, алай а, жаханымге атып, къарангылыкъда бугъоула бла байлагъан эмда, азап чекдирир ючюн, сюд кюннге сакъларгъа берген эсе, 5 Бурунгу дуняны да аямай, аллахсызланы дунясына суу къыяма айландыргъан заманында тюзлюкню ууазчысы Нухну юйюрю сегиз жанны уа сакълагъан эсе, 6 Содомну бла Гомораны шахарларына да, жокъ этерге сюд этип, аланы кюл этип, келлик заманда боллукъ аллахсызлагъа юлгю кѣргюзтген эсе, 7 Адепсизлик этген адамланы саякълыкъларындан азиятлыкъ чекген тюзлюкню Лутну уа къутхаргъан эсе – 8 Нек десегиз бу тюзлюкню, аланы арасында

жашап, законсузлукъ ишлени кёрюп эм эшитип тургъан заманында аны тюзлюкю жаны хар кюн сайын кыйналып тургъанды, – ⁹ Сора Раббий, Аны жолунда жюригенлени терилиуден къалай къутхарыргъа, тюзлюксюзлени уа, ¹⁰ Бегирек да гюняхлы табийгъатлары кюсеген харам ишлерини ызындан баргъанланы, Раббийни буйругъун сан этмегенлени, бетсизлени, бурушакъыл адамланы, махтаулулагъа аман айтыргъа къоркъмагъанланы, къыямат кюннге, азап берирге къалай сакъларгъа биледи. ¹¹ Мёлекле уа, аладан эсе къарыулары эм кючлери онглу болуп тургъанлай да, Раббийни аллында алагъа аман айтып терслемейдиле.

¹² Алай а бу адамла табийгъат жюрютген, тутулургъа бла союлургъа туугъан, оюмсуз хайыуанла киби, ангыламагъан затларына аман айта, кеслерини бет жоюулары бла къырылырла.

¹³ Аман ишлери ючюн алагъа тийишлиси жетер. Нек десегиз ала, кюндюзгю кюнде къайнап, жашауну зауукълукъгъа санайдыла; сизге айып эм бедиш келтиредиле, ала сизни бла ашай-иче тургъан заманларында кеслерини алдаулары бла зауукъ этедиле; ¹⁴ Аланы кёз алларында жаланда саякъ тиширыула эмда тохтаусуз гюнях этиу турадыла; ала бегимсиз адамланы терилтедиле; аланы жюреклери жыртычылыкъны суююуге юйренгенди. Ала налат адамладыла. ¹⁵ Ала, харам ултханы суйген Беор улу Биламны жолун тутуп, тюз жолну къоюп ажашхандыла. ¹⁶ Алай а Билам кесини законсузлугъундан айып алгъанды: тилсиз эшек, адам ауаз бла сёлешип, файгъамбарны акъылсызлыгъын тыйгъанды. ¹⁷ Ала суусуз къуюла эмда жел сюрюп айландыргъан туманладыла, алагъа ёмюрлюк къарангыны мутхузлугъу хазырланнганды. ¹⁸ Нек десегиз ала махтанчакълукъ бла бош сёзле айтып, ажашыуда тургъанладан кючден къутулгъанланы гюняхлы табийгъатларыны кюсеулери бла саякълыкъгъа тутадыла; ¹⁹ Алагъа азатлыкъ берирге айтадыла, кеслери уа чиримекликни къулладыла. Нек десегиз ким кимге хорлатхан эсе, ол анга къулду.

²⁰ Нек десегиз бизни Раббийибиз эм Къутхарыучубуз Масих Иссаны билиу бла бу дуняны харам ишлеринден къутулуп, дагъыда жангыдан ала бла къатышып, алагъа хорлата эселе уа, аллайлагъа алгъыннгыдан эсе артдагъы аман болады. ²¹ Тюзлюкню жолун билип, алагъа берилген сыйлы фарыздан артха къайтхандан эсе, ол жолну билмеген болсала, алагъа иги болур эди.

²² Алай а алагъа «ит къусханын жалайды, жууулгъан тонгуз да балчыкъда аунаргъа барады» деп, тюз нарт сёзде айтылгъанча болады.

3 Суюлюннгенле, бу энди сизге экинчи кере жазып ийгенимди, ала бла бу ишлени эсигизге

туюрюп сизни таза акъылыгъызыны сагъайтама.

² Сиз, алгъын сыйлы файгъамбарла айтхан сёзлени, сора Раббийни эм Къутхарыучуну, сизге абустолларыгъызыны юсю бла берген фарызын эсигизде тутарыгъызыны излейме. ³ Неден да алгъа сиз билигиз, ахыр кюнледе кеслерини кюсеулерины ызындан баргъан хыликка этиучюле чыгъарыкъдыла. ⁴ Ала: «Раббийни келлигине сёз берилгени не болду? Нек десегиз дуня жаратылгъанлы, аталарыбыз ёлюп башлагъандан берисинде, хар зат алайлай тюрленмей турады», – деп хыликка этерикдиле. ⁵ Алай ойлашханла, башланганда Аллахны сёзю бла кёкле бар болгъанларын, жер да суудан эм суу бла къуралгъанын биле тургъанлай унутадыла. ⁶ Аны себепли ол замандагъы дуня суу къыямадан жоюлгъанды. ⁷ Эндиги кёкле бла жер а, отха берилир ючюн, Аллахны ол сёзю бла сакъланып, аллахсыз адамлагъа сюд этилир эм аланы жоюлур кюнлерине дери тутулуп турадыла.

⁸ Суюлюннгенле, Раббийни бир кюню, минг жыл киби, минг жылы да бир кюн киби болгъанын сиз унутургъа керек туюлюсюз. ⁹ Раббий Кесини берген сёзюн толтурургъа мычымайды, бир къауумла мычыгъаннга санагъанлары киби; алай а бизге кёп тёзюп турады. Нек десегиз бир адамны да жоюлурун суймейди, алай а битеу адамланы тобагъа къайтышырларын сюеди. ¹⁰ Раббийни кюню уа, кечегиде гудучу къалай келе эсе, алай келликди. Ол заманда кёкле таууш этип жокъ боллукъдула, табийгъатны затлары уа жанып бузуллукъдула, жер эм аны юсюнде этилген ишле кюерикдиле. ¹¹ Ала бары да алай бузуллукъ эселе, сора сыйлы жашауда эмда Аллахны жолуна тюз болууда къаллайла болургъа керексиз сиз,

¹² Аллахны кюнню келирин суююп сакълап ашыкъдыргъанла? Ол кюнде уа къабындырылгъан кёкле бузуллукъдула эм табийгъатны затлары жанып эририкдиле. ¹³ Алай болгъанлыкъгъа биз, Аллахны сёз бериюуне кёре, алада тюзлюк болуп турлукъ, жангы кёкню бла жангы жерни сакълайбыз. ¹⁴ Алай бла, суюлюннгенле, бу затланы сакълагъаныгъызгъа кёре, Аллахны аллына, харамлыкъсызла эм бузукъсузла эмда ырахатлыкъны суююучюле болуп барыргъа кюрешигиз. ¹⁵ Эмда суюлюннген къарындашыбыз Пауул, анга берилген акъылманлыкъ бла сизге жазгъаны киби, Раббийибизни кёп тёзююу бизге къутхарылыу алыргъа онг бередиди. ¹⁶ Бу затланы юсюнден Пауул битеу жазып ийгенлеринде да айтады. Аны жазгъанларында къыйын ангылашынган жерле бардыла; жажил эм бегимсиз адамла, Сыйлы Китаплада башха жазылгъанланы этгенлери киби,

быланы да терсине буруп кеслери-кеслерине
жоюлуу хазырлайдыла. ¹⁷ Ол себепден,
сююлюннгенле сиз, быланы алгъындан билип,
жорукъну тутмагъанланы ашашуларыны
ызындан бармаз ючюн эмда бегимли

болгъаныгъыздан таймаз ючюн сакъ болугъуз.
¹⁸ Алай а Раббийибиз эм Къутхарыучубуз Масих
Иссаны шафауаты бла эм Аны билиу бла ёсююз.
Анга уа энди да, ёмюрлюк кюнде да махтау болсун!
Амин.

1 АХИЯ

1 Жашау Сёзю юсюнден, башындан башлап болгъанны, бизни эшитгенибизни, кеси кёзлерибиз бла кёргенибизни, къарагъаныбызны эм бизни къолларыбыз тийип сезгенни билдиребиз. **2** Жашау ачыкъ кёрюннгенди, биз аны кёрдюк эмда анга шагъатлыкъ этебиз. Атада болуп бизге кёрюннген ёмюрлюк Жашауну сизге билдиребиз. **3** Сизни да бизни бла бирикмеклигигиз болур ючюн, биз кёргенибизни эм эшитгенибизни сизге билдиребиз. Бизни бирикмеклигибиз да Ата бла эм Аны Уланы Масих Исса блады. **4** Сизни къууанчыгъыз толу болур ючюн, быланы сизге жазабыз. **5** Сора ма, биз Андан эшитген эм сизге билдирген Хайыр Хапар: Аллах жарыкъды, Анда бир тюрлю къарангылыкъ жокъду. **6** Бизни Аны бла бирикмеклигибиз барды деп айтып, къарангыда жюрюй эсегъа, биз ётюрюк айтабыз эм хакъ кертиге кёре жашамайбыз. **7** Аны жарыкъда болгъаны кирик, жарыкъда жюрюй эсегъа, бир-бирибиз бла бирикмеклигибиз барды эм Аны Уланы Масих Иссаны къаны бизни хар гюняхдан тазалайды. **8** Гюняхыбыз жокъду дей эсегъа, кесикесибизни алдайбыз эм бизде хакъ керти жокъду. **9** Гюняхларыбызны айтып ачыкъ эте эсек а, сора, Ол ышангылы эм тюзлюкю болгъаны себепли, бизни гюняхларыбызны кечер эмда бизни хар тюрлю аманлыкъдан тазалар. **10** Биз гюнях этмегенбиз дей эсегъа, сора Аны ётюрюкчю этебиз эм бизде Аны сёзю жокъду.

2 Сабийлерим! Быланы сизге сиз гюнях этмез ючюн жазама; гюнях этген адам бар эсе уа, тюзлюкю Масих Исса Атаны аллында бизни Ёкюлюбюздю. **2** Ол бизни гюняхларыбызны эм жаланда бизни гюняхларыбызны туююл, алай а битеу дуняны гюняхларын да кечдирген къурманды. **3** Биз Аны таныгъаныбызны уа Аны фарызларын тутханыбыздан билебиз. **4** «Мен Аны таныйма», – деп, алай а Аны фарызларын тутмагъан адам, ол ётюрюкчюдю эм анда хакъ керти жокъду; **5** Аны сёзюн тутхан адамда уа Аллахны суймеклиги керти тамам болгъанды: биз Анда болгъаныбызны уа, муну бла билебиз. **6** „Жашауум Аллахдады“ деген адам Исса жюрюген жолда жюрюрге керекди. **7** Суюлюннгенле! Сизге жангы фарыз жазмайма, алай а ауалдан сизде

болгъан бурунгу фарызны жазама; бурунгу фарыз а ол сиз алгъындан эшитген сёзю. **8** Алай а аны юсюне жангы фарыз да жазама сизге. Муну хакъ керти болгъаны Масихде да, сизде да кёрюнеди. Нек десегиз къарангылыкъ кетеди, керти жарыгъа энди жарыйды. **9** Жарыкъдама деп айтып, къарындашын а кёрюп болмагъан адам энтда къарангылыкъдады. **10** Къарындашын суйген адам жарыкъда турады эм башхаланы абындырмайды. **11** Къарындашын кёрюп болмагъан адам а къарангылыкъдады эм къарангыда жюрюйдю, къайры баргъанын да билмейди; нек десегиз къарангылыкъ аны кёзлерин сокъур этгенди. **12** Сабийле, сизге жазама, нек десегиз Аны атыны хурметинден сизни гюняхларыгъыз кечилгендиле. **13** Атала, сизге жазама, нек десегиз сиз башланнгандан бери Болуп Тургъанны таныгъансыз. Жашла, сизге жазама, нек десегиз сиз ибилисни хорлагъансыз. Балала, сизге жазама, нек десегиз сиз Атаны таныгъансыз. **14** Атала, мен сизге жазгъанма, нек десегиз сиз башланнгандан бери Болуп Тургъанны таныгъансыз. Жашла, мен сизге жазгъанма, нек десегиз сиз кючлюсюз, Аллахны сёзю сизде жашайды, сиз ибилисни да хорлагъансыз. **15** Бу дуняны да, бу дуняда болгъан затланы да суймегиз, бу дуняны суйген адамда Атаны суймеклик жокъду. **16** Нек десегиз битеу бу дуняда болгъан: гюняхлы табийгъатны талпыгъаны, кёзлени талпыгъаны эмда жашау ёхтемлик Атадан туююлдюле, алай а бу дунядандыла. **17** Бу дуня да, аны талпыгъаны да озуп кетеди, Аллахны буйругъун толтургъан а ёмюрде да жашайды. **18** Балала! Ахыргъы заманды. Эмда Масихке къаршчы келликди деп, сиз эшитгенигиз кирик, энди уа Масихке къаршчыла кёп чыкъгъандыла. Ахыргъы заман болгъанын а биз андан билебиз. **19** Ала бизден чыкъгъандыла, алай а бизникиле туююл эдиле; нек десегиз ала бизникиле болсала эди, бизни бла къалыр эдиле. Алай а аланы бизден чыкъгъанлары ала бири да бизни болмагъанын кёргюзтгенди. **20** Алай а сиз Сыйлы Нюрден майланнгансыз эм нени да билесиз. **21** Мен сизге сиз хакъ кертини билмейсиз деп жазмагъанма, алай а сиз аны билесиз, бир ётюрюк да хакъ

кертиден болмагъанын билесиз деп жазгъанма. ²² Иссаны Масих болгъанын къабыл этмей къойгъан адам ётюрюкчю туююл эсе, ётюрюкчю кимди? Атаны да, Уланын да къабыл этмеген Масиххе къаршчы олду. ²³ Уланын ачыкъ къабыл этмеген хар ким Атадан да къуруду, Уланын ачыкъ къабыл этген адамда уа Ата да барды. ²⁴ Алай бла, ауалдан эшитгенигиз сизде болуп турсун; ауалдан эшитгенигиз сизде болуп турса уа, сора сиз да Уланда эм Атада болуп турусуз. ²⁵ Масихни ант сёз бла бизге берирге айтханы уа ёмюрлюк жашауду. ²⁶ Мен быланы сизни терилтгенле ючюн жазгъанма. ²⁷ Алай а, сиз Масихден алгъан майланыу сизде болуп турады эм сизни киши юйретир кереклигиз да жокъду; алай а сизни хар неге да юйретген ол майланыу жалгъан туююл, керти болгъаны себепли, ол сизни юйретгени кирик, Масихде болуп туругъуз. ²⁸ Энди уа, сабийле, Масихде туругъуз; Ол кёрюннген заманда, бизни таукеллигиз болсун эм, Ол келгенде, Аны аллында айыплы болмайыкъ. ²⁹ Сиз Аны тюзлюкю болгъанын биле эсегиз, тюзлюк этген хар ким Андан туугъанын да билигиз.

3 Къарачыгъыз, бизге Аллахны сабийлери аталыр ючюн, Ата бизни къалай бек суйгенди! Керти да алайбыз. Дуня Аны танымагъаны себепли, бизни да танымайды. ² Суюлюннгенле! Биз энди Аллахны сабийлерибиз, алай а не боллугъубуз алыкъа ачыкъ болмагъанды. Масих ачылгъан заманда Аны кирик боллугъубузну билебиз анса; нек десегиз Аны болгъаны кирик кёрлюкбюз. ³ Эм Масиххе бу ышаныуу болгъан хар адам, Масих таза болгъаны кирик, кесин тазалайды. ⁴ Гюнях этген хар адам законсузлукъ этеди; гюнях законсузлукъду. ⁵ Масих бизни гюняхларыбызны Кесини боюнуна алыр ючюн келгенин эм Анда гюнях болмагъанын сиз билесиз. ⁶ Анда болуп тургъан адам гюнях этмейди; гюнях этиучю адам Аны кёрмегенди эм Аны танымагъанды. ⁷ Сабийле! Сизни бир киши да терилтмесин. Масих тюзлюкю болгъаны кирик, тюзлюк этген адам да тюзлюклюдю. ⁸ Гюнях этген адам ибилисденди; нек десегиз бек алгъа ибилис гюнях этгенди. Ол себепден а Аллахны Уланы ибилисни ишлерин бузар ючюн келгенди. ⁹ Аллахдан туугъан адам гюнях этмейди, нек десегиз Аны урлугъу ол адамда болуп турады; Аллахдан туугъаны себепли ол гюнях этерге болаллыкъ туююлдю. ¹⁰ Аллахны сабийлери эм ибилисни сабийлери былай таныладыла: тюзлюк этмеген эм кесини къарындашын суймеген ким болсада Аллахдан туююлдю. ¹¹ Нек десегиз сиз алгъындан эшитген хапар ма буду: бир-бирибизни суюйик. ¹² Ибилисден болуп, кесини къарындашын

ёлтюрген Къабил кирик болмайыкъ. Аны уа не ючюн ёлтюргенди? Кесини ишлери аман болгъаны ючюн, къарындашыны ишлери уа тюзлюкю болгъаны ючюн ёлтюргенди. ¹³ Къарындашларым, дуня сизни кёрюп болмай эсе, мынга сейирсинмегиз. ¹⁴ Биз, къарындашларыбызны суйгенибиз ючюн, ёлюмден жашаугъа кёчгенибизни билебиз. Къарындашын суймеген ёлюмде къалады. ¹⁵ Кесини къарындашын суймеген хар адам адам ёлтюрючю мурдарды; адам ёлтюрючюню уа кесинде болуп тургъан ёмюрлюк жашауу болмагъанын сиз а билесиз. ¹⁶ Биз суймекликни не болгъанын Масих бизни ючюн Кесини жанын бергенинден ангылайбыз. Биз да къарындашларыбыз ючюн жаныбызны аязмазгъа керекбиз. ¹⁷ Бу дуняда жетишимлиги болуп, кесини къарындашыны уа керекли болгъанын кёрюп, андан кесини жюрегин жапхан адамда уа Аллахны суймеклиги къалай болур? ¹⁸ Сабийлерим! Сёз бла неда тил бла туююл, алай а иш бла эм кертилик бла суюйик. ¹⁹ Алай бла биз хакъ кертиден болгъаныбызны билебиз эм бизни жюрегибиз бизни терслей эсе да, Аллахны аллында жюрекерибизни ырахат этебиз. ²⁰ Нек десегиз Аллах бизни жюрегибизден уллуду эм барын да биледи. ²¹ Суюлюннгенле! Бизни жюрегибиз бизни терслемай эсе, бизни Аллахха жуукълашыргъа таукеллигиз барды ²² Эм не тилесек да, Андан аллыкъбыз, нек десегиз Аны фарызларын тутабиз эмда Ол ыразы болгъан затланы этебиз. ²³ Аны фарызы уа буду: биз Аны Уланы Масих Иссаны атына ийнаныргъа эм, Ол бизге фарыз этгени кирик, бир-бирибизни суюргеди. ²⁴ Аллахны фарызларын тутхан адам, Аллахда жашайды, Аллах да ол адамда жашайды. Аллах бизде жашагъанын, Ол бизге берген Нюрден билебиз.

4 Суюлюннгенле! Хар тюрлю нюрге ийнанып къалмагъыз, алай а нюрлени Аллахдан болгъанларын сынагъыз. Нек де сегиз дуняда кёп жалгъан файгъамбарла чыкъгъандыла. ² Аллахны Нюрюн былай билигиз: адам чархы бла келген Масих Иссаны ачыкъ къабыл этген нюр Аллахданды. ³ Чархы бла келген Масих Иссаны ачыкъ къабыл этмеген нюр а Аллахдан туююлдю, алай а ол Масиххе къаршчыны нюрюдю. Сиз аны келлигин эшитгенсиз, ол а энди бу дунядады. ⁴ Сабийле! Сиз Аллахдансыз эм жалгъан файгъамбарланы хорлагъансыз; нек десегиз Ол сизде болгъан, бу дуняда болгъандан уллуду. ⁵ Ала бу дунядандыла, аны себепли бу дуня айтханча айтадыла, бу дуня да алагъа тынгылайды. ⁶ Биз Аллахданбыз; Аллахны таныгъан бизге тынгылайды; Аллахдан болмагъан адам бизге

тынгыламайды. Хакъ кертини Нюрюн эмда ажашыуну нюрюн а аны бла айырып таныйбыз. ⁷ Суйюлюннгенле! Бир-бирибизни суюейик; нек десегиз суймеклик Аллахданды, суймеклиги болгъан хар адам Аллахдан туугъанды эм Аллахны таныйды. ⁸ Суймеген адам, Аллахны таныймайды, нек десегиз Аллах суймекликди. ⁹ Аллах бу дунягъа Кесини жангыз Уланын, биз Аны юсю бла жашау алыр ючюн ийгени бла, Аллахны суймеклиги бизге ачылгъанды. ¹⁰ Аллахны биз суймегенбиз, алай а бизни Ол суйгенди эм бизни гюняхларыбызны кечдирген кърманнга Кесини Уланын ийгенди; суймеклигъа ма олду.

¹¹ Суйюлюннгенле! Аллах бизни алай суйген эсе, сора биз да бир-бирибизни сюерге керекбиз.

¹² Аллахны бир киши бир заманда кърмегенди. Биз бир-бирибизни суюе эсегъа, сора Аллах бизде жашайды, Аны суймеклиги да бизде толу барды.

¹³ Биз Анда жашагъаныбызны, Ол да бизде жашагъанын, Ол бизге Кесини Нюрюнден бергени бла билебиз. ¹⁴ Ата Уланын Къутхарыучу этип дунягъа ийгенин биз къргенбиз эм мынга шагъатлыкъ этебиз. ¹⁵ Исса Аллахны Уланы болгъанын ким ачыкъ къабыл этсе, Аллах ол адамда, ол да Аллахда жашайды. ¹⁶ Биз да Аллахны бизге болгъан суймеклигин билгенбиз эм ол суймекликге ийнанганбыз. Аллах суймекликди, суймекликде жашагъан адам Аллахда жашайды, Аллах да ол адамда жашайды. ¹⁷ Суймеклик бизде алай толукъгъа жетгенинден, бизни къыямат кюннге таукеллигибиз барды; нек десегиз Масих къалай эсе, биз да дуняда алайбыз.

¹⁸ Суймекликде къоркъуу жокъду, алай а толу суймеклик къоркъууну къыстайды. Нек десегиз къоркъууда азап барды; къоркъгъан адам суймекликден жетишимли туююлду. ¹⁹ Биз суюебиз, нек десегиз Аллах бизни алгъа суйгенди.

²⁰ «Мен Аллахны суюеме», – деп кесини къарындашын а кърюп болмагъан адам ётюрюкчюдү. Нек десегиз кесини кёре тургъан къарындашын суймеген ол кеси кърмеген Аллахны уа къалай сюяллыкъды? ²¹ «Аллахны суйген кесини къарындашын да суйсюн» деген фарызны биз Масихден алгъанбыз.

5 Иссаны Масих болгъанына ийнанган хар адам Аллахдан туугъанды. Туудургъанны суйген хар адам Андан туугъанны да суюеи. ² Биз Аллахны сабийлерин суйгенибизни уа, Аллахны суйюп, Аны фарызларын тутханыбыздан билебиз. ³ Нек десегиз биз Аны фарызларын тутсакъ, ол Аллахны суймекликди. Аны фарызлары уа къыйын

туююлдуле. ⁴ Нек десегиз Аллахдан туугъан хар адам бу дуняны хорлайды. Бу дуняны хорлагъан бу хорлауубуз а бизни ийманыбызды. ⁵ Исса Аллахны Уланы болгъанына ийнанган адамдан башха ким хорлайды бу дуняны? ⁶ Ол суу бла эм къан бла Келген Масих Иссады. Жангыз суу бла туююл, алай а суу бла эм къан бла келгенди. Анга шагъат лыкъ этген Нюрдю; нек десегиз Нюр хакъ кертиди. ⁷ Нек десегиз кёкде шагъатлыкъ этгенле ючдюле: Ата, Сёз, Сыйлы Нюр. Быланы ючюсюн да болуму бирди. ⁸ Жерде да шагъатлыкъ этгенле ючдюле: Нюр, суу, къан. Была ючюсю да бир затны юсюнден шагъатлыкъ этедиле. ⁹ Биз адамны шагъатлыкъын къабыл эте эсек, Аллахны шагъатлыкъы уа андан уллуду; нек десегиз ол а Аллах Кесини Уланыны юсюнден этген шагъатлыкъды. ¹⁰ Аллахны Уланына ийнанганы кесини кесинде шагъатлыкъы барды. Аллахха ийнанмагъан, Аны ётюрюкчю сунады; нек десегиз Аллах Кесини Уланыны юсюнден этген шагъатлыкъгъа ийнанмагъанды. ¹¹ Бу шагъатлыкъ мындан болады: Аллах бизге ёмюрлюк жашау бергенди, бу жашау а Аны Уланындады. ¹² Аллахны Уланы анда бар болгъанны жашауу барды, Аллахны Уланы анда болмагъанны жашауу жокъду. ¹³ Мен быланы сизге, Аллахны Уланыны атына ийнанганлагъа, Аллахны Уланына ийнаныуугъуз бла, сизни ёмюрлюк жашауугъуз болгъанын сиз билир ючюн жазгъанма. ¹⁴ Ма, бизни Аны аллында къаллай таукеллигибиз барды: Аны буйругъуна кёре, биз Андан не тилесек да, Ол бизге тынгылайды. ¹⁵ Биз Андан не тилесек да, Ол бизге тынгылагъанын билгенибизге кёре уа, Андан тилегенлерибизни алгъаныбызны да билебиз. ¹⁶ Къарындашы ёлюмге тийишли болмагъан гюнях этгенин кърген адам, аны ючюн тилек этсин; Аллах да ёлюмге тийишли болмагъан гюнях этген къарындашха жашау берир. Барды ёлюмге тийишли гюнях, аны ючюн тилек этсин демейме. ¹⁷ Хар тюрюлю аман иш гюняхды, алай а ёлюмге тийишли болмагъан гюнях да барды. ¹⁸ Аллахдан туугъан адам гюнях этмегенин биз билебиз; алай а Аллахдан туугъан Масих аны сакълайды, ибилис анга тиймейди. ¹⁹ Биз Аллахдан болгъаныбызны эм битеу дуня ибилисни оноунда тургъанын билебиз. ²⁰ Эмда Аллахны Уланы келип, биз хакъ керти Аллахны билир ючюн бизге акъыл бергенин билебиз. Биз хакъ керти Аллахдабыз эмда Аны Уланы Масих Иссадабыз. Ол а хакъ керти Аллахды эм ёмюрлюк жашауду. ²¹ Сабийле! Кесигизни идолладан сакълагъыз. Амин.

2 АХИЯ

¹ Мен акъсакъалдан, мен кертилик бла суйген, сайланган бийчеге эмда аны сабийлерине салам болсун! Жангыз мен туююл, алай а хакъ кертини билгенле бары да сизни суюдиле. ² Нек десегиз хакъ керти бизде жашайды эм ёмюрде да бизни бла боллукъду. ³ Аллах Атадан эм Атаны Уланы, бизни Раббийибиз Масих Иссадан келген шафауат, мархамат, ырахатлыкъ хакъ кертиде эм суймекликде сизни бла боллукъду. ⁴ Сени сабийлерингден, биз Атадан алган фарызгъа кёре хакъ кертини жолунда жюрюгенлени табып, мен бек къуанганма. ⁵ Бийче, энди уа сенден тилейме, бирбирибизни суюйик. Бу мен санга жазган жангы фарыз туююлду, алай а биз алгъындан алган фарызды. ⁶ Суймеклигъа Аллахны фарызларына кёре жашагъаныбыздан болады. Сиз алгъындан эшитгенигиз кибики, Аны фарызы суймекликни жолунда жюрююгюздю.

⁷ Нек десегиз адам чархы бла келген Масих Иссаны къабыл этмеген кёп терилтиучюле дунягъа чыкъгъандыла. Аллай адам терилтиучюдю эм Масихке къаршчыды. ⁸ Биз, ол урунуп кюрешгенибизни тас этмей, алай а толу саугъа алыр ючюн, кесигизге къарагъыз. ⁹ Масихни юретиуюн бузган эм ол юретиуде турмаган ким болсада, ол адамда Аллах жокъду; Масихни юретиуюнде турганда Ата да, Улан да барды. ¹⁰ Сизге келип, бу юретиуюн келтирмеген адамны юйге алмагъыз эм анга салам бермегиз. ¹¹ Нек десегиз анга салам берген аны аман ишлерине къошулады. ¹² Сизге кёп жазарыгъым барды, алай а къагъытха шакъы бла жазаргъа суймейме; сизге келип, сизни къуанчыгъыз толу болур ючюн бетден-бетге сёлеширге уа умут этеме. ¹³ Сени сайланган эгечинги сабийлери санга салам бердиле. Амин.

3 АХИЯ

¹ Мен акъсакъалдан, мен аны кертилик бла суйген, багъалы Гайгъа салам болсун!
² Суйюлюннген! Сау-саламат болуп, сени жанынг жетишимли болгъанча, сен хар затдан да жетишимли болур ючюн тилек этеме. ³ Нек десенг, къарындашла келип, сени хакъ кертиге тюз болгъанынгдан, хакъ кертини жолунда жюрюгенингден шагъатлыкъ этген заманда мен бек къуандым. ⁴ Сабийлерими хакъ кертини жолунда жюрюгенлерин эшитгенден уллу къуанчым жокъду. ⁵ Суйюлюннген! Сен аланы танымагъан къарындашлагъа этгенлеринги тюз ышангылыча этесе; ⁶ Сени суймеклигинги юсюнден жамауатны аллында ала шагъатлыкъ этгендиле; Аллахны хатырындан сен аланы кереклисича ашырсанг, иги этериксе. ⁷ Нек десенг ала, мажюсюледен бир зат да алмагъанлай, Масихни аты ючюн, жолгъа чыкъгъандыла. ⁸ Ол себепден биз, хакъ кертини жолунда урунганлагъа нёгер болур ючюн, аллайланы

къабыл этерге керекбиз. ⁹ Мен жамауатха жазгъан эдим; алай а алада башчылыкъ этерге суйюучю Диотреф бизни къабыл этмейди. ¹⁰ Ол себепден мен келсем, бизге къажау аман сёзле айтып, аны этген ишлерин эсгертирме эм, аны бла да къалмагъанлай, къарындашланы кеси да къабыл этмейди, къабыл этерге суйгенлени да къоймайды эмда жамауатдан къыстайды. ¹¹ Суйюлюннген! Аманлыкъдан юлгю алма, алай а ахшылыкъдан юлгю ал. Ахшылыкъ этиучю адам Аллахданды; аманлыкъ этиучю уа Аллахны кёрмегенди. ¹² Бары да хакъ кертини кеси да Димитрийни юсюнден иги шагъатлыкъ этгендиле; аны кибик, биз да шагъатлыкъ этебиз, бизни шагъатлыгъыбыз тюз болгъанын а сиз да билесиз. ¹³ Мени кёп жазарыгъым бар эди, алай а санга шакъы бла эм къалам бла жазаргъа суймейме. ¹⁴ Сени къысха заманда кёрюп, бетденбетге сёлеширге умут этеме. ¹⁵ Санга ырахатлыкъ болсун. Шуёхла санга салам береди, шуёхлагъа атлары бла салам бер. Амин.

ЯХУДА

¹ Масих Иссаны кзулу эм Якзупну кзарындашы мен Яхудадан, Аллах Ата сыйлы этген, Масих Исса сакълагъан, чакъырылгъанлагъа салам болсун! ² Сизге мархамат, ырахатлыкъ эм суймеклик кеп болсун. ³ Суйюлюннгенле! Барыбыз да сынагъан кзутхарылыудан сизге жазаргъа уллу къадалыуум болгъанлай да, мен, сизни сыйлылагъа бир кере берилген ийман ючюн кюреширге чакъырыр ючюн, жазаргъа кереклиге санайма. ⁴ Нек десегиз бизни Аллахыбызны шафауатын саякъ жюрюрге сылтаугъа бургъан эм Бийибиз бир Аллахны да, Раббийибиз Масих Иссаны да къабыл этмеген бир къауум аллахсыз адамла арагъызгъа жашыртын киргендиле. Бу этген ишлери ючюн алагъа сюд этиллиги эрттеден жазылыпды. ⁵ Мен сизге, муну алгъындан билгенлеге, Раббий Мисирни жеринден халкъын кзутхарып, артда уа ийнанмагъанланы жойгъанын эсгертирге сюеме. ⁶ Даражаларында къалмай, алай а кеслерини мекамларын къойгъан мелеклени да, Раббий ачылмазлыкъ бугъоула бла бугъоулап, къарангылыкъны тубюнде къыяматны уллу кюнюне сакълайды. ⁷ Муну кибики Содом бла Гомора эм аланы тийрелеринде алача саякълыкъгъа эмда табийгъатха къажау хаулеликге кеслерин берген шахарлагъа емюрлюк от бла азап берилип, юлгюге салыннгандыла. ⁸ Бу аман затланы кюсеп туруучулагъа да тюз алай боллукъду; ала кеслерини чархларын харам этедиле, Раббийни властын къабыл этмейдиле эм махтауулагъа аман айтадыла. ⁹ Баш мелек Михайыл а, Мусаны ёлюгю ню юсюнден ибилис бла селешип даулашхан заманында, гурушха сёзле айтып терслерге таукел болмагъанды, алай а: «Сени Раббий тыйсын!» – дегенди. ¹⁰ Была уа билмегенлерине аман айтадыла; оюмсуз хайуанла кибики табийгъатдан билген затлары бла кеси бетлерин жоядыла. ¹¹ Алагъа палах! Нек десегиз ала Къабилни жолу бла баргъандыла, Биламча ултхагъа терилиуге кеслерин бергендиле эм Корахча терс акъыллыкъ бла къажымай жоюлгъандыла. ¹² Аллаила сизни суймеклик ушхуурларыгъызгъа бедидиш келтиредиле: сизни бла ашапичип, къоркъуусуз кеслерин семиртедиле; ала жел айландыргъан суусуз булутладыла;

тамырлары бла чыгъарылгъан, эки кере ёлген, кегетсиз, кюз артындагъы терекледиле; ¹³ Ала кеслерини айыплы ишлери бла кёмюк этген кемсиз тенгиз толкъунладыла; ажашып айланган жулдузладыла, алагъа уа емюрлюк къарангылыкъны мутхузлугъу сакъланады. ¹⁴ Аланы юсюнден Адам файгъамбардан жети атагъа айланган Ханох да, файгъамбарлыкъ этип: «Ма, Раббий Кесини кеп минг сыйлы мелеги бла келеди. ¹⁵ Барына да сюд этерикди эм Аллахны жолуна къажау болуп аллахсызлыкъ бла этилген битеу аман ишле ючюн эм аллахсыз гюняхлыла Анга къажау айтхан битеу къаты сёзле ючюн араларында болгъан аллахсызланы барына да терсликлерин кёргюзтюрюкдю», – дегенди. ¹⁶ Ала тарыгъып туруучуладыла, бир затха да онгунмаучула, кеслерини талпыгъанларын этиучюледиле; аланы ауулары махтанчакъ сёзле айтадыла; ала кеслерине файда тюшюрюк ючюн кёзбаулукъ этедиле. ¹⁷ Сиз а, суйюлюннгенле, бизни Раббийибиз Масих Иссаны абустоллары сизге ал гындан айтып билдирген сёзлени эсигизде тутугъуз: ¹⁸ «Ахыр заманда кеслерини аллахсыз талпыуларын этиучю, хыликкя этиучюле чыгъарыкъдыла», – деп ала сизге айтхандыла. ¹⁹ Айрылыкъ салыучула быладыла. Была кеслерини нафысларына бойсунган, Сыйлы Нюр алада болмагъан адамладыла. ²⁰ Сиз а, суйюлюннгенле, эм сыйлы ийманыгъыз бла кесигизни кючлендирип, Сыйлы Нюр бла тилек этигиз. ²¹ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны сизни емюрлюк жашаугъа жетдирлик мархаматын сакълап, кесигизни Аллахны суймеклигинде тутугъуз. ²² Арсар болгъан бир къауумлагъа мархамат этигиз. ²³ Башхаларын а отдан тартып чыгъарып кзутхарыгъыз; башхаларына къоркъуу бла мархамат этигиз, чархларындан харам болгъан кийимлеринден окъуна жийиргенигиз. ²⁴ Сизни тентиреуден сакълаяллыкъ эм Кесини махтаууну аллына айыпсыз этип къууанч бла салаллыкъ, ²⁵ Бизни Кзутхарыучубуз терен акъыллы бир Аллахха, бизни Раббийибиз Масих Иссаны юсю бла махтау да, уллулукъ да, кюч да, власть да, битеу емюрледен алгъа да, энди да эм битеу емюрледе да болсун! Амин.

БИЛИМ АЧХАНЫ

1 Масих Иссаны билим ачханы. Аллах муну, къысха заманда боллукъ затланы, Кесини къулларына билдирир ючюн, Иссагъа бергенди. Ол да Кесини мёлегини юсю бла ийип, муну Кесини къулу Ахиягъа кёргюзтгенди. ² Ол да Аллахны сёзюне эм Масих Иссаны шагъатлыгына эм не кёргенине шагъатлыкъ этгенди. ³ Бу файгъамбарлыкъны сёзлерин окъугъан эм тынгылагъанла эм мында жазылгъанланы тутханла насыплыдыла, нек десегиз заман жууукъду. ⁴ Мен Ахиядан Асияда болгъан жети жамауатха салам! Бар Болуп Тургъандан, Бар Болгъандан эм Бар Болуп Турлукъдан, Аны тахтасыны аллында болгъан жети нюрден ⁵ Эм тюз шагъат болгъан, ёлгенледен биринчи болуп тиргизилген, дунияны патчахларыны Бийи Масих Иссадан сизге шафауат эм ырахатлыкъ болсун. Бизни суйген, Кесини къаны бла гюняхларыбыздан бизни азат этген ⁶ Эм бизни Кесини Атасы Аллахха къуллукъ этиуде патчахла эм дин къуллукъчула этген Масиххе ёмюрледен ёмюрлеге махтау эм къудурет болсун! Амин. ⁷ Ма, булутла бла келеди! Аны хар кёз да, Аны чанчханла да кёрлюкдюле; Аны ючюн дунияны битеу миллетлери сарнап жилирыкъдыла. Алайды. Амин. ⁸ «Альфа да, Омега да, ауалы да, ахыры да Менме», – дейди Бар Болгъан, Бар Болуп Тургъан эм Бар Болуп Турлукъ, битеу дунияны тутхан Раббий Аллах. ⁹ Масих Иссаны азап чегиюуне, патчахлыгына эм тёзюмюне сизни бла къатышхан мен, Ахия къарындашыгъыз, Аллахны сёзю ючюн эм Масих Иссаны шагъатлыгы ючюн Патмос атлы айрыкамда тутмакъ эдим. ¹⁰ Раббийни кюнюнде мен Сыйлы Нюрню оноунда эдим эм артымдан сур быргъы ауазыча уллу ауаз: «Альфа да, Омега да, Биринчи да, Ахыргъы да Менме. ¹¹ Бу кёргенинги китапха жаз эм Асияда болгъан жети жамауатха: Эфесге, Измирге, Бергамагъа, Тиатирагъа, Сардисге, Филадельфиягъа эм Лаодикиягъа жибер», – деп айтханын эшитдим. ¹² Мени бла сёлешген кимни ауазы болгъанын кёрюп ючюн, айланып къарадым; къарагъанымлай, жети алтын чырахтан кёрдюм ¹³ Эм жети чырахтанны араларында жерге дери жетген узун кийим кийген эм кёкюрегине дери белине алтын белибау къысылгъан Адам Улуна

ушагъан Биреуню кёрдюм. ¹⁴ Аны башы эм чачлары акъ жюн кибик эм къар кибик акъ эди; Аны кёзлери да отну жилтини кибик эди; ¹⁵ Аны аякълары да печъде къыздырылгъан сыйдам жезге ушай эдиле, Аны ауазы да кёп сууланы тауушу кибик эди; ¹⁶ Онг къолунда жети жулдузну тута эди; Аны ауузундан эки жаны да жютю къылыч чыгъа эди; Аны бети да битеу кючу бла жарыгъан кюн кибик эди. ¹⁷ Аны кёргенимде, ёлгенча болуп, Аны аякъларына аудум. Ол, онг къолун мени юсюме салып, манга былай айтды: «Къоркъма! Биринчи да, Ахыргъы да Менме. ¹⁸ Сау Менме. Ёлген да болгъанма; ма къара, ёмюрледен ёмюрлеге да саума. Амин. Ахыратны эм ёлюмню ачхычлары Мендедиле. ¹⁹ Алай бла кёргенлеринги, энди болгъан затланы эм мындан сора боллукъланы жаз. ²⁰ Сен Мени онг къолумда кёрген жети жулдузну эм жети алтын чырахтанны тасхасы буду: жети жулдуз жети жамауатны мёлеклеридиле; ол сен кёрген жети чырахтан а жети жамауатды».

2 «Эфесдеги жамауатны мёлегине былай жаз: жети жулдузну онг къолунда Тутхан, жети алтын чырахтанны араларында Жюрюген былай айтады: ² „Сени ишлеринги, урунуунгу, чыдамлылыгынгы эмда сен аман адамлагъа тёзмегенинги билеме. Ала абустол болмагъанлай, кеслерине абустол атагъанланы сынагъанса эмда аланы ётюрюкчю болгъанларын ангылагъанса. ³ Сен кёпню сынагъанса, тёзюмюнг да барды эм Мени атым ючюн урунганса, болалмай да къалмагъанса. ⁴ Алай а санга къажу айтыр затым барды: сен кесинги биринчи суймеклигинги къойгъанса. ⁵ Алай бла къайдан энишге жыгъылгъанынги эсинге тюшюр, тобагъа къайтыш эм алгъын этген ишлеринги эт; алай болмаса уа, къысха заманда санга келликме эм, тобагъа къайтышмасанг, сени чырахтанынги жеринден тайдырлыкъма. ⁶ Болсада сен Николайчыланы ишлерин кёрюп болмагъанынги тюз этесе, аланы уа Мен да кёрюп болмайма. ⁷ Нюрню жамауатлагъа не айтханын къулагъы болгъан эшитсин: хорлагъаннга Аллахны жаннетини арасындагъы жашау терегинден ашаргъа эркинлик берликме»». ⁸ «Измирдеги жамауатны мёлегине да былай жаз: Биринчи эм Ахыргъы, Ол ёлюп, сау болгъан былай

айтады: ⁹ „Сени ишлеринги, азап чекгенинги эм жарлылыгынгы билеме. Алай а сен байса! Кеслерини юслеринден, биз иудейлилебиз деп, сизге аман айтханланы да билеме. Ала иудейли туюлдоле, шайтанны жыйымдыгыдыла . ¹⁰ Сен сынарыкъ кыйынлыкъландан къоркъма. Ма, ибилис, сизни сынар ючюн, сизни арагъыздан бир къауумланы тюрге саллыкъды эм он кюн кыйынлыкъда боллукъсуз. Ёлюрге керек болсанг да тюз бол, сора санга жашауну тажын берликме. ¹¹ Нюрню жамауатлагъа не айтханын къулагъы болгъан эшитсин: хорлагъан экинчи ёлюмден заран кёрлюк туюлдою“». ¹² «Бергамадагъы жамауатны мёлегине да былай жаз: эки ауузлу жютю кыйычы болгъан былай айтады: ¹³ „Сени ишлеринги эм жашагъан жеринги билеме; шайтанны тахтасы андады. Алай болгъанлыкъгъа Мени атымы къаты тутаса эм арагъызда – шайтан жашагъан жерде ёлтюрюлген Мени тюз шагъатым Антипаны кюнлеринде окъуна манга ийнаныудан таймагъанса. ¹⁴ Алай а санга къажу айтыр бир аз затым да барды: сизни арагъызда Биламны юретиуюн тутханла бардыла. Ол, Израил улуланы терилтип, алагъа идоллагъа этилген къурманланы этлерин ашатыргъа эм аланы саякъ этерге Балакъны юретенди. ¹⁵ Аны киби арагъызда да Николайчыланы юретиулерин тутханла бардыла, аны уа Мен кёрюп болмайма. ¹⁶ Ол себепден тобагъа къайтыш! Алай этмесенг а, кыйысха заманда санга келип, ала бла ауузумдагъы кыйыч бла къазауат этерикме. ¹⁷ Нюрню жамауатлагъа не айтханын, къулагъы болгъан эшитсин: хорлагъаннга жашырын сакъланган маннаны ашаргъа эркилик берликме эм анга жангы ат жазылгъан акъ таш берликме; ол атны уа ташны алгъан адамдан башха бир киши да билмейди“». ¹⁸ «Тиатираны жамауатыны мёлегине да былай жаз: Аны кёзлери отну жилтини киби болгъан, аякълары да сыйдам жезге ушагъан, Аллахны Уланы былай айтады: ¹⁹ „Сени ишлеринги, суймеклигинги, къуллукъ этиуюнго, ийманынги, тёзюмюнга эмда сени ардагъы ишлеринг алгъыннгыларынгдан уллу болгъанын да билеме. ²⁰ Алай а санга къажу айтыр затым да барды: сен кесине файгъамбар атагъан къатын Изабелни, Мени къулларымы саякълыкъ этерге эм идоллагъа этилген къурманланы этлерин ашаргъа юретируге эм ашашдыргъа бошлап къояса. ²¹ Аны саякълыкъ этиуюнден тобагъа къайтышыргъа Мен анга заман бергенме, алай а ол тобагъа къайтышыргъа унамайды. ²² Ма, Мен аны азап тешекге тюшюрлюкме эм аны бла зийна этгенлени да, кеслерини ишлери ючюн, тобагъа къайтышмасала, уллу азапха тюшюрлюкме. ²³ Аны

сабийлерин да ёлюм бла къырлыкъма эм Мен адамланы жүреклерин бла кёллериндегин сынаучу болгъанымы битеу жамауатла ангыларла эм сизни хар биригизге да этген ишлеригизге кёре тийишлисин берирме. ²⁴ Сизге уа эм Тиатирада болгъан башхалагъа, ол окъууну тутмагъанлагъа эм шайтанны теренликлери аталгъан затланы билмегенлеге, ²⁵ Мен келгинчи, ол сизде болгъанны тутугъуз, ансы юсюнге башха жүк саллыкъ туюлме, – деп айтама. ²⁶ Хорлагъан эм Мени ишлерими ахырына дери бардыргъан адамгъа, Атам Манга бергенича, битеу миллетлени оноун берликме; ²⁷ Ол аланы темир таякъ бла кютерикди, ала къошун сауутла киби сынарыкъдыла. ²⁸ Хорлагъаннга эрттен жулдузну да берликме. ²⁹ Нюрню жамауатлагъа не айтханын, къулагъы болгъан эшитсин“».

3 «Сардисдеги жамауатны мёлегине да былай жаз: Аллахны жети нюрю эм жети жулдуз Анда болгъан былай айтады: „Сени ишлеринги билеме; сен, сау киби, ат жүрютесе, алай а сен ёлюсе. ² Уян эмда къалгъан ёле тургъанны кючлендир; нек десенг мени Аллахымы аллында сени ишлеринг тамамлы болмагъанларын кёргенме. ³ Сен не къабыл этгенинги эмда эшитгенинги эсинге тюшюр эм сакъла эмда тобагъа къайтыш. Уянмасанг а, Мен сени юсюнге гудучуа келирме эм сени юсюнге къайсы сагъатда келлигим сени билмессе. ⁴ Болсада сенде, Сардисде, кеслерини кийимлерин харам этмеген бир бёлек адам барды. Ала акъ кийимлери бла Мени бир геме жүрюкдюле; нек десенг ала мынга тийишлидиле. ⁵ Хорлагъан акъ кийимле киерикди; аны атын жашауну китабындан кетерлик туюлме эм аны атын Атамы аллында бла Аны мёлеклерини аллында ачыкъ айтырыкъма. ⁶ Нюрню жамауатлагъа не айтханын къулагъы болгъан эшитсин“». ⁷ «Филадельфиядагъы жамауатны мёлегине да былай жаз: Сыйлы, Хакъ Керти, Анда Дауутну ачычы болгъан, Ол ачса, бир киши да жапмазлыкъ, жапса, бир киши да ачмазлыкъ былай айтады: ⁸ „Сени ишлеринги билеме; ма, Мен сени аллында эшик ачханма, аны бир киши да жабаллыкъ туюлдою; сени кючюнг азды, алай а Мени сёзюмю сакълагъанса эм Мени атымы инкяр этмегенсе. ⁹ Ма, Мен шайтанны жыйымдыгына былай этерикме, кеслерине иудейлилебиз – деп, алай а аллайла болмай, ётюрюк айтханлагъа, – ма, Мен, ала келип сени аякъларынгы аллында баш урурча, алай этерикме эмда Мен сени суйгеними биллидиле. ¹⁰ Сен, мени сёзюмю сакълап, тёзюмлюк этгенинг ючюн, Мен да, сени жер башында жашагъанланы сынар ючюн, битеу дунягъа келлик сынау сагъатдан сакъларма. ¹¹ Ма,

кѐп турмай келликме! Тажынги киши алып къачмаз ючюн, болгъан затынги тутуп тур. ¹² Хорлагъанны Аллахымы табыныучу юйюнде чигинжи этерикме эмда ол энди андан тышына чыгъарыкъ туююлдо; эмда аны юсюне Аллахымы атын эм Аллахымы шахарыны, кѐкден Аллахымдан энишге тюшген жангы Иерусалимни атын эм Мени жангы атымы жазарыкъма. ¹³ Нюрню жамауатлагъа не айтханын къулагъы болгъан эшитсин». ¹⁴ «Лаодикиядагъы жамауатны мѐлегине да былай жаз: Аллахны жаратханын Башлатыучу, тюз эм хакъ керти Шагъат Амин былай айтады: ¹⁵ „Сени ишлеринги билеме: сен не сууукъ, не исси туююлсе; ой, сен не сууукъ не да исси болсанг эди уа! ¹⁶ Алай а сен не исси, не сууукъ болмай, жылы болгъанынг себепли, сени аузумдан атарыкъма. ¹⁷ Нек десенг сен: Мен байма, бай болгъанма, бир керекли затым да жокъду, – дейсе; сен а насыпсыз да, жазыкъ да, факъыр да, сокъур да, къымыжа да болгъанынги уа билмейсе. ¹⁸ Сен бай болур ючюн, отда тазаланган алтынны эм кийинир ючюн, къымыжалыгъынги уятлыгъы кѐрюнмез ючюн, акъ кийимни Менден алыргъа санга акъыл юйретеме; кѐрюр ючюн да, кѐзлеринге кѐз дарман сюрт. ¹⁹ Мен, суйген адамларымы бетлерине айтама эм азап берип юйретеме. Алай бла эришиучу бол эм тобагъа къайтыш. ²⁰ Ма, эшикни къатында сюелип, аны къагъып турама: Мени ауазымы эшитип, эшигин ким ачса да, аны къатына кирликме эм аны бла, ол да Мени бла ушхуур ашарыкъбыз. ²¹ Мен хорлап, Атамы биргесине Аны тахтасында олтургъаным кибик, хорлагъаннга да Мени биргеме Мени тахтама олтурургъа эркинлик берликме. ²² Нюрню жамауатлагъа не айтханын, къулагъы болгъан эшитсин».

4 Андан сора мен къарап, кѐкде ачылып тургъан эшик кѐрдюм эм сур быргъы тауушуча мен эшитип, мени бла сѐлешген алгъыннги ауаз: «Бери чыкъ, мындан сора неле боллукъларын санга кѐргюзтейим», – деди. ² Олсагъат мен Сыйлы Нюрню оноунда болуп, кѐтюрюлдюм; сора ма, кѐкде тахта тура эди эм тахтада Олтургъан бар эди. ³ Ол Олтургъанны кѐрюмю яспис бла сардис ташха ушай эди эм тахтаны тѐгерегинде, кѐрюмю изумрудха ушагъан тейри къылыч бар эди. ⁴ Ол тахтаны тѐгерегинде да жыйырма тѐрт тахта тура эдиле. Тахталада уа мен жыйырма тѐрт тамата олтуруп тургъанларын кѐрдюм; ала уа акъ кийимле кийип эдиле эм башларында алтын тажлары бар эди. ⁵ Баш тахтадан да шыбылала бла кѐк кю кюреген тауушла эм ауазла чыгъа эдиле, тахтаны аллында да жети от чыракъ жана эдиле; ала уа Аллахны жети нюрюдюле. ⁶ Тахтаны аллында да,

кристаллгъа ушагъан мияла тенгиз; тахтаны арасында да, тахтаны тѐгерегинде да, алларында да, артларында да кѐзледен толу болгъан тѐрт хайыуан бар эди. ⁷ Биринчи хайыуан асланнга ушай эди, экинчи хайыуан бугъа танагъа ушай эди, ючюнчю хайыуанны адамныча бети бар эди, тѐртюнчю хайыуан учхан къушха ушай эди. ⁸ Ол тѐрт хайыуандан хар бирини тѐгерегинде алтышар къанаты бар эди, аланы ичлери уа кѐзледен толу эди; аланы не кюндюз, не кече тынчлыкълары болмай: «Бар Болгъан, Бар Болуп Тургъан эм Бар Болуп Турлукъ, битеу дунияны тутхан Раббий Аллах сыйлыды, сыйлыды, сыйлыды!» – деп къычырып турадыла. ⁹ Сора хайыуанла, ѐмюрледен ѐмюрлеге жашагъан, тахтада Олтургъаннга махтау да, хурмет да, шукур да берген заманда, ¹⁰ Жыйырма тѐрт тамата, тахтада Олтургъанны аллында жерге къапланып, ѐмюрледен ѐмюрлеге Жашагъаннга сежда этедиле эм тажларын тахтаны аллына салып, былай айтадыла: ¹¹ «Я Раббий Аллахыбыз, хурметни да, махтауну да, кючню да алыргъа тийишли Сенсе; хар нени да Сен жаратханса эм хар не да Сени буйругъунг бла бар болуп турады эм жаратылгъанды», – дейдиле.

5 Сора мен тахтада Олтургъанны онг къолунда, ичинде да тышында да жазылгъан, анга жети мухур салынган китапны кѐрдюм. ² Сора мен кючлю мѐлекни уллу ауазы бла: «Бу китапны ачаргъа эм аны мухурларын алыргъа тийишли кимди?» – деп билдиргенин кѐрдюм. ³ Алай а не кѐкде, не жер башында, не жер туююнде биреу да ол китапны ачаргъа не анга къараргъа болалмады. ⁴ Ол китапны ачаргъа эм окъургъа эм анга къараргъа окъуна тийишли бир киши да табылмагъанына мен кѐп жилидым. ⁵ Сора таматаладан бирлери манга: «Жилима! Ма, Дауутну Тамыры, Яхуданы тукъумундан болгъан Аслан хорлагъанды, Ол бу китапны ачаргъа эм аны жети мухурун алыргъа болаллыкъды», – деди. ⁶ Сора мен, къарап, тахтаны эм тѐрт хайыуанны арасында эмда таматаланы арасында тургъан, боюну кесилгеннге ушаш Къозуну кѐрдюм; Аны жети мюйюзю эм жети кѐзю бар эди; была да, Аллахны битеу дуниягъа ийген жети Нюрюдю. ⁷ Сора Къозу, келип, тахтада Олтургъанны онг къолундан китапны алды. ⁸ Ол китапны алгъан заманда, тѐрт хайыуан бла жыйырма тѐрт тамата Къозуну аллында жерге къапландыла; хар бирини да къолунда арфа эм ариу ийисли фимиамдан толу алтын аякъ бар эди, была уа сыйлыланы тилеклеридиле. ⁹ Эмда жангы зикир айтадыла: «Сен тийишлисе китапны алыргъа эм аны юсюнден мухурларын ачаргъа; нек десенг Сен союлгъанса эм Кесинги къанынг бла хар тукъумдан эм хар

тилден, хар халкъдан эм хар миллетден бизни Аллахха жулугъанса ¹⁰ Эмда Аллахыбыз ючюн бизни патчахла эм дин къуллукъчула этгенсе; биз жер башында патчахлыкъ этерикбиз», – дейдиле. ¹¹ Сора тахтаны бла хайыуанланы эм таматаланы тегерегинде, мен кеп мелеклени кердюм эм ауазларын эшитдим. Аланы саны тул-тубан эм минг-мингле эдиле. ¹² Ала уллу ауаз бла: «Союлгъан Къозу къудуретни да, байлыкъны да, акъылманлыкъны да, кюнню да, хурметни да, махтауну да, алгъышны да алыргъа тийишлиди!» – дей эдиле. ¹³ Эм кекде эм жер башында, жерни тюбюнде эм тенгизде хар жаратылгъан, битеу алада болгъанла: «Тахтада Олтургъаннга эм Къозугъа алгъыш да, хурмет да, махтау да, бийлик да ёмюрледен ёмюрлеге да болсун!» – деп айтханларын мен эшитдим. ¹⁴ Эм тёрт хайыуан да: «Амин», – дедиле. Жыйырма тёрт тамата да жерге къапланып, ёмюрледен ёмюрлеге Жашагъаннга сежда этдиле.

6 Сора Къозу жети мухурдан бирин ачханын кердюм эм тёрт хайыуандан бирлери кек кюкюрегеннге ушагъан ауазы бла: «Кел да къара!» – дегенин эшитдим. ² Мен, къарап, акъ атны кердюм. Аны юсюнде да садакъ жаясы болгъан атлы бар эди. Анга таж берилди эмда ол хорлаучу киби хорлар ючюн чыкъды. ³ Къозу экинчи мухурну ачхан заманда, экинчи хайыуанны: «Кел да къара!» – дегенин эшитдим. ⁴ Сора башха ат, къызыл ат чыкъды. Ол атха мингеннге дуниядан ырахатлыкъны алыргъа эркинлик берилди. Алай бла адамла бир-бирлерин ёлтюрлюкдюле. Атлыгъа уллу къылыч да берилди. ⁵ Къозу ючюнчю мухурну ачхан заманда, ючюнчю хайыуанны: «Кел да къара!» – дегенин эшитдим. Мен, къарап, къара атны кердюм. Ол атха мингенни къолунда ёлчеуу бар эди. ⁶ Сора тёрт хайыуанны арасындан: «Бир хиникс будай бир динаргъа эм юч хиникс арпа бир динаргъа; зейтун жаугъа бла чагъыргъа уа заран салма!» – деп айтхан ауазны эшитдим. ⁷ Къозу тёртюнчю мухурну ачхан заманда, тёртюнчю хайыуанны: «Кел да къара!» – деп айтхан ауазын эшитдим. ⁸ Мен, къарап, саз атны кердюм. Ол атха мингенни аты Ёлюм эди. Ахырат да аны ызындан бара эди. Ала, къылыч бла эм ачлыкъ бла, ауруула бла эм жерни жаныуарлары бла адамланы ёлтюрю ючюн, алагъа жерни тёрт юлюшюнден бирини эркинлиги берилгенди. ⁹ Къозу бешинчи мухурну ачхан заманда, къурман этилиучю жерни тюбюнде Аллахны Сёзю ючюн эм кеслерини этген шагъатлыкълары ючюн ёлтюрюлгенлени жанларын кердюм. ¹⁰ Сора ала уллу ауаз бла: «Эй сыйлы эм хакъ керти Бийибиз, жер башында жашагъанлагъа бизни къаныбыз ючюн къачаннга

дери сюд этмей эм дерт жетдирмей турлукъса?» – деп къычыра эдиле. ¹¹ Сора аланы хар бирине акъ кийимле берилдиле эмда алагъа, энтда бир кесек заманнга, аланы бирге урунган негерлери эм къарындашлары ала киби ёлтюрюлюп, санны толтургъунчу тынчайыргъа деп айтылды. ¹² Къозу алтынчы мухурну ачхан заманда, мен, къарап, уллу жер тебиу болгъанын кер дюм. Кюн да къара зыбыр чепкен киби къарангы болуп къалды, ай да къан киби болуп къалды. ¹³ Эм инжир терекни кючлю жел силкиндиргенинде бишмеген инжирлерин агъызгъанча, кекдеги жулдузла да жерге къуюлдула. ¹⁴ Кек да, чулгъамча чулгъанып, тас болду эм хар тау да, хар айрыкам да кеслерини жерлеринден тебиредиле. ¹⁵ Эм жерни патчахлары да, бийле да, байла да, аскер командирле да, къарыулула да эм хар къул да, хар азат да дорбунлагъа бла тау ауузлагъа къачып букъдула ¹⁶ Эм таулагъа бла ташлагъа: «Бизни юсюбюзге ауугъуз, тахтада Олтургъанны бетинден эм Къозуну чамланыуундан бизни букъдурегъуз!» ¹⁷ Аны уллу чамланыу кюнню келгенди, сора ким чыдаяллыкъды?» – дейдиле.

7 Андан сора мен тёрт мелекни жерни тёрт мюйюшюнде тургъанларын кердюм. Ала, не жерге, не тенгизге, не бир тюрлю терекге жел урмаз ючюн, жерни тёрт желин тутуп тура эдиле. ² Сора мен кюн чыкъгъан жанындан кетюрюлген эм жашау бериучю Аллахны мухуру анда болгъан башха мелекни кердюм. Эмда алагъа жерге бла тенгизге заран салыргъа эркинлик берилген тёрт мелекге ол уллу ауазы бла: ³ «Биз Аллахыбызны къулларыны мангылайларына мухур салгъынчы не жерге, не тенгизге, не тереклеге заран салмагъыз!» – деп къычырды. ⁴ Сора мен мухур салынганланы санын эшитдим: мухур салынганла битеу Израильни тукъумларындан жюз къыркъ тёрт минг адам бола эдиле. ⁵ Яхуданы тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Рубенни тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Гадны тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, ⁶ Ашерни тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Нафталини тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Манашени тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, ⁷ Шимонну тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Левийни тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Иссахарны тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, ⁸ Забулонну тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Юсюпню тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды, Беняминни тукъумундан онеки минг адамгъа мухур салынды. ⁹ Андан сора мен, къарап, хар миллетден эм хар тукъумдан, хар халкъдан эм

хар тилден болгъан, аланы уа бир киши да санаргъа болалмагъан бек кѣп адамла тахтаны аллында эм Къозуну аллында тургъанларын кѣрдюм. Ала акъ кийимле кийип эдиле эмда къолларында хурма терек бутакълары бар эдиле. ¹⁰ Эм, къууанып, уллу ауаз бла: «Къутхарыу тахтада олтургъан Аллахыбызны эм Къозуну къолундады!» – дей эдиле. ¹¹ Битеу мѣлекле да тахтаны бла таматаланы эм тѣрт хайыуанны тѣгереклеринде тура эдиле; сора, тахтаны аллында бетлери бла жерге къапланып, Аллахха сежда этип: ¹² «Амин! Алгъыш да, махтау да, акъылманлыкъ да, шукур да, хурмет да, къудурет да, кюч да ёмюрледен ёмюрлеге да Аллахыбызныды! Амин», – дей эдиле. ¹³ Сора, сѣз башлап, ол таматаладан бири манга: «Бу акъ кийимле кийгенле кимледиле эм къайдан келгендиле?» – деп сорду. ¹⁴ Мен анга: «Жюйюсхан, сен билесе», – дедим. Ол да манга: «Была ол уллу азапдан келгенледиле; ала, Къозуну къаны бла кеслерини кийимлерин жуууп, аны бла кийимлерин акъ этгендиле; ¹⁵ Ол себепден ала Аллахны тахтасыны аллында турадыла эм Аны табыныучу юйюнде кече да, кюн да Анга къуллукъ этедиле эм тахтада Олтургъан чатырын аланы юслерине керликди. ¹⁶ Ала энди не ач, не суусап боллукъ туююдюле, аланы кюн да, бир тюрлю иссилик да кюйдюрлюк туююдю; ¹⁷ Нек десенг тахтаны арасындагъы Къозу аланы кютерикди эм жашау суу шауданлагъа жюрютюрюкдю эмда Аллах аланы кѣзлеринден хар тюрлю жилимукъну сюртюрюкдю», – деди.

8 Къозу жетинчи мухурну ачхан заманда, жарым сагъатха чакълы кѣкде тауушсузлукъ болду. ² Сора мен ала Аллахны аллында тургъан жети мѣлекни кѣрдюм; алагъа жети сур быргъы берилди. ³ Сора башха мѣлек, къолунда ладан кюйдюрюлюучю алтын саууту бла келип, къурман этилиучю жерни аллында тохтады. Ол, битеу сыйлыланы тилеклери бла, тахтаны аллында болгъан алтын къурман жерни юсюне салыр ючюн, анга кѣп ладан берилди. ⁴ Сора ладанны тютюню сыйлыланы тилеклери бла мѣлекни къолундан Аллахны аллына чыкъды. ⁵ Сора мѣлек, ладан кюйдюрюлюучю сауутну алып, аны къурман этилиучю жердеги отдан толтуруп, жер юсюне атды; ол заманда ауазла, кѣк кюкюреуле, шыбылала болдула эмда жер тепди. ⁶ Сора жети мѣлек къолларындагъы жети сур быргъыны согъаргъа хазырландыла. ⁷ Биринчи мѣлек сур быргъысын сокъду. Сора, къан бла къатышхан буз бла от болуп, жерге жаудула; жерни ючден бири эм тереклени ючден бири кюйдю эм битеу жашил кырдык кюйдю. ⁸ Экинчи мѣлек сур быргъысын сокъду. От жанган уллу тауча бир зат тенгизни

ичине атылды. Сора тенгизни ючден бири къан болуп къалды ⁹ Эмда тенгизде жашагъан жаратылгъан жанланы ючден бири ёлдю, кемелени да ючден бири жоюлду. ¹⁰ Ючюнчю мѣлек сур быргъысын сокъду. Сора чыракъча жанган уллу жулдуз, кѣкден тюшюп, сууланы бла суу чыкъгъан жерлени ючден бирини юсюне тюшдю. ¹¹ Ол жулдузну аты Полыньди; сууланы ючден бири да полынъча ачы болду эм адамладан кѣбюсю сууладан ёлдюле; нек десегиз суула ачы болгъан эдиле. ¹² Тѣртюнчю мѣлек сур быргъысын сокъду. Сора кюнню ючден бирине да, айны ючден бирине да, жулдузланы ючден бирине да за ран тюшдю, алай бла аланы ючден бирлери къарангы болду; кечени кибик кюндюзню да ючден бири жарыкъсыз къалды. ¹³ Сора мен бир къушну кѣкню ортасында учханын кѣрдюм эмда уллу ауазы бла: «Юч мѣлекни, ала согъарыкъ къалгъан сур быргъы тауушларындан, жер башында жашагъанлагъа палах, палах, палах!» – дегенин эшитдим.

9 Бешинчи мѣлек сур быргъысын сокъду. Сора мен, кѣкден жерге тюшген жулдузну кѣрдюм. Ол жулдузгъа тюпсюз теренликлени къуюсуну ачхычы берилди. ² Жулдуз ол къуюну ачханда, къуюдан уллу печьни тютюню кибик тютюн чыкъды; къуюдан чыкъгъан тютюнден кюн бла хауа мутхуз болуп къалдыла. ³ Тютюнню ичинден жер башына мачала чыкъдыла. Сора алагъа жердеги акъыраплада болгъан кюч кибик кюч берилди. ⁴ Мачалагъа, жерни кырдыгына эм бир тюрлю ёсюмлюкге эм бир тюрлю терекге заран этмезге, жаланда мангылайларында Аллахны мухуру болмагъан адамлагъа заран этерге деп айтылды. ⁵ Мачалагъа ол адамланы ёлтюрюрге туююл, жаланда беш ай къыйнаргъа эркинлик берилгенди; аланы къыйнаулары да, акъырап къапхан адамны къыйналгъаны кибикди. ⁶ Ол кюнледе адамла ёлюм излерикдиле, алай а аны табарыкъ туююдюле; ёлюрге сюерикдиле, алай а ёлюм аладан къачарыкъды. ⁷ Мачаланы сыфатлары урушха хазырланган атлагъа ушай эди; аланы башларында алтындан болгъаннга ушагъан тажла кибик затла бар эдиле, аланы бетлери уа адамланы бетлери кибик эдиле. ⁸ Аланы чачлары да тиширыуланы чачлары кибик эдиле, аланы тишлери уа, асланланы тишлери кибик эдиле. ⁹ Аланы юслеринде темир кубеле кибик кубеле бар эдиле. Аланы къанатларыны тауушлары уа бек кѣп атла урушха чапхан заманда ат арбаланы тауушлары кибик эдиле. ¹⁰ Аланы акъырапланы къуйрукълары кибик къуйрукълары бар эдиле, аланы къуйрукъларында да уу тишлери бар эди; аланы эркинликлери уа адамлагъа беш ай заран этерге эди. ¹¹ Алагъа бийлик этген патчах а

түпсюз теренликлени мёлеги эди; аны аты чуюютча Абадонду, грекча уа Аполлионду. ¹² Бир палах озду; ма, аны ызындан энтда эки палах келеди. ¹³ Алтынчы мёлек сур быргъысын сокъду. Сора мен, Аллахны аллында тургъан алтын къурман жерни төрт мюйюзюнден бир ауаз, ¹⁴ Сур быргъысы болгъан алтынчы мёлекге: «Уллу Евфрат сууну къатында байланган төрт мёлекни эркин эт!» – дегенин эшитдим. ¹⁵ Сора адамланы юнден бирин къырыр ючюн, тамам ол сагъатха, ол кюннге, ол айгъа, ол жылгъа хазырланган төрт мёлек эркин этилдиле. ¹⁶ Атлы аскерлени саны эки жүз миллион эди; мен аланы санын эшитдим. ¹⁷ Мен кёрюнюде атланы эм аланы юслеринде атлыланы алай кёрдюм: атлыланы юслеринде отдан, гиацинтден эм кукуртдан кубелери бар эди. Атланы башлары асланланы башлары кибики эдиле; аланы ауузларындан от, тютюн эм кукурт чыгъа эди. ¹⁸ Аланы ауузларындан чыкъгъан бу юч палахдан – отдан, тютюнден эм кукуртдан – адамланы юнден бири ёлдю; ¹⁹ Нек десегиз атланы кючлери аланы ауузларында бла къуйрукъларында эди. Аланы къуйрукълары жилинлагъа ушай эдиле, ол къуйрукъланы уа башлары бар эди; ала была бла заран сала эдиле. ²⁰ Бу палахладан ёлмей къалгъан адамла уа кеслерини къоллары бла этген ишлеринден тобагъа къайтышмадыла; жинлеге табыныуну, алтындан, кюмюшден, багъырдан, ташдан эм агъачдан ишленген, ала уа не кёрюрге, не эшитирге, не жюрюрге болалмагъан идоллагъа табыныуну къоймадыла. ²¹ Ала не адам ёлтюрюлеринден, не хыйны этиулеринден, не саякълыкъ этиулеринден, не уручулукъларындан тобагъа къайтышмадыла.

10 Сора мен юсюне булут кийген башха кючлю мёлекни кёкден тюшгенин кёрдюм; аны башында тейри къылыч бар эди, аны бети кюн кибики эди, аны аякълары да от чигинжиле кибики эдиле; ² Аны къолунда ачылып тургъан китапчыкъ бар эди. Сора ол кесини онг аягъын тенгизни юсюне, сол аягъын а жерни юсюне салды, ³ Эмда уллу ауазы бла аслан ёкюрген кибики къычырды. Ол къычыргъан заманда уа, жети кёк кюкюреу кеслерини ауазлары бла сёлешдиле. ⁴ Жети кёк кюкюреу кеслерини ауазлары бла сёлешген заманда, мен жазаргъа хазырландым; алай а кёкден манга: «Жети кёк кюкюреуню не айтханларын эсинге алып къой, аланы жазгъан а этме!» – деген бир ауаз эшитдим. ⁵ Сора, мен аны тенгизни бла жерни юсюнде тургъанын кёрген мёлек кесини къолун кёкге кётюрюп, ⁶ Кёкню эм анда болгъанланы, жерни эм аны юсюнде болгъанланы, тенгизни эм аны ичинде болгъанланы Жаратхан, ёмюрледен ёмюрлеге

Жашагъан бла ант этип: «Энди кечигиу боллукъ туююдю! ⁷ Жетинчи мёлекни ауазыны кюнлеринде уа, ол сур быргъы сокъгъан заманда, Аллах Кесини файгъамбар къуллаарына хайыр хапар билдиргени кибики, Аллахны жашырын планы тамамланырыкъды», – деди. ⁸ Сора ол, мен кёкден эшитген ауаз, дагъыда мени бла сёлешип башлап: «Бар, ачылып тургъан китапчыкъны, тенгизни бла жерни юсюнде тургъан мёлекни къолундан ал», – деди. ⁹ Сора мен, мёлекге барып, анга: «Бер манга китапчыкъны», – дедим. Ол манга: «Муну ал да аша; бу сени къарынында ачы боллукъду, ауузунда уа бал кибики татлы боллукъду», – деди. ¹⁰ Мен китапчыкъны мёлекни къолундан алдым да, аны ашадым. Ол мени ауузумда бал кибики татлы эди; аны жутханымда уа, къарынымда ачы болду. ¹¹ Сора ол манга: «Сен энтда кёп халкъланы, миллетлени, тиллени эм патчахланы юсюнден файгъамбарлыкъ этерге керексе», – деди.

11 Сора манга таякъгъа ушагъан бир аршын берилди эм былай айтылды: «Тур, Аллахны табыныучу юйюн да, къурман этилиучу жерни да, анда табынганланы да ёлчеле. ² Табыныучу юйюню тыш арбазын а къой, аны ёлчелеме; нек десенг ол миллетлеге берилгенди. Ала сыйлы сахарны къыркъ эки ай малтарыкъдыла. ³ Сора эки шагъатыма файгъамбарлыкъ этерге кюч берликме, ала, зыбыр чепкен кийимле кийип, минг эки жүз алтмыш кюнню файгъамбарлыкъ этерикдиле». ⁴ Жер юсюню Аллахыны аллында тургъан эки зейтун терек эм эки чырахтан быладыла. ⁵ Алагъа заран этерге суйген ким болса да, аланы ауузларындан от чыгып, ол душманланы кюйдюрлюкдю; алагъа заран этерге суйген адам былай ёлтюрюллюкдю. ⁶ Ала файгъамбарлыкъ этген кюнледе жауун жаумаз ючюн, кёкню жабаргъа аланы эркинликлери барды эм сууланы къан этерге эм суйген заманларында жерге хар тюрлю палах бла заран салыргъа эркинликлери барды. ⁷ Ала кеслерини шагъатлыкъларын бошагъандан сора уа, түпсюз теренликледен чыкъгъан жаныуар ала бла къазауат этерикди, аланы хорларыкъды эм аланы ёлтюрлюкдю. ⁸ Аланы ёлюклерин уллу сахарны орамында къоярыкъды; ол сахар а нюр жаны бла Содом эмда Мисир атлыды, бизни Раббийибиз да ол сахарда къачха керилгенди. ⁹ Битеу халкъладан, тукъумладан, тилледен эм миллетледен болгъан адамла юч кюн бла жарымгъа аланы ёлюклерине къарап турлукъдула эм аланы ёлюклерин къабыргъа салыргъа къоярыкъ туююдюле. ¹⁰ Эм жер башында жашагъанла аланы ёлгенлерине

къуанырыкъдыла эм байрам этерикдиле эм бир-бирлерине саугъала иерикдиле; нек десегиз бу эки файгъамбар жер башында жашагъанлагъа азап бере эдиле. ¹¹ Алай а юч кюн бла жарымдан сора Аллахдан алагъа жашау нюр кирди, ала экиси да аякъ юсюне турдула эмда алагъа къарап тургъан адамлагъа уллу къоркъуу тюшдю. ¹² Сора ол эки файгъамбар кекден алагъа: «Бери ёрге чыгъыгъыз!» – деген уллу ауазны эшитдиле. Сора ала булут ичинде кекге чыкъдыла, аланы душманлары да алагъа къарап къалдыла. ¹³ Эм олсагъат окъуна уллу жер тебиу болду эм сахарны ондан бири бузулду. Ол жер тепген заманда жети минг адам жоулду; къалгъанланы да къоркъуу алып, кекдеги Аллахха махтау салдыла. ¹⁴ Экинчи палах озду; ма, бусагъат ючюнчю палах келеди. ¹⁵ Сора жетинчи мелек сур быргъысын сокъду эмда кекде: «Дунияны патчахлыгъы бизни Раббийибизни эм Аны Масихини патчахлыгъы болду; Ол ёмюрледен ёмюрлеге патчахлыкъ этерикди», – деген уллу ауазла эшитилдиле. ¹⁶ Эмда Аллахны аллында кеслерини тахталарында олтургъан жыйырма төрт тамата да, бетлери бла жерге къапланып, Аллахха сежда этдиле эм: ¹⁷ «Эй Бар Болгъан, Бар Болуп Тургъан эм Бар Болуп Турлукъ, битеу дуняны тутхан Раббий Аллах, Санга шукур этебиз; Сен Кесинги уллу кючюнгу алып, патчахлыкъ этерге башладынг. ¹⁸ Миллетле къутургъандыла; алай а башларына Сени чамланыуунг келгенди эм ёлгенлеге сюд этер заман, Сени къулларынга – файгъамбарлагъа, сыйлылагъа эмда Сени атынгдан къоркъгъан гитчелеге эм уллулагъа – тийишлилерин берир эм жерни жойгъанланы жояр заман келди», – дей эдиле. ¹⁹ Сора Аллахны кекдеги табыныучу юю ачылды, Аны табыныучу ююнде Аны кесаматыны кюбюрчеги кёрюндю. Ол заманда шыбылала, ауазла, кек кюкюреуле болдула, жер тепди эмда уллу буз урду.

12 Сора кекде уллу илишан, кюнню юсюне кийген къатын кёрюндю; аны аякъларыны тюбюнде ай, аны башында да онеки жулдуздан таж бар эди. ² Къатын бууаз эди эм къозлау ауруудан къыйналып къычыра эди. ³ Сора кекде башха илишан: жети башлы, он мюйюзлю, аны башларында да жети тажы болгъан уллу къызыл аждагъан кёрюндю. ⁴ Аны къуйругъу кекден жулдузланы ючден бирин алып кетип, аланы жерге атханды. Бу аждагъан, ол къозларыкъ къатынны къозлагъан заманында аны сабийин жутуп къояр ючюн, аны аллында тохтады. ⁵ Сора ол къатын улан сабий тапды; ол сабий а битеу миллетлени темир таякъ бла кютерикди. Алай а сабий олсагъат окъуна Аллахха, Аны тахтасына алынды. ⁶ Къатын а

къум тюзге къачды. Ол анда минг эки жюз алтмыш кюн асыралыр ючюн, анга Аллахдан хазырланган жер барды. ⁷ Сора кекде къазауат болду: Микайыл бла аны мелеклери аждагъаннга къажау къазауат эте эдиле, аждагъан бла аны мелеклери да алагъа къажау къазауат эте эдиле, ⁸ Алай а чыдаялмадыла, алагъа энди кекде жер табылмады. ⁹ Сора ибилис эм шайтан аталгъан уллу аждагъан, битеу дуняны алдатыучу бурунгу жилин жер юсюне атылды, аны мелеклери да аны бла бирге атылдыла. ¹⁰ Сора мен кекде былай айтхан уллу ауаз эшитдим: «Энди бизни Аллахыбызны къутхарыуу да, кючю да, патчахлыгъы да эм аны Масихини оноуу да келди; нек десегиз къарындашларыбыздан тил этиучю, Аллахыбызны аллында аладан кече да, кюн да тил этиучю энишге атылгъанды. ¹¹ Ала Къозуну къаны бла эм кеслерини шагъатлыкъ сёзлери бла аны хорлагъандыла, ала жанларын аямагъандыла эмда ёлюмден артха турмагъандыла. ¹² Алай бла, кекле эм алада жашагъанла къууанч этигиз! Жерде бла тенгизде жашагъанлагъа уа – палах; нек десегиз ибилис, анга заман аз къалгъанын билип, сизге уллу къутурууу бла тюшгенди!» ¹³ Аждагъан, жер юсюне атылгъанын кёргенинде уа, ол улан сабий тапхан къатынны ызындан болуп башлады. ¹⁴ Къатын жилинны аллындан къум тюзге, анда юч жыл бла жарым заманнга асы ралыр жерине учуп кетер ючюн, анга уллу къушну эки къанаты берилди. ¹⁵ Сора жилин, къатынны суу бла алып кетер ючюн, кесини ауузундан сууну, баргъан сууча, къатынны ызындан жиберди. ¹⁶ Алай а къатыннга жер болушду, аждагъан ауузундан ийген сууну жер ауузун ачып жутуп къойду. ¹⁷ Сора аждагъан къатыннга къутуруп къалды эм Аллахны фарызларын сакълагъан эмда Масих Иссагъа шагъатлыкъ этиуню бардыргъан, ол къатынны урлугъундан болгъан башхала бла къазауат этерге кетди.

13 Сора мен тенгизни юзмезинде тохтадым эмда жети башлы эм он мюйюзлю бир жаныуарны тенгизден чыгъып келгенин кёрдюм; аны мюйюзлеринде он тажы бар эди, аны башларында уа къафыр атлары бар эдиле. ² Ол мен кёрген жаныуар барсха ушай эди; аны аякълары айыуну аякълары кибики эдиле, гемхоту уа асланны гемхоту кибики эди. Аждагъан анга кесини кючюн да, тахтасын да, уллу власть да берди. ³ Сора мен, аны башларындан бири ёлюр жаралы болгъан кибики кёрдюм, алай а ол ёлюр жара сау болду. Битеу жер башында жашагъанла, сейирсинип, жаныуарны ызындан кетдиле эмда жаныуаргъа властьны берген аждагъаннга баш урдула ⁴ Эм жаныуаргъа да баш уруп: «Бу жаныуар кибики ким барды эм муну бла ким уруш эталлыкъды?» –

дедиле. ⁵ Жаныуаргъа ёхтем эм кяфыр сёзле сёлешген аууз берилди эм анга къыркъ эки айгъа бардырыргъа власть берилди. ⁶ Сора ол Аллахха аман айтыргъа, Аны атына да, Аны юйюне да, кёкде жашагъанлагъа да аман айтыргъа ауузун ачды. ⁷ Сора анга сыйлыла бла къазауат этерге эм аланы хорларгъа эркинлик берилди; анга хар тукъумну да, хар халкъны да, хар тилни да, хар миллетни да бийлерге власть берилди. ⁸ Жер башында жашагъанла барысы да, аланы атлары дуния жаратылгъандан бери союлгъан Къозуну жашау китабында жазылып болмагъанла анга баш урлукъдула. ⁹ Къулагъы болгъан адам эшитсин. ¹⁰ Жесирге элтген адам, ол кеси да жесирликге кетер; кыылыч бла ёлтюрген адам, ол кеси да кыылыч бла ёлтюрюлюр. Бу болумлада сыйлыла тёзюмлю болуп ийманда турургъа керекдиле. ¹¹ Сора мен башха жаныуарны жерден чыгъып келгенин кёрдюм; аны къозу мюйюзлеге ушагъан эки мюйюзю бар эди, алай а аждагъанча сёлеше эди. ¹² Ол биринчи жаныуарны битеу властын аны аты бла жюрютеди эм битеу жерни да, анда жашагъанланы да, аны ёлюр жарасы сау болгъан биринчи жаныуаргъа баш урдурады; ¹³ Эмда уллу илишанла этеди, алай бла адамланы алларында кёкден жерге от да жаудурады. ¹⁴ Эм анга жаныуарны аты бла этерге берилген илишанла бла ол жер башында жашагъанланы терилтеди. Жер башында жашагъанлагъа кыылыч жарасы болуп сау тургъан жаныуарны суратын ишлеп, монумент этигиз деп буюрады. ¹⁵ Сора анга жаныуарны суратына солуу берип, суратны сёлешдирирге эм жаныуарны суратына баш урмагъан хар адамны ёлтюртюрге кюч берилди. ¹⁶ Экинчи жаныуар дагъыда гитчелеге эм уллулагъа, байлагъа эм жарлылагъа, азатлагъа эм къуллагъа – барыны да онг къолларына неда мангылайларына тамгъа салдырыкъды; ¹⁷ Алай бла ол тамгъасы болгъан неда жаныуарны аты, неда аны атыны саны анда болгъан адамдан башха бир кишиге да не алыргъа, не сатаргъа эркинлик боллукъ туююлду. ¹⁸ Муну ангылар ючюн, акъылманлыкъ керекди. Акъылы болгъан адам жаныуарны санын санасын; нек десенг ол адам санды. Аны саны алты жюз алтмыш алтыды.

14 Сора мен, къарап, Къозу Сион тауну башында тургъанын кёрдюм. Аны биргесине да, Аны Атасыны аты аланы мангылайларында жазылгъан жюз къыркъ төрт минг адам тура эдиле. ² Сора мен, уллу сууланы тауушуча, уллу кёк кюкюреген тауушча кёкден ауаз эшитдим. Мен эшитген ауаз, арфаларын сокъгъан арфачылары ауазларына ушай эди. ³ Ала тахтаны эм төрт хайуанны аллында эм таматаланы аллында

жангы зикир айтадыла; ол зикирге уа, жер башындан сатып алыннган бу жюз къыркъ төрт минг адамдан башха бир киши да юйреналмады. ⁴ Бу адамла кеслерин къатынла бла харам этмегенледиле; нек десегиз ала таптаза адамладыла. Ала, Къозу къайры барса да, Аны ызындан баргъанладыла. Ала, Аллахха бла Къозугъа тюнгючлеча, адамланы арасындан сатып алыннгандыла. ⁵ Аланы ауузларында хыйлалыкъ жокъду, Аллахны тахтасыны аллында ала айыпсыздыла. ⁶ Сора мен кёкню арасында учхан башха мёлекни кёрдюм. Ол мёлегъа, жер башында жашагъанлагъа – хар миллетге эм тукъумгъа, хар тилге эм хар халкъгъа – билдирир ючюн, ёмюрлюк Хайыр Хапарны къолунда тутуп тура эди. ⁷ Ол мёлек уллу ауазы бла: «Аллахдан къоркъугъуз! Анга махтау салыгъыз! Нек десегиз Аны сюд этер заманы келгенди. Кёкню да, жерни да, тенгизни да, суу чыкъгъан жерлени да Жаратханнга сежда этигиз!» – дей эди. ⁸ Башха мёлек да аны ызындан учуп: «Жоюлду! Уллу шахар Бабил жоюлду! Нек десегиз ол кесини саякълыгъыны къутургъан чагъырындан битеу миллетлеге ичиргенди!» – деди. ⁹ Ючюнчю мёлек да, аланы ызларындан учуп, уллу ауазы бла: «Жаныуаргъа эм аны суратына баш ургъан эм аны тамгъасын кесини мангылайына неда къолуна къабыл этген ким болсада, ¹⁰ Ол Аллахны чамланыууну чагъырын, Аны ачыу аягъында хазырланнган таза чагъырны ичерикди эмда сыйлы мёлеклени бла Къозуну аллында отда бла кукуртда азап чегерикди. ¹¹ Аланы чекген азапларыны тютюню ёмюрледен ёмюрлеге чыгъып турлукъду, жаныуаргъа бла аны суратына баш ургъанла эм аны атыны тамгъасын къабыл этгенле, не кече, не кюндюз тынчлыкъ табарыкъ туююлдуле», – деди. ¹² Бу болумлада Аллахны фарызларын эм Иссагъа ийнаныуну сакълагъан сыйлыла тёзюмлю болургъа керекдиле. ¹³ Сора мен: «Былай жаз: мындан арысында Раббийге ийнаныулары бла ёлгенле насыпдыдыла!» – деп кёкден манга айтхан ауазны эшитдим. «Алайды, – дейди Нюр, – Ала урунууларын бошап тынчайырыкъдыла, аланы этген ишлери да аланы ызларындан барлыкъдыла». ¹⁴ Сора мен, къарап, бир акъ булут кёрдюм. Булутну юсюнде Адам Улуна ушагъан Биреулен олтура эди. Аны башында алтын таж, Аны къолунда да жютю оракъ бар эди. ¹⁵ Сора башха мёлек табыныучу юйден чыгъып, уллу ауазы бла булут юсюнде Олтургъаннга: «Орагъынгы узат да ор! Оракъла заманы келгенди. Нек десенг жер башында тирлик жетгенди», – деп кычырды. ¹⁶ Сора булут юсюнде Олтургъан Кесини орагъын жер юсюне атды эмда жерни тирлиги орулду. ¹⁷ Кёкдеги табыныучу юйден дагъыда башха мёлек

чыкъды, аны къолунда да жютю оракъ бар эди. ¹⁸ Сора отну бийлерге эркинлиги болгъан башха мёлек, къурман этилиучю жерден чыгъып, уллу къычырыу бла жютю орагъы болгъаннга: «Жютю орагъынгы узат да, жер башындагъы жюзюм чопалланы кесип жый! Нек десенг жюзюмлери бишгендиле», – деп къычырды. ¹⁹ Сора мёлек, орагъын жер юсюне атып, жер башындагъы жюзюмню, кесип жыйып, Аллахны чамланыууну уллу жюзюм сыгъыучусуна атды. ²⁰ Жюзюм сыгъыучуда жюзюмле шахардан тышында малтандыла. Жюзюм сыгъыучудан чыкъгъан ол къан ырхыны узунлугъу минг алтыжюз стадия эди, теренлиги уа атланы жюгенлерине жете эди.

15 Сора мен кёкде башха уллу эм сейир илишан, жети ахыргъы палахланы келтирген жети мёлекни кёрдюм. Аллахны чамланыуу бу палахла бла бошалады. ² Дагъыда мен от бла къатышдырылгъан мияла тенгиз кибик бир зат кёрдюм эм жаныуарны да, аны суратын да, аны тамгъасын да, аны атыны санын да хорлагъанла Аллахны арфаларын да тутуп, бу мияла тенгизни юсюнде тургъанларын кёрдюм. ³ Ала, Аллахны къулу Мусаны зикирин эм Къозуну зикирин айтып: «Битеу дунияны тутхан Раббий Аллах! Сени ишлеринг уллудула эм аламатдыла! Миллетлени Патчахы! Сени жолларынг тюзлюклюдюле эм хакъ кертидиле! ⁴ Я Раббий! Сенден къоркъмазлыкъ эм Сени атынга махтау салмазлыкъ кимди? Нек десенг таза сыйлы жангыз Сенсе. Битеу миллетле, келип, Сени аллында сеждагъа барлыкъдыла; нек десенг Сени сюдлеринг ачыкъ болгъандыла», – дейдиле. ⁵ Андан сора мен къарап, табыныучу юйню – кёкдеги шагъатлыкъ чатырны – ачылгъанын кёрдюм. ⁶ Эмда жети палах келтирген жети мёлек таза, жылтырагъан акъ гетен кийимле кийип, беллерине да кёкюреклерине дери жетген алтын белибаула къысып, табыныучу юйден чыкъдыла. ⁷ Сора тёрт хайыуандан бирлери, ёмюрледен ёмюрлеге жашап тургъан Аллахны чамланыуундан толгъан жети алтын аякъны жети мёлекке берди. ⁸ Табыныучу юй Аллахны махтаууну эм къудуретини тютюнунден толду эм, жети мёлекни жети палахы бошалгъынчы, бир киши да табыныучу юйге киралмады.

16 Сора мен табыныучу юйден чыкъгъан уллу ауаз жети мёлекке: «Барыгъыз, Аллахны жети чамланыу аягъын жер юсюне къуюгъуз!» – деп айтханын эшитдим. ² Биринчи мёлек, барып, кесини аягъын жер юсюне къуйду: жаныуарны тамгъасын жюрютген эм аны суратына баш ургъан адамлада кюйсюз эм жийиргенчли ирин этген жарала болдула. ³ Экинчи мёлек кесини аягъын тенгизге къуйду: сора тенгиз ёлюкню къаны кибик,

къан болду эм тенгизде жаны болгъан хар зат ёлду. ⁴ Ючюнчю мёлек кесини аягъын баргъан суулагъа эм суу чыкъгъан жерлеге къуйду: была да къан болуп къалдыла. ⁵ Сора мен сууланы мёлегини: «Эй Бар Болгъан эм Бар Болуп Тургъан сыйлы Раббий! Сен тюзлюклюдюле! Сен тюз сюд этесе. ⁶ Ала сыйлыланы эмда файгъамбарланы къанларын тёкгенлери ючюн, Сен алагъа ичерге къан бердинг; ала мынга тийишлидиле», – дегенин эшитдим. ⁷ Сора къурман этилиучю жерден башха мёлек: «Эй, битеу дунияны тутхан Раббий Аллах! Сени хукмуларынг хакъ кертидиле эм тюзлюклюдюле!» – деп айтханын эшитдим. ⁸ Тёртюнчю мёлек кесини аягъын кюнню юсюне къуйду, сора кюннге адамланы от бла кюйдюрюрге кюч берилди. ⁹ Уллу иссилик адамланы кюйдюре эди эм бу палахланы эркинлиги Анда болгъан Аллахны атына ала аман айта эдиле. Алай болгъанлыкъгъа тобагъа къайтышыргъа эм Аллахха махтау салыргъа уа унамадыла. ¹⁰ Бешинчи мёлек кесини аягъын жаныуарны тахтасына къуйду, сора аны патчахлыгъы къарангы болуп къалды. Адамла термилиулеринден тиллерин къаба эдиле, ¹¹ Термилиулеринден эм жараларындан кёкдеги Аллахха аман айта эдиле эмда кеслерини ишлеринден тобагъа къайтышыргъа унамадыла. ¹² Алтынчы мёлек кесини аягъын уллу Евфрат сууна къуйду: кюн чыкъгъан жанындан келген патчахлагъа жол хазыр болур ючюн, Евфратны суу къуруду. ¹³ Сора мен аждагъанны ауузундан, жаныуарны ауузундан эм жалгъан файгъамбарны ауузундан чыкъгъан макъалагъа ушаш юч харам нюр кёрдюм. ¹⁴ Ала – сейир илишанла этген, жин нюрле эдиле; ала чыгъып, битеу дунияны тутхан Аллахны ол уллу кюнюнде боллукъ къазауатха битеу дунияны патчахларын жыяргъа бара эдиле. ¹⁵ «Ма, гудучуча келеме! Сагъайып тургъан эм къымыжа болуп жюрюмез ючюн эм уятлыгъы кёрюнмез ючюн, кесини кийимин юсюнде сакълагъан насыплыды», – дейди Исса. ¹⁶ Сора аланы чуйютча Хармагедон атлы жерге жыйдыла. ¹⁷ Жетинчи мёлек кесини аягъын хауагъа къуйду; сора кёкдеги табыныучу юйде тахтадан: «Болуп бошалды!» – деген уллу ауаз чыкъды. ¹⁸ Сора шыбылала, кёк кюкюреуле, ауазла чыкъдыла эм жер башында адамла жаратылгъандан бери болмагъанча аллай уллу жер тебиу болду. Алай уллу, аллай кючлю жер тебиу болду! ¹⁹ Уллу сахар да ючге бёлюндю, миллетлени сахарлары да оюлдула, уллу Бабил да Аллахны аллында эсге тюшюрюлдю, анга Аллахны чамланыууну кючлю чагъыр аягъы берилди. ²⁰ Хар айрыкам да къачды, таула да жокъ болдула. ²¹ Кёкден адамланы юсюне

хар гырты талант тенгли болгъан буз да жауду. Ол буздан болгъан палах ючюн адамла Аллахха аман айта эдиле; нек десегиз андан болгъан палах бек къыйын эди.

17 Сора жети аякъны жюрютген жети мёлекден бирлери келди эм, мени бла сёлешип манга: «Кел, мен санга кёп сууланы юсюнде олтургъан уллу саякъ къатыннга боллукъ сюдню кёргюзтейим. ² Жерни патчахлары аны бла саякълыкъ этгендиле эм аны саякълыгыны чагырындан жер башында жашагъанла ичип эсиргендиле», – деди. ³ Сора мёлек мени Сыйлы Нюрню оноунда къум тюзге элтди. Анда мен къафир атладан топ-толу болгъан жети башлы, он мюйюзлю къызыл жаныуарны юсюне минип тургъан къатынны кёрдюм. ⁴ Къатын къызгылдым бла къызыл кийим кийип эди, алтын бла, багъалы ташла бла эм инжиле бла айбатланып эди эмда къолунда жийиргенчли затладан, кесини саякълыгыны кирлеринден толгъан алтын аякъны тута эди. ⁵ Аны мангылайында да: «Уллу Бабил, саякъ къатынланы бла жерни жийиргенчиклерини анасы», – деген таша магъаналы ат жазылып эди. ⁶ Къатын сыйлыланы эм Иссаны шагъатларыны къанларындан эсирип болгъанын кёрдюм эм, аны кёргенде, бек сейирсиндим. ⁷ Сора мёлек манга: «Сен не сейирсинесе? Мен санга бу къатынны эм аны жюрютген жети башлы эм он мюйюзлю жаныуарны тасхасын айтайым. ⁸ Ол сен кёрген жаныуар бар эди эм жокъду, тюзсюз теренликледен чыгъарыкъды эм жоюлуугъа кетерикди. Жер башында жашагъанладан атлары дуня жаратылгъандан бери жашау китабында жазылмагъан адамла жаныуарны алгъын болгъанын энди уа жокълугъун кёргенде хайран боллукъдула. Алай а ол энгда бир кере чыгъарыкъды. ⁹ Муну ангылар ючюн, акъылманлыкъ керекди. Жети баш юслеринде къатын олтургъан жети тауду ¹⁰ Эм жети патчахды. Аладан бешиси тайдырылгъандыла, бири турады, бири уа алыкъа келмегенди; келсе да, кёп турлукъ туюлду. ¹¹ Алгъын болуп, энди уа жокъ болгъан жаныуар, сегизинчи патчахды; жетисинден бириди эмда жоюлуугъа кетерикди. ¹² Ол сен кёрген он мюйюз да он патчахды, ала уа алыкъа патчахлыкъны алмагъандыла, алай а патчах болуу властьны жаныуар бла бирге бир сагъатха аллыкъдыла. ¹³ Аланы ниетлери бирди эм кеслерини кючлерин эм властьларын жаныуаргъа берикдиле. ¹⁴ Ала Къозу бла къазауат этерикдиле, Къозу аланы хорларыкъды; нек десенг Ол бийлени Бийиди эм патчаланы Патчахыды, Аны бла болгъанла да чакъырылгъанладыла,

сайланганладыла эм ийманлыладыла», – деди.

¹⁵ Сора мёлек манга: «Анда саякъ къатын олтургъан, ол сен кёрген суула уа халкъла эм тайпала, миллетле эм тилледиле. ¹⁶ Ол сен жаныуарда кёрген он мюйюз, саякъ къатынны кёрюп болмай къаллыкъдыла, аны чачарыкъдыла, къымыжа этерикдиле, этин ашарыкъдыла эмда аны отда кюйдюрлюкдюле. ¹⁷ Нек десенг Аллах аланы жюреклерине, Кесини буйругъун толтурур ючюн, бир ниет ли болургъа эм Аллахны сёзлери толгъунчугъа дери кеси патчахлыкъларын жаныуаргъа берирге салгъанды. ¹⁸ Ол сен кёрген къатын а, дуняны патчахларына патчахлыкъ этген уллу шахарды», – деди.

18 Андан сора мен кёкден тюшюп келе тургъан эмда уллу кючу болгъан башха мёлекни кёрдюм; аны аламатлыгындан жер жарый эди. ² Сора ол уллу ауазы бла, бек къычырып: «Жоюлду! Уллу саякъ Бабил жоюлду! Ол жинлени мекамы эм хар тюрлю харам нюрню къысылыр жери, хар тюрлю харам эм жийиргенчли къанатлыны уясы болду; нек десенг кесини саякълыкъ этиуюню къутургъан чагырындан битен миллетлеге ичиргенди. ³ Жерни патчахлары аны бла саякълыкъ этгендиле, жерни саудюгерлери да аны уллу къайнауундан байыкъгъандыла», – деди. ⁴ Сора мен кёкден башха ауазны былай айтханын эшитдим: «Эй халкъым, сиз аны гюняхларына къатышмаз ючюн эм ол тюберик палахлагъа жолукъмаз ючюн чыгъыгъыз андан! ⁵ Нек десегиз аны гюняхлары кёкге дери жетгендиле, Аллах аны этген аманлыкъларын эсине тюшюргенди. ⁶ Аны сизге этгени кибики, сиз да анга этигиз эм аны ишлерине кёре анга эки къаты жетдиригиз; ол сизге чагыр хазырлагъан аякъда анга эки кере хазырлагъыз. ⁷ Ол къаллай бир махталып эм къайнап жашагъан эсе да, анга аллай бир къыйынлыкъ бла ачыу беригиз. Нек десегиз ол кесини жюрегинде: „Патчах болуп олтурама, тул къатын туюлме, бушуу да кёрлюк туюлме!“ – дейди. ⁸ Муну ючюн башына келлик палахла – ёлюм, бушуу эм ачыкъ – бир кюнню ичинде келликдиле. Ол отда да кюйдюрлюкдю, нек десегиз анга сюд этген Раббий Аллахны кючу кёпдю. ⁹ Аны бла зийна этген эм къайнап жашагъан жерни патчахлары, аны жаннганыны тютюнюн кёргенде, анга сарнап жилирыкъдыла. ¹⁰ Аны тюбеген азабындан къоркъгъанларындан узакъда тохтап: „Палах, палах санга, уллу шахар, кючлю шахар Бабил! Нек десенг санга этиллик сюд бир сагъатны ичинде келди“, – дерикдиле. ¹¹ Жерни саудюгерлери да анга сарнап жилирыкъдыла, нек десенг аланы сатлыкъ затларын энди бир киши да алмайды. ¹² Алтын эм кюмюш затланы, багъалы

ташланы, инжилени, ариу гетен къумачланы, дарийни, къызгъылдым бла къызыл къумачны, хар тюрлю ариу ийисли терекни, пил сюекден ишленген хар тюрлю затны, бек багъалы агъачладан, жезден, темирден эм мермер ташдан ишленген хар тюрлю затны, ¹³ Тарчынны, къакъуланы, фиммиамны, ариу ийисли жауну, ладанны, чагъырны, зейтун жауну, таза унну, будайны, тууарланы, къойланы, атланы, арбаланы, къулланы эм адам жанланы энди бир киши да алмайды. ¹⁴ Сени жанынг суююучю кегетле да сенде къалмадыла, сени битеу байлыгъынг бла аламатлыгъынг сенден кетди, сен энди аланы табарыкъ туююлсе. ¹⁵ Бу затланы барысы бла сатыу этип Бабилни хайырындан байыкъгъанла, аны тубеген азабындан къоркъгъанларындан, узакъда тохтарыкъдыла эм сарнап жилип: ¹⁶ „Палах, палах санга, ариу гетенден, къызгъылдым бла къызыл къумачдан кийим кийген, алтын бла, багъалы ташла бла, инжиле бла жасанган уллу сахар! ¹⁷ Нек десенг быллай уллу байлыкъ бир сагъатны ичинде жоюлду!“ – дерикдиле. Битеу кеме жюрютюучюле, битеу кеме жолоучула, битеу кемечиле эм битеу тенгизде саудюгерлик этиучюле, узакъда тохтап ¹⁸ Эм аны жаннганыны тютюнюн керюп: «Бу уллу сахаргъа къайсы сахар ушайды?» – деп къычырыкъ этдиле. ¹⁹ Эм кеслерини башларына кюл къуюп, жилип эм сарнап: «Палах, палах санга, уллу сахар! Сени багъалы затларынг бла тенгизде кемелери болгъанла байыкъгъандыла, энди уа бир сагъатны ичинде чачылдынг. ²⁰ Кек да, сыйлы абустолла да, файгъамбарла да, аны башына келгенге къууаны гъыз; нек десегиз Аллах анга сюд этип, дертигизни жетдиргенди», – деп къычырыкъ этдиле. ²¹ Сора бир кючлю мелек, уллу тирмен ташха ушагъан бир ташны кетюрюп, былай айтып, тенгизге атды: «Уллу сахар Бабил ма былай къызыу атыллыкъды эм мындан арысында аны бир киши табарыкъ туююлдю. ²² Арфа сокъгъанланы, жырлагъанланы, сыбызгъы эм быргъы сокъгъанланы ауазлары энди сенде эшитиллик туююлдюле; энди сенде бир тюрлю санагъатны, бир тюрлю устасы боллукъ туююлдю эм энди сенде тирмен тауушу да эшитиллик туююлдю; ²³ Энди сенде чыракъ жарыгъы да чыгъарыкъ туююлдю; энди сенде киеуню бла келинни ауазлары эшитиллик туююлдюле. Нек десенг сени саудюгерлеринг жерни бийлери эдиле эм сени хыйнычылыгъынг бла битеу миллетле ажашыугъа тюшгендиле. ²⁴ Ол сахарда файгъамбарланы, сыйлыланы эм битеу жер башында ёлтюрюлгенлени къанлары табылгъанды».

¹⁹ Андан сора мен кекде кеп халкъны ауазы кибики уллу ауаз эшитдим, ала: «Халелуя! Къутхарыу да, махтау да, хурмет да, кюч да Раббийибизниди; ² Нек десегиз Аны сюдлери хакъ кертидиле эм тюзлюклюдюле! Ол, кесини саякълыгъы бла жер юсюн жойгъан уллу саякъ къатыннга сюд этгенди эм Кесини къулларыны къанларыны дертин анга жетдиргенди», – дедиле. ³ Экинчи кере да: «Халелуя! Аны тютюнюн ёмюрледен ёмюрлеге чыгъып турлукъду», – дедиле. ⁴ Ол заманда жыйырма терт тамата бла терт хайыуан жерге къапланып, тахтада олтургъан Аллахха сеждагъа бардыла эм: «Амин! Халелуя!» – дедиле. ⁵ Сора тахтадан: «Аллахыбызгъа махтау салыгъыз, Аны битеу къуллары да, Андан къоркъгъанла да, гитчеле да, уллула да!» – деген ауаз чыкъды. ⁶ Сора мен кеп халкъны ауазына, кеп сууланы тауушуна, уллу кек кюкюреулени ауазына ушаш ауазланы: «Халелуя! Битеу дуняны тутхан Раббий Аллахыбыз патчахлыкъ этеди. ⁷ Суююнейик, къууанч этейик эмда Анга махтау салайыкъ! Нек десегиз Къозуну той сагъаты келгенди, Аны къатыны кесин хазырлагъанды! ⁸ Анга киерге таза, жылтырауукъ, ариу гетен кийим берилди», – дегенлерин эшитдим. Ариу гетен а – сыйлыланы этген тюзлюклюдю ишлериди. ⁹ Сора мелек манга: «Жаз: Къозуну неках тоюна чакъырылгъанла насыпдыдыла!» – деди. Дагъыда манга: «Была хакъ керти сёзледиле, Аллахны сёзлеридиле», – деди. ¹⁰ Мен, анга сежда этер ючюн, аны аякъларына аудум; алай а ол манга: «Къара, этме алай! Мен да сени кибики эм Иссагъа шагъатлыкъ этиуню бардыргъан къарындашларынг кибики Аллахны къулула. Сежданы Аллахха эт, нек десенг Иссагъа шагъатлыкъ этиу файгъамбарлыкъны нюрюдю», – деди. ¹¹ Сора мен кек ачылгъанын эм анда акъ ат тургъанын кердюм. Атха минип тургъанны аты Тюздю эм Хакъ Кертиди. Ол, тюзлюк бла сюд этип, къазауат этеди. ¹² Аны кезлери отну жилтини кибикидиле, Аны башында кеп таж барды; Аны юсюне Кесинден башха бир киши билмеген ат жазылыпды. ¹³ Ол, къаннга боялгъан кийим кийип эди. Анга «Аллахны Сёзю» деген ат берилгенди. ¹⁴ Кекдеги аскерле да, таза, ариу акъ гетен кийим кийип, акъ атлагъа минип, Аны ызындан бара эдиле. ¹⁵ Ол миллетлени хорлар ючюн, Аны ауузундан а жютю къылыч чыгъады. Ол Кеси аланы темир таякъ бла кютерикди; Ол битеу дуняны тутхан Аллахны ачыу эм чамланыу чагъырыны жюзюм сыгъыучусун малтарыкъды. ¹⁶ Аны кийиминде бла базыкъ бутунда: патчахланы Патчахы эм бийлени Бийи деген ат жазылыпды. ¹⁷ Сора мен кюнню юсюнде тургъан бир мелекни

кёрдюм; ол уллу ауазы бла, кёкню арасында учхан битеу къанатлыла: «Учуп келигиз,
¹⁸ Патчахланы, кючлюлени, командирлени, атланы бла алагъа миннгенлени этлерин, битеу азатланы эм къулланы, гитчелени эм уллуланы этлерин ашар ючюн, Аллахны уллу ушхууруна жыйылыгъыз!» – деп къычырды. ¹⁹ Сора мен жаныуарны да, дунияны патчахларын да, аланы аскерлерин да, атха минип Тургъан бла эм Аны аскери бла къазауат этерге жыйылып тургъанларын кёрдюм. ²⁰ Сора жаныуар да, аны бла бирге аны аллында сейир илишанла кёргюзтген, ол илишанла бла жаныуарны тамгъасын къабыл этгенлени эм аны суратына баш ургъанланы терилтген жалгъан файгъамбар да тутулдула; ала экиси да саулай, кукурт жаннган от кёлге атылдыла.

²¹ Къалгъанлары уа, атха минип Тургъанны ауузундан чыкъгъан къылыч бла ёлтюрюлдюле; битеу къанатлыла да аланы этлеринден тойдула.

20 Сора мен кёкден тюшген бир мёлекни кёрдюм; аны къолунда тюпсюз теренликлени ачхычы эм бир уллу сынжыр бар эди. ² Ол ибилис эм шайтан болгъан аждагъанны, бурунгулу жилияны тутуп, аны минг жылгъа бугъоулады. ³ Аны тюпсюз теренликлеге атып, тутмакъ этди эмда аны юсюне мухур салды, алай бла, ол, минг жыл бошалгъынчы, энди миллетлени алдаргъа болалмады. Андан сора уа ол бир кесек заманнга эркин этилирге керекди. ⁴ Сора мен тахталаны да, алада олтургъанланы да кёрдюм. Сюд этерге алагъа эркинлик берилген эди. Иссагъа этген шагъатлыкълары эм Аллахны Сёзю ючюн башлары кесилгенлени жанларын да кёрдюм. Ала уа жаныуаргъа да, аны суратына да сежда этмеген эдиле эм аны тамгъасын не кеслерини мангылайларына, не къолларына къабыл этмеген эдиле. Ала тирилдиле эм Масих бла бирге минг жыл патчахлыкъ этдиле. ⁵ Бу биринчи тиргизилиудю. Къалгъан ёлгенле уа минг жыл бошалгъынчы тирилмедиле. ⁶ Биринчи тиргизилиуге къошулгъан насыплыды эм сыйлыды; экинчи ёлюмню алагъа эркинлиги жокъду, алай а ала Аллахны эм Масихни дин къуллукъчулары боллукъдула эмда Аны бла бирге минг жыл патчахлыкъ этерикдиле. ⁷ Минг жыл бошалгъандан сора уа, шайтан, тутмагъындан эркин этилликди эм жерни тёрт мюйюшюнде болгъан миллетлени – Яжуж бла Мажужну терилтирге чыгъарыкъды эм аланы къазауат этерге жыярыкъды; аланы саны тенгизни юзмези кибикиди. ⁸ Ала, жерни кенглигине чыгъып, сыйлыланы ыстауатын эм суйюлюннген сахарны къуршаларыкъдыла. ⁹ Алай а кёкден, Аллахдан от тюшюп, аланы кюйдюрюп бошарыкъды. ¹⁰ Аланы

терилтген ибилис а, от бла кукурт кёлге атыллыкъды; жаныуар бла жалгъан файгъамбар да андадыла. Ала кече да, кюн да ёмюрледен ёмюрлеге азап чегерикдиле. ¹¹ Сора мен уллу акъ тахтаны эм анда Олтургъанны кёрдюм; Аны бетинден кёк да, жер да къачдыла эм алагъа жер табылмады. ¹² Эмда мен ёлгенлени, уллуланы эм гитчелени Аллахны аллында тургъанларын кёрдюм. Сора китапла ачылдыла. Аты жашау китабы болгъан башха китап да ачылды. Ёлгенлеге уа китаплада жазылгъанла бла, кеслерини этген ишлерине кёре сюд этиле эди. ¹³ Ол заманда тенгиз кесинде болгъан ёлгенлени берди, ёлюм да, ахырат да алада болгъан ёлгенлени бердиле; хар кимге да кесини этген ишлерине кёре сюд этилди. ¹⁴ Андан сора ёлюм да, ахырат да от кёлге атылдыла. От кёл экинчи ёлюмдю. ¹⁵ Сора жашау китабында аты жазылмагъан хар адам от кёлге атылды.

21 Сора мен жангы кёкню бла жангы жерни кёрдюм; нек десегиз алгъыннгы кёк бла алгъыннгы жер озгъан эдиле, энди тенгиз да жокъ эди. ² Сора мен, Ахия, сыйлы сахарны, жангы Иерусалимни кёрдюм; ол, кесини эрине айбатланып хазырланнган келин кибики кёкден, Аллахдан тюшюп келе эди. ³ Дагъыда мен тахтадан уллу ауазны: «Ма, Аллахны чатыры адамланы арасындады. Ол ала бла жашарыкъды; ала Аны халкъы боллукъдула, Аллах Кеси да, ала бла болуп, аланы Аллахы боллукъду. ⁴ Аллах аланы кёзлеринден хар жилиямукъларын сюртюрюкдю, энди ёлюм боллукъ туююлдю. Не бушуу, не ачы къычырыкъ, не ауруу энди боллукъ туююлдю; нек десенг алгъыннгы озгъанды», – дегенин эшитдим. ⁵ Сора тахтада Олтургъан: «Ма, хар нени да жангы этеме», – деди. Эмда манга: «Быланы жаз, нек десенг бу сёзле хакъ кертидиле эм тюздюле», – деди. ⁶ Дагъыда манга: «Тамам болду! Альфа да, Омега да, ауалы да, ахыры да Менме; суусап болуп термилгеннге жашау сууну шауданындан хакъсыз берликме. ⁷ Хорлагъан барындан да юлюшлю боллукъду. Мен аны Аллахы боллукъма, ол да Манга улан боллукъду. ⁸ Къоркъакъланы, иймансызланы, харамланы, мурдарланы, саякъланы, хыйнычыланы, идоллагъа табыныучуланы эм битеу ётюрюкчюлени къадарлары уа от бла кукурт жаннган кёлдеди; бу экинчи ёлюмдю», – деди. ⁹ Сора жети ахыргъы палахладан толгъан жети аякъны жюрютген жети мёлекден бирлери, мени къатыма келип, манга сёлешип: «Кел, мен санга, Къозуну къатыны боллукъ келинни кёргюзтейим», – деди. ¹⁰ Сора мёлек, мени Сыйлы Нюрню оноунда, уллу, бийик таугъа чыгъарып, манга, кёкден, Аллахдан энишге

тюшген, уллу, сыйлы Иерусалим шахарны кёргюзтдю. ¹¹ Ол сахар Аллахны аламатлыгындан жарый эди; аны жарыгы, кристаллча кёрунген яспис таш киби бек багъалы ташны жарыгына ушай эди. ¹² Шахарны уллу, бийик къабыргъасы, онеки къабагы бар эди. Къабакъланы къатында онеки мёлек тура эди. Къабакъланы юсюнде Израиль улуларыны онеки тукъумуну атлары жазылып эдиле. ¹³ Кюн чыкъгъан жанындан юч къабагы, шимал жанындан юч къабагы, къыбыла жанындан юч къабагы, кюн батхан жанындан юч къабагы бар эди. ¹⁴ Шахарны къабыргъасы онеки мурдорну юсюнде ишленген эди, аланы юсюнде да Къозуну онеки абустолуну атлары жазылып эди. ¹⁵ Мени бла сёлешген мёлекни къолунда, сахарны эм аны къабакъларын эмда аны къабыргъасын ёлчелер ючюн, алтын аршыны бар эди. ¹⁶ Шахар төрт мюйюшлю болуп салыннганды, аны узунлугъу да кенглигине тенгди. Ол аршын бла сахарны ёлчеледи, аны хар жаны да онеки минг стадия эди; узунлугъу да, кенглиги да, бийиклиги да тенг эдиле. ¹⁷ Аны къабыргъасын да ёлчеледи, аны кенглиги да адамны ёлчеую бла жюз къыркъ төрт къары эди, мёлекни ёлчеую да алайды. ¹⁸ Аны къабыргъасы ясписден ишленгенди, сахар а таза миялагъа ушагъан таза алтын эди. ¹⁹ Шахарны къабыргъасыны мурдорлары хар тюрлю багъалы ташла бла жасаннгандыла: биринчи мурдору – ясписден, экинчиси – сапфирден, ючюнчюсю – халкидондан, төртюнчюсю – жашил изумруддан, ²⁰ Бешинчиси – сардониксден, алтынчысы – сардисден, жетинчиси – хризолитден, сегизинчиси – кёк изумруддан, тогузунчюсю – топасдан, онунчюсю – сары изумруддан, онбиринчиси – гиацинтден, онекинчиси – аметистден эди. ²¹ Онеки къабагъа – онеки инжиден эди, хар къабакъ бир сау инжиден эди. Шахарны орамы, жарыкъ мияла киби – таза алтындан эди. ²² Бу сахарда табыныучу юй кёрмедим; нек десенг аны табыныучу юйю – битеу дуняны тутхан Раббий Аллахды эм Къозуду. ²³ Шахарны не кюн, не ай жарытыр кереклиси жокъ эди; нек десегиз Аллахны аламатлыгы аны жарыта эди, аны чырагы да Къозу эди. ²⁴ Къутхарылгъан миллетле аны жарыгында жашарыкъдыла, дуняны патчахлары да кеслерини махтауларын Аны ичине келтирликдиле. ²⁵ Кюндюз аны къабакълары жабыллыкъ туююдюле, анда кече уа боллукъ туююдю. ²⁶ Битеу миллетлени махтауларын эм сыйларын аны ичине келтирликдиле; ²⁷ Аны ичине бир тюрлю харам зат эм жийиргенчли ишге бла ётюрюкге кесин берген бир киши да кирлик

туююдю; жаланда атлары, Къозуну жашау китабында жазылгъанла кирликдиле.

22 Сора мёлек манга Аллахны эм Къозуну тахтасындан чыкъгъан, кристалл киби жарыкъ, жашау сууну баргъан ариу суун кёргюзтдю. ² Шахарны орамыны арасында, баргъан сууну ары эм бери жанында, онеки кере кёгет берген, хар айгъа кёгетин берген жашау тереги бар эди; терекни чапыракълары уа миллетлени саулукълу этер ючюн эди. ³ Энди бир тюрлю налат зат боллукъ туююдю; алай а анда Аллахны эм Къозуну тахтасы боллукъду эмда Аны къуллаы Анга къуллукъ этип турлукъдула. ⁴ Ала Аны бетин кёрлюкдюле эмда Аны аты аланы мангылайларында жазылып боллукъду. ⁵ Анда кече боллукъ туююдю эм не чыракъны, не кюнню жарыгы керекли боллукъ туююдюле; нек десегиз Раббий Аллах аланы жарытады. Ала ёмюрледен ёмюрлеге патчахлыкъ этерикдиле. ⁶ Сора мёлек манга: «Бу сёзле тюздюле эм хакъ кертидиле эмда сыйлы файгъамбарланы Раббий Аллахы, къысха заманда боллукъ затланы Кесини къуллаына кёргюзтюр ючюн, Кесини мёлегин ийгенди», – деди. ⁷ «Ма, терк келликме! Бу китапны файгъамбарлыкъ сёзлерин тутхан насыпдыды», – дейди Исса. ⁸ Быланы кёрген эм эшитген мен Ахияма. Эшитген эм кёрген заманымда уа, быланы кёргюзтген мёлекге сежда этер ючюн, аны аякъларына аудум. ⁹ Алай а ол манга: «Къара, этме алай! Нек десенг мен сени киби эм сени къарындашларынг файгъамбарла эмда бу китапны сёзлерин тутханла киби Аллахны къулула. Сежданы Аллахха эт!» – деди. ¹⁰ Сора манга: «Бу китапны файгъамбарлыкъ сёзлерине мухур салма, нек десенг заман жууукъду. ¹¹ Тюзлюксюзлюк этиучу дагыда тюзлюксюзлюк этсин, харам адам дагыда харам болсун. Тюзлюкю уа дагыда тюзлюк этсин, сыйлы дагыда сыйлы болсун», – деди. ¹² «Ма, терк келликме! Мени берлик саугъам Мени биргемеди, хар кимге этген ишлерине кере тийишлисин берликме. ¹³ Альфа да, Омега да, ауалы да, ахыры да, биринчи да, артдагы да Менме. ¹⁴ Аланы жашау терегине эркинликлери болур ючюн эм сахаргъа къабакъла бла кирир ючюн, кеслерини кийимлерин жуугъанла насыпдыдыла. ¹⁵ Ит адамла эм хыйнычыла, саякъ адамла эм мурдарла, идоллагъа табыныучула эм ётюрюкню суююучу эм этиучу хар адам сахардан тышындадыла. ¹⁶ Мен Исса, жамаутланы юсюнден бу шагъатлыкъланы сизге билдиррге Кесими мёлегими ийгенме. Мен – Даутну тамырыма эм туудугъума, жарыкъ танг жулдузма». ¹⁷ Нюр да, келин да: «Кел!» – дейдиле. Эшитген да: «Кел!» – десин. Суусап болуп термилген келсин, алыргъа

сюйген да жашау суун хакъсыз алсын. ¹⁸ Эм мен да бу китапны файгъамбарлыкъ сѣзлерин эшитген хар адамгъа шагъатлыкъ этеме: былагъа ким зат къошса, анга Аллах бу китапда жазылгъан палахланы къошар; ¹⁹ Эм бу файгъамбарлыкъ китапны сѣзлеринден ким зат къоратса, Аллах аны жашау терекден, сыйлы шахардан эм бу китапда жазылгъан затладан юлюшюн къоратыр. ²⁰ Бу затлагъа шагъатлыкъ Этген: «Ма, терк келликме!» – дейди. Амин. Я Раббий Исса, кел! ²¹ Бизни Раббийибиз Масих Иссаны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин.